Beyaz Dünya

ANDREW MCGAHAN

İngilizce'den Çeviren: Kerem Işık

AYRINTI

ANDREW MCGAHAN

1966 yılında Avustralya'nın Queensland bölgesindeki Dalby kasabasında doğdu. Çocukluğu –dokuz kardeşiyle birlikte– bir buğday çiftliğinde geçti. İlk ve orta eğitimini St. Columba ve St. Mary kolejlerinde tamamladıktan sonra Queensland Üniversitesi Güzel Sanatlar Bölümü'ne yazıldı. Ancak umduğunu bulamadı. 1985 yılında eğitimini yarıda keserek ailesinin yanına, çiftlik hayatına döndü ve roman yazmaya başladı. Yazdığı bu romanı yayımlanmadı ancak bir mahkum, uyuşturucu ve alkol bağımlısının hayatını anlattığı ikinci romanı büyük başarı kazandı. Kendi hayatından da izler taşıyan "Praise" henüz yayımlanmadan 1991 yılında Avustralya/Vogel Edebiyat Ödülü'nü kazandı, yayımlanmasının ardından bestseller oldu.

Kirli Gerçekçilik hareketinin kurucuları arasında sayılan Andrew McGahan, *Praise* (1992), *1988* (1998), *Last Drinks* (2000), *The White Earth* (Beyaz Dünya-2004), *Underground* (2006), *Wonders of a Godless World* (2009) romanları ve kazandığı ulusal ve uluslararası edebiyat ödülleriyle günümüz Avustralya edebiyatının en önemli yazarları arasında gösteriliyor. Andrew McGahan'ın bir tiyatro oyunu, bir gençlik romanı ve ödüllü senaryo çalışmaları da var.

Ayrıntı: *761*
Edebiyat Dizisi: *204*

Beyaz Dünya
Andrew McGahan

Kitabın Özgün Adı
The White Earth

İngilizce'den Çeviren
Kerem Işık

Son Okuma
Tayfun Koç

© 2004, Andrew McGahan

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tasarımı
Arslan Kahraman

Kapak Fotoğrafı
Belinda Wright / National Geographic / Getty Images Turkey

Kapak Düzeni
Gökçe Alper

Dizgi
Esin Tapan Yetiş

Baskı
Kayhan Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No: 244 Topkapı/İst.
Tel.: (0212) 612 31 85
Sertifika No.: 12156

Birinci Basım: *İstanbul, 2014*
Baskı Adedi *2000*

ISBN 978-975-539-795-5
Sertifika No: 10704

AYRINTI YAYINLARI
Basım Dağıtım Tic. San. ve Ltd. Şti.
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No: 3 Cağaloğlu – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 Fax: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

Andrew McGahan

Beyaz Dünya

Barnes ◂ SUNİ TENEFFÜS/*Ricardo Piglia* ◂ MANŞ ÖTESİ/*Julian Barnes* ◂ ADA/*Aldous Huxley* ◂ GÜLÜN MUCİZESİ/*Jean Genet* ◂ MÖSYÖ/*Jean-Philippe Toussaint* ◂ ÇİÇEKLERİN MERYEM ANASI/*Jean Genet* ◂ BAŞUCU OĞLANI/*Alison Fell* ◂ YARATIK/*John Fowles* ◂ SENİ SEVMİYORUM/*Julian Barnes* ◂ ZENCİLER/*Jean Genet* ◂ TÜNEL/*Ernesto Sábato* ◂ KARA PRENS/*Iris Murdoch* ◂ KARNINDAN KONUŞANIN ÖYKÜSÜ/*Pauline Melville* ◂ TANRI'NIN AĞZINDAN EVRENİN HİKÂYESİ/*Franco Ferrucci* ◂ HAYATIN VE AŞKIN YASALARI/*Connie Palmen* ◂ KAHRAMANLAR VE MEZARLAR/*Ernesto Sabato* ◂ KAYNAK VE ÇALI/*Michel Tournier* ◂ CENNETE BİR KOŞU/*J.G. Ballard* ◂ DİŞİ ADAM/*Joanna Russ* ◂ FLAUBERT'İN PAPAĞANI/*Julian Barnes* ◂ ALDATMA/*Philip Roth* ◂ KOKAİN GECELERİ/*J.G. Ballard* ◂ ACABA NASIL?/*Samuel Beckett* ◂ MANTISSA/*John Fowles* ◂ KOLEKSİYONCU/*John Fowles* ◂ BENJAMIN: DAR GEÇİTTEKİ AYDIN/*Jay Parini* ◂ METEORLAR/*Michel Tournier* ◂ ARKADAŞLIK/*Connie Palmen* ◂ AŞK VESAİRE/*Julian Barnes* ◂ SİRİUS'TAN GELEN KURBAĞA/*Tom Robbins* ◂ BAYAN GULLIVER CÜCELER ÜLKESİNDE/*Alison Fell* ◂ GELECEKTEN ANILAR/*William Morris* ◂ BENİMLE TANIŞMADAN ÖNCE/*Julian Barnes* ◂ İNGİLTERE İNGİLTERE'YE KARŞI/*Julian Barnes* ◂ İYİ İŞ/*David Lodge* ◂ YİTİK RUHLAR IRMAĞI/*Connie Palmen* ◂ TERAPİ/*David Lodge* ◂ ÖLÜRKEN/*Jim Crace* ◂ GÜZELLİK HIRSIZLARI/*Pascal Bruckner* ◂ SÜPER KENT/*J.G. Ballard* ◂ SISKA BACAKLAR/*Tom Robbins* ◂ BETON ADA/*J.G. Ballard* ◂ İLK AŞK, SON TÖRENLER/*Ian McEwan* ◂ GILLES İLE JEANNE/*Michel Tournier* ◂ BİR KOMÜNİSTLE EVLENDİM/*Philip Roth* ◂ KIZILDERİLİNİN ŞARKISI/*James Welc* ◂ SİNEMA MÜDAVİMİ/*Walker Percy* ◂ KARANLIKLARIN EFENDİSİ/*Ernesto Sabato* ◂ METROLAND/*Julian Barnes* ◂ BİZİ NEDEN TERK ETTİN SAYIN BAŞKAN?/*François Vigouroux* ◂ DÜŞÜNCE BALONLARI/*David Lodge* ◂ MİLENYUM İNSANLARI/*J.G. Ballard* ◂ MÜNECCİM KRALLAR/*M. Tournier* ◂ BEYAZDAKİ KARA/*Maggie Gee* ◂ KAYBOLUŞ/*G. Perec* ◂ HINÇ AYLARI/*P. Bruckner* ◂ LİMON MASASI/*J. Barnes* ◂ BÜYÜCÜ/*J. Fowles* ◂ GÜNDOĞUMUNA YOLCULUK/*J. Barnes* ◂ OKLUKİRPİ/*J. Barnes* ◂ FISKADORO/*D. Johnson* ◂ HAYALETLERİN GÖÇÜ/*P. Melville* ◂ ÖLEN HAYVAN/*P. Roth* ◂ SICAK ÜLKELERDEN DÖNEN VAHŞİ SAKATLAR/*Tom Robbins* ◂ PASTORAL AMERİKA/*P. Roth* ◂ ABANOZ KULE/*J. Fowles* ◂ ARTHUR VE GEORGE/*J. Barnes* ◂ VAHŞET SERGİSİ/*J. G. Ballard* ◂ VİLLA MEÇHUL/*Tom Robbins* ◂ ASKER GRAMAFONU NASIL TAMİR EDER?/*Sas˘a Stanis˘i´c* ◂ *FARMAKON/Dirk Wittenborn* ◂ *NE KADAR İLERİ GİDEBİLİRSİN/D. Lodge* ◂ *GERİYE UÇAN YABAN ÖRDEKLERİ/T. Robbins* ◂ *BİR SAHTEKÂR OLARAK HAYATIM/P. Carey* ◂ *İNTERNETTE BALIK AVLAMAK/Nasreen AKHTAR* ◂ *LANCELOT/Walker Percy* ◂ *ÖLÜ BİR DİLDE AŞK/Lee Siegel* ◂ *VAHŞİ İNSANLAR/Dirk Wittenborn* ◂ *GÜNEŞİ DURDURACAĞIZ/F. Bouillot* ◂ *SHYLOCK OPERASYONU/Philip Roth* ◂ *KAYBEDENLERİN BELLEĞİ/Michel Ragon* ◂ *SAVAŞ ARTIĞI/Ha Jin* ◂ *YAZAR, YAZAR/D. Lodge* ◂ *B, BİRA/Tom Robbins* ◂ *EVE YÜZMEK/Rolf Lappert* ◂ *HAFIZ DİVANI/Hafız-ı Şirazi* ◂ *KUZEYE GÖÇ MEVSİMİ/Tayeb Salih* ◂ *OEGSTGEEST'E DÖNÜŞ/Jan Wolkers* ◂ *TURİNGİN HEZEYANI/Edmunda Paz Soldán* ◂ *KOVBOY KIZLAR DA HÜZÜNLENİR/Tom Robbins* ◂ *NABIZ/Julian Barnes* ◂ *DANIEL MARTIN/John Fowles* ◂ *HARABELERDE AŞK/Walker Percy* ◂ *BAY BLANC/Roman Graf* ◂ *HAVAALANI BALIKLARI/Angelika Overath* ◂ *DAYICAN NAPOLYON/İyrec-i Pézéşkzâd* ◂ *HARMATTAN/Gavin Weston* ◂ *BİR SON DUYGUSU/Julian Barnes* ◂ *HEZEYAN/Laura Restrepo* ◂ *O ASLA GERİ GELMEYECEK/Hans Koppel* ◂ *YARASALAR/Marcel Beyer* ◂ *KAYBOLAN/Hans-Ulrich Treichel* ◂ *BİR KÜÇÜK İMPARATORLUK/Christian Kracht* ◂ *HAYAT DÜZEYLERİ/Julian Barnes* ◂ *GÖZYAŞININ KİMYASI/Peter Carey* ◂ *VÎS İLE RÂMÎN/Fahreddin Es'ad-i Gorgânî* ◂ *ANATHEM/Neal Stephenson*

Ailem için, anlatılanlar onların hayatı değil.

Bu, hayal ürünü bir eserdir. Darling Downs gerçeklikle yeterince bağlantılı olsa da bu bölgenin kuzeyi kitapta anlatıldığından farklıdır. Bu hikâye hiçbir gerçek yer, kişi yahut olayı yansıtmak üzere yazılmamıştır.

Giriş

Bin dokuz yüz doksan iki yılının sonbaharında sekiz buçuk yaşında olan William arka verandadan baktı ve gökyüzünde ancak nükleer bir patlamanın neden olabileceği mantar şeklindeki o devasa bulutu gördü. Şaşkınlık içinde bakakaldı. Bulutun rengi yer yer griye kaçan kirli bir siyahtı. Masmavi gökyüzüne yükselirken kabarıp katlanıyor, ardındaki tepelerin üzerine devasa bir gölge düşürüyordu. Fakat ne bir ses ne de bir patlama gümbürtüsü duyuldu. Buğday tarlalarının üzerine bunaltıcı bir sessizlik çökmüştü ve yaprak kımıldamıyordu. William hiçbir şey demedi çünkü etrafta olup bitenden bahsedebileceği kimse yoktu; başı ağrıyan annesi yatağında dinleniyordu ve William onu kaldırmaması gerektiği-

ni biliyordu. Verandanın kenarına oturup izlemeye devam etti. Gitgide genişleyen bulut, rüzgâra kapılarak kaymaya başladı. Evin üzerine ulaştığında, yayılan gövdesinden, gökte yavaş yavaş düşen meteorları andıran izler çıktı. Küller küçük, siyah kar taneleri gibi aşağıya yağmaya başlamıştı. Diğer parçalar daha büyüktü, yere çarptığında bile kor gibi yanmaya devam eden şekilsiz ateş topları. William yanık kokusunu alıyordu... ama bu güzel bir kokuydu, tanıdık bir koku. Ot kokusu, buğday kokusu ve hatta çiftliğin kendi kokusu.

Bir anda motor sesleri duydu. Evin yanından geçip araziye uzanan toprak yolda, dört çeker bir kamyonet tozu dumana katarak ilerliyordu. Hemen arkasında bir araba daha vardı. William her iki aracı da tanımadı. Bu tuhaftı. Yabancıların çiftlik arazilerinde ne işleri vardı? Tarlanın ötesine bakarken daha da tuhaf bir manzarayla karşılaştı. Şimdiye kadar hiç görmediği kadar hızlı giden bir traktör –babasının değildi– tarla boyunca bata çıka ilerliyordu. Ve bir başka dört çeker araç ekinlerin arasında, yol olmayan yerden gidiyordu. Çiftlik aniden canlanıvermişti. Telefon çalmaya başladı ve evin ön tarafından daha başka arabaların geldiği, kapıların çarpıldığı ve birtakım kadınların haykırdığı duyulabiliyordu. William ayağa kalkıp buluta baktı. Dağılmaya başlamış, gitgide incelerek puslu bir turuncuya bürünmüştü. Tabanından yayılan uzun, koyu renk duman yere çöküyordu. Çiftliğin arkasında, etrafı yoğun bir sis tabakasıyla çevrili, küçük bir karanlığın bulunduğu yere inmiş olmalıydı.

Koridorda telaşlı sesler duyuldu. William'ın annesi ve başka iki kadın –onları tanıyordu, komşularıydılar– alelacele verandaya çıktılar. Durup bakakaldılar. Annesinin eli ağzına gitti.

"Aman Tanrım" dedi, "Will..."

Ve William o an kendisini değil, babasını kast ettiğini anladı.

Tüm bunlar onun deneyimlerinin çok ötesindeydi.

Neler olup bittiğini ancak çok sonra anlayacak, bulutun bir atom bombasından kaynaklanmadığını, hafızasında ne denli büyük bir yer kaplasa da asla bir mantar bulutu kadar büyük

olamayacağını fark edecekti. Bu duman –son yılların en sıcak bahar aylarının ardından iyice kuruyan– alev alev yanan yetmiş beş dönümlük bir buğday tarlasından yükseliyordu. Ve bu tarlanın ortasında bir yerde, yangını başlatan biçerdöver duruyordu. Büyük, parlak, kırmızı bir makine. Alazlanıp kararmış. Ateş topunu bir elektrik arızası yahut aşırı hararetlenme yaratmış olabilirdi, belki de motor kaputunun altına sıkışan birtakım otları tutuşturmuştu. William bunu asla bilemezdi. Ama sürücüsünün kalıntıları o biçerdöverin içindeydi ya da belki hemen yakınında yerde; çünkü William'a bu da asla anlatılmamıştı. Muhtemelen yandığı kadar da boğulmuş biri. Her iki durumda da ölü. Kimsenin yapabileceği bir şey yoktu. Civar arazilerdeki düzinelerce çiftçi, dumanı görüp ne olduğunu anlar anlamaz araçlarına atladıkları gibi ova boyunca yardıma koşmuşlardı. Hepsi de çok geç kalmıştı.

Yangın söndürüldükten sonra mutfakta ve yemek odasında toplandılar. Erkekler kül ve duman içindeydi, kadınlarsa çay demleyip sessizce buzlu su ve bira servisi yapıyorlardı. William aralarından geçerken korkunç bir şey olduğunun farkındaydı fakat etrafındaki kadın ve adamların ona olan ilgileriyle şefkatlerinden ötürü aklı karıştığından kendinde değil gibiydi.

Ara ara konuşmaları yakalıyordu. Planlar. Yardım talepleri. Yiyecek. Para. Polis geldi ve gitti. Bir ambülans gelip kulübeden bir şeyler aldıktan sonra gitti. Adamların hepsi ve kadınların çoğu da gidince geriye yalnızca annesinin etrafında toplanmış birkaç kadın kaldı. Hava yavaş yavaş kararıyordu. William arka verandaya gidip çiftliğe baktı. Gökyüzü sanki hiçbir şey olmamış gibi pırıl pırıldı.

Akşam iyiden iyiye çöktüğünde son bir misafir daha geldi, aksayarak yürüyen yaşlı bir adam. Mutfak kapısında durdu. Kadınlar sustu.

"Veronica" dedi.

William'ın annesi şaşkınlık içinde başını aşağı yukarı salladı. Odada göz gezdirip William'ı aradı. Yabancıya bakarak annesinin yanına gitti. Adam gülümsemiyordu.

Annesi, "William, bu amcan John" dedi.

William bir amcası olduğunu ilk defa duyuyordu.

Yanlarından ayrılıp odasına saklandı. Oradan annesinin mutfaktaki konuşmalarını duyabiliyordu. Çoğunlukla kadın sesleri ve ara sıra da o yaşlı adamın sesi duyuluyordu. Alçak ve duygusuzdu, diğerlerinin seslerinin aksine hiç şefkatli değildi.

Daha sonra annesi gelip yatağının kenarına oturdu.

"Bundan böyle yardımına ihtiyacım olacak Will. Güçlü olman gerekecek."

"Biliyorum."

"Neler olduğunu anlıyor musun?"

Başını aşağı yukarı salladı. "Yangını izledim."

Annesi aynı cümleyi mırıldandı. "Yangını izledin..." Ellerini kavuşturmuştu. Fakat sonra gözleri kısıldı. "İzledim derken ne kast ediyorsun?"

"Verandadan. Bulutun yükseldiğini gördüm."

"Onca zaman dışarıda mıydın?"

Bir kez daha başını aşağı yukarı salladı. Sonra annesine baktı.

Kadın bir anda irkildi. Sol kolunu kaldırıp ona tokat attı, eli sert bir şekilde sağ kulağında şaklamıştı. Sonra ağlamaya başladı. "Aptal çocuk. Orada öylece oturup izledin öyle mi? Neden gelip bana haber vermedin? Neden bir şey yapmadın? Baban..."

Ve sonra gitti.

William kulağı çınladığı halde yatağında öylece oturdu. Annesi ona ilk kez vurmuyordu ve o da her zamanki gibi bunu isteyerek yapmadığını biliyor, daha bu olay gerçekleşirken onu affediyordu. Annesi böyleydi işte. Ancak en sonunda ağlamaya başladı, acı yüzünden ve olup biten diğer her şey yüzünden. Sonra uyuma isteğiyle yatağına kıvrıldı. Dışarıda, babasının biçerdöveri, kararmış tarlanın ortasında ve yıldızların altında tütmeye devam ederken William orada saatlerce yattı. Ama kulağındaki çınlamanın geçmeye niyeti yoktu.

1

William ve annesi çiftliklerinden ayrıldıklarında, 1993 yılının kuru ve soğuk kış mevsimi başlamıştı. William'ın amcası John McIvor'ın yanında yaşayacaklardı.

"Aslında gerçekten amcan değil" diye uyardı William'ın annesi. "Senin baba tarafından büyük amcan. Yani ne sana ne de bana yardım etme gibi bir zorunluluğu yok, bunu tamamen iyi kalpliliğinden ötürü yapıyor. Bu yüzden oraya vardığımızda düzgün davranmanı istiyorum."

William anlamıştı. Artık başkalarının eline bakıyorlardı.

Bu çok da yeni bir his sayılmazdı çünkü hep fakir olmuşlardı. Çiftlikleri Kuran Ovası'nın ortasında, verimliliği siyah toprağıyla meşhur bir bölgedeydi fakat yine de her nasılsa kendi

mülkleri bir türlü başarılı olamamıştı. Son birkaç sezonun herkes için kötü geçtiği doğruydu. Yağmur iki yıldır istenen düzeyde yağmıyordu. Buna rağmen William'ın çiftliğindeki ekinler civar arazilerdekilere kıyasla çok daha çabuk kuruyordu. Annesiyle babasının sık sık bu konu ve para durumuyla ilgili tartıştıklarını duymuştu ve annesi zaman zaman babasını çiftçilikten anlamamakla suçlardı. Ve belki de gerçekten anlamıyordu. İyi bir çiftçi biçerdöverinin motorunda yangını kaçınılmaz kılacak kadar yoğun bir toz tabakasının birikmesine izin verir miydi? Ve iyi bir çiftçi yalnızca çiftliğin en pahalı aleti olan biçerdöverin değil, aynı zamanda kendi hayat sigortasının da gününü geçirir miydi?

Duman dağıldığında karısı ve çocuğu sersefil ortada kalmıştı. Mülk borç içindeydi ve William'ın annesinin tek başına bu işi devam ettirmesine imkân yoktu. Çalışmıyordu ve şimdiye kadar hiç çalışmamıştı, sağlığının buna elverişli olmadığı kabullenilmişti. Dolayısıyla tek seçenek çiftliği bankaya bırakmaktı. Belki de William'ın babasına bu yüzden kızmaya hakkı vardı –annesinin öfkeli olduğu belliydi– fakat o buna kızmıyordu. Hatta ona öldüğü için dahi kızmıyordu. Gökteki o duman bulutu muazzam bir ölü ateşiydi ve bu işte Tanrı'nın eli varmış gibi göründüğünden, William onu suçlayamıyordu. Üstelik babasına dair anılarını böyle bir kırgınlıkla lekelemeye niyeti yoktu. Uzun ve tıraşsız yüzlü, sarsak ve bakımsız bu adama dair silinmeye yüz tutan anıları çok az ve değerliydi.

Sonra kaderlerini değiştiren şu biçerdöver vardı; William'ın en sevdiği şeylerden biri, babasıyla birlikte bu alete binip tarağın parlak bıçaklarına kapılan buğday saplarını izlemekti. Bu müthiş bir işlemdi, başaklar toz ve yaprak yığınıyla birlikte batörün altına girip gizemli homurtular çıkararak sallanan makinenin içine çekiliyor, kabinin püskürtülen tahıl taneleri bir toplama kutusunda birikirken ekin anızları ve çöpler makinenin arkasından dışarı atılıyordu. William böylesine karmaşık bir alet kullandığını hayal dahi edemiyor ve bunu yapabildiği

için babasına karşı derin bir hayranlık besliyordu. Biçtikleri buğdayın inceliğini, yaşını almış biçerdöverin bozulmaya meyilli olduğunu ve yangını besleyecek tozun motorda biriktiğini hatırlamanın anlamı yoktu. O gün olanları düşünmenin de öyle. Hasat esnasında izlenmesi gereken çok şey vardı –bıçakların yüksekliği, başakların seviyesi, makinenin onlarca farklı parçasının dönüş hızı ve eğimi– öyle ki tek kişi tüm bunları güçlükle takip edebilirdi. Belki William da kabinde olsaydı, izleseydi... ama hayır, o gün orada değildi. Ve böylece babası, makinenin altından yükselen ilk dumanı görmemiş olmalıydı ve sonra alevler azgınlaşarak artmıştı...

Tüm bunları düşünmenin sevgiyle alakası yoktu.

William'ın annesiyse erken ölmemişti ve yangın kurbanı değildi fakat William'ın annesine karşı beslediği duygular her zaman daha karmaşıktı. Kadın, kocasına kıyasla sevilmesi daha güç biriydi, üstelik kemikli vücut yapısı ve mısır püsküllerini andıran uzun kahverengi saçları yüzünden fiziksel görünüş itibariyle de daha sertti. Babasının özünde can alıcı bir zayıflık, hiçbiri gerçekleştirilememiş hayat dolusu plan varsa William, annesinin özünde gevrek ve kırılgan bir şey olduğunu hissediyordu. Bu asla dillendirilmiyordu fakat William yine de çok küçük yaştan beridir annesinin bu kendine özgü narinliğinin farkındaydı. Kadın baş ağrılarından bezmişti ve çoğu zaman halsiz ve yorgundu. Diğer zamanlardaysa kolay sinirleniyor, William'a kızdığında cılız sesiyle ona bağırıp tokatlıyordu. Sonrasındaysa kendini büyük yatak odasına kilitleyip ağlıyordu. Bir sürü hap alıyor ve sık sık doktora gidiyordu. Ortadan kaybolup bir haftaya yakın eve dönmediği zamanlar olmuştu. William'ın babasının deyişiyle, insanların yalnız kalmaya ihtiyaç duyduklarında gittikleri bir yerde dinleniyordu.

Ancak William komşu çiftliklerdeki çocuklarla oyun oynadığında onların annelerinin farklı olduğunu görebiliyordu. Capcanlıydılar, içten ve samimiydiler, çocuklarına ev ödevlerinde yardım ediyor, okul komitelerinde ve kantinde gönüllü

çalışıyorlardı ve William ne zaman onları ziyaret edecek olsa sandviçleri hazır bekliyor olurdu. Oysa onun annesi bunların hiçbirini yapmıyordu, o sürekli ya yorgundu ya başı ağrıyordu ya da William'ın ses çıkarmasını yasaklayarak kendini odasına kapatıyordu. Bu durum William'ın gizliden gizliye ondan utanmasına, utançsa, suçluluk duygusuna kapılmasına neden oluyordu. En azından annesinin davranışlarının bir kısmının diğer ailelere kıyasla daha zorlu bir hayat sürdürmelerinden kaynaklandığını biliyordu. Çiftlikleri onlarınki kadar bereketli değildi, arabaları onlarınki kadar yeni değildi, evleri onlarınki kadar güzel değildi ve tüm bunlar babasını rahatsız etmezken annesini mutsuz kılıyordu.

Annesini en çok rahatsız edense evleriydi. Arka verandası ve yan tarafındaki mutfak eklentisiyle son derece ufak ve eski, dört odalı bir kulübede yaşıyorlardı. Üzerine inşa edildiği ve ovanın derinlerinde kalan kaya tabakasına ulaşamayan toprağa çakılmış kazıklar sürekli kayıp durduğundan kulübenin zemini ve kapıları gıcırdayıp duruyordu. William'ın babası onlara günün birinde yeni bir ev inşa etmeye söz vermişti. Hatta bahçenin bir köşesinde, kale gibi yığılmış keresteler bile vardı. Fakat William kendini bildi bileli aynı yerde duran bu kereste yığınını ot bürümüştü. Annesi bu yüzden babasına sürekli dırdır eder, William'sa onun yalnızca yaşamak için güzel bir ev, arkadaşlarını utanmadan davet edip yemekler verebileceği bir yer istediğini bilirdi. Komşuların çoğu, kara toprağın üzerinde sal gibi yüzen beton levhaların üzerine inşa edilmiş geniş, tuğla evlerde oturuyordu. Annesinin asıl istediği de böyle bir evdi ancak babası pek emin değildi.

"O levhalar günün birinde çatlayacak" derdi ısrarla. "Ve o zaman tuğlaların hepsi yerle bir olacak. Ahşap ev daha iyi. Dışarıdan pek iyi görünmüyor olabilir ama bu yaşlı ev asla yıkılmaz." Ardından o çok sevdiği eski püskü, dirsekleri yıpranmış yeşil kazaklı kolunu uzatıp çarpık kapı sövelerini şefkatle okşardı.

William içinse bu ev hem yuvası hem de dünyasının merkeziydi. Annesi evin önüne bir çimenlik istiyordu ama babası iplerle çevirip sebze bahçesi yaptığı köşeyle daha ilgiliydi. Her yıl hırsla sebze ekiyordu –domatesler, fasulyeler, marullar, karpuzlar, balkabakları– ama yine de pek bir şey yetişmiyordu. William'ın babası kuşları suçluyordu. Eski 22 kalibrelik tüfeğiyle onlara ateş edip korkuluklar yapsa da işe yaramıyordu. Portakal ve limon ağaçları da dikiyordu ama William bunlardan meyve veren olduğunu anımsamıyordu. Sonra bir de güya akşam yemeklerinde kızarmış tavuk, sabah kahvaltılarındaysa yumurta yemelerini sağlayacak şu tavuk kümesi vardı. Fakat birkaç yıl önce kümese tilkiler dadanmıştı ve şimdi tel örgüler delik deşik olmuştu ve kapısı öylece boşlukta çarpıp duruyordu. William'ın babasının tavuk kestiğine dair tek bir anısı vardı: başını eski bir ağaç kütüğüne çakılı iki çivinin arasına sıkıştırıp baltayı indirince kanlar içinde kalan başsız gövde etrafta zıplayıp durmuştu. Ama sonrasında tüylerini yolup içini temizlemek angarya halini almış ve tüylerle çevrili vaziyette evin arka basamaklarında yarım saat oturan babasının sabrı taşınca o günden itibaren eve giren tüm tavuklar dışarıdan satın alınmıştı.

Kümesin ilerisinde çiftliğin emektar kulübesi vardı ve tamamen oluklu sacdan yapılma bu geniş, karanlık köhne bina William'ın keşfetmekten en çok keyif aldığı yerlerden biriydi. Tüm çiftlik araçları –traktör, biçerdöver, hububat kamyonu, eski bir Land Rover (babası bu aracın İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma bir ordu artığı olduğunu iddia ediyordu)– burada duruyordu ama çok daha fazlası vardı. Envai çeşit alet edevat ve makine parçalarıyla kaplı devasa tezgâhlar. Eski mobilyalar, eski dolaplar, üst üste yığılmış eski dergiler ve kitaplar. Ne işe yaradıkları belli olmayan metal bloklar, kırık saban demiri parçaları, hava pompaları, lehim malzemeleri, yağ tenekeleri, rulo halinde sarılmış branda yığınları. Kulübenin teneke duvarlarındaki kurşun deliklerinden sızarak havadaki toz zerre-

ciklerini görünür kılan güneş ışığı tüm bunları düzensiz bir şekilde aydınlatıyordu. Her yer fare ve sıçan yuvalarının delikleriyle doluydu ve özellikle William geceleri elinde fenerle onları avlamaya çalıştığında, pıtırtıları tüm kulübeyi sarmışken ve o minik gözleriyle her köşe başından William'a bakarken burası sonsuz bir madenden farksızdı.

Dışarıda, kulübenin diğer ucunda hububat siloları vardı, yaklaşık elli metre yüksekliğinde, büyük, paslanmış metal kuleler. Ve burası hepsinden iyiydi çünkü kulelerin yanlarında merdivenler vardı ve William bunlardan birine tırmanma cesaretini toplayabildiğinde, kulenin çatısına çıkıp tıpkı bir halı gibi ayaklarının altına serilen çiftliğin tamamını görebilirdi. Tam olarak altı yüz kırk dönüm boyunca dümdüz uzanan altın sarısı, yeşil ya da nadasa bırakıldığından kararmış tarlalar kulübenin arka kapısına kadar geliyordu. Kendi mülklerinin ötesinde, komşularınınki başlıyordu ve ufka kadar kesintisiz uzanan göğün altındaki manzara bu şekilde, yamalı bir örtü gibi düzinelerce çiftlik geçerek kilometrelerce devam ediyordu.

Burası Kuran Ovasıydı. Burası Darling Downs diye bilinen geniş bölgenin kuzey bölümünü oluşturuyordu. Siloların üzerinden kuzeye baktığında on binlik nüfusuyla Powell kasabasını ufukta kara bir leke gibi görebiliyordu; William her gün otobüse binerek oradaki okula gidiyordu (Powell'ın bir saat ötesinde Downs bölgesinin başkenti Toowoomba yer alıyordu. Ve onun da ardında, dağların ötesindeki kıyı şeridinde, William'ın hiç görmediği Brisbane metropolü uzanıyordu). Doğuya baktığındaysa yaklaşık otuz kilometre ötede, Hoop Dağları'nın mavimsi sırtlarını görebiliyordu. Bunlar, Büyük Ayırıcı Sıradağları'nın bir koluydu ve orada ormanlarla serin akarsuların yanı sıra, bir de milli park vardı. Dönmeye devam ederek kuzeye baktığındaysa göz alabildiğine uzanan ovalar ve çok uzakta, Darling Downs'ın Lansdowne adlı ufak bir kasabada son bulduğu yerde, çalılıklarla kaplı tepeleri görebilirdi. Peki ya batıda? Batı istikametinde, üzerinde ne bir ağaç ne de

bir kasaba yahut tepe bulunan uçsuz bucaksız araziler vardı. Orada bir yerde Condamine adı verilen bir nehir vardı ve onun da kilometrelerce ötesinde Outback* ve Avustralya'nın geri kalanı uzanıyordu.

Ama kimi zaman, sıcak ve durgun bir yaz günü, silolardan birinin üzerinde otururken ovaların sessizliği üstüne üstüne gelir, William bu şekilde başını bir o yana bir bu yana çevirip durmasına rağmen etrafta hareket eden hiçbir şey görmezdi: ne havada bir kuş ne Powell yolunda bir araba ne tarlada bir traktör ne de kendi sınırları ötesinde kalan dünyanın yaşadığına dair en ufak bir işaret. Issızlığın ortasındaki bu yükseltilerin tepesindeyken, uçsuz bucaksızlık, iflahını keserek onu bir uyuşukluğa sürüklerdi.

Ve şimdi hepsini geride bırakıyordu.

Amcasının mülküyle burası arasında on beş kilometre bile yoktu, yine de William'ın çiftliğine hiç benzemiyordu. Annesinin söylediklerine bakılırsa büyük bir yerdi, kendi çiftliklerinin en az yirmi katıydı ve sığır yetiştirdikleri alan Hoop Dağları'nın sırtlarına kadar uzanıyordu. Kuran Çiftliği adıyla biliniyordu ve arazisi üzerinde Kuran Malikânesi olarak bilinen büyük bir ev de vardı. Annesine göre böyle güzel bir eve alınacakları için kendilerini şanslı saymalıydılar. Yine de bunu düşünmek bile William'ı rahatsız ediyordu. Yeni bir okula gitmesi gerekecekti. Üstüne üstlük bir de amcası vardı. William onu uzun süredir görmemişti ama aksayarak yürüdüğünü ve herkesi aşağılayıcı bir şekilde süzdüğünü hatırlayınca bu denli sert ve yaşlı biriyle yaşamanın nasıl bir şey olacağını düşünmeye koyuldu.

Taşınma vakti geldiğinde okullar tatile girmişti. William toplanmaya elinden geldiğince yardım ederken, gün geçtikçe kendini daha donuk ve isteksiz hissetmeye başladı. Yarısı toplanmış eşyaları ve her yeri kaplayan karton kutularıyla evleri

* Avustralya'nın ortasında, Aborjinlerin bulunduğu uçsuz bucaksız kızıl çöle verilen ad. (ç.n.)

artık tanınmaz bir hal almıştı ama çiftliğin durumu çok daha kötüydü. Banka satış ve açık arttırma düzenlemelerini hayata geçirmişti bile ve hareket edebilen hemen her şey satılmıştı. Tezgâhlar, eski dolaplar ve dergiler dışında kulübede hiçbir şey kalmamıştı. Silolarda buğday yoktu. Hatta birileri arka bahçedeki kereste yığınını bile almıştı. Tarlada yalnızca son buğday hasadından kalan çürümeye yüz tutmuş anızlarla, nadasa bırakılmış kara otlaklar kalmıştı. Ve arazinin arka tarafında, William'ın yangından bu yana gitmediği ancak tüm çiftliği etkileyen, yabancı bir yer halini almış kül tarlası uzanıyordu.

Doğuya, Hoop Dağları'nın alçak sırtlarına baktı. Hava gri ve soğuktu, gökteki kurşuni bulutlar sıradağların üzerinde örtü gibi uzanıyordu fakat kuru rüzgâr uğuldayıp duruyor ve havada en ufak bir yağmur belirtisi görünmüyordu. William kuzeydoğuda dağlardan ovalara doğru alçalan uzun bir tepe silsilesi görebiliyordu. Söylenenlere bakılırsa amcasının çiftliği çıkıntı yapan bu tepelerin üzerinde bir yerdeydi. Ona ayın yüzeyi kadar uzak geliyordu.

Kasvetli bir akşam yemeği esnasında annesi gülümsemeye çalıştı. "Durum bizim için pek hoş olmadı, öyle değil mi Will?"

Yanıt vermedi.

"Daha iyi olacak" diye söz verdi annesi, belli belirsiz bir çaresizlikle. "Tüm bunları anlamanın çok güç olduğunun farkındayım fakat amcanın yanına taşınmak bizim için gerçekten en iyisi. Göreceksin."

"Evet, anne."

William o gece yatınca uyuyamadı. Malikâne sessizliğe gömülünceye kadar bekledikten sonra, arka verandaya çıkıp bir battaniyeye sarınarak babasının öldüğü gün yaptığı gibi uzaklara baktı. Bulutların altı karanlıktı. Uzaktaki topluiğne başı büyüklüğündeki parıltılar, çiftlik evleriydi. Güney ufkundaysa ışıl ışıl parlayan uzun bir çizgi vardı, gökteki bulutlara dahi belli belirsiz bir turuncu ışık yayacak kadar parlak Powell kasabasıydı bu. Dönüp amcasının çiftliğinin bulunduğu taraftaki

tepelerin karanlığına baktı. Tepenin üzerinde tek başına parlayan bir ışık vardı. Battaniyesine sarınarak bekledi. Ovadaki diğer çiftlik evlerininkinden farklı olan bu ışık, turuncu renkteydi. Tuhaf bir şekilde titriyordu. Ve hareket ediyor gibi görünüyordu. Bir süre bu ışığı öylece izledi. Sonra ışık titreyip söndü ve tepe yine geceye gömüldü.

2

Bir başka soğuk, bulutlu akşamüzeri nakliye kamyonu park yerinden yola çıktığında William ve annesi de mavi renkli eski steyşın arabalarıyla onun hemen arkasındaydılar. William öndeki yolcu koltuğunda oturuyordu ve ısıtıcı çalışmıyordu. Küçük kulübesine son kez bakmayı unuttu. Ardından babası öldüğünden bu yana arabanın arka koltuğuna oturmadığını ve bir daha da asla oturmayacağını düşündü.

Powell-Lansdowne yoluna çıkıp kuzeye ilerlediler. Tanıdık yerlerden geçtiler: komşu evler, artık kullanılmayan bir demiryolu tali hattı, kayar toprakta çarpık duran eski telefon direkleri. Ama hayatı boyunca kuzeyi değil de güneyi, yani Powell istikametini odağa aldığından birkaç kilometre geçmeden her

yer William'a yabancı gelmeye başlamıştı bile. Ve böylelikle daha önce nadiren ötesine geçtiği bir dört yol ağzına geldiler. Hemen yakında, pis su dolu derin hendekleri çevreleyen, her yerini eski mezarlar gibi ot bürümüş toprak yığınları vardı. William'ın babası ona bunların yarım kalmış bir drenaj çalışmasının kalıntıları olduğunu söylemişti. Fakat gri göğün altındaki bu uğursuz yığınlar ötelerinde her şeyin tuhaflaştığı gözcü kulübeleri gibi yükseliyordu.

Nakliye kamyonunun arkasından yavaşça ilerlemeye devam ettiler. Dört yol ağzını birkaç kilometre geçince yol kıvrılıp kuzeydoğuya dönmeye başladı. Hoop'tan çıkıntı yaparak ufuk boyunca uzanan önlerindeki tepeler giderek yaklaşıyordu.

"Bak" dedi annesi işaret ederek. Direksiyonun başında, kamburunu çıkartarak oturmuş, eğreti duran bir şofördü. Yangından önce hemen hiç araba sürmemişti. "Orada, ağaçların arasında. Kuran Malikânesi'ni görebilirsin. Çok uzak değil. Aslında taşınmış bile sayılmayız."

William göz ucuyla taş duvarlar ve koyu renk bir çatı gördü, bu görüntü hemen ardından gözden kayboldu. Arabaya bineli henüz yalnızca on beş dakika olmasına rağmen şimdiden başka bir ülkeye gitmiş gibi hissediyordu. Buradaki çiftlikler daha fakirdi, kıyıya yaklaştıkça sığlaşan okyanus gibi buradaki verimli topraklarda giderek azalıyordu. Yol gözle görünmeyen engebelerin etrafından kıvrılarak ilerliyor, tepelerin yayvan zirveleriyse tarlaların üzerinde yükseliyordu. Bir derenin üzerindeki köprüyü aştılar. William aşağı bakınca kayalarla, yavaş yavaş akan koyu renk bir su birikintisi gördü. Üzerinde "Kuran" yazan bir tabelayı geçtikten sonra ufak bir köye girdiler. Köyün tek yolu boyunca, tatil nedeniyle terk edilmiş oyun alanının içindeki bir okul binasını, rüzgâr alan harap durumda bir başka binayı ve çoğu boş olan ufak tefek bir dizi dükkânı geçtiler. Yolun sonunda bir benzinlik vardı, hemen önünde pompalar bulunan tenekeden bir kulübe. Etrafta kimse yoktu

ve dışarıdaki soğuk yüzünden yarım düzine evin tamamı kapı duvardı, hatta içlerinden bazıları en az dükkânlar kadar ıssız görünüyordu.

"Alışverişimizi yine Powell ya da Lansdowne'da yapmaya devam etmemiz gerekecek" dedi annesi etrafa bakarak. "Ama okul fena görünmüyor, ne dersin?"

William yanıt vermedi. Okul binası çok ufaktı: yüksek sütunların üzerine oturtulmuş tek bir sınıf. Hem zaten yeni dönemin başlamasına bir haftadan uzun zaman vardı. Önlerindeki kamyon benzinliğin az ilerisinde bir yan yola saptı. Bu yeni yol tepenin etrafında döne döne yükselirken yoldaki çukurlar kamyonun tekerleklerini yakalayıp duruyordu. Kurumuş otların arasında birkaç okaliptüs ağacı vardı, çitlerin ardındaysa sığırlar otluyordu. Çok geçmeden otların arasında, demir kanatları ardına kadar açık, taş kemerli bir kapı göründü. Kapıdan geçip bir sığır engelini aşarak, çatısı çökmüş, dört duvardan ibaret taş bir binanın yanından geçtiler.

"Burası bir zamanlar kapıcı kulübesi olsa gerek" dedi annesi.

Yıkık dökük bina geride kaldı. Yol tepenin etrafında kıvrılmaya devam ediyordu ve şimdi ovayla az önce üzerinde oldukları, yola bakan güney yamaca tırmanıyorlardı. William bulutların altında dama tahtası gibi dizilmiş çiftlikleri gördüyse de bu manzara çok geçmeden çalılıkların arkasında gözden kayboldu. Tırmanmaya devam ettiler. En sonunda her iki yanı da başları neredeyse simsiyah olan sıra sıra dizili koyu çamlarla kaplı, uzun, dümdüz bir yola çıktılar. Yolun sonunda kemerli bir kapıyla kesilen yüksek bir taş duvar vardı. Kapı açıktı ama nakliye kamyonu sığamadığı için kapının girişinde durdu. William'ın annesi duraksadıysa da devam edip kemerin altından geçti. Yerlere kadar eğilmiş dallar arabanın ön camını çizdi. Girişten geçer geçmez Kuran Malikânesi karşılarındaydı.

William'ın annesi bunun bir çiftlik evi olduğunu söylemişti ve William tam olarak ne kast ettiğini bilmiyordu. Şimdi eve bakarken ilk aklına gelen İngiltere'deki prens ve düklerin gös-

terişli saray ve köşkleriydi. Daha o ilk bakışta bile malikânenin o seviyede olmadığını anladıysa da kumtaşından yapılmış, iki katlı ve gri arduvaz çatılı bu yapı, yine de William'ın şimdiye kadar gördüğü en büyük evdi. Hem üst hem de alt katlar geniş teraslarla çevriliydi. Tam ortasında bir fıskiye bulunan dairesel araç yolu, en az üç metre yüksekliğindeki çift kanatlı kapıyla verandaya çıkan ön basamaklara uzanıyordu. Oradan malikâne her iki yandan öne doğru çıkarak hem araç yolunu hem de çeşmeyi çevreleyen iki dikey kanada kadar genişliyordu. William başını kaldırıp oymalı taşlara baktı. Amcası zengin miydi?

Fakat sonra sahiden *bakmaya* başlayınca gerçeği fark etti. Öncelikle gözüne çarpan çatı oldu: ortası, aşağıya doğru çökmüştü ve düzinelerce kiremit ya çatlamış ya da yerinden çıkmıştı. Su olukları saçaklardan sarkıyordu ve hemen altlarındaki yüksek duvarlar iç karartıcı sarmaşık ve asmalarla kaplıydı. Üst kattaki veranda harap durumdaydı ve güneşliğin gölgesinde William kepenkleri kapanmış ya da kırılmış ikinci kat pencerelerini görebiliyordu. Alt kattaki teras çerçöp doluydu –kutular, variller, bir makara tel, parçalanmış bir bisiklet– ve ön basamaklar çatlayıp çökmüştü. Kumtaşı duvarlar yer yer beyaza boyalıydı ve zemin kattaki pencerelerin bazıları, cam yerine kontrplak parçalarla kapatılmıştı. Bir başka pencerede ızgaraları paslanmış bir klima duruyordu. Ön kapılardan biri yarı açık vaziyette menteşelerinden sarkıyordu ve hemen yakınında, yanında sanki yıllardır orada duruyormuş gibi görünen kirli tabaklarla bir kahve fincanı olan tek bir metal sandalye vardı.

William'ın annesi sımsıkı kavradığı direksiyonu bırakmadan, umutsuzluk dolu bakışlarını etrafta gezdiriyordu. William malikâneye bir kez daha bakınca ne kadar ihmal edildiğine dair başka izler de gördü. Çeşmeyi ot bürümüştü, araba yolu derin tekerlek izleriyle doluydu ve bahçeyse yabani otlarla kaplıydı.

"Fena değil" dedi titrek bir sesle. "Fena değil." Yüzüne yapmacık bir gülümseme takınmıştı. Arabadan indiler. Malikâ-

neden onları karşılamaya kimse çıkmadığından öylece durup binaya baktılar. "Biraz... biraz kötü görünüyor olabilir. Ama içerisi daha güzeldir. Eminim."

Nakliyecilerden biri William'ın annesine seslenip kamyonu nereye çekmeleri gerektiğini sordu.

Kadın endişeli bir şekilde önce sağa sola, sonra William'a baktı. "Amcan arkaya park etmeleri gerektiğini söylemişti. Gidip göstersem iyi olacak. Sen burada bekle."

Kapıya yöneldi. William kamyonun çalışıp binanın arka tarafına doğru ilerlediğini duydu. Sonra bir kez daha sessizlik çöktü ve tek başına kaldı.

Yeni evi ona somurtuyordu.

William malikâneye arkasını dönüp ayaklarının altındaki mıcırları eze eze arabadan birkaç adım uzaklaştı. Araba yoluna atılmış taşlar beyazdı ya da en azından toz toprakla karışmadan önce öylelerdi. Hemen önünde bahçe uzanıyordu. Burânın bir zamanlar çok daha gösterişli olduğuna dair izler vardı. Yabani otların arasında kıvrılan, bazıları kırık taş levhalarla kaplı patikaları görebiliyordu. Daha başka işlenmiş taşlar da gördü –tarhların kenarları, bir bank, köşedeki bir çardak– ama tümünü de ya ot bürümüştü ya da çamur içindeydi. Patikaların kenarlarında aydınlatma direkleri vardı fakat hiçbirinde ampul yoktu ve bu direklerden ikisinin arasına gerilmiş çamaşır ipinde öylece sallanıp duran, rengi atık çamaşırlar asılıydı. Etraf, dalları sarkık ağaçlarla çevriliydi. Ve bahçenin en önünde, tepenin dik bir şekilde alçalmaya başladığı yerde, yüzme havuzu olması gereken yere uzanan bir tramplen vardı.

Hiçbir şey hareket etmiyordu ve gelen giden de yoktu. Gökteki bulutlar bile kımıldamıyordu. Bahçe ovaya kıyasla daha serindi, kokusu da farklıydı. William tahıl ve anızın kuru kokusuyla siyah toprağın tozuna alışkındı. Buradaysa bir rutubet kokusunun yanı sıra, farklı farklı çiçek, ağaç ve ot kokusuyla birlikte, çürümeye yüz tutmuş ahşapla karışık keskin bir orman kokusu hakimdi. Araba yolunun kenarında, uzun, metal

bir direk fark etti. Direğin tepesinde, mavi beyaz çizgili, tanımadığı, hareketsiz bir bayrak asılıydı. Yoğun bir yalnızlık hissine kapıldı.

Malikâneye doğru döndü. Terk edilmiş bile olabilirdi. Ön basamaklara ilerlerken her iki yanında yükselen duvarların arasında kendini küçücük hissetti. Çeşmeye ulaşınca eğilip içine baktı. Su yıllardır akmadığından dibinde biriken kumun arasından otlar baş vermişti. Orta sütunu sanki eskiden üzerinde bir heykel varmış gibi görünse de kolon yıkılmıştı ve geriye yalnızca ucundan kırık bir su borusunun çıktığı bir kazık kalmıştı.

"Hey, selam evlat."

William yukarı baktı. Merdivenin başında yaşlı bir kadın duruyordu.

"Demek yeğen sensin" dedi.

Üstü başı kat kat elbise ve yün ceketle sarıp sarmalanmış bir kambur gibi görünüyordu. Kartallarınkini andıran kavruk bir yüzü vardı ve başının üzerine eğreti bir şekilde yerleştirilmiş yün berenin sağından solundan tutam tutam kır saç fırlamıştı.

"Beni annen gönderdi" dedi. "Bir dakika buraya gel."

William sessizce basamakları tırmandı. Yaşlı kadın sert bakışlarla onu izliyordu.

"Kaç yaşındasın?" diye sordu.

"Dokuz."

Bir homurtu. "Annen ve amcan, taşımacıların yanında." Onu biraz daha inceledi. "Kim olduğumu biliyor musun?"

William başını iki yana salladı.

"Ben amcanın kâhyasıyım. Adım Bayan Griffith." Yavaşça etrafında dönüp onu her yönden inceledi. Kemikli ayaklarını, eski püskü terliklere geçirivermişti ve önünde kavuşturduğu elleri kendi üzerlerine kapanmıştı. Ön kapının yanında duran plastik sepeti işaret etti. "Hadi, git şunu al. Çamaşırları içeri almama yardım edebilirsin."

William boş boş baktı.

"Hadi" diye emrederek sabırsız hareketlerle basamaklardan aşağıya indi. "Eşyaları içeri taşırken ayakaltında durmanı istemiyorlar."

William sepeti alıp savaş alanından farksız bahçe boyunca ağır adımlarla çamaşır ipine doğru ilerleyen yaşlı kadının peşine takıldı. Oraya varınca durup sepeti göğsüne bastırdı. Kâhya güçbela ipe uzanıp tek tek mandallarını çıkardığı çamaşırları sepete attı: gri gömlekler, rengi atık elbiseler, şekilsiz iç çamaşırları. Uzunca bir süre hiçbir şey demedi, William da sessiz kaldı. Dönüp malikâneye baktı. Bunların hiçbirini beklemiyordu. Bir kâhya? Bu durum amcasının yanında daha başka insanların da yaşadığı anlamına mı geliyordu? Oysa uzun zaman önce, ateşin başında geçirdikleri akşam boyunca, yaşlı adam öyle yalnız görünmüştü ki. William annesinin gelmesini istiyordu ama malikânenin arka tarafından kamyonu boşaltan adamların sesleri duyuluyordu ve annesi de orada meşgul olmalıydı.

Yaşlı kadın onu izliyordu. Aniden elindeki mandallardan birini malikâneye doğru uzattı. "Şu üst kat verandalarından uzak dur. Güvenli değiller. Hatta üst kattan tamamen uzak dur. Orası oyun yeri değil."

Sepete birkaç çamaşır daha attı.

Kadın yan gözlerle William'ı tekrar süzdü. "Burayı pek bir şeye benzetemedin herhalde. Amcanın birkaç parça dinamit atıp olayı bitirmesi gerektiğini düşünüyor olmalısın." Suratını ekşiterek ona doğru eğildi. "Biliyor musun, ona aynı şeyleri burayı satın aldığında söylemişlerdi. Emlakçı, malikâne yıkılıp birilerini yaralamadan yerle bir edilmesinin en iyisi olacağını söylemişti. Hatta daha amcan evrakları imzalamadan bunu yapmaya talip bile olmuştu."

İpteki çamaşırların tümü sepete yığılmıştı. Kâhya yavaş adımlarla malikâneye doğru yürümeye başladı, William da peşinden.

"Ama bu seni yanıltmasın" diye devam etti konuşmaya. "Yüz otuz yıldır burada ve yakın zamanda yıkılmaya da niyeti

yok. Şu verandalar tam bir keşmekeş ama sorun yalnızca ahşap işçiliğinde. Duvarlarında sorun yok. Burası bizi gömer. Hatta seni bile evlat."

"Burada başka yaşayan var mı?" diye mırıldandı William.

"Başka kim olacak ki?"

Ön verandaya çıkıyorlardı. Yaşlı kadın en tepede durup dışarıya baktı.

"Şuraya bak" dedi.

William bu yükseklikten, bahçenin büyük bölümünü görebiliyordu ve bu ot yığını sahiden de belli belirsiz bir düzen içindeydi, nicedir yok olup gitmiş bir peyzajın izleri olsa gerekti. Hemen önlerinde yüzme havuzu vardı. Havuzun mükemmel bir dikdörtgen şeklindeki dış çizgilerini, mermerlerin üzerindeki tozlu parıltıyı, trampleni ve uç kısmındaki metal parmaklıkları görebiliyordu. İçinde, tabaka tabaka paslı tenekelerin uçlarıyla yüksek otların tepeleri görünüyordu.

Havuzun ötesinde, tepenin güney yamacı şaşırtıcı bir diklikle aşağıya uzanıyordu. William kahverengi otları, sakızağaçlarını ve köhne çit direklerini görebiliyordu. Ve tepenin eteklerinde dümdüz ovalar uzanıyordu. Yakında, toprak o bildik tarla dörtgenlerine ayrılmıştı; ancak bakışları daha uzaklara kaydıkça renklerle şekiller iç içe geçiyor, tarlalarla çiftlikler ufka kadar uzanıyordu. Tahıl ambarlarının tepesinde şimdiye dek görebildiğinden çok daha geniş bir manzaraydı. Ovanın tamamını görebiliyordu. Solda dağların mavi hattı belirgindi, sağdaysa toprak sanki sonsuza dek batıya uzanıyordu.

"Görüyor musun?" Yaşlı kadının sesi memnuniyetsizlikten ötürü yavan bir hal almıştı. "Hepsini görüyor musun? İşte bu gördüklerin, en küçük parçasına varıncaya dek hepsi bir zamanlar bu evi inşa eden insanlara aitti. Asil insanlar, şu aile. Ne müthiş bir dönem olduğunu tahmin edebiliyor musun?"

Kadın öne eğdiği başını sallayarak ona bakıyordu.

"Elbette ki edemezsin" dedi. "Ama ben hatırlıyorum. Amcan da öyle. O burada doğdu. Bunu unutmamalısın. Sen de annen de."

Yan dönüp yarı açık kapıdan içeri geçti. Aklı karışan William bir süre bekledikten sonra peşinden gitti. Dışarıdaki parlak ışıktan sonra gözlerini kırpıştırarak içerinin karanlığına alıştıkça uzun, loş bir koridorla aşağıya uzanan basamaklar gördü. Sonra göz ucuyla bir hareketlenme fark etti, koridorun sonundaki kapılardan biri çarparak kapanınca çıkan ses etrafta yankılandı.

"İşte ofisine geri dönüyor" dedi kâhya. William'ın hâlâ göğsüne bastırdığı çamaşır sepetini dürttü. "Ondan uzak durmaya bak."

Ve William'ı karanlığa doğru sürükledi.

3

John McIvor'ın en eski anısı dumana dairdi.

Duman ve pişen et kokusu. Dışarıda bir yerdeydi. Mavi gökte, puslu bir bulut süzülüyordu. Ve o ağlıyordu, gözlerinden yaşlar boşalıyordu. Annesi korku içinde etrafına doladığı kollarıyla onu sımsıkı sarmıştı. Kadın korkuyordu, o da öyle... peki ama neden? Hep kaçamak ve bilincin sınırlarında dolaşan görüntülerin ardındaysa hiçbir şey yoktu.

Önemli değillerdi.

Önemli olan Kuran Malikânesi'ydi. Burası büyüdüğü ve kesinlikle ölmeyi planladığı yerdi. Ama burası doğduğu yer değildi, tam öyle sayılmazdı. Doğumu, malikânenin arka tarafında müstahdemlere ayrılan kulübelerden birinde gerçek-

leşmişti. Yıl 1914'tü. Babası Daniel McIvor o esnada uzakta, tepelerden birinde çalışıyordu. Daniel düzinelerce çalışan, binlerce koyun ve büyükbaş hayvanla birlikte idare edilmesi gereken yüz bin dönümü aşkın otlak alanın başındaydı.

Ancak bu toprakların asıl sahipleri White ailesiydi, kökenleri İngiltere'nin eski zamanlarına dayanan ünlü bir kırsal kesim hanedanlığı. John'un doğduğu dönemde ailenin reisi Edward White'dı; fakat aileyi 1820'li yıllarda Avustralya'ya getiren kişi Edward'ın büyükbabasıydı. Fakir düşen aristokrat bir aile olan White'lar, medeniyetin sınır bölgelerindeki gecekondularda yaşayıp yetiştirdikleri binlerce koyunu, zaman içinde onların yaşadıkları yerlere kadar yayılan göçmenlere satarak, güney kolonilerde servetlerini geri kazanmışlardı. Ama Kuran otlağı aralarında en büyük ve en muazzam olanıydı, en parlak başarılarıydı ve göçebeliklerine bir son verecekti. Bin sekiz yüz altmış yılında toprağın sahibi olduklarında arazi doğuda Hoop Dağları'ndan batıda Condamine Nehri'ne, güneyde yeni yeni kurulan Powell kasabasından kuzeyde Lansdowne kamp alanının güneyine kadar uzanan, yaklaşık üç yüz bin dönümü aşkın bir alanı kaplıyordu.

Fakat bu toprakların ilk sahipleri White ailesi değildi. Onlardan önce, Heatherington adıyla bilinen ve gecekondularda yaşadıktan sonra buralara kadar gelen bir başkası vardı. Bin sekiz yüz kırklı yıllarda, ilk önce onun vekili olan yalnız birkaç adam, o dönemde pek bilinmeyen bakir bir alan olan Kuran bölgesini tek başlarına dolaşarak arazilerinin sınırlarını belirlemişlerdi. Yalnız birkaç adam... ama yine de onlar, bu toprak kapma yarışının bir parçasıydılar; çünkü yaklaşık yüz kilometre ötedeki Warwick'te ilk sınırlar belirlendikten sonra Darling Downs'ın tamamının gecekonduculara işgal edilmesi sadece iki ya da üç yıl sürmüştü. Kuzuların gelmesi biraz daha uzun sürdü, adamların onları büyütüp kırkmasıysa çok daha uzun sürdü. Etrafta ne bir çit ne bir yol ne de bir kulübe ya da tarla vardı, yalnızca göz alabildiğine uzanan ovalar ve o dönemde

Avustralya'daki herkes kadar yalnız bir hayat süren kulübelerine dağılmış çoğu eski hükümlü çobanlar. İlk on beş yılı boyunca Kuran Çiftliği'nde mesken olarak yalnızca çadırlar ve kulübeler vardı. Heatherington'ın gelip çiftliğin orta yerindeki tepelerden birinden bakarak muazzam bir konağın hayalini kurması 1859 yılını buldu.

Bunu düşünen tek kişi o değildi. Darling Downs'ın küçükbaş krallarının (Saf Merinoslar diye biliniyorlardı) tamamı konak inşa etme yarışına girmişlerdi ve duvarcı ustaları aynı anda birkaç farklı inşaatta çalışıyordu. Ama en köklü isimlerden birine sahip olan Heatherington şanına yaraşır bir ev hedefliyordu ve bunu yaparak altından kalkamayacağı boyutta bir işe girişmiş oldu. Her ne kadar arazi neredeyse bedava olsa da bilinen dünyanın en ucunda bir çiftlik kurmak yine de pahalı bir işti. Heatherington büyük bir borca girdi ve daha konağın kaba inşaatı bitmeden iflas etti. Alacaklıları mülke el koydular ve Kuran Çiftliği'nin ilk sahibi böylelikle tarihe karıştı. Sonra White ailesi geldi. Heatherington'ın yaptırdığı binanın kaba inşaatını devralarak yeniden tasarladılar, iki büyük kanatla genişlettiler, İngiliz geleneklerine uygun bir bahçeyle çevrelediler ve en sonunda Kuran Malikânesi'nin kumtaşı duvarları ovanın yukarılarında yükseldi.

Bu büyük bir başarıydı, sosyetenin renkli simalarından birinin ifadesiyle, "Downs bölgesinin parlak ışığı" ve sınır bölgesinde hayata geçirilen bir mimari mucizesiydi. Sonraki yirmi yıl boyunca Darling Downs'taki işgalci ailelerinin en genişlerinden biri olan White ailesi hüküm sürdü ve malikâneleri bölgenin politik ve kültürel merkezi haline geldi. Kuran köyü salt feodal bir topluluk olarak tepenin eteğinde genişledi. Ama White ailesinin gücü arazinin en güney ucundaki Powell da bile hissediliyordu. Oradaki dükkân ve otellerin çoğu ve hepsinden önemlisi kasaba halkının oyları onlara aitti. Kuzey Downs'ın tamamında sadece bin kadar kayıtlı seçmen vardı ve çoğu da öyle ya da böyle gelirlerini çiftlikten sağlıyordu. Böy-

lece White ailesinin Queensland Parlamentosu'na seçilmek için fazla çaba sarf etmesi gerekmedi. Orada toprak sahibi diğer soylu ailelerle ittifak oluşturarak birkaç on yıl boyunca koloniyi kendi özel otlaklarıymışçasına idare ettiler.

Bu durum sonsuza dek sürmeyecekti. Yüz yılın bitmesine yakın, şehir ve kasabaların büyümesiyle birlikte, göçmen çobanlara hiçbir şekilde borçlu olmayan fabrika çalışanları ve dükkân sahiplerinin sayısı artmaya başlıyordu; işçi hareketi batıda, koyun kırkanlarla madencilerin arasında dahi yayılmaya devam ediyordu. Parlamentoda verilen mücadeleler teker teker kaybediliyordu. Sıradan insanlar için de toprak talep eden başmakaleler yazılıyordu. İlk zamanlarda yok sayılabilecek düzeyde olan kırsal alandaki kiralar her geçen gün yükseliyordu. Ve toprak zengini olmasına rağmen nakit fakiri olan Saf Merinoslar'ın bu zor zamanları atlatacak güçleri yoktu. Bin sekiz yüz doksanlı yıllardaki büyük ekonomik durgunluk onların çoğunu sonsuza dek ortadan kaldırdı. Çiftlikleri, Arazi Bakanlığı'nca politik eğilimleri belirsiz çobanlara yahut İrlanda ve Alman kökenli toprak ağalarına satılarak küçük parçalara bölündü.

Ama Kuran ayakta kaldı. Kentlerden ve önemli taşıma güzergahlarından uzakta olması Downs'ın kuzey sınırını hiç çekici kılmıyordu. Daha da önemlisi, White ailesi araziyi bir arada tutmak için var gücüyle mücadele ediyordu. O dönemde ailenin reisi olan Edward, parlamentodaki koltuğunu miras alarak, ufak çaplı bir göçebe çobanlar birliğine hükmediyordu. Toprağın bir bölümünün asıl sahiplerince geri alınması kaçınılmaz olduğunda ve Kuran'ın çevresindeki parseller birer birer seçilmeye başladığında, Arazi Bakanlığı'nı yönlendirerek en değerli parsellerin ya doğrudan satın alma ya da arkadaş ve emlakçılar aracılığıyla kendilerine kalmasını sağlayabildi. Üstelik başkalarına satılan parseller dahi sonsuza dek elden çıkmış sayılmazdı. Küçük çaplı besicilerle çiftçiler arazilerini yaşanabilir bir hale getirmekte güçlük çekiyor ve birkaç yıl

içinde ya satışa çıkardığından ya da öylece terk edip gittiğinden Edward araziye gerisingeri el koyabiliyordu. Elbette ki bu mücadele White ailesinin dahi güçlükle altından kalkabildiği bir bedele mal oluyordu; fakat yine de John McIvor doğduğunda Kuran Çiftliği'nin asıl boyutlarının neredeyse yarısını koruyordu.

John'un babası White ailesinin yanında çalışmaya 1902 yılında başladı. O döneme kadar Queensland'de orada burada çeşitli işlerde çalışmış olan orta yaşlarındaki Daniel, çiftliği yönetme konusunda üstün bir başarı gösterince Edward tarafından hızla terfi edildi. Yönetici olarak Daniel'ın görevleri mülkü idare etmenin çok ötesindeydi. Seçim kampanyaları esnasında da birtakım sorumlulukları oluyordu: seçim günü çiftlik çalışanlarını toplayıp Powell'a götürüyor, kasaba halkına bedava bira ve yiyecek dağıtıyor, inatçı seçmenleri yüreklendirmek için gerektiğinde daha kaba yöntemlere başvuruyor, rakip adayların konuşmalarına izin vermiyor ya da onları tamamen satın alıyordu. Kuran Ovası'nın büyük bölümünün White ailesinin kontrolünde kalmasını sağlamak için yürütülmesi gereken çok çeşitli dalavereler konusunda da önemli bir rol üstleniyordu. Onlar yerine toprak satışlarına katılıyor ve başkalarını da aynı şeyi yapmaları için organize ederken, olası alıcıları da tehdit ediyordu. Ve insanlar yine de Kuran topraklarını seçecek kadar gözü kara davrandıklarında Daniel ve adamları bu yeni gelenleri kaçırmak için çitleri yıkmaktan yahut ekin ve kulübeleri yakmaktan geri durmuyorlardı. Herkes onu "sert" biri olarak tanıyor ve üzerinde daima silah taşıdığı biliniyordu.

Ve tüm bunlara rağmen, Kuran'da on yıl geçiren Daniel çiftliğin bir krize yaklaştığını, belki Edward'dan bile daha iyi anlıyordu. Yün fiyatları sürekli bir dalgalanma halindeydi, yün kırkanlar ve grevlerle başları dertteydi, nakliye ücretleri çok yüksekti ve çiftlik hayvanları hastalıktan kırılıyordu. Tek başına malikânenin bakım maliyeti bile onları iflasa sürüklemeye

yeterdi. Ve hükümet kırsal alandaki kiraların kötüye kullanılmasından şikâyet ederek, sürekli olarak arazinin serbest bırakılmasının gerektiğini ifade ediyordu. Dolayısıyla Downs'ta geriye kalan en büyük arazi olan Kuran, herkes için kolay bir hedef teşkil ediyordu. Özellikle de Powell halkı toprak reformu için diretiyordu. Parlamentoda güçlü bir temsilci ve çiftliğin idaresini yürüten demir bir yumruk olmadan her şey dağılabilirdi. Ve üstelik Edward yaşlanıyordu. Ölecek olursa yerini kim alacaktı?

Doğru, White servetinin Malcolm adında yetişkin bir erkek varisi vardı. Ancak Edward da Daniel da Malcolm'un asıl kişiliğini görebiliyorlardı: zayıf, müsamahakâr, dizginleri eline alamayacak biri. Zaten her koşulda Malcolm, çiftlikle hiçbir alakası olsun istemiyordu. Gençliği boyunca Brisbane ve Sydney'de yaşamıştı ve babası için bir yüzkarasıydı. En sonunda, itibarlarını beş paralık etmiş, malikânede kaldığı sürece maddi destek alma koşuluyla onu geri getirmişlerdi. İstemeye istemeye de olsa Malcolm denileni yaptı ama aile mesleğini öğrenebilme konusunda umutsuzdu. Tek faydalı katkısı evlenip babasının hanedanlığını genişletmek oldu. Ama 1912 yılında doğan tek çocuğu da Elizabeth adında bir kızdı. Ve White ailesinin ihtiyacı olan şey bir kız çocuk değildi.

Yine de onun doğumuyla birlikte Daniel McIvor'ın aklına yeni bir fikir geldi. Hayatı boyunca bekâr yaşamış olmasına rağmen ani bir kararla evlendi. Çiftlik çalışanlarından kimsesiz bir kız seçti, görünüşte rastgele bir seçimdi, aralarında bariz hiçbir duygusal yakınlık yoktu. Ve bir yıl sonra oğlu John McIvor doğdu. Önemli olan tek şey, oğlan çocuktu. Ne de olsa Daniel bir plan yapmış ve kendi kendine muazzam bir ümide kapılma cesareti göstermişti. En az kendisi kadar sert ve becerikli olacak şekilde yetiştireceği, çiftliğin idaresi konusunda bilgili bir oğlan çocuğu... ve sonunda her şeyin miras kalacağı Edward White'ın kız torunu. Bu ikisini birleştirmekten daha mantıklı bir plan olabilir miydi? McIvor kanı, White ailesine

eksikliğini hissettiği canlılığı kazandıracaktı. Ve bu canlanmayla birlikte Kuran Çiftliği'nin ayakta kalması garantilenebilirdi.

Genç John McIvor'ın en büyük beklentisi buydu. Babası asla bu konuyu açmasa da Daniel'ın her bakışında ve her sözünde buna dair bir anlayışın izleri sezilebiliyordu. Böylelikle tohumlar atılmış oldu ve John gizliden gizliye günün birinde Kuran Çiftliği'nin kendisine kalacağını düşünerek büyüdü. Bu düşünce ona gurur veriyordu ve daha henüz çocukken ovaların en uzak noktasından tepelerin en yüksek yerine kadar araziyi karış karış öğrendi. Ve yıllar içinde babasının umduğu bir evlat olarak yetişti: uzun boylu, yakışıklı, kendinden emin, hızlı, becerikli ve güçlü bir erkek. Edward White bile etkilenmişti ve Daniel'ı, kendisine babasının ayak izlerinden ilerleyerek günün birinde çiftlik müdürü unvanını devralabilecek bir erkek çocuk bahşedildiği için kutladı.

Bu esnada Kuran Çiftliği ve White ailesinin hayatı John'un gözlerinin önünde bildik fakat erişilmez bir şekilde akmaya devam etti. Tutsak hayatı süren Malcolm hızlı yaşıyordu. Powell Valisi'nin kızı olan karısı orada doğup büyümüş güzel bir kadındı ve kendi başlarına erişemeyecekleri sosyetenin parıltılı hayatının bir kopyasını yaşamaya başlamışlardı. Hafta sonu partileri revaçtaydı ve Kuran Malikânesi'nde yatak odası yahut yiyecek ve içecek yönünden herhangi bir sıkıntı olmadığından, her hafta düzinelerce insan dağları ve ovaları aşmak üzere batıya doğru yola koyuluyordu. Malcolm'un partileri tam anlamıyla bir Darling Downs dedikodusu sayılmasa da kesinlikle egzotikti ve zaman zaman misafir listesinde adı çıkmış isimlere de rastlanabiliyordu. Brisbane'deyse Malcolm'un babası surat asıp yakınıyordu ve yaşlı adam parlamento oturumları arasında evine dönecek olduğunda Malcolm arkadaşlarını kovalayacak kadar aklıselimlik gösteriyordu. Fakat sonra Edward tekrar gittiğinde...

John tüm bu olanları bahçe duvarının ötesinden izliyordu. Akşamüzeri partileri, hizmetliler etrafta dört dönerek yiyecek

ve içecek servisi yaparken bahçede yürüyüşe çıkan ya da yüzme havuzunun başında tembellik eden beyazlar içindeki kadın ve erkekler. Ya da geceleri malikâne ışıl ışıl parlamaya başlayıp da içeriden müzik ve kahkaha sesleri geldiğinde, John gizlice pencerelerin etrafında dolaşarak gramofonların önünde dansçıların bedenlerini kıvırıp durduğu, erkeklerin gürültülü bir şekilde bilardo oynayıp sigara içtiği ya da on altı kişilik yemek masasında mükellef akşam yemeği sofralarının hazırlandığı odalara bakardı. Ve sonra, her yer kararıp da ailesinin kaldığı kulübedeki yatak odasında uyumaya çalıştığında malikânenin üst kat odalarından gelen bağırış ve haykırışları, etrafta koşuşturan ayakları ve çarpan kapıları duyduğunda tüm bu seslerin korkudan mı keyiften mi yoksa acıdan mı kaynaklandığını asla bilemezdi.

Ama yine de malikânenin kalabalık insan toplulukları ve ışıklardan çok daha fazlası olduğunu biliyordu, ne de olsa burası çok daha büyük bir şeyin –devasa Kuran Çiftliği arazisinin– merkeziydi. John geniş ovaları, karanlık tepeleri ve bu mülkü ayakta tutabilmek için ter dökerek mücadele veren adamları görmüştü. Tüm bu adamlar, onların karıları ve aileleri, malikâneden yalnızca partiler değil, otorite, doğru karar ve liderlik bekliyordu. Gün onun günü olduğunda daha ağırbaşlı bir şekilde davranmaya yemin etmişti. O günün gelip gelmemesi Elizabeth'e bağlı olduğundan John onu dikkatle izliyor, ortak geleceklerine dair hayaller kuruyordu. Elizabeth'se tuhaf bir şekilde mesafeli davranıyor, malikânede ve bahçede tek başına dolaşmayı tercih ediyordu. John'un görebildiği kadarıyla hiç arkadaşı yoktu ve kendisiyle aynı statüde bir başka çocuk olarak onunla vakit geçirmek istediği için Elizabeth'in ona minnet duymasını bekliyordu. Oysa varlığını fark ettiği nadir zamanlarda Elizabeth ona diğer çalışanların çocuklarından farklı davranmıyordu.

Babasına eşlik ettiği zamanların dışında malikânenin *içine* nadiren alınıyordu; ama bir yaz dönümü günü akşamüzeri

Malcolm ve eşi, Powell'a gittiğinde malikâneye geldi. Güneşin ısıttığı davetkâr boş binanın çekiciliğine kapılan on bir yaşındaki John, tek başına bir keşfe çıkma arzusuna dayanamadı. Bahçenin arka kapısından içeri süzüldükten sonra havada asılı polenlerle böcek vızıltıları arasında koşmaya başladı. Ön kapı, yaz aylarında hep açık tutulurdu ve John kısa bir süre sonra içeri girmişti bile. Etrafta kimse yoktu. Odadan odaya yürüyüp tavanların yüksekliğine, dantel perdelerin arasından sızan gün ışığına, içinde neredeyse ayakta durulabilecek kadar büyük şöminelere, koyu kırmızı ahşap mobilyalara ve cilalı zemine baktı. Tüm bunlar şimdiye dek gördüğü her şeyden daha güzeldi; ama alt kattaki en sevdiği oda, Edward'ın ofisiydi. Burası, batı kanadının köşesinde kalan, duvarları, deri kaplı kitaplarla çevrili devasa bir odaydı ve içinde neredeyse iki metre uzunluğunda bir masa vardı. Pencereler kadife perdelerle kaplıydı ve odanın her köşesinden yoğun bir viski ve tütün kokusu yükseliyordu. John'un babası ara sıra burada çalışırdı ve John da burası kendisine ait olsa çalışma masasının arkasına geçtiğinde neler hissedeceğine dair hayaller kurardı.

Ama asıl ana girişte ikinci kata çıkan büyük bir merdiven vardı ve John daha önce oraya hiç çıkmamıştı. Şimdi yavaş yavaş yukarı çıkarken bir yandan da dikkatlice etrafı dinliyordu ama hiç ses duymadı ve çok geçmeden ikinci katın sahanlığına ulaştı. Üst terasa açılan uzun, cam kapılar binanın doğu ve batı kanatlarına uzanan koridoru ışığa boğmuştu. John batı istikametinde ilerlerken bir yandan da önünden geçtiği yatak odalarının içine göz ucuyla bakıyordu. Kırmızı ve siyah döşeli yatak odalarından biri beyaz perdeleriyle ona Çin ya da Japonya'ya dair gördüğü resimleri anımsattı. Bir başka oda rengârenk duvar kağıtlarıyla kaplıydı ve gözüne muhtemelen Afrika ya da Yeni Gine gibi bir yerden gelme, yontma ahşap heykeller çarptı. Dört ahşap dikme ve tüllerle çevrili yatakların her biri devasa büyüklükteydi. Yetişkinler geceleri burada kol geziyor, büyülü odalarda oyunlar oynayıp karanlıkta çığlık atıyorlardı.

Ve sonra, koridorun sonunda, batı kanadının sağ köşesindeki son açık kapıya ulaştı. Bu oda bembeyazdı ve dalgalanan tül perdelerin örttüğü kemerli pencerelerden sızan ışıkla aydınlanıyordu. Köşedeki ufak, tek kişilik yatağıyla oda ilk bakışta bomboş gibi görünüyordu. Ve pencerelerden birinin önüne çekilmiş kollu hasır sandalyede bacaklarını altına toplamış oturan koyu renk saçlı, ince yapılı kız, elindeki kitaba bakıyordu. John donakaldı. Bu Elizabeth'ti ama yine de içinde bulunduğu odadan daha gerçek görünmüyordu, öylece duran bir resim ya da heykelden farksızdı.

Çok geçmeden onu fark edip arkasına döndü, dikkati dağıtıldığı için yüzünü buruşturmuştu. *Buraya gelmemelisin*, dedi. *Git buradan.*

John orada öylece durdu, aklına söylenebilecek milyonlarca şey gelse de ağzından tek kelime çıkmadı. Elizabeth'in kaşları çatıldı ve o an sanki John'dan iki yaş değil de on yaş daha büyük gibi görünüyordu.

Sana git dedim.

Ve John gitti, yüzü ateşler içinde koridor boyunca koştu.

Bunu nasıl yapmıştı, hiçbir şeyden korkusu yokken onu korkutmayı nasıl başarmıştı? Ve daha onun yanında tek kelime dahi edemezken günün birinde nasıl birlikte olacaklardı? Dışarı çıkana kadar kendini toparlamıştı. Elizabeth onu gafil avlamıştı, kuralları çiğnediği için tedirgindi, hepsi bu. Kaderlerinin birleşmesine daha yıllar vardı ve biraz daha büyüdüğünde, ona bunu gösterecekti.

Ama o akşamüzeri yaşananların anısı aklından hiç silinmedi. Ve o günden itibaren ne zaman Elizabeth'i düşünse onu ışıktan çerçevenin içinde, kocası olacak John McIvor adında bir oğlanın varlığından dahi habersiz düşüncelere dalmış vaziyette anımsadı.

4

Taşınmanın üzerinden bir hafta geçmiş olmasına rağmen William hâlâ amcasını görmemişti.

William'ın ısrarcı soruları üzerine annesi, "Onu rahatsız etme" diyerek iç çekti, bir yandan da başını ovuşturuyordu ki bu migren ağrılarının başladığına işaretti. Aklına estikçe açtığı bavullardaki eşyaların henüz yarısını dahi boşaltmamıştı. "Seni görmek isterse çağırır. Hadi oyun oynamaya çık."

William dışarı çıkmadı. Hava çok soğuktu. Yağmur yoktu ama gök hızla, durmaksızın ilerleyen parça parça bulutlarla doluydu. William içeride kalıp kalbini gitgide sıkıştıran ürkü ve burnunu yakan nem kokusuyla koridorlarda dolaşarak yeni evini keşfe çıktı.

Malikâne dışarıdan kötü görünüyordu ama içerisi daha beterdi. Sıkışık odalar, dar geçitler ve çıkmaz koridorlarıyla loş bir karmaşadan ibaretti. Kimsenin evi gibi değildi; hatta William'a derme çatma bir oteli hatırlatıyordu. En sonunda alt katta, bir zamanlar dört ayrı daire olduğuna hükmetti, eski bir bölme yıkılarak ortalığı labirente çevirmişti. Ne bir merkezi ne de ufak oturma odası ya da mutfaklara özgü bir sıcaklığı vardı. Aksine, her biri dar ve karanlık dört tane mutfak vardı ve bunların üçü kullanılamıyordu. Hatta her şeyden dörder tane vardı; yatak odaları, banyolar ve aynı anda düzinelerce insanın sığabileceği oturma odaları. Oysa şimdi içlerinde yalnızca bir sürü döküntü vardı. William eski püskü eşyalar, yıkılmak üzere olan dolaplar, çürümeye yüz tutmuş kıyafet kutuları ve sararmış gazete yığınlarının arasından ilerlemek zorunda kaldı. Her şey eski püskü ve ucuz görünüyordu. İncecik fibro panel duvarlar yer yer lekelenmişti ve üzerlerinde delikler vardı, halılar iyice yenmiş, mutfaktaki muşambaların köşeleriyse kıvrılmıştı.

Ama yine de buranın hep böyle olmadığını anlayabiliyordu, ara ara odalarda bu hale gelmeden önceki zenginliği ve ferahlığı yansıtan birtakım izler görüyordu. Kalkmış duvar kağıtlarının altında koyu kırmızı damarlı ahşap bir zemin vardı. Bazı köşelerdeyse kiremitle doldurulmuş devasa taş şöminelerden geriye kalan yıkık raflar görülüyordu. Üzerleri boyanmış yahut dolapların ardında kalmış pencerelerinse yüksek kemerleri hâlâ belirgindi. Ancak malikânenin özgün tasarımının ihtişamını asıl yansıtan tavanlardı. Her ne kadar yer yer sarkmış ve bakımsız görünüyor olsalar da hâlâ her şeye tepeden bakan örümcek ağlarıyla kaplı bu gösterişli tavanlar, odaların son derece dar ve ufak görünmesine neden oluyordu. Kimi yerlerde odaların duvarları tavana kadar ulaşmıyordu bile. Tavandan sarkan rengi atık tellerin ucunda çıplak ampuller sallanıyordu fakat duvara monte edildikleri destek noktalarının sağlamlığı, bir zamanlar bu lambaların yerinde avizelerin asılı olduğunun göstergesiydi.

William günbegün malikâneyi keşfediyordu. Tepeden bakıldığında dev bir H harfi şeklindeydi, doğu ve batı kanatları dikey çizgileri oluşturuyordu. Yatay çizginin ortasındaki ön kapılar güneye bakıyordu. Kapıların hemen ardında, bir zamanlar son derece ihtişamlı olan ancak şimdi eskiyip parçalanmaya yüz tutmuş kızıl ahşaptan dev bir merdivenin bulunduğu, asıl giriş holünün ufak bir kopyası vardı. Döne döne yukarı çıkan merdivenin ulaştığı üst kat sahanlığında çirkin, beyaz renk fibro levhadan yapılma ince bir duvar ve sürgülü, asma kilitli ufak bir kapı vardı. Bu kapı William'ın keşif gezisine bir sınır koyuyordu, zira üst kata çıkması yasaktı. Bayan Griffith alt katın neredeyse çökmek üzere olan tavanlarını gösterip, üst kat herkese yasaktır, diye sertçe uyarmıştı. Özellikle küçük oğlanlar için tehlikeliydi. Sonrasında William her iki kanatta da üst kata çıkan dar merdivenler keşfetti. Ama bunlar da kullanıma kapalıydı.

William annesiyle birlikte doğu kanadın arka tarafındaki dairede kalıyordu ve malikânenin bu bölümünün uzun süredir kullanılmadığından şüpheleniyordu. Havada ağır bir küf kokusu vardı, halının üzerindeyse yıllarca aynı yerde duran büyük kutular, dolaplar ve tanımlayamadığı daha başka eşyaların izleri görülüyordu. Kendi eşyalarını yerleştirmelerine rağmen burası William'a hâlâ karanlık ve soğuk geliyordu. Annesi divanla televizyonu oturma odasına yerleştirip evden getirdiği küçük elektrikli ısıtıcısını prize taktı fakat tavana yükselen sıcak hava malikânenin içe işleyen soğuğunu kırmaya bir türlü yetmedi. William'ın odası dairenin arka köşesinde kalıyordu. Dar, yüksek tavanlı ve karanlıktı; pencereleriyse sarmaşık ve otlarla çevrili bir bahçeye bakıyordu.

Bayan Griffith de aynı kanadın ön dairesinde kalıyordu ve William'ın oraya girmesi kesinlikle yasaktı. Ancak mutfağı olan tek daire Bayan Griffith'inki olduğundan yemekler orada pişirilirdi. Bayan Griffith'in mutfağının yanında William'ın annesi ve kâhyayla birlikte yemeklerini yedikleri bir yemek

odası vardı. William'ın amcası yemeklere asla katılmazdı. Görünüşe bakılırsa malikânenin batı kanadı onundu ama aslında yaşlı adam, William oraya geldiğinden beri bir kez olsun ofisinden dışarı çıkmamıştı. Odasının kapısı her gün kilitliydi. William'a çalışırken amcasının rahatsız edilmemesi gerektiği tembih edilmişti. Yani sonsuza dek orada mı kalacaktı? Peki geceleri de orada mı uyuyordu? Ne de olsa William çekinerek de olsa batı kanadındaki daireleri keşfe çıktığında birkaç yatak odası görmüştü ama bunlardan hiçbiri kullanılmıyordu.

Tek bir şeyden emindi: Malikânede yıllardır yaşamış ilk çocuktu. Etrafta ne bir oyuncak ne de renkli yahut neşeli bir eşya vardı. Ve dışarıya, bahçenin soğuğuna çıktığında da durum değişmiyordu. Dikenli ot bürümüş patikalar boyunca yürüdü. Havuza baktı. Tabanı çatlamıştı ve ortaya çıkan toprak zemin betonu sarıp sarmalayan otlar ve çalılıklar için bir temel oluşturuyordu. Ahşap tramplèn durduğu yerde çürüyordu. Malikânenin arka tarafında William bir park yeri buldu. Annesinin arabasının yanı sıra tekerlekleri patlamış paslı bir at arabası ve eski bir traktör vardı. Ana binanın arka duvarındaki eklenti orijinal mutfak olsa gerekti ve buradan başlayan bir patika bahçe duvarının dışında kalan, sıra sıra dizilmiş müştemilat kulübelerine uzanıyordu. Yakacak odunların depolandığı kulübe dışında bu çatısız harabelerin hiçbiri artık oturulacak durumda değildi. Kulübelerin ötesindeyse, kasvetli göğün altında ot, ağaç ve çalılıklarla kaplı arazi ufka doğru uzanıyordu.

Koşullar başka türlü olsaydı William içinde bulunduğu bu çevreyi sevebilirdi bile. Belki birlikte etrafı keşfe çıkabileceği bir arkadaşı olsaydı ya da buraya yalnızca hafta sonunu geçirmek üzere gelseydi. Ama tek başınaydı ve bu bir ziyaret değildi, dolayısıyla keşfe çıkma fikri ona çok boş geliyordu. Karanlık odalarda dolaşıp her şeyi sessizce görürken ne etraftaki kutuları ne de önüne çıkan eski alet edevat yığınlarını karıştırma isteği duydu. Hiçbiri ona ait değildi, aralarında herhangi bir bağ yoktu. Bu başkasının malına tecavüz etmek anlamına ge-

lirdi. Ve her ne kadar müştemilat yapılarının fare ve sıçan dolu olduğunu düşünse de eline bir fener alıp gecenin yarısı onları kovalamaya gittiğini hayal dahi edemiyordu. Geceleri dışarısı zifiri karanlık oluyordu. İçerideyse malikânenin durumu içler acısıydı. Pek çok odada ışık yoktu. Olanların arasında dolaşmaksa koridorlarda, köşe bucakta ve terk edilmiş odalarda pusuya yatmış gölgelerle yüzleşme cesareti göstermeyi gerektiriyordu. Ve sanki duvarların arasından sızan soğuk, en çok geceleri hissediliyordu.

William eşofmanlarını giyip başına bere geçirerek kat kat battaniyelere sarınmasına rağmen, yine de kendi evlerindeki yatağında hissettiği sıcaklığı bir türlü hissedemiyordu. Daha başka konforlar da eksikti. Televizyon doğru dürüst çekmiyordu, ekran sürekli karlıydı. Duş başlıklarından yalnızca incecik bir su akıyordu. Ve yemekler, özellikle de akşam yemekleri son derece keyifsiz geçiyordu. Kahvaltı ve öğle yemekleri o kadar kötü değildi; William ve annesi evlerindeki buzdolabını getirmişlerdi ve en azından kendi mutfaklarında tost yahut sandviç yapabiliyorlardı. Ama akşamları Bayan Griffith'le birlikte aynı masaya oturmak zorundaydılar ve üçü her akşam de farklı yerlerden gelip yemek odasında toplanıyordu. Burası, neredeyse duvardan duvara uzanan devasa yemek masasından ötürü sandalyelerin güçlükle yerleştirilebildiği dar ve uzun bir odaydı. Odanın bir ucunda, çini kaplar ve plastik çiçeklerle süslenmiş bir büfe duruyordu. Krem rengi masa örtüsü de plastikti ve tuzluk, biberlikle birlikte sos şişeleri hep aynı yere konuluyordu, kullanılmak üzere kaldırıldıklarındaysa altlarında yuvarlak lekeler kalıyordu.

Kâhya her akşam dört tabak yemek koyuyordu. Sonra dördüncü tabağı bir tepsiye yerleştirip homurdana homurdana çalışma odasına yöneliyordu. Geri döndüğündeyse masanın ucuna oturup sessizce somurtarak yemeğini yiyordu. Bakışlarını önüne dikip sanki hâlâ yalnızmış gibi davranıyordu. William ve annesi masanın ortasında karşılıklı oturuyorlardı.

Bayan Griffith'in yanında nadiren konuşuyorlardı ve kâhyanın standart yemeklerinden rosto ve yahnilerini yerken yalnızca çatal bıçak sesleri duyuluyordu. Bunlar pek lezzetli yemekler değildi, hemen hepsi soğumaya yüz tutmuş vaziyetteydi, içlerindeki sebzelerse solgun ve rengi atık oluyordu. Tatlı genellikle konserve meyve ve muhallebiden ibaretti. Ve akşam yemeği bittiğinde yaşlı kadın tekrar mırıldanmaya başlayarak çalışma odasından tepsiyi alır, masayı temizleyip mutfağına çekilerek gözden kaybolurdu. Başlangıçta William'ın annesi ona yardım etmeyi teklif etmişti. Bulaşıkları yıkayabilir ya da yemek pişirebilirdi, hatta belki tepsiyi çalışma odasına William götürerek kadını o uzun yolu yürümekten kurtarabilirdi.

Bayan Griffith ters ters bakarak bu teklifi geri çevirdi. Bunun kendi görevi ve kendi mutfağı olduğunu ısrarla belirtiyordu. Yirmi yılı aşkın süredir John McIvor'ın yemeklerini yapıyordu ve bu saatten sonra vazgeçecek değildi.

William'a göre kâhyanın onların varlığından hoşlanmadığı çok açıktı. Hatta belki onlardan nefret ediyordu. Hayatları bundan böyle nemli odalarda, gözden uzak, kendi yemeklerini pişirmelerine dahi izin vermeyen yaşlı bir kadınla birlikte mi geçecekti? Babasının ölümünün asıl anlamı bu muydu? William orada geçirdikleri ilk hafta boyunca keyifsiz bir şekilde annesini izleyip ondan geleceklerine dair bir şeyler söylemesini bekledi. Ama o hiçbir şey demedi. Ruh hali, şiddetli baş ağrılarının sebep olduğu asabiyetle, uykulu bir kayıtsızlık arasında gidip geliyordu. Malikânenin durumu ve karşılanmalarındaki soğukluk onun için hiçbir anlam ifade etmiyor gibiydi. Belki de oğluyla birlikte burada yaşamasına izin verilmesini sağlamaya çalışırken tüm gücünü tüketmişti. Fakat William ara sıra onları çevreleyen perişanlığa göz gezdiren annesinin yüzünde bir ifade yakalıyordu. Bu gibi anlarda annesinin yüzünde, sanki bir maske düşmüş de gerçekleri görüvermişçesine dehşetengiz bir ifade görünüyordu.

"Anne, sonsuza dek burada mı kalacağız?" diye sordu bu gibi anlardan birinde.

Annesinin bakışları anında değişiverdi. "Neden? Bir sorun mu var?"

William sessiz kalıp onları çevreleyen duvarlara bakmakla yetindi.

"Başka nereye gidebiliriz ki?" dedi annesi sesini yükselterek, aynı anda hem savunmaya geçip hem de öfkeye kapılmıştı. "Nasıl para kazanacağız?"

"Bilmiyorum..."

"Elimden geleni yaptım Will. Duruma alışmak zorundasın. Anlamadığın şeyler var ve işleri berbat etmeni istemiyorum."

"Ne gibi şeyler?"

"Her şey amcana bağlı."

Amcası, asıl gizem kaynağı. Varlığı her yeri kaplamasına rağmen yine de saklı kalmayı başarıyor, sakınılıp itaat edilmesine rağmen asla etrafta görünmüyordu. William bazen koridorlarda dolaşırken onu çalışma odasında sanki sürekli telefonda konuşuyormuş gibi yüksek ve buyurucu bir ses tonuyla konuşurken duyuyordu. Bazı zamanlardaysa odada sertçe daktilo tuşlarına basıldığını yahut sallanıp zangırdayan bir makineninkine benzer gürültülerin yükseldiğini duyabiliyordu. Radyo da vardı, genellikle sesi iyice açılmış olurdu ama müzik yerine belli belirsiz seslerin sunduğu haber yahut tartışma programları duyulurdu. William annesine Kuran Malikânesi gibi bir yeri idare etmenin gerçekten bu kadar zor bir iş olup olmadığını sordu. Annesi başını iki yana sallamakla yetindi. "Bu işi yapan bir yönetici var. Amcan şimdi başka işler yapıyor. Henüz bunların anlatılabileceği yaşta değilsin."

Buna rağmen William kendini çalışma odasının etrafında dolaşırken buluyor, içeride neler döndüğünü duymak için can atarken kapının aniden açılarak amcasının öfkeli yüzünü karşısında görmekten korkarken bir yandan da bu gizemi en nihayetinde çözebileceğini düşünerek bunun gerçekleşmesini umuyordu. Peki ama amcasını neden öfkeli bir şekilde hayal ediyordu? Onu yangından sonra sadece bir kez görmüştü ve

yaşlı adam o gün ne sert bir söz etmiş ne de acımasız bir davranışta bulunmuştu. Evsiz bir anneyle onun oğluna malikânesini açmıştı ki bunun bir iyilik örneği olduğu muhakkak. Fakat yine de William o uzun boylu, topal adamın hiddetli bir mizacı olduğunu düşünüyordu. Bu düşüncesinin nedeni belki de içeride dövülen daktilo tuşlarıydı. Söz konusu, neden amcasından bahsederken annesinin ses tonu ya da kâhyanın inatla ona hizmet etmeye devam etmesi de olabilirdi. Bunların hiçbirinin şefkatle ilintisi yoktu. Ve William bu yüzden amcasıyla tanışmayı gerçekten isteyip istemediğini düşünmeye başladı; belki de yaşlı adamın bir tür hayalet, eski bir gemide yolcuların asla görmediği bir kaptan olarak kalması en iyisi olacaktı.

Ne var ki hafta sonu yaklaşırken William ofisin dışında üst üste yığılmış birkaç kutu buldu. Henüz yeni yazılmışlardı ve üzerlerinden mürekkep kokusu yayılıyordu. Cesaretinin elverdiği ölçüde yaklaşınca bu kağıtların yığınlar oluşturacak şekilde birbirlerine zımbalandığını ve üzerlerinde ufak puntolarla sıkışık biçimde yazılmış satırlar olduğunu gördü. Ofis kapısının ardında daktilo ve diğer makinenin sesleri kesilmişti. Bunun yerine sesler duyuluyordu, radyo değildi, iki insan konuşuyordu. William şaşkınlık içinde bunlardan birinin annesi olduğunu fark etti. Amcasına ne söylediğini duyamıyordu ama adının geçtiğinden neredeyse emindi. Orada olduğu fark edilmeden koşarak uzaklaştı ve ertesi gün kutular yerinde değildi ve batı kanadı, sanki yaşlı adam tüm işlerini bitirip sonunda dinlenmeye çekilmiş gibi sessizdi.

Günler bu şekilde geçti. Her günün sonunda William pek de sığınak sayılamayacak olan odasına geçip uyumaya çalışıyordu. Malikânenin ağrılığını üzerine hissederken bu hiç de kolay değildi. Kimi zaman dışarıda kuru, serin bir rüzgâr esiyordu, kimi zamansa en ufak seslerin dahi duyulabildiği, kulakları çınlatan bir sessizlik çöküyordu. Ahşapların tıkırtısı, penceresinin önünde dolaşan küçük hayvanların çıkardığı ses-

ler, çok uzaktan gelen sığır böğürtüleri. Ve annesi, Bayan Griffith ya da amcası eskimiş döşemelerin üzerinde yürüdükçe yükselip malikâneyi dolduran huzursuz, yerinde duramayan ayakların çıkardığı sesler. Oysa onun üzerinde, ikinci katta çıt çıkmıyordu. Orada fare ya da sıçan dahi yoktu. Görünmez tavana bakıp her an çökerek onu yatağında ezebilecek çürümeye yüz tutmuş taşlarla ahşabın ağırlığını düşünürdü.

5

Okulların açılmasına iki gün kala William çalışma odasına çağrıldı. Annesi de onunla birlikte gitti. Bu çağrıyı beklediği her halinden belliydi. "Bu önemli" diye uyardı ve William en sonunda amcasıyla tanışmak üzere hazırlandı.

Fakat amcasının yerine kapıda onları bol, kadife ceketli şişman bir adam karşıladı. Yüzü alacalıydı ve elinde siyah bir çanta taşıyordu.

"Ah" dedi bu yabancı adam yumuk gözlerini kısarak. "Demek oğlan bu."

"William" dedi annesi, "bu Dr. Moffat."

Adam oldukça yaşlıydı; parlak, kırmızı kafa derisi bir tutam incecik saçla örtülüydü ve ayağında kocaman, kirli lastik çizmeler vardı. William'a dönüp içtenlikle gülümsedi.

"Ben amcanın doktoruyum. Sana bir göz atmamı istedi."

"Sadece bir kontrol, hepsi bu. Sen istediklerini yap."

"Bu doğru" diye araya girdi doktor. "Endişe edecek bir şey yok." Ve onları apar topar çalışma odasına aldı.

William'ın gözüne ilk çarpan şey, yanmakta olan ateş ve çıkan dumanın kokusuydu. Ardından şaşkınlık içinde odanın boyutlarını fark etti. Bulunduğu kanadın bir köşesini tamamen kaplayan bu oda William'ın şimdiye kadar malikânede gördüğü en büyük odaydı. İçinin heyecanla dolduğunu hissetti, ne de olsa malikânenin asıl böyle görünmesi gerekiyordu; buradaki yüksek tavan bile orantılıydı. Hatta daha dikkatli bakınca William bu çalışma odasının da binanın geri kalanı gibi bir zamanlar daha ufak birkaç odaya bölünmüş olduğunu anladı. Bölüm yerleri döşemede çirkin izler bırakmıştı. Ancak bir restorasyon çalışması dahilinde fibro duvarlar sökülmüş, şömine temizlenip çerçevesi yeniden takılmıştı. Ateşin etrafına yüksek kollu deri koltuklar yerleştirilmişti. Duvarların ikisinde, aralarında derin kitap rafları bulunan yüksek pencereler vardı ve odanın uzak duvarında, üzeri silme dergi ve belge dolu büyük, oymalı bir masanın yanı sıra, yine üzerlerindeki kutular, gazeteler ve plastik örtülerin altından, tuhaf şekilli eşyaların göründüğü üç tane daha masa vardı.

Eksik olan tek şey, yaşlı adamın kendisiydi.

"John'un burada olacağını düşünmüştüm" dedi William'ın annesi.

"Dinleniyor. Şu haber bülteni onu çok yoruyor. Önemli değil. Ben nerede ne var biliyorum." Dr. Moffat içinde rengârenk şişelerin bulunduğu ufak bir vitrinli dolabın önünde çalışmaktaydı. Elindeki cam bardağı, altın rengi bir sıvıyla doldurduktan sonra ateşin önündeki deri koltuklardan birine kendini bırakıverdi. "Bunu telefonda görüştük" dedi bardağın üzerinden William'a bakarak. "Sadece hızlı bir kontrol."

William, annesine baktı. "Ama ben hasta değilim ki."

"Hadi git bakalım. Fazla uzun sürmez."

William şaşkınlık içinde oda boyunca ilerledi. Doktor, bardağındaki sıvıyı bir dikişte içtikten sonra ellerini William'ın omuzlarına koyup onu kendine doğru çekerek yüzünü inceledi. William'sa doktorun irileşmiş burun gözenekleriyle yanaklarındaki alaca lekelere baktı. Adam eski kıyafet ve alkol kokuyordu, şişkin gözleriyse kızarmıştı.

"Kaç yaşındaydın?"

"Dokuz."

Doktor, William'ın annesine döndü. "Ciddi bir hastalık geçirdi mi? Hastanede yatması gerekti mi? Hiç kemiği kırıldı mı?"

"Hayır."

"Hmm." İri parmaklarından birini havaya kaldırdı. "Parmağımı bakışlarınla takip et Will."

Parmağını havada ileri geri sallamaya başladı. William izledi. Bu göz bebeklerini ağrıttı.

"Tek ayağının üzerinde dur. Sol ayağının."

William denileni yaptı. Dengede durmak güçtü.

"Sağ parmağınla burnuna dokun."

William burnuna dokundu.

"Pekâlâ. Güzel. Şimdi bir dakikalığına kıyafetlerini çıkar."

William iç çamaşırlarıyla kalıp da doktor sağını solunu muayene etmeye başladığında irkildi. Adam siyah çantasından bir stetoskop çıkarıp buz gibi soğuk ucunu önce sırtına, ardından göğsüne bastırdı. Terli ve soğuk eliyle testislerini avuçlayıp öksürmesini istedi. Tüm bu işlemler devam ederken bir yandan da homurdanıp mırıldanıyordu.

"Tamam, giyinebilirsin." Dr. Moffat bir an için bardağına geri döndü. Ardından William'ın annesine şöyle dedi: "Son derece sağlıklı görünüyor."

"Amcasına söylemiştim. Bir sorunu yok."

Doktor gülümsedi. "John'un ne istediğini biliyorsun."

"Peki ya okul ne olacak?"

"Will'in yaşında okuldan birkaç ay uzaklaşmak sorun yaratmaz."

"Okula devam etme konusunda bir kanun yok mu?"

"Tıbbi bir raporun olduğu sürece sorun yok. Bunu ben hallederim."

"Ne gibi bir rapor?"

Dr. Moffat bir süre daha düşündü. Farenjite ne dersin? Bu sebeple bir yıl boyunca okula gidemeyen sürüyle çocuk var."

William bu süre zarfında giyinmiş ve konuşmayı şaşkınlık içinde dinlemeye başlamıştı. "Bir şeyim mi var?" diye sordu annesine.

Annesi iç geçirdi. "Elbette ki hayır. Bu yalnızca... bir ayarlama."

"Tatile çıkacaksın" diye ekledi doktor. Kendine bir içki daha koyuyordu. "Yılın geri kalanı boyunca."

"Neden?"

"Neden olmasın? Pek çok çocuk böyle bir fırsat karşısında sevinçten havalara uçardı. Hem böylelikle etrafı tanımak için vaktin olacak. Amcanı da tabii. Her gün okula gitme derdi olmadan. Eğlenceli olacak."

"Oh." William bu haber karşısında nasıl hissettiğine emin değildi, tek bildiği bir şey anlamadığıydı. Sonra aklına bir şey geldi. "Kulağım. Söylemeyi unuttum. Ara sıra acıyor."

Annesi ona baktı. "Bana bundan daha önce bahsetmedin."

William bir şey demedi. Bu ara ara gelip giden bir ağrıydı ve bundan annesine bahsetmemişti çünkü yangının olduğu gece annesinin vurduğu kulağı ağrıyordu.

Dr. Moffat'in gözleri parladı. "O halde bir baksak iyi olur, öyle değil mi?"

Uca doğru sivrilen bir göz merceği çıkarıp William'ın kulağına soktu. William irkildi.

"Fazla acıtmıyor, değil mi?" Doktor göz merceğiyle kulağını inceliyordu ve alkol kokusu dayanılmazdı.

William kendini kastı. "Hayır."

"Hmm... biraz kızarmış ve iltihaplanmış." William'ın annesiyle konuşuyordu. "Muhtemelen basit bir enfeksiyon, çocuklarda çok sık görülür."

Ama konuşurken bir yandan da aleti içe doğru ittirmeye devam edince William kulağında aniden ortaya çıkan dayanılmaz acıyla birlikte bağırıp geri çekildi.

"Hey" dedi doktor. "Tamam, işim bitti."

William'ın kulağı kızarmıştı ve sızlıyordu, gözlerinin önündeyse siyah noktacıklar uçuşuyordu. Oturması gerekiyordu. Sanki biri kulak zarını iğneyle delmiş gibi hissediyordu.

Annesinin, "Antibiyotiğe gerek var mı?" diye sorduğunu duydu fakat sesi tuhaf bir şekilde epey uzaktan geliyordu.

"Gözünüz üstünde olsun. Kötüleşecek olursa... Bak, şuraya bir reçete yazıyorum. Ne zaman istersen bilgileri doldurabilirsin."

William temkinli bir şekilde yürüyüp masanın yanındaki sandalyeye oturdu. Neden kendini bu kadar sersemlemiş hissediyordu? Buna kulak enfeksiyonu mu neden oluyordu?

Dr. Moffat çantasını topluyordu. "Will'in sağlık raporunu önümüzdeki hafta içinde okula bırakırım. Zaten birkaç aşı yapmak için oraya gitmem gerek."

"Emekli olduğunu sanıyordum."

"Ah, öyleyim. Ama hâlâ bu gibi işler yapıyorum."

"Muayenehanen neredeydi?"

"Lansdowne'da. John'la da orada tanıştık."

"Şu teşkilatının bir parçasısın, öyle değil mi?"

"Evet. Yıllardan beri öyleyim."

Annesi ve doktor konuşmaya devam ederken William'ın dikkati dağıldı. Etraftaki duvarları incelemeye başladı. Cam çerçevelerinin içinde sararıp solmuş eski fotoğraflar asılıydı. Poz vermek için kendilerini kasmış olan kadınlarla erkekler çerçevelerin ardından onlara bakıyordu. Eski insanlar, William kıyafetlerine bakarak bunu anlayabiliyordu. Fotoğraflardan birinde güneşli bir verandaya kurulmuş kahvaltı sofrası vardı, karı koca ve çocukları masanın etrafında oturuyorlardı. Bir başkasında bakımlı bir bahçeye yayılmış kalabalık bir grup vardı, arkalarındaki ağaçlar flamalarla kaplıydı.

"...Artık üç ya da dört yüz kadar üye var."

"Ve hepsini kendi mi yönetiyor?"

"Ona yardımcı olan bir komite var. Ben de o komitedeyim. Ama itici güç daima o olmuştur."

"Peki ya para, parayı da mı o sağlıyor?"

"Üyelik aidatları var elbette ama tüm masraflara yetmiyor."

"Tahmin ederim..."

Sersemlik geçecek gibi değildi. William bakışlarını fotoğrafların yanında asılı duran çerçeveli, büyük haritaya kaydırdı. Kağıdı sararmış ve yılların etkisiyle iyice incelmiş görünüyordu. William kendisi için hiçbir anlam ifade etmeyen çizgi ve sınırları incelemeye başladı, ta ki haritanın altında, gösterişli harflerle yazılmış "Powell" kelimesini görünceye dek. Haritada gördüğü sınır işaretleri zihninde yerli yerine oturmaya başladı. Sağda Hoop Dağları yer alıyordu. Çerçevenin ortasına doğru uzanan ırmak çizgisi boyunca, "Çiftlik ve Köy" şeklinde etiketlenmiş bir bina tasviri vardı. Ve haritanın bomboş merkezi boyunca, ilk bakışta fark edemediği harflerle "KURAN MALİKANESİ" yazılıydı.

"...İşler kötü gitse de burası çoğundan daha iyi durumda. John'un parası var, sen bunları kafana takma."

"Ama malikâne, yani öyle... Neden burayı elden geçirmiyor?"

"Ah, şey, şimdi. Çalışma odasına geçerken orayı restore ettirdi ve geri kalanını da yaptırmayı planladığına eminim. Fakat sonra karısıyla ilgili şu olay oldu."

"Ben yalnızca söylentileri duydum."

İlkinin yanında temiz, beyaz bir kağıt üzerine çizilmiş bir başka harita asılıydı. Aynı bölgeyi gösteriyordu fakat bu kez harita çizgilerle doluydu. Yollar ve demiryolları dört bir yana uzanıyordu, aralarındaysa çeşit çeşit şekil ve boyuttaki çiftlikler için ayrılmış numaralı alanlar vardı. Kuran Malikânesi harita üzerinde yalnızca ufak bir noktaydı ama etrafındaki toprak parçası kurşun kalemle boyanmıştı.

Dar ve uzundu ve dağlara doğru uzanıyordu.

"...Başına gelenleri duydum ve çok üzüldüm. Son derece zor olmalı."

"Evet, öyleydi."

"Yangın korkunç bir şeydir."

"Neyse ki buraya gelebildik."

"Oğlanla yakından ilgilendiğini biliyorum..."

William'ın bakışları bulandı ve oracıkta kusuverecekmiş gibi hissetti. Bakışları tekrar netleştiğinde duvarda inanılmaz bir şey gördü. Önce bu lekeli görüntünün duvarın eskiliğinden kaynaklandığını düşünmüştü fakat şimdi yüzeyin aslında devasa bir tuval olarak kullanıldığını fark etmişti. Üzerindeki çizimler yılların birikimi olan toz ve kir tabakasıyla kaplanmış olsa da beyaz bir atla birlikte dörtnala koşan daha başka atların siluetlerini seçebildi. Atların üzerinde soluk kırmızı paltolu hayaletlere benzeyen adamlar vardı. İçlerinden biri elindeki borazanı ağzına götürmüştü. Çok sayıda köpek de resmedilmişti. Ve geri planda parça parça çizilmiş yemyeşil kırlar, art arda uzanan tepe ve çitlerin yanı sıra kale yıkıntısına benzeyen bir şey daha vardı. William bir tilki avı resmine baktığını anladı. İngiltere'de.

"...Peki gerçekten bununla başa çıkamayacakmış gibi mi hissediyorsun?"

"Sadece yangından beri her şey çok üst üste geldi, William ve diğer her şey."

"Anlıyorum. Sana bir reçete yazayım."

"Aslında böyle bir şey istemezdim, genellikle Powell'daki kliniğe gidiyorum ama hazır buradayken."

"Elbette. Prothiaden* mi yazıyorduk?"

"Tryptanol.**"

William başını çevirip masanın arkasındaki duvara baktı. Tıpkı büyülü bir yapboz resmine bakıyormuş gibi gözlerinin

* Bir tür antidepresan. (ç.n.)

** Depresyon tedavisinde kullanılan *amitripyline* maddesinin uluslararası marka adı. (ç.n.)

bu görüntüye alışması biraz zaman aldı ama sonra en az ilki kadar silik ikinci bir resim fark etti. Önce yine köpek sandığı bir takım beyaz lekeler gördü, ama hayır, bu kez bir koyun sürüsüne bakıyordu. Atlar yakındaki otları çiğnerken onları süren atlılar onlara dayanmış öylece duruyorlardı. Renkler de farklıydı, ağırlıklı olarak kahverenginin yumuşak tonları kullanılmıştı ve William geri planda tepeler ve kale yerine, uzakta kalan malikânenin siluetini seçebiliyordu. Ve resmin bir köşesinde neredeyse görünmez olacak kadar silinmiş bir takım şekiller gördü, gözleriyle dişlerinin beyazına bakılacak olursa bunlar bir grup insan olmalıydı. Gölgelerin arasından ifadesizce bakan kapkara adamlar. Bakışları düşmanca mı? Yoksa korku dolu mu?

Hayaletler. Gözlerini kırpınca bu görüntü kayboldu. Baş dönmesi de öyle ve kulağındaki ağrı azaldı. Bir rüyadan uyanmış gibi etrafına göz gezdirdi. Doktor bir reçete yazıyordu. Afili bir imza attıktan sonra iki nüshasını koparıp William'ın annesine uzattı.

"Teşekkürler" dedi annesi tuhaf bir coşkunlukla.

"Benim için keyif." Dr. Moffat mutlu bir ifadeyle William'a baktı. "Farenjit. Sorunun bu, amcana böyle söyleyeceğim."

"Başka biri soracak olursa" diye ekledi annesi, "okula gidemeyecek kadar hastasın."

"Farenjit" diye yineledi William, harfleri tartarcasına. Bu söylenenlerin hiçbirinin gerçek olmadığının bilincindeydi. Ama öte yandan başı neden öylesine dönmüştü? Ve eğer okula gitmeyecekse koca bir yıl ne yapacaktı?

Sonra Dr. Moffat'le annesinin tavana baktıklarını gördü.

"Yukarı çıkıp onu görecek misin?" diye sordu annesi.

Doktor başını iki yana sallayıp rahatsız bir şekilde güldü. "Bundan pek hoşlanmıyorum. Oradaki döşemeler pek sağlam değil. Benim ağırlığımla birlikte çökebilirler."

"Peki neden orada kalıyor?"

"Tanrı bilir."

6

John McIvor ergenliğe girdiğinde rahatsızlık verici bir gerçeğin farkına vardı: çoğu insan babasını sevmiyordu. Bu duygu asla dillendirilmese de buna cesaret edemeyecek çiftlik çalışanlarının değil de Daniel'ın etkilediği çevrenin dışında kalan insanların arasında sürekli hissediliyordu. Örneğin John bunu, Powell'ın daha yaşlı ve zengin mukimlerinde –kasaba konseyi üyeleri, avukatlar, yerel gazetenin editörü– hissedebiliyordu ve bu duygu bir suskunluk anı yahut el sıkışmadan önce yaşanan duraksama kadar basit bir şekilde ortaya çıkıyordu. Belli belirsiz bir tepki. Bunun ne anlama geldiğine dair en ufak bir fikri yoktu. Bir sınıf meselesi olamazdı. Baba tarafı yeterince alçakgönüllüydü ama yine de çok saygındılar; hatta

babası bir ara polis memurluğu dahi yapmıştı. Meşhur tabancası o günlerin yadigârıydı.

Belki de bu yalnızca bir küskünlüktü. Kuran Çiftliği on yıllar boyunca Powell'ı etkisi altına almış hem siyasal anlamda hem de toprak kullanımı anlamında baskı altında tutmuştu, dolayısıyla çiftlik yöneticisinin düşmanlarının olması kaçınılmazdı. Hatta son zamanlarda Edward White'ın parlamentodaki konumu dahi tehdit altındaydı. O artık Brisbane'den nadiren ayrılan yaşlı, kır saçlı bir duldu. Gazeteler ona "Son Merinos" adını takmışlardı ve bu unvan kompliman niteliği taşımıyordu. Edward modası geçmiş biri olarak görülüyordu. Gazetelere göre Darling Downs'ın ihtiyacı olan şey, koyun sürüleriyle dönümlerce toprağın bağlandığı gecekonducu geçmişe ait anılar değil de hareketli dükkânlarla verimli buğday ve pamuk tarlalarıyla dolu bir gelecek yaratmaya baş koymuş genç ve taze kanlardı. Ama Daniel McIvor zihnini bu tür söylemlere kapamıştı. Edward'ın aksine hâlâ eskisi kadar dinçti ve arazide dev bir heykel gibi dolaşıp duruyordu.

Gerçekten de kendi muazzam planı olgunlaşıyordu. Son birkaç yıldır Edward'a durumu çıtlatarak John'un Elizabeth'le evlenmesi gerektiğini söylüyordu. Başlangıçta yaşlı adam buna karşı çıktı. Ne de olsa torunu çiftlik yöneticisinin oğlundan çok daha iyilerini bulabilirdi. Fakat Daniel daha derinlerde yatan bir soruna işaret etti. Evet, Elizabeth gerçekten de kendi statüsüne uygun biriyle evlenebilir... ama –muhtemelen şehirli olacak– yeni ailesinin halihazırda zarar eden ve gitgide kötüleşeceği belli olan bir mülkü elden çıkarmak istemeyeceklerini kim garanti edebilirdi? Ve Edward torununa köy kökenli bir koca bulmak istese arayışa nereden başlayacaktı? Darling Downs'taki diğer köklü aileler, kendinden çok daha kötü durumdaydı. Hayır, Kuran'ın burada doğup büyümüş ve kendini tutkulu bir şekilde burayı yaşatmaya adayabilecek birine ihtiyacı vardı. John'dan daha iyisi düşünülebilir miydi? Ve yıllar geçtikçe Daniel, gitgide zayıf düşen Edward'ın sözüne gelmeye başladığını görebiliyordu.

John tam zamanlı olarak çiftlikte çalışabilmek için on dördünde okulu bırakmış, on beş yaşına geldiğinde üstlendiği göreve alışmaya başlamıştı bile. Diğer çalışanlar onu şimdiden babasının halefi olarak görürken Kuran köyünün kızlarıysa ona olan ilgilerini açıkça belli etmeye başlıyorlardı. Ama John'un bu kızlara ilgisi yoktu. O tamamen Elizabeth'e odaklanmıştı. Elizabeth artık zamanının çoğunu Toowoomba'daki yatılı okulda geçiriyor olsa da eve yaptığı ziyaretlerde onu yakından izliyordu. Onun mesafeli bir güzelliği olduğunu düşünüyor ve onu arzuluyordu; ancak bir yandan endişelenmesine de neden oluyordu. Öyle kayıtsızdı ki...

Aralarında gerçekten bir yakınlık olabileceğini hayal etmekte dahi güçlük çekiyordu. Bunun önemi var mıydı? Muhtemelen hayır. Kendi anne babasına baktığında karı koca arasında büyük bir aşk göremiyordu. Önemli olan çiftlikti, yakınlık değil. Elizabeth'in asıl rolü de mülkiyet haklarını ona vermek olurdu. Ve bu konuda John babasına güveniyordu. Ne de olsa Edward ikna olmak üzereydi ve büyükbabası nereye çekerse Elizabeth oraya giderdi.

Ama sonra Edward White öldü.

Pek de iyi gitmeyen 1929 yılı eyalet parlamentosu seçim kampanyaları dönemiydi. Edward, İşçi Partisi mensubu, kendisinden çok daha genç bir rakiple mücadele ediyordu ve her ne kadar kıdemli White kendini azametli bir yaşlı olarak görse de gerçekte sadece yaşlıydı. Eleştirmenler onun muhafazakârlığına yüklenip kazanılmış haklarını topa tutmuşlardı. Daniel McIvor her zaman olduğu gibi patronunun yanındaydı ama yine de yapabileceği şeyler sınırlıydı. Bir akşamüzeri seçim kampanyası alayı Edward'ın bir toplantıya katılacağı küçük Kogan kasabasına doğru yola çıktı. Condamine Nehri'ni henüz yeni geçmişlerdi ki tüm gün uykulu ve dalgın görünen başkan adayı nöbet geçiriyormuşçasına sarsılmaya başladı. Daniel arabanın durdurulmasını emrettikten sonra, Edward'ı arka koltuktan alıp krizi atlatmasına yardımcı olmak için onu

yol kenarına yatırdı. Edward White orada, çok sevdiği çiftliğinin sınırlarının birkaç kilometre ötesindeki çalılıkların arasında son nefesini verdi.

İsteklerine uyularak Kuran Çiftliği mezarlığına gömüldü ve cenazesi olay oldu. Ölümünün bir devrin sona erişini muştuladığı düşünülüyordu. Küçük çiftlik kilisesi kalabalığı kaldırmayınca tören takviye sandalyelerle çevrelenen büyük bir saçağın altında yapıldı. Sonrasında malikânenin bahçesinde Malcolm tarafından yönetilen bir ölü bekleme töreni* düzenlendi. Bu, şimdiye dek düzenlediği en büyük törendi ama keyif alacak durumda değildi. Sorun babası için yas tutuyor oluşu değildi. Hatta gecikmiş bir ölüm olduğu bile söylenebilirdi, ne de olsa Malcolm artık genç sayılmazdı ve sağlığı da iyi değildi. Fakat şimdi hayatı boyunca beklediği rahatlamanın yerine kendini yeni ve beklenmedik bir kapana sıkışmış buluyordu.

Gizli kapılar ardında apar topar birtakım düzenlemeler yapılmış ve Edward'ın parlamentodaki müttefikleri, politika alanında birlikte çalıştığı kadrosu ve elbette ki Daniel McIvor'ın katıldığı hararetli toplantılar yapılmıştı. Her ne kadar beklenmedik bir güçlük oluşturduğunu düşünseler de diğer yas tutanların aksine, bu gruba mensup olan kimse yaşlı adamın ölümünü bir devrin sonu olarak görmüyordu. Ne var ki pastoral hedefler uğruna yola devam etmek gerekliydi. Peki ama oy pusulasında Edward'ın yerini kim alacaktı? Komite, Malcolm'da karar kıldı. Evet, onun yetersiz olduğu konusunda herkes hemfikirdi. Ama aynı soyadını taşıyordu, o büyük adamın oğluydu ve ne de olsa Kuran Çiftliği artık onun mülküydü. İyi yönetilen bir kampanyayla hâlâ kazanma şansı vardı. Malcolm bu toplantıların hiçbirine davet edilmedi ve karar kendisine açıklandığında dehşete kapılarak reddetti. Hiçbir şekilde yılmayan Daniel bir akşam Malcolm ile birlikte çalışma odasına kapandı ve ikna, hakaret ve hatta (söylentilere bakılırsa) fiziksel şiddet

* *Wake Töreni* olarak bilinen bu törende cenaze açık bir tabuta yerleştirilir ve yakınları onunla birlikte bir gece geçirir. (ç.n.)

dolu o gecenin sonunda Malcolm odadan adaylığı kabul etmiş bir şekilde çıktı.

Babasının ölü bekleme töreni esnasında adaylığını coşkun, iyi prova edilmiş tezahüratlar arasında açıkladı. Bu anın seçim kampanyasının tepe noktası olduğu sonradan anlaşıldı. Konuşmalarını yazan kişiler ne kadar yetenekli olurlarsa olsunlar isteksiz adayın politik konulardaki cahilliğini gizlemek mümkün değildi. Başlangıç safhasındaki alkolikliği de tuzu biberi oldu. Kalabalık onun kıpkırmızı suratına, tiz sesine, yalpalayarak yürümesine kahkahalarla gülmeye başladı. Gazeteler onun çökmekte olan aristokrat bir ailenin son çürük meyvesi olduğunu yazdı. Rakipleri aklın yolu bir diyerek tıpkı babasının yaptığı gibi tavan arasında saklanması gereken aptal bir oğul olduğunu söyleyerek onunla alay ettiler. Ve Powell sokaklarında Daniel'ın dağıttığı bedava biralarla savurduğu tehditler artık olayların akışını değiştiremez hale geldi. Çağ değişmişti, ortam değişmişti ve seçim sonucunun ne olacağına dair en ufak bir şüphe dahi duyulmadı.

Malcolm için bu durum yaşadığı aşağılanmalar silsilesinin sonuncusu ve en şiddetlisiydi. Daniel'ın yardımıyla çiftlikten ayrılıp eşiyle birlikte Brisbane'e kaçtı. Orada bir ay boyunca kendini harap edercesine içtikten sonra otel odasında –bitkin, baygın ve kan kusarak– öldü. Elli bir yaşındaydı ve geride bin sterline yakın ödenmemiş fatura bıraktı. Ölümü duyurulmadı. Cesedi Kuran'a geri getirildi ve sessiz sedasız bir şekilde aile mezarlığına gömüldü. Ne ilave sandalyelere ne de saçak altında toplanmalara gerek oldu, hatta küçük kilise dolmadı bile. Ve böylece Kuran Çiftliği, White ailesinin hayatta kalan son üyesine geçti. Elizabeth on sekizine yeni basmıştı ve okulu bırakalı beri dedesinin cenazesine katılıp babasının yavaş yavaş intihar edişini izlemekten başka pek bir şey yapmamıştı. Ve onca zaman boyunca John McIvor onunla neredeyse tek kelime dahi konuşmamıştı.

Gerçekten de birkaç çarpıcı ay içinde John'un hayatı altüst olmuştu. Kuran Çiftliği ve sahipleri, onun gözünde tıpkı gün-

doğumu ve günbatımı gibi her daim değişmez olmuşlardı, oysa şimdi çiftliğin geleceğinin belirsizliğiyle karşı karşıyaydı. Bin dokuz yüz otuzlu yılların karanlık günleri yaşanıyordu ve Powell bölgesinde ekonomik durum içler acısıydı. Bu duruma buhran adını veriyorlardı ve hatta bazıları bu seferkinin 1890'lı yıllarda yaşanan buhrandan çok daha beter olduğunu söylüyordu. Sürüyle insan iş bulabilme umuduyla ovaları aşıp geliyordu. Daniel'ınsa vereceği iş yoktu. Kendini çalışma odasına kapatmış, borçlar artıp emtia ücretleri düşerken çaresizlik içinde homurdanmakla meşguldü. Canlı hayvan sayısını azaltma ve maaşla çalışan sayısında kesintiye gitme gibi katı önlemlerden söz etmeye başladı.

John'a göre çiftliğin geleceğinin pamuk ipliğine bağlı oluşu, değerini daha da arttırıyordu. Ovaların geniş, altın sarısı açıklığını ve doğuda yükselen dağları seviyordu. Atının önünde tembel tembel yatan sığır ve koyun sürülerini seviyordu. Bulutsuz göğün altında adamlarıyla çalışmayı ya da geceleri ışıl ışıl parlayan yıldızların altında onlarla kamp yapmayı seviyordu. Kırkı kulübesindeki arbedeyi ve refah anlamına gelen yün balyalarını seviyordu. Ama en çok Kuran Malikânesi'ni seviyordu. Öyle sağlam, öyle güvenli ve köklü bir yapıydı ki... Fakat Malcolm'un cenazesinden beri bu muazzam taş binanın bomboş duruyor olması büyük bir trajediydi. Malcolm'un karısı ve kızı, Brisbane'e döndüğünden çiftlikte en çok ihtiyaç duyulan şey eksikti: canlı, çarpan bir kalp.

Altı ay sonra Elizabeth döndü ve tuhaf bir şekilde tek başınaydı. John'un babası anında onu karşılamak üzere çağrıldı. Çiftliğin kaderinin tartışılacağını hisseden Daniel yanına John'u da aldı. Elizabeth onları çalışma odasındaki masanın başında bekliyordu. Yaşlı görünüyordu, John'un hatırladığından çok daha yaşlı. Oysa daha yalnızca on sekiz yaşındaydı. Ama şimdi karşısında oturan uzun boylu kızın ciddi bir yüz ifadesi ve ifadesiz bakışları vardı, artık bir kız sayılmazdı. O Kuran Çiftliği'nin sahibesiydi ve John bu gerçeği ilk kez bu denli açık bir şekilde düşünüyordu. Ne onu yönlendirecek bir

dedesi ne de ona rahatsızlık verecek bir babası vardı, Elizabeth tek başınaydı.

İşte tam da böyle bir esnada John'la babasından destek istemesi gerekirdi –John bunun nasıl olacağını zihninde kurgulamıştı– fakat aksine onları oldukça soğuk bir şekilde selamladı. Daniel ise umursamaz görünüyordu. Kendine bir içki koyup boş şöminenin yanındaki koltuklardan birine kurulduktan sonra hemen sadede geldi. Ona çok sayıda rapor gönderdiğinden Elizabeth durumdan ve ne yapılması gerektiğinden haberdardı, onun düşünceleriyse şöyleydi...

Elizabeth araya girdi. Bir haber vermesi gerekiyordu.

Çiftliği satıyordu.

Bu basit bir ifadeydi ama tam o esnada John kurduğu tüm hayallerin yerle bir olduğunu hissetti.

Daniel'ın ilk tepkisi inanmamak oldu. Tanrı aşkına neden bahsediyordu? Kimse hiçbir şey satmayacaktı. Fakat Elizabeth başını iki yana sallayıp sabırlı bir şekilde her şeyi baştan açıklamakla yetindi. Avukatları, eyalet yönetiminin temsilcileriyle birtakım görüşmeler yürütmüştü ve bir anlaşmaya varılmıştı. Çiftlik üzerindeki haklarının büyük bir bölümünü devretmeye razı gelmişti ve buna karşılık hükümet malikâne ve onu çevreleyen on beş bin dönümlük araziye dair daimi bir kira sözleşmesi yapacaktı. Hukuksal işlemler tamamlandıktan sonra Elizabeth o araziyi satıp Brisbane'e dönecekti.

Hiddet tam da o esnada kendini gösterdi ve Daniel oturduğu koltuktan kalktı. Kendini kim sanıyordu? Ailesi için neredeyse otuz yıl çalışmıştı, Kuran'ı ayakta tutan kendisiydi. Çiftliği satmak mı? Bu imkânsızdı! Ama Elizabeth'e bakarken John bu sözlerinin onu hiç etkilemediğini ve korkutmadığını görebiliyordu, bakışlarındaki kararlılık silinmiyordu. Nasıl olur da onun hakkında bu denli yanılabilirdi? Elizabeth'in ona ihtiyaç duyacağını ve kendini onun koruyup kollamasına izin vereceğini nasıl düşünebilirdi? Yaşadığı aşağılanmadan ötürü yüzü alev alevdi ama yine de bir şey demedi.

Elizabeth bir tomar evrak çıkardı. Her şey oradaydı, imzalı kontratlar ve kira belgeleri. İş hallolmuştu bile. Buraya yalnızca çalışanları bilgilendirmek ve bazı özel eşyalarını almak üzere gelmişti. Eşyalar daha sonradan gönderilecekti. Daniel başını iki yana sallıyor, söylenenleri duymayı ve White ailesi fertlerinden birinin ona kafa tutuyor olabileceğini kabullenmeyi reddediyordu. Gerçekten de bu süreçte ona destek olacağını mı düşünüyordu? Yani çiftliği bölüp satışa çıkarırken, hayatını adadığı yeri bir çırpıda silip atarken? Hayır, diye yanıtladı Elizabeth. Bunlar artık onu ilgilendirmiyordu. An itibariyle iş akdini feshediyordu.

Bunun üzerine Daniel'ın suretinin gerisinde dehşet verici bir öfke yükselmeye başladı... Ama pürüzsüz ciltli Elizabeth ergenliğin vakur kesinliğiyle ona bakmakla yetindi. Ve çiftlik müdürünün içinde bir şeyler darmadağın oldu. Bu kız onu kovmuştu. Bunu yapmaya hakkı vardı. Bunu yapmaya *cesareti* olması anlaşılır şey değildi. Ama yapmıştı işte. Tüm gücünün çekildiğini hissetti, faydası yoktu. Ve yaşanan bu şok edici durum esnasında dahi John son derece kişisel bir şeye tanık olduğunun farkındaydı. Elizabeth babasından nefret ediyordu. Nedenini bilmiyordu ama kızın gözlerinde Daniel McIvor'a karşı pek çok kişinin bakışlarında gördüğüne benzer nefreti çok daha açık ve çarpıcı bir şekilde görüyordu. *Siz yalnızca bir çalışandınız Bay McIvor.* Ve görüşme süresince ilk kez bakışları orada öylece aptal aptal oturan John'a kaydı ve John kızdaki nefretin onu da kapsadığını gördü. *Oğlunuz da yalnızca bir çalışandı. Sanırım bunu hatırlatmamda fayda var.*

Her şey birkaç dakika içinde olup bitti. Mirası elinden alınan John itiraz etmek için tek kelime dahi etmemişti. Odadaki son anlarında Elizabeth'e bakmaktan başka bir şey yapamadı ve utanç duygusu ona karşı muazzam bir hayranlığa dönüştü. Sonra babası onu kolundan yakaladığı gibi çalışma odasının kapısına sürükledi.

7

William omzuna bir elin dokunması ve isminin fısıldanmasıyla birlikte uyandı. Uyku sersemi gözlerini araladı.

Biri yatağına doğru eğilmiş, yüzünü yüzüne iyice yaklaştırmıştı. Bu bir rüya mıydı? Ve sonra tamamen kendine gelince irkilerek yastığına gömüldü.

"Sessiz ol" diye tısladı amcası.

William şaşkınlık içinde ona baktı. Yaşlı adam tam oradaydı: kemikli, sert hatlı yüzü el fenerinin ışığında tuhaf bir şekilde parlıyordu. Saçları dağınıktı ve kırışık pijamalarının üzerine bir bornoz geçirmişti. Çölden çıkagelen bir peygambere benziyordu.

"Kalk. Çabuk."

Siluet geri çekildi. William itaatkâr bir şekilde yatağından inip ayakkabılarını aradı. Hava soğuktu ve malikâne derin bir sessizliğe gömülmüştü. El fenerinin gerisinde bir gölgeye dönüşen yaşlı adam kapının yanında onu bekliyordu.

"Dışarı" diyerek önden ilerledi.

William zihni bulanık bir vaziyette zifiri karanlık koridorlar boyunca yürümeye başladı. En sonunda karanlık geceye açılan ön kapıya ulaştılar. Amcası el fenerini kapattı. Bulutlar dağılmıştı ve gökyüzü ışıl ışıl parlayan yıldızlarla dolu olduğundan William kapı eşiğinde duraksadı. Fakat amcası aksayarak ilerlemeye devam etmiş, karanlıkta dalgalanan bornozuyla bahçedeki bir patika boyunca yürümeye başlamıştı bile. William temkinli fakat hızlı bir şekilde peşinden gitti. Çatlak zemini gölgelerin arasında yitip gitmiş havuzun etrafını dolaştılar. Sonra bahçe duvarlarının arasından ileriye, tepenin dik bir uçuruma dönüştüğü yere uzanan platforma çıktılar. Ovalar, okyanus misali, güney ve batı istikametinde pürüzsüz, gri bir örtü gibi uzanıyordu. Ufukta yanıp sönen bir dizi ışıktan ibaret olan Powell, gökteki yıldızların yansımasından farksızdı. Hafif bir esinti tepe boyunca kayarak uzaklaştı, hava buz gibiydi ve tüm dünya uykudaydı.

"İzle" dedi amcası.

Yaşlı adam gökyüzüne bakıyor, hiç hareket etmeden kaskatı bir şekilde duruyordu ve yüzü soluk bir karaltıdan ibaretti. William artık iyice uyanmıştı. Yıldızları incelemeye başladı. Ve tam o esnada, William yukarı bakarken yeşil bir ışık şeridi gökyüzünde belirdi ve aniden gözden kayboldu.

Bir başka şerit daha göründü ve bir dakika kadar sonra bir tane daha. Bu ışık şeritleri William'a hem çok yakın hem de sonsuz uzakmış gibi geliyordu. Elbette ki bunları daha önce görmüştü ama hiç gecenin bu denli ıssız bir saatinde ve bu kadar çok sayıda değil. Amcasının geceleri yaptığı şey bu muydu, dışarı çıkıp gökyüzünü mü izliyordu? Şaşkınlığını yahut minnetini ifade edecek bir şeyler deyip dememek arasında kararsız

kaldı. Fakat yaşlı adam onun varlığını unutmuşa benzediğinden, William başını geriye göğe çevirerek bir belirip bir kaybolan bu ışık şeritlerini izlemeye koyuldu.

"Bir defasında bunlardan birinin yere düştüğünü gördüm."

Bu kelimeler William'ı hazırlıksız yakaladı. Amcasının yüzü hâlâ göğe çevriliydi.

"Orada, ovada, yıllar önce, ben daha küçük bir çocukken. Kampımızın bir kilometre kadar yakınına düştü, muazzam bir parlama ve gümbürtüyle. Ertesi gün onu aramaya çıkınca nehre atılan taşların oluşturduğu halkalara benzer bir toprak halkası ve orta yerinde ufak bir delikten başka bir şey bulamadık. Orayı ne kadar kazdıysak da hiçbir şey bulamadık. Kara, çamur ne var ne yoksa yutmuştu. Oradaki toprak derindir. Otuz, otuz beş hatta yer yer elli metre. Tam olarak bilen yok. Altta bir yerde ana kaya var ama ben koca koca evlerin arkalarında en ufak bir iz bırakmadan toprağa gömüldüklerini gördüm. Hatta hâlâ orada, toprağın altında duruyor olabilirler, tabii nereye bakacağını bilirsen."

Tok, kupkuru sesi karanlıkta yankılanıyordu. William ne yapacağını bilemez bir halde öylece bekledi. Yaşlı adam havayı kokladı.

"Dünyada tuhaf şeyler var. Bir gün fırtına esnasında kamp kurmuştuk ve onca yağmurla rüzgârın içinde devasa bir şeyin geçtiğini gördük. Atlar deliye döndü ve çadırlar havalandı. Sonra otların arasında, yüz metre genişliğinde toprak parçasının dümdüz edildiği izleri takip ettik. Sağa sola, kilometrelerce yürüdük ve sonra aniden yok oldu, sanki bulutların arasına geri gitmişti. Toprak yarım metre kadar oyulmuştu ve öyle pürüzsüzdü ki neredeyse parlayacaktı. Fırtına toprağa imzasını atmıştı."

Gökte bir ışık şeridi daha belirdi ve William bir an için o parlak yeşil ışık çakmasının altında amcasının dar, kemikli yüzünü ve kapkara göz çukurlarını gördü.

"Aynı yerde uzun süre yaşarsan görmediğin bir şey kalmaz." Yaşlı adam başını eğip güneye baktı, parlak yıldızların önünde

bir siluet halini almıştı. "Babanın öldüğü gün yükselen dumanları bile gördüm."

William yutkundu, ağzı kurumuştu.

"Peki ya sen Will? Sen neler gördün?"

William ne diyeceğini bilemiyordu. O ne görmüştü? Ailesinin çiftliğinde geçirdiği günleri düşündü... ama yalnızca önemsiz, ufak tefek şeyler anımsadı. Otlaklar boyunca dans ederek ilerleyen küçük şeytan hortumları. Soğuk, kış sabahları çatı oluklarında biriken buz sarkıtları. Bellenen toprağı eşelemek için traktörün peşi sıra uçan karga sürüleri. Kayan yıldızların aydınlattığı geceden farksız bir şey, bir hortum.

"Hayret verici bir şey yok mu?" diye sordu yaşlı adam canlı bir ses tonuyla. "Sel ya da kuraklık falan olmadı mı? Peki ya çekirge sürüsü saldırısı ya da buğdayları istila eden fareler?"

William başını iki yana sallarken gökte bir meteor belirip gözden kayboldu.

Amcası gölgelerin uçsuz bucaksız ovayı duvar gibi çevrelediği doğudaki ufku başıyla işaret etti. "Hiç dağlara gittin mi?"

"Evet" diye fısıldadı William.

"Bir keresinde yaşlı bir adam bana bir hikâye anlattı. O tepelere tırmanan ilk insanlardan olduğunu söyledi. O zamanlar sık ve karanlık bir orman varmış ve orada daha önce hiç görmediği bir hayvan avlamış. Ne olduğunu söylemedi fakat anlattıklarına bakılırsa geceleri kükrediğinde diğer tüm yaratıklarla birlikte kuşlar ve böceklerin de sesleri kesiliverirmiş. Derelerin etrafında ayak izlerine rastlanırmış ve tepedeki mağaralarda uyurmuş. Bir akşam onu ufak bir oyuntuda kıstırmış ve hayvan oradan kaçabilmek için neredeyse yaşlı adamı tepeliyormuş. Tarifine göre iri, kaba tüylü ve ıpıslakmış, kurumuş çamur gibi de kokuyormuş. Ve kocaman başında deli deli bakan bembeyaz gözleri varmış. Onu bir daha asla görmemiş. Tomrukçular gelip ormandaki ağaçların büyük bölümünü kestiklerinde öldüğünü düşünmüş. Ben de o tomrukçulardan biriydim. Ve bir keresinde dere kenarında devasa ayak izleri

gördüm, sanki oradan bir fil geçmiş gibiydi. Ve bir mağaranın önündeki kumlar, üzerlerinde kocaman bir şey yuvarlanmışçasına dümdüz olmuştu. Ve bir akşam çalılıkların arasında sesler duydum ve etrafta hiç çamur olmamasına rağmen burnuma çamur kokusu geldi."

Karanlık yüz bir kez daha William'ı inceledi.

"Hiç ormanın içlerine gittin mi? Korkunç *bunyip*'i* gördün mü?"

William bir kez daha başını iki yana sallamakla yetindi. Ve aslında *bunyip* diye bir şey olmadığını bilmesine rağmen amcasının sesinde herhangi bir alay ifadesi sezinlemedi, her zamanki gibi sert ve sorgulayıcıydı. William üşüdüğünü hissetti. Yaşlı adam malikânenin üzerinde yükseldiği tepeye doğru döndü. En yukarıda, gümüşi otların arasında, bembeyaz tenli kollarını yakarırcasına gökyüzüne çevirmiş gibi görünen sıra sıra kauçuk ağacı vardı.

"Orada, dağın eteklerinde canavar falan bulamazsın" dedi. "Ama bu civarda vahşi köpek sürüleriyle paramparça edilmiş koyun ve sığırlar gördüm. Bazen böyle bulutsuz gecelerde malikâneye kadar inip aya doğru kurtlar gibi ulurlardı ve sinsice arkadan gelen diğerlerinin önünde her zaman başı çeken iriyarı bir köpek olurdu. Çıkardıkları ses korkunç ama bir o kadar da hüzünlüydü. Vurabildiğimiz kadarını vururduk. Sonra bir de geceleri bebek ağlamasına benzer sesler çıkaran iriyarı ve vahşi kediler vardı. Sesin nereden geldiğini anlamayanlar deliye dönerek otların arasında terk edilmiş çocuk aramaya çıkarlardı. Ama bu civarda asla çok fazla insan olmadı. Ne çıkaracak altın ne de kesecek ağaç vardı. Sadece çalılık ve otlar."

Duraksayıp soğuk havayı içine çekti.

"Bak ne diyeceğim. Benden önce bu mülkün belki bir düzine sahibi oldu. Bu topraklar neredeyse yüz elli yıldır otlak ola-

* Aborjin inancında suda yaşayan bir deniz canavarıdır. Mitolojik bir canavardır. Avustralya'da en çok tanınan efsanevi yaratıktır. Genelde bataklıklarda yaşadıkları söylense de nehirlerde, göllerde ve diğer su kaynaklarında yaşadığı da anlatılmaktadır. (ç.n.)

rak kullanılıyor. Burada sığırlar, koyunlar, kedi ve köpekler, tilki ve yaban tavşanlarının yanı sıra, buraya ait olmayan yüzlerce yaratık da yaşadı. Hiç olmayacak otlar da bitti; lantana, böğürtlen ve daha beterleri. Tüm bunlar gelip geçmeden evvel buranın eski halinden eser kalmayacağını sanırdın. Ama ben yıllardır burada bir uçtan bir uca yürüyorum. Ve hâlâ benden başka kimsenin ayak basmadığını düşündüğüm yerler var. Hiçbir şeyin değişmediği yerler. Ama bunu ancak görebilen gözler bilir. Herkes göremez."

William tepeden öteye baktı. Güneyde, Powell kasabasının uzak bir galaksiyi andıran ışıklar içindeki siluetinden ufak bir ışık kopup kuzeye doğru hareket etmeye başladı, Lansdowne yolu boyunca ilerleyen bir araç olmalıydı. Hâlâ kilometrelerce ötedeydi ama gece öyle berraktı ki William aracın iki farını ve bunların üzerindeki daha ufak sarı ışıkları seçebiliyordu. Gözleri çukurlaşmış şoförünün direksiyon salladığı bu kamyonet kim bilir nereye gidiyordu. William eski evlerindeki yatak odasını ve gecenin geç saatlerinde rüyasını şimşek gibi delip geçerek ilerleyen kamyonetlerin seslerini hatırladı.

"Buraya geleli ne kadar oldu?" diye sordu amcası.

"On gün."

"Yeterince uzun. Şimdi küçük çiftliğinizi unut. Bana *burada* neler gördüğünü anlat."

William verecek bir yanıt bulmaya çalıştı. Sınav her ne idiyse geçemiyordu. Ve kurşun kadar ağır, dayanılmaz uykunun her geçen an kendisini sarıp sarmaladığını hissediyordu. "Malikâne" dedi.

"Ah." Yaşlı adam yüzünü binaya döndü, kambur çatı ve sarmaşıklarla çevrili duvarlar yıldızların altında parlıyordu. "Bayan Griffith bana buradan pek etkilenmediğini söylüyor."

William amcasının sesindeki alaycı tonu sezebiliyordu.

"Senin de bildiğin gibi o hayatı boyunca burada yaşadı. Daha küçük bir kızken, senin kadarken buradaydı. Bir zamanlar hizmetçi olarak çalışıyordu. Malikânenin sahipleri ve yöne-

ticiler geldi geçti ama o hep burada kaldı. Hatta sonunda ondan başka kimse kalmadı. Uzun bir süre burada tek başına yaşadı. Yani davetsiz misafirlerden pek hoşlanmaz. Beni bile sevmiyor. Taşındığımda deliye dönmüştü. Burada yine tek başına kalabileceği günleri görebilmek için, benden uzun yaşamaya ant içtiğine eminim."

Aniden William'ın yanına çömeldi.

"Ama sen... Senin varlığın onu endişelendirecektir. Küçük bir çocuktan daha uzun yaşayamaz." Soluk yüzü gizemli bir karaltı gibi bir süre havada asılı kaldı. "Ne düşünüyorsun?"

William titredi. Soruyu anlamamıştı bile. Tepede, göktaşları kesilmişti ve yaklaşan şafak doğuda gökyüzünü aydınlatmaya başlamıştı. Çok uzaktan bir motor sesi geliyordu. Gecenin karanlığında ilerleyen kamyonet olmalıydı. Bu, hayal edilebilecek en uzak ve ıssız sesti.

"Sanırım bunu zaman gösterecek." Yaşlı adamın sesindeki sabırsızlık silinmişti. Hızla doğruldu. "Seni yeterince tuttum. Yatağına geri dönmelisin."

Uyku bir anda William'ı yeniden sarıp sarmaladı. Uyuşmuş vaziyette amcasının peşinden havuzu ve bahçeyi geçip onları yutup evin karanlığına çekmeyi bekleyen aralık kapıya doğru ilerledi. İçerisi havasız ve neredeyse sıcaktı, rutubet kokusu William'ın genzini yaktı. Ardından amcasının sesi karanlıkta çınladı.

"Burada geçirdiğin vakti boşa harcama Will. Malikânede saklanıp gözden kaybolursan işime yaramazsın."

El feneri açılıp William'ın eline tutuşturuldu. Amcası topallayarak basamakları tırmanırken sallanıp duran sabahlığı önüne iri, kanatlı gölgeler düşürüyordu. Sahanlıktaki ufak kapı ardına kadar açıktı. Amcası kapıdan geçmek üzere eğildikten sonra duraksayıp arkasına baktı.

"Keşfet. Görülecek ne varsa görmeye bak. Ama unutma, bu kapının arkasına geçmen yasak. Burada işine yarayacak hiçbir şey yok."

Yaşlı adam kapıyı arkasından çekti ve William bir süre basamakları tırmanmaya devam eden ayak seslerini dinledi. Sonra bu sesler de kesilince William'ın el yordamıyla yatak odasının yolunu bulması gerekti.

8

Ertesi sabah, gökte yıldız ya da ışık şeritleri görüldüğüne inanmak çok güçtü. William ön verandadan dışarı baktığında masmavi gökte parlayan kış güneşini gördü. Gerçekten de yaşlı adamla havuzun kenarında durup karanlıkta sohbet etmiş miydi? Her şey şimdi çok farklı görünüyordu. Fakat çok net hatırladığı bir şey vardı. Amcası ona malikânede gözden uzak durmamasını söylemişti. Ve bu doğruydu, ortalığa çıkmanın vakti gelmişti. Güzel hava bunu gerektiriyordu ve koskoca çiftlik arazisi onu bekliyordu.

Annesine hiçbir şey demedi. Buna gerek yoktu. En sonunda tamamen yerleşebildiklerinden günün çoğunu divanda karlı televizyon ekranına bakarak ya da uyuyarak geçiriyordu ve onu rahatsız etmemesi tembihlenmişti. Gittiğini fark etmezdi

bile. En azından doktorun ziyaretinden sonra asabiliği biraz olsun yatışmıştı. Öğle yemeğinin ardından annesinin koltuğuna yerleşmesini bekledikten sonra sessizce koridora çıktı. Yolda siyahlar içindeki Bayan Griffith'in az ilerideki aralık bir kapıdan usulca süzüldüğünü görünce bir an için yıldızlarla dolu o geceyi anımsadı. Fakat ardından William ön kapıdan dışarıya çıktı.

Verandada sola dönüp bahçeyi geçtikten sonra doğu duvarına ulaştı. Taşlar birkaç yerde çıkmıştı ve bunları aşarak ötedeki çimenlik alana geçti. Orada bir süre durup tepedeki sakızağaçlarına baktı. İlk hedefi orası olacaktı. Her ne kadar beline kadar gelen kahverengi ot öbekleri göründüğünden daha sık olsa da bayır yukarı yürümeye başladı. Aklına bir anda yılanlar geldi. Ya büyükbaş hayvanlar? Etrafta bir tane bile göremiyordu ama ya bu çayırlıkta boğalar vardıysa? Ona saldırırlar mıydı? Ağaçlara doğru yürümeye devam etti. Ancak oraya ulaştığında tepenin zirvesi sandığı yerin aslında sadece ek bir yamaç olduğunu anladı. Bunun da ötesinde geniş, çimenlik bir tepe daha uzanıyordu.

Dönüp arkasına bakınca William epey tırmandığını fark etti. Malikâne aşağılarda kalmıştı ve çökük çatısını görebiliyordu. Çok çirkin bir manzaraydı. Bacaların bir kısmı yıkılmış, arduvaz kiremitlerin üzerine saçılmıştı ve yer yer bu kiremitlerin de söküldüğü bölümler, üzerlerine taş yerleştirilmiş teneke levhalarla kapatılmıştı. Bu yıkık dökük görüntünün altında malikâne kısa ve geniş görünüyordu. Fakat buradan aynı zamanda daha aşağıda kalan tepeyi de görebiliyordu. Tepenin eteğinde kıvrılarak ilerleyen bir ırmak, onun hemen yanındaysa kulübeler, silolar ve ağıllardan oluşan bir alan vardı: çiftliğin çalışan kalbi. Dışarıda, güneşin alnına bir traktör park edilmişti ve üzerinde iş tulumu olan bir adam motorla uğraşıyordu. Uzaktan belli belirsiz bir çekiç sesi geliyordu.

Bu manzara William'a kendi küçük çiftliklerini anımsattıysa da adamın yanına inip babasından istediği gibi traktörle dolaşmak ya da kulübeleri keşfe çıkmak için izin isteyebileceğini

sanmıyordu. Burada her şey farklıydı. Yaşadığı kaybı anımsamak bir anlığına içini titretti. Dönüp otların arasında ilerlemeye devam etti. Bayır gitgide düzleşip bir uçurumla sonlanınca hemen önünde alçak bir vadinin uzandığını gördü. Vadinin ötesinde, doğuda daha geniş başka bir tepe yükseliyor, onun da ilerisindeyse ufka değin sıra sıra tepeler uzanıyordu.

Manzara değişmiyordu, her yerde aynı otlar, ağaçlar ve çimenler vardı ve bunun daha kaç kilometre devam ettiğini kestirmenin imkânı yoktu fakat hemen altında taşlık bir patika gördü. Patika tepe boyunca kıvrılarak ilerliyor, arkasından doğuya doğru yükseliyordu. Kulübe ve ağılların oradan başladığına hiç şüphe yoktu, hatta çiftliğin içlerine kadar giriyor olmalıydı. Ancak William'ın dikkatini çeken asıl şey vadinin uzak tarafında kalan patikanın yakınındaki bir yapı oldu. Bu bir kiliseydi. Beyaza boyalı ve çan kuleli küçük bir kilise. Kilisenin hemen yanındaysa demir çitle çevrili bir mezarlık vardı.

Bu önemli bir keşifti işte! Bayır aşağı indikten sonra patika boyunca tekrar tırmanmaya başladı. Kiliseye yaklaşırken kilisenin rüzgâra maruz kalan duvarlarının aslında boyası yer yer dökülmüş kirli bir gri olduğunu gördü. Bu bina da bir başka yıkıntıydı. Temelini ot bürümüştü ve uzak taraftaki çökmüş teneke çatının arasından fırlayan yemyeşil yapraklar görülebiliyordu. William tüm bunlara hayal kırıklığı içinde baktı. Daha önce bir kilisenin içine girmemişti ama sıralarıyla mihrapları, mumlarıyla heykelleri ve cüppeli papazları hakkında az da olsa bir fikri vardı. Burada hiçbiri yoktu. Ön basamaklar kırılmıştı ve kapılara asma kilit vurulmuştu.

Mezarlık girişine doğru ilerleyip kapının kenarından sıyrılarak içeri geçti. Aklına Powell'da, babasının dikdörtgen biçiminde kesilmiş kapkara bir taşın altında yattığı yemyeşil mezarlık geldi. William tabutun yavaş ve temkinli bir şekilde yerdeki çukura indirilişini hâlâ anımsıyordu. Burası farklıydı. Ufak ve çok eskiydi, demir çit otlarla çevriliydi, mezar taşlarıysa bu uzun otların arasında güçlükle seçiliyordu. Yalnızca beş mezar vardı. Yana eğilmiş mezar taşları ve üzerlerindeki silik

yazılarla benzeşen ilk iki mezar bir köşede duruyordu. Üçüncü mezar ilk ikisinden daha yeni olsa gerekti. Etrafında başka mezar yoktu, çatlamış mezar taşının arasından otlar fışkırmıştı fakat üzerindeki isim halen okunabiliyordu. "Malcolm Jeremy White". Bu adın altındaki tarihlere göre adam 1930 yılında ölmüştü fakat onunla ilgili daha başka bir ipucu yoktu.

Sütunları ve üzerlerindeki oyma işi koruyucu melekleriyle son iki mezar diğerlerinin arasında en büyükleriydi; ancak sütunlar kırılmıştı, kanatları koparılmış meleklerse burunsuz ya da dudaksız yüzleriyle ifadesizce boşluğa bakıyordu. Ancak bu mezar taşlarının üzerindeki isimler de halen okunabiliyordu. İki mezardan daha az gösterişli olanın üzerinde, "Marjorie Anne White, Edward'ın Sevgili Eşi" yazılıydı. Daha büyük olan mezardaysa sadece, "Kuran Çiftliği'nden Edward Thomas White" yazıyordu. William her ikisini de düşündü. White ailesine mensup bunca insan kimdi ve neden yalnızca onlar buraya gömülmüşlerdi? Toprakta, iki mezar taşının arasından aşağıya uzanan büyükçe bir delik gördü. Açılı bir şekilde mezarlardan uzaklaşan bu çukur yağmur suyu ve ağaç kökleriyle doluydu. Ama yer yer sanki bir hayvan tarafından kazılmış gibi oldukça düzgündü. O an amcasının bahsettiği sürü halinde dolaşarak aya karşı uluyan vahşi köpekleri hatırladı. Mezarlık artık daha fazla araştırma yapmak isteyeceği bir yer olmaktan çıkmıştı. Gün hâlâ aydınlık ve ılıktı, malikâneden yürüyerek yalnızca birkaç dakika uzaktaydı fakat etraf son derece sessizdi ve o burada tek başınaydı.

Mezarların yanından ayrılarak ufak kilisenin çökmüş basamaklarına doğru ilerleyip onları tırmandı. Kapıların üzerindeki asma kilidin kırılmış ve sürgüden aşağı sarkmakta olduğunu gördü. William'ın ittirmesiyle birlikte yere sürtünen kapıdan bir gıcırtı yükseldi. Bir kez daha ittirince içeri girebildi. Kendini dar pencereli, yerleri çöple dolu, ufak ve bomboş bir odada buldu. Ayaklarının altında kırık camlar eziliyordu. Yukarıdan birtakım hışırtılar geldi ve başını kaldırıp sesin geldiği yöne bakınca binada tavan yerine ince sac levhaları tutan iskeletten

başka bir şey olmadığını gördü. Oraya kuşlar yuva yapmıştı. Köşelerde saman ve çamur topakları vardı. Üzerinde yürüdüğü zemin kuş tüyü ve dışkılarla kaplıydı ve aklına bir anda bitlerle ilgili düşünceler üşüşen William kafa derisinin kaşınmaya başladığını hissetti.

Yine de burada insanların yaşadığına dair belirgin izler vardı. Boş bira şişeleri. Gazlı içecek kutuları. Sigara izmaritleri. Yırtık gazete ve dergi sayfalarıyla birlikte lime lime olmuş bir tuvalet kağıdı rulosu dahi vardı. Tuğla ve sac levhalar kullanılarak odanın köşesine üstünkörü bir mangal yapılmıştı ve mangalın hemen altında kül yığını olduğunu seçebiliyordu. Başka bir köşeye dümdüz olmuş, kirli ve lekeli bir döşek atılmıştı. Hemen yanında, buruşuk bir eşofman altı ve tek bir sandalet duruyordu. Sağda solda ahşap duvarların üzerine birtakım resimler, harfler, isimler, tarihler ve küfürler kazınmıştı. Tüm bunlar William'a Powell'daki okulunun yakınında, daha büyük çocukların ders aralarında sigara içmeye gidip ara sıra kavga ettikleri terk edilmiş kulübeyi anımsattı. Belki de Kuran köyündeki çocuklar da bir zamanlar bu kiliseyi aynı amaçla kullanmıştı. Fakat teneke kutulardan şişelere ve hatta döşeğe kadar etraftaki her şey toz ve kuş pisliğiyle kaplıydı. Burayı izinsiz kullananlar her kimse onlar dahi çoktan terk edip gitmiş olsa gerekti.

Kilisenin uzak duvarının dibindeki zemin çökmüştü, oluşan deliği ot bürümüştü ve bu deliğin tam ortasında, arka duvara yaslanan bir ağaç vardı. Ağacın yukarıya uzanan dalları tavandaki levhaları yerinden oynatmış olduğundan yaprakların arasından yeşilimtırak bir gün ışığı sızıyordu. Fakat kilisenin içinde ağaç ölü görünüyordu, ışığa uzanmaya çalışan çıplak bir dal yığınından ibaretti. Tavanda bir yaratığın koşuşturduğunu duydu. Bu bir kuş ya da belki bir keseli sıçandı*. Yahut bir fare.

* Avustralya ve civarındaki adalar dışında yalnızca Amerika'da yaşayan, sıçanı andırmakla birlikte yaklaşık kedi iriliğinde olan tüysüz, iri burunlu ve sivri kulaklı bir sıçan türü. (ç.n.)

William titrediğini hissetti. Burası mezarlıktan da beterdi. Amcasının toprakları üzerindeki her şey bu şekilde ağaç dalları ve kökleri tarafından kuşatılıp param parça edilerek çürümeye mahkûm muydu? Eğer öyleyse etrafı keşfetmeye çalışmanın ne anlamı vardı?

Yavaş yavaş gerileyip kilise kapısını arkasından kapamadan gün ışığına çıktı. Ama akşamüzeri güneşi artık yeterince parlak ve rahatlatıcı görünmüyordu. Bir an önce eve dönmeyi isteyerek endişeli bir şekilde etrafına baktı. Geldiği yoldan gidip taşlı patikayı takip edebilirdi ama bu yolu uzatmak anlamına gelirdi; ancak bir yandan da tepenin zirvesinde sınır işareti olarak belirlediği kauçuk ağaçları vardı. Otların arasından yürümeye başladı. Ama ağaçlara ulaşınca aklı karıştı. Önündeki arazi bir başka vadiye doğru alçalıyordu ve etrafta malikâneyi göremiyordu. Çevresine bakınca birkaç sıra ağaç gördü ve bunların işaret olarak belirlediği ağaçlar olamayacaklarını anladı.

Geldiği yoldan geri dönmeyi aklından geçirdiyse de malikânenin batıda olması gerektiğine kanaat getirdi. Birkaç dakika boyunca güneşe doğru yürüdü ama önüne daha fazla ot ve ağaçtan başka bir şey çıkmadı. En sonunda şaşkınlık içinde kendini kuzeye, ilk defa gördüğü yabancı topraklara bakan bir tepenin yamacında buldu. Amcasının ofisinde gördüğü haritalarda mülkün arazisi yalnızca birkaç kilometre genişliğinde görünüyordu, peki ama öyleyse yolu bulmakta neden bu kadar zorlanıyordu? Tekrar yürümeye koyularak dibinde sık çalılıklar bulunan ve batmakta olan güneşin daha şimdiden aydınlatmakta zorlandığı küçük bir vadiye indi. Durdu, artık iyiden iyiye endişelenmeye başlamıştı. Kaybolmuş olamazdı ya? Kiliseye varmak için yalnızca on beş dakika yürümüştü. Bir kez daha arkasına dönüp gözleriyle etrafı tarayarak civardaki en yüksek toprak parçasını buldu. Fakat yürümeye başlayıp oraya ulaştığında ne malikâneyi ne de kiliseyi gördü. William'ın gözleri dolmaya başladı. Ya hava karardığında hâlâ burada olursa?

Vahşi köpekler ve amcasının tepelerle ilgili anlattığı diğer şeyleri düşündü, bu toprakların büyük bölümüne hâlâ ayak basılmamış olduğunu anımsadı. Arkasında kalan küçük vadi de keşfedilmemiş topraklardan olabilir miydi? Aksi istikamette yürümeye başladı. Bağırarak yardım istemeli miydi? Yoksa durmadan gitmesi gereken yerden uzaklaşıyor muydu? Tam o esnada ayağı otların arasında bir şeye takıldı. Düştü, sivri bir şey neredeyse yüzünü çizecekti ve apar topar tekrar ayağa kalkınca bunun toprağa saplanmış uzun, kıvrık bir kaburga kemiği olduğunu gördü. Daha fazlası da vardı. Kemiklerin bazılarının üzerinde kahverengi et parçaları asılıydı ve bu kemikler yarısı toprağa gömülü bir omurda birleşiyordu. Sessiz bir çığlık atarcasına çenesi aralık duran kafatasıysa hemen yanında, yerde duruyordu. Karıncalar kafatasının içine girip girip çıkıyordu ve havada belli belirsiz bir çürük kokusu vardı.

Bu yalnızca bir inek, dedi kendine, sadece ölü bir inek. Ama dehşete kapılmıştı ve yükselen panik duygusunu bastırmakta zorlanarak gözleri yaş içinde koşmaya başladı. Kendi evindeki ovalarda her şeyi görebildiğinden kaybolmasına imkân yoktu ancak tepeler yanıltıcıydı, insanı oyuna getirip yanlış yönlendiren bu tepeler üstüne üstlük ölü hayvanlar, mezar taşları ve duvarlara tırmanan ağaçlarla kafataslarından fırlamış boş bakan gözlerle doluydu. Malikâneden ne diye çıkmıştı ki? Ve sonra aniden onu gördü. Şaşkınlık içinde bakakaldı. Sahiden de *ters* yöne gitmişti; çünkü şu anda malikâneye arkadan yaklaşmaktaydı. Ek binaların çökmüş yıkıntılarını ve onların hemen arkasında, tanıdık gri arduvaz çatıyı görebiliyordu. Ne var ki rahatlamasına rağmen malikâne hâlâ kasvetli, soğuk ve çirkin görünüyordu. Kilisenin içini anımsayınca malikânenin üst katlarının da benzer şekilde karanlık ve rutubetli olduğunu, amcasınınsa metruk bir odadaki kirli döşeğinin üzerinde yattığını düşündü.

Fakat bundan böyle evi burasıydı. Yorgun argın otların arasından çıkıp arka duvardaki çatlakların birinden içeri tırman-

dı. Tek istediği kendi odasının güvenliğine bir an önce ulaşmaktı. Park yerinin kırmızı renkli toprağını geçip ön bahçeye ulaştı. Ve olduğu yerde kalakaldı.

Amcası verandada oturuyordu.

Orada William'ı bekliyor olabilirdi ya da belki de yalnızca amaçsızca oturup kararmakta olan gökyüzünü izleyen yaşlı bir adamdı. Bir gece önceki beyaz saçlı kahinden çok farklıydı. İş pantolonlarının üzerine çizme geçirmişti ve pazen gömleğinin kıvrık kollarının altından yamru yumru kemikleri görünüyordu. Göğsündeki beyaz kıllar da açıktaydı ve avuçlarının arasında bir çay bardağı tutuyordu. William henüz evin güvenliğine tam anlamıyla ulaşmış olmadığından duraksadı.

Yaşlı adam onu şöyle bir süzdü.

"Bitmiş görünüyorsun. Ne kadar uzağa gittin?"

William sebebini kestiremediği bir suçluluk duygusuyla yere baktı. "Mezarlığa kadar..."

"Sadece mezarlığa kadar mı?" Amcası kaşlarını çatmış ona bakıyordu. "Bir şey seni korkutmuş, öyle değil mi?"

William yanaklarının kızardığını hissedebiliyordu. Üstelik daha da beteri, gözleri doluyordu. Evet... her şey çok barizdi. Küçük çocuk kaybolmuş ve ağlamaya başlamıştı.

"Hmm." Yaşlı adam fincanını başına dikip aksayan ayağını uzatarak kaslarını ovuşturduktan sonra ayağa kalktı. "Eh, boş ver. Yarın düzgün bir başlangıç yaparız."

William başını kaldırdı. "Başlangıç mı?"

"Bu çiftlik epey büyüktür. Bunu düşünmem gerekirdi. Kendi başına dolaşmanın bir faydası yok. Yarın arabayla dolaşmaya çıkarız, sen ve ben, böylece sana etrafı gösterebilirim."

William şaşkınlık içinde gözlerini kırpıştırdı. Tenini kaşındıran otları hâlâ hissedebiliyor, ölü ineğin kokusunu hâlâ duyabiliyordu. Kuran Çiftliği'nden nefret ediyordu, hem de her santimetrekaresinden.

Ama yaşlı adam gülümsüyordu. "En azından böylece neden bahsettiğimizi tam olarak anlayabiliriz."

9

John McIvor için Kuran Çiftliği'nden kovulmak bir uzvunun kesilmesinden farksızdı. Bir an bütün, genç ve umut doluydu. Oysa sonrasında uzuvlarından biri kesilip alınmıştı ve kanı aktıkça kendini buz gibi ve çıkmazda hissediyordu. Elizabeth White hayatını baltalamıştı.

Çiftlikteki son günleri neredeyse hatırlamak dahi acı vericiydi. Malikânede ne var ne yok elden çıkarılmış, stoklar satılmış ve çalışanların çoğu işten çıkarılmıştı. Kısa süren bir pazarlık sürecinin ardından mülk bir otlakçı konsorsiyumu tarafından satın alındı. McIvor'lar artık evsizdi. John'un bütün umudu babasındaydı. Kuran Çiftliği'ni sonsuza dek yitirmiş olabilirlerdi fakat Daniel'ın biriktirdiği parası vardı, o halde

başka bir yerde kendilerine bir toprak parçası alamazlar mıydı? Elbette ki çok daha mütevazı bir yer olurdu ama aile mülk sahibi olarak yeniden başlayabilirdi.

Ancak babası bunun yerine her şeyi nakde çevirdi, biraz daha borç aldı ve Powell'da bir otel satın aldı. Çiftlik yöneticisi artık bir otel işletmecisi olacaktı. John şaşkına dönmüştü. Babası otelcilik işinden ne anlardı ki? Sığır ve koyunlar, tüm hayatları bundan ibaretti. Ancak bir çuval gibi kenara atılmak Daniel'ı öfkeli ve inatçı yapmıştı. Bu şekilde kovalanamayacağını söylüyordu. Otuz yıl boyunca White tahtının arkasındaki güç, yöredeki en önemli adam olmuştu ve bu durum değişmeyecekti. Ferforjeyle çevrili geniş balkonlarıyla iki katlı Royal Otel de buna uygun şekilde Powell'daki en gösterişli binalardandı. 1931 yılına gelindiğinde alım satım işlemleri tamamlanmıştı ve otelin kapıları hizmete açıldı.

Barda çalışan John bu işletmenin daha en başından başarısızlığa mahkûm olduğunu görebiliyordu. Otel işletmeciliği hayvancılığa benzemiyordu. Bir otelin arkasında onu zor zamanlarda ayakta tutup bankaları susturacak toprak ve damızlık hayvan yoktu. Otelin nakit ve düzenli ciroya, dolayısıyla müşterilere ihtiyacı vardı. Fakat kimse Royal'e gelmiyordu. Bunun mantıklı açıklamaları vardı. Ekonomik buhran tüm hızıyla sürüyordu ve yalnızca dört bin nüfuslu Powell'da yirmiyi aşkın bar vardı. Ama acı içinde kasabada dolaşan John müşteriler tarafından tercih edilmemelerinin başka ve çok daha acı verici bir nedeni olduğunu gördü. Powell kasabası aslında Daniel McIvor'ın çöküşünden hoşnuttu. Gücü elinden alınan (üstelik genç bir kız tarafından!) Daniel McIvor en sonunda kasaba halkının insafına kalmıştı. Geçmiş hesaplar görülüyordu.

Fakat bundan fazlası da vardı. John bunu insanların yüzlerinde görebiliyor, köşe başlarında konuşulduğunu duyabiliyordu. Babasıyla ilgili o aşina olduğu fısıldaşmalar, kaçamak bakışlar ve imalar yeniden başlamıştı. Tüm bunların altında,

insanı çılgına çeviren ve bir türlü anlaşılamayan gizemli, karanlık bir sır yatıyordu ve John kök nedenin ne olabileceğini kestiremiyordu. Üstelik sorup fikir alabileceği kimse de yoktu, ne de olsa mimlenen adamın oğlu olarak kasabada o da tıpkı babası gibi dışlanmış biriydi. Yine de işlerde yalnızca birkaç ay süren bu durgunluk ve artan borçların sonrasında kaçınılmaz sonu görebiliyordu. Her şeylerini kaybetmeden önce elini çabuk tutup oteli bir an önce satması için babasına yalvardı. Powell'dan uzaklaştıkları sürece hâlâ yeniden başlayabilirlerdi. Daniel ise başını iki yana sallamakla yetindi, bakışlarının derininde çılgına dönmüş kimselerdekine benzer parıltılar vardı. Powell'ın ona *borçlu* olduğu konusunda ısrar ediyordu. Tüm bu bölge, yaptığı onca şey için ona borçluydu. Burayı asla terk etmeyecekti. Fakat artık eskisinden çok daha fazla içmeye başlamıştı ve tüm bu meydan okumalarına rağmen sanki küçülüp yaşlı bir insana dönüşmüş gibi görünüyordu.

John'un aklına yardım isteyebileceği başka kimse gelmedi. Annesi ona karşı daima sessiz bir yabancı gibi davranmıştı, üstelik babası üzerinde hiç etkisi yoktu. Kız kardeşiyse –1927 doğumlu– daha henüz yalnızca bir çocuk, doyurulması gereken bir başka aile ferdiydi. Böylelikle bıkkınlığa kapılan John uğraşmaktan vazgeçti. Babası kendi kendini yok etmeyi kafasına koymuş olabilirdi ama oğlunun da onunla birlikte aynı aşağılanmayı yaşamasına gerek yoktu. John on sekizine girmek üzereydi, yani ayakları üzerinde durabilecek kadar büyümüştü. Birkaç parça eşyasını alıp kendi talihinin peşinde tozlu yollara düşerek batıya gitti.

Sığır yahut koyun çiftliklerinde iş bulabileceğini düşünmüştü. Ama batıdaki çiftlikler Kuran'a hiç benzemiyordu. Devasa, kavruk, bomboş arazilerin üzerinde çalılıkların arasına kurulmuş, tek katlı çiftlik evleriydi. John bu tür kurak topraklar hakkında hiçbir şey bilmiyordu ve doğudaki deneyimlerinden bahsettiğinde hem çiftlik sahipleri hem de yöneticiler ona gülüyorlardı. Tüm ihtişamı ve tarihçesine rağmen Kuran Çift-

liği onlara göre bir beyefendinin hobi çiftliğinden farksızdı. Kendi mülkleri oranın en az on katı büyüklüğündeydi ve işletmesi de çok daha güçtü. Hem zaten hiçbiri yanlarında çalışacak birini aramıyordu. Öyle olsa bile, işi almak için dört dönen en az yirmi adam oluyordu. Yollar boş boş dolaşan insanlarla doluydu. Demiryolu çeteleri, çobanlar ve kırkıcılar söz konusu olduğunda da durum aynıydı. İş varsa bile öncelik, bakması gereken eş ve çocukları olan adamlarındı, tek tabanca delikanlıların değil.

Hayal kırıklığına uğrayan John sersefil oradan ayrıldı. Madencilik yapılan bölgeden geçerek ülkenin en batısından kuzeye doğru ilerlerken sağda solda kısa süreli işlere girdi ve ardından doğuya, mangrov bataklıklarının orta yerindeki sahil şeridi kasabalarına geçti. Uzun derbederliği güneydeki Brisbane'de son buldu. Fakat nereye giderse gitsin karşısında en az kendisi kadar çaresiz binlerce işsiz çıkıyordu. Bu, John'un büyük Queensland eyaletine ilk bakışı ve aynı zamanda yalnızlığının ilk gerçek göstergesiydi. Kentlerin kalabalığı ve sefaletinden, sahil şeridinin boğucu sıcağından ve tropik ormanlarından nefret ediyordu, batıdaki çıplak ve kıpkızıl muazzam boşluksa onu bunaltıyordu. Hepsinden öteyse kendi çaresizliği ve fakirliğinden nefret ediyordu. Adını bilen yoktu. Ona yapılan büyük vaatlerden anlayan da. Ödülünün elinden böylesine acımasızca alınmasını kimse umursamıyordu.

John'un hata yaptığını ve tüm deliliğine rağmen babasının bir nebze olsun doğruyu kavradığını kabul etmesi bir yılını aldı. En önemli olan şey, memleketinde kalmaktı. O, Kuran Ovası'na aitti. Orada adının bir getirisi olmazdı fakat önyargı bile insanı ezip geçen bilinmezlikten iyiydi. Böylelikle Brisbane'den batıya dönüp Büyük Ayırıcı Sıradağlar boyunca Toowoomba'ya ve oradan tepeler gözden uzaklaşıp kara toprakla birleşinceye kadar ilerlemeye devam etti. Ufuk önünde bir yay çiziyordu ve kendini yeniden Powell'da buldu. Ekonomik buhran kasabayı yıpratmıştı fakat John daha kötü durum-

da ve hatta bazıları ölümün eşiğine gelmiş en az yüz kasaba görmüştü. Powell ayakta kalacaktı. Aynı şey Royal için söylenemezdi. Otel pis, bakımsız ve müşterisizdi. Babası içki içmekten kendini kaybetmişti. Annesi her zamanki gibi güçsüzdü, kız kardeşiyse güçlükle tanıyabildiği bir yüzden ibaretti. John'un tüm paralarını kaybettiklerini anlaması için hesapları şöyle bir gözden geçirmesi yetti.

Bunun üzerine Royal'de kalmayı reddetti. Önemli olan şey ailesi ve babasından uzakta kendi adını baştan yaratmasıydı. Powell Nehri'nin kıyısında birer ikişer çoğalmaya başlayan çadır ve barakaların arasında geceledi. En sonunda hasat esnasında tahıl çuvallarının doldurulması ve taşınmasına yardım etmesi için bir çiftçi tarafından işe alındı. Bu, John'un ilk tahıl yetiştirme deneyimiydi. Kesinlikle ilgisini çekmese de John gerekirse buğdayın onu amacına ulaştıracak bir araç olacağını görebiliyordu. Daha da önemlisi, Powell'ın birkaç kilometre kuzeyinde kalan çiftlik, Kuran Çiftliği'ne güney sınırından komşuydu. John çitlerin üzerinden eski evine, bundan yalnızca iki yıl öncesine kadar uçsuz bucaksız otlakların uzandığı araziye bakabiliyordu. Artık arazi etüt edilmiş ve kazıklarla üç yüz yirmi ya da altı yüz kırk dönümlük parsellere ayrılmıştı. Arazinin yeni sahiplerinden bazıları taşınmaya başlamış, çift sürüp ekip biçmeye başlamışlardı bile. Baraka ve kulübeler inşa edilmeye, arazinin çevresine çitler çekilmeye başlanmıştı. Bazı yerlerde otlak hâlâ el değmemiş durumdaydı ama John'a göre ova çekirge istilasına uğramış gibiydi.

Buradaki ironiyse hâlâ satın alınabilecek bazı ucuz parsellerin olmasıydı. Buhran talepleri azaltmıştı. John yalnızca biraz sermayeye ihtiyacı olduğuna dair düşüncelere dalıyordu. Evet, Kuran arazisinden bir bölüm alan çiftçilerin çoğunun daha şimdiden iflasın eşiğine geldikleri doğruydu. Görünüşe bakılırsa toprak tahmin edilenden daha verimsizdi ve otların arasında buraya yeni gelenlerin kafasını karıştıran gizemli kıraç alanlar vardı. Ama iyi ya da kötü, John çocukluğundan beri

arazinin her santimetrekaresini ezbere biliyordu. Eğer günün birinde buradan bir çiftlik arazisi alabilirse mutlaka başarılı olacağı yeri seçerdi. Tabii bunu yapabilecek sermayesi yoktu. Sonunda hep aynı şeyi yaparak bakışlarını ovadan çekip ufuktaki dağlara bakar ve Kuran Malikânesi'ni göremese bile tam olarak nerede olduğunu bilirdi. Ve bir kez daha o tanıdık çaresizlik, özlem ve öfke duygularına kapılırdı.

Çünkü malikâne hâlâ boştu. Yeni sahipleri burayı satın aldıktan birkaç ay sonra iflas etmişti. Mülk bankaya iade edilmiş ve o günden beri de alıcı çıkmamıştı. Müştemilat kulübelerinde yaşam devam ediyordu fakat malikâne binası kapalıydı ve bahçeyi daha şimdiden ot bürümüştü. Böyle zamanlarda malikâneler kimsenin ilgisini çekmezdi. Ve John için bu korkunç bir şeydi. Neredeyse bu terk edilmiş muazzam malikânenin kendisine seslendiğini duyabiliyordu. Bunu düşünmek dahi içini yakıyordu. Malikâne onun olmalıydı. Şimdi bile onun olmalıydı. Keşke orayı satın alabilecek parayı bulabilseydi. Bu ne müthiş bir an, Elizabeth'e karşı ne muazzam bir intikam olurdu ama! Ne var ki bu mümkün değildi. Hasatla birlikte buğday çiftliğindeki işi de sona erdi ve bir kez daha cebinde yalnızca birkaç kuruşla Powell sokaklarını arşınlamaya başladı. Bu büyük servet nereden gelecekti?

Bin dokuz yüz otuz üç yılının başında John kasabanın dışındaki bir değirmende çalışıyordu. Maaşı kötüydü ve kereste taşıyıp bıçkı tozu yuttuğu, ellerini kıymıklarla paramparça ettiği berbat bir hayat sürüyordu. Sonra, boğucu bir toz bulutunun değirmenin üstüne çöktüğü bir yaz günü biterken John, uzaktan bir grup adamın yaklaşmakta olduğunu gördü. Hoop Dağları'ndan inen yol boyunca yavaş yavaş yürürken, aralarında üstü örtülü bir karaltının yattığı bir sedye taşıyorlardı. Sedyenin yanında yürüyen bir adam etraflarında vızıldayıp duran sinekleri kovalıyordu. Grup, bir ağaç gölgesinin altında durdu. Kereste aldıklarına, dağdan gelen ve değirmenin dönmesini sağlayan tomrukçu gruplarından biri olduklarına dair söylen-

tiler duyuldu. Genellikle birkaç ayda bir malzeme almak ya da paraları tükeninceye kadar bir otel barını istila etmek üzere kasabaya inerlerdi. Ama o gün kerestecilerden biri kestikleri ağaçların birinin altında kalmıştı. Arkadaşları ilk yardım arayışında onu dağdan aşağı taşımışlar fakat yaralı keresteci kasabaya varmadan hayatını kaybetmişti. Powell'da bir eşi ve ailesini olduğunu bildiklerinden onu evine kadar taşımaya karar vermişlerdi.

John bu adamları inceledi. Dal gibi inceciklerdi, yüzleri tuhaf bir şekilde soluk, ön kollarıysa oldukça kaslıydı ve dikkatli bakışlarla etrafı süzüyorlardı. Boş boş ayakta dururken bile kendilerine olan güvenleri hissedilebiliyordu ve bu halleriyle bıçkıhanede çalışan işçilerden yahut John'un yollarda gördüğü binlerce işsizden çok farklıydılar. Görünüşe bakılırsa ekonomik buhranın bile erişemediği yüksek dağlarda yaşıyorlardı. Şimdiyse sayıları bir azalmıştı. John içinde bir kıpırtı hissetti. Bakışlarını doğuya, Hoop Dağları'na çevirdi. Yeşil ve gri siluetleri ufukta yükseliyordu, tüm bu boğucu sıcak ve pislikten kilometrelerce uzakta serin rüzgârların estiği ve nehirlerin çağladığı bir coğrafya vardı.

John o an kararını verdi. Bıçkıhaneden uzaklaşıp ağacın atlındaki cesedin başında duran adamlara doğru ilerledi.

10

Eski kamyonet park yerine uzanan yoldaki çam ağaçlarının arasında ilerliyordu. Güzel, bulutsuz bir sabahtı ve William ön koltukta oturmuş tedirgin bir şekilde amcasına bakıyordu. Kamyonetin içi toprak ve koltuklardan yükselen motorinle karışık ağır nem kokusuyla kaplıydı. Bunlar hoş kokulardı ve çiftliği turlarken yemeleri için sandviçleri de hazırdı... ama William yine de rahatsızdı. Bu yaşlı adamla bir koca gün. Gün ışığının altında dirseğini camdan dışarı çıkarmış olan amcası şimdilik herhangi birinin amcası kadar zararsız görünüyordu. Fakat William kayan yıldızları izledikleri gece gördüğü sert, çevresindekileri sınayan yalvacı unutmamıştı.

Annesi de bu noktaya parmak basmıştı. "Bugün söylediklerini can kulağıyla dinle. Bunu yalnızca eğlendiği için yapmıyor."

İşte William tetikte bekliyordu fakat amcası şimdilik yalnızca içtenlikle ıslık çalıyordu. Park yolundan çıkarak bayır aşağı güneye doğru ilerleyen yola sapıp bir gün önce gördüğü kulübelerle siloların yanından geçtiler. Amcası binalarla ilgilenmiyordu. Tepenin eteklerinde yol doğuya kıvrılarak ırmak boyunca ilerlemeye başladı. William kanalda su olup olmadığını görebilmek için gösterge panelinin üzerinden dışarı bakıyordu.

Yaşlı adam ıslık çalmayı kesti. "Bu, Kuran Irmağı. Kaynağı dağlardadır ve iki koyak arasında kalan çıkıntının güney tarafı boyunca akar."

"Yüzülebilir mi?"

"Şey... bu aralar kuraklık yüzünden yalnızca birkaç gölcük var. Tepelerin yüksek kısımlarına tırmandıkça yüzebilecek daha çok yer bulabilirsin ama bu kadar aşağıda biraz zor."

Döne döne uzanan yol bir sonraki vadiye girdi. Uzak tepedeki kiliseyle mezarlığı görebiliyordu. Ne kadar da yakın, diye hayret etti William. Malikâneyle burası arasında nasıl kaybolabilmişti? Sonra mezar taşlarının üzerinde okuduğu isimleri hatırladı.

"White'lar kimdi?" diye sordu.

Amcası kaşlarını çattı. "Çiftliğin sahipleri, çok uzun zaman önce."

"Mezarların tümü kırılmış."

Omuz silkti. "Bundan da bir ders çıkarmalı, öyle değil mi? Arkanda mezar taşından daha iyi şeyler bırakabilirsin." Kamyonet mezarlığın yanından geçerken yaşlı adam mezarlara doğru baktı. "Bak şuraya yazıyorum: vaktim dolduğunda şenlik ateşinde yakılacağım."

Bir sonraki tepenin zirvesine çıktılar. Önlerinde sıra sıra tepeler vardı ve koyaklar arasındaki çıkıntı, gözden kaybolarak ufuktaki dağların mavi çizgisine kadar uzanıyordu.

William'ın amcası direksiyonun başında coşkuyla doğruldu. "Şimdi buradan itibaren artık çiftlik arazisi içindeyiz. Bu noktadan başlayıp iki üç kilometrelik bir genişlikle on kilometrelik bir mesafeyi kaplıyor."

William kahverengi yamaçları yemyeşil ot ve ağaçlarla bezeli tepelere baktı. Bir önceki gün arazi ona hayret verici göründüğünde hissettiklerini anımsadı; ama görülen o ki dün henüz evin etrafındaki çayırlığın dışına dahi çıkmamıştı!

Amcası bilgiç bir ifade takınarak gülümsedi. "İlk öğrenmen gereken şey, her an tam olarak nerede bulunduğunu bilmen gerektiğidir. Bunu sakın unutma. Şu gördüğün tepeler Hoop Dağları'nın en batı ucu ve Hoop Dağları'ysa Büyük Ayırıcı Sıradağlar'ın bir koludur. Avustralya haritasını gözünde canlandır. Doğu kıyısını hayal et. İşte Büyük Sıradağlar'ın uzunluğu kıyı şeridi kadardır. Biz şu anda sıradağların batı kolunun ortalarında, Brisbane'den yüz mil kadar içerideyiz."

Bayır aşağı bir başka vadiye doğru ilerliyorlardı. Patika yer yer onları yavaşlatan tekerlek izleri ve otlarla kaplıydı fakat amcası acelesi varmış gibi görünmüyordu.

"Aslında çok ilginç. Birkaç milyon yıl önceye gidelim. Şu anda bulunduğumuz yer o dönemde okyanustu. Sonradan Avustralya kıtasını oluşturacak kara parçası bambaşka bir yerde, ekvatorla güney kutbu arasında sürükleniyordu. Hatta şekli bile şimdikinden farklıydı. O zamanki haline baksan bırak çiftlik arazisini, tepeleri ya da ovaları bile bulamazdın. Henüz hiçbiri yoktu. Ne dediğimi anlıyor musun? Bir kara parçasının konumunu bilmekle nereden geldiğini bilmek apayrı şeyler."

Yaşlı adam düşünceli bir şekilde ufka bakıyordu.

"Batı Avustralya'ysa bambaşka bir hikâye, geçmişi köklü olan topraklar asıl oralar. Orada asırlık kayalar vardır ve ayın yüzeyi kadar cansız bir yerdir. Ama bu bölge nispeten genç sayılır. Bu civardaki en yaşlı şey, ovaların tabanındaki kayalıklardır. Milyonlarca yıl önce bir iç denizin tabanıymış. Sonra okyanuslardaki su seviyesi alçalınca bataklıklarla dolu ovalar ortaya çıkmış.

En sonunda zemin kurumuş ama doğudaki volkanlar bir yandan patlamaya devam etmiş ve dağların yükselmesiyle birlikte ovalar bu kez lav ve külle kaplanmış. Yüzyıllar geçtikçe bu lav ve kül tabakası aşınmış ve şimdi gördüğün siyah toprak oluşmuş. Peki burada neden hiç ağaç yok biliyor musun?"

"Hayır."

"Siyah toprak onları besleyemiyor. En azından büyük olanları. Kurak mevsimlerde toprağın çatlayıp açılmasıyla birlikte ağaçların kökleri kırılıyor ve yağmur yağdığında kökleri ıslanan ağaçlar devriliveriyor. Bu nedenle buralarda daima yalnızca çimenler olmuş. Ağaçsız bir ova. Ve tüm bu çimenlik arazi yüzünden insanlar buralara yerleşmeye başlamış. Beraberlerinde koyun sürüleri getirmişler. Sonra da buğday. Allan Cunningham'ı duymuş muydun? 1827 yılında buralara göz diken ilk Avrupalı. Ormanlarla sıradağlara karşı mücadele vererek Sydney'den kuzeye doğrü ilerlemiş ve bir anda karşısına bu uçsuz bucaksız arazi çıkmış. Mükemmel bir otlak. Buraya Yeni Güney Galler Valisi'nin adını vermiş: Korgeneral Ralph Darlin. Ve işte şimdi buradayız."

William başını salladı. Cunningham'ın meşhur bir kâşif olduğunu biliyordu fakat bu bilgiler tarihte kalmıştı. Onun asıl ilgisini çeken şey, önünde açılan araziydi. Yolda henüz birkaç kilometreden fazla ilerlemiş olamazlardı ama William'a daha şimdiden uçsuz bucaksızmış gibi geliyordu. Yol kenarı eski çitlerle çevriliydi ve otlayan birkaç koyun, kamyonet yanlarından geçerken başlarını kaldırdı; fakat etrafta ne bir bina ne sürülmüş tarlalar ne telefon direkleri ne de elektrik hatları vardı. Yalnızca tepeler ve masmavi gökyüzü.

"Tabii Cunningham sadece Downs'ın güney ucunu gördü. Orası buradan kilometrelerce ötede, Warwick'e yakın. Kuran Ovası'nı ya da Hoop Dağları'nı görmedi. Oralar ilk yerleşimcilere kaldı. Otlar öyle uzamıştı ki neredeyse bir at boyuna ulaşmışlardı. Ama burası okaliptüs ormanından ibaretti. Hayvan otlatmaya uygun bir hale getirmeleri yıllarını aldı."

Yine de burayı tamamen temizlememişlerdi. Topraktan kahverengi ve sert otların çıktığı, büyükbaş hayvanların gölgede dinlendiği civar tepelerin sırtları hâlâ ağaçlarla kaplıydı. Pürüzsüz ve upuzun, endamlı beyaz gövdeleri olan ya da grileşmiş ve kabukları lif lif soyulan sakızağaçları. Geniş gölgelikler oluşturan ve paslanmış demir renginde kalın gövdeleri olan ağaçlar, sert ve tırtıklı gövdeleriyle kamburu çıkmış şekilsiz ağaçlar. Sık çalılıklar ve çirkin, birbirine dolanmış sarmaşıklarla çevrili kanallar da vardı. William kamyonet ilerledikçe karga sürülerinin havalandığını gördü, motorun patırtısına rağmen o bet seslerini duydu. Paniğe kapılan bir yaban tavşanının kendini yola atıp karşıya geçişini izledi. Ve otların arasından başlarını çıkarıp zıplaya zıplaya uzaklaşan üç valabi görünce şaşırdı. Ama tepeler genel olarak hareketsiz ve bakımsız bir halde, yakıcı güneşin altında uzanan yaşlı bir bölge. Amcası buranın henüz daha genç olduğunu söylediyse de buna inanmak imkânsızdı.

"Artık buraya neredeyse kimse gelmiyor" dedi yaşlı adam, sanki zihnini okumuş gibi. "Etrafta yalnızca sığırlar var, kuraklık yüzünden onlar da azaldı. İyi bir sezonda olması gerekenin dörtte biri kadar. Sayım zamanı burada atlı ya da motorlu adamlar olur ama onun dışında burada birilerinin durmasına gerek yok. Ve ben de böyle devam etmesini istiyorum. Batıdaki bazı çiftlikler turistlerin girmelerine izin veriyor. Kamp alanlarıyla piknik bölgeleri hazırlamışlar ve insanlar etrafta dolanıp duruyor. Benim arazimde böyle bir şey olmaz. Buna asla izin vermem."

William "benim arazim" derken amcasının sesindeki gururu duyabiliyordu. Kendi evlerinde, ufacık tarlasıyla gurur duymak hiç aklına gelmemişti. Bir kilometrekarelik toprak parçasıyla nasıl gururlanabilirdiniz ki? Fakat yüksele alçala göz alabildiğince uzanan bu çiftlik arazisi, bir toprak parçasından çok daha fazlasıydı. Tepeler daha sarptı ve bazılarının sırtları iri kayalarla çevriliydi. Kanallar daha derin, içlerindeki

çalılıklarsa daha sık ve girilmezdi. Artık çok daha vahşi ve sert bir bölgeye giriyorlardı. Malikâneyle üzerinde durduğu tepe çok gerilerde kalmıştı ve burada yabani köpek sürülerinin kol gezdiğini, ıssız köşelerdeyse her an asırlık ağaçlarla karşılaşılabileceğini düşünmek işten bile değildi. William'ın görebildiği tek modern yapı, yüksek bir yamacın eteklerinde, yanında bir su tankıyla sığırlar için bir de yalak bulunan paslı bir değirmendi. Etrafındaki otlar dümdüz edilmişti ve dar bir patika değirmenden tepeye doğru kıvrıla kıvrıla uzanıyordu. Tepesinin yarısı ağaçların arasında kaldığından görünmüyordu ama William başını kaldırıp dikkatlice bakınca –rahatsız edici de olsa– orada otların arasından, halka şeklinde yükselen sıra sıra kayalar olduğunu gördü.

"Eskiden" diye devam etti amcası, "bu tepeler ıssızdı. Burada yalnızca eski bir bekçinin kulübesi vardı. Çocukken, 1850'li yıllarda henüz ne malikâne ne başka bir şey varken burada görev yapan iki adama dair hikâyeler anlatıldığını anımsıyorum. Anlatılanlara göre o kadar uzun süre yalnız kalınca ikisi de çıldırmış. İçlerinden biri diğerini baltayla öldürmüş. Cesetten geriye sadece ufak tefek parçalar kalmış. İnsanlar arkadaşının onu yediğini söylüyorlardı. Bunun doğru olup olmadığını bilmiyorum. Ama benim gençliğimde kulübe sağlamdı. Ve inan bana burası sahiden çok tuhaf bir yerdi. Şimdiyse köhnemiş birkaç kolondan ibaret. Yerini bilmesen farkına bile varmadan yanından geçip gidiverirsin."

Ve bu şekilde yaşlı adamın anlattığı hikâyelerle birlikte tepelerin içlerine doğru ilerlemeye devam ettiler. En sonunda dar bir vadiden yukarı doğru tırmanmaya başlayınca William'ın amcası kamyoneti en düşük vitese aldı.

"Neredeyse geldik" dedi. "İlk durağımız."

Dik bir tepeye tırmanıyorlardı. Zirvede yıllardır rüzgâr yemekten iki büklüm olmuş tek bir ağaç vardı. Ve onun da ötesinde apaçık gökyüzü varmış gibi görünüyordu.

Kamyonet sarsılarak ağacın altında durdu. William aşağı inerken geniş bir manzarayla karşılaşacağının farkındaydı.

Hava serin ve sakindi ve William'ın beklediğinden çok daha yüksekteydiler. Önce Hoop Dağları'nı gördü. Sanki yoktan var olarak, kış güneşi altında masmavi parlayan bin metrelik cüsseleri ve sıra sıra uzanan yüksek zirveleriyle doğudan ortaya çıkıvermişlerdi. Babasının ovadaki çiftliğinden bu dağlar ufukta uzanan solgun, mavi bir çizgiden ibaretti; oysa şimdi neredeyse elini uzatsa dokunabilecekmiş kadar yakın görünüyorlardı. Ortadaki dağların yamaçlarındaki ağaçları bile tek tek seçebiliyordu. Dağların her iki yanı sık ormanlarla kaplıydı ama gölgelerin arasında kalan vadilerde kışkırtıcı bir karanlık hakimdi: yamaçların birbirine girdiği çıplak kayalıklar ve saçsız başları andıran yıpranmış zirveler. Fakat yakınlık hissinin aslında bir aldanmadan ibaret olduğunu anladı. Asıl tepelerle aralarında hâlâ birkaç kilometre vardı. Hatta arada, halihazırda üzerinde durduğu tepenin yamaçlarına vuruncaya dek dalga dalga inip çıkan daha yüksek tepeler vardı.

"Eh, hepsi bu." Yaşlı adam etrafa bakarken ellerini ceplerine sokmuştu. "Kuran Çiftliği'nin tamamı. Buradan kuzey ve güney istikametine yirmi beş mil ve Condamine Nehri'ne kadar sonra ovaların içlerine doğru bir yirmi mil daha. Toplamda beş yüz kilometrekare."

William manzaranın tamamını görebilmek için yavaş yavaş kendi etrafında döndü. Hoop Dağları her iki istikamette kıvrılarak ilerliyordu, ovalarsa sapsarı bir deniz gibi dağların eteklerine çarpıyordu. Zirveler, okyanusa doğru uzanan kambur ve geniş birer toprak parçasından ibaretti. Üzerine Kuran Malikânesi'nin inşa edildiği son tepeyse en batı uçta gözden uzaklardaydı. Ve onun da ötesinde, gökyüzünü bir yay gibi çevreleyen ufka kadar geniş çiftlik arazileri uzanıyordu. William tam bir daire çizince dağları bir kez daha karşısında buldu. Bir zamanlar buranın yekpare bir arazi parçası olduğunu düşünmek şaşkınlık vericiydi.

Amcası başını iki yana sallıyordu. "Elbette ki ta en başından beri burası çok büyüktü. Nasıl öyle tek parça durabildiğini dü-

şünmek şaşkınlık verici. Zaten neredeyse anında parçalanıp dağılmaya başladılar. Önce dağlar ayrıldı. White ailesi buraya geldiğinde sınır dağın eteklerine kadar gerilemişti. Daha o zamanlarda bile keresteciler oralardaydı ve sonra Powell'da yaşayan insanlar kamp gezileri için dağlara çıkmaya başladılar. Sonrasında hükümet burayı milli parka çevirdi."

William'ın gözleri daha önce ailesiyle birlikte buralara geldiği günlerden hatırlayabileceği bir şeyler aradıysa da baktığı açı yanlıştı. Ne Powell'dan buraya gelen yolu ne de parkın yakınlarındaki küçük mesire yeriyle kamp alanını görebiliyordu. Fakat korucularla birlikte çıktığı yürüyüşleri ve ormana dair anlatılanları dinlerken devasa ağaçların –meşhur bunya çamları ve bu sıradağlara adını veren *hoop* çamları– tepelerini görebilmek için boynumu eğip büküyordum.

"Dağlar bizim için önemli değil" dedi amcası. "Orası eski Kuran Çiftliği'ne ait ve bir daha asla geri alamayacağız. Şimdi yalnızca yirmi küsur kilometrekarelik arazi kaldı ve işte bizi ilgilendiren de bu. Şu anda bu arazinin üzerindeyiz. Benim arazimin."

William yeniden batıya baktı.

"Görüyor musun?" Amcası yanına çömeldi. "Senin büyüdüğün çiftliğe hiç benzemiyor. Sizin çiftlik bir makine, bir buğday üretim fabrikasıydı. Ama burası öyle değil. Burası gerçek bir toprak parçası. Olay yalnızca her dönüme kaç baş hayvan düştüğüyle ilgili değil. Burası canlı. Bir geçmişi var. Hiç durmadan büyüyüp değişiyor. Soluk alıp veriyor."

William yaşlı adamın yüzüne bakarken hiç tahmin etmeyeceği bir sıcaklık gördü. Bu ona değil de uzağa, tepelere doğru yöneltilen bir sıcaklıktı.

"Doğru insanla konuşur bile. Ve olay da bu zaten, doğru insanı bulmak. Gerçek şu ki toprağın gerçek anlamda hayat bulabilmesi için birine ait olması gerekir. Onu duyabilecek, görebilecek ve hakkında her şeyi –nereden gelip nereye gittiğini– anlayabilecek bir insana ihtiyaç duyar. Yoksa basit bir toprak

parçasından ibarettir. Ve ben öldüğümde ardımda mezarlıkta bir çukur ya da üzerinde adımın yazdığı bir mezar taşı bırakmayacağım. İşte bunu bırakacağım."

Bakışlarını William'a çevirmiş onu dikkatlice inceliyordu.

"Neden bahsettiğimi anlıyor musun?"

William bu bakışlara uzun süre dayanamadı. Sanki yaşlı adam benliğinin derinliklerini görüyor ve orada yalnızca hiçbir şeyden anlamayan ufacık bir oğlan çocuğu olduğunu. Başını öne eğdi.

Amcası göğüs geçirip ayağa kalktı.

"Her neyse" dedi bir süre sonra, "burası doğuda gelebileceğimiz en uç nokta. Buradan güneye gideceğiz."

William dönüp aşağıya baktı. Tepenin eteğinde, muhtemelen aralarından bir başka derenin –ya da malikânenin yanından akan derenin bir başka kolunun– aktığı ağaçlık bir alan vardı. Kıyı boyunca çit çekilmişti.

"Şu dereyi geçersen milli park arazisine girmiş olursun" dedi amcası.

William'ın gözüne bir şey takıldı. Derenin uzak kıyısında, ağaçların arasında, belli belirsiz seçilen kırmızı bir çadır vardı. Ve evet, orada birtakım adamlar görülüyordu.

"Demek gözlerin varmış."

"Kim bunlar?" diye sordu William.

Yaşlı adam tutulan güneş gibi aniden buz kesmişti. "Bilmiyorum. Ama yakında öğreneceğiz."

11

Çadırın yanında iki adam duruyordu ve eğilmiş, hemen önlerinde yere açtıkları haritaya benzeyen bir kağıt parçasına bakıyorlardı. Kamyonetin bayır aşağı indiğini duyunca başlarını kaldırdılar. Çitin yanında durduğunu gördüklerindeyse doğrulup dere kıyısına kadar ilerledikten sonra bir süre duraksayıp karşı kıyıya geçtiler. Ayaklarıyla su sıçratarak ilerlediler; çünkü dağın bu yüksekliğinde, taşlık yatakta sadece birkaç santim derinliğinde su akıyordu.

William ve amcası onları karşılamak üzere kamyonetten indiler.

"İ'günler" dedi birinci adam tek parmağını havaya kaldırarak. Teni güneşten yanmıştı, sakal tıraşı olmamıştı ve William

adamın üzerinde soluk bir korucu üniforması olduğunu fark etti.

Amcası bu selamı temkinli bir tavırla karşıladı.

Korucu çitin ötesini başıyla işaret etti. "Bu sizin mülkünüz, değil mi?"

"Doğru."

"İyi o halde." Çit direklerinden birine yaslanıp cebinden çıkardığı sigarayı yakarken William'ı süzdükten sonra bakışlarını yeniden yaşlı adama çevirdi. "Size rastladığımız için şanslıyız." Elini uzattı. "Adım Ken Coates. Milli Parklar'dan. Ve bu da James. Kendisi doktora öğrencisi, ona etrafı gösteriyorum."

William'ın amcası her iki adamın da ellerini sıktı. İkinci adamın üzerinde daha sıradan kıyafetler vardı ve gür sakallarına rağmen ilk adamdan daha genç görünüyordu. Derenin karşı kıyısındaki çadır, ağaçların altında parlıyordu. Etrafına çok sayıda kamp malzemesi yığılmıştı ve hemen yakınında sönmüş bir ateşin külleri duruyordu. Burası içinden dere geçen, hoş, gölgelik bir vadiydi fakat sıradağlardaki asıl kamp yerlerinden oldukça uzaktı. Ve William milli parklardaki kuralların çok sıkı olduğunu biliyordu. Aklınıza esen her yerde kamp kuramazdınız.

"Evet, dün geceden beri buradayız" dedi korucu. "Güneş batınca epey soğuk oluyor. Ee, burada ne besliyorsunuz? Sığır mı?"

"Çoğunlukla." Fakat William'ın amcası sığırlarla ilgilenir görünmüyordu. "Epey aşağılara inmişsiniz."

Korucu sigarasıyla yol arkadaşını işaret etti. "Çocuk araştırma yapıyor, beni de rehber yaptılar." Külleri yere silkti. "Bu tarununuz mu?"

"Yeğenim. Ne tür bir araştırma bu?"

Genç adam söze girdi. "Hoop bölgesinin tarihçesini yazıyorum." Çitlerin üzerinden bakıyordu. "Burası Kuran Çiftliği, öyle değil mi?"

William'ın amcası oğlanı şöyle bir süzdü. "Evet."

"Ben de öyle düşünmüştüm. Burası hakkında birkaç şey okudum. Dağların da kira sözleşmesine dahil olduğu zamanlara ait şeyler. Kocaman bir yermiş."

"Şimdi buraya kadar geliyor."

"İlk sahipleri... oldukça ünlü bir aileymiş. Akrabanız olmuyorlar, değil mi?"

"Hayır."

"Yazık. Eminim anlatacak çok hikâyeleri olurdu."

"Şüphesiz."

"Geride hiç kişisel belge bırakmamış olmaları üzücü. Bu civarda o aileye mensup birileri kaldı mı? Onları bulsam iyi olur."

"Bildiğim kadarıyla hayır." Yaşlı adam ağırlığını diğer ayağına verdi. "Sanırım ben burayı almadan çok önce, 30'lu yıllarda gitmişler."

Genç adam omuz silkti. "Her neyse."

"Tam olarak neyin tarihini yazıyorsun?"

"Benim asıl ilgi alanım yerleşimcilerden öncesi. Buranın yerli halkı, dağların onların kültürlerine olan etkileri. Buraya özgü şeyleri belirleyebilmek için daha ziyade büyük *corroboree** festivallerinin düzenlendiği yerlerde bulundum."

Korucu küçümser bir ifadeyle gülümsüyordu. "Bu çocuk yüzünden girip çıkmadığım yer kalmadı. Bora halkaları aradım, bunya ağaçlarına tırmandım... ama şimdiye kadar yalnızca birkaç eski keresteci kulübesi bulabildik."

Öğrenci başını sallayarak onayladı. "1860'lı yıllardan başlayarak dağlarda çeteler varmış. Ve kerestecilerin açtığı yollardan bazılarıyla keresteleri dağların yamacından aşağı sarkıtmak için kurdukları düzenekleri hâlâ görebilirsiniz. Tabii Birinci Dünya Savaşı'na gelindiğinde işler kötüleşmiş ve İkinci Savaşla birlikte her şey bitmiş. Hoop ve bunya çamlarıyla birlikte kır-

* Toplantı anlamına gelen *corroboree* aynı zamanda Aborjinlerin bir araya gelerek yaptıkları özel bir dansa verilen addır. (ç.n.)

mızı ardıçlar da kesilmiş, geriye yalnızca milli parktaki birkaç ağaç kalmış ki o dönemde oraya girilemiyormuş."

William'ın amcası hiçbir şey demedi.

Korucu sigarasını bitirmişti. Direğe bastırıp söndürdükten sonra cebinden bir tütün kutusu çıkarıp izmariti içine koydu. "Buralarda mı büyüdünüz?"

"Çoğunlukla ovalarda."

"Dağlara aşinalığınız var mı?"

"Gitmişliğim var."

Öğrenci yine araya girdi. "Peki, ya şu bunya çamları? Teoriniz var mı?"

William'ın amcası boş boş baktı. "Ne teorisi?"

"Biliyorsunuzdur, izlerden bahsediyorum. Bazısı yüz elli, hatta iki yüz yaşındaki ağaçların üzerindeki izler. Kimileri bu izleri Aborjinlerin taş baltalarla yaptıklarını, meyvelerini toplamak üzere ağaca tırmanabilmek için gövdelerinde basamak açtıklarını söylüyor. Kimileriyse bunu saçmalık olarak görüp izlerin tamamen doğal olduğunu düşünüyorlar, yere düşen dalların çarptıkları yerde bıraktıkları izler. Siz öyle ya da böyle bir şey duydunuz mu?"

"Her ikisini de duydum."

"Peki ya çoraklıklar? Ne düşünüyorsunuz?"

"Hiç."

"Ya daha başka eski hikâyeler? Bilirsiniz ya, geçmişe dair büyükbabanızın anlattığı şeyler. Dağdaki tuhaf olaylar, gizli çukurların içine düşen insanlar, bunun gibi şeyler işte."

Yaşlı adam başını iki yana sallamakla yetindi. Yoğun bir sessizlik oldu. William kenarda durmuş hiç ses çıkarmadan öylece izliyordu. Nedenini anlamasa da amcasının bilerek sessiz kaldığını hissediyordu. William'a anlattığı onca hikâyeye ne olmuştu? Acaba bu adamları gözü tutmamış mıydı? Arazisinde ziyaretçi ya da turist istemediğini söylemişti fakat bu iki adam mülküne izinsiz girmiş değillerdi. Milli parkın içindeydiler. Ve içlerinden biri korucuydu.

"Çoraklık nedir?" diye sordu William en sonunda.

Korucu ona bakıp gülümsedi. Dönüp dağları işaret etti. "Yüksek tepelerin bazılarında çorak alanlar var ya, hani üzerlerinde ne ot ne de ağaç olan? İşte onlara çoraklık deniyor. Kimse neden öyle olduklarını bilmiyor. Kereste almak için temizlenmiş falan değiller, üstelik toprak da iyi ama her nedense etrafları sık ormanlarla çevrili olmasına rağmen onların üzerinde hiç ağaç yok."

"Yerli halkla ilgisi olabilir" dedi öğrenci. "Belki de yoktur. İşte araştırdığım şeylerden biri de bu."

Korucu, "Sen dağlara çıktın mı evlat?" diye sordu William'a.

"Birkaç kez."

"Hiç bunya fındığı yedin mi?"

"Hayır."

"Çok lezzetlidir. Patates gibi kızartırsın. Anında şişmanlatır."

William'ın amcası tüm bu konuşmaları rahatsız bir ifadeyle dinlemişti. "Bu civarda çoraklık falan yok" dedi. "Bunya çamı da."

"Hayır" diye itiraf etti korucu. "Biz dere kıyısında başka bir şey arıyoruz."

"Öyle mi?"

"Aslında gölet arıyoruz" dedi öğrenci.

Yaşlı adam kaşlarını çattı. "Bu bölgede mi?"

Korucu göğüs geçirdi. "Biliyorum, ben de aynı şeyi söyledim. Yanlış yerdeyiz. Bu civarda düzgün gölet yalnızca doğu havzasında var."

"Ama bunu sözlü kaynaklar söylüyor" diye ısrar etti öğrenci. "Bu tarafta da büyükçe bir gölet olması lazımdı, kuraklık dönemlerinde bile bel bağlanabilecek büyüklükte bir gölet. Kültürel açıdan bariz bir şekilde büyük önem taşıyacağından etrafında insan yapımı bazı eserler ya da önemli kalıntılar olabilir."

Korucu dereye bakıyordu. "Dağın her karışında batıya akan suları takip ettik. Henüz bir şey bulamadık. Biz de bunu düşü-

nüyorduk. Siz bu bölgeyi tanıyorsunuz. Bize anlatabilecek bir şeyiniz yok mu?"

William'ın amcası eliyle çenesini sıvazladı. "Dağın bu tarafında gölet olduğunu hiç duymamıştım. Hem zaten bu kadar alçakta olmaz. Daha yukarılara bakmalısınız."

"Baktık" dedi öğrenci.

"Belki de yanlış duymuşsunuzdur. Kimmiş bu sözlü kaynaklar?"

"İnsanların mektupları ve günceleri var; ilk dönem yerleşimciler, keresteciler ve kâşifler. Ve her ne kadar fazla güven olmasa da eski haritalar var. Ama sözlü kaynaklar derken Aborjin efsaneleri gibi daha eski kaynaklardan bahsediyorum. Bunya fıstıkları olgunlaştığında Queensland'in güney doğusundan gelen kabileler burada toplanmışlar, yani bu dağlar farklı kabilelerin sözlü geleneklerinde epeyce sık geçiyor. Tabii artık o kabilelerden kimse kalmadı ama Cherbourg gibi bölgelerde bazı şeyler anımsayan birkaç yaşlı insanla görüştüm. Aslında çalışmamın fonunun bir kısmı da yerel arazi konseyinden geliyor. Darling Downs bölgesinde Aborjin tarihçesine dair bazı güzel çalışmalar yapılmış ama Hoop'a özgü bir çalışma yok."

"Milli Parklar da onu fonluyor" dedi korucu. "Yeterince bilgi toplayabilirsek parkta bir Aborjin kültür merkezi açılabileceği söyleniyor."

Genç adam alaycı bir şekilde gülümsedi. "Yeni yasalar yürürlüğe girerse bundan çok daha fazlası da olabilir. Yeterince tarihsel kanıt bulabilirsek kim bilir arazi konseyi parka el koyabilir. Ne de olsa kraliyet arazisi."

"Hmm." Korucu hoşnut olmayan bir ifadeyle şapkasını düzeltti. "Göreceğiz." Yeniden William'ın amcasına döndü. "Yani şu dere sizin arazinizden de geçiyor, öyle mi?"

Yaşlı adam başını evet anlamında salladı. "Buradan yaklaşık iki kilometre ötede batıya kıvrılıp sınırı geçiyor."

"Evet, oraya kadar gittik. Ama sanırım o bölgede gölet falan yok."

"Hayır."

"Zaten yeterince su yoktur herhalde."

"Çoğu zaman orada dere akmıyor bile."

Korucu direkten geriledi. "O halde tamam herhalde." Öğrenciye doğru baktı. "Bize yine dağ tepe yolları göründü."

"Öyle olsun." Genç adam, William'ın amcasına döndü. "Yardımlarınız için teşekkürler."

"Evet" diye ekledi korucu. "Durup bize yardım etmeniz çok iyi oldu. Peki ama sizi buralara getiren ne? Hayvan falan mı kaybettiniz?"

"Oğlana etrafı gösteriyorum."

"Ah. İyi. Toprak da iyi görünüyor. Ama biraz kuru tabii."

"Mevsimden."

Korucu, şapkasının ucunu işaret ve başparmağı arasında kıstırarak selam verdikten sonra iki adam da dönüp uzaklaştılar.

"Hadi gidelim" dedi William'ın amcası soğuk bir ses tonuyla.

Kamyonete geri bindiler. Amcası aracı çalıştırıp çit boyunca ilerlerken William bir süre sessiz kaldı. Yol en sonunda dereden uzaklaşarak bir başka tepeye tırmanmaya başladı. Yolun yarısında yaşlı adam kamyoneti yavaşlatıp sert toprak üzerinde döndürdü. Motoru kapattı. William meraklı bir şekilde etrafına baktı.

"Neden durduk?"

"Bir dakika çeneni kapa."

Amcası ön camdan dikkatli bir şekilde dışarı bakıyordu. Gururu kırılan William da aynı yere baktı. Yeniden dereye doğru dönmüşlerdi. Uzakta, ağaçların arasında William kırmızı çadırı ve onun etrafında dolaşıp duran adamları görebiliyordu. Amcası direksiyonu sımsıkı kavramış adamları izliyordu. William'ın zihni soru işaretleriyle doluydu ancak amcası bu soruları yanıtlayabilecek durumda olmadığından beklemeyi tercih etti. En sonunda çadır söküldü. Korucu dereye gidip suya bir şey soktu. Acaba matarasını mı dolduruyor-

du? Ardından iki adam birlikte doğuya doğru yürümeye başladılar. Tırmanışa geçtikten birkaç dakika sonra ağaçların arasında gözden kayboldular.

William'ın amcası biraz olsun rahatlamış görünüyordu. Hiçbir şey demeden kamyoneti çalıştırıp bir kez daha döndürdükten sonra tepeyi tırmanmaya başladılar. Tepenin zirvesine ulaşıp diğer tarafına geçtiler. William dereyi bir kez daha gördü. Artık milli parkı geride bırakmış, batıya doğru akıyordu. Kıyıları uzun, kahverengi otlar ve sarkmış ağaçlarla çevriliydi. Patika onları dere kenarına indirdi ve neredeyse bir kilometre kadar dere boyunca ilerlediler. Ardından yolun aniden sonlandığı kum taşı bir düzlüğe ulaştılar. Söğüt ağacı dallarıyla gölgelenen ve neredeyse kayalık arazi kadar yaşlı görünen taş bir bank vardı.

"Yolun sonu" dedi amcası. "Öğle yemeği yiyeceğiz."

Yaşlı adam sandviç ve içecekleri indirirken William da taş düzlüğe çıktı. Dere hemen solundan kıvrılarak ilerliyor, kayalık tabanındaki sığ kıyılar arasında belli belirsiz bir akıntıya dönüşüyordu. Dere kayalık düzlüğe ulaştığında olsa olsa bir ayak derinliğinde bir birikintiye dönüştükten sonra aşınan kayaların ortasındaki bir delikten aşağı dökülüyordu. William şaşkınlık içinde bu deliğe baktı. Çünkü su burada aniden neredeyse dört metrelik boşluktan aşağı, bir mucizenin içine akıyordu. Kıraç tepenin bağrında, ağaçlar ve kayalık kıyıların arasında bir göletti bu. Uzun, geniş ve suyun koyuluğuna bakılırsa oldukça derindi. Taş bank düzlüğün en ucuna yerleştirilmişti ve William banka oturup aşağıya baktı. Göletin kenarlarında, su yüzeyinin hemen altında yatan taşlarla daha yüksekten düşmüş ve bedensiz kollar gibi sağı solu işaret eden ağaç dallarını görebiliyordu. En uçtaysa göletin önce sığlaşıp ardından bir başka kayalık düzlüğün üzerinden akarak dere boyunca kıvrıla kıvrıla ilerlediğini seçebiliyordu. Ama tam ortada, onun hemen altında bulunan suyun döküldüğü noktada su kapkaraydı ve dibi görünmüyordu.

Amcası yanında durmuş tuhaf bir ifadeyle gölete bakıyordu. William şaşkınlık içinde başını kaldırıp ona baktı.

"Eh" dedi yaşlı adam, "yüzebileceğin bir yer istiyordun."

12

Daniel McIvor, John'un dağlardaki ikinci yılında öldü. Kerestecilerin kampına kağnı arabacıları ve kereste taşıyıcılarından oluşan canlı bir telgraf hattı aracılığıyla ulaşan mesajda John, Powell'a dönene kadar cenaze töreninin ertelenceği yazıyordu. Baltasını bırakıp dağdan aşağı inerek kasabaya giden bir araç buldu. Annesiyle kız kardeşinin otelden çıkarıldıklarını ve anne tarafından kuzenlerinin yanında kaldıklarını öğrendi. Babası –resmen iflas etmişti– son haftalarını bir karaciğer rahatsızlığıyla Powell Devlet Hastanesi'nde geçirmişti. Oğluna yalnızca kişisel eşyalarını içeren bir sandık bırakmıştı. John sandığın içindekilere şöyle bir göz gezdirdikten sonra kapatıp depoya kaldırdı.

Tören kalabalık değildi, yalnızca yakınları ve Kuran Çiftliği'ndeki yaşlı işçilerden birkaçı vardı. White ailesinden ne bir temsilci ne de taziye mesajı geldi. John eğer babası bundan birkaç yıl önce ölecek olsa Kuran mezarlığındaki White ailesinin görkemli mezarlarının yanı başına heybetli bir törenle gömüleceğine emindi. Bunun yerine Powell mezarlığında ufacık bir toprak parçasına gömülüyordu. Tabutun mezara indirilişini izlerken John neler hissetmesi gerektiği hakkında düşünüyordu. Acı mı? Yoktu. Babası tam anlamıyla başarısız olmuştu ve son yıllarını yalnızca bundan duyduğu utancı dışa vurarak geçirmişi. Ölmesi daha iyiydi. John'un annesiyle kız kardeşine gelince, cenazenin ardından vedalaşırlarken onları bir daha göreceğine dair bir beklentisi yoktu.

Otostop çekerek dağlara geri döndü. Eğer artık ait olduğu bir yer yahut sürgünde bir yuvası varsa bu hiç kuşkusuz Hoop Dağları'nda, keresteci arkadaşlarının arasındaydı. Çadırlarını düzleştirdikleri çalılıkların üzerine kurmuş, ormanın ortasında, günbatımından şafağa kadar ağaç keserek çalışıyorlardı. Ve keneler, sülükler ve nemli havanın yarattığı sıkıntıya rağmen bu hayatın kendine özgü biçim ve kanunlarına uymak, tuhaf bir şekilde tatmin ediciydi. Kerestecilerin çoğu tıpkı John gibi sessizdi. Hatta yalnız oldukları dahi söylenebilirdi ama küçümsenecek yahut yenilgiye uğramışa benzer bir halleri yoktu. Her gün devasa ağaçlarla boy ölçüşüyorlardı. Kuran Çiftliği'ndeki çobanlar ve kırkıcılar bile John'u bu denli etkilememişlerdi ve kendi mütevazı çetesinin içinde dayanılmaz bir kabullenilme duygusu hissediyordu. Artık o eski toyluğundan eser yoktu, büyüyüp güçlenmiş, bağımsız erkeklerin arasındaki yerini almıştı.

Sonraki yıllarda en yakın arkadaşı Dudley Green adında bir keresteci oldu. Aynı yaştaydılar fakat John uzun boylu, koyu tenli ve sessizken, Dudley kısa boylu, kumral ve güler yüzlüydü. Bir buğday çiftçisinin ikinci oğluydu, babası zamanında Kuran arazisini almak isteyen çiftçilerdendi. Ancak buğdaya

karşı en ufak bir ilgisi olmayan Dudley kendi yolunu kendi çizmeyi seçmişti. John'la birlikte bir takım oluşturmuşlardı ve ya aynı ağaca sırayla baltalarını savuruyorlar ya da birer ucundan kavradıkları devasa testerelerle kereste kesiyorlardı. John önceleri arkadaşının hazırcevaplığını ve doğuştan gelen neşesini sinir bozucu buluyordu. Fakat zamanla bu dış görünüşün altında yatanı gördü: kasvetli bir dünyayla yüzleşmeye kararlı güçlü bir ruh ve bunu başarmak için en az John'un sahip olduğu kadar azim. Dudley, John'dan daha çok konuşuyor, daha çok içiyor, daha çok küfrediyor ve daha çok kavga ediyordu ama her ikisi de birbirlerinde aynı dirençli kişiliği görüp bunu takdir ediyordu.

Bu, John için yeni bir şeydi. Daha önce hiç yakın bir arkadaşı olmamış, hayatındaki güçlükleri biriyle paylaşmamıştı. Hatta kendini, Dudley'e Kuran Çiftliği'ndeki gençliğini anlatırken buldu, yapılan vaatlerden ve elinden alınanlardan bahsetmişti. Ve Dudley anlayışlı fakat aynı zamanda merhametten daha etkili bir tavırla başını iki yana sallayarak onu dinliyordu. Hem zaten söylenecek ne vardı ki? Buhranla birlikte herkes zor zamanlar yaşamıştı, John neden farklı olsundu? En azından artık kendi ekmeğini dürüstçe kazanabiliyordu, öyle değil mi? O halde bu büyük trajediyi tasdiklemek için hüzünlü bir omuz silkmeden fazlasına gerek var mıydı? Buna tepki olarak John sanki içinde bir esintinin yükselmeye başladığını hissetti. Arkadaşı haklıydı. Çocukluğunda yaşadıkları, o büyük ihanet... bir kamp ateşinin başında anlatıldığında, tüm bunlar kulağa ne kadar da önemsiz geliyordu.

Bir süre bakışlarını kendi üzerinden çekip dünyaya yepyeni gözlerle baktı. İşte dağlar da o dönemde ilgisini çekmeye başladı. Yıllardır kerestecilik yapılmasına rağmen bölge hâlâ el değmemiş gibiydi, özellikle de milli park ilan edilen alan gençliğinde gördüklerinden çok farklıydı. Orada dümdüz, biçimsiz bir arazi, geniş bir gökyüzünün altında uçsuz bucaksız bir alan vardı. Oysa dağlarda gökyüzü ancak ağaç tepelerinin

arasından belli belirsiz seçilebilen ya da tepelerin arasında belirip belirip kaybolan bir mavilikten ibaretti. Ufuk yoktu. Her an bir bulut yığını çökebilir, yağmura gebe kopkoyu gövdelerini ters istikamette yuvarlanan bir çığ gibi yükseldikçe şişirerek zirveleri çevreleyebilirlerdi. Dağlardaki dünya kokulardan ibaretti. Çam ve okaliptüs. Nemli toprak, çürümüş yaprak, kamp ateşi. Renk de vardı: yağmur ormanlarının eğreltiotu ve sarmaşıkların gün ışığına bulanmış ışıltılı yeşili, daha alçak sırtlardaki toza bulanmış çalılıklar, bir papağanın insanı çarpan kırmızısı, çatlamış ağaç gövdelerinin koyu kızılı, şelalelerin köpük beyazı.

Ve hepsinden öte bir ses dünyasıydı: Tepeleri yalayarak geçerken ağaçları sallayan rüzgârın uğultusu. Durmaksızın öten kuşların havada asılı kalan cıvıltısı. Çağlayan derelerin hışırtısı ve uçurumlardan aşağıya akan suların gümbürtüsü. Otların arasında zıplayıp duran valabilerin patırtıları ve kamp alanlarının etrafında dolaşıp duran yaban hindilerinin eşelenmeleri. Ve yankılar. Ovalarda yankı yoktu. Fakat dağlar yankılarla doluydu ve sesler sanki inanılmaz mesafelere ulaşabiliyordu. Ormanlar çok uzaklarda inip kalkan baltaların şiddetiyle, oduna vuran metalin düzenli ya da testerelerin doymak bilmeyen kulak tırmalayıcı sesleriyle sallanıyordu. Araba şoförleri bağıra çağıra ellerindeki kırbaçları şaklatırken öküzler aniden önlerine çıkan çukurlardan çıkabilmek için inleyip duruyorlardı. Dağ yollarından kamyonların patırtıları yükseliyordu. Ve ara ara bir başka ağacın devrildiğinin belirtisi olan gümbürtü ve çatırtının ardından sesler yankılanırken etraf sanki taş kesilirdi. John bir daha asla insanı böylesine ayıltan ve sonsuz olasılıklarla dolu bir yer daha bulamazdı.

Burası aynı zamanda bir sırlar dünyasıydı. Ovada her şey görülebilirdi ve gizlenebilmek için ancak dünyanın eğiminden medet umabilirdiniz. Dağlardaysa kendi üzerine kapanan toprak, hemen her adımda yeni bir şeyler ortaya çıkarırken daha başkalarını da gözden kaybediveriyordu. Yeni manzaralar,

yeni bakış açıları. Güneş yüzü görmeyen kapkara çukurlar. Ayaklarınızın dibinden uçsuz bucaksız bir boşluğa açılan uçurumlar. Sanki yakın zamanda bir sel baskını olmuş da hemen ardından sular çekilivermiş gibi dere yataklarını kapayan devasa granit kayalar. Rüzgâr ve yağmurun sarp kayalıklardaki yerlerinden ettiği mağaralar. Gövdeleri yayvan çadırları andıran dev incir ağaçları. Su ve yüzen çeşit çeşit yaratıkla dolu çotuklar. Devrilmiş ağaçların çürüyen dallarıyla beslenen şekilsiz mantarlar. Tepelerin üzerine çöküp günlerce kalkmayan ve ormanı sarıp sarmalayan sis tabakaları. Kışın ortasında dahi yağmur ormanlarındaki o tuhaf, nemli ılıklık. Her geçen saniyeyle birlikte eriyip gidiyormuş gibi görünen zirvelerin üzerindeki kar tabakası.

Tüm bunların güzelliği John'u sarıp sarmalıyordu fakat onu asıl çeken ve ruhunun keşfedilmeyi bekleyen yanını ortaya çıkaran şey, dağların o derin gizemleriydi. Öncelikle yamaçlarda ara sıra karşılarına çıkan ve genellikle granit kayalar ve taşlarla kaplı şu çoraklıklar vardı. Aşağıdaki ovalar en iyi oralardan görülebilirdi ve çok sonraları buralara turistler için gözetleme kulübeleri inşa edilecekti fakat buraya ilk kez ayak basan maceracılar için tuhaf, rüzgârlı ve açıklaması imkânsız yerlerdi. Acaba daha eski zamanlarda Aborjinler tarafından mı yapılmışlardı? Yaşlılar böyle olmadığını söylüyordu fakat bu açık alanları dolaşıp toprağı ayağıyla yoklayan John buna emin değildi. Belki de insan elinden çıkmamışlardı fakat yine de bir yanlarıyla insana hitap ediyorlardı.

Sonra şu bunya çamları vardı. Bunlar dümdüz bir şekilde orman bitki örtüsünün geri kalanına tepeden bakan konik çatılı upuzun ağaçlardı. Keresteciler için binlerce metrelik kereste anlamına geliyorlardı fakat eski zamanlarda Aborjinlere yiyecek sağlıyorlardı çünkü eşsiz bir lezzete sahip iri ve geniş kozalakları vardı. Bu "fındıklar" her üç yılda bir olgunlaşıyordu ve ülkenin dört bir yanından gelen Aborjinler muhteşem bir festival yapmak üzere bu dağlarda bir araya gelirlerdi. Ke-

resteciler de aynısını yapıyor ve bu kozalakları ateşin üzerinde çevirerek içindeki yoğun lezzetin tadına varıyorlardı. Ve şu çok eski zamanlardan kalma devasa çamlardan birine rast geldiklerinde ağaca rahatça tırmanılabilmesi için gövdesine muhtemelen taş baltayla açılmış belki iki yüz yıllık basamaklara rastlarlardı. Bu dağlık arazinin tamamında, beyaz adamlardan önce burada insanların yaşamış olduğuna dair başka hiçbir iz yoktu: ne bir yerleşim yeri ne bir çöplük ne de mağara resimleri. Geriye yalnızca ağaçların gövdesine kazınmış ve yavaş yavaş gözden kaybolan bu basamaklar kalmıştı.

Aslında Aborjinler John'un pek de umurunda değillerdi. Artık gitmişlerdi ve bir daha geri gelmeyeceklerdi. Fakat bu tepelerde yürüyüp gördüğü bunya çamlarıyla yemyeşil arazileri gördükçe, burada eskiden yaşamış insanların mutlaka farkına varmış olmaları gereken bir şey olduğunu hissederdi. Belki bu açıklıkları onlar yapmamıştı; fakat bu tuhaf yerlere özgü havanın farkına vararak taşları onlar yerleştirmiş olabilirler miydi? Benzer şekilde mağaralar, bazı kayalık çıkıntılar ve şelaleler John'a buraya insanların çok daha eskiden ayak basmış olduklarını hissettiriyordu. Ya da buraların insanlar için taşıdığı önemi anlayabiliyordu. Adını tam olarak koyamasa da böyle bir şey vardı. Hayatları boyunca Hoop Dağları'nda yaşamış insanlarla konuştu. Tepelerde kol gezen son kabileleri hatırladıklarını ve hatta düzenlenen son bunya fındık festivalini gördüklerini iddia ediyorlardı. Fakat bu yaşlı adamlara göre siyahlar asla dağlarda yaşamamıştı, söylenenlere bakılırsa yüksek tepelerin ruhlar tarafından lanetlendiğine inanıyorlardı. Bu nedenle tepelere yalnızca gündüz saatlerinde tırmanıp çam kozalaklarını topladıktan sonra geceleyin festivallerine devam etmek üzere dağların eteklerine inmişlerdi.

John kime sorarsa sorsun aynı hikâyeyi duymasına rağmen bir türlü tatmin olmuyordu. Gerçek şu ki o ana dek toprağı hep cansız bir nesne olarak düşünmüştü. Ovada babasıyla at binen küçük bir çocukken o uçsuz bucaksız otlağı gördüğünde ko-

yun sayısı ve yün ağırlığından başka bir şey düşünememişti. Hoop Dağları'na da benzer bir kafa yapısıyla gelmişti, o bir keresteciydi ve Hoop Dağları onlara ağaç sağlıyordu, hepsi bu. Ama John bu tepelerde daha fazla vakit geçirdikçe onu çevreleyen toprağı kendine özgü güce sahip bir varlık olarak görmeye, yalnız insanların duyabileceği sesini duymaya başlamıştı. Ve yine de tam algıladığını düşünmeye başladığı an, bu hissi kaybediverirdi. Sonunda bunun yıllarca ormanda çalışmasına rağmen aslında dağlara yabancı olmasından mı kaynaklandığını düşünmeye başlamıştı. Burada büyümemişti, ailesi de buralı değildi. Belki de bir toprak parçasının kemiklerinize işlemesi için bir ömür geçmesi gerekiyordu, hatta babanız ve büyükbabanızınkileri de sayarsak belki birkaç ömür.

Yine de John dağlarda hiç olmadığı kadar mutluydu. Ve yine de hem o hem de Dudley, Hoop Dağları'ndaki kerestecilik sanayinin güç kaybetmeye başladığının farkındaydılar. Bu meslek zirveye iki nesil önce ulaşmıştı. O yoğun geçen günlerin izleri her yerdeydi ve tüm bu kulübeler, değirmenler ve kanallar giderek harap oluyordu. Kerestecilik artık olsa olsa on ya da en fazla yirmi yıl daha yapılabilirdi. Gelecek, alçak tepelerde otlayan büyükbaş hayvanlardaydı. John ve Dudley geceleri uykuyu beklerken yağmur ormanlarını kadifemsi bir karanlık sarıp sarmaladığında ve çekirgelerle birlikte çeşit çeşit böcekler kamp ateşlerini çevrelediğinde bunlardan konuşuyorlardı. Belki de yeterince para biriktirdiklerinde dağların eteklerinde bir arazi satın alabilirlerdi. Et sığırı ya da belki sağmal inek yetiştirebilirlerdi. Ve çok da uzak olmayan bir gün, yollar yapıldığında turistler milli parka akın ederdi. İşte o zaman karşılarına yepyeni fırsatlar çıkardı. Pansiyonlar. Kamp alanları. Rehberli yürüyüşler. Dağları onlardan daha iyi kim bilebilirdi ki?

Geceler boyunca konuşup hayallere daldılar. Tuhaf bir şekilde John artık Kuran Çiftliği'ni çok daha nadiren düşünüyordu. Ara sıra yüksek bir noktadayken batıya, ovaların geniş

düzlüğüne doğru bakardı. Bir zamanlar uçsuz bucaksız düzlükler boyunca rüzgârda sallanan uzun otlar gördüğü yerde John artık işlenmiş toprak ve yollar görüyordu. O bakmaya devam ederken bu mesafeden görünmeyen adamlar, atlar ve traktörlerin orada çalıştığını ve son kalan bakir otlak arazilerin de pullukların altında yok olduğunu biliyordu. Tüm bunları umursamamasına şaşıyordu. İşte böyle anlarda kuzeye, ovaya doğru uzanan kayalık çıkıntıya bakar ve Kuran Malikânesi'ni, çocukluğunda keşfettiği tepeleri ve günün birinde hepsini geri almak üzere ettiği yemini hatırlardı. Peki ama bu yemin gerçekten bir anlam ifade ediyor muydu? Yetişkin bir adam sonsuza dek gençliğinin boyunduruğu altında yaşayabilir miydi? Bunların üzerine temiz orman kokusunu içine çekip ömrünün geri kalanını dağlarda geçirdiğini ve umutsuzca geçmiş hayatının peşinden koşmak yerine, kendine yeni bir hayat kurduğunu hayal ederdi.

13

"İçine düşme" diye uyardı yaşlı adam.

William suyun aşağıdaki gölete döküldüğü kayalığın kenarında yürüyordu. Ayağına takılıp onu yavaşlatan ufak taş parçaları gürültülü bir şekilde suya çarpıyordu. Amcasının onu uyarırken kullandığı ses tonu son derece ciddiydi ve William omzunun üzerinden ona baktı. Yaşlı adam söğüt ağacının altındaki banka oturup açtığı sandviçleri yanına koymuştu.

"Derin. Üstelik kışın soğuktur. Yüzmek için fazla soğuk."

"Ne kadar derin?"

"Kimse bilmiyor. Belki de dipsizdir."

William şaşkınlık içinde ona baktı. "Gerçekten mi?"

"Çocukken burada yüzerdim. Ve *ben* asla dibine ulaşamadım. Çoğu yeri sığdır. Ama en derin yeri şelalenin tam altında ve orası hem çok karanlık hem de soğuktur. Orada bir kemer ve aşağıya doğru uzanan bir tür mağara var. Çok derin bir delik. Fakat su buz gibi ve insanın ciğerleri büzüşüveriyor.."

William aşağıya baktı. Göletin yüzeyinin büyük bölümünde gökyüzünün yansıması görülebiliyordu fakat kayalık çıkıntının hemen altında koyu bir karanlık vardı.

"Burada her zaman su olur" diye devam etti amcası. "Yağmur yağsa da yağmasa da. Uzun kuraklıklar olduğunda dere akmaz olur ve göletin suyu çekilir ama asla tamamen kurumaz. Mağaranın içinde doğal bir kaynak var. Su yavaş yavaş kayalardan dışarı sızıyor. Dağın derinliklerinden bir yerden geliyor olsa gerek. Belki de bu yüzden çok soğuktur."

William keşif gezisini yarıda kesip gerisingeri yürüdü. "Şu az önceki adamların aradığı şey bu değil miydi?" diye sordu.

Amcası yavaşça başını salladı.

"Ama neden söylemediniz?"

"Söyleseydim sence ne olurdu?"

William omuz silkti. "Gelip bakarlardı."

"Evet. Ama bunu yalnızca onlar yapmazdı. Ve sorun da bu. Şu anda seninle benim dışımızda burayı bilen yok. Tabii eskiden çiftlik çalışanları buraya pikniğe gelirdi. Bu bank da o günlerden kalma. Ama çok zaman oldu ve o insanların hepsi ölüp gitti. Burası artık bir sır."

William dönüp gölete baktı. Bir sır.

Yaşlı adam sandviç paketlerini açmaya başladı. "Böylesi daha iyi. Bu gibi yerler korunmalı. Sığırların bile buraya geçmesine izin vermiyorum. Ama o adamlara buradan bahsedecek olsaydım öğrenci olan gidip hemen bir yazı yazardı. Sonra sürüyle insan buradan haberdar olurdu. Gelip bakmak isterlerdi. Yaz aylarında başkaları da gelip yüzmek isterdi. Hatta bazıları izin almakla uğraşmadan arazime izinsiz giriverirdi."

William o iki adamın söylediklerini anımsamaya çalıştı. Göleti aramalarının önemli bir nedeni yok muydu?

"Hatta durum daha da kötüleşebilirdi" dedi amcası. "Eyalet konseyi, hükümet ya da kim bilir kim, bu göleti elimizden almaya kalkışabilirdi. Şu öğrenci olan göletin özel mülk kalamayacak kadar önemli olduğunu söylerdi. Onun gibileri hep böyledir. Burunlarını başkalarının işlerine sokarlar. Belki konsey bu arazi parçasını da milli parka dahil etmek isterdi. Sonrasında da etraf piknik masaları ve çöple dolardı."

William gölete bakıyordu. Çok durgundu, yüksek kıyıları ve üzerine eğilen ağaçlarıyla öyle gözden uzaktı ki daha önce buraya kimsenin gelmediği düşünülebilirdi.

"Kimseye söylemem" dedim.

"Annene bile mi?"

William bunu düşünmemişti. "Ona söyleyemem mi?"

"Bakarız. Belki günün birinde onu da buraya getiririm. Ama o zamana kadar konuyu açmamakta fayda var. Bu tür şeyler... erkek işidir."

William bir sandviç aldı ve birlikte sessizce yediler.

En sonunda sessizliği bozan amcası oldu. "Bu gölet, Avustralya'daki en büyük nehrin kaynağı."

"Öyle mi?"

"Bir bakıma öyle. Şu dere. Arkamızdan, dağların içinden çıkıyor. Ama hep böyle akmıyor. İlk sabit su kaynağı burası, yani başlangıcı burası sayılabilir." Başıyla göletin uzak kıyısını, suyun kayalıkların üzerinden geçerek kıvrıla kıvrıla akmaya başladığı yeri işaret etti. "Dere buradan sonra şu kayalık çıkıntı boyunca akıyor ve batıya kıvrılarak ovalara uzanıyor. En sonunda da Condamine Nehri'yle birleşiyor. Condamine'i daha önce gördün, öyle değil mi?"

William şüpheli bir şekilde başını aşağı yukarı salladı. Condamine yalnızca sığ ve kumlu bir nehirdi. Ülkedeki en büyük nehir olamazdı.

Amcası gülümsedi. "Biliyorum. Condamine o kadar büyük değil. Ama Yeni Güney Galler boyunca akıp Darling Nehri'nin

en büyük kollarından biri haline geliyor. Darling'se bambaşka. Dar ve çamurludur ama çok uzundur. Yeni Güney Galler'in batısı boyunca akar. Yüzlerce kilometre. Çoğunluğu da çöl. Darling Nehri, Darling Downs, aynı kişinin adını almışlar."

Yaşlı adam sandviçinden bir lokma daha alıp çiğnerken bir süre düşüncelere daldı.

"Eskiden yeterince su varken Darling'de buharlı gemiler olurdu. Okyanustan girip Avustralya'nın orta yerine kadar gemiyle gelebilirdin. Trenler ve kamyonlardan önce Avustralya'nın orta yerindeki çiftliklerden yünleri bu şekilde taşırlardı. Bazen Darling taşar ve ovaların üzerinde yirmi hatta belki yirmi beş kilometrelik bir alana yayılırdı. O küçük buharlı gemiler yollarını kaybederler ve sular çekildiğinde kendilerini nehirden on kilometre içeride, otların arasında buluverirlerdi."

Ağzındaki kırıntıları silkeledi.

"Neyse, Darling epey güneyde, Victoria sınırında kalan Murray'yle birleşiyor. Murray zaten yeterince büyük. Kaynağı Snowy Dağları'nda. Hatta Murray ve Darling birlikte Doğu Avustralya'nın iç kısmının neredeyse tamamını kat ediyorlar. Ve sonra birleşip Güney Avustralya'ya doğru batıya akmaya devam ediyorlar. Artık binlerce kilometre ötemizden bahsediyoruz. En sonunda nehir denize akıyor. Adelaide civarında. Ülkenin diğer ucunda. Elbette ki Murray, Amazon ya da Mississippi ya da Nil'le kıyaslanamaz. O nehirler çok daha uzun ve belki onlarca kat daha fazla su taşıyorlar. Hatta belki yüzlerce kat daha fazla. Ama burası Avustralya. Büyük... fakat aynı zamanda *kısıtlı*. Milyonlarca dönümlük araziden bahsediyoruz ama toprağın çoğunluğu kumdan ibaret, yeterince yağmur yok, nehirlerde su yok ve dağlar öyle yaşlı ki aşına aşına iyice ufalmışlar."

Yaşlı adam eliyle göleti işaret etti.

"Tamam, belki burası Condamine Nehri'nin gerçek kaynağı değil. O Warwick civarında. Ama Condamine geniş bir yay çizip buraya ulaştıktan sonra güneye akmaya devam ediyor ve

şu gördüğün dere de işte bahsettiğim o yayın en kuzeydeki kolu. Yani senle ben şu anda Murray-Darling nehir sisteminin en tepesinde oturuyoruz. Bu nehirler Avustralya'ya hayat veriyor. Tüm o canlılık ve zenginlik kaynağı işte burası, şu ufacık gölet."

William nehre bakıyordu, ağaçların arasında tekerlek izleriyle dolu bir kanal. Kıvrıla kıvrıla akıp dev nehirlerle birleştiğini, çölleri ve karla kaplı dağları aşarak güneydeki okyanusa ulaştığını hayal etmeye çalıştıysa da hayal gücü onu yarı yolda bıraktı.

"Toprak sahibi olacaksan bu tür şeyleri bilmen gerekir Will. Büyük resimde nerede durduğunu görebilmen gerekir. Birkaç dönümlük bir arazi alıp etrafına çit çektikten sonra, işte bu kadar, demek yetmez. Her karış toprağın kendine özgü bir hikâyesi vardır. Dinleyip diğer hikâyelerle nasıl birleştiğini anlaman gerekir. Neticede bu hikâyeler tüm ülkeyi ilgilendirir."

William başını kaldırdığında yaşlı adamla göz göze geldi.

"Sana daha önce çiftliğinizle ilgili neler anlatabileceğini sormuştum. Babandan öğrendiğin bir şey yok mu?"

Babasından mı? William akşam yemeklerindeki kahkahalarını, birlikte kulübede çalışmalarını ya da buğdayların arasında yürüyüp yaban yulafı, turp ya da diğer istenmeyen otları ayıklamalarını düşündü. Fakat amcası daha oturaklı bir şeyler bekliyordu ve William'ın babası ona hiç böyle şeyler söylememişti. O gitmeden önce yeterince zamanları olmamıştı.

"Seni suçlamıyorum" dedi amcası. "Sorun babandı."

William başını öne eğdi ve içinden gökte ilerleyen bulutlar gibi bir öfkenin hareketlenmeye başladığını hissetti.

"Akrabalığımız hakkında ne biliyorsun?" diye sordu yaşlı adam.

"Gerçekten amcam olmadığınızı biliyorum."

"Doğru. Ben senin büyük amcanım. Benim küçük bir kız kardeşim vardı. Powell'da büyüdü, evlendi ve bir oğlu oldu, senin baban. Onunla bir kez karşılaştım, kız kardeşimin cenaze-

sinde. O dönemde kasaba konseyinde posta memuru olarak çalışıyordu ve annenle yeni evlenmişti. Beş kuruşu bile yoktu, zavallı aptal. Çiftçi olmak istediğini bilmiyordum. Ama zaten kim olduğu ya da ne yaptığı umurumda değildi." Yaşlı adamın kayıtsızlığı tüyler ürperticiydi. "Yeterince iyi biri olduğunu biliyordum. Ama gerçek şu ki toprak konusunda bilgili değildi. Buğday yetiştirme konusunda hiçbir şey bilmediği barizdi. Eğer öncesinde benimle konuşmuş olsaydı o araziyi asla almamasını söylerdim."

"Neden?"

"Oranın toprağı bir işe yaramaz da ondan. Kötü bir arazi. Aşağıda onun gibi birkaç tane daha var. Eskiden, burası tamamen otlakken ovaların ölü toprak gibi görünmelerine rağmen hiç de öyle olmadıklarını anlıyordun. Mesela nehir taştığında su öylece durmaz. Doğudan batıya doğru akar. Ve bu dümdüz, geniş bir su tabakasından ibaret değildir. Kanallar halinde akar, bazı toprak parçaları kuru kalırken bazıları on santim suyun altında kalır. Akıllı çiftçiler arazilerini profesyonel değerlendirmeden geçirtip otlaklarının etrafına sınır çekerler. Ne baban ne de o arazinin eski sahipleri böyle bir şey yapmadı. Bu yüzden çiftlik en iyi toprağını erozyonla kaybetti. Fakat asıl sorun bu da değildi. Asıl sorun zaten en başından beri orada yeterince iyi toprak olmamasıydı."

William duyduklarına inanamayarak başını kaldırdı. Yeterince toprak yok muydu? Doğrusu bu çok komikti.

Amcası elini kaldırdı. "Biliyorum: yetmiş seksen metre derinlik varken nasıl olur da toprak yetmez, değil mi? Ama tabii her yer aynı değil. Daha sığ ve kumlu bölgeler var. Bunun nedenini bilmiyorum fakat arazi otlakken kötü parçalar kabak gibi görünürdü. Daha yazın başında kuruyan geniş, çorak araziler. Koyunlar oraya gitmezdi. Hiçbir çiftçi de gitmemeliydi."

"Bizim çiftliğimiz bu bölgelerden birinde miydi?"

Yaşlı adam başını aşağı yukarı salladı. "Araziyi böldüklerinde hangi parçaların iyi hangilerinin kötü olduğuna bakmakla

uğraşmadılar. Toprak Müdürlüğü araziyi parsel parsel ayırıp sorgusuz sualsiz sattı. Çiftliklerin çoğu iyi durumdaydı ama babanınki gibi bazıları... Aile üstüne aile bu topraklar yüzünden iflas etti."

"O halde babam neden o araziyi satın aldı?"

"Ben de bunu anlatmaya çalışıyorum. Ne yaptığını bilmiyordu. Baban bir çiftçi değildi. Ama her nedense çiftçi olmak istiyordu. Bu yüzden para bulmak için kendini borç batağına gömüp arazi aramaya koyuldu. Bankaların da suçu var tabii. O dönemde para isteyen her şaşkına para veriyorlardı."

"Peki ama çiftlik arazimiz iyi değildiyse..."

"Baban bunu göremedi. Arazi arayışına çıktığı yıl çok bereketliydi. Yağış oranı mükemmel, hava mükemmel. Ve pat diye Kuran Ovası'nın, yani eyaletin en iyi hasat veren arazisinin orta yerinde bir toprak parçası buluyor ve harika görünüyor, üstelik sahibinin bu kadar ucuza satmak istemesine de inanamıyor... Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

William babasının o hassas, gülümseyen yüzünü ve satın aldığı arazinin onu nasıl mutlu ettiğini, başarısız olduğundaysa nasıl şaşırdığını düşündü.

"Neden kimse onu uyarmadı?"

"Kim? Satan adam mı? Yoksa bankalar mı? Neden uyarsınlar ki?"

William yüzünün utançtan kızarmaya başladığını hissetti.

"Neden *siz* uyarmadınız?"

"Duyduğumda imzalar çoktan atılmıştı. Yangın olsun olmasın, annenle baban o çiftlikte kaderlerine terk edilmişti. Bazı insanlar başarısız olmaya mahkûmdur. Babanın konuyla ilgili hiçbir bilgisi yoktu ve annen... eh, kendi anneni tanıyorsun zaten."

William amcasının bu sözlerinin arkasında yatan ve dillendirilmeyen düşünceleri duyabiliyordu. Ama annesinin durumuyla ilgili hiçbir şey söylenmemeliydi. En azından yüksek sesle.

"Sorun şu ki senin annenle baban gibi insanlar bazen bir toprak parçasına sahip olmayı arzularlar çünkü daha önce kendilerine ait bir şeyleri olmamıştır ve birkaç yüz dönüm toprağın her şeyi değiştireceğini düşünürler. Fakat on maceranın dokuzu felaketle sonuçlanır."

William'ın hissettiği utanç en sonunda öfkeye döndü. Amcası nasıl bu şekilde konuşabilirdi? "Sizin çiftliğiniz para kazandırıyor mu?" diye sordu dişe diş bir tavırla.

Yaşlı adam güldü. "Para kazandırıyor evlat. *Ben* ne yaptığımı biliyorum."

"O halde neden malikâneyi tamir ettirmiyorsunuz?"

Amcasının gözleri bir anda parlayıverdi. "Ben olmasaydım o malikâne çoktan çürüğe çıkardı!" Sonra gözlerindeki ışıltı kayboldu ve göğüs geçirdi. "Ama zaten orayı doğru düzgün bir hale getirmek için milyonlarca dolar gerekir. Belki geçmişte bir ara bunu yapabilirdim. Hatta yapmayı planlamıştım bile." Yaşlı adam üzücü bir anıyı hatırladı ve sonra onu uzaklaştırdı. "Eğer isteseydim yıllar önce zengin olabilirdim. Hatta zengindim. Ama burayı satın almamın parayla bir ilgisi yoktu."

"O halde neyle ilgisi vardı?"

Amcası kollarını açıp civar tepeleri gösterdi. "Sana şimdiye dek anlattığım her şeyle. Nereye ait olduğunu bilmek ve orası için sorumluluk almakla. Ben buraya aitim. Burada büyüdüm. Burası hakkında bildiğim her şeyi, kendisi de hayatının büyük bölümünü burada geçirmiş olan babamdan öğrendim. Ama sen..." Duraksayıp yeniden William'a baktı. "Sen hiçbir şey bilmiyorsun çünkü baban da bilmiyordu. Ama önemli olan şu ki sen hâlâ gençsin. Öğretebilecek biri olursa hâlâ öğrenebilirsin."

William amcasının gözlerinde daha önce fark ettiği o bir şeyler arayan, karşısındakini sınayan bakışları fark etti. Fakat bu kez sanki bir beklenti içindeydi, hatta umutluydu.

"Ben yaşlandım Will. Ne ailem ne de yetiştirecek çocuklarım var. Ben öldükten sonra buraya ne olacak? Malikâneye,

araziye, şu gölete ne olacak? Son zamanlarda aklımda hep bu vardı. Sonra ovada bir yangın çıktığını gördüm ve bir yeğenim olduğunu öğrendim. Damarlarında McIvor kanı dolaşan bir çocuk. Buranın ihtiyacı olan şeyi sağlayabilecek bir oğlan."

William bir kez daha amcasının onun içine, kalbinin derinliklerine bakarak çok önemli bir özellik bulmaya çalıştığını hissetti. Ve her ne kadar amcasının ne aradığına yahut aradığı şeye sahip olup olmadığına dair en ufak bir fikri olmasa da William sonunda amcasının ne önerdiğini anladı.

"Beni anlıyor musun Will? Ne aradığımı anlıyor musun?"

"Sanırım" dedi.

"Sanıyor musun?" Yaşlı adam bir süre daha ona baktıktan sonra tatmin olmadığını belirten bir ifadeyle başını çevirip uzaklara baktı. "Sanıyorsun demek..."

O an geçmişti. Gün giderek daha serin bir hal almıştı. Ağaçların arasında esen rüzgâr göletin yüzeyini titretip dökülen yaprakları o kapkara suyun üzerine düşürüyordu.

Amcası başını kaldırıp göğe baktı. "Hiç bulut yok" dedi bıkkın bir ifadeyle. "Bu yıl gölette görüp görebileceğimiz su miktarı bu kadar. Yaz gelince yarıya inecektir." Başını iki yana salladı. "Artık eve gitme vakti geldi."

Toplanıp kamyonete doğru yürüdüler. William etraftaki tepelere baktı. Aynı toprağa, otlara, çalılara ve yıkık dökük çitlere baksa da sanki arazi yepyeni bir renge bürünmüş gibiydi. William hayatında ilk kez o an, inanılmaz bir şekilde günün birinde onun olabilecek olan toprağın görüntüsünü içine çekti.

"Önümüzdeki bir iki hafta burada olmayacağım" dedi yaşlı adam. "İşle ilgili gitmem gerekiyor. Kazandığım paranın nereye gittiğini bilmek ister misin? Malikâneyi tamir etmekten çok daha önemli işlere. Ama sen söylediklerimi düşün. Ve sonra geri döndüğümde eğer hazır olursan sana gerçek işimin ne olduğunu gösteririm."

14

O gece, gün boyu yaşayıp öğrendiklerine rağmen William'ın morali tuhaf bir şekilde bozuktu. Babasını düşündüğünü fark etti. Bunlar soğuk ve acımasız düşüncelerdi. Yalnızca bir akşam üzeri boyunca amcası ona çok şey göstermişti. Fakat babası ona çocukluğu boyunca ne sürüklenen kıtalar ne geçmişte yaşayıp ölmüş insanlar ne de dünyanın öbür ucuna uzanan nehirlerden bahsetmişti. Babası da bunları biliyor olmalıydı ama hiç anlatmamıştı. En kötüsüyse William'ı hiç dizine oturtup buğday tarlalarını işaret ederek, *Evlat günün birinde bunların hepsi senin olacak*, dememişti.

Yani John McIvor'ın birkaç saat önce söylediği gibi.

Sonra bir de annesi vardı. William ona gün boyu neler yapıp neler gördüğünden bahsettiyse de annesinin çiftlikle ilgilenmediğini görebiliyordu. Tepeler, ağaçlar, otlar ya da milli parktaki adamlar onu ilgilendirmiyordu (göletten bahsetmemişti). Fakat amcasıyla aralarında geçen son konuşmayı anlattığında annesinin gözleri parladı.

"Tam olarak neler söylediğini anlat" diye emretti.

"Bana... bana öldükten sonra çiftliğe ne olacağını bilmediğini söyledi."

"Başka?"

"O kadar..." William ilk duyduğunda kendine çok bariz gelen şeylerin, duyduklarını anlatmaya başladığında o kadar da bariz olmadığını hissetmişti. Ve bunun üzerine duyduklarını anlatmak yerine sadece bir soru sorabildi. "Peki *ne* olacak?"

Annesi tırnağını kemiriyordu. Oturma odalarının loşluğunda, ayaklarına sıcak hava üfleyen ısıtıcının yanında oturuyorlardı. Annesinin üzerinde hâlâ sabah giydiği bornoz vardı ve divanda uyuklamaktan saçları darmadağın olmuştu.

"Bilmiyorum" dedi gergin bir şekilde. "Amcan en azından Noel'e kadar burada kalabileceğimizi söyledi. Böylece bizi tanıyabilecekmiş. Seni de tabii. Ama sonrası... Duruma göre değişir."

"Nasıl yani?"

"Amcan ne söylerse yapmanı söylediğimi anımsıyor musun?"

"Evet."

"Bunun bir nedeni var. Çünkü haklısın. Günün birinde – hatta belki çok da uzak olmayan bir gün– amcan ölecek. O yaşlı bir adam. Ve tüm bunları bırakabileceği birine ihtiyacı var." Umut içinde ona baktı ve sonunda gülümseyerek, "Bu biz olabiliriz. Sen olabilirsin" dedi.

Demek doğruydu. Yanlış anlamamıştı. Bu büyük ödül gerçekten de ona sunulmuştu. William tuhaf bir şekilde hayal kırıklığına uğramış gibi hissediyordu. Böyle hissetmesine,

annesinin hiç şaşırmamasının neden olduğunu fark etti. Hatta belki de bunu bekliyor, geciktiği için sabırsızlanıyordu. Yoksa en başından beri bunu biliyor muydu? Malikâneye gelmelerinin tek nedeni bu olabilir miydi, William'ı amcasına tanıtmak? Peki, bu kötü bir şey miydi? Annesi her ikisi için de en iyisini istiyordu. Ama amcasının onun hakkında söylediklerini anımsadı. *Annenle baban gibi insanlar bazen bir toprak parçasına sahip olmayı arzularlar.* Bu sözler annesini kötü biriymiş gibi gösteriyordu. Ve William şimdi annesine bakıp da sabırsızlığını görünce bu hislerinin onaylandığını hissetti.

"Yani John amca beni severse kalabilecek miyiz?"

Annesi başını aşağı yukarı sallayıp yanağını okşamak için elini uzattı. "Eğer her şey yolunda giderse sonsuza dek kalabiliriz." Yanağında parmaklarının sıcaklığını hissediyordu. "Ne düşünüyorsun? Burayı sevdin mi?"

"Bilmiyorum."

"Sevmen önemli Will."

Parmaklarını onun yüzünde dolaştırdı ve William başını geri çekmemek için kendini tutmak zorunda kaldı. Annesi ona nadiren dokunurdu fakat şu anki hevesi rahatsızlık vericiydi.

"*Sen* kalmak istiyor musun?" diye sordu.

"Gidecek başka yerimiz yok tatlım. Bak, tüm bunlar benim için de çok zor oldu. Hiç paramız yok. Çalışamayacağımı biliyorsun. Bir daha asla kendimize ait bir yerimiz olamaz."

William başını çevirdi. Geleceğin önünde buz gibi belirmeye başladığını hissedince ağır bir sorumluluk duygusuna kapıldı.

Annesi söyleyeceklerini bitirmemişti. "Bu konuda küçük bir çocuk gibi davranamazsın. Malikâneden hoşlanmadığını biliyorum ama konu bu değil. Benim çok sevdiğimi mi sanıyorsun? Ama amcan burayı sana bırakacak olursa istediğimizi yapabiliriz. Bu arazi çok değerli, satıp daha güzel bir yere taşınabiliriz." Artık saçlarını tedirgin bir şekilde okşamaya başlamıştı. "Her şey sana bağlı tatlım. Amcan beni umursamıyor. Asıl ilgilendiği sensin. Bunu görmüyor musun?"

William başını salladı.

"Hızlı büyümen gerekecek. Bunu benim için yapmalısın."

"Yapacağım."

Ama yine de annesi en nihayetinde elini çektiğinde rahatladığını hissetti.

Ertesi gün amcası kamyonete binip gitti. William'ın onun nereye gittiğine dair en ufak bir fikri yoktu; fakat en azından artık her şey biraz daha netleşmişti. Yangının ardından amcasının aniden ortaya çıkıvermesi, William'ın annesiyle fısıldayarak konuşmaları, doktorun ziyareti, kayan yıldızları izleme daveti. Tüm bunların tek nedeni vardı: yaşlı adam bu dünyada yapayalnızdı ve onun peşinden gidecek birine ihtiyacı vardı. Ve yine de William her şeyin bu kadar da basit olamayacağından şüpheleniyordu. Amcası *belki* ifadesini kullanmıştı, yani çiftlik öylece verilecek bir hediye değildi. William'ın hak etmesi gereken bir şeydi ve görünüşe bakılırsa bunu yapabilmek için Noel'e kadar vakti vardı. Peki ya başaramazsa... O zaman ne olacaktı? William düşündükçe bu konu daha da çapraşık bir hal alıyordu. Annesi her şeyin ona bağlı olduğunu açık açık söylemişti; ama babasının ölmesi ve gidecek başka yerlerinin olmaması onun suçu değildi. Bunlar yetişkinlerin sorunlarıydı. Ve çocuk olmaktan vazgeçme sözü vermek büyük bir şeydi. Bu nasıl yapılabilirdi?

Sonraki on gün boyunca William malikânede dolaşıp dururken yetersizlik duygusu içini kemirip durdu. Bayan Griffith'in dikkatli bakışlarını üzerinde hissetmesi de cabasıydı. Amcasının gitmesiyle birlikte kâhya kadın örgü ceketine sarınıp daha da fazla bir ihtiyatla koridorları teftiş etmeye başladı. Onun otoritesine karşı gelecek kimse yoktu, malikâne tekrar *onun* olmuştu; tıpkı William'ın amcası gelip de her şeyi elinden almadan önce kaderine terk edilen malikânenin unutulmuş kâhyası olduğu yıllardaki gibi. Ve eğer yaşlı adamın varlığına bile katlanamıyorsa çocuk yaştaki yeğeninin emri al-

tına girmekle ilgili kim bilir ne düşünürdü? Hayır... William kadının çatık kaşlarıyla soğuk ve düşmanca tavırlarından her şeyi anlayabiliyordu. Kâhya onun bu evden gitmesini istiyordu. Hatta amcasının da gitmesini ya da ölmesini istiyordu. O zaman bile malikâne asla gerçek anlamda onun olmazdı. Fakat bir kez daha tek başına kalabilirdi.

En kötüsü de William ve annesinin yağlı masa örtüsünün çevresinde bu yaşlı kadınla karşı karşıya oturmak zorunda kaldığı akşam yemekleriydi. Yemekler her zamanki gibi yoğun bir sessizlik içinde yense de William artık içten içe yöneltilen tehditlerin ve gizli emellerin ağırlığını hissedebiliyordu. Ve en nihayetinde bir gece Bayan Griffith'le tek başına kalması gerekti. Annesi şiddetli baş ağrısı krizlerinden birini geçirmekteydi ve iştahı yoktu. William da aç değildi ama alnına nemli bir havlu koyarak divana uzanan annesi itiraz kabul etmiyordu. Böylece o da karanlık koridordan geçip kâhya kadının beklediği yemek masasına geldi.

"Annem hasta" dedi.

Yaşlı kadın rengi atık biftek parçaları, patates püresi ve sebzeyle dolu üçüncü tabağa bir bakış attı. "Peki ya sen?"

William kadının onu takip eden bakışlarını iyice hissederek yerine oturdu. Bir süre sessizce yediler. Ama Bayan Griffith ilk kez konuşmadan duramıyordu.

"Annen çok sık *hasta* oluyor, öyle değil mi?"

William tabağındaki yemeğe baktı.

"Hastalıklısınız, ikiniz de. Sorun neymiş?"

"Mono.*"

"Ha!" Çatalını batırdığı eti kesmeye başladı. "Bunu bilmediğimi mi sanıyorsun. Ya da Dr. Moffat'in annene verdiği şu hapları. Ne için olduğunu biliyorum."

Soğumuş patatesler William'a kül yiyormuş hissi verdi.

"O hep böyleydi, küçük bir kızken bile."

* Öpüşme hastalığı olarak da bilinmektedir. (ç.n.)

Yaşlı kadının sesindeki kini duyan William şaşkınlık içinde başını kaldırdı.

"Ah, evet. Annenin ailesini tanıyordum. Onları Powell'daki herkes tanırdı. Karavan parkında yaşayan beyaz pislikler. Gerçi büyükbabanla hiç tanışmadım. Ayyaş olduğu söylenirdi. Bilumum kötü şeylere ilaveten. Polis onu iyi tanırdı, bu kadarını söyleyebilirim." Bayan Griffith anıların tadını çıkarıyordu. "Veronica'ya gelince... küçük haylazın tekiydi. Korkuluklar gibi zayıftı. Sanırım hep açtı. Üstelik babasına çekmişti. Vitrinde gördüğü elbiseleri tuttururdu. Başlarının belaya girmesine şaşmamalı. Hırsızlık! Ama herkes onda bir tuhaflık olduğunu anlayabilirdi, ta o zamanlar bile. Hep biraz kırık, biraz..."

Kâhya kadın doğru kelimeyi ararken William kaskatı kesilmiş bir halde tabağına bakmaya devam ediyordu. *Deli*, annesine *deli* diyecekti.

Yaşlı kadın omuz silkti. "Babanı nasıl kandırdığını Tanrı bilir. O çok daha iyilerini bulabilirdi. Öyle ya da böyle, annen gibiler asla değişmez. Şimdi de gidip başka bir adam buldu işte, tepenin birinde malikânesi olan bir adam."

Bu kadarı yeterdi. William tabağını ittirdi.

"Yemeğini bitirmedin evlat."

"Aç değilim."

"Pekâlâ. Git o zaman." Ama William kalkmak üzereyken onu kolundan yakalayıp tuttu. "Bunun asla gerçekleşmeyeceğini biliyorsun. Bir hata yapacaksın. Ve amcan senin nasıl bir çocuk olduğunu, nasıl bir aileden geldiğini anlayacak."

William kolunu çekip kendini kurtardıktan sonra dışarı, gecenin karanlığına kaçtı.

Yalan, tüm bunlar yalandı. Korkunç yaşlı cadı ona acı çektirip ürkütmeye çalışıyordu. Yıldızların parladığı gökyüzüne bakarken soğuk hava alazlanan yüzünü serinletti. Öfkesi yatışarak yerini iç burkan bir yalnızlık duygusuna bıraktı. Yalan ya da değil, fark etmiyordu. Artık hiçbir şey aynı değildi. Amcasının kışkırtıcı teklifi... her şeyi değiştirmişti. Babasına dair anılar,

annesinin davranışları ve şimdi de kâhya kadının ortaya çıkan nefreti. Ve üstelik yaşlı adam daha aylar boyunca onu inceleyip sınamaya devam edecekti. Bayan Griffith haklı olabilirdi, çok fazla hata yapabilir ve amcası onun böyle bir sorumluluğu üstlenmeye layık olmadığına karar verebilirdi. Bu kadarı çok fazlaydı. Adil değildi. O daha küçük bir çocuktu.

Büyü, diyen sesi bir kez daha duydu.

William dönüp malikâneye baktı. Yıldızların altında gri bir heyula. Sarmaşıkların çevrelediği duvarlara, sarkan çatıya, geniş verandalara ve ikinci kattaki pencerelerin gölgelerine baktı. Ve orada, karanlığın içinde hissettiği korku ve utanca rağmen içinde bir şeyin değişip büyüdüğünü hissetti. Zihnindeki şüpheler silindi ve tuhaf bir ferahlık hissetti. Bu, malikânenin ona çağrısıydı. Ve malikâne yalan söylemezdi. Kaskatıydı, kalıcı ve değişmezdi. Kendisinin asla sahip olamayacağı bir gücü vardı...

Ama aslında yapabilirdi.

Bu farkındalıkla birlikte irkildi. Karanlık koridorları düşünürken bir anda cilalı ahşabın ötesini görebildiğini hissetti. Tavandan sarkan avizeleri düşündü. Dev şöminelerde parlayan alevleri. Ve tüm bu görüntülerin arasında kendini yetişkin bir erkek olarak hayal etti. Uzun, kendine güvenen ve yenilmez. Malikânede tek başına. Kendi malikânesinde.

Ferahlık hissi artarak onu derinden sarıp sarmalamaya başladı, sanki mülkiyet damarları genişletip kan akışını hızlandıran bir şeydi. Çünkü söz konusu olan yalnızca malikâne değildi, bir de uyuyan dev, doğal ve yarı yabanıl Kuran Çiftliği vardı. Annesi isterlerse araziyi satabileceklerini söylemişti. Fakat o daha burayı görmemişti bile. Oysa William görmüştü. Gerçek olduğunu görmüş, kayalarla toprağı ayağının altında hissetmiş, onu koklayıp sessizliğini dinlemişti. Eğer buraya sahip olursa o da amcası gibi tanıyıp tüm gizleriyle hikâyelerini öğrendiği tepelerde dolaşabilir, kimsenin sahip olamayacağı bir bilgeliğe erişebilirdi. Bu nasıl bir güç! Nasıl bir katiyet!

William bir anda haykırma, gülme ya da koşma ihtiyacı duydu. Kâhya kadının söyledikleri önemli değildi. Annesiyle ilgili olanlar da öyle. Hatta her şeyin ona bağlı olması dahi önemli değildi. Çünkü o an kararını vermişti. Çiftliği *istiyordu*. Ve her ne pahasına olursa olsun buna layık olduğunu amcasına ispat edecekti.

15

Yirmi dört yaşındaki John McIvor yalnızca birkaç kadın tanımıştı. Hatta o güne dek hayatında yalnızca tek bir kadına karşı romantik hisler beslemiş ve o kadın da John'la birlikte babasını da yanından kovmuştu. Elizabeth White'a hâlâ aşık mıydı? John'un tek bildiği, o günden beri tanıştığı hiçbir kadının onunla kıyas dahi edilemeyeceğiydi. Ya çok hafifmeşrep ya da fazla bayağıydılar; ya sohbetlerinden sıkılıyor ya da aksanları kulak tırmalıyordu. Özetle itibar yoksunuydular. Ona hissettirdikleri, durmadan baskıladığı için varlığından habersiz olduğu, rüzgârda savrulan beyaz perdelerin önündeki hasır iskemleye kıvrılmış kıza dair anısının uyandırdığı hislere yaklaşamıyordu bile.

Harriet Fisher tüm bunları değiştirdi.

John, Dudley ve arkadaşlarının çalıştığı bıçkıhanenin sahibi olan Oliver Fisher'ın kızıydı. Oliver elli beş yaşında, zamanında ormanlarda kerestecilik yapmış ve sonrasında kendi kendine belli bir servet elde etmeyi başarmış iriyarı bir adamdı. Şimdiyse Hoop ve Powell arasındaki yol üzerinde, etkileyici bir evde yaşıyordu. John'u 1933 yılında işsizlik batağından çekip çıkaran Oliver olmuştu. Ancak çalışanlarını kızıyla asla tanıştırmamıştı. Birkaç yıl önce ölen eşinin onuruna, Harriet'ı kerestecilerden daha iyileri için yetiştirmişti.

Onları 1938 yılında bir araya getiren şey, şanstı. Bir yaz dönümü akşamı John ve Dudley dağda uzun süre kaldıktan sonra saç sakal karışmış ve perişan bir halde Powell'a dönüyorlardı. Yolda ilerlerken batıda gri fırtına bulutları toplanmaya başlamıştı. İki arkadaş yorgun bir teslimiyet duygusu içinde yaklaşan fırtınayı izlemeye başlamışken ilk şiddetli rüzgârla birlikte Fisher'ların evini görmüşlerdi. Normalde böyle bir şey yapmazlardı fakat şimdi son birkaç yüz metreyi koşarak geçip eve yöneldiler. Ön kapıyı çalmaya başladıklarında rüzgâr iyice artmış, gökyüzü kararmış ve ilk yağmur damlaları yere düşmeye başlamıştı bile. Davetsiz misafirlerin kendi çalışanlarından olduğunu anlayan Oliver onları içeri buyur etti. Arka verandadan yağmur ve fırtınanın toprağı dövmeye başlamasını ve civar otlakların bembeyaz gölcüklere dönüşmesini izlediler. Büyük bölümü kapalı olan Powell yolu en azından ertesi güne kadar kullanılamaz bir hal alacaktı. Oliver cömert bir tavırla çalışanlarının akşam yemeğine kalıp geceyi orada geçirmeleri gerektiğini söyledi.

Adamlar yıkanıp tıraş olduktan sonra Fisher ailesinin büyükleri yemek hazırlarken mutfakta kurumayı beklediler. Temkinli bir şekilde yemek odasına girdiklerinde Harriet ve erkek kardeşi onları bekliyordu. On beş yaşındaki Matthew babasının daha genç haline benziyordu; John ve Dudley onu daha önce bıçkıhanede görmüşlerdi. Ama henüz daha yenice

on dokuzuna giren Harriet tam anlamıyla hoş bir sürpriz oldu. Zaten John ve Dudley iyi döşeli bir odadaki kaliteli yemek takımları ve kristal bardaklarla donatılmış bir yemek masasında oturmayalı öyle çok olmuştu ki onlara her şey büyülü geliyordu. Oliver güler yüzlü bir ev sahibiydi, şarap misafirlerinin kanında yavaş yavaş dolaşmaya başladı ama masada bir kadın olmasının verdiği keyif hepsinden öteydi. Harriet zengin bir aileye doğmuş, saygın okullarda yetişmiş ve ölmüş olan annesinin ince vücut yapısıyla doğallığını almıştı. Yine de tüm o eğitim ve zarafetine rağmen kesinlikle soğuk biri değildi, hatta babasının iki işçisiyle birlikte bir gece geçiriyor olmaları onun için hiç sorun değildi. Neşeli ve şakacı bir tavırla konuşuyordu ve tüm o doğuştan gelen sessizliğine rağmen John bile kendini bu havaya kaptırdı.

Parti gecenin geç saatlerine kadar devam etti. Nihayet geceyi sonlandırdıklarında epey sarhoş olan Oliver, iki adama ne zaman isterlerse tekrar gelebileceklerini söyledi. Böylece Harriet'la flört dönemi başladı. Elbette ki ilk zamanlarda ne John ne de Dudley kendilerini Harriet için ciddi birer aday olarak görmüyorlardı. Oliver Fisher da öyle. Her iki adamı da çok sevmesine rağmen ne kadar az para kazandıklarını biliyor (bunu ondan daha iyi kim bilebilirdi ki?) ve kendilerine ait evleri dahi olmayan kerestecilerin kızına uygun birer aday olmadıklarının farkındaydı. Yine de ziyaretlerine ses çıkarmıyor, hatta ara sıra sinemaya, pikniğe ya da dans partilerine giderken Harriet'a eşlik etmelerine dahi göz yumuyordu. Harriet'ı gezdirmeleri için John ve Dudley'e arabasını verdiği bile oluyordu. Belki de kızının abileri gibi gördüğü bu iki adamın kaba saba fakat zararsız olduklarını düşünüyordu. Adamlardan herhangi biri kızıyla tek başına çıkmak istese durum farklı olurdu ancak her zaman ikisi birlikte oluyordu.

John, Dudley ve Harriet'sa giderek abi kardeşin ötesine geçtiklerini hissetmeye başlıyorlardı. İki keresteci dağdan uzaktaki zamanlarının büyük bölümünü Fisher evinde geçirmeye

başlarken Harriet içinse dağlarda çalışan erkek arkadaşlarıyla birlikte olduğu anlar gitgide önem kazanıyordu. Acaba bu adamlar ona etrafındaki diğer arkadaşlarından daha canlı ve hayat dolu mu geliyordu? Dünyada kendilerinden başka hiçbir şeyleri olmaması onları daha özgür ve özgün mü kılıyordu? Onu etkileyen her ne idiyse iki adamı birbirlerinden ayırmıyordu. Dudley neşeli olandı, daha iyi konuşuyor ve daha iyi dans ediyordu. Harriet nazik bir şekilde karşılık verse de onun için eğlenceden daha önemli şeyler de vardı. Belki de annesini küçük yaşta kaybetmek onu olgunlaştırmıştı çünkü içten içe John'un ağırlığından hoşlanıyor ve dünyaya dair yorgunluğunu paylaşıyordu.

Bir yıl sonra Harriet'ın eninde sonunda onlardan birini seçeceğine kendi aralarında kanaat getirmişlerdi. Babası hâlâ bu gelişmelerin farkında değildi ancak Harriet artık başka erkeklerle ilgileniyormuş gibi bile davranmıyordu. Böylelikle John ve Dudley gelecek planları yaparken Harriet'ı da düşünmeye başladılar. Dağda çalıştıkları dönemde çok az para biriktirebilmişlerdi. Zaten işler de sürekli değildi. Bazen kereste talebinin gelmediği uzun dönemler oluyordu ve işçiler yeni talimatlar gelinceye dek kamplarında boş boş bekleyip ellerinden geldiğince hayatlarına devam etmek zorunda kalıyorlardı. İçlerinden birinin mali anlamda güvence sağlayabilmesi için yıllar geçmesi gerekiyordu. Böylelikle daha mutlu ve paralı günler gelinceye dek niyetlerini açıklamama kararı aldılar. Görünüşe bakılırsa Harriet da bu durumu sessizce kabullenmişti. Ve belki de böylesi daha iyiydi çünkü bu durum yapılması gereken acı verici bir seçimi erteliyordu.

Tabii John'un Harriet'ın kimi seçeceğine dair en ufak bir şüphesi dahi yoktu. Onunla baş başa çok az vakit geçirmesine rağmen bu anlarda Harriet'ın kendisine karşı özel duygular beslediğini hissettiğine emindi. Uzun süren sessiz kalışları esnasında gözlerinin içine bakarken fark ettiği ifadesi bile bunu anlaması için yeterliydi. Her şeyini ortaya döken Dudley'i çaba

sarf etmeden anlayabiliyordu fakat John ona kıyasla kendisinin gizemini koruduğunu görebiliyordu. Bu durum Harriet'ın ilgisini çekiyordu ve bir kadından buna benzer duygular hissetmek önemliydi. Özellikle de son derece yumuşak, zarif ve ona şaşırtıcı bir şekilde yakın bir kadından. Ama Harriet seçimini açıkladığında neler olacağını –Dudley'in kaybetmeye nasıl tepki vereceğini– düşünmek istemiyordu.

Devrilen bir ağaçla birlikte kader tüm bunları ellerinden çekip aldı.

Bin dokuz yüz otuz dokuz son baharında John, Dudley ve ekibin geri kalanı dağlarda çalışıyorlardı. Yağmur ormanının derinlerindeki bir çam ağacını testereyle kesiyorlardı. Kenarda duran John ağacın düşme hattından epey uzaktaydı fakat üst dalları yaprak örtüsüne takılan ağacın gövdesi ters bir şekilde kendi etrafında dönmeye başladı. Ağaç sağa sola yalpalarken işçiler kaçışmaya çalışıyordu fakat koca gövde yere devrildiğinde John kaçmayı başaramamıştı. Sol bacağı ağacın altında kaldı. Dizi parçalandı ve kaval kemiğinde parçalı kırık oluştu.

İş arkadaşları vakit kaybetmeden onu bir sedyeye yatırıp dağdan indirerek bıçkıhanenin kamyonetiyle acı verici bir yolculuğun ardından Powell'daki hastaneye yetiştirdiler. Enfeksiyon oluştu ve bir hafta boyunca ateşler içinde kıvranan John defalarca kez ameliyat oldu. En sonunda kendine geldiğinde doktor bacağını kurtarmayı başardıklarını ancak bundan böyle muhtemelen pek fazla işe yaramayacağını söyledi. Olumlu düşünelim, diye ekledi doktor, John en azından orduya yazılma endişesi taşımayacaktı. Ordu mu? John adamın neden bahsettiğini bilmiyordu. Ah, diye yanıtladı doktor, yoksa John henüz duymamış mıydı? Avustralya dört gün önce Almanya'yla savaşa girmişti.

Dudley ziyaretine geldiğinde anlatacak çok şeyi vardı. John onu ilgisiz bir şekilde dinledi. Acı çekiyordu ve Avrupa çok uzaktaydı. Yani Dudley olabildiğince çabuk bir şekilde orduya yazılmak istediğini açıkladığında şaşkına döndü. Görev ve ül-

kenin yanı sıra Nazizm'in kötülüklerinden bahsedip John'a askere yazılamayacağı için üzüldüğünü bile söyledi. Ancak tüm bu şaşkınlığına rağmen John bacağı sağlam olsa da olmasa da asla orduya yazılmayacağını iyi biliyordu. Kuran Çiftliği'nde yaşadıklarını hâlâ unutmamıştı. Doğru, White ailesi de John'dan daha İngiliz sayılmazlardı fakat önyargı ve kibrin ardında yatan gerçek anavatanı görmüştü. White ailesi Krallık'ı temsil ettiğinden onu dışlamışlardı. Yani Krallık'ın girdiği savaşlar onu ilgilendirmiyordu.

Tüm bunlar aslında Dudley'i de ilgilendirmiyordu ve John ona bu düşüncelerini söyledi. Nasıl olur da Birleşik Krallık Bayrağı'nın peşine takılıp gitmek için her şeyden bir kalemde vazgeçebilirdi? Avustralya, Avrupa'ya ordu göndermeye kararlıysa yiyecek ve maaş karşılığında bunu yapmak için can atan yüzlerce, hatta binlerce işsiz adam vardı. Dudley'e ihtiyaçları yoktu. Oliver Fisher da aynı fikirdeydi. Bıçkıhane sahibi olarak yakın gelecekte kazançlı askeri iş anlaşmaları yapabileceğini görüyordu, kerestecilerini kaybetmenin sırası değildi. Neden acele ediyorsun, diye sordu Dudley'e, neden savaşa koşa koşa gidiyorsun? Hem zaten henüz Avrupa'da bir şey olup bittiği de yoktu. Harriet da babasının düşüncelerini yineleyince Dudley pes etti. Askerlik bürolarına sırtını dönüp yeniden dağlara çıktı.

Böylelikle rahatlayan John yürümeyi yeniden öğreneceği uzun ve acı verici sürece başladı. Birkaç ay sonunda yalnızca bastona yaslanarak birkaç adım atabiliyordu. Bastonu günün birinde atabilecek fakat bundan böyle hayatı boyunca topallayacaktı ve yorulduğunda dizi iyiden iyiye pes edecekti. Oliver ona bıçkıhanede birtakım yarı zamanlı işler ayarladıysa da John bir daha asla kerestecilik yapamayacağını kabullenmek zorunda kaldı. Ve Dudley cephesinde her şey yolunda değildi. John ve Harriet gazeteleri okuyup radyo haberlerini dinleyen arkadaşlarındaki huzursuzluğun farkındaydılar. Sanki uzaktan gelebilecek top atışlarını duymak için her an kulak kabartıyordu.

Almanya en sonunda Fransa'yı işgal ettiğinde Dudley'i bir kez daha ikna etmek mümkün olmadı. Onu askere en iyi şekilde uğurlamaya karar verdiler. Dünyanın diğer ucunda Dunkirk çıkartması devam ederken Fisher'ların evinde Dudley için askere gitme partisi düzenleniyordu. Savaş giderek iç karartıcı bir hal alıyordu. Uzun, kanlı ve dünyayı kökten değiştirecek bir savaş olacağı belliydi ve her ne kadar kendini kandırıyor olsa da Dudley ülkesi için çarpışacak, John'sa bunu yapamayacaktı. Bu durum ikisi arasındaki ilişkiyi sonsuza dek değiştirecekti. Aynı şeyi –savaşa gidenlerle gitmeyenler arasındaki aşılması imkânsız boşluğu– Büyük Savaş'ı yaşamış yaşlı adamlar arasında görmüştü. Sebepleri her ne olursa olsun savaşa gitmeyenler, gidenlerin yanında hep ikinci planda kalmışlardı.

Gecenin sonunda John, Dudley ve Harriet arka verandada oturdular. Bir şeylerin sonunun geldiğini biliyorlardı. Artık daha önemli bir tarihin akışına kapılmışlardı. Orada, karanlık ve serin gecenin içinde öylece otururlarken Harriet ısrarla, *hepimiz buraya geri geleceğiz,* diyordu. Her ikisinin elini tutmuş bir ona bir ötekine bakıyordu. *Tüm bunlar geçip gittiğinde tekrar burada buluşacağız ve her şey aynı olacak.* Bakışlarıyla iki adamın gözlerinden onay ve yanıt bekler gibiydi. John ve Dudley ise göz göze geldiklerinde Harriet'ın tam olarak ne demek istediklerini anlamışlardı. Ve sonra, Harriet odasına çekildiğinde bir daha konuşmalarına gerek kalmadı. Savaş bitene kadar her şey askıya alınmalıydı. Yapılabilecek tek şey buydu. Altı yılı aşkın dostluk ve güvenlerine sığınarak el sıkıştıktan sonra, uykusuz bir gece geçirmek üzere yataklarına girdiler.

16

William'ın amcası iki hafta sonra döndü ve döner dönmez ofisine girip çalışmaya başladı ve üç gün boyunca kimseyle konuşmadı. William umut içinde kapısının önünde dolaşıp duruyordu. Daktilonun takırtılarını ve odadaki diğer makinenin ritmik seslerini duyabiliyordu. Tüm bunlar son derece sinir bozucuydu ve içeri çağrılmak için dördüncü güne kadar sabretmesi gerekti. Amcası çalışma masasının arkasında hâlâ daktiloda bir şeyler yazıyordu. Yorgun görünüyordu, rengi atık yün hırkasının üstünde çökmüş bir baş taşıyordu. Yanakları kirli bir sakalla kaplanmıştı ve William masanın altından kemikli ayaklarına geçirdiği terlikleri görebiliyordu. Fakat yaşlı adamın bakışları canlıydı ve daktilonun tuşlarına

hararetli bir şekilde hızla basıyordu. Masası kahve fincanları ve yemek tabaklarıyla doluydu, her yere kimi daktiloda yazılmış, kimi el yazısıyla doldurulmuş, kimiyse buruşturularak dertop edilmiş kağıtlar saçılmıştı.

"Otursana" dedi amcası yazmaya devam ederek.

William masanın yanındaki bir sandalyeye ilişip beklemeye başladı. Bakışları masalardan birinin üzerinde duran tozu alınmış büyükçe bir alet gördü. Bu eski bir baskı makinesiydi. Yan tarafından bir çalıştırma kolu sarkıyordu ve William bu kolu çevirince nasıl bir ses çıkacağını çok iyi biliyordu, son üç gün boyunca bu sesi dinlemişti. Havada mürekkep kokusu vardı ve bu tuhaf eletin yanında, baskıdan yeni çıkmış kalın bir kağıt tomarı duruyordu.

Yaşlı adam son noktayı koyup çekmecelerden birini açtı. İçinden bir kağıt çıkarıp masanın üzerinden William'a uzattı.

"Şuna baksana."

Bu, üzerinde sanki rüzgârda dalgalanan bayrağa benzeyen bir baskı bulunan küçük bir posterdi. Bayrak maviydi ve üstünde her ucunda birer yıldızla tam ortasında bir başka yıldız daha bulunan bir haç işareti vardı.

"Tanıdın mı?"

William başını iki yana salladı.

"Tanımalısın. Bayrak sen buraya geldiğinden beri dışarıdaki direkte dalgalanıyor."

William henüz o bayrağın direğe yapışık bir şekilde hiç kıpırdamadan durmak dışında başka bir şey yaptığını görmemişti. Postere yeniden baktı. Resmin üzerinde koyu renkle yazılmış harfler vardı: AVUSTRALYA BAĞIMSIZLIK BİRLİĞİ. Amcası elini uzattı.

"Bana bu bayrağı daha önce hiç görmediğini mi söylüyorsun?"

William posteri geri verdi. "Hayır."

"Okulda bile mi? Eureka Stockade'i de mi duymadın?"

William başını öne eğdi. Bu da yaşlı adamın testlerinden biri miydi? William olabildiğince yetişkin gibi davranmaya çalışıyordu fakat bilmediği şeyler söz konusu olduğunda ne yapmalıydı?

"Tanrı aşkına" diye mırıldandı yaşlı adam. Sonra oturduğu yerde doğruldu. "Eureka bu ülkedeki ilk bağımsızlık hareketlerinden biriydi. Victoria'da 1850'li yıllardaki altına hücum döneminde, ülke henüz İngiltere'nin kolonilerinden biriyken bir grup madenci yaşıyordu. Bu madenciler toprağı kazıp geçimlerini sağlamaya çalışırlarken hükümet gelip çok yüksek çalışma harçları talep etti. Madencilerin çoğunu yıkıma uğratan harçlar. Olay yalnızca para değildi, başka konular da vardı fakat temelde insanlar İngiltere'de yaşayan lord ve leydilerin kulu kölesi olmaktan sıkılmışlardı. İngiltere ne hakla Avustralya toprağından harç talep ediyordu? Böylece madenciler ayaklandı. Barikatlar kurup Güney Haç Bayrağı'nı çekerek kendi cumhuriyetlerini ilan ettiler. Yüzlerce kişiydiler ve tüm Victoria eyaleti paniğe kapıldı. Çalkantılı dönemlerdi. Avustralya yepyeni bir yerdi ve isyancılar cumhuriyetten bahsettiklerinde halkın büyük bir kesimi heyecanlanıyordu. Koloni yönetimi hiç vakit kaybetmedi. Toplayabildikleri kadar asker toplayıp üzerlerine gönderdi. Bu tam bir meydan savaşıydı ve madenciler kaybetti. Ama aslında kazandılar da çünkü bu savaştan sonra bir daha hiçbir şey eskisi gibi olmadı."

Amcası posteri yeniden alıp William'a çevirdi.

"İşte bu onların bayrağı. Hatta ilk gerçek Avustralya bayrağı olduğu bile söylenebilir, İngiliz bayrağıyla karışık şu berbat şeye benzemiyor. Ama artık Eureka bayrağı her durumda kullanılıyor. İnsanlar bu bayrağı çekip ikinci el araba ve hamburger satıyorlar ya da margarin paketlerinin üzerine basıyorlar. Bunun milliyetçi bir tutum olduğunu düşünüyorlar. Bazı insanlarsa bir tür protesto bayrağı olarak kullanıyorlar. Avustralya Komünist Partisi bile zaman zaman bu bayrağı sallıyor, sanki madenciler sosyalistmiş de Peter Lalor bizim Karl Marx'a

verdiğimiz yanıtmış gibi." Posteri masasına bıraktı. "Ama ben bu bayrağı gerçek anlamı için kullanıyorum. Bağımsızlık. Anahtar kelime bu. Ne anlama geldiğini biliyorsun, değil mi?"

"Sanırım" dedi William.

Yaşlı adam güldü. "O halde sen nadiren görülen insanlardansın Will çünkü bunu bilen çok insan yok."

William şaşkınlık içinde gözlerini kırpıştırdı. Amcası kendine gelip dikkatini daktilodaki kağıt rulosuna yöneltti. William rulo sandığı şeyin aslında üzerindeki boşluklardan daktilo tuşlarının geçtiği bir teksir makinesi olduğunu fark etti. Okuduklarından tatmin olan yaşlı adam kağıdı alıp ayağa kalktı. "Peki ben yokken neler yaptın?"

Kulağa son derece sıradan bir soru gibi geliyordu fakat William durumun tam tersi olduğunun bilincindeydi. Bunu bekliyordu. "Etrafı dolaştım" diye yanıtladı ciddi bir ses tonuyla. "Hem de çok."

"Ah." Amcası gülümsüyordu. "Artık bu yaşlı yer eskisi kadar kötü görünmüyor, değil mi?"

William sessizce başını salladı.

"Güzel. O halde belki neyin tehlikede olduğunu anlayabilirsin." Teksir makinesine doğru yürüyüp kalıbı cihazın üzerindeki mürekkep lekeli tambura takmaya başladı. "Bu mülk, benim, öyle değil mi? Sahibi benim. Yani şu göletin varlığından kimsenin haberdar olmasını istemezsem, bu beni ilgilendirir. Doğru mu?"

"Doğru."

"İşte benim gibi insanlar dur demediği taktirde ülkede olup biten şeyler bu seçeneği elimizden alacak."

"Ne tür şeyler?"

"Devlet işleri. Her zamanki gibi." Makinenin arkasındaki tepsiye bir tomar boş kağıt yerleştirdikten sonra doğruldu. "Şu eski resimleri görüyor musun?"

Duvarda asılı tabloları işaret ediyordu: bir tarafta tilki avı ve diğer tarafta altın sarısı ovalarda otlayan koyunları güden atlı adamlar.

"Malikânenin inşa edildiği 1860'lı yıllarda yapılmışlar. White ailesi bu sanatçıya erişebilmek için hiçbir masraftan kaçınmamış. Her şeyin en iyisini istiyorlarmış. Ama Kuran Çiftliği'nin hep böyle bir yer olduğunu sanma. 1840'lı yıllara, beyazların buraya ilk kez adım attığı zamana dönelim. O dönemde buralar kolonyal sınırın da ötesine kadar vahşi doğadan ibaretmiş. Ortada ne bir medeniyet ne de kanun ve düzen varmış; tüm bunlar bin kilometre geride, Sydney'deymiş. Yani buraya ayak basan ilk insanlar tamamen yalnızlarmış, kendi kanunlarını kendileri yapıyormuş. Artık böyle bir şeyi hayal etmek dahi mümkün değil. Çoğu insan bu düşünce karşısında korkudan ölür."

Yaşlı adam, Kuran'ın geçmişte kalmış şaşaalı günlerini gösteren tablonun önünde duvar boyunca bir ileri bir geri yürüyordu. William baktıkça daha fazlasını görüyordu: tablo neredeyse parlak ve üç boyutlu bir hal alıyor, üzerindeki otlaklar sanki ufka doğru uzanıyordu.

"Kendi mülklerinin sınırlarını belirlediler, sürüyle koyun getirdiler ve tek başlarına çiftlik evlerini inşa ettiler. Malikâneler daha sonra ortaya çıktı, başlangıçta ıssızlığın ortasında birkaç küçük kulübe vardı. Ne yol ne patika ve belki otuz kilometrelik bir alan boyunca karşılaşabileceğin tek yaşam belirtisi, kendisi kadar yalnız bir başka adam. İlk on yıl boyunca Darling Downs'ta iki düzineden fazla insan yoktu. Şimdiyse en az iki yüz bin kişi yaşıyor."

Rengi atık duvara asılı tablodaki atlılar güçlü ve umursamaz bir ifadeyle ufka bakıyorlardı. William'ın amcası bu adamların arasında yürüyordu.

"Zorlu bir hayattı. Hem üstelik güdülecek koyunlar vardı. Tabii çit falan yok, yalnızca tek bir çoban. Sana daha önce çobanlardan bahsetmiştim. Vahşi bir hayat sürüyorlardı, kendilerine ait ufacık bir barakaları bile yoktu ve bir branda parçasını çadır olarak kullanıyorlardı. Bu esnada zenciler koyunları ya da bazen çobanları mızraklıyorlardı. Böyle bir du-

rumda yapılabilecek hiçbir şey yoktu; ne polis ne hastane ne de yardım edebilecek herhangi biri. İnsan kendi başının çaresine bakmalıydı."

Yaşlı adam bir an için elini tablonun alt köşesindeki kalabalık grubun üzerinde tuttu.

"İşte sana bağımsızlık. Bu sıkı çalışma ve kendi kendine yetebilme anlamına gelir. Ve işte Avustralya böyle doğdu. O adamların yıllarını aldı ve içlerinden çoğu öldü fakat yavaş yavaş kendi çiftliklerini kurdular. Daha güzel evler inşa ettiler. Ağıllar ve yün kırkma kulübeleri yaptılar, güneydeki karılarıyla çocuklarını yanlarına aldılar. Dünyanın bir ucuydu ama yine de bir şekilde bunu başardılar."

Diğer duvara dönüp kaşlarını çatmış, gerideki sisli dağların önünde kırmızı ceketleri ve ayaklarının dibindeki köpekleriyle öylece duran adamlara bakıyordu.

"Ve işte o zaman, ancak o zaman hükümet biraz olsun ilgilenmeye başladı. Eğer insanlar bir yerde para kazanıyorsa hükümet bunu daima bilmek ister. Darling Downs resmi olarak koloni yönetiminin yetki sınırlarına dahil edildi. Ve o andan itibaren buradaki insanların hakları ellerinden alınmaya başlandı. Aniden, yerleştikleri topraklar için hükümete borçlandıkları ortaya çıktı. Kira sözleşmeleri imzalayıp kira ödemeye, bürokratik işlemlere katlanmaya başlamaları gerekti. Aniden, mülkleriyle ne yapıp yapamayacakları hakkında birtakım kanunlar ortaya çıktı. Ve daha çok insan geldi. Temsilciler ve kamu personelleri ve dükkân sahipleri ve öğretmenler ve rahipler ve çiftçi olmak istediklerini düşünen çeşit çeşit dangalak. Ve tüm bu insanlar kendilerine ait bir toprak istediklerinden, hükümet en önden gidip çalışarak orayı bir yaşanabilecek hale getirenlerden para kesmeye başlıyor."

Yaşlı adam tablonun derinliklerine daldı ve sonra hafifçe göğüs geçirdi. Arkasına dönüp teksir makinesinin başına geçti.

"Pekâlâ, diyelim ki bu zaten olacaktı, tüm bu toprakları kendilerine saklayamazlardı. Peki ama buraya ilk kez ayak ba-

san ve her şey için çalışıp duran insanlar... bunun nasıl büyük bir cesaret gerektirdiğini hayal edebiliyor musun? Artık böyle insanlar kalmadı. Biz çok daha güçsüzüz. Banliyölerimizde oturup söyleneni yaparak hükümetin bizi mutlu etmesini bekliyoruz. Ve işte *bu* hiç yeterli değil."

Teksir makinesinin kolunu tutup bir kez çevirdi. Makine gürültüyle sarsıldı, tambur dönmeye başladı ve öndeki tepsiye basılı bir kağıt düştü. Yaşlı adam kağıdı kaldırıp dikkatlice inceledi.

"İşte bu da benim bültenim, işlerin daha da kötüye gitmesine engel olmak için bulduğum bir yol. Yılda on iki sayı ve bu yıl on ikinci yılı." William'a baktı. "Günün birinde bilgisayar almalıyım. Bu teksir makinesi dağlar kadar yaşlı. Yine de çok kolay olmasa gerek. Yoksa her önüne gelen yapabilirdi."

Artık kolu düzenli bir şekilde çeviriyordu ve yoğun bir mürekkep kokusu duyuldu. Basılı sayfalar makineden çıkmaya başladı. "Büyük bir iş. Çoğunluğu Queensland'den ama bir kısmı da kırsal kesimden yaklaşık üç yüz altmış üyemiz var. Bültenlerin çoğu beş ya da altı sayfa uzunluğunda, yani toplamda en az iki bin sayfa ediyor. Aslında daha fazla çünkü ben her sayıdan beş yüz kopya basarım. Artanları seyahate çıktığımda yanıma alıp dükkânlara, birahanelere ya da önüme neresi çıkarsa oraya bırakırım. Sürekli çalıştıracak yeni birilerini alıyoruz. Ucuz bir iş değil."

"Bu bir tür kulüp mü?" diye sordu William.

Amcası başını iki yana salladı. "Endişeli vatandaş topluluğu diyebiliriz. Bu ülkenin gidişatına dair endişeleri olan insanlar. Başkan benim ve yılda dört kez toplanan bir merkez komitesi var. Ben aynı zamanda bültenin editörüyüm. Üyeler de zaman zaman kendi makalelerini gönderebiliyorlar fakat çoğunu ben yazıyorum. İşte son iki haftadır da Queensland civarında dolaşıp neler olup bittiğine bakarak insanlarla konuşup Brisbane'de araştırmalar yaptım. Zor günler yaşıyoruz. Havada tehlike kokusu var." Masanın üzerindeki basılı kağıt tomarının arasından bir tane çekti. "Bak, hazırlanıyoruz."

Bu elle çizilmiş kabataslak bir haritaydı fakat William, Kuran Ovası'nı gösteren haritada Kuran Çiftliği'ne nasıl ulaşılabileceğinin tarif edildiğini görebiliyordu. Hatta köyü ve malikâneyi gösteren ek bir harita daha vardı. Haritadaki oklar park yolu boyunca ilerleyip malikâneyi de geçerek çiftliğin kalbine doğru ilerliyordu. Orada siyah bir kareyle işaretlenerek üzerine "Kamp Alanı" yazılmış bir yer vardı. William şaşkınlık içinde oraya baktı. Amcasıyla birlikte çıktıklarında kamp alanına benzer bir şey görmemişti.

"Bir ay içinde miting düzenleyeceğiz" dedi yaşlı adam. "Birkaç yüz kişinin gelmesini bekliyorum. Hafta sonu boyunca sürecek. İnsanlar çadırları ve kamyonetleriyle gelip kamp yapabilecekler."

"Miting mi? Ne için?"

"Yeni sayı tamamen bununla ilgili." Kağıt tomarının arasından bir sayfa daha çekip çıkardı. "İşte ilk sayfa."

Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası Mitingine Çağrı

Mabo Kararı'nın* ardından federal hükümet, yıl sonundan önce yürürlüğe almayı planladığı Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası için taslak hazırlığında. Bu yasa siyah azınlığa toprak devrederek bizi doğrudan etkileyecek! Bir eylem planı oluşturmak ve çok geç olmadan sesimizi duyurmamız adına toplanmamız hayati önem taşımaktadır. Başkanınız olarak toplantının kendi mülkümde gerçekleştirilmesini önermekten mutluluk duyarım ve toplantı tarihi olarak...

Makale bu minvalde federal hükümet, mevzuatlar ve Başbakan Bay Keating hakkında uzayıp gidiyordu. William'ın anlamadığı pek çok kelime vardı.

"Sorun değil" dedi yaşlı adam. "Zaman içinde hepsini anlatırım. Şimdi, ben zarflarla adresleri toparlarken sen şu kolu çevirmeye devam edebilir misin?"

* Avustralya Yüksek Mahkemesi'nin 1992'de aldığı karar. Bu kararla Aborjinler toprak sahibi olma hakkı kazandı.

William başını aşağı yukarı salladı. Kolu tutup çevirmeye başladı. Zor değildi ve yeni basılan sayfalar tek tek tepsiye düşüyordu.

Amcası omzunu sıvazladı. "Kağıt bitine kadar devam et. Beş yüz kopya. Mürekkep bulaşmaya başlarsa bana haber ver."

William kolu çevirip sayfaların üst üste yığılmasını izlemeye başladı. Demek amcasının yaptığı şey, yani gizli işi buydu. Tuhaf bir şekilde hayal kırıklığına uğramış gibi hissediyordu. Yaşlı adam tehlikeli bir şeylerin olduğundan bahsetmişti fakat bu iş son derece sıkıcı görünüyordu. Ama belki de yetişkin olmak böyle bir şeydi. Yine de amcası ne derse yapması önemliydi. Sonra mitingi hatırladı. İki yüz kişi ve dağlarda kurulacak bir kamp. En azından bu ilgi çekiciydi. Belki de çadırda uyuma şansı bulurdu.

Bakışları basmakta olduğu sayfaya çevrildi. "Bildirgemiz" kelimesinin altında bir dizi ifade vardı:

Monarşi ve parlamentonun iki partili sistemini reddediyoruz.

Birleşmiş Milletler ve Avustralya bağımsızlığını kısıtlamaya çalışan her tür kuruluşu reddediyoruz.

Hükümetin temel insanlık haklarına müdahale etmesini reddediyoruz.

Aşırı göç ve Avustralya kültürünün zayıflatılmasını reddediyoruz.

Avustralya kaynaklarının yabancılar tarafından kontrol edilmesini reddediyoruz.

Elit azınlıklara özel ve *imtiyazlı muamele gösterilmesini reddediyoruz.*

Avustralya toprağının elit azınlıklara devredilmesini reddediyoruz.

Cumhuriyetçi ve bağımsızlığıyla iftihar eden bir Avustralya'ya inanıyoruz.

Tüm Avustralyalıların eşit olduğuna ve böyle muamele görmeleri gerektiğine inanıyoruz.

Tüm Avustralyalıların çıkarları için tüm Avustralyalılar tarafından yönetilen bir Avustralya'ya inanıyoruz.

Bireylerin haklarına müdahale edilemeyeceğine inanıyoruz.

Avustralya kültürü ve geleneklerine inanıyoruz.

Tek Bayrak'a inanıyoruz.

Tek Millete.

Tek Devlete.

William gözlerini kırpıp başını kaldırdı. Amcası masasının arkasından onu izliyordu.

Yaşlı adam gülümsedi. "Hiç fena değil, ha?"

17

William ve amcasının bültenleri hazırlamaları o gün ve bir sonraki günün neredeyse tamamını aldı. Önce sayfaların zımbalanmaları gerekiyordu. William yığınların arasında gidip gelerek sayfaları tek tek alıyordu. Ardından her bültenin katlanıp bir zarfa yerleştirilmesi ve son olarak da zarfın üzerine adres yazılıp pul yapıştırılması gerekiyordu. Bu amcasının işiydi. Yaşlı adam masanın çekmecesinden büyükçe siyah bir defter çıkarmıştı. Parmağını dikkatlice sayfa boyunca kaydırıyor, her bir üyenin adresini bulup eliyle yazıyordu. Yavaş ilerleyen bir işti fakat William'ın hoşuna gitmişti. İkinci gün hava yine serinleyince şömine yakıldı ve hafifçe çıtırdayan ateşin ısıttığı, herkesten uzak bu büyük, loş ofiste olmak çok

keyifliydi. Hatta Bayan Griffith öğle yemeğini bir tepsiye koyup amcasınınkiyle birlikte oraya getirmişti. Kâhya kadın ona sert bir bakış attıysa da William ilk kez ondan kokmuyordu. İçi ısınmıştı, güvendeydi ve işe yaradığını hissediyordu.

Yaşlı adamın gizli işine dair yaşadığı hayal kırıklığını çoktan unutmuştu. Bülten etkileyici bir çalışmaydı ve amcası yüzlerce üyesi olan bir organizasyonun başkanıydı. Yüzlerce kulağa çok gelmiyordu fakat saatler süren kağıt katlama ve zımbalamanın ardından William bunun aslında ne kadar çok insan anlamına geldiğini görmeye başlamıştı. Ve bu ciddi bir işti, amcasının Avustralya hükümeti gibi muazzam ve güçlü bir şeye karşı mücadele etmesi inanılmazdı.

"Peki ama şu Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası tam olarak *ne*?" diye sordu bir ara. Görünüşe bakılırsa asıl önemli konu buydu fakat bültenin hiçbir yerinde tam olarak açıklanmıyordu.

"Bir felaket" diye yanıtladı yaşlı adam, başını defterinden kaldırmadan. Fakat William'ın şaşkın bir sessizlik içinde ona baktığını fark edince kalemini bıraktı. "Gerçek şu ki Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'nın ne demek olduğuna dair kimsenin en ufak bir fikri yok. Sorun da bu. Hükümet hâlâ taslağını hazırlıyor. Fakat tüm işaretler bizim gibiler için felaket sonuçlar doğuracağını gösteriyor."

"Neden?"

"Neden?" Amcası sorunun kapsamı karşısında dudaklarını büzerek arkasına yaslandı. "Öncelikle artık benim gibilerin kendi mülklerinin akıbeti konusunda söz söylemeye hakkı olmaması anlamına geliyor. Bu zaten yeterince kötü. Şu anda hükümetin haberi olmasına gerek kalmadan ağaç kesme ya da su bendi inşa etmek gibi şeyler yapabiliyorum. Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası tüm bunları iyice güçleştirecek. Ama hepsi bu kadar değil. En kötüsü artık bu toprağın *benim* olmaktan çıkması. Yani resmen benim olmaktan. Başka insanlar da gelip burada hak iddia edebilirler. Yüz yıllardır burayla hiçbir ilişki-

si olmamış insanlar. Ve ben de bu iddialar hakkında hiçbir şey yapamam." Yeniden önüne eğildi. "Bu konunun pek çok farklı yönü var ve zaman içinde kulağına çeşitli saçmalıklar gelebilir fakat bunlara kanma. En temele inildiğinde bu tamamen bir mülkiyet hakları meselesi."

William mülkiyet hakkının ne olduğuna emin değildi fakat başka birinin amcasının çiftliği üzerinde hak iddia etmesi rahatsız edici bir düşünceydi. Özellikle de şimdi.

"Hangi insanlar?" diye sordu.

"Azınlıklar. Elitler. Aktivistler." Yaşlı adam, William'ın şaşkınlık dolu ifadesine bir süre bakıp göğüs geçirdi. "Aborjinler tabii ki de. Başka kim olacak?"

William işine geri döndü. Aborjinler? Aklına çöller ve elleri mızraklı kara derililer geldiyse de şimdiye dek bir zenciyle tanışmamıştı. Bildiği kadarıyla Powell'da hiç yoktu, dolayısıyla Kuran Çiftliği'yle nasıl bir bağlantıları olabileceğini kestirmek güçtü. Sonra milli parktaki adamların bunya çamlarındaki izler ve tepelerdeki çorak alanlar hakkında söylediklerini anımsadı. Fakat tüm bunlar çok uzun zaman önceydi.

Köşedeki büyük radyo sürekli açık olurdu ve çalışırken onu dinlerlerdi. Yaşlı adam çoğunlukla haber yahut sohbet programlarını tercih ediyordu. Çoğu –deniz aşırı ülkelerdeki savaşlar ya da barış görüşmeleri ya da ekonomi ve işsizlik oranı hakkındaki haberler– William'ın ilgisini çekmese de amcasının hareketlerine ve sinirli sinirli homurdanmasına yahut onaylarcasına başını sallamasına neden olan şeylere dikkat ediyordu. Bu haberler çoğunlukla kırsal kesimi ilgileniyordu. Kuraklık, buğday ve büyükbaş hayvan fiyatlarındaki düşüşle yüksek faiz oranları arasındaki ilişki, duyabildiği kadarıyla, her yerde kötüydü.

Fakat yaşlı adamı asıl sinirlendiren haberler doğrudan hükümetle ilgili olanlardı. William çok geçmeden amcasının başbakan Bay Keating'den nefret ettiğini öğrendi. Bu şaşırtıcı değildi. Bay Keating geçtiğimiz yıl yapılan federal seçimi ka-

zanmıştı ve William bunun Powell bölgesinde hiç hoş karşılanmadığını biliyordu. Başbakanı kimse sevmiyordu. Ancak amcası muhalefet lideri Dr. Hewson'ı da sevmiyordu. İşte William buna şaşıyordu çünkü bu iki isim dışında seçilebilecek başka kimse yoktu, öyle değil mi?

İkinci günün geç saatlerinde amcası Canberra'daki parlamento oturumundan canlı yayın yapan bir haber programı yakaladı. Yankılı bir yayındı ve konuşulanlar son derece sıkıcıydı ama politikacılar hararetli bir şekilde nutuklar attıkça yaşlı adam ileri geri sallanıp duruyordu.

"Siz kime oy verdiniz?" diye sordu William.

"Oy vermedim."

"Herkesin oy vermesi gerektiğini sanıyordum."

"Kanun böyle ama canları cehenneme. Bana zorla taraf tutturamazlar." Yaşlı adam bir bülten alıp havaya kaldırdı. "Ben kendi tarafımdayım."

"Ama..."

"Ama ne?"

William vazgeçti. Yaşlı adamın hoşnutsuzluğunu sezinleyebiliyordu. Sayfaları dizme işine döndü. Ama amcası onu izlemeye devam etti ve ardından uzanıp radyoyu kapattı.

"Resmi mercilerin seni bu kadar etkilemesine izin verme Will. Politikacılar, polis, mahkeme, konseyler. Tüm bunların kulağa son derece önemli geldiğini ve hayatın boyunca sana envai çeşit şey yaptırmaya çabalayacaklarını biliyorum. Fakat tüm bunlar bir parazitten ibaret. Sonunda karar vermesi gereken kişi sensin."

William itaatkâr bir şekilde başını salladı.

"Bana başını sallama!"

William şaşkınlık içinde başını kaldırdı. Son iki gündür yanındaki büyükbaba figürü anında ortadan kayboluvermişti. Kayan yıldızların peygamberi geri dönmüş, soğuk bir ifadeyle ona bakıyordu.

"Ne söylediğim hakkında en ufak bir fikrin yok! Ne düşünüyordun? Günün birinde tüm bunları öylece sana devredeceğim ve her şey bitecek mi?"

"Hayır..."

"Bunu yapmayacağıma inansan iyi edersin!"

William beyninden vurulmuş gibi başını çevirdi.

Ama amcası öfke içinde ayaklandı. "Şimdi beni iyi dinle. Bana kimse bir şey vermedi. Bu mülk altmış yıl önce benim olmalıydı. Ama bunun yerine alabilmek için hayatım boyunca mücadele etmem gerekti. Ama biliyor musun? Böylesi daha iyi. Çünkü bu çiftlik gibi şeyler öylece verilemez. Hak etmen gerekir, tıpkı benim yaptığım gibi."

Yaşlı adam ofis boyunca sert adımlarla yürüdü. Şöminenin yanına gelince paslı ocak demirini alıp kütükleri itekledi.

"Hükümetler! Eskiden oy verirdim, evet, ve tek yaptıkları bana köstek olan kanunlar çıkarmak oldu. Tüm bunları başlatan Whitlam'dı, o herifin para isteyen her ahmağa para dağıtışını izledim. Bir anda çalışmamak sorun olmaktan çıktı, ne de olsa hükümet zaten para verirdi. Vaktini üniversitede boşa harcaman için para verirlerdi. Uyuşturucu içip sokaklarda volta atman için para verirlerdi, kendi ülkeni darmadağın etmen için para verirlerdi. Ve benim gibi aptallara da gülüyorlardı. Bizden nefret ediyorlardı. Tüm sorumluluğu üstlenen her zaman bizler olmamıza rağmen."

Alevler harlayınca William amcasının kopkoyu bir siluete dönüşmesini izledi, sesi de alevlerle birlikte yükseliyordu.

"Whitlam'ı attık ve Fraser geldi ama hiçbir şey değişmedi. Pankart sallamadığın müddetçe kimsenin umurunda değildin. Göçmen, zenci ya da homoseksüel olman gerekiyordu. Ama eğer normal bir Avustralyalı, hele hele benim gibi bir çiftçiysen vay haline. Eskiden bu ülkenin belkemiği bizdik. Fakat o insanlar için değil. Onlara göre biz en büyük sorunduk. Faşisttik. Çevreyi yok ediyorduk. Kontrol edilmeliydik. Fraser gidince Hawke geldi ve her şey daha kötü oldu. İşte ben de o

sırada oy vermekten vazgeçtim. Ne diye uğraşayım ki? Partiler, politikacılar; al birini vur ötekine."

Yükselen alevlerin içinden odun çıtırtıları duyuluyordu ve yaşlı adam yere sıçrayan közleri ayağıyla ezdi.

"Artık bizim gibilerin *konuşma* şekli bile batıyor. Biri sana ırkçı, cinsiyetçi ya da sabit fikirli gibi sözler sarf etmeden konuşamıyorsun. Ülke çapında çiftliklerin iflas etmesi kimsenin umurunda değil, burada insanlar üzüntüden ölüyor. Ama artık önemli olan yalnızca kibarca konuşup kibarca yalan söylemek. Şimdi başımızda Keating var ve o en beteri. Eğer işler onun istediği gibi giderse Avustralya'nın kırsal kesimi sonsuza dek yok olur. Yani evet, onunla ve Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'yla mücadele edeceğim. Kimse benim toprağımdan bir karış dahi alamaz. Dünyanın önüme çıkardığı tüm zorluklara rağmen bu çiftliği ayakta tutmayı başardım. Ve bunu tek başıma yaptım."

Yaşlı adam en sonunda ateşe sırtını döndüğünde demir maşa hâlâ elindeydi.

"Ve sen! Burada birkaç hafta geçirince tek yapman gerekenin ölmemi beklemek olduğunu düşünüyorsun! İşler düşündüğün gibi olmayacak. Hak etmelisin. Sen daha hiçbir şey hak etmedin. O yüzden bana bir daha *asla* öyle başını falan sallama!"

William hiç kıpırdamadı. Kıvrılarak yükselen alevler çatırdıyordu fakat her şey, şömine ve oda ve amcasının silueti gözlerinde biriken yaşlar yüzünden bulanıklaşmıştı. Yardım etmek ve büyümek için elinden geleni yapıyordu. Bu kadar yanlış yaptığı şey neydi?

"Tanrı aşkına ağlama." Yaşlı adam demir çubuğu bırakıp odada gelişigüzel birkaç adım attıktan sonra durdu. Eliyle masayı işaret etti. "Bak. Şu bültenleri bitir. Ve ortalığı topla. Zarfların geri kalanının adreslerini yarın yazarım."

Kapıya dönüp duraksadı. "Anlaman lazım. Hiçbir şey kolay değil... ve bu çiftliği sıkıya geldiğinde pes edecek birine bırakamam."

Ve sonra odadan çıktı.

William gözlerini kırparak yaşları sildi. Burnunu çekip doğrulduktan sonra elinde tuttuğu sayfaları hatırladı. Onları zımbaladıktan sonra bültenin son birkaç kopyasını daha tamamlayıp katlayarak zarflara yerleştirdi. Artık kendini faydalı hissetmiyordu. Hatta hemen arkasında gürül gürül yanan ateşe rağmen buz gibiydi.

İş bitti. William buruşturulmuş kağıtlar, yırtık zarflar ve pul parçalarıyla dolu ofise şöyle bir göz gezdirdi. Hepsini toplayıp masanın arkasındaki çöpe attı. Artık tek istediği malikânenin kendi bölümüne geçip yatak odasında saklanmaktı. Fakat sonra masadaki çekmecelerden birinin açık olduğunu gördü. Orada, eski çek defterleriyle ıstampaların arasında bir şey parlıyordu. Bu büyük bir anahtarlıktı. William baktı. Üzerinde yarım düzine anahtar vardı. Zihninde ana merdivenin sahanlığında, ikinci kata açılan kapı canlandı. Ve malikânenin diğer ucundaki merdivenlerdeki diğer kapılar. Kilitli kapılar. Hiç düşünmeden ve ses çıkarmamaya özen göstererek anahtarlığı aldı.

Bunun yanlış olduğunu biliyordu. Amcasının masasından anahtar çalmamalıydı. Üst kata da çıkmamalıydı. Kâhya kadın onu daha ilk gün uyarmıştı. Amcası da bu emri yinelemişti. William korku dolu bir hayranlıkla elindeki anahtarlığa baktı. Neredeyse geri koyacaktı. Fakat yaptıkları için yaşlı adama içten içe öfkeleniyordu. Ve eğer büyümesi gerekiyorsa, güçlenip kendi kararlarını kendisi verecekse neden hep sadece denileni yapacaktı?

Tam üst kattan sesler geldiğini duydu. Ağır bir şey yerde sürüklendi ve ardından ileri geri gidip gelen ayak sesleri duyuldu.

William anahtarları cebine koydu. Çekmeceyi kapatıp korku içinde koridora çıktı.

18

1941 yılı geldiğinde John, Hoop Dağları'nda çalışmaya geri dönmüştü.

Savaşla birlikte artan kereste talebini karşılamak için Oliver Fisher bıçkıhanesini büyütmüştü ve dağda bir şefe ihtiyacı vardı. İşgücü az olduğundan John sakat bacağına rağmen işe alındı. Bu arada Dudley ise Avustralya Kraliyet Güçleri Sekizinci Bölük'e topçu olarak atanmıştı. Bağlı bulunduğu filo Libya'daki cephelere doğru yola çıkmış fakat Singapur'un kuzeyinde garnizon görevine kaydırılmıştı. Dudley yolladığı mektuplarda sağlıklı ve iyi olduğunu ancak sıkılmaya başladığını yazıyordu.

John belki de savaşın arkadaşını es geçeceğini düşünüyordu. Ama sonra Japonya ordusu Malay Burnu'ndan aşağı inince

müttefik güçleri dağınık bir şekilde geri çekildi ve Singapur düştü. Bir anda Darwin ve Townsville'e Japon bombaları yağmaya başladı. Ülkede panik hakimdi ve artık bir köşeye çekilip beklemek söz konusu değildi, John vakit kaybetmeden askere yazıldı. Başvurusu reddedildi ve dağlardaki görevine geri gönderildi. Elinden yalnızca milislere katılmak geliyordu ve diğer kerestecilerle birlikte gerilla gücü olarak nitelendirilebilecek bir birlik oluşturdu. Herhangi bir düşman çıkarması durumunda görevleri dağlarda saklanıp yöreye dair bilgilerini kullanarak bölgedeki düşman hareketlerini kısıtlamaktı. Ancak tüm hızıyla süren savaşa rağmen Powell bölgesi uyuşuk ve alışılmadık bir savaş alanıydı.

Durumu John için iyice onur kırıcı yapan şeyse Harriet'ın bile üzerine bir üniforma geçirerek Avustralya Kadın Ordusu'na katılmasıydı. Ancak aynı bölgeye atandığından en azından ikisi ara sıra da olsa görüşebiliyorlardı. O günlerde başlıca endişeleri Dudley'in kaderiydi. Sekizinci Bölük bozguna uğramış ve hayatta kalanlar Japonlara esir düşmüştü, peki ama hayatta kalanların arasında o da var mıydı? Ölüm kayıtlarında adı geçmiyordu fakat esir kamplarında tutulanlara dair Kızıl Haç listelerinde de yoktu. Savaş sırasında kaybolmuştu. John ve Harriet umutlarını yitirmeyeceklerine dair birbirlerine söz verdilerse de en ufak bir haber dahi alamadan aylar geçtikçe Dudley hakkında yas tutarmışçasına konuşmaya başladılar. Ve onun yasını tutarken hem birbirlerine hem de ona ihanet etmeye yaklaşıyorlardı.

Yine de bu, gölgelerin arasında yaşanan bir ilişkiydi çünkü Dudley etrafta olmadığında kahkaha ve neşe azalıyordu ve hatta o günlerde Avustralya bile çökmeye yazgılı gibi görünüyordu. Ama en azından John o karanlık aylar boyunca kendisi ve Harriet hakkında artık şüpheye yer olmaması gerektiğini hissediyordu. Yalnız ikisi kalmıştı ve artık ne mali güvence ne de Harriet'ın babasının onayı gibi konular önem taşımıyordu. Geriye yalnızca Dudley'in anısına ve belki savaş durumu iyiye

gidinceye kadar bir süre daha beklemek kalıyordu. Ve gerçekten de 1942 yılı ilerlediğinde işler iyiye gitmeye başladı. Pasifik'te Japon birlikleri geri çekiliyordu ve Yeni Gine'deki askeri birliklerinin ilerleyişi en sonunda durdurulmuştu. Çıkarma riski ortadan kalkmıştı. John artık konuşma yapmanın vakti geldiğine karar verdi.

Ama tam o dönemde Kızıl Haç'tan haber geldi, Dudley hayattaydı! En sonunda bir esir kampında olduğu ortaya çıkmıştı. Durumuyla ilgili herhangi bir bilgi yoktu ve Japonların savaş esirlerine nasıl davrandıklarına dair dehşet verici hikâyeler anlatılsa da bu yine de alabilecekleri en iyi haberdi. Harriet çok sevinmişti fakat nasıl bir tepki vermesi gerektiği konusunda John'un aklı karışıktı. Rahatlamıştı evet, ama öte yandan ani bir korkuya kapıldığının da farkındaydı. Yoksa Harriet'ın bunca zamandır beklediği kişi Dudley miydi? Ne de olsa evlilikle ilgili açık açık konuşmamışlardı. Peki Dudley savaştan dönüyor olmanın cazibesiyle eve geri geldiğinde ne olacaktı? Bu durumda Harriet kimi seçecekti? John tüm çabalarına rağmen bu şüpheden bir türlü kurtulamıyordu. Savaşın ardından dünyanın, cephede çarpışan erkeklerin önüne serileceğine dair inancı gitgide güçleniyordu. Dünya ve onunla birlikte sahip olmak istediği tek kadın.

Sıcak bir yaz günü Harriet'ın evine geldiğinde onu kıpır kıpır görünce içinin burkulduğunu hissetti çünkü bu neşesinin kaynağını biliyordu. Dudley'den ve savaş sırasında kendi yaptıklarından bahsederken her şeyin tatlıya bağlanacağına dair olumlu sözler ediyordu. John tepki vermedi çünkü kendi işiyle ilgili söyleyecek bir şey yoktu ve Dudley hakkında konuşmayı da istemiyordu. Bunaltıcı bir gündü ve kendilerini arka verandadaki koltuklara bırakmışlardı. En sonunda Harriet pes etti. Çayırlardan yükselen boğucu sıcağa karşı yelpaze yaparken başıboş bir sıkıntıya kapılarak sessizce dışarı bakmaya başladı. John onun, kendisi ve sıkıcı sessizliği karşısında hayal kırıklığına uğradığını hissedebiliyordu.

En sonunda sabrının sınırları zorlanan Harriet yüzmeye gitmeyi teklif etti. John bir gayretle oturduğu yerde doğrulup teklifini kabul etti. Belki de soğuk su öfkesini dindirebilirdi. Peki ama nereye gideceklerdi? Kasabada halka açık bir havuz vardı ama orası çocuklarla dolu olurdu, üstelik suyu ılıktı ve klor kokuyordu. Ve tam o esnada John çocukluğundan beri ilk kez Kuran Çiftliği'nin sınırındaki göleti hatırladı. Tabii ya! Derindi ve serin suları asla çekilmiyordu. Zihninde gölete dair bir görüntü canlandı. Bitmeye yaklaşan gün bir anda ona dayanılmaz geldi. Daha şimdiden teninde suyun serinliğini hissediyor, çürüyen yapraklarla toprağın karışık tadını alabiliyordu. Heyecanlanarak Harriet'a mayosunu giymesini söyledi. Oliver'ın arabasını alacaklardı. Benzin sınırlıydı fakat Oliver kendine gizliden gizliye bol miktarda depolamıştı. Bir saat içinde gölete varabilirlerdi.

Ancak gölete gitmek çiftliğin içinden geçmek anlamına geliyordu ve John, bir tarafının bunca zaman sonra oradan geçmekten rahatsız olacağını biliyordu. Fakat boğucu sıcak ve Harriet'ın karmaşık ruh halini düşününce bu pek de önemli değildi. Savaştan uzakta, kaçırılmaması gereken bir akşamüzeri yaşayacaklardı. Üstelik korkacak ne vardı ki? White ailesi artık orada değildi. Elizabeth de gitmişti. Böylelikle arabanın, bacaklarını yakan döşemesine oturup bulutsuz göğün altında ovaları aşıp Lansdowne yoluna ve oradan da kuzeye, Kuran köyüne doğru ilerlediler. Tepe hemen arkasındaydı ve John ilk kapılardan geçip arabayı çamlarla çevrili yol boyunca sürdü. Oradayken dönüp gölete inen patikaya sapmaları gerekiyordu. Fakat John ani bir itkiyle dümdüz devam ederek ikinci kapıya ulaştı. Ve işte malikâne onu bekliyordu.

Bu John'un hayatındaki en kötü anlardan biriydi.

Elbette ki hiçbir şeyin hatırladığı gibi olmayacağını biliyordu. On iki yıl geçmiş ve mülk birçok kez el değiştirmişti. Müştemilat kulübelerinin artık kullanılamayacak durumda olduklarını ve bu yüzden o dönemki mülk sahibinin malikânenin en alt

katını birbirinden bağımsız odalara dönüştürdüğünü duymuştu. Fakat yine de *bunu* beklemiyordu. O muazzam çiftlik evi harabeye dönmüştü. Verandanın boyaları dökülüyordu, duvarları sarmaşıklar sarmıştı ve çatıdaki kiremitler yamuk yumuk olmuştu. Üst kat pencereleri kırılmış, diğerlerininse panjurları indirilmişti. Bahçeler çoktan ölmüş, çiçek tarhları toz içinde kalmıştı. Bahçede tavuklar başıboş geziyordu. Çeşme de havuz da kurumuştu. Toprak, güneşten kavrulmuş ve etrafta kimse yoktu.

Ama hayaletler, onlar her yerdeydi. Yemyeşil otların üzerinde yürüyen, gölgelerin arasında ya da su başında dinlenen beyazlar içindeki erkek ve kadınlar, şömine ateşinin aydınlattığı ahşap ofisinde oturan sert ve yaşlı bir adam ve hemen arkasında rüzgârda savrulan perdelerin uçuştuğu beyazlar içindeki bir kız. Ama bu görüntülerle birlikte yanlış yerde bulunduğuna dair korkunç bir hisse kapıldı: tüm o aklına gelenler gerçekten bu çorak yerde mi yaşanmıştı? Etraf öyle pis, bakımsız ve harap haldeydi ki. John hemen yanında oturan Harriet'ın camdan dışarı bakmakta olduğunu dahi fark etmedi. *Ne yazık*, dedi, *eskiden çok güzel bir ev olsa gerek.* Ve içinde muazzam bir öfkenin kabardığını hissetti. Yazık mı! Durum bundan çok daha kötüydü. Toz toprak, kırık pencereler, boşluğa açılan kapılar.

Arabayı geri vitese takıp uzaklaştı. Bunu yaparken bile yardım etmesi için yalvaran binayı kaderine terk ettiğini hissediyordu. Elinden ne gelirdi ki? Araba yolu boyunca geri gidip gölete uzanan yola saptı. Fakat yolda ilerledikçe üzüntüsü derinleşti. Her yerde aynı bakımsızlığın izlerine rastlıyordu. Yan yatmış ya da devrilmiş çitler, bir zamanlar kulübe ya da ahır olan yıkıntılar. İlk tepeye vardıklarında oradaki küçük kilisenin de yıkılmak üzere olduğunu, mezarlığıysa otların büründüğünü gördü. Mezarlık umurunda değildi –bırakalım da White ailesi çürüsün ve mezar taşları başlarına yıkılsın– ama diğer her şey ona neredeyse fiziksel bir acı veriyordu. Onun olması

gerektiği anda her şeyi kaybetmesi yeterince kötüydü fakat kimsenin talip olmadığını görmek daha bile kötüydü! Yolun geri kalanı boyunca arabayı öfkeli bir sessizlik içinde sürerken Harriet her şeyden habersiz camdan dışarı bakıyordu.

Ama gölete vardıklarında tuhaf bir şey oldu. Çünkü en azından burası hiç değişmemişti, her zamanki gibi kumtaşı tabakalarıyla sakız ve söğüt ağaçlarının sarkan dallarının gölgesinde saklıydı. O eski taş bank bile hâlâ orada, yavaş yavaş akan şelalenin hemen dibindeki yerindeydi. Harriet keyiflenmişti ve etrafı keşfe çıktı. John daha yavaş adımlarla onu takip etti. Karanlık suya baktıktan sonra başını kaldırıp onları çevreleyen tepelere ve daha geride kalan yüksek sıradağlara baktı. Çocukken bu dağlar bambaşka bir dünyaydı. Şimdiyse avucunun içi gibi biliyordu, her tepeyi ve her uçurumu ve her sırtı, tıpkı bu göleti bildiği gibi ve gençliğinin dağlarıyla ovaları çok geride kalmıştı. John orada öylece dururken içinde bir yerde çocukluğuyla yetişkinliğinin, çiftlikle dağların birleştiğini hissetti. Hepsi tam da bu noktada bir araya geliyordu.

İçindeki öfke sönüp gitti. Sanki toprak dosdoğru onunla konuşmuş, ayaklarının altındaki kayalık zemin aracılığıyla ona ulaşmıştı. O buraya *aitti*. Dağlara, ovalara ve kasabalara değil de buraya, tam da bu topraklara. Etrafında dönüp durduğu odak noktası işte burasıydı. Ve onun yokluğunda burası ne hale düşmüştü. Tıpkı onun gibi acı çekmiş, eksik kalmıştı ve o buraya dönmediği müddetçe böyle kalmaya mahkûmdu. Ve tam o esnada anladı. Bu ne hoş bir hayal ne de bir umut, kesin bir inanç, bir gerçeğin kabulüydü, ne kadar sürerse sürsün çiftliği geri alacaktı. Gerçekten de öylece durup etrafına bakarak manzaranın sunduğu tüm görüntü ve sesleri içine çektikçe oraya sahip olduğu anı yaşadığını hissetti. Bu hukuki ya da finansal değil, çok daha temel bir sahiplikti. Bu aydınlanmanın gücü ona sert bir kibir, dağlardan akıp gelen bir canlılık vererek sanki tüm bilgelik ve güçlerini oracıkta kazandığını hissettirdi.

Aniden Harriet'ın varlığının farkına vardı. Kız çoktan üzerinde sadece mayosu kalacak şekilde kıyafetlerini çıkarıp suya girmişti bile. Sahiplik duygusunun ateşiyle yanıp tutuşan John gömleğini yırtıp atarak ona katıldı. Suyun serinliği rahatlatıcıydı ve bir süre yüzdüler, birbirlerine ıslatıp şakalaşarak suyla taşın gizeminin keyfini çıkardılar. Ardından akşam güneşi yavaş yavaş çekilirken üzerlerine bir ağırlık çöktü. Kendilerini suya bırakıp sohbet ettiler. Güneş battı ve suyun üzerinde böcekler dönüp durmaya başladı. En sonunda susup yavaşça birbirlerinin etrafında dönmeye başladılar. John derin bir dinginlik hissediyordu, o ana dek hiç olmadığı kadar huzurluydu ve Harriet'ın da ondaki bu değişikliğin farkına vardığını hissedebiliyordu. Tam olarak kim olduğunu bilen bir erkekti. Aralarında insanı uyuşturan bir yoğunluk oluştu. Sonra Harriet aniden saçlarını savurup tek kelime etmeden göletten çıktı. John suda kalıp onu izledi. Harriet kayalıkların arasında dikkatlice ilerleyip ağaçların arasından sızan son güneş ışınlarının ısıttığı düz bir kayanın üzerine oturdu. Kendini geriye doğru atıp kollarını açarak başını güneşe çevirip gözlerini kapadı. John suyun üzerinde kalıp uzun ve her tür sakınmadan uzak bu an boyunca Harriet'a baktı. Ardından kollarını açıp dibe daldı.

Dipteki su yüzeydekinden daha soğuk ve berraktı. Kayalığa yaklaştıkça kumlu zemin gitgide derinleşiyordu. Göletin kıyıları düşmüş ağaç dallarıyla kaplıydı ama kayalığın altı kapkaranlıktı. Oraya doğru yüzdü ve derine indikçe gözlerinin önünde kayalara uzanmış olan Harriet'ın ıslak bedeni belirdi. Onu sanki az önce yaşadığı aydınlanmada düşlediği, gelecekte sahip olacağı –birlikte sahip olabilecekleri– her şeyi taçlandıran bir sembolmüş gibi arzuluyordu. Ve sonra bir anda önünde savaştan dönüp kazandığı zaferle övünen Dudley beliriverdi ve Harriet'ın pürüzsüz, apak bedeni kendisinin değil onun oluyordu. John artık kayalığın altında, çukurun derinliklerindeydi. Karanlığın içinde, uzanamayacağı kadar derinde, ışılda-

yan ağaç dallarının kestiği hafif bir akıntı vardı. Ciğerleri yanmaya başladı, su buz gibiydi ve Harriet'ı düşünmek hâlâ tenini alazlıyordu. Ama Dudley döndüğünde John'un elinden alınacaktı. Tıpkı diğer her şeyde olduğu gibi.

En sonunda tuttuğu nefesini bırakıp suyun içinde dönerek göletin karşı kıyısına doğru yükselmeye başladı. Sığlığa ulaşınca sudan çıktı. Sırılsıklam bir halde kayaları tırmanıp nefes nefese Harriet'ın yanına gitti. Harriet bir an için onun geldiğini hayal meyal fark ettiyse de gözlerini açıp ellerini siper ederek başını kaldırdı. Ve kalbinin derinliklerinde bu iki erkekle ilgili neler hissettiğini ve eğer günün birinde birleşecek olurlarsa seçiminin John mu yoksa Dudley mi olacağını kim bilebilirdi? Ama John hep gizemli olmuştu, asla kendini tamamen ortaya koymamıştı ve işte bu adam şimdi önünde yarı çıplak, neredeyse vahşi ve korkutucu fakat tüm maskelerinden yalnızca onun için arınmış bir şekilde duruyordu. John ise Harriet'ın telaş olarak nitelendirilebilecek bir tepkiyle doğrulduğunu gördü; ama bu hareketin aslında ne kendini savunma ne onu geri çevirme ne de aniden ortaya çıkan bir istekle ilgisi vardı. Son anda kendini kontrol edip dizlerini göğsüne çekti. Ama John çoktan önünde eğilmiş yüzünü onun yüzüne yaklaştırarak elini mayosunun kopçasına atmıştı bile.

19

William'ın anahtarları deneme cesaretini toplayabilmesi için iki gün daha geçmesi gerekti. Beklediği fırsatı, amcası bültenleri postalamak üzere eski kamyonetine binip Powell'a gittiğinde yakalayabildi. Yani geriye dikkat etmesi gereken yalnızca annesiyle Bayan Griffith kalmıştı. Annesi sorun değildi ama etrafı kolaçan etmek üzere evin içinde hayalet gibi sessizce süzülen kâhya kadın her an her yerden çıkabilirdi. Bu yüzden William ana merdiveni kullanmamaya karar verdi. Orası da oldukça göz önündeydi. Ya doğu ya da batı kanadındaki merdivenlerden birini kullanmasını gerekecekti. En iyisi batı kanadı olurdu, Bayan Griffith'in odasına en uzak yer orasıydı. Ama oradaki sahanlık tozlu kutu ve kağıt yığınlarıyla kapalıydı.

Geriye tek seçenek kalıyordu. William yatağının altındaki anahtarları alıp doğu kanadındaki merdivene gitti. Dar ve gösterişsiz basamaklar yukarıya doğru uzanıyordu. İlk kat merdivenini çıkarken eski tahtalar ayaklarının altında gıcırdıyordu. Sonra sahanlığa gelip bölmeyi inceledi. Boyalı değildi ve bir duvardan diğerine ancak geliyordu, belki de geçici bir süre için gelişigüzel yerleştirilip sonrasında unutulmuş bir bariyerdi. Kapının başka bir yerden getirildiği belliydi: eskiydi, koyu ahşap rengi panellerin üzerinde parlak yeşil çizgiler vardı. Kapı topuzunun hemen altına asma kilitli bir sürgü takılmıştı. William anahtarları tek tek denemeye başladı. Üçüncü denediği anahtar kilide tam oturdu. Fakat önce anahtarı çevirmek ve arkasından paslı kilidi açıp çıkarmak için epey uğraş vermesi gerekti. İşi bittiğinde parmakları zonkluyordu ve çok fazla ses çıkardığına emin bir halde soluk soluğa etrafı dinledi. Ama malikâneden gelen bir ses duymadı. Temkinli bir şekilde topuzu çevirip kapıyı itti.

Menteşeler gıcırdadı ve önünde zifiri bir karanlık belirdi. William bir süre gözlerinin alışmasını bekledikten sonra hemen önünde yukarıya doğru uzanan basamakları gördü. İçeri girip kapıyı arkasından çekip kapattı. Tırmanmaya devam ederken burnuna bir koku geldi. Bu, alt katlardan tanıdığı bir kokuydu: küf, çürüyen ahşap ve kaçınılmaz zaman kokusu. Fakat alt katlarda belli belirsiz olan bu koku burada son derece yoğun ve keskin bir hal alarak William'ın burnunun kaşınmasına neden oldu. Üstelik burası daha da serindi. Yüzünü ekşitip burnunu kaşıdı ve çok geçmeden en üst basamağa ulaştı.

Soğuk, karanlık... ve boş. İlk izlenimleri böyleydi. Alt katlarda gördüklerinden çok daha geniş ve yüksek tavanlı upuzun bir koridorun başındaydı. Yer yer sızan ışık haleleriyle aydınlanarak ilerideki karanlığa doğru uzanan koridor sanki malikâneyi doğu ucundan batı ucuna dek baştan sona kat ediyor gibiydi. William şaşkınlık içinde bakakaldı. Burada ne bir eşya ne de herhangi bir dekorasyon vardı ve diğer katların ak-

sine üst katın bölmelere ayrılmadığını fark etti. Malikâneyi orijinal boyut ve haliyle görüyordu. Fakat yine de eski ihtişamından çok uzaktı. Tavan örümcek ağlarıyla kaplıydı ve yer yer plakalar halinde şişip sarkmıştı. Küfle kaplı duvarlardaki alçıysa yine yer yer kabarıp soyularak örgü işine benzeyen şekiller oluşturmuştu. Ve zemin kararıp yamulmuştu, tahtalar su lekeleriyle kaplıydı.

Koridor boyunca boş odalara açılan yüksek kapılar vardı. Kendini masallardaki devlerden birinin kalesine düşmüş gibi hisseden William odadan odaya yürüyerek içlerine bakmaya başladı. Doğu kanadı, girişteki salonun her iki yanında ikişer tane olacak şekilde dört devasa odadan ibaretti. Bunların her biri de boştu. Ahşap zeminde boşluklar vardı, şömineler yerlerinden sökülmüştü ve pencereler çakılan tahtalarla kapatılmıştı. Bunlar bir zamanlar yatak odası olsa gerek, diye düşündü William; fakat şimdiye dek gördüğü tüm yatak odalarından daha büyüklerdi. Etraf öyle sessiz ve bomboştu ki. Üst katta ne bulmayı beklediğini bilmiyordu, yine de merdivenleri çıkarken bu kasvetli boşluktan ziyade *herhangi bir şey* bulacağını düşünmüştü.

Ama burası aylaklık edecek bir yer değildi. Bayan Griffith'in odasının tam üstündeydi. Koridor boyunca batı yönünde ilerleyerek malikânenin daha dar bölümlerine yöneldi. Burada sağlı sollu ikişer adetten toplam dört oda daha vardı. Her ne kadar oldukça geniş olsalar da ilk dört odadan daha küçüklerdi. İçlerinden birinin zemini siyah beyaz karolarla kaplıydı ve duvarın birkaç yerinden ucu görülen borular buranın bir zamanlar muhtemelen banyo olarak kullanıldığını düşündürüyordu. Ama bu odaların da tamamı karanlık ve terk edilmişti. Onları da geçerek malikânenin orta noktasına doğru ilerledi. Ana merdiven hemen sağında bulunduğu kata ulaşıyordu. Solundaysa geniş, çift kanatlı bir kapı doğrudan ön verandaya açılıyordu. William duraksayıp merdiveni ve aşağıdaki sahanlığa yerleştirilmiş ayırıcı bölmeyi inceledi. Amcası bu yolu

kullanıyordu... peki ama üst kata geldiğinde nereye gidiyordu?

William ilerlemeye devam etti. Malikânenin batı kanadı da doğu kanadının ayna yansımasıydı. William sayıyordu. Her iki uçta da toplam sekiz oda: banyolar sayılmazsa geriye on dört oda kalıyordu. Bunca odaya ihtiyaç duymuş olamazlardı. Hem zaten acaba nasıl insanlardı bunlar? İsimlerini duymuştu fakat bu ona hiçbir anlam ifade etmemişti ve şimdi gördüğü bomboş odaların da bu konuda pek bir faydası yoktu. Durup etrafı dinledi. Zemin gıcırdıyordu ve ara ara tavandan gelen belli belirsiz hışırtılar duyuyordu. Bu muazzam koridor bir gölgeler mağarası şeklinde önünde uzayıp gidiyordu. Burada anılar mı vardı? Sesler? Yüzler? Hayır... Hayalet diye bir şey yoktu. Batı kanadına doğru yürümeye devam etti. Ve en sonunda değişik bir şeye rastladı. Koridorun sonunda her iki taraftaki odaların kapıları kapalıydı. Ve içlerinden birine asma kilit takılmıştı.

Demek burasıydı. William buraya gelerek nasıl bir suç işlediyse bu kapıları açtığında suçu ikiye katlanırdı. Fakat artık duramazdı. Sağ koldaki kilitli olmayan son odayı denedi. Kapı ses çıkarmadan açıldı. Beyaz ışıkla çevrelendi. Şaşkın bir şekilde gözlerini kırpıştırdı. İlk gördüğü şey perdeler oldu, gün ışığıyla aydınlanan pencerelerin önünde uçuşan beyaz perdeler. Ve William'a bir an için sanki ışıktan bir kabın içinde yüzüyormuş hissi verecek şekilde bu aydınlığı yansıtan yüksek, beyaz duvarlar. Sanki burası bambaşka bir malikâneydi. Duvarların birinin önünde demir çerçeveli ve beyaz çarşaflarla örtülü bir yatak vardı. Büyükçe bir gardırop ve benzer tasarımlı bir de şifonyer. Şöminenin önündeki alçak masanın etrafına modası geçmiş deri koltuklar yerleştirilmişti ve şömine rafında gümüş şamdanlar duruyordu. Veranda kapılarının arkasındaysa uzak tepelere dönük ve geçip gitmiş bir çağın görüntüsünü andıran iki geniş hasır iskemle vardı.

Demek amcası burada uyuyordu! William amcasının yatak odasının malikânedeki en karanlık ve soğuk yer olacağını ha-

yal etmişti... Oysa burası gün ışığı ve ferahlık doluydu. Ama yine de hiç şüphe yoktu, yaşlı adamın terlikleri yatağın ucundaydı ve yıpranmış bornozuyla pijamaları yatak örtülerinin üzerine atılmıştı. Sanki William orada, amcasının sert kalbinin içine bakmış, narin ve çok güzel bir şeyler bulmuştu. Yaşlı adamın ona ikinci kata çıkmayı yasaklamasına şaşmamalıydı. Burası gerçek anlamda bir sırdı. Biraz daha dikkatli bakıldığında odanın zamanın yıkıcı etkilerinden tamamen kaçamadığı anlaşılıyordu. Buranın zemini de diğer her yer gibi kabarıp bükülmüştü, beyaz alçı duvarlarsa çatlak ve lekelerle kaplıydı. Ama yine de bu odada sanki bir erkek değil de bir kadın yaşıyormuş gibi bir hava vardı. Verandadaki hasır sandalyeler, tiril tiril sallanan beyaz perdeler.

Sonra William asma kilitli diğer odayı anımsadı. Koridora çıkıp bu son kapıya baktı. Bu oda ofisin tam yukarısında olmalıydı. Daha ileri gidip gitmeme konusunda tereddüde kapılarak elindeki anahtarlara baktı. Güneş ışığının aydınlık sıcaklığının ardından koridor oldukça serin ve karanlık gelmişti ya da belki az önceki bembeyaz yatak odasının aksine bu kapının ardında kayda değer bir şey bulamayacağına dair bir hisse kapılmıştı. Ama yine de anahtarları tek tek denemeye başladı ve ikinci anahtar kilidi kolaylıkla açtı. Artık geri dönüşü olmadığından kapıyı iterek açtı.

Onu bir koku karşıladı. Zaman ve nem kokusundan ziyade daha yağlı, keksin ve metalik bir kokuydu. William kendi çiftliklerindeki babasının kulübesini anımsadıysa da bu koku aslında oradakinden de farklıydı. Tuhaf, kızılımsı karanlığa doğru bir adım attı. Pencereler kalın perdelerle örtülüydü ama yine de duvarların kan kırmızıya boyalı olduğunu görebiliyordu. Duvarlardan birine ön tarafı camlı uzunca bir dolap yaslanmıştı ve köşelerden birinde büyük bir sandık duruyordu. Bir başka duvarın önündeyse üzeri alet edevatla kaplı bir tezgâh vardı. Fakat William'ın dikkatini asıl çeken şey, odanın arka tarafındaki pencerenin önünde eğik duran bir şeydi.

Bu bir teleskoptu: demir bir ayaklığın üzerine yerleştirilmiş pirinçten bir tüp, gözleyici ve avcı bir zekâyla yaratılmış bir cihaz. Bu, insanların yıldızları incelemek için kullandıkları modern teleskoplardan değildi. Yelkenli gemiler ve denizi anımsatan daha eski bir cihazdı. Acaba amcasının her gece burada tek başına yaptığı şey bu muydu? William neredeyse yaşlı adamı kara yahut ufukta bir başka yelken arayan kaptanlar gibi teleskobun üzerine eğilmiş, ovanın okyanusumsu karanlığını tararken hayal edebiliyordu. Ama ne için? Gerçekte ne arıyor olabilirdi? Bu, amcasının ruhuna attığı bir başka kaçamak bakıştı. Bu kızılımsı odada duran böyle bir cihaz bu kez onu rahatsız etmişti.

William cesareti kırılmış bir halde, dikkatini duvarın önündeki uzun masaya yöneltti. Masanın kenarına bir mengene takılıydı ve masa lambasının altında bir alet kutusu duruyordu, fakat yine de bu sıradan bir masa değildi. Üzerindeki çerçevede üç tüfek asılıydı. Yağlanmış çelik namluları parlıyordu. Ve masanın üzerinde cephane kutularıyla birlikte ışıldayan bir tomar kurşun duruyordu. William sonunda onu en başından beri rahatsız eden kokunun ne olduğunu buldu. Bu barut kokusuydu. Amcasının bir tüfek koleksiyonu olmasına şaşmamalıydı. Köpek vurmaktan bahsetmişti ve kurak mevsimlerde çiftçilerin zaman zaman büyükbaş hayvanlarını vurmak zorunda kalabildiklerini herkes bilirdi. Ama William tüfeklerden hoşlanmadı. Bu odada olmaması gerektiğine dair hisleri yoğunlaşmıştı.

Camlı dolaba doğru ilerledi. İçindeki beş rafın her birinde yalnızca tek bir eşya vardı: Camsız, eski bir gözlük. Üzeri kapkara olmuş, kapaksız ve içi kirle kaplı bir cep saati. Kapağı lekeli ve çizik, soluk kırmızı deri bir defter. Ve son olarak, bu eşyaların arasında en rahatsız edici olan yırtık pırtık bir bot teki. Tüm bunlar da neyin nesiydi? Hepsi birbirinden değersiz görünüyordu; peki ama neden böyle güzel bir dolapta saklanıyorlardı? Odanın gizli bir ibadet yeri olduğu gibi bir hisse ka-

pılarak amcasını bu nesnelerin önünde başı eğik bir şekilde dururken hayal etti. Bu hiç mantıklı değildi ama yine de gerçek John McIvor'ın tam karşıdaki aydınlık odada değil de burada bulunabileceğini hissediyordu. Artık kendini iyice rahatsız hissettiğinden arkasını döndü.

Geriye yalnızca köşedeki sandık kalmıştı. William kendi kendine sandığı açmasına gerek olmadığını söyledi. Bu gizemi de keşfedilmemiş olarak bırakıp kırmızı duvarlarla teleskobun izleyici gözünden kaçabilirdi. Ama yine de sandığın yanına diz çöküp kancasını açtıktan sonra kapağı kaldırdı. Burnuna naftalin kokusu geldi ve sandıkta katlı bir takım elbiseyle askeri tarzda bir şapka dışında bir şey olmadığını gördü. Korkuya kapılamayacak kadar büyülenen William yavaşça şapkayı çıkardı. Çok eski, yıpranmış ve iyice ufalmış bu şapka, subayların keplerine benziyordu. Şapkanın üst kısmını boydan boya çevreleyen altın rengi şeridi incèledikten sonra başına taktı. Ağırdı ve çok büyük olmamasına rağmen rahatsızlık vermiyordu. Sandığa uzanıp bir üniforma olduğunu anladığı takımın ceketini çıkardı. Öyle soluktu ki aslında ne renk olduğunu kestirmek güçtü ama alt manşonun üzerinde bir çizgi vardı ve kol kısmında, omuza yakın bir kumaş parçası dikilmişti. Acaba bu kimin üniformasıydı? Amcasının mı? Yoksa yaşlı adam bir savaşa mı katılmıştı?

O esnada William ceketin ön cebinde bir şey olduğunu fark edince uzanıp kadife kaplı bir kutu çıkardı. Madalyalar diye geçirdi içinden, bu kutuda savaşta kazanılmış madalyalar olabilirdi. Ancak kapağı kaldırınca kutunun içinde yalnızca bir rozet olduğunu gördü, üzerinde çerçevesinin etrafı harflerle çevrili, kabartma bir arma bulunan altın rengi bir kalkan. Şapkayı çıkarıp ön tarafını inceledi. Evet, orada da daha koyu renk bir kumaş parçası vardı. Rozeti buraya taktı. Böyle daha iyiydi: şapka artık daha resmi ve önemli görünüyordu ve onu yeniden başına taktığında bu ilave ağırlık tam olması gerektiği gibiydi. O artık bir komutandı... şey, işte herhangi bir şeyin komutanı.

William tuhaf bir hoşnutlukla elini bir kez daha sandığa daldırdı. Üniformanın pantolonunun altında soğuk bir metale dokundu. Dokunduğu bu nesnenin ağırlığına şaşırarak çekip çıkarınca elinde bir tabanca tuttuğunu görüp hayrete düştü. Çok eksi görünüyordu. Bu, eski Western filmlerinde gördüklerine benzer bir altıpatlar değildi; siyah renkliydi, köşeliydi ve sanki elde yapılmış gibi bir havası vardı. Fakat yine de bir tabancaydı.

William tabancayı şaşkınlık içinde kavradı. Başındaki kasket ve elindeki silahla içten içe bir güç duygusuna kapıldı. Hâlâ olmaması gereken bir yerdeydi, kırmızı duvarlar üzerine üzerine geliyordu ama artık bir üniforma giymişti ve elinde de bir silah vardı. Ayağa kalktı. Kendini daha uzun boylu hissediyordu. Daha büyük. Dolaba dönünce camlı kapakta yansımasını gördü. Başındaki rozet parlıyordu ve silahı güçlü bir şekilde elinden aşağıya sarkıyordu. Henüz yalnızca bir çocuktu ama gördüğü bir erkeğin gölgesiydi. Silahı yavaşça kaldırıp nişan aldı. Camdaki yansımada beyaz yüzlü ve sessiz bir başka siluet daha belirdi. William arkasına dönünce Bayan Griffith'in öfkeli gözlerle ona baktığını gördü. Ve bir şey söyleyip hareket etmesine fırsat kalmadan, kadın sertçe eline vurunca silahı gürültüyle yere düşürdü.

20

William kâhya kadını ve ne kadar sessiz olabildiğini tamamen unutmuştu. Burada olduğunu nasıl bilmişti? Sesleri mi duymuştu? Merdivendeki kapının açıldığını görüp neler olduğuna bakmak üzere üst kata mı çıkmıştı? Yoksa bir şekilde onun burada olduğunu fark mı etmişti? Nasıl olduğunun önemi yoktu, yakalanmıştı. Eli acıyordu ve Bayan Griffith onu sertçe ittirerek silahtan uzaklaştırdı. Tabanca zehirli bir yılan gibi yerde yatıyordu.

"Silahı doldurdun mu?"

William başını iki yana salladı. Kâhya kadın dağınık gri saçlarıyla yün ceketi birbirine karışmıştı ama yine de tuhaf bir güç ve şaşırtıcı bir hıza sahipti.

"Zaten dolu muydu? Baktın mı?"

William şaşkınlık içinde bir kez daha başını iki yana salladı. Tabancayı sandığın dibinde, eski kıyafetlerin altında bulmuştu. Neden dolu olsundu ki?

"Aptal çocuk."

Silaha doğru eğildi; çömelmeden, bacaklarını iyice açıp öfkeli bir homurtuyla yere uzandı. Silahı temkinli bir şekilde önünde tutarak tezgâhın üzerine bıraktı. Ardından William'a dönüp tokat atarak başındaki asker kepini uçurdu. William şaşkınlık içinde ona baktı.

"Bundan daha da fazlası olacak" diye tısladı, "amcan olanları öğrendiğinde. İçeri nasıl girdin?"

Yalan söylemeyi denedi. "Kapılar açıktı."

"Saçmalık. Anahtarların vardı. Göster bana."

William utanç içinde cebindeki anahtarlığı çıkardı.

Kâhya kadın sert bir hareketle anahtarlığı çekip aldı. "Bunları nereden aldın?"

"Ofisten."

"Çaldın! Amcanın masasından!" Anahtarları kıyafetinin ceplerine sokuşturduktan sonra etrafına baktı. Başka ne çaldın? Ceplerinde başka ne var?"

"Hiçbir şey yok."

"Göreceğiz. Amcan eve döndüğünde göreceğiz. Hiçbir şeyi saklayamayasın diye burada bekleyeceğiz. Seni bu odaya kilitleyeceğim. Nasıl, hoşuna gider mi?"

"Başka hiçbir şey yok!" diye bağırdı William, ceplerini ters yüz ederek.

"Hmm." Yaşlı kadın William'ın boş ellerine baktı. "Ama şu sandığı karıştırmışsın. O şapka başında ne arıyordu?"

"Sadece deniyordum."

"Bu amcanın hiç hoşuna gitmeyecek. O sandığı amcana babası bırakmıştı."

"Geri koyarım..."

"Hayır, koymayacaksın. Her şey olduğu gibi kalacak."

Kâhya kadın bu kez de camlı dolaba eğilmiş William'ın hatalı davranışlarına dair başka kanıtlar bulma umuduyla içindeki eşyaları karıştırıyordu. William bu kadının bir cadı olduğuna karar verdi. Ve tıpkı en başında söylediği gibi onun hata yapacağı ânı kollamıştı.

"Yat kalk haline şükret" dedi kadın dolabı kapatırken. "Buradaki eşyaları karıştırsaydın amcan ne yapardı bilmiyorum. Bunların ne olduğunu biliyor musun?"

William üzgün bir ifadeyle başını iki yana salladı.

"O kadar zeki değilsin, öyle mi? Bunlar ölü bir adama ait, işte bu."

William tüylerinin diken diken olduğunu hissetti.

"Ah, evet" diyerek ona doğru ilerledi. "Bunlar onun mezarından çıkartıldı. Burada, tam ayaklarımızın altında yatıyor. Malikâne mezarının üzerine inşa edilmiş."

William kâhyadan ve onun yüzündeki zevk dolu ifadeden geriledi.

"Girmemen gereken yerlere girdiğinde bunu hatırla. Bu odada ölü bir adam var. Malikâne de onun mezar taşı." Elleriyle onu kovaladı. "Çık dışarı. Odana git ve çağrılana kadar bekle."

William boş koridorlar boyunca koşarak kendi odasına indi. Ama orada da annesi vardı ve sıkıntısını gizlemesi mümkün değildi, ona olanları anlatması gerekti. Annesi öfkeden deliye dönerek ona bağırdı. Ne yaptığını sanıyordu? Amcası katı kurallar koymuştu ve William'ın görevi bu kurallara uymaktı, anahtar çalıp kilitli kapıları açmak değil. Neleri tehlikeye attığının farkında değil miydi? Amcasının neler yapabileceğini bilmiyor muydu? Ona her şeyi baştan anlatması mı gerekiyordu? William umutsuzca başını iki yana salladı. Bir daha asla böyle bir şey yapmayacağına dair söz verdi. Fakat içten içe artık her şey için çok geç olduğunu biliyordu. Amcası zaten ondan hoşlanmıyordu. Bu da bardağı taşıran son damla olacaktı. Annesinin bağırıp çağırması bitince William odasına gidip yatağına kıvrılarak kaçınılmaz çağrıyı beklemeye başladı.

Uzun süre bekledi.

En sonunda kamyonetin boğuk homurtusunu ve amcasının koridorlarda yankılanan ayak seslerinin duydu. Kâhya kadının ona rapor verdiğine emin olduğu yarım saatlik bir sessizlik oldu. Ve en sonunda annesi yatak odasının kapısında belirdi: amcası ön bahçede onu görmek istiyordu. William ayağa kalkıp idam sehpasına giden bir çocuk gibi yürümeye başladı. Dışarıya akşamüzeri serinliği çökmüştü. Amcası boş çeşmenin kenarına oturmuş, uzaktaki ovalara bakıyordu, kucağında da bir şey vardı. William biraz daha dikkatli bakınca bunun o asker kepi olduğunu gördü. Kanıt. Yaşlı adamın yanına varınca orada bir süre sessizlik ve pişmanlık içinde bekledi.

"Kış hasadı zamanı geldi" dedi amcası en sonunda.

William temkinli bir şekilde uzaklara baktı. Uzaktaki ovalarda dama tahtasını andıran çiftlik arazileri yer yer tozlu bir yeşile bürünmüştü: yeni mahsul. Birkaç ay içinde buğday altın rengine dönerek olgunlaşacaktı, yani babası öleli tam bir yol olmuş demekti.

"Gidişata bakılacak olursa şu çiftçiler tam anlamıyla kumar oynuyor. Eğer yakında yağmur yağmazsa mahsullerinin tamamı heba olur." Yaşlı adam bulutsuz göğe bakıyordu. "Bana soracak olursan yağmur yağmayacak. Ne bu bahar. Ne de yaz. Bizi korkunç günler bekliyor." Başını öne eğip boğazını temizledi. "Bayan Griffith'in söylediklerine bakılırsa keşif gezisine çıkmışsın."

İşte vakit gelmişti.

"Oraya çıkmamanı söylememin nedenleri vardı" dedi amcası suratını asarak. "O katlar güvenli değil. Ben yolumu bulabilirim ama sen deliklerden birine düşebilir ya da duvarlardan birinin üzerine yıkılmasına neden olabilirdin. Orası güvenli değil."

"Özür dilerim."

Yaşlı adam dönüp ona baktı. "Şu anahtar çalma olayı da pek hoşuma gitmedi. Kapıları keyfimden kilitlemiyorum. Özellik-

le de söz konusu olan şey silahlarsa. Silahlar oyuncak değildir. O tüfekleri gözden uzakta, kilitli dolapların arkasında saklamamın nedeni bu." Bir an duraksadıktan sonra yeniden konuşacak gibi olduysa da hemen arkasından kederli bir ifadeyle gülümsedi. "Ama şu tabanca, doğrusu onu tamamen unutmuştum."

William şaşkınlık içinde bekledi.

Fakat amcasının ifadesi bir kez daha sertleşti. "Ona dokunmamalıydın. O tabanca yüz yaşından büyük. Dolu değildi fakat sen bunu bilmiyordun. Bayan Griffith kızmakta haklıydı. Orada işin yoktu." Hemen ardından yüzündeki gülümseme yeniden belirdi. "Ama Bayan Griffith bu malikânede kimsenin işinin olmadığını düşünüyor, kendisi hariç. Hatta benim bile." Yavaşça William'ın omuzunu tuttu. "Bu kez sorunsuz atlattık. Ama bir daha yanında ben yoksam oraya çıkma."

William duyduklarına inanamıyordu. "Sinirlenmediniz mi?"

"Bülten konusunda bana yardım ettiğin için ödeştik diyelim." Yaşlı adam başını yana eğip ona baktı. "Sanırım camlı dolapta gördüklerini merak ediyorsun."

"Bayan Griffith onların ölü bir adama ait olduğunu söyledi."

"Öyle mi dedi? Eh, doğru sayılır."

"Adamın malikânenin altında gömülü olduğunu söyledi."

Amcası güldü. "Seni korkutmaya çalışıyor."

"Doğru değil mi?"

"Ah, olabilir." Dönüp otların arasından yükselen kırık çeşmeye baktı. "Aslında heykeli bunun tam ortasındaydı. Bir kâşifti o. Adı da Alfred Kirchmeyer'dı."

William boş boş baktı.

"Hayır" dedi amcası, "meşhur olanlardan değil. Ama Kuran Çiftliği'ni keşfettiği söylenebilecek biri varsa o da kendisidir. Buraya ayak basan ilk beyaz adamdı."

"Ben de düşünmüştüm ki..."

"Evet, evet, Darling Downs'ı bulan Cunningham'dı ama sana daha önce de söylediğim gibi bu kadar kuzeye gelmemiş-

ti. Bunu yaklaşık on yıl sonra yanındaki üç adamıyla birlikte Kirchmeyer yaptı. Tabii adlarını hiçbir tarih kitabında bulamazsın. Alfred ormanda yaşayanlardan biri değildi, sadece Sydney'li önemsiz bir araştırmacıydı. Neden kâşiflik yapmak istediğini Tanrı bilir. Belki de şu meşhur iç denizi bulma hayalleri kuruyordu. Fakat o ve adamları buraya gelmekte öyle geç kalmışlardı ki neredeyse ilk yerleşimciler onlardan önce gelmiş olacaklardı."

Yaşlı adam güneyde, batmakta olan güneşin büyük büyük gölgeler oluşturduğu tarlalaıa bakıyordu.

"Durum içler acısıydı. Zenciler yiyeceklerinin yarısını çalıp atlarıyla birlikte kaçınca dört adam yola yayan devam etmek zorunda kaldı. Sonra bir sabah Kirchmeyer kendi başına yola çıktı –kimse nedenini bilmiyor– ve onu bir daha gören olmadı. Diğerleri bir süre onu aradıktan sonra vazgeçip Sydney'e döndüler. Kirchmeyer'ın haritaları ve günlüğü de onunla birlikte ortadan kaybolduğundan ortada rapor edilebilecek bir şey yoktu. Hem zaten o zamana kadar yerleşimciler güney Downs'a ulaşmıştı ve yaşanan toprağa hücum çılgınlığında bu keşif gezisi de unutulup gitti. Ama bir yıl kadar sonra Heatherington adında bir işgalci burada hak iddia etmek üzere bir temsilci gönderdi. Temsilci ovalarda dolaşırken günün birinde bir tepeye ulaştı. Tepeye tırmanıp etrafına baktı ve evet, diye düşündü, aradığım yer işte burası."

William amcasının bakışlarında bir tuhaflık sezinledi.

"Burası mı?" diye sordu.

"Kesinlikle. Ama daha bitmedi. O gece, temsilci kamp kurarken otların arasında bir iskelete rastladı. Kıyafetlerinden bunun beyaz bir adama ait olduğunu anladı. Ve kıyafetlerin ceplerinde başka şeyler de vardı. Gözlük, pusula, bir saat, bir günlük..."

Ve bir bot teki, diye düşündü William durumu kavrayarak.

Amcası başını sallıyordu. "Kimlik tespiti için günlük yeterliydi. Kapağında A. K. harfleri kazılıydı, iskeletin kafatası içine

göçmüştü. Kirchmeyer öylece dolaşmaya çıkıp ölmemişti, öldürülmüştü. Bu zencilerin işiydi tabii. Aptal değillerdi ve beyaz adamın kötü haber olduğunun farkındaydılar. Sanırım manzaraya bakmak için tek başına buraya geldiğinde onu öldürdüler."

Yaşlı adam bir süre bunu düşündü.

"Her neyse, temsilci iskeleti gömdü ama bulduğu eşyaları saklayıp onları Heatherington'a geri götürdü. Yıllar sonra, Heatherington çiftlik arazisine bir malikâne inşa etmeye karar verdiğinde bu tepeyi seçti. Belki de başarısız bir kâşifin bile anılarında bu kadarcık bir yere sahip olmayı hak ettiğini düşünmüştü."

"Yani bu doğru? Mezarı malikânenin altında?"

"Öyle deniyor. Tam olarak bilen yok. Komik olan şu ki Heatherington çiftliğe Kirchmeyer'ın değil de onu öldüren Aborjin kabilesinin adını vermiş. Yine de sonunda kimin galip geldiğini kestirmek güç. Kuran halkı silinip gideli çok oldu; kimi vuruldu, kimi hastalıktan öldü, kimiyse buralardan sürüldü. Alfred de öyle, bu civarda onun adını hatırlayan yok. White ailesi gelmeden önce Heatherington buraya onun heykelini dikmiş fakat heykel yıllar önce yıkılmış. Şimdiyse Downs bölgesinde Kirchmeyer'ın anısını yaşatacak en ufak bir şey yok. Adının verildiği bir cadde bile."

Yaşlı adam güney kısmı gölgeler içinde kalan malikâneye bakıyordu.

"Oysa her şeye rağmen ülkenin bu bölgesine ayak basan ilk kişi oydu. Bir nehre ya da Hoop Dağları'nın zirvelerinden birine kendi adını verebilirdi. Sağ salim geri dönebilseydi bu isimler tutabilir ve o da böylece sonsuza dek hatırlanırdı. Ama günlüğü bulunduğunda açık havada o kadar uzun süre kalmıştı ki okunacak durumda değildi. Bu yüzden onun ne gördüğünü ya da ne keşfettiğini bilen yok. Üst kattaki şu günlük berbat durumda."

William başını kaldırıp kırmızı odanın karanlık pencerelerine baktı. "Şu eşyalar hep o odada mıydı?" diye sordum.

"Hayır. Bu benim fikrimdi. Yapılabilecek en uygun şey buydu. White ailesi bunları dolaplardan birinin içinde sakladıkları bir poşette tutuyordu. Bunlar babamın eline nasıl ulaştı bilmiyorum fakat bana yukarıdaki sandıkla birlikte verdi. Sanırım tüm hikâyeyi bilen, sağ tek kişi benim."

"Bu bir sır mı?"

"Bir ders." Yaşlı adam ciddi bir ifadeyle William'a baktı. "Keşfetmek yeterli değildir. Harika bir şey yapmak yeterli değildir. Bir anlam ifade etmesi için bu yapılanları birilerinin bilmesi gerekir. Dünyada her ne yaparsan yap, arkanda bunu hatırlayan en az bir kişi bırakman gerekir."

Ve William bunu düşünürken amcasının onu neden bu kadar kolay affettiğini ve ofisteki tartışmalarının neden unutulduğunu anladı.

Yaşlı adam artık iyice iki büklüm olmuş, asker kepini elinde çevirip duruyordu.

"Bu da ona mı aitti?" diye sordu William.

"Hayır. Bu babamındı."

"Savaşa mı katılmış?"

"Bu ordudan değil, bir polis şapkası."

William kepi inceledi ve sandıktan çekip çıkardığı, naftalin kokan ceketi anımsadı. "Polis..." dedi şüpheye düşerek.

Amcası parmağıyla rozeti ovaladı. "Geçen yüz yıldan kalma. Babam gençliğinde, yani çiftliğe gelmeden çok önce polismiş. Yalnızca birkaç yıl sürmüş. Ama polislerin o zamanlar farklı üniformaları varmış, o yüzden böyle tuhaf görünüyor." Yaşlı adam William'ın kepi incelediğini fark edince bir anda uzanıp onu yeğeninin başına geçiriverdi. "Bunu seviyorsun, öyle değil mi?"

William şapkayı düzeltip siperini burnunun üzerinden kaldırdıktan sonra başını sallayarak onayladı.

"Senin için çok büyük değil mi?"

"Hayır." William kepin kendisinde kalmasını istediğini fark etti. Kilitli kapılardan ve boş koridorlardan geçip kırmızı oda-

ya girme cesaretini göstererek bunu hak ettiğini düşünüyordu. "Hayır, tam oturuyor."

Amcası gülümsüyordu. "Eh, zaten orada çürüyüp gidecek. İstersen sende kalabilir. Aileden birinde olduğu sürece sorun yok." Sonra yüz ifadesi ciddileşti. "Ama silahlar... Onlardan uzak dur. Askercilik oynayacaksan sopa falan kullan."

O an her şeyi kabul edebilecek olan William bir kez daha başını aşağı yukarı salladı.

Yaşlı adam sırtını ovuşturarak çeşmenin kenarından kalktı. "Bültenler için tekrar teşekkürler Will. Onları bugün postaladım." Son bir kez daha günbatımına doğru baktı. "Artık bir ay bekleyip mitinge kimlerin geleceğini göreceğiz."

"Gerçekten kamp kuracak mıyız?"

"Evet. Yapacağımız daha başka işler de var."

Yaşlı adam eve doğru ilerlemeye başladı ama William orada kalıp çeşmenin kenarına oturdu. Şapkayı çıkarıp kaşlarını çatarak bir kez daha inceledi. Bir polis şapkası. Rozete bakarken üzerindeki amblemin etrafına işlenmiş QMP harflerini gördü. Acaba P polis anlamına mı geliyordu? Fakat polis olmanın ilgi çekici bir yanı yoktu. Amcasının söylediklerine rağmen bunu bir asker şapkası olarak takmaya karar verdi. Bir yüzbaşı kepi. William şapkayı başına iyice yerleştirdi. Bunun verdiği hissi seviyordu. Üzerindeki rozet tıpkı madenci kasklarındaki fener ışığı gibi önüne bir otorite halesi saçıyordu. Ovada konuşlanmış bir orduyu idare eden komutan edasıyla ufka baktı. Elbette ki şimdiye kadar Kuran Ovası'nda ne bir ordu görülmüş ne de büyük bir savaş olmuştu ama bunu hayal edebilirdi.

Ve amcası onu yeniden seviyordu.

William o gece yatağına girdiğinde şapkayı başucuna astı. Artık nereye giderse gitsin onu takacaktı. Amcasının sevgisinin bir işaretiydi, iyi şans demekti. Yatağında saatlerce bir o yana bir bu yana dönerek o gün yaşadıklarını düşündü.

Neredeyse kulağının yeniden ağrımaya başladığının bile farkında değildi.

21

Hoop Dağları'nda 1943 yazı sıcak ve kurak başlamıştı. Irmaklar kurumuş ve hatta yağmur ormanı bile kırılgan bir hal almıştı. Yangın sezonuydu. John McIvor dağ milislerini organize edip bir yangın söndürme ekibi oluşturmuş ve haftalar boyunca dağları kolaçan ederek ara ara çıkan küçük çaplı yangınlara müdahale etmişlerdi. Bu süre boyunca John'un aklında gölette yaşadıklarına dair anılar dönüp durmuştu. Harriet artık onun olmuştu, hem de geri dönüşü olmamacasına. Fakat hepsinden öte, kendine yeniden bir amaç edinmişti. Kuran Çiftliği'ne dair hayallerinden vazgeçmek üzere olduğuna inanamıyordu. Çocukluğunda yaşadığı hayal kırıklıkları gözlerini kör etmişti. White ailesi. Babası. Hiçbirinin öneminin

olmadığını şimdiye dek çoktan fark etmiş olması gerekirdi, önemli olan tek şey çiftlikle arasındaki derin bağdı.

Bu esnada yangın tehlikesi ona Harriet'ın yanına gidecek vakit dahi bırakmıyordu. Bunun yerine son derece sıcak bir akşamüzeri, batıdan sert ve yakıcı bir rüzgâr eserken kızın babası ziyaretine geldi. John o gün tepenin batı yamacında, Kuran Çiftliği'nin sınırına yakın bir yerde kamp kurmuştu. Başını kaldırıp Oliver'ın yaklaştığını gördüğünde kendisi çadırında, adamlarıysa hemen yakındaki çalılıklarda dinleniyorlardı. John şaşırmıştı, ne de olsa bıçkıhane sahibi artık tepelere nadiren geliyordu. Ama selamlaşma olmadı. Oliver küplere binmişti ve soluk soluğaydı. Harriet ona olan biten her şeyi o sabah anlatmıştı.

Hamileydi.

John önce sevinçten deliye döndü. Harriet'ın onun çocuğuna hamile olmasından daha iyi ne olabilirdi ki? Onları birbirlerine daha çok ne yaklaştırabilirdi? (Peki, suyun soğukluğunu taşıyan bedeniyle onun içine boşaldığında bunu hayal etmiş miydi?) Fakat bir babanın hislerini de anlıyordu ve vakit kaybetmeden Harriet'la evlenmeyi düşündüklerini açıkladı. Ama buna rağmen Oliver'ın öfkesi katlandı. Evlilik? Ne bir evi ne de arazisi olan, geleceği karanlık bir keresteciyle mi? Bir sakatla mı? Buna asla izin vermezdi. Yoksa John bu yüzden mi Harriet'ı alıp gizli bir yere götürmüştü? Onu tuzağa düşürmek için? Hem zaten burada neler olup bitiyordu? Yoksa kızın parasının mı peşindeydi? Böyle bir adam mıydı?

John şaşkına dönmüştü. *Onun parasına ihtiyacım yok*, diyebildi sadece.

İyi, diye çıkıştı Oliver, çünkü zaten tek kuruşunu dahi koklayamayacaktı. O andan itibaren Fisher ailesinin evine gelmesi yasaklanmıştı. Üstüne üstlük işine de son verilecekti. Harriet tehdit edilmeyecekti. Zaten bebekler de aldırılabilirdi.

O esnada, kupkuru ve sıcak rüzgârın estiği yamaçta bu tartışma kavgaya dönüşebilirdi. Fakat tartışmaları bölündü. Gece

olmak üzereydi ve adamlar kamptan dönmeye başlamışlardı. John ve Oliver birbirlerinden uzaklaştılar. Karanlık, dağlara özgü bir hızla çöktü ve akşam yemeğini hazırlamak üzere kontrollü bir ateş yakıldı. John ve Oliver sessiz ancak düşmanca tavırlarla açıklığın iki ucuna geçerken diğer adamlar temkinli bir şekilde onları izliyordu. Sonrasında yatmaktan başka yapacak bir şey kalmadı. Ama gerginlik yine de azalmadı ve batıdan esen rüzgâr ağaçlardan düşen ölü yaprakları uçurup karanlığı toz ve gürültüyle doldurmaya devam etti.

John gece geç vakte kadar düşünceler içinde uyanık kaldı. Her ne kadar Oliver'ın tepkisine şaşırmış olsa da bu talimatlara uymaya niyeti yoktu. Bıçkıhane sahibi onu elbette ki kovabilirdi fakat bunun Harriet'la bir ilgisi yoktu. Kimse onu durdurmadan John, Harriet'ı kaçırıp onunla evlenecekti. Başka bir iş de bulurdu. Savaşla birlikte iş sıkıntısı da kalmamıştı. Belki de Harriet'la birlikte Brisbane'e kadar giderdi. John, Brisbane hakkında umut verici şeyler duymuştu. Askerler, geçici işçiler ve para dolu aşırı kalabalık bir garnizon kentine dönüşmüştü. Orada çocuk doğuncaya kadar Harriet'la birlikte babasından saklanabilirlerdi.

Ama söyledikleri hâlâ içini yakıyordu. Sakat! Ve daha kötüsü Harriet'ın parasının peşinde olduğuna dair suçlamalar. İşte bu inanılmazdı. Harriet'ın zenginliği aklının ucundan dahi geçmemişti. Ama yine de John şimdi sapkın bir şekilde para hakkında düşünüp duruyordu. Çok az parası vardı ve Oliver onlarla bağlarını kopardığı taktirde Harriet'la birlikte dünyada yapayalnız kalacaklardı. Birkaç yıl sonraki durumlarını gözünün önünde canlandırmaya çalıştı: Brisbane'de kiralık bir evde, işçi maaşıyla çocuklarını büyütmeye çalıştıklarını düşündü. İşçi olarak çalışsa bile bacağı onu rahat bırakmazdı. Ne bir eğitimi ne de becerisi vardı. Harriet bu şekilde yaşayabilir miydi? Yoksa Powell'daki lüks evini aramaya mı başlardı? Bu durumda kocasına hayal kırıklığına uğramış gözlerle bakmaz mıydı?

John'un hayal gücü gemi azıya almıştı. Olay yalnızca bakması gereken bir ailesi olması değildi. Kuran Çiftliği'ni geri alması için gereken parayı nasıl biriktirecekti? Bunun olması gerektiğine karar vermişti, peki ama *nasıl* olacaktı? Acılar içinde bir sağa bir sola dönüp durdu. Bu gerçekten doğru olabilir miydi? Günün birinde Harriet sayesinde bıçkıhaneden gelecek paraya sahip olabileceğini mi düşünmüştü? Oliver'ın onu oğlu gibi görüp ortağı yapacağını? Yoksa en başından beri Harriet'a saplanıp kalmasının nedeni bu muydu?

En sonunda tüm bu şüpheler içinde uyuyakaldı ve kampta en erken uyanan o oldu. Uyanır uyanmaz bir şeylerin yolunda olmadığını fark etti. Saatine göre neredeyse şafak sökecekti ama yine de havada koyu bir karanlık vardı. İyice sertleşen rüzgâr ağaçları sallayıp duruyordu. Yoksa bir fırtına mı yaklaşıyordu? Ayağa kalkıp yağmur kokusu olup olmadığını anlamak için havayı kokladı. Yağmur yerine yanık kokusu aldı. Bir anda korkunç durumu anladı. Fırtına yoktu. Gökteki karanlık kırmızıyla karışık bir dumandı ve rüzgârın sesini bastıran daha derin bir gürleme duydu. John bağırınca adamlar şaşkınlık içinde yataklarından fırladıysa da çok geç kalmışlardı.

Alevden bir duvar tepe boyunca hızla tırmanıyordu. Hiçbir şey yapacak vakit yoktu, bir savunma hattı dahi kuramadılar. Üzerlerine çullanan alevlerle birlikte hemen arkalarındaki ağaçlar cayır cayır yanmaya başlarken ancak etrafa kaçışabildiler. Güvende olabilecekleri tek yer tepenin en uzak noktasıydı. John güçlükle tepeye tırmanmaya çalışırken sakat bacağı sızlamaya başladı. Kül ve yanan dal parçalarıyla çevrelenirken bir ağaçların arasını koyu bir duman tabakası kaplamıştı. Ağaçların arasından çıkıp kayalık zemine ulaşıncaya dek kuru otların üzerinde koşmaya devam etti. Yukarıda tepenin zirvesi çıplak bir taç gibi solgun göğe doğru uzanıyordu. Dönüp arkasına bakınca korkunç bir manzarayla karşılaştı. Dağın tamamı alevler içindeydi fakat daha da kötüsü, hemen aşağıda kalan vadiyi çevreleyen kopkoyu dumanlarla gökten yağan közlerin arasında tek başına bir adam ilerlemeye çabalıyordu.

Bu Oliver Fisher'dı. Tepeden tırnağa siyah külle kaplıydı ve öksürüp tıksırırken bir yandan da önünü görebilmek için çaresizlik içinde ellerini gözlerine siper ediyordu. John ona doğru bağırdıysa da rüzgâr sesini alıp götürdü. Oliver bir an için dumanların arasında gözden kayboldu fakat sonra yeniden belirince John onun dizlerinin üzerine çökmüş kör bir halde sağa sola baktığını gördü. John yangının ilerleme hızını kestirmeye çalıştı. Alevler tarafından tamamen yutulmadan önce on saniyeleri mi vardı yoksa otuz mu? Aşağı inip Oliver'ı tepeye doğru sürükleyecek vakti var mıydı? Oraya varıncaya dek muhtemelen bayılmış olacak Oliver'ı sakat ayağıyla çekebilir miydi?

Bu tereddüt ânı uzadıkça uzadı. Ve sonra John dumanların arasından bir canavarın fırladığını gördü. Bu, parlayan yapraklarca taçlandırılmış devasa alevlerin oluşturduğu bir hortumdu. Hortum av arayışında sağa sola yalpaladıktan sonra Oliver'ı diz çöktüğü yerde sarmaladı. John donakaldığı yerden patronunun kollu bacaklı bir alev topuna dönüşmesini izledi. Sonrasında tepe yukarı doğru ilerleyen dev bir alev duvarına dönüştü. John kaçtı. Alevler peşindeydi, ensesindeki saçları alazlıyor kıyafetlerini için için yakıyordu ama o yine de koşmaya devam edip alçak bir tepeyi aşarak yere yuvarlandı. Alevden duvar hemen üzerinden geçti. Bir süre dönüp durduktan sonra gücünü yitirip titreyerek söndü.

O sabah Oliver'ın dışında iki adam daha kayboldu.

Onlarca yıldır dağlarda görülmüş en kötü yangının başlangıcıydı bu ve nasıl başladığını bilen yoktu. John ancak alevlerle verilen bir haftalık mücadele sonrasında kapkara olmuş bir halde dağdan inip Harriet'ın yanına gidebildi. Babasının cesedi ondan önce ulaşmıştı. Konuşulacak fazla bir şey yoktu. John bitkindi, Harriet'sa şoka girmişti. Bu durum Harriet'ın hamileliği konusunda bir daha konuşamayacakları anlamına geliyordu. Olayların akışına kapılıp kabullenildi. John da Harriet'a ne

babasının son anlarını gördüğünden ne de bir önceki gece aralarında şiddetli bir tartışma geçtiğinden bahsetti.

John uzun bir süre, o kritik an esnasında harekete geçip geçmemek arasında yaşadığı kararsızlık hakkında düşünmekten kaçındı. Ancak çok sonra, yangının dehşetinin altında Oliver'ı alevler arasında kapana kısılmış gördüğünde içten içe bir sevince kapılıp kapılmadığını –Harriet ve onun servetiyle arasındaki son engelin de böylelikle ortadan kalktığını– düşünmeye başladı. Ve sonra çok daha korkunç bir sonuca vardı. Ne de olsa yangın dağları kasıp kavurmadan önce Kuran Çiftliği'nin doğu ucundan başlamıştı. John da böylelikle çok değerli ve muhteşem bir hediye olarak gördüğü o an –yükselen alevler ve çılgına dönmüş, alevler içinde bir siluet– zihninde dönüp duracaktı. Çünkü içten içe onun en çok ihtiyaç duyduğu anda çiftlik arazisinin bulunduğu tepenin bir gece vakti kendi kendini tutuşturarak düşmanını yok ettiğine inanıyordu.

John ve Harriet bir ay içinde evlendiler. Oliver'ın vasiyeti uyarınca malvarlığı çocukları arasında bölüştürüldü: üçte ikisi Matthew'a, üçte biri de Harriet'a kaldı. Ancak söz konusu para özellikle John'u hayal kırıklığına uğratacak kadar azdı. Görünüşe bakılırsa Oliver servetinin büyük bölümünü borsa ve at yarışlarında kaybetmişti. Yine de John ve Harriet evlilik yaşantılarına Fisher Malikânesi'nde rahat bir şekilde başladılar ve John'la Matthew bıçkıhanelerin yönetimini devraldılar. İki yıl sonra savaş sona ermek üzereyken ve Hoop Dağları'ndaki kereste stoku bitmeye yüz tutmuşken bıçkı tesislerini kapatıp ekipmanları satmaya karar verdiler. Fisher'ların aile evini de satarak Oliver'ın vasiyetinde yazılanları yapmış oldular. John ve Harriet'ın payına düşen büyük bir servet sayılmazdı, hele hele John'un Kuran Çiftliği'ni satın almayı düşünmesine dahi yetmezdi. Ancak yine de Kuran Ovası'nda bir buğday tarlası satın alabilirlerdi.

Böylece John McIvor otuz iki yaşındayken en sonunda toprak sahibi olabildi. Bununla gurur duyuyordu. Satın alabilecekleri arazileri dikkatle inceledikten sonra en koyu renk toprakla dolu üç yüz yirmi hektarlık, yani yaklaşık iki buçuk kilometrekarelik bir tanesini seçti. Kuran Çiftliği'yle kıyaslanamazdı bile ama malikânenin bulunduğu tepe yedi yahut sekiz mil ötede açık bir şekilde görünüyordu ve John'a göre bu oraya ulaşmak için ihtiyacı olan başlangıçtı.

Artık baba da olmuştu. Harriet, Ruth adını verdikleri sağlıklı, koyu renk saçlı bir kız çocuk dünyaya getirmişti. Ve John ailesiyle birlikte en sonunda savaştan dönen asker Dudley'i karşılamak üzere Powell tren istasyonuna gittiğinde Ruth annesinin kucağındaydı.

22

Mitinge kadar geçen bir aylık süre William'a sanki hiç bitmeyecekmiş gibi geldi. Avustralya Bağımsızlık Birliği'nin giriştiği en büyük etkinlikti ve amcasının organize etmesi gereken binlerce şey vardı. Büyük çadırlar kiralanıp etkinlik alanına kurulmalıydı, portatif tuvaletler getirilmeli, rulo rulo tuvalet kağıdı sipariş edilmeli, yakmak için odun kesilip bir yere yığılmalı, ışıklandırma ve kalabalığa konuşma yapmak için bir ses sistemi bulunmalı ve tüm bunlar için gerekli enerjiyi sağlayacak bir jeneratör ayarlanmalıydı. Kamyonlar ya malikânenin arkasına yığınla malzeme bırakıyor ya da doğrudan tepedeki kamp alanına gidiyorlardı.

Tüm bu telaşın arasında William'ın tek endişesi kulağıydı. Ağrısı akut değildi fakat kafatasına kadar işleyen derin bir sızı olarak her daim oradaydı. En sonunda bundan annesine bahsetti. Annesi Dr. Moffat'e bir reçete hazırlattı ve sonraki on gün boyunca William antibiyotik kullandı. Acı biraz azalmış gibi olsa da William bir türlü tam anlamıyla emin olamadı. Yine de annesine kendini daha iyi hissettiğini söyledi. Hem annesi hem de doktor, kulak ağrısını önemsiz bir rahatsızlık, her çocuğun katlanması gereken bir şey olarak görüyor gibiydiler ve William bu nedenle zayıf davranmak istemedi. Üstelik miting günü gelip çattığında yalnızca kulağı ağrıyor diye odasına kapanıp kalmak tam bir felaket olurdu.

Bu arada hazırlıklar devam ederken William bu büyük olayın yalnızca bir parti değil, aynı zamanda ciddi bir amacı olan bir organizasyon olduğunu unutmuştu. Ancak büyük günden yaklaşık bir hafta kadar önce bir akşam yemek sonrası oturma odasında sessizce otururken annesi de güncel haber yayını yapan bir program izliyordu. William pek dikkatli dinlemese de iki tanıdık kelime duydu. Başını kaldırıp televizyona baktı. Karlı ekranda soruları yanıtlayan bir adam vardı ve görünüşe bakılırsa konu, Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'ydı.

" o halde size *terra nullius*'tan* bahsedeyim. Bu teorinin bir bölümüne göre Aborjinler toprağı işlemeyip onu buldukları gibi bıraktılar ve bu yüzden de mülkiyet iddia etme hakkına sahip değiller. Fakat bu tam olarak doğru sayılmaz. Çok kısıtlı kaynaklarla yapabilecekleri her şeyi yaptılar. Avustralya tam anlamıyla bir cennet sayılmazdı. Tarıma uygun yerel bitki yoktu; ne buğday ne arpa ne pamuk ne de bir başkası. İnek yahut koyun gibi ehlileştirmeye uygun hayvan da yoktu. Avrupalılar bu bahsi geçen bitki ve hayvanları getirinceye kadar, şimdiki haliyle bildiğimiz tarım yapılamıyordu. Bu arada Aborjinler yapılabilecek tek tarım çeşidini yapmayı sürdürdüler."

* Latince kimseye ait olmayan topraklar anlamına gelir. Batı sömürgeciliğinin temel prensiplerindendir. 19. yüzyılın sonlarına doğru İngiliz koloniciler, Aborjinleri yok sayarak Avustralya'yı *terra nullius* ilan etmişlerdir. (ç.n.)

William annesine baktı. Normalde böyle bir programı hemen değiştirirdi. Fakat bu kez düşünceli ve donuk bir ifadeyle ekrana bakmaya devam etti.

" ardından Yüksek Mahkeme, Mabo Kararı'yla birlikte başı çekti. En nihayetinde *terra nullius*'un yalandan başka bir şey olmadığını kabul etti ve şimdi de hükümet bu tarihi gerçekliğe Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'yla karşılık veriyor. Bu ülke Aborjinlerin toprakları üzerine kuruldu ve bu topraklar, zararları tazmin edilmeden ellerinden alındı. Bu adil değildi. Yüz elli yıl boyunca Aborjin halkı çeşitli işlere koşuldular, çöllere ya da banliyölerdeki getto mahallelerine sürüldüler ya da unutuldular. Bu da adil değil. Ne eğitim ve sağlık hizmetlerine ne de düzgün işlere erişimleri oldu, hatta çoğu 60'lı yıllara kadar oy dahi veremiyordu. Tüm bunlar haksızlıktı ve etkileri nesiller boyunca hissedilecek ama en azından Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası yapılan hataları düzeltmek için atılan ilk adım..."

William dikkatle izledi. Duydukları çok tuhaftı. Amcasıyla birlikte saatler boyunca radyo dinlemiş ve bu yeni kanunların ne kadar kötü sonuçlar doğuracağı hakkında pek çok şey duymuştu. İlk kez birinin bu yapılanların aslında iyi bir şey olduğunu söylediğini duyuyordu.

" ama toprağınızın mülkiyet hakkı sizdeyse bu yasa onu etkilemeyecek. Kiralık kırsal arazileri bile etkilememeli. Hatta bu yasanın asıl amacı kiralık kırsal arazileri *korumak*. Evet, bunlardan çok azı hâlâ hak talebinde bulunulmaya açık olabilir; ama yalnızca bu topraklar üzerinde geçmişten bu yana süregelen bir Aborjin varlığı söz konusuysa ve bunu kanıtlamak son derece güç olur. Böyle bir talep başarıya ulaşsa bile müstecirin tek yapması gereken şey arazinin belli bir bölümünü oranın geleneksel sahiplerinin erişimine açmak ve arazideki kültürel varlıkları etkileyebilecek ciddi değişiklikler öncesinde onların da fikrini almak olacaktır. Bu da çiftlik çalmak sayılmaz..."

Tuhaf ve kafa karıştırıcı. Anlatılanlar amcasını öfkelendiren kanundan çok farklıydı. William tekrar annesine baktı. Bunları dinliyor muydu? Amcasının işiyle ilgili ne düşündüğünü ona hiç sormamıştı. Mitingle ilgili düşüncelerini dahi bilmiyordu.

"Anne?"

Annesi gözlerini kırpıştırıp ona baktı. "Efendim?"

"Mitingin neden düzenlendiğini biliyorsun, değil mi?"

"Tek bildiğim amcanın çok para harcadığı."

"Peki ya şu yeni kanunlar. Sence iyi mi kötü mü?"

Annesi alnını ovuşturdu. "Tanrım, Will, bu benim söyleyebileceğim bir şey değil."

"John amca diyor ki..."

"William, şimdi değil! Amcan ne diyorsa benim için iyidir. Bamteline basmamaya çalış. Tamam mı?"

William konuyu kapattı. Fakat ertesi gün amcasına televizyonda duyduklarını anlattı.

Amcası tek kaşını kaldırıp ona baktı. "Bunu gördün, öyle mi? Eh, sana bazı insanların bu yeni kanunları desteklediğini daha önce söylemiştim. Sahiden anladıklarından değil ama. Yoksa adamın haklı olduğunu mu düşündün?"

"Bilmiyorum... hayır. Ama..."

"Hmm." Yaşlı adam uzun bir süre yeğenine baktı. Sonra masasının başından kalktı. "Bak ne diyeceğim, tam gidip kamp alanının ne durumda olduğuna bakacaktım. Neden sen de gelmiyorsun?"

William araç yolculuğu yapma şansı bulduğu için çok sevinmişti ve birlikte kamyonete bindiler. Güzel, masmavi bir gündü. Bahar kendini iyice hissettirmeye başlamıştı ve güneş yeniden sıcak ışıyordu. Fakat patika boyunca tepeye doğru ilerlemeye devam ederken amcası giderek ciddileşti. Hava tozluydu. Hiç yağmur yağmamıştı ve tarlalar kavrulmuş gibi görünüyordu. Eğer durum bu şekilde devam edecek olursa, dedi yaşlı adam suratını asarak, daha fazla büyükbaş hayvan satmak

gibi ciddi önlemler alınması gerekebilirdi. Dere kurumuştu ve duyduklarına bakılırsa Condamine Nehri de artık akmıyordu. Peki ya gölet?, diye sordu William. Hâlâ orada su var değil mi? Amcası başını aşağı yukarı salladı. Epey alçalmış olsa da mağaradaki kaynak sayesinde en azından orada her zaman su olurdu. Belki de miting bittikten sonra vakitleri kalırsa yüzmeye bile gidebilirlerdi.

Geniş bir tepenin eteklerindeki temizlenmiş bir açıklık olan kamp alanına vardılar. William hemen yanında bir su tankı ve yalak olan değirmeni anımsadı. Kartondan bir tabela ziyaretçileri turuncu renkte plastik şeritlerle çevrelenmiş büyük bir park alanına yönlendiriyordu. Onun da ötesinde, tepenin daha alçakta kalan yamaçlarında, geniş aralıklı sakızağaçlarının gölgelediği kamp alanı görülebiliyordu. Sağa sola yakılacak odunlar yığılmıştı ve ateş yakılabilecek yerler taşlarla dikkatli bir şekilde işaretlenmişti. Tepenin daha yukarısına katlanmış muşambalarla birlikte halat ve ağaç çivileri yığılmıştı. Eğreti aydınlatma direkleri de buraya kurulmuştu ve bu direklerin arasındaki tellerden birkaç lamba sarkıyordu bile. Ve en sonunda, hepsinin yukarısında, tepenin zirvesindeki ağaçların arasında William tıpkı daha önce gördüğüne benzer şekilde yuvarlak oluşturan kayalar gördü.

Alanın tamamı nefes kesici görünüyordu. Kalabalık gelene dek burası bir sirk alanından farksızdı, hem de yalnızca birkaç kişinin bildiği, tepelerle çalıların arasında William'a ait bir sirk. Amcası dosdoğru kamp alanını geçip kamyoneti, katlı çadır muşambalarının yakınına park etti. Araçtan inip manzaraya baktılar, ovadaki buğday tarlalarına doğru uzanan kavruk tepelere ve doğuda göz alabildiğine uzanan dağlara. Güneş tepede parlıyordu, havadaki hafif esinti okaliptüs ve sığır kokusu taşıyordu.

"Ee?" dedi amcası. "Sence işe yarar mı?"

William hararetle başını salladı.

Yaşlı adam başıyla muşamba yığınlarını işaret etti. "Ana çadırı hafta sonuna birkaç gün kala kuracağız. Yağmur yağacak

olursa ses sistemini kurup oturumları düzenleyebileceğimiz kapalı bir alan olsun istiyoruz."

"Peki, ya bizim çadırımız?" diye sordu William.

"Bizim çadıra ihtiyacımız olmayabilir. Açık havada, yıldızların altında yatarız." William'ın hayal kırıklığına uğradığını görünce gülümsedi. "Hayır, çadırı nereye istersek kurabiliriz. Yer seçiminde öncelik bizim olacak, bu yüzden şanslıyız. İnan bana herkes gelip eşyalarını indirdiğinde kamp alanı tamamen dolacak."

Orada bir süre öylece durup tepelerin yoğun sessizliğini dinledi. Ağaçların arasından süzülerek geçen iki karganın bet sesi duyuldu.

Yaşlı adam irkildi. "Mitingi malikânenin yakınında da yapabilirdik. Böylesi daha kolay olurdu. Fakat burayı seçmemin bir nedeni var."

"Nedir?"

"Gel. Bunu görmeni istiyorum."

Dönüp William'ın önünden bayır yukarı ilerlemeye başladı. Tepenin zirvesinde, taştan tacı uzun dalları ve pürüzsüz, bembeyaz gövdeleriyle bir halka gibi çevreleyen sakızağaçları vardı. Ağaçların arasındaki açıklık koyu gölgeliydi ama daha ötede, tepenin tam zirvesinde gün ışığının düştüğü çember şeklinde geniş bir alan vardı. Ve aşağıdan belli belirsiz seçilen, dik duran taşlar –her ne kadar William yakına geldiğinde bu taşların aslında kendi başlarına öylece dimdik durmadıklarını görse de– işte bu alandaydı. Tepenin yamaç kısmı iyice aşınmıştı ve incelen toprak tabakasından kırık dişleri andıran kayalar ve ufak taşlar çıkmıştı. Daha iri kayalar otluk açıklığı oval bir şekilde çevrelemişti.

William'ın amcası bu ovalin tam ortasına kadar yürüyüp kollarını kayalara doğru açtı. "Yağmur yağmadığı müddetçe" dedi, "ses sistemini kurup toplantıları yapacağımız yer işte burası olacak."

William kuşkulu bir ifadeyle etrafına baktı. Tepenin zirvesinde her nedense boğucu bir etki vardı. Gökyüzü masmavi olmasına rağmen alanın ortasına doğru eğilen gri ağaçlar ve dimdik kayalar böyle bir ortamı bunaltıcı kılıyordu. Bırakın hoparlörleri, burada ışık sistemi ve insanların olabileceğini hayal etmek bile güçtü.

"Sanki biri gelip burayı inşa etmiş gibi, öyle değil mi?" dedi amcası. "Aslında burası tamamen doğal bir oluşum. Ama öyle bile olsa son derece özel bir yer. Bir buluşma yeri. İnsanların yüz yıllar boyunca burada toplantılar düzenlediğini düşünüyorum."

"Hangi insanlar?"

"Kimlerden bahsettiğimi biliyorsun." Yaşlı adam oturmak için bir kaya seçtikten sonra eliyle işaret ederek William'ı da yanına çağırdı. "Bu miting hakkında televizyonda pek çok şey duyacaksın, tıpkı geçen akşam duydukların gibi. Bazı öfkeli insanlar ve sert ifadeler olacak. Tartışmanın büyük bölümü Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası, yani Aborjinler hakkında olacak. Pek hoş olmayan birtakım sözler sarf edildiğini duyacaksın. Fakat anlamanı istediğim birkaç nokta var."

William bekledi.

"Öncelikle" dedi amcası en sonunda, "ben Aborjinlerden nefret etmiyorum. Mitinge gelen insanlardan bazıları ediyor... ama sayıları çok değil ve ben kesinlikle onlarla aynı görüşte değilim. Birlik'in böyle bir hedefi yok. Şahsen Aborjinler ve eski yaşam tarzlarına saygım sonsuz. Ne de olsa onlar bizden önce buradaydılar ve binlerce yıl boyunca hayatta kaldılar. Çok şey öğrendiler. Bu çember gibi. Kanıtım yok fakat tam bu noktada toplandıklarına eminim."

William dimdik duran taşlara baktı. "Ne için?"

"Bilmiyorum. Belki de Corroboree festivalleri için. İnisiyasyonlar. Önemli ayinler. Buraya neden geldiklerinin önemi yok... asıl önemli olan toplanmak için burayı seçmiş olmaları. Etrafına bir bak. Sen de bir şeyler hissetmiyor musun?"

William hissedebiliyordu. Bu tıpkı bir şeyi göz ucuyla görmek gibi, tanımlaması güç, belli belirsiz bir duyguydu ama kesinlikle oradaydı. Ağaçların oluşturduğu bir çemberin içinde taşların oluşturduğu bir başka çember.

"Böyle bir yeri gözden kaçırmış olamazlar" diye ısrar etti amcası. "Burada güçlü bir şey var. Kokusunu alıp ondan faydalanmış olmalılar." Başını eğip William'a baktı. "Daha önce hiç bora halkalarını duymuş muydun?"

"Hayır."

"Aborjinler çalılıklarda,* onlar için özel olan yerlerde, halkalar yapıyorlardı. Güçlü yerlerde. Buraları kutsaldı. Ve sanırım burası da onlardan biri. Sen bir de geceleyin kocaman bir ateş yakıldığı zaman gör. O zaman ne demek istediğimi anlarsın. Daha önce burada birkaç ufak çaplı buluşma düzenlemiştim. Bu tepede bir şey var. Hayat bulan bir şey."

Ateş... taşların ortasında yanan bir ateş. William aylar öncesinde kalan bir anı hatırladı. Annesiyle birlikte eski evlerini sonsuza dek terk etmeden önceki gece arka verandada oturuyordu. Karanlıkta, bu tepelerden gelen bir ışık çakması görmüştü. Şimdi durup düşününce William arkasını dönüp aşağıdaki ovalara baktı. Eski çiftlikleri de orada bir yerdeydi ve belki de o akşam tam da bu noktaya bakıyordu. Amcasının bahsettiği toplantılardan birine şahit olmuş olabilir miydi? Ama hayır... o gizemli ışık birkaç kez titreştikten sonra gözden kaybolmuştu. William onun kamp ateşi gibi sabit olmadığına emindi. Hareket ediyordu.

"Şimdi, bazı insanlar Aborjinlere özgü bir yerde toplanmanın saçmalık olduğunu düşünebilirler. Zencilerin şimdiye kadar hiç kayda değer bir şey yapmadıklarına inanırlar. Ama her ne duyarsan duy böyle düşünmeni istemiyorum. Burayı yapanlar Aborjinler olmayabilir fakat burayı bulan onlar ve miting için burayı seçmemin nedenlerinden biri de onlara olan

* Burada kullanılan *bush* terimi Avustralya'da az yerleşim yeri olan çorak toprakları belirten bir ifadedir. (ç.n.)

saygım." Yaşlı adam aniden doğruldu. "Ama ironik olan şu ki, Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası gibi yasalar yüzünden burayı gizli tutmam gerekiyor. Ve bu *gerçekten de* bir sır Will."

"Gölet gibi mi?"

"Kesinlikle, tıpkı gölet gibi."

"Ama neden?"

"Bugünler için tehlikeli bir bilgi de o yüzden. Burası artık benim arazim, bunu anladığını biliyorum. Eskiden burada her kim yaşamışsa artık yok. Ama Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'nı savunanlar bunu kabul etmiyor. Aborjinlerin bir şekilde geri getirilebileceğini, eski topraklarının onlara geri verilebileceğini düşünüyorlar. Bence bu delilik. Şimdiye kadar sebep olduğumuz karmaşadan daha büyüğünü yaratmadan yapılanları geri almak için artık çok geç. Ama şu bora halkasını düşünelim. Eğer hükümet ya da Aborjin toprak konseyi bunun varlığından haberdar olsaydı vakit kaybetmeden başımıza üşüşürlerdi. Bu taşların zamanında zencilerin burada yaşadıklarının ve bu toprakları ayinleri için kullandıklarının kanıtı olduğunu söyleyip onlara geri verilmesi gerektiğini söylerlerdi. Elbette ki ben böyle bir şey olmasını istemediğimden halkanın varlığından kimseye söz etmiyorum. Ve bu yeni yasalar yüzünden benim gibi insanlar bu şekilde davranmak zorunda kalacak. Aksi taktirde gizlemek istemeyeceğimiz şeyleri gizlememiz gerekecek."

"Ama haftaya burada bir sürü insan olacak."

Amcası güldü. "Onlar endişelenmemizi gerektirecek insanlar değil. Kimseye bir şey söylemezler. Ama senin bu konu hakkında düşünmeni istedim. Gördüğün gibi burayı seçmem, duyduğum saygı kadar protesto etmeyi istememde de etken."

"Protesto mu?"

Yaşlı adam yeniden ciddi bir ifadeye bürünerek başını salladı. "Burada topraktan yalnızca Aborjinlerin anladığını, yalnızca zencilerin böyle bir yeri bularak ona gerçek değerini verebileceklerini düşünen insanlar var. Toprakla zencilerin

arasında beyazların asla sahip olamayacağı büyülü bir bağ olduğunu, bizim her şeyden bihaber vaziyette dolaşıp durduğumuzu, topraktan anlamadığımızı ve tek isteğimizin onu sömürmek olduğunu düşünüyorlar. Ama bu doğru değil. Toprakla bizim de aramızda bir bağ, bize özgü bir büyü var. Bu arazi benimle konuşuyor. Rengimin ne olduğunun önemi yok, önemli olan tek şey, burada olmam. Ve ben de tıpkı benden öncekiler gibi, onun ne demek istediğini anlıyorum, zenci ya da beyaz fark etmez. Bu halkayı bulan benim, öyle değil mi? Yani ben de saygıyı hak ediyorum."

Sessizleşti. William taşların oluşturduğu halkayı düşündü. Bu da çiftlik hakkında öğrendiği bir başka gizemdi. Ve bu iyi bir şeydi. Amcasıyla ne kadar çok vakit geçirirse o kadar çok şey anlıyordu. Giderek toprağı tıpkı bu yaşlı adam kadar iyi anlamaya yaklaşıyordu. Amcası buna büyülü bir bağ diyordu: halka şeklinde dizili taşlar ve gölet ya da malikânenin altında yatan kâşif.

William en önemli şeyin bilgi olduğuna karar verdi. Mülkiyetin özünde bilgi yatıyordu. Görünüşe bakılırsa zenciler bu toprakların sahibiyken bilginin de sahibiydi. Ve William çiftlik hakkında öğrenmesi gereken her şeyi öğrendiğinde o da sırası geldiğinde bu araziyi sahiplenmeye hazır olacaktı.

Yaşlı adam doğrulup ayağa kalktı. Eğilip William'ın başının üzerindeki kepi düzeltti. "Birlik'in ırkçı olduğunu söylemelerine izin verme."

23

Mitingin başlamasından iki gün önce, Birlik'in merkez komitesinin dört üyesi son hazırlıklara yardım etmek üzere çiftliğe geldi. William girişteki basamaklara nöbetçi olarak atandı. Görevi misafirleri karşılayıp onları amcasının çalışma odasına yönlendirmekti.

İlk gelen Dr. Moffat oldu. Eski arabasını park edip aşağı indiğinde yüzü her zamankinden daha yuvarlak ve kırmızı görünüyordu. Elini sallayarak onu selamladıktan sonra, bagajdan iki kasa şarap indirip nefes nefese basamaklardan çıkarak giriş holüne geçti.

"Şu senin mono ne alemde?" dedi neredeyse tıslayarak.

William'ın neden bahsettiğini anımsaması için birkaç saniye geçmesi gerekti. "İyi."

Doktor göz kırptı. "Elbette öyle olacak. Önümüzdeki yıl okula döneceksin, değil mi?"

William tereddüt etse de başını aşağı yukarı salladı. Doktor ayağına gelmişken neredeyse ona kulağından bahsetmek üzereydi. Ama ya onu yatağına yollayıp orada kalması gerektiğini söyleyecek olursa? Sonra Dr. Moffat'in yaptığı son muayenede canının ne kadar acıdığını anımsadı. Hiçbir şey demedi, hem zaten doktor da amcasının ofisine doğru ilerlemeye başlamıştı bile.

Bir sonraki misafir büyük, gümüşi bir dört çekerle geldi ve içinden inen adam da en az kullandığı araç kadar iriyarıydı. Genç değildi –saçları açılmıştı, güneşte yanmış buruşuk bir yüzü ve gömleğinden taşan kocaman bir göbeği vardı– ama yine de üzerindeki kot pantolon ve botlarıyla son derece sağlıklı ve formda görünüyordu. Neşeli gözlerle William'ı süzerek basamaklardan çıktı. "Nöbet tutuyorsun demek?" Adam elini alnına götürüp ona bir asker selamı çaktı. "Şapkanın altındaki kim peki? Yüzbaşı? Binbaşı? General?"

William hazırlıksız yakalanmıştı. "Aslında bu bir asker şapkası değil" diye itiraf etti. "Bir polis şapkası."

"Saçmalık. Ben de eskiden aynasızdım. Çalıştığım süre boyunca hiç böyle bir şapka görmedim. Sen şu bahsini duyduğum yeğen olmalısın?"

"Sanırım."

"Güzel. Evlat, peki amcan nerede?"

Adamın adı Terry Butterworth idi ve birkaç yıl önce emekli oluncaya dek gerçekten de polis olarak çalışmıştı. Şimdiyse Toowoomba'da kendi işini yürütüyordu. Kilit ve hırsız alarmı kurulumuyla ilgili bir iş. İriyarı, gürültülü ve sertti ama William ondan hoşlanıp etkilendi, öyle ki verandadaki nöbet yerine geri döndüğünde bir süre selam verme çalışması yaptı.

Bir başka dört çeker daha göründü, bu seferki safari çizgileriyle boyanmıştı. Çarpık çurpuk karoseri toz içindeydi ve ön

tarafında kocaman bir koruyucu* ve projektör takılıydı. Ancak aracın şoförü incecik ve yaşlıydı. Üzerinde rengi solmuş haki bir üniforma vardı, güneşte yanmış teni kavruk bir kahverengiydi ve yüzü dağınık sakalla kaplıydı, ağzındaysa ucu yanan bir sigara sarkıyordu. Kıvrık bacaklarıyla ön basamaklardan tıpkı bir yengeç gibi çıktı. Yüreklenen William yeni çalıştığı selamını vermeyi denedi. Yaşlı adam bir an şaşkınlık içinde gerileyince ağzındaki sigara dikleşti.

"Hadi be!" dedi. Bu selama alnına götürdüğü tek parmakla karşılık verdikten sonra tek kelime daha etmeden ofise yöneldi.

Gururu incinen William aracı incelemeye koyuldu. Yan tarafında "Kayıp Mercan Outback Turu İşletme Sahibi Henry Lasseter" yazılıydı.

Bu, William için hiçbir anlam ifade etmiyordu fakat amcası daha sonra ona, işadamı Harold Lasseter ve çölün ortasında bulup sonrasında yeniden kaybettiğini iddia ettiği altın yatağı efsanesinden bahsetti. Tur rehberi *Henry* Lasseter'in ise bu anlattığı kişiyle herhangi bir bağı yoktu. Dahası, işletmesi sözüm ona mercanın bulunduğu bölgeyle uzak yakın ilgisi olmayan Batı Queensland'de hizmet veriyordu. Ama Henry bu tür ufak detayların yoluna çıkmasına izin vermemişti. William amcasının, yaşlı tur rehberini ya da ondan hizmet alan turistleri ve hatta tüm bu Lasseter efsanesini pek de ciddiye almadığını hissetti. "Ama eğer insanlar eski hikâyelere kanmak istiyorlarsa" dedi amcası, "o halde bir yalanı bir diğeri izler."

Son komite üyesi de günbatımına doğru kırmızı bir Sedan arabayla geldi. Arabanın arka tamponuna bir yarış bisikleti takılıydı ve aracın şoförü diğer ziyaretçilerden çok daha gençti. Düzgün taranmış, koyu renk saçları vardı, yüzü tıraşlıydı ve hepsinden şaşırtıcısıysa üzerinde takım elbise ve kravat olmasıydı. Rahatsızlık verici bir an için William babasını gömen

* Avustralya'da kangurulara çarpmamak için aracın önüne *bullbar* adı verilen koruyucular takılır. (ç.n.)

cenaze levazımatçılarını anımsadı. Selam vermeyi unuttu. Bu yeni gelen adam arabasından bir çanta alıp şüpheci bakışlarla dökülen duvarlara, yükselen sarmaşıklara ve üst katın çökmek üzere olan verandasına baktı.

"John McIvor'ın evi burası mı?" diye sordu kaşlarını çatarak, bakışları William'ın şapkasına odaklandı.

"Evet, efendim."

"Tanrı aşkına."

Adamın adı Kevin Goodwin'di ve Brisbane'den geliyordu. Muhasebeciydi ve her ne kadar henüz yeni bir üye olsa da William'ın amcası bu sebepten ötürü onu Birlik'in saymanı olarak atamıştı. Fakat William ondan pek hoşlanmadığına karar verdi. Adama göre bir erkeğin asker şapkası takması aptalcaydı.

Böylelikle nöbet görevi sona ermiş oldu. William odasının bulunduğu kanada geçip televizyonun önünde tost yemeye başladı. Amcasının adamlarla sohbet ettiği ofisten ara sıra birtakım bağırışlar ve konuşma sesleri yükseliyordu. Saat çok geç oldu ve amcası kapı eşiğinde belirdiğinde William oturduğu yerde uyumak üzereydi.

"İlk toplantı" dedi yaşlı adam. "Hadi gel."

Komite, tavandan sarkan çıplak bir ampulün altındaki masanın etrafına yerleşmişti. Her birinin elinde ya bira ya şarap ya da skoç viski vardı ve havada yoğun bir sigara dumanı asılıydı. William bir köşeye oturup –masanın başında dimdik oturan– amcasının toplantıyı başlatmasını izledi. Fakat yapılması gereken bir sürü formalite ve okunması gereken toplantı tutanakları vardı ve William çok geçmeden sıkılmaya başladı. Bakışları tavana kaydı. Köşelerden devasa örümcek ağları sarkıyordu. Onların havada sallanıp durmasını izlerken uykusu geldi ve sonra aniden gözlerini kırpıştırdı. Toplantı resmen başlamıştı.

"Haritaları gördüm" dedi Terry Butterworth, parmaklarını kemerinin altına sıkıştırarak. "Kim ne derse desin, ülkenin ya-

rısı üzerinde hak iddia edilebilir. Çiftçilik, madencilik gibi sanayiler felce uğrar. Ve şurada oturan Henry'yi ele alalım, turlarının geçtiği yerlerin tamamı ya kiralık ya da Kraliyet mülkü."

"İşim biter" dedi tur rehberi, kulak tırmalayıcı bir sesle. Masanın üzerine eğilmiş, hemen önünde açık duran deftere toplantı notlarını yazıyordu. "Bir anda her yer, beyazların giremediği zenci toprağı ve kutsal arazilere dönüşüverdi. Kuzey Bölge'de olanlara baksanıza. Orada lanet olası bağımsız ülkeler var, bir yerden bir yere gitmek için siktiğimin pasaportları gerek."

"Tüm bunlar yasal uydurmalar" dedi polis memuru. "Ya ülke toprağının tamamı çalınmıştır ki bu durumda Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası uyarınca her yer üzerinde hak iddia edilebilir ya da böyle bir şey hiçbir yer için söz konusu değildir. Özel mülklerin büyülü bir şekilde bundan muaf olduğunu söyleyemezsiniz. Buna zenciler bile sinirleniyor. Özel mülk, kiralık kırsal alanlar, neresi olursa olsun kendilerine ait olduğunu iddia ediyorlar."

William'ın amcası söze girdi. "Özel mülk kent mülkü anlamına gelir. Hükümet kentlere dokunacak olursa isyan çıkacağını bilir. Bu kadar aptal değiller. Ama kırsal alan kiracıları azınlıktalar, yani önemli değiller."

"Onlar mı?" Bu kez konuşan Kevin Goodwin'di, şaşırmışa benziyordu. "Sen de onlardan biri değil misin?"

William'ın amcası başını iki yana salladı. "Elbette ki Kuran Çiftliği de ilk başta kırsal alan kirasındaydı. Ama parsellere ayrıldığında hükümet anlaşma karşılığında on beş bin dönümlük bir araziyi White ailesine verdi. Bu arazi de daimi kira denen bir sisteme dönüştürüldü. Bana söylenenlere bakılırsa hukuki açıdan mülk sahibi olmakla eşdeğer bir şey."

Muhasebecinin etrafında bir yığın evrak vardı ve elindeki tükenmezkalemi çevirip duruyordu. "Yani yasa yürürlüğe girse bile kaybedecek bir şeyin yok?"

"Önemli olan olayın özü. Arazi artık mülk sahibinin malı olmayacak. Yasa kabul edilirse hepimiz kaybederiz."

"Aynı fikirdeyim. Ama bana göre sorun mücadele edecek bir zemin bulmakta. Komite bir lobi grubu olarak iyi iş görüyor ama direkt politik güce sahip değiliz. Her şeyi yeni baştan düşünüp bir sonraki seçimlerde birkaç aday çıkarmamızın vakti gelmedi mi?"

William'ın amcası katıydı. "Boyun eğip sisteme dahil olmayacağız. Sorun olan sistemin kendisi. Aday çıkarmaya başlamamız işleyişi kabul etmemiz anlamına gelir ve çok geçmeden biz de diğer partiler gibi kokuşur gideriz."

"Lanet olsun evlat" dedi Terry Butterworth, "bizler buraya aday çıkarmak için gelmedik. Bizim amacımız gerçek Avustralya değerlerini korumak, böylece her şey en sonunda darmadağın olduğunda, parçaları yeniden birleştirmeye çalışan bizim gibi insanlar olur."

Muhasebeci etkilenmişe benzemiyordu. "Peki ya hiçbir şey darmadağın olmazsa?"

Henry Lasseter önündeki dosyadan başını kaldırdı. "Olacaktır evlat, hatta düşündüğünden de hızlı bir şekilde."

"Olabilir ama şu anda bu yasa tasarısı gibi şeyleri durdurmak istiyorsak daha geniş bir desteğe ihtiyacımız var. Er ya da geç kentlerde bir merkez oluşturmamız gerekecek."

"Kentleri sikeyim" dedi Henry. "Bana kalsa çalılık kentlerden tamamen ayrılıp bağımsızlığını ilan etmeli."

Polis memuru güldü. "Lanet olsun, eğer zenciler kuzeyde kendi ülkelerini kurabiliyorlarsa neden biz de aynısını yapamayalım? En kötü durumda batıda bir yerde kendi eyaletimizi kurarız."

"Neden olmasın?" Henry kendi kendini doldurdu. "Federasyonun durumu da pek matah sayılmaz. Batı Avustralya çekilmek üzere. Zaten en başından beri katılmak istememişti. İşler iyice kötüye giderse Kuzey Queensland de onlara katılır."

William'ın amcası parmaklarıyla masayı dövüyordu. "Kendimizi biraz fazla kaptırdık..."

Tartışma masanın bir ucundan diğerine uzandı ve William sandalyesine iyice gömüldü. Havada ağır bir alkol ve tütün kokusu vardı ve bir kez daha uyku bastırdığını hissetti. Konunun önemli olduğunu biliyordu ama tüm bu ön konuşmaların bir an önce bitip mitingin başlamasını diledi. Esneyip gözlerini açık tutmak için kendini zorladı.

"Tasarı meclisten geçecektir" dedi amcası. "Bunu hepimiz biliyoruz. Fakat hükümetin Senato'da yeterince vekili yok. Daha küçük partilere bel bağlayacaklardır. Sorun şu, küçük partilerin tasarıyı veto etmelerini nasıl sağlarız?"

Kevin Goodwin yanıtladı. "Ülkeyi tehlikelere karşı uyarmalı, insanların neleri kaybetmek üzere olduklarını görmelerini sağlamalıyız. Yasa tasarısına karşı yoğun bir tepki olursa Senato geri adım atacaktır. Ama sorun şu ki kentlerdeki insanlar bir tehdit hissetmiyorlar, arka bahçelerinin güvende olduğunu düşünüyorlar. Bu durumda gözlerini nasıl açabiliriz? Bunun yasal bir yolu var mıdır? Belki de Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası fikri tamamen anayasaya aykırıdır."

"Mahkemelerin canı cehenneme!" Yaşlı tur rehberi öfkelenmişti. "Tüm bu kargaşayı onlar başlattı."

Terry Butterworth oturduğu yerde doğrulup öne eğildi. "İhtiyacımız olan şey doğrudan eyleme geçmek. Protestolar, ablukalar. Teşkilattayken bunlardan çok gördüm ve gerçek şu ki, işe yarıyorlar. Batıda kırsal arazi kirası altında mülk sahibi olan üyelerimizden birini seçip, yasa yürürlüğe girerse, araziyi sahiplenelim. Ve etrafına grev hattı çekelim. Hükümet ne karar verirse versin Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'nı kabul etmediğimizi ve sınırlarımızı korumak için orada gerekirse sonsuza dek kalacağımızı açıklayalım. Hatta bizimle aynı fikirde olmayan zencilere hattı aşıp nereye kadar gidebileceklerini görmeleri için açık bir şekilde meydan okuyalım. Tam bir karmaşa yaratalım, gazeteleri ve televizyonu çağıralım. Buna ba-

yılırlar, nesillerdir üzerinde çalıştıkları topraklarından atılma korkusu içinde zor günler geçiren bir çiftçi ve ailesi. Ve bu arada biz de kameralara bağırırız: Bir sonraki siz olabilirsiniz! Hükümet yalan söylüyor! Arka bahçeleriniz güvende değil! Parklarınız, kumsallarınız ve nehirleriniz güvende değil! Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası neyiniz var neyiniz yoksa elinizden alacak!"

Muhasebeci elindeki kalemi çevirdi. "Böyle bir yüzleşme ayarlamak güç olabilir. Toprak iddiasında bulunan Aborjinler için çok önemli bir arazi seçmeliyiz, girmelerine izin verilmediği taktirde fiziksel mücadeleye girişmekten kaçınmayacakları kadar önemli bir arazi, bu sayede şiddete başvurulduğunda istediğin gibi bir kamuoyu elde etmiş olursun. Beyaz ailenin evini istila eden zenci güruhu, bu tür şeyler işte. Eğer buna benzer konularda insanların öfkesini yeterince açığa çıkarabilirsek Senato kayıtsız kalamaz. John?"

Düşünceli bir duraksamadan sonra, "Olabilir..."

Tartışma sürdükçe sürdü. William başını arka duvara yaslayıp şapkasını gözlerinin üzerine kaydırıp ön yüzündeki rozetin güven veren ağırlığını hissetti. Kulakları zonkluyor, gözlerinin önünde kıpkırmızı bir şeyler uçuşuyordu.

"İşler ablukaya kadar uzanacaksa biraz eğitim almanın faydası olabilir" dedi Terry Butterworth.

"Doğru düzgün bir milis kuvveti oluşturmalıyız" diye önerdi Henry. "Lanet olası demokrasi için savaşmak da demokrasinin gereklerinden biri. Hem zaten üyelerimizin çoğunun silahı var."

Kevin Goodwin düşünceli görünüyordu. "Silahlı milis kuvveti televizyonda hoş görünmeyebilir. Burada biz iyi adam rolünde olmalıyız."

"Bu, Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'ndan çok daha fazlası" dedi polis memuru. "Bu, ulusal güvenlikle ilgili. Japonlar geri gelecek olsa ya da Endonezyalılar veya Çinliler saldırıya geçse sizce Avustralya ordusu bu ülkeyi koruyabilir mi? Halk birlikle-

rine ihtiyacımız var, hem de yaşadıkları yeri çok iyi bilen, sayıca fazla ve silahlı birliklere. Komite de katkı koymaya hazır olmalı. Bunu kolayca ayarlayabiliriz. Ne düşünüyorsun John?"

"Milis kuvveti oluşturmaya karşı değilim. Ben de savaşta böyle bir oluşumdaydım. Tabii hepsi bu kadarla kalacaksa. Komite'yi askeri birliğe çevirmeye niyetim yok."

"Hayır, hayır, sadece bir milis kuvveti. Henry'nin dediği gibi, bu Avustralyalılar olarak sorumluluğumuzun bir parçası. Bunu genel kurulda görüşebiliriz. Kevin?"

"Şey... Sanırım üyelerin ne düşündüğünü görmenin zararı olmaz. Hem nasıl bir birlik toparlayabileceğimizi de merak ediyorum doğrusu."

William'ın amcası ısrarcıydı. "Bu hafta sonu asıl işimiz, yapmamız gereken şey, Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'na karşı bir yanıt hazırlamak."

"Elbette, elbette" dedi Terry Butterworth. "Ama yine de gündeme alabiliriz. Organize bir milis kuvveti fikrini üyelerin görüşüne sunalım derim."

"Katılıyorum" dedi Henry Lasseter.

William'ın amcası göğüs geçirdi. "Pekâlâ, bu durumda kabul edilmiştir."

Diğerlerinin arasında heyecanlı bir uğultu yükseldi.

"Bir isim bulmamız gerekecek."

"Avustralya Bağımsızlık Milisleri nasıl? ABM,* nokta atışı."

"Peki ya üniforma?"

"Üniforma mı?"

"Pekâlâ, tepeden tırnağa tam bir üniformaya gerek yok. Rozet falan da olur. Kim kimdir bilelim diye."

"Şuradaki şapkalı Will gibi. Hey Will, sen de katılmak ister misin? Seni mareşal ilan edebiliriz..."

Herkes güldü fakat William'ın başı öne düşmüştü. Gürültüyle birlikte rüyasındaki alevlerin arasında şöyle bir irkildi. Sonra kahkahalar azaldı ve herkes işine döndü.

* İngilizce'de kısaltılmış hali AIM, yani hedef anlamına gelir. (ç.n.)

24

1950 yılına gelindiğinde, gelmiş geçmiş en yüksek buğday fiyatlarının rüzgârını arkasına alan Kuran Ovası en sonunda bir patlama yaşıyordu. Kuraklık ve hastalığa dayanıklı yeni buğday çeşitlerinin yanı sıra yeni gübreler, yeni ilaçlar, yeni biçerdöverler ve yeni kamyonlar kullanılmaya başlandı. Powell'dan asfalt yollarla birlikte telefon ve elektrik hatları da ovaya ulaştı. Nüfus bir anda yükseldi, yaşlı yerleşimcilerin birer birer ortalıktan kalkan mütevazı kulübelerinin yerini, bir sürü çocuğun koşuşturduğu sağlam çiftlik evleri aldı. Yalnızca yirmi yıl öncesine kadar ova geniş ve ıssız kocaman bir otlaktan ibaretti. Şimdiyse her gece yüzlerce evin ışığı yanarken gündüzleri yüzlerce saban toz kaldırıyordu.

Yine de tüm bu refah bir şekilde McIvor'ı es geçiyordu. Özenli ve sabırlı bir şekilde kışları buğday yahut arpa, yazlarıysa mısır ya da akdarı ekiyor fakat refah dönemlerinde bile işlerin kötü gidebileceğini öğreniyordu. Bir yıl, geç gelen don olgunlaşmak üzere olan buğdayını kırıp geçirdi. Başka bir yıl, beklenmedik bir fırtına mısırlarını alaşağı etti. Yabani ot, sıçan ve hatta çekirge istilaları yaşadı. Ve bir keresinde hasat zamanı, beş hafta boyunca yağmurlu ve kapalı geçince tarlalarındaki arpanın tamamı çürüdü. Bu liste daha da uzatılabilirdi, bereketli mahsule bir türlü ulaşamıyordu. Çiftlik az da olsa kesinlikle kâr getiriyordu fakat John'un bundan çok daha fazlasına ihtiyacı vardı.

Hayatı boyunca bu küçük toprak parçasını sürüp durmaya hiç niyeti yoktu. Planı arazisini genişletmek, ikinci bir çiftlik daha alıp oradan kazanacağı parayla üçüncü bir çiftlik almak ve günün birinde hepsini satip Kuran Çiftliği'ni alabilecek hale gelinceye dek bu şekilde çiftlik almaya devam etmekti. Her şey çok yavaş ilerliyordu. Elbette ki kredi almak üzere bankalara gidebilirdi fakat John borç fikrinden içten içe tiksiniyordu. Eski Kuran Çiftliği borç içinde yüzüyordu ve çiftliğin sonunu getiren de White ailesinin yaptıklarından ziyade bu borç batağıydı. John her ne satın alacaksa hiçbir şekilde borca girmeden almak istiyordu. Mülkiyet mutlak olmayacaksa bir anlamı yoktu.

Artık bir ailesinin olması Kuran'ı elde etmeye dair sabırsızlığını arttırıyordu. Çocuklarının o çiftlikte büyümelerini istiyordu. Kendi kızı da Elizabeth White gibi yaşamayı –uçuşan tül perdeli yatak odası, kıyafetler, eğitim– en az onun kadar hak ediyordu. Hatta Ruth'un Elizabeth'i katbekat aşmasını istiyordu. Çiftliğin en başından beri onun hakkı olduğunu kanıtlamanın bundan daha iyi bir yolu olabilir miydi? Ve günün birinde McIvor adını sürdürecek bir oğlu olurdu. Oğlunun hiçbir şekilde belirsizlikler içinde yaşamasını, kendi gençliği boyunca şüpheler ve felaketlerden çektiklerini çekmesini iste-

miyordu. Oğlu Kuran Çiftliği'nin kendisine miras kalacağına dair en ufak bir şüphe duymadan büyümeliydi. Ancak o zaman babasını hayal kırıklığıyla değil, minnet ve gururla hatırlardı.

Fakat yıllar ve hasat zamanları geçip durdukça ne Kuran Çiftliği John'a yaklaştı ne de bir oğlu oldu. Harriet 1946 yılında bir kez daha hamile kaldı fakat düşük yaptı. Ardından 1948 yılında bir düşük daha yaptı. Ve sonrasında yeniden hamile kalamadı. Ruth ilk ve tek çocukları olarak kaldı: dağlardaki ıslak kayaların üzerinde yaşadıkları ilk birleşmenin meyvesi. Bunun üzerine John ona yeni bir gözle bakmaya başladı ve sevgisi tazelendi. Varlığı çiftlikle iç içe geçtiğinden belki de tüm bunlar kaderdi. Küçük kızı yanına alıp çiftlikte dolaştırmaya başladı. Hızlı, zeki ve korkusuzdu ve görünüşe bakılırsa evde bebekleri yahut güzel elbiseleriyle oynadığı anlara kıyasla elleri ayakları toz toprak içindeyken çok daha mutluydu. Ama John yine de endişe etmeye devam etti; çünkü 1950 yılında Ruth yedi yaşına basmıştı. Kızı büyümeden Kuran Çiftliği'ni nasıl satın alacaktı?

Ve sonra bir de Dudley Green vardı.

Evine dönen asker, savaşa giden genç adamın soluk bir gölgesinden ibaretti. Artık ailesinin çiftliğinde anne ve babasıyla birlikte yaşıyordu. Abisi savaşta öldüğünden tek varlıkları küçük oğullarıydı. Fakat Dudley'in savaşta yaşadıklarına dair detayları ne John ne de Harriet biliyordu. Birliği Malay Yarımadası'nda kurulan ilk cephelerden birinde kuşatılmıştı. Yakalandıktan sonra birkaç derme çatma hapiste kaldıktan sonra en sonunda Changhi'de birliğinin geri kalanıyla buluştu. Bir kez daha çalışma kamplarına gönderildi, gittiği yerlerin arasında Burma-Tayland demiryolu da vardı; ama Dudley yine de tüm o açlık ve acı dolu yıllara dair nadiren konuşurdu. Bedeni yaşadıklarının iyi bir kanıtı sayılırdı, uzun süreli dizanteri, beriberi ve sıtma geçirdikten sonra iyice zayıflamış ve iki büklüm olmuştu. Özellikle etkilenen ciğerleri onu soğuk al-

gınlığı ve zatürreeye karşı hassas kılmıştı. Aynı zamanda ağır bir eklem ağrısı ve deri döküntüsü sorunu da vardı.

Fakat John ve Harriet'a en çok acı veren şey, Dudley'deki duygusal değişikliklerdi. Kamplar, içindeki aydınlığı söndürüp onu kırık dökük bırakmıştı. Anılarının pençesinde kıvranıp duran tuhaf ve rahatsız birine dönmüştü. Döndükten sonra eski uğraşlarının hiçbirine başlamamış ve kendisi gibi memleketine dönen savaş esirlerinden dahi uzaklaşmıştı. Tek sosyal zevki John ve Harriet'ı –kendi evinden yalnızca birkaç kilometre ötedeki– evlerinde ziyaret edip çekinerek de olsa Ruth'a olan ilgisini göstermekti. Ona bayıldığı çok belliydi. Ve eğer yokluğunda yaptıklarından ötürü John ve Harriet'a öfkeliyse bile bunu asla göstermiyordu. Böyle böyle John kendini gitgide artan yoğun bir utanç duygusuyla kıvranırken buldu. Savaş boyunca Dudley'i kıskanıp eve döneceği andan korkmuştu. Bu korkudan ötürü aralarındaki gizli anlaşmaya dahi ihanet etmişti. Ama işte evde kalan John'un bir çiftliği, bir eşi ve bir çocuğu vardı. Oysa savaşa giden dostunun ne bir mülkü ne de kimi kimsesi.

Dudley'in annesi 1951 yılında kanserden öldü. Bir yıl sonra çalışmaktan bitkin düşen babası da ölünce Dudley artık sahibi olduğu çiftlikte tek başına kaldı. Yalnızlıkla birlikte sinirsel durumu kötüleşmeye başladı. John ve Harriet'ın elinden çaresizlik içinde olup bitenleri izlemekten başka bir şey gelmiyordu. Çiftliğiyle ilgili düzenli bir şekilde yürüttüğü işleri ihmal etmeye başladı. Evi çöplük içindeydi. Duş almak ve kıyafetlerini yıkamak konusunda da savsak davranmaya başladı ve tıraş olmayı tamamen bıraktı. Artık düzgün yemek de yemediğinden savaş dönüşü aldığı kiloları vermeye başladı. Savaş öncesi sosyal bir içiciyken alkol alımı da iyice arttı. Gün boyu uyuyup geceleri sarhoş bir şekilde yalpalayarak çiftlikte dolaşıyordu. John komşularının onun arkasından söylediklerini duymaya başladı. Tek gördükleri upuzun saçlar, karman çorman bir sakal, kirli kıyafetler ve sürekli kaçırılan bakışlardı. Zavallı Dud-

ley, dediler başlarını iki yana sallayıp savaş sonrası bunalımından bahsederek. Ya da yaşlı olmamasına rağmen Koca Dudley, dediler. John kendisine takılan lakapların duyduklarından daha beter olduğunu düşünüyordu. Belki Deli Dudley. Ya da Çatlak Dudley.

1953 yılının bir günü John arkadaşının evine geldiğinde onu çırılçıplak ve kendinden geçmiş bir halde oturma odasının zemininde uzanırken buldu. Dudley'in bedeni tiksinti verecek kadar inceydi, üzeri solmuş yaralar ve tam iyileşmemiş tropikal yaralarla kaplıydı. John onu ancak birkaç saat sonra kaldırıp giyinmesine yardım edebildi. Dudley leş gibi rom kokuyordu ama John bunun sebebinin yalnızca sarhoşluk olmadığını düşündü. Adam açlıktan ölmek üzereydi. John onu kucakladığı gibi eve götürdü. Harriet yemek hazırladı ve birlikte Dudley'in yemek yiyişini izlediler. Ardından John'un ofisinde bir yatak hazırlayıp yatırdılar. Onu sonraki gün ve ondan sonraki gün de evlerinde ağırladılar. Düzenli yemek ve gösterilen ilgiyle birlikte durumu iyileşmeye başlayınca karar vermek için düşünmelerine gerek olmadı. Hatta Dudley'e bile sormadılar. Onu bir daha kendi evine götürmediler. Ve Dudley de asla evine geri gitmeyi istemedi.

Bunun bir tür kefaret olduğunu hem John hem de Harriet biliyordu. Onu tanımadıkları insanların ellerine teslim edecekleri bir bakımevine götürmeleri söz konusu değildi. Öylece kaderine de terk edemezlerdi. Zaten bunu daha önce bir kez yapmamışlar mıydı? Durumundan kendilerinin sorumlu olmadığını bilmelerine rağmen içten içe hissettikleri suçluluk duygusunu bir türlü aşamıyorlardı. Fakat bu hiç de kolay değildi. John kendi çiftliğine yeterince vakit ayıramazken Dudley'inkiyle de ilgilenmek zorunda kaldı. Ve evde Dudley zorluk çıkarabiliyordu. Kişisel hijyen konusunda özenli olmadığından kokusu her yerdeydi. Günlerce yemek yemeyi reddettiği oluyor, yemesi için zorladıklarında sinirleniyordu. Ve onu alkolün avuntusundan uzaklaştırmak söz konusu bile değildi.

Sarhoş olduğunda zayıf öfke nöbetleri geçiriyor ve geceleri gördüğü kâbuslar boyunca anlamsız birtakım sözler mırıldanıp duruyordu. Ama yine de onunla Dudley olduğu için ve iyi zamanlarında hayatlarının bir parçası olmanın verdiği mutluluğu apaçık bir şekilde gösterebildiğinden, mümkün olduğunca sabır gösteriyorlardı. John'u hâlâ sadık dostu olarak görüyor ve Harriet'a düşkünlüğü hiç geçmiyordu.

Fakat asıl kalbini çalan kişi Ruth'tu. Dudley'in evlerine yerleştiği ilk yıl on yaşına bastı ve yapmacıklıktan uzak tavırlarıyla ergenliğe adım atan esmer ve güzel Ruth tam anlamıyla babasının kızıydı. Dudley gölgesi gibi peşinde dolaşıyor, Ruth'sa okul saatleri dışında onunla ilgilenip kendi çiftliğinde hâlâ yapabildiği ufak tefek işlere yardım ediyordu. Ona amca diyordu ve kötü kokmasından, sakalının çoğu zaman yağlı ya da sonu gelmeyen öksürme nöbetlerinden kalma balgamla kaplı olmasından yahut nefesindeki rom kokusundan rahatsız olmuyora benzemiyordu. Ne de olsa Dudley de ailesinin bir parçasıydı ve John onun azıcık çirkinlikten tiksinti duyacak bir kız olmamasıyla gurur duyuyordu.

Gerçekten de John oğlu olmadığı için hayıflanmaktan uzun süre önce vazgeçmişti. Ruth da herhangi bir oğlan çocuğundan farksızdı. Ve her ne kadar fiziksel anlamda babasına benziyor olsa da onun katı mizacını almamıştı. Mutlu ve canlıydı ve ondan gelen bir bakış yahut bir kelime, sebep olduğu yoğun sevgi sağanağıyla John'un kalbindeki buzları anında eritebilirdi. Yine de kızına dair hayalleri –Kuran Malikânesi ve Çiftliği– her zaman olduğu gibi erişilmezdi. John çiftlik hayatından bunalmaya başlamıştı. Daha yoğun çalıştıkça zenginlik ve servet düşleri çöldeki serap misali gözlerinin önünde silinip gidiyordu. '53 ve '54 yılları boyunca bir dizi kötü mevsim yaşandı ve hasat azdı.

Ovalar bile üzerine üzerine gelmeye başlamıştı. Bir zamanlar ufka kadar göz alabildiğine uzanan ovaların yerinde artık hiç boşluk kalmamıştı. Komşuları da sinirine dokunuyordu.

Vakur bir ifadeyle traktörlerini sürüyor ve kendilerine sert, toprak insanı diyorlardı ama John'a göre birkaç dekarlık arazilerini biçen şehirlilerden farksızlardı. Anımsadığı o bir zamanların cesur öncüleri, çobanları, kırkıcıları neredeydiler? Dünya artık daha önemsiz insanların elindeydi ve John yalnız kendisinin farklı olduğunu, damarlarında daha yaşlı ve hayati önem taşıyan bir kanın dolaştığını biliyordu. Bu yüzden de damarlarında dolaşan kanın gerektirdiği seviyeye ulaşamamak onu yiyip bitiriyordu. Gecenin karanlığında uyumakta olan eşinin yanında öylece yatıp bu ufak çiftlikte, kendisinden çok daha önemsiz insanların arasında öleceğini düşünürdü. Hatta onlardan farkı kalmayacağını.

Sonra 1955 yılında Dudley'in sağlığı ciddi anlamda bozulmaya başladı. Sürekli alkol almak ve yemek yememek zaten güçten düşmüş bedenine ölümcül darbeyi vurdu. Bir grip salgını onu aylarca yatağa bağlayarak bitkin bedenini titreme ve ağrılarla sarsmaya başladı ve bunu atlattıktan çok sonra bile amfizem hastalarınınkine benzer bir öksürük ve hırıltı devam etti. Kırk birinci doğum günü geldiğinde Dudley yetmiş yaşında bir dede gibi görünüyordu. John ve Harriet kaçınılmaz sonu görebiliyorlardı. Fakat John yine de Dudley'in bir akşamüzeri elinde yasal evraklarla yanına gelmesini beklemiyordu. Evraklardan ilki Dudley ile ilgili tüm meseleler için John'a vekalet veriyordu. İkinci evraksa çiftliğini John ve Harriet'a bıraktığını belirten vasiyetiydi.

John ne yapması gerektiğini bilemiyordu. Böyle bir şey yasal mıydı? Her şeyden önce Dudley'in akrabaları vardı. Dudley'in babasının kız kardeşi, yani Dudley'in teyzesi hayattaydı. Çiftliğin aile içinde kalıp ona kalması gerekmez miydi? Dudley aynı fikirde değildi. Asıl ailesinin John, Harriet ve Ruth olduğu konusunda ısrarcıydı. Çiftlik sahip olduğu tek şeydi ve yaptıkları her şeye karşı duyduğu minnettarlıktan ötürü onlara bırakmak istiyordu. Böylelikle huzur içinde ölebileceğini söylüyordu. Ölüm hakkında konuşmanın lüzumu

yok, diye itiraz etti John, kimsenin öleceği yok... fakat Dudley son bir kez daha eski kişiliğine bürünüp gülümseyince John sessiz kaldı.

Böylece evraklar geçerliliklerini korudu. Ve o andan itibaren John kendini Dudley'in çiftliğinin idaresine daha büyük bir şevkle verdiyse ve hatta çiftliğe başka bir gözle bakmaya başladıysa bile niyeti kötü değildi. Dudley en çok Ruth'u seviyordu ve bu kararı onun geleceğini düşünerek vermiş olmalıydı. Öyle bile olsa John üzerinden bir ağırlık kalkmış gibi hissediyordu. En sonunda bir ilerleme kaydetmişti. Bir anda hem arazisini hem de gelirini iki katına çıkarmıştı. Ve 1955 yılının kış mevsimi yerini bahara bırakırken yağmur ve gün ışığı büyülü bir uyum gösterince ne zararlı haşereler ne de salgın hastalıklar çiftliğe uğradı ve John'la Dudley'in arazilerinde bereketli bir buğday mahsulü olgunlaşmaya başladı. Hatta John bir an için Kuran Çiftliği'nin artık ulaşılması imkânsız bir hayal olmaktan çıktığını bile düşündü.

Dolayısıyla rüyaların tam da bu dönemde başlaması tuhaftı.

25

En sonunda miting günü geldi çattı. William günün ilk ışıklarıyla birlikte uyanınca herkesin yataklarından kalkıp kahvaltılarını bitirmelerini sabırlı bir şekilde beklemesi gerekti. Annesi evde kalacaktı ve amcası da ofisinde son dakika hazırlıklarıyla meşgul olduğundan William büyük safari kamyonuna atlayıp Terry Butterworth ve Henry Lasseter ile birlikte kamp alanına gitti. Aydınlık ve sıcak bir sabahtı ve her şey planlandığı gibi ilerliyordu. Tuvaletler yerleştirilmiş, jeneratör hazırlanmış ve etrafı iplerle çevrili yeşil-kırmızı renkli çadır yemyeşil otların arasında devasa bir mantar gibi bitmişti. Ve tepenin zirvesine, taşların oluşturduğu çemberin ortasına bir bayrak direği dikilmişti. William aşağıdan baktığında yal-

nızca direğin onu çevreleyen ağaçların arasından yükselen en üst ucunu görebiliyordu. Fakat göndere henüz bayrak çekilmemişti; bu, herkes geldikten sonra başlayacak olan açılış seremonisinin bir parçasıydı.

Terry ve Henry kendi kamp alanlarıyla ilgili son hazırlıkları tamamlamaya giriştiler. Merkez komite mensuplarının arasında William en çok onları sevmişti, ne de olsa Terry yüksek sesle konuşan neşeli bir adamdı, Henry ise dışarıdan bakıldığında aksi ve huysuz görünse de aslında son derece zararsızdı. Bu iki adam William'ı benimsemiş, şapkası nedeniyle ona "Albay Bill" diye hitap ederek yaptıkları her işe onu da dahil etmişlerdi. Hatta ona naylondan ufak bir çadır bulup kendi çadırlarının –masalar, sandalyeler, bir mangal ve hepsinden önemlisi buz ve bira dolu iki büyük metal bidon olan, içinde ayakta durulabilen devasa bir çadır– yanına kurmuşlardı. Çadır alanı tepenin yükseklerindeydi ve her şey organize edildikten ve ilk bira şişesi açıldıktan sonra üçü birlikte oturup aşağıdaki hummalı çalışmayı izlemeye koyuldular.

Bozuk yolda hoplaya zıplaya ilerleyen ilk araba öğleden bir saat kadar önce göründü. İçindekiler arabadan ininceye kadar, önce bir başka araba ve hemen ardından da bir başkası alana ulaşmıştı bile. Sonrasında her tür ve boyutta araç –küçük ve büyük, çamur ve toz kaplı çiftlik araçları, aile arabaları, dört çekerlerle birlikte dikkatlice kayaların etrafından dolaşan yere yakın yepyeni spor arabaları, karavan ve minibüslerle birlikte korna çalarak ışıl ışıl parlayan dev yaratıklar gibi tepeyi tırmanan römorksuz iki büyük tır– birbiri ardına kamp alanına ulaştı. Hatta gürültü, toz ve kromdan ibaret motosikletleriyle sıra halinde ilerleyen siyah deri ceketli motorcular bile vardı ve peşleri sıra güçlükle ilerleyen iki eski aile arabasına doluşmuş eşleriyle çocukları ilk bakışta yarattıkları etkiyi azaltıyordu. William araçları sayıyordu fakat elliden sonra ipin ucunu kaçırdı. Toplamda yüzü aşkın araba ve üç yüzü aşkın insan gelmiş olmalıydı.

Tepeye doluşup kamp kurdular. Aralarında kimi ekose gömlek ve bot giymiş, kimiyse bol şortlarla rengârenk tişörtler giyip geniş kenarlı *akubra*'lar* ya da yağlı çiftlik kepleri takmış genç yaşlı çok sayıda erkek vardı. Yırtık kotlardan bikini üstlerine, çiçekli elbiselerden hasır şapkalara kadar değişen geniş bir kıyafet yelpazesi sergileyen genç yaşlı çok sayıda kadın da vardı. Her yaştan çocuk görülebilirdi. Ve son olarak cins cins sürüyle köpek vardı. Her aile yanında bir köpek getirmişe benziyordu. Köpekler çılgın gibi havlayıp etrafta koşuşturarak karmaşayı daha da arttırıyorlardı. Anneler çocuklara bağırıyor, babalar birbirine bağırıyor ve geç gelenler park yeri ararken motor hırıltıları yankılanıyordu. Akşamüzeri olduğunda tepe boyunca kamp ateşleri yakıldı ve elli çaydanlığın içinde sular kaynamaya başladı. Duman ağaçların arasından süzülüyordu. Erkekler sağda solda bira içiyor, yarım düzine farklı radyo ve portatif müzik setinden yükselen müzik sesleri tepenin etrafında yankılanıyordu.

İlk bir saat boyunca William, Terry ve Henry'nin kampından uzaklaşmadı. Mangal yaktıklarında bir hamburger yedi. Ama görünüşe bakılırsa bu iki komite üyesi de son derece popülerdi ve William çok geçmeden çadırlarının etrafında toplanan kalabalığın arasında kayboldu. William oradan tek başına ayrıldı. Amcasının da kamp alanına geldiğini, tıpkı Dr. Moffat ve Kevin Goodwin gibi tepe boyunca sağa sola koşuşturup durduğunu görebiliyordu ama onların yanına gitmeye çalışmadı. Motosikletlerin etrafına toplanmış, hayranlıkla bakan çocukların arasına katıldı. Sürücüler bira içip motorlarına bakıyor, ara sıra içlerinden birini çalıştırıp gaz vererek mavi bir duman çıkartıyorlardı. William ceketlerinin üzerindeki kurukafa ve yumruk gibi resimlere hayranlık içinde bakarken bir yandan da "Vietnam" gibi kelimelerle birlikte sırt kısımlarına işlenmiş gizemli kısaltmaların anlamlarını çözmeye çalışıyordu.

* Avustralya'ya özgü kovboy şapkası. (ç.n.)

Oradan ayrıldıktan sonra diğer çocuklarla birlikte tırları incelemeye gitti. Hep birlikte tırların devasa krom ızgaralarıyla araç önüne takılan demir koruyucularına baktılar, içlerinden bazıları şoför mahalline bakmak için basamakları tırmandı. Hatta aralarında şanslı olan birkaçı direksiyonun başına geçip düğmeleri kurcalama şansı bile buldu. Bu büyük tırlar içlerindeki yatakları, buzdolapları ve televizyonlarıyla adeta birer tekerlekli evdi ve koca göbekleri mavi atletlerinden taşan kırmızı yüzlü, iriyarı sahipleri de en az tırları kadar devasaydı. Bira içip onları çevreleyen genç meraklılara yaban domuzları, timsahlar ve yüz elli kilometre boyunca direksiyonu bir kez olsun kırmadan araba sürülebilecek kadar düz yollarla ilgili hikâyeler anlatıyorlardı. Onların evleri Avustralya'nın tamamıydı. Daha bu sabah yüz kilometre ötedeki Gladstone yakınlarında, şafak sökerken Büyük Bariyer Resifi'nde balık avlıyorlardı. Bunu ispatlamak için yıpranmış bir portatif soğutucu getirip herkesin şaşkın bakışları arasında içinden bacaklarını havada sallayıp duran birkaç kocaman yengeç ve dikenli ıstakoz çıkardılar.

Gün ilerledi. Ana çadırın içinde bir grup ciddi adam toplanıp Komite'yle ilgili konular hakkında konuştular, William'ın amcası da onlarla birlikteydi ama yine de kalabalığın büyük çoğunluğunun aklında eğlenmek vardı. Tepenin daha aşağılarında başlayan doğaçlama spor karnavalında gençler bir dizi yarış yapıyordu. Daha büyük oğlanlar ve genç erkeklerse futbol oynamaya başladılar ve ardından bir kriket maçı ayarlandı. William tüm bu olanları izliyor fakat hiçbirine dahil olmuyordu. Şapkası başında kendi kendine dolaşmaktan son derece keyif alıyordu. Tek endişesi hâlâ ağrıyan kulağıydı. Ve burnuna kötü bir koku da gelmeye başlamıştı. Kamp ve mangal ateşlerinin dumanı arasında fazla belirgin değildi ama yine de gün boyu ara ara bu kokuyu almıştı. Bir tür çürük kokusu. Bu koku ona ölü bir hayvanı hatırlatıyordu. Tuhaf bir şekilde kısa bir süre için bile olsa kendi çadırına girdiğinde bu koku iyiden

iyiye yoğunlaşıyordu. Ama etrafı kolaçan ettiyse de hiçbir şey bulamadı. Ve başka kimse bu durumun farkında değildi.

En sonunda saat dörde doğru jeneratör devreye girdi. Kısa bir süre sonra da tepenin zirvesindeki hoparlörler cızırdamaya başladı. Son derece bozuk olsa da William kalabalığa konuşan bu sesin sahibinin Terry Butterworth olduğunu çıkarabildi. "Bayanlar ve baylar, kızlar ve oğlanlar, şimdi milli marşımız."

Tepeye dağılmış insanlar yaptıkları işleri bırakıp dimdik ayakta beklemeye başladılar. Tanıdık bir müzik sesi önce belli belirsiz ve cızırtılı bir şekilde fakat daha sonra yüksek ve anlaşılır bir hale gelerek tepe boyunca yankılandı.

Bir zamanlar neşeli bir serseri nehrin kenarında kamp kurmuştu
Koliba ağacının gölgesinde
Çaydanlığının kaynamasını beklerken şarkı söylüyordu
Kim benimle gelecek avare dolaşmaya?

William bakakaldı, bu yanlış şarkıydı. Elbette ki "Waltzing Matilda"yı biliyordu fakat milli marşları bu değildi. Ama yine de kimse bir hata olduğunu düşünüyor gibi görünmüyordu. Bazı insanlar şarkıya eşlik ediyor, bazılarıysa ellerindeki içkileri havaya kaldırmış öylece duruyordu. Mavi gökyüzü, tepeler ve vahşi doğayla çevrili tiz sesleri tuhaf bir şekilde kederliydi. Ve tüm gözler bayrak direğinin olduğu tepenin zirvesine çevrilmişti. Göndere bir bayrak çekiliyordu: mavi zemin üzerine çizilmiş beyaz Güney Haçı. Ve şarkı tamamlanırken serseri boğuldu, askerlerse bozguna uğradı.

Belki onun ruhunu duyacaksın o nehri geçerken,
Geleceksin benimle avare dolaşmaya.

Bir esinti bayrağı kapıp solgun göğe karşı vakur bir şekilde dalgalandırdı. Uzun süren bir sessizliğin ardından hoparlörler tekrar devreye girdi.

"Avustralya Bağımsızlık Birliği'nin açılış mitingine hepiniz hoş geldiniz."

Büyük bir alkış koptu ve miting resmen başladı. Sonrasında bir dizi duyuru yapıldı: yeni üyeler kayıt çadırından bekleniyordu, ebeveynler çocuklarının kaybolmalarına engel olmak için onları başıboş bırakmamalıydı, sarı Holden Commodore sahibi aracının ışıklarının açık olduğunu biliyor muydu ve akşam yemeğinin ardından herkes saat tam sekizde tepede toplanmayı unutmamalıydı. Kalabalık hoşnut bir şekilde oyalanıyordu ve William bir kez daha ana çadıra doğru ilerledi. Amcasının kısa bir süreliğine de olsa yalnız kalarak çadırın yan tarafındaki kütüklerin üzerinde hamburgerini yemeye başladığını gördü.

William yanına gitti. "Bu milli marş değildi" dedi.

"Sahi mi?" Yaşlı adamın keyfi yerindeydi ve yemeğini yerken gülümseyip duruyordu. "Kim demiş?"

"Bu 'Waltzing Matilda'ydı."

"Doğru. Banjo Peterson, 1895."

"Ama bu yanlış."

Gülümseme silinmedi. "Bunların tümü gerçekten oldu, biliyorsun değil mi. Batı Queensland civarında. Aylak, askerler, çiftlik sahibi, hepsi."

William şaşırmıştı. "Gerçekten kendini boğdu mu?"

"Tuhaf değil mi? Koyun çalmak darağacını boylatacak bir suç değildi. O yüzden askerler onu almaya geldiklerinde neden onlarla birlikte gitmedi? Ama onlarla gitmek yerine, meşhur haydutlardan biriymiş gibi, 'Ancak ölümü yakalarsınız!' diye bağırarak suya atlayıp boğuldu."

"Neden?"

"Eh... her ne kadar adam sahiden ölmüş olsa da aslında gerçek tam da şiirde anlatıldığı gibi değil. Olay 1894'deki büyük koyun kırpıcıları grevi esnasında gerçekleşti. Koyun kırpıcılar sendikalaşmıştı. Daha iyi koşullar talep ediyorlardı, çiftlik sahipleriyse bu durumdan nefret ettiklerinden iki taraf gırtlak

gırtlağa gelmişti ve Avustralya taşrasında hayat neredeyse durmuştu. Sanki Eureka Ayaklanması* yeni baştan yaşanıyordu. Hükümet çiftlik sahiplerini desteklemek için asker gönderiyordu, binlerce insan işsizdi ve koyun kırpma kulübeleri yakılıyordu. Sonra bir göletin kıyısında sendika liderlerinden birinin cesedi bulundu. Cinayet, intihar, kimse bilmiyor ve bunun önemi de yok. Paterson haber metni yazmıyordu. Küçük insanların artık canına tak dediğini anlatmaya çalışıyordu. Yalnızca zenginlere çalışan hükümetlerden, her şeyi kontrol eden pinti çiftlik sahiplerinden, her daim arazi sahipleriyle saf tutan polisten, o günlerde yaşanan açlık, üzüntü ve adaletsizliklerden bıkmışlardı. Bu yüzden Paterson aylak adamına, 'Yeter!' dedirtiyordu. Küçük insanların kazanma şansı yok, bu yüzden canınız cehenneme. Ve suya atlıyor. Ama bunun koyun çalmakla bir ilgisi yok. Tamamen baskı altında olmakla ilgili. Bu bir başkaldırı şarkısı."

Yaşlı adam oturmakta olduğu kütükten kalkıp dudaklarını ıslattı.

"Ve haklısın, milli marş bu değil. Ama gerçek milli marş Avustralya hakkında hiçbir şey anlatmazken 'Waltzing Matilda' önemli bazı şeyler söylüyor. Dikkatli olmadığın taktirde bu ülkede ters gidebilecek şeylerin tam kalbine iniyor. Bu insanların mücadele ettiği her şeyden bahsediyor. İşte bu yüzden de bu şarkıyı söylüyoruz. Şenlik ateşinde görüşürüz."

Ana çadırdaki tartışmaya katılmak üzere yürüyerek uzaklaştı.

William şaşkına dönmüş bir vaziyette kütüğün üstüne oturup gelip geçen insanları seyretmeye başladı. Bir süre koyun

* Eureka Ayaklanması, Avustralya tarihindeki en ünlü ayaklanma (3 Aralık 1854). Ballarat'taki (Victoria) altın arayıcılarının başlattığı olay, adını ayaklanmacıların Eureka altın madenlerinde alelacele kurdukları istihkâmdan almıştır. Ayaklanma, maden arama ruhsatları için istenen harçların yüksekliğinden, bu harçları toplamak için polisin uyguladığı kaba davranışlardan, madencilere oy hakkı ile Yasama Meclisi'nde temsil olanağı tanınmamasından ve Kraliyet arazilerinde maden aramaya yasak konmasından kaynaklanan sürekli yakınmaların birikmesiyle patlak verdi. (ç.n.)

kırpıcılar ve aylaklar ve çiftlik sahipleri hakkında düşündü. Kuran Çiftliği de bir zamanlar böyle değil miydi?

Buradaki nehirlerde de cesetler mi yüzmüştü? Esneme dürtüsünü bastırdı. Çok geçmeden silah sesine benzer birtakım sesler duydu. İnsanlar şaşkınlık içinde etraflarına bakındılar. Sesler devam etti, tepenin yukarılarından bir yerden geliyordu ve bir yandan erkekler bağrışıyordu. Ama kahkaha atanlar da vardı. Kalabalık gevşeyip seslerin geldiği yere doğru ilerlemeye başladı. William da onları takip etti. Tepenin uzak yamacında bir grup tüfekli adam yaklaşık otuz metre ötedeki devrilmiş bir kütüğün dibine dizdikleri teneke kutularla plastik şişelere ateş ediyorlardı.

Terry Butterworth elinde bira şişesiyle çıkageldi. "Pekâlâ çocuklar siz geri durun. İzleyebilirsiniz ama ateş hattına kimsenin girmesini istemiyorum."

"Şu özel polis tabancan hâlâ yanında mı?" diye seslendi kalabalıktan biri.

Terry gülümseyerek elini cebine atıp bir tabanca çıkardı. Kalabalıktan takdir mırıltıları yükseldi. Terry döndü, nişan aldı ve ateş etti. Hiçbir şey vuramasa da kalabalıktan alkışlar yükseldi.

Silahlı başka adamlar da gelmeye devam ediyordu. William oturup büyülenmiş bir şekilde bu atış talimini izlemeye başladı. Çok farklı çeşitte silah vardı. Bazıları güçlükle seçilen çatırtıya benzer bir ses çıkarırken motorcuların sallayıp durduğu çiftelere benzer silahlar, tepe boyunca çınlayıp yankılanan tok sesler çıkarıyordu. Vurulan teneke kutular bazen oldukları yerde durup ters dönüyor, bazense patlıyordu. Şişelerse ya büyük parçalara ayrılıyor ya da tuzla buz oluyordu. En sonunda Henry Lasseter taşıdığı ağır bir şeyin altında iki büklüm olmuş halde çıkageldi. Kalabalık ilgiyle oraya baktı. Bu, şimdiye dek hiç görmedikleri türden bir silahtı. Uzun ve kalındı, üzerinde birtakım çıkıntılar vardı ve alçak bir ayağın üzerine oturtulması gerekiyordu. William kalabalıktan "makineli tüfek" ve

"M16" seslerinin yükseldiğini duydu. Daire şeklinde bir açıklık yaratıldı ve Henry silahını indirdi, tüfeğin kundağına yaslandı, namlu boyunca baktı ve ateş etti. Çıkan ses kulak tırmalayıcıydı ve sanki William'ın ağrıyan kulağını delip geçti. Hedefler titreşerek sağa sola uçuştu ve ağaç kütüğü parçalara ayrıldı. Kalabalık çılgınca alkışlıyordu.

Erkekler sırayla M16'yı denemeye başladılar. Silah elinin altında titreşip durdukça kahkahalar atan Terry Butterworth de bunlardan biriydi. Kevin Goodwin'in bile denediğini gören William şaşırmıştı. Gün boyu rahatsız görünen muhasebeci yere eğilip gözlerini kısarak namlu boyunca bakarken iyiden iyiye rahatsız görünüyordu. Ama yine de tetiği çektiğinde silah kurşunlarını boşalttı ve William kıpkırmızı bir yüzle ayağa kalkan Kevin'i güçlükle tanıyabildi. Sanki bu silah erkeklere bir büyü yapıyordu. Ve diğerleri de denemek için sıraya girdiler. Artık kalabalık kendi arasında konuşmuyor, atışlar arasındaki süre boyunca şaşkın bir sessizlik içinde bekleşiyordu.

Havayı yoğun bir duman ve barut kokusu kaplayınca William'ın kulağındaki çınlama yavaş yavaş baş ağrısına dönüştü. Ama yine de dönüp gidemiyordu. Gecenin başlangıcında aylak aylak etrafta dolaşan sevimli insanlar her nasılsa silahların etrafında toplanınca önemli ve güçlü bir çete haline gelmişti.

William ancak namlu ağzındaki turuncu alevleri gördüğünde havanın kararmaya başladığını fark etti. Ayağa kalktığında başı dönmeye ve midesi bulanmaya başladı. Kalabalık ve dumandan uzaklaşmak için birkaç adım attı. Başını kaldırıp tepenin zirvesine bakınca oradaki kayaları ve kayaların ortasındaki bayrak direğinin hemen yanında tek başına ayakta duran amcasını gördü. Yaşlı adam kalabalığı izliyordu ve William bu mesafeden dahi durumdan hiç hoşnut olmadığını sezebiliyordu. Güneşli akşamüzeri, gönderde dalgalanan bayrak, her şey sonsuza dek yok olup gitmişti. William'ın başı zonkluyordu. Açlıktan hırlayan köpekler çöken karanlığın içinde dolaşı-

yordu. Uzakta bir yerde birileri teneke çaydanlığını çan gibi çalıyordu. Kamp ateşleri parlıyordu ve hemen arkasında yapılan atışlar yavaş yavaş azaldı ve sonra tamamen kesildi.

26

Miting alanının üzerine gece çöktü. William kendi çadırının etrafında dolaşırken Terry ve Henry de arkadaşlarını eğlendiriyorlardı. Mangalı yakmışlardı, ızgaranın altında mavi alevler titreşiyordu. William kızaran sosisler, etler ve soğanların kokusunu alsa da kendini aç hissetmiyordu. Bulantısı henüz geçmemişti. Ve nedeni belki de kamp ateşlerinden yükselen dumanlar olsa da etrafı bulanık görüyordu. Dünya uzak ve dümdüz görünüyordu. Terry'nin uzattığı sosisli ve soğanlı sandviçi geri çevirdi.

"İyi misin şampiyon?" diye sordu polis memuru.

"Sanırım."

"Belki program başlamadan biraz uzanıp dinlenmelisin."

William başını sallayıp çadırına girdi ve uyku tulumunun üzerine uzandı. Ama sorun her neydiyse bir türlü uyku tutmuyordu. Sıkıntılı bir şekilde dönüp durdu. Dışarıdaki sesler –konuşan ve kahkaha atan insanların sesleri– ona tuhaf ve kulak tırmalayıcı geliyordu. Ve burnuna yine o çürük kokusu gelmeye başlamıştı.

En sonunda Terry başını içeri uzatıp toplantının başlamak üzere olduğunu söyledi. William doğruldu. Hem zaten yatmak işe yaramıyordu, gözlerini kapalı tuttukça başı daha fazla dönüyordu. Çadırından dışarı çıktı. Yamaç boyunca birtakım gölgelerin tepenin zirvesine doğru ilerlediği görülebiliyordu. William onları takip etti. Mırıldanan sesler de duyuluyordu fakat konuşanların yüzleri karanlıkta seçilemiyordu ve kimse onunla konuşmadı. Kendini çok yalnız hissediyordu. Tüm bu mırıltılara ve ayak seslerine eşlik eden jeneratörün tekdüze tıkırtısının da farkındaydı ve daha da derinde çalılığın yoğun sessizliğiyle çevrelenmişlerdi. Bakışlarını gökyüzüne çevirdiyse de ayı göremedi, yıldızlarsa oldukça bulanıktı. Gözlerini kırpıştırıp durmasına rağmen görüşü bir türlü açılmıyordu. Sonra tepenin zirvesinde taşların oluşturduğu çember göründü. Kayalar ve ağaçlar titrek bir aydınlığa karşı duran siyah siluetlerden ibaretti. Çemberin bir ucunda yakılmış olan şenlik ateşinin parlaklığı karanlığı deliyordu. Etrafta dans edip zıplayan gölgeler vardı ve alevlerin kırmızıya çaldığı yüzleriyle insanlar çemberin içinde toplanıyorlardı.

William kendini bambaşka bir dünyaya adım atmış gibi hissetti. Ateşin önündeki mikrofonun yanında duran amcasını artık görebiliyordu. Onun birkaç adım arkasında merkez komitenin dört üyesi yan yana duruyorlardı. Kalabalık onların çevresinde geniş bir yay çizecek şekilde toplanıyor, kimileri otların, kimileri yere yaydıkları battaniyelerin üzerine otururken kimileri de yanlarında getirdikleri katlanır sandalyeleri açıyorlardı. William sırtını kayalardan birine yaslayıp geride kalmayı tercih etti. Kaya sert, soğuk ve rahatlatıcıydı ve baş dönmesi bir

türlü geçmediği için dayanabileceği bir şeye ihtiyacı vardı. Üstüne üstüne gelen kalabalık ve ateş nedeniyle kendini boğulacakmış gibi hissediyordu. Uzaklara, güneye doğru baktı. Titreyen ışıkta ağaçların tepeleri beyaz ve gri renkte görünüyordu. Onların da ötesinde sönmeye yüz tutmuş kamp ateşleri tepeye yayılmıştı ve daha da aşağıda ovaların uçsuz bucaksız karanlığı uzanıyordu. Ovada insanların çalıştığı yahut hareket ettikleri yerlerde toplu iğne başını andıran ışıklar seçilebiliyordu ve daha da uzakta, ufka doğru, hayatlarını sürdüren on bin insanıyla Powell kasabası görülebiliyordu. Fakat orası normal dünyaydı, erişilemeyecek kadar uzaktı ve tepede olanlarla hiçbir ilişkisi yoktu.

William'ın amcası mikrofona eğildi.

"Hoş geldiniz" dedi.

Hoparlörler tarafından yükseltilmesine rağmen amcasının sesi güçlükle duyulabiliyordu ve çemberin içindeki kalabalık sessizleşti. Yaşlı adam gökyüzüne bakıp gülümsedi.

"Çok güzel bir gece."

Kalabalık onaylarcasına mırıldandı. William başını çevirip tek tek her bir taşa baktı, sanki onlar da öylece durmuş amcasının konuşmasını bekliyorlardı.

"Çoğunuz bunu bilmez" dedi amcası, "ama yüzlerce yıl önce Aborjinlerin tam da bu noktada toplandıklarına eminim. Burası onlar için kutsal bir yerdi. Önümüzdeki yıllarda Aborjinlerin tarihçesi ve kutsal mekânlarıyla ilgili çok şey duyacağız ve bizim bir araya gelmek için böyle bir mekân seçmemiz size tuhaf gelebilir. Fakat bu seçimin altında bir mesaj yatıyor. Aborjinler gitti. Ve asıl nokta bu. Artık burası benim mülkün. Bunlar hep sizlerin mülkleri, sizin çiftlikleriniz, sizin evleriniz, sizin bahçeleriniz; bu tepe hepsini temsil ediyor. Sahip olduğumuz şeyleri savunmaya hazırlıklı olmalıyız." Kalabalık amcasının sözlerini onaylarcasına öne doğru eğildi ve yaşlı adamın sesi iyice alçaldı. "Avustralya, her santimetrekaresiyle, *bizim* kutsal mekânımızdır."

Bu sözler üzerine Terry Butterworth yavaş fakat sert bir şekilde alkışlamaya başladı ve bir süre sonra önce komite üyeleri, ardındansa kalabalık ona katıldı. Alkış gök gürültüsünü andıran bir hal aldı ve William'ın amcası gürültünün azalmasını bekledi.

"Tarihin gerçekliğini inkâr etmek isteyenler var. Bu ülkeyi zenci ve beyaz diye kamplara bölüp kendi ülkemizde nereye gidip nereye gidemeyeceğimizi söylemeye çalışanlar var. Irkçılıktan bahsediyorlar. Bazılarına verilip bazılarına verilmeyecek haklardan. Canberra'daki hükümetimiz, tam da bu esnada, burada bulunan herkesin mülk sahibi olma ve bu mülkiyeti koruma haklarımızı elimizden almanın yollarını bulmak için tartışıyor. İşte o yüzden burada olmamız çok önemli. Burada toplanmamız. Burada konuşmamız. Ve savaş planlarımızı yapmamız."

Alkışlar ve bağırışlar yükseldi.

Ve miting başlamış oldu. Yine de William için hiçbir şey normal değildi. Her yer bulanık görünüyordu ve midesi bulanıyordu. Taşın dibine çöküp başını ellerinin arasına aldı. Bu esnada amcası mikrofonu diğer konuşmacılara bırakıyordu, önce Terry Butterworth ve ardından Kevin Goodwin. William'ın zaten bildiği şeyler hakkında konuştular. Hükümet ve Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası ve insanların kendi mülkleri üzerindeki hakları. Fakat çektiği acının yanında bunların hiçbirinin önemi yoktu. Ve ateşin ulaşamadığı yerlerde gecenin gitgide yoğunlaşıp koyulaştığını göz ucuyla da olsa görebiliyordu. Sonra William'ın tanımadığı insanlar söz aldı ve ardından kalabalıktaki bazı erkek ve kadınlar ayağa kalkarak düşüncelerini dile getirdiler.

"... acı çeken bizleriz, şehirde yaşayanlar değil..."

"... onlar ne bilecek, hiç mülkleri olmuş da nesiller boyunca onu işlemişler mi..."

" burada zenci ve beyaz hep anlaştı, herkes yerini bilirdi ama artık zencilerin burnu havada olmaya başladı, sonunda her şeye sahip olacaklarını düşünüyorlar..."

"... üstelik bizim gibi para vermeleri de gerekmeyecek, öylece devralıverecekler..."

" ve kimse *bizi* dinlemiyor, kimsenin umurunda değil..."

Bunlar, öfkeli insanların öfkeli sözleriydi. Tavırları çaresizliği yansıtıyor ve bira kokuyordu. Sonra Terry tekrar mikrofonu alıp komitenin yeni kanunun tehdidi altında olan bir mülk bularak çevresine barikat kurma planlarından bahsetti. Eller kaldırıldı, insanlar barikatlarda görev almak için gönüllü olurken yarım düzine kişi kendi mülklerinin seçilmesini önerdi. Tartışma devam etti. William kendini bir konuşma okyanusunda deniz tutmuş gibi hissediyordu.

Birisi barikatlardaki erkeklerin silah taşımalarına gerek olup olmadığı sorusunu yöneltti. Bir anda Kevin Goodwin tekrar ayaklandı –görünüşe bakılırsa makineli tüfek tartışmasından sonra hâlâ yatışmamıştı– buna verilebilecek tek yanıtın organize bir milis kuvveti olduğunu söyledi. William'ın başı dönüyordu. Milis kuvveti mi? Bu Terry'nin fikri değil miydi, ya da Henry'nin? Ama kalabalık coşkuya kapılmıştı.

"... şimdi buradan yüz erkek çıkar..."

" bunu hemen yapalım, yoksa bu piçler silahlarımızı da elimizden alırlar..."

" onlara silahlı adamların kendi haklarını savunabileceklerini gösterelim..."

" lanet olası sınırlarımızı koruyalım, yani başka kimse bunu yapmıyor mu diyorsunuz, oldu olacak bir hoş geldiniz paspası da serelim..."

" herkese açık, Asyalılar, Araplar ve Tanrı bilir daha kimler ve bu insanların beraberinde eski sorunlarını da getirdikleri bir gerçek..."

bunu gördünüz, hepimiz, bugün, işte size gerçek Avustralya..."

"... bunun neresi yanlışmış, neden *biz* suçlu hissedelim ki..."

Ama sonra William'ın amcası yeniden mikrofona çıkıp kalabalığı sakinleştirmek için ellerini havaya kaldırdı. "Bu kadar

açılmayalım. Göç gerçekten ciddi bir sorun ama şimdilik bekleyebilir. Milis kuvvetine gelince, eğer insanlar bunu istiyorsa olur ama bu uzun vadeli bir plan. Burada Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'na karşı bir tepki organize etmek üzere toplandık."

Fakat William kabalıkta bir sabırsızlık sezinliyordu. Çirkin bir dik başlılık. Herkese ne olmuştu böyle? Yüzlere odaklanmaya çalışarak etrafına baktıysa da birkaç saat öncesinin güneşli akşamüzerinde gördüğü kimseyi tanıyamadı. Burada, çemberin içinde ve ateşin ışığında bambaşka bir kalabalık toplanmıştı.

Sesler yükseliyordu.

"... Kevin haklı, artık bizi görmezden geliyorlar..."

" ama bir kez silahlanırsak bizi dinleyeceklerdir. Lanet olası zencinin teki çiftliğimi almaya gelirse onu..."

"... zaten ellerine yüzlerine bulaştırırlar, çiftlik nasıl işletilir bilmezler, bu ülke için şimdiye kadar hiçbir şey yapmadılar..."

"... eski yerleşimciler bunu biliyordu, sorun etmediler, sadece yapılması gerekeni yaptılar ve eğer elimde bir silah olursa..."

" asıl kötü olan, şansları varken köklerini kazımamış olmaları..."

"... bunlar eskiden yamyamdı, hatta..."

"Hayır." Sert bir sesle konuşan kişi, mikrofonun arkasında ayakta duran William'ın amcasıydı. Kalabalık istemeye istemeye sessizleşti. "Bunun için toplanmadık. Biz ne şimdi ne de geçmişte asla ırkçı bir topluluk olmadık. Olay Aborjinlerle ilgili değil. Benim bir ırk olarak onlarla alıp veremediğim yok. Ama zamanı geriye döndüremeyiz. İşte bu kanuna öfkelenmemin nedeni bu, Aborjinler değil. Aptalca bir kanun olması. Gerçekleri göz ardı ediyor. Topraklarını elde etmek için ter dökmüş dürüst insanları birer suçluya dönüştürmeye çalışıyor, alnımızın teriyle kazanmamıza rağmen, bu ülkeyi çalıp çırparak kurduğumuzu söylemeye çalışıyor. Bu yeni kanunlar bizi, tarih asla gerçekleşmemiş de sanki iki yüz yıl öncesine dönmü-

şüz gibi yapan imkânsız kuralların duygusal bir karışımıyla baş başa bırakacak. İki yüz yıl öncesine dönmüş falan değiliz. Ama ben burada ırkçı konuşmalar yapılmasına izin vermem!"

Kalabalık ikna olmamıştı. İtirazlar yükseldi. İnsanlar mikrofonun Kevin Goodwin'e verilmesini istiyordu. Bulantısına rağmen William amcasıyla Kevin'in sertçe tartıştıklarını görebiliyor fakat ne dediklerini duyamıyordu. Hemen yakınında annesinin kucağında bir bebek ağlıyordu. William nereye baksa öfkeden kızarmış yahut şaşkına dönmüş ifadelerle karşılaşıyordu. Buna daha fazla dayanamayacaktı. Sanki başındaki rahatsızlık kalabalığın üzerine doğru yayılmıştı. Taşın dibinde çömeldiği yerden kalkıp çemberin dışına çıktı. Bir süre bakışlarını gökyüzünde dolaştırdı ve geceyi delen bayrak direğini gördü ama şenlik ateşinin ışığı direğin en üstüne yetişmiyordu ve gönderdeki bayrak kapkara görünüyordu.

William yalpalayarak koşmaya devam etti, yerçekimi onu bayır aşağı sürüklüyordu. Boş kamp alanıyla otoparkın içinden geçti. Ve dosdoğru onu kucaklayan karanlığa koşmaya devam etti. Toprak düzleşti ve çevresinde sık bir ağaç örtüsü yükseliverdi. Görünüşe bakılırsa tepelerin arasında kalan çukur bir bölgeye inmişti. En sonunda karanlığın çevrelediği, her ne kadar o esnada kupkuru ve tozlu olsa da yağmur yağdığında içinden su akan bir kanala ulaştı. Ve burada minnettar bir şekilde yüzünü göğe dönük bir halde kendini yere bırakıverdi. Fakat altındaki kaskatı toprağa rağmen hâlâ başı dönüyordu. Gökteki yıldızlar fır dönüyordu, oluk oluk terliyor ve başı ağrıyıp zonkluyordu. Fakat eninde sonunda bu baş dönmesi azaldı. Hareketsiz yatıp etrafı dinledi. Uzaktan jeneratörün uğultusu, tepenin zirvesindense kalabalığın gürültüsü duyulsa da burası, ağaçların arası, çok sessizdi ve bir an için tüm düşüncelerden arınmış vaziyette kendini kapıp koyuverdi.

Ancak yavaş yavaş kendine geldi. William orada öylece yatmaya devam ettikçe başlangıçta rahatlama hissi veren sessizlik giderek ezici bir hal aldı. Uzaktan hâlâ amcasının düzenlediği

mitingin sesleri gelse de sessizliğin çok daha yoğun olduğunu hissedebiliyordu. Sanki tüm tepeyi sarıp sarmalamıştı. Sessizlik gecenin *kendisiydi.* Yamaç boyunca yayılıp karanlık ve bomboş uçurumların bulunduğu dağlara doğru uzanıyordu. Batıya, bakımsız arazisinin üzerinde yükselen malikâneye doğru da yayılıyordu. Ve daha da uzağa, ovalar boyunca ilerleyerek tek bir kımıltı yahut sesin dahi olmadığı ve karanlığın içine serpiştirilmiş çiftlik evlerinin etrafında yoğunlaştığı, insanlarınsa ondan saklanmak için televizyon ekranlarının önüne sığındıkları uçsuz bucaksız çayır ve ekili araziyi sarmalıyordu.

Hava soğumuştu.

William doğrulup kollarını kendi etrafında kavuşturdu. *O geliyordu.* Bir an, bir şeyin, o her ne idiyse, yaklaştığını hissedebiliyordu. Eklemleri ağrıyordu ve kulağındaki acı dayanılmazdı fakat yine de etrafındaki her şeyi keskin bir açıklıkla görebiliyordu. Her ağaç, hattâ her bir yaprak sanki sırça kenarlı birer gölgeden ibaretti. Tepelerin simsiyah silueti, daha solgun göğe doğru yükseliyordu. Gökte binlerce yıldız sessizce parlıyordu. Ama yine de sanki her şey, ağaçlar, tepeler ve yıldızlar bir beklenti halinde donup kalmışlardı. Otların üzerinde ağır ağır ilerleyen böcekler dahi oldukları yerde durmuştu. Toprağı kazan ya da avlanan ufak hayvanlar hareket etmiyordu. Gece kuşlarıysa parlak siyah gözleriyle ağaçların arasında sanki taşlaşmış gibiydiler. Tüm yaratıklar hareketsizdi. Tepede insanlar tartışıyor, ateşler yanıyordu ama onları çevreleyen arazi bir beklenti içinde ölü sessizliğindeydi.

Ve buna karşılık olarak gecenin içinde William'a bir şey geldi.

Önce belli belirsiz bir parıltı gördü. Bu bir alevdi ve bulunduğu yerin doğusunda bir yerdeydi. Ağaçların arasında kalmıştı... Hayır, ağaçların arasında hareket eden, bir gölgeden diğerine geçerken titreyip parlayan bir alevdi bu. Görünüşe bakılırsa epey uzaktaydı ve hızlı hareket etmiyordu. Sanki elinde meşale taşıyan biri, kurumuş su kanalı boyunca yavaş, sakin adımlarla yürüyordu. Fakat alevde bir tuhaflık vardı. Sanki tek

bir noktadan çıkmıyordu da bir büyüyüp bir küçülerek sonsuza dek şekil değiştiriyor ama yine de bildik bir şeye benziyordu. Ve odun çatırtısı duyulmuyordu. Alev tamamıyla sessizdi.

William sebepsiz bir korkuya kapıldı. Bu şeyi daha önce görmüştü. Aylar önce, ovadan yukarı bakarken tepelerin üzerinde hareket ettiğini gördüğü ışıktı bu. Ve bunun ne tepenin zirvesindeki mitingle ne de taşların oluşturduğu çemberin ortasında yakılan şenlik ateşiyle bir ilgisi vardı. Bu bambaşka bir şeydi. William'ın burada kimse olmadığında gecenin içinde dolaştığına emin olduğu bir şey. Kaçmaya hazır halde ayağa kalktı ama tam o esnada ağaçların arasındaki alev olduğu yerde durdu. William nefesini tutup duraksadı. Onu fark etmişti. Alevi taşıyan her ne yahut her kimse onu görmüştü. William karanlıkta hareketsiz öylece bakakaldı. Ve sonra alev yavaşça yana kayarak bir şekil alınca onu gördü. Bu, ilk başta düşündüğü gibi meşaleli bir adam değildi: bu, *yanan* bir adamdı. Ve buna rağmen adam bağırmıyor, debelenmiyor yalnızca öylece dimdik duruyordu. William sessiz bir ateş yayan gövdeyi, alev alev çevreleyen kol ve bacakları seçebildi. Ve bir yandan yanmaya devam ederken bir yandan soru sormak istermişçesine sakince yana eğilmiş başını gördü.

Koşmaya başladı. Su kanalından uzaklaşıp bayır yukarı koştu, kamp alanından geçip kalabalığa ve güvenliğe doğru. O şey her ne idiyse peşine düşmedi ama dönüp arkasına bakacak olsa onu orada bulacağını biliyordu. Sanki sonsuza dek orada bekleyecek gibiydi. Ne sormak istediğini kestiremiyor, bilmek de istemiyordu. Koşmaya devam etti. Ve tepenin zirvesine yaklaşırken sırtını bir esintinin dövmeye başladığını hissetti. Batıdan gelen rüzgâr toplanıyordu. Dönüyor, ani bir hamleyle toparlanıp yeniden esiyordu, öyle ki gökyüzü bulutlu olsa William bir fırtınanın yaklaştığını düşünebilirdi. Ama bulut yoktu. Bayır yukarı esen rüzgâr William'ı da önüne kattı. Ve sonra kendini ağaçlar ve kayalarla çevrelenmiş bir halde şenlik ateşinin aydınlığında buldu.

Ama ateş sönmeye yüz tutmuştu ve kalabalık dağılıp gruplara ayrılmıştı. Erkekler bağırıyor, kadınlar ve çocuklarsa rüzgârın kayaların arasından kaldırdığı toz bulutuyla birlikte oradan uzaklaşmaya çalışıyordu. Köpekler birbirlerine hırlayıp havlıyordu. William tanıdığı kimseyi göremedi. Ne Terry ne Henry vardı, hatta muhasebeci bile yoktu. Hepsi nereye gitmişti? Ve sonra kalabalığın ortasında, yüzünde öfkeli bir ifadeyle çılgınca el kol sallayan amcasını gördü. Sanki destekçileri üzerine saldırmış gibi görünüyordu. Yoksa rüzgârla birlikte kalabalık galeyana mı gelmişti? William yaşlı adamın yanına koşup eline asıldı.

"John amca" dedi yalvaran bir ses tonuyla. "John amca..."

Amcası elini sertçe çekti. "Şimdi değil, lanet olsun."

"Ama gördüm... orada, aşağıda... Gördüm..."

"Ne gördüğün umurumda değil!"

"Alevler içinde yanan bir adam vardı!" diye inledi William.

Bunun üzerine John McIvor yeğenine baktı ve William bir an için, yaşlı adamın şaşkın bakışlarında neden bahsettiğini anladığına dair bir ifade gördü. Fakat bu yalnızca bir an sürdü çünkü bir anda gerçekten çıkan yangınla birlikte William dehşete kapıldı. Alevler tepe boyunca yukarı doğru ilerliyordu. Gecenin karanlığını delen alevler içindeki devasa haçı görmesiyle birlikte donakaldı. Haç rüzgârla birlikte alev alev yanıyordu ve onu tutan adamların üzerinde bembeyaz cüppeler, başlarındaysa gözleri için kapkara yuvarlaklar kesilmiş kukuletalar vardı. Anlaşılmaz bir şekilde bağırıp çağırarak ilerliyorlardı ve dehşete kapılan kalabalık geriledi.

"Hayır!" diye yalvarırcasına bağıran bir ses duyuldu. William'ın amcası son kez mikrofona geçmişti, alevler yüzünü aydınlatıyordu. "Bu değil. Böyle olmaz. Bu Avustralyalıların yöntemi değil. Bu başka bir yere ait..."

Fakat cüppeli adamlar ilerlemeye devam edip onu kenara ittiler. Kalabalıktan bazıları alkışlamaya başlamıştı, diğerleriyse bayır aşağı kaçıyorlardı. Karanlığa sıkılan kurşunlarla bir-

likte yeniden silah sesleri duyuldu ve beyaz cüppeler kayaların arasında dans edercesine uçuşup süzülüyordu. Tüm bu karmaşanın ortasında William, amcasının yere düşmüş, yüzünü acı içinde buruşturduğunu gördü. William ona ulaşmayı denediyse de sağa sola itilip kakılınca o da yere düştü. Dizlerinin üzerinde doğrulup yukarı baktı. Yanan haç tam tepesinde çatırdayarak yükseliyordu. O bakarken ahşap çatırdayarak küle döndü ve sert rüzgârla birlikte kopkoyu dumanlar geceye karıştı.

Sonra haç yere yıkılarak etrafa kıvılcımlar saçtı ve her şey bitti.

27

John McIvor gördüğü kâbustan kan ter içinde uyandı. Bir süre öylece yatıp gözlerini belerterek yatak odası penceresinden görünen dolunaya baktı. Onu uyandıran neydi? Gördüğü kâbus mu? Ay mı? Yoksa evin bir başka yerinden gelen belli belirsiz bir ses mi? Etrafı dinledi. Fakat Harriet yanında derin uykudaydı ve gece sessizdi. Teri üzerinde kurumaya başladı. Kâbus... daha önce de birkaç kez görmüştü ama hiç bu kadar kötü olmamıştı. Geçmişte yalnızca dans eden alevler ve yaklaşmakta olan bir ürküntüden ibaretti. Ama bu gece onu gerçekten görmüştü: alevler içinde ona uzanan bir el ve ardından cayır cayır yanmasına rağmen dimdik ayakta duran bir insan silueti.

Bu ne anlama geliyordu? Yanan kimdi ve neden yanıyordu? Zihninde Harriet'ın babası ve onun ölümüne dair bir anı canlandı. Yoksa sebebi bu muydu? Ama orman yangınının üzerinden on üç yıl geçmişti ve John bu süre boyunca uyumakta sıkıntı çekmemişti. Neden şimdi rüyasında Oliver'ı görüyordu? Odayı gümüşi ışığıyla dolduran kötücül aya bakıp düşündü. Peki ama bu gördüğü kişi gerçekten Oliver mıydı? Eğer Harriet'ın babası gerçekten ona musallat olmak üzere geri dönmüş olsaydı alevler içindeki siluet öfkeli bir şekilde yahut acılar içinde kıvranarak bağırırdı. Fakat gördüğü kâbus böyle değildi. Yanan siluetin herhangi bir duyguya kapılmış olduğunu hissetmiyordu. Sadece alevler ve dumanlarla çevrili vaziyette orada öylece sabırla bekliyordu.

Kalbinin gümbürtüsü azalmıştı. Soğuk soğuk terlemişti. Harriet uykusunda hareket edip ona doğru döndü. O da kendi rüyasında kaşlarını çatmıştı ve John ay ışığında yüzünü ve alnındaki koyu çizgileri inceledi. Harriet otuz yedi yaşındaydı. Kendisi de kırk iki. Artık ikisi de genç değildi. Üstü kapalı da olsa gördüğü rüyanın bir ölümlülük habercisi olmasının nedeni bu muydu? Vaktini boşa mı harcıyordu? Yoksa ölüm istediklerini gerçekleştiremeden yakasına mı yapışacaktı? Ama hayır... durum aslında hiç olmadığı kadar iyiydi. Sezon hem kendisinin hem de Dudley'in çiftlikleri için son derece verimli geçmişti ve tahıl fiyatları çok iyiydi. Kuran Çiftliği onu daha yakınına çağırıp duruyordu.

Ama yine de kâbus hissettirdiği geçici korkuları bir türlü içinden atamadı. Harriet'ı uyurken seyretti. Ve şaşkınlık içinde geleceğe dair planlarından karısına hiç bahsetmediğini fark etti. Doğru, Harriet, Kuran'da geçirdiği çocukluğundan haberdardı fakat karısına çiftliğe sahip olmanın hayatının en temel amacı olduğunu söylediğini hatırlayamıyordu. Düşüncelerini kendine saklayan, içine kapanık biriydi ama yine de on üç yıllık evlilikleri boyunca bundan hiç bahsetmemiş olması ilişkileri hakkında ne ifade ediyordu? Ve Harriet'a göre bu küçük

çiftlik evinin hayatları boyunca edinebilecekleri tek mülk olabileceğini düşününce dehşete kapıldı.

Gerçekten de bununla yetinebilir miydi? John günlerini evden uzakta geçiriyordu ve Harriet'ın boş zamanlarında ne yaptığını bilmese de sıkkın yahut tatminsiz görünmüyordu. Evle ilgileniyor, Ruth ve Dudley'e bakıyordu. Ruth'un okulundaki birkaç komitede görev almıştı, Ülke Kadınları Derneği'nin bir üyesiydi ve komşularla arkadaş olmuştu. Gerçekten de ovaya kök salmıştı. John daha iyi bir geleceğe ulaşacağına emin olduğundan bunlarla hiç ilgilenmemişti fakat şimdi Harriet saçları dağınık bir halde uyurken karşısında mütevazı bir çiftçi karısı görüyordu. Küçük kulübesinde huzur içinde yaşayan ve hatta bir köşkte yaşayacak olsa büyüklüğünde kaybolabilecek bir kadın.

Kâbus onu bir kez daha baştan ayağa ürpertti. Ve sonra John evin bir yerinden gerçekten bir ses geldiğini duydu. Tüm düşünceleri bir anda siliniverdi. Yorganı üzerinden attı, yataktan fırlayıp oda kapısına yöneldi. Ayın gümüşi ışığıyla aydınlanan koridorda gölgelerden başka görecek bir şey yoktu. Hemen yandaki Dudley'in yatak odası kapısına doğru yavaşça ilerledi. Dar portatif karyolada kimse yoktu. Hepsi bu muydu, Dudley kalkıp etrafta dolaşmaya mı başlamıştı? Ama yine de içine bir şüphe düştü. Dudley uykusuzluktan mustarip olsa da normalde kalkıp yürüyüşe çıksa ya ışıkları açar ya da mutfakta öksürüp kendi kendine mırıldanarak sağı solu karıştırırdı. Oysa şimdi bunların hiçbirisi yoktu. Yalnızca belli belirsiz bir *fısıltı* vardı.

John yürümeye devam edip evin geri kalanı kadar boş ve soğuk olan salona baktı. Sonra bir takırtıyla birlikte boğuk bir ses duydu. Ses koridorun ucundaki Ruth'un odasından geliyordu. John bir süre baktıktan sonra hızla kapıya doğru yürümeye başladı. Kapı kapalıydı. Bu normaldi, Ruth yıllardır kapısını kapalı tutardı. On iki yaşındaydı ve odası kendine mahsus olsun istiyordu. Ama kapının ardından bir tür hışırtı,

inleme ve boğuk, korku dolu bir çığlık geldi. John paniğe kapılarak kapıyı açınca Ruth'un yatağının üzerinde ay ışığının aydınlattığı sarmaş dolaş iki bedenle karşılaştı. Bir an için ne gördüğünü anlayamadıysa da ışığı açınca her şey apaçık ortaya çıktı.

Hem de dehşet verici bir şekilde. Sonraysa Dudley'in ter içindeki teninden, yara bere içindeki solgun bedeninden ve kıpkırmızı, sertleşmiş penisinden tiksinerek onu kızının üzerinden çekip aldı. Ruth yatağında yatıyordu, geceliği yukarı doğru kıvrılmıştı, gözleri korku içinde belermişti ve Dudley'in eliyle sımsıkı kapattığı ağzı morarmıştı. Ve sonra John yere yığılıp kollarını başının üzerine kaldırmış olan silueti tekmeleyip bağırmaya başladı ve Harriet aniden odaya daldığında kızları hıçkırarak ağlıyor ve biri *Kes şunu! Kes şunu!* diye bağırıyordu.

John durdu. Ruhsuz bir şekilde aşağı baktı. Yerdeki siluet ellerini indirince dağınık saçları, keçeleşmiş sakalları ve umutsuz bakan parlak gözleriyle eski arkadaşının tanıdık yüzünü gördü. Bu yalnızca Dudley'di. Zavallı, acınası Dudley üzgün, çok ama çok üzgün olduğunu kekeliyordu.

Artık bazı kararlar verilmesi gerekiyordu.

Yapılacak ilk şey Dudley'i evden çıkarmaktı. John onu apar topar arabaya tıkıştırıp gecenin karanlığında birkaç kilometre sürdükten sonra çiftliğine geri kalan yolu yürümesi için burnunu çekiştirip inleyen arkadaşını yolun kenarında bıraktı. Dudley'in kaybolup kaybolmaması umurunda değildi. Hatta John için o esnada onu bir daha görmemek dahi önemli değildi.

Eve döndüğünde Harriet'ın o yokken Ruth'a duş aldırdığını gördü. Şimdiyse ikisi birlikte yatağa kıvrılmıştı ve Ruth ağlarken Harriet onun saçlarını okşayıp rahatlatıcı sözler mırıldanıyordu. Ona ihtiyaç olmadığından şafak sökerken Harriet yanına gelip de Ruth'un en sonunda uykuya daldığını haber verinceye kadar boş boş etrafta dolaştı.

Bunun üzerine ikisi birlikte kahvaltı edip seçenekler üzerinde tartıştılar. Polisi arayamazlardı. Bu durum Ruth'u daha çok utandırırdı, üstelik intikam alarak ellerine bir şey geçmeyeceğini her ikisi de biliyordu. Bunu yapmak için bir arzu dahi duymuyorlardı. Dudley'in ne denli kötüleştiğinin ve davranışlarına dair sorumluluğunu neredeyse tamamen yitirdiğinin farkındaydılar. Bu *onların* hatasıydı. Onu evlerine buyur etmek için düşüncesizce acele eden ve bunu yaparken bir tehlike teşkil edebileceğini akıllarının ucuna dahi getirmeyen onlardı. Ve bir günahı telafi etmeye çalışırken masum kızlarının üzerine bir başka günah bulaştırmış olduklarını düşünmek dayanılmazdı.

En azından bir tesellileri vardı. Ruth annesine Dudley'in odasına ilk kez bu şekilde daldığını söylemişti. Peki ama onu doktora götürmeleri gerekiyor muydu? Harriet buna gerek olmadığını söyledi, en azından şimdilik. Birkaç hafta sonra durumu anlarlardı. Daha acil yanıt bekleyen soruysa Dudley hakkında ne yapılması gerektiğiydi. Ruth'tan uzak tutulması gerektiği açıktı. Peki ama onu nereye gönderebilirlerdi? Belli bir süre için onu kendi evinde bırakabilirlerdi fakat er ya da geç yetkililerden biri onun kendi başına hayatta kalamayacak durumda olduğunu fark ederdi. Ve sonunda onu bir akıl hastanesine kapatırlardı. Bu yüzden Harriet onu yerleştirebilecekleri bir yer aramayı önerdi. En azından hâlâ biraz olsun seçim yapma şansı varken düzgün bir yerde bakılması sağlanabilirdi.

John bunun mantıklı olduğunu biliyordu fakat yine de bu düşünce karşısında korkuya kapılıyordu. O günün ilerleyen saatlerinde arabayla diğer eve gitti. Dudley'i ön verandadaki ahşap zeminin üzerine kıvrılmış yatarken buldu. Anahtarları olmadığı için geceyi dışarıda, soğukta geçirmişti. Ve her şeye rağmen onu bir çocuk gibi dizlerini karnına çekmiş yerde yatarken görmek John'un içini acıtıyordu. Dudley'e dair savaş öncesinden kalma anılarını, onun enerjisini ve neşesini, sağlıklı bedenini ve dostluklarının gücünü anımsadı. Hapis ve ka-

yıplar tüm bunları yerle bir etmişti. Ve sonuç buydu, Dudley hayatta en sevdiği kişiye saldırmıştı.

John evi açıp yataklardan birini hazırladıktan sonra Dudley'i yatırdı. O gece yiyecek getirmek için geri gelmesi gerekecekti. Fakat o an için Dudley'in kapısının önüne oturup çaresizlik içinde ne yapacaklarını düşünmeye başladı. Tabii bir de Dudley ve Ruth'un arasında geçenlerden daha derinde yatan ve düşünülmesi gereken bir başka konu daha vardı. Bu John'un aklına bir gece önce şafak sökmesini beklerken gelmişti. O esnada soğuk ve bencilce bir düşünce gibi geldiyse de şu anda Dudley'in çiftlik arazisine bakarken düşünmeden edemiyordu. Eğer Dudley'i bir akıl hastanesine gönderirlerse mülküne ne olacaktı? John burayı da işletmeye devam edebilirdi fakat sorun şu ki acaba yasal olarak böyle bir hakkı var mıydı? Her şeyden önce Dudley'in teyzesi hayattaydı.

John onun hakkında çok az şey biliyordu. Warwick de yaşıyordu ve Dudley'le de çiftliğiyle de ilgilenmeyebilirdi. Dudley'in en yakın akrabası, ailesinden kalan tek insandı, eğer onu bir yere kapatacaklarsa teyzesine bilgi verilmesi gerekiyordu. Bunun üzerine yeğeninin işlerini devraldığında imzaladığı vasiyeti görebilirdi. Peki ya böyle bir belge imzalayarak mülkünü başka birisine devredecek durumda olmadığını ortaya atacak olursa? O zaman vasiyet geçersiz kılınabilirdi. John bu konu üzerinde düşündükçe olacaklardan daha emin oldu. Teyzesi araya girecek ve vasiyetnameyi sorgulayacaktı. Dudley'in çiftliği, John'un harcadığı onca emek elinden alınıverecekti. Ve onlarla birlikte John'un kendisi ve ailesi için Kuran Çiftliği'ne kadar uzanan kurduğu planlar da suya düşecekti. Bunun olmasına izin verilmemeliydi. Yani sonuçta Dudley'i asla hastaneye kapatamazlardı. Hem kendisinin hem de onların iyiliği için.

John arabasına binip eve döndü. Kızını görünce kararlılığı sarsılır gibi oldu. Ruhunun bir zamanlar tasasız ve neşeli olan bölümü lekelenmişti. Mutfak masasında sessizce oturmuş me-

kanik hareketlerle öğle yemeğini yiyor ve onunla göz göze gelmekten kaçınıyordu. Yoksa onu mu suçluyordu? Gelip onu kurtaran kişi olduğu halde? Fakat sonra acı gerçeği anımsadı, çok geç kalmıştı. Çocukluğunda amca olarak bildiği adam, babası uyurken ona kendi yatağında tecavüz etmişti. Ama yine de düşünmek için kendini zorladı. Olan olmuştu. Elbette ki bu durum onu güvenli bir gelecekten mahrum ederek çok daha kötüye gidebilirdi. Ve Dudley'i evden uzaklaştırmak da başka işe yaramazdı.

O gece durumu Harriet'la tartıştı. Başlangıçta yalnızca Dudley'in bir akıl hastanesi cezasındansa kendi yardımlarına ihtiyacı olduğundan bahsetti. Eğer ona yiyecek ve temizlik konusunda yardımcı olurlarsa kendi evinde yaşayabilirdi? Harriet aynı fikirde değildi. Dudley yardım edilemeyecek durumdaydı. Bir gece önce olanlar bunun kanıtıydı. Giderek tehlikeli bir hal alıyordu, üstelik yalnızca Ruth için değil, belki başka insanlar için bile. Aklı başında olsa Dudley asla böyle bir şey istemezdi. Profesyonel yardıma ihtiyacı vardı. Bu gerçekle yüzleşen John bir süre kendi kendisiyle mücadele ettikten sonra istemeye istemeye de olsa itiraf etti. Olay bu kadar basit değil, dedi. Ve Dudley'in mülkü hakkındaki endişelerinden bahsetti.

Harriet duyduklarına inanamaz gözlerle ona baktı. Ve işte en sonunda aralarındaki o muazzam uçurum ortaya çıkıverdi. Gecenin geç saatlerine kadar tartıştılar. Ne kadar çabalarsa çabalasın John bir türlü Harriet'ı, Dudley'in çiftliklerinin kendi servetleri için olan önemi konusunda ikna edemiyordu. Son bir çare olarak günün birinde ailesi için Kuran Çiftliği'ni geri alma hayalini anlattı. *O yıkıntıyı mı?* dedi karısı şaşkınlık içinde. İhtiyaç duyabileceklerinin on misli büyüklüğünde harap bir köşkle ne işleri olurdu? Ve böylelikle John şüphelerinde haklı olduğunu anladı, Harriet halinden memnundu ve malikâneyi istemek şöyle dursun ondan nefret ediyordu. Ve Harriet ise kocasının aslında nasıl biri olduğunu keşfetmiş olmaktan nefret ediyordu: kızının yahut Dudley'in güvencede

olmasından önce mal mülk ve yıkılmaya yüz tutmuş eski bir Malikâneyi düşünen umursamaz ve çıkarcı bir adam.

İçten içe belki John da onun haklı olduğunu biliyordu.

Ama sonra aklına bir fikir geldi.

Ya Ruth'u yatılı okula gönderirlerse?

Bu mükemmel bir çözümdü. Eğitiminin son yıllarını tamamlaması için onu Brisbane'e göndermeyi şimdiye kadar hep düşünmüşlerdi; şimdi gidecek olursa bunu birkaç yıl öne almış olacaklardı. Güvende olurdu. Dudley'i görmek, hatta onunla ilgili tek kelime dahi duymak zorunda olmazdı. Ama o gidince John ve Harriet yetkililerden yardım almadan Dudley'e gerektiği ilgiyi gösterebilirlerdi.

Harriet buna tamamen karşı çıktı. Kızlarının uzakta yabancılarla yaşamaya değil evde olmaya ihtiyacı vardı. Fakat zamanın lehine işleyeceğini bilen John bu konuda son derece katıydı. Haftalar geçti ve herhangi bir hamilelik belirtisi ortaya çıkmadı. Dudley kendi evinde kalmaya devam etse de sürekli bakıma ihtiyacı vardı. John dışarıdan yardım almayı reddettikçe Harriet her iki evin işlerine de kendisinin koşmaya başladığını fark etti. Bu çok fazla işti. Ve Ruth'u rahatsız ediyordu. Artık Dudley'i görmüyor fakat ailesinin vaktini büyük çoğunluğunu nerede geçirdiklerini biliyordu. Sonunda Harriet başka bir seçenek bulamadı. Ve hep Ruth'u yatılı okula göndermeyi düşündükleri doğruydu. Hem zaten evde mutsuz görünüyordu. Bu onun için en iyisi olabilirdi. Gerçekten de olabilirdi. Fakat içten içe yalnızca kocasının isteğine boyun eğdiğini ve bu konuda onun son derece haksız olduğunun farkındaydı.

İşte o zaman kocasından nefret etmeye başladı.

Ve Ruth bu haberi duyduğunda delice sevdiği babasının yalnızca o gece onu kurtarmayı başaramamış olmakla kalmayıp annesini de onu evden göndermeye ikna ettiğini düşünmekten kendini alamadı. Ve en kötüsü de her ne kadar kendisi yanlış hiçbir şey yapmamış, hiçbir suç işlememiş olsa da orada kalmasına izin verilen kişi Dudley amca olurken kendisi sürgüne gönderilerek cezalandırılıyordu.

28

William uyandığında annesini odada bir aşağı bir yukarı yürüyüp öfkeli bir şekilde mırıldanırken buldu. Sonra annesi onun uyandığını fark etti.

"Amcan hastanede" dedi. "Kalp krizi geçirmiş."

William bakakaldı. "İyi mi peki?"

"Kim bilir!" Biraz yumuşadı. "Şimdilik durumunun düzene girdiğini söylüyorlar."

William kendini yastığının üzerine geri bıraktı. Kalp krizi mi? Bu korkunçtu. Dün geceye dair karışık düşünceler zihnine üşüştü. Her yanı ağrıyordu. Ve kendini bitkin hissediyordu. Ama baş dönmesi ve mide bulantısı geçmiş, kulağındaki sızı azalmıştı.

Annesi yerinde duramıyordu. "Hangi akla hizmet bu yaşta orada koşuşturup duruyordu ki? Ya sen! Sabaha karşı üçte seni eve taşıyarak getirmeleri gerekti."

"Hastalanmıştım."

"Biliyorum." Konuyu kapattı. "Terry bozuk hamburger gibi bir şey yediğini söyledi."

Bozuk hamburger mi? Bu doğru olabilir miydi? Darmadağın olduğunu hissetmişti. Şimdi bile olanları tam olarak hatırlamakta güçlük çekiyordu. Uçuşan beyaz örtüler, yangın, duman ve tepede uğuldayan rüzgâr. Şimdi aynı rüzgârın penceresinin hemen dışında uğuldadığını ve köhne malikânenin eğilip bükülerek gıcırdadığını duyabiliyordu.

"Miting bitti mi?" diye sordu.

"Elbette! Herkes gitti. Etraf savaş alanı gibi." Gözlerinde yine aynı öfke belirdi. "Yaşlı aptal, orada ölebilirdi."

William bir anda annesinin neden üzüldüğünü anladı. Bunun nedeni ne mitingdeki karmaşa ne de oğlunun hastalığıydı.

"Hâlâ da ölebilir." Sağa sola bakıp dururken bir yandan da tırnaklarını yiyordu. "Peki o zaman bize ne olur? Seninle ilgili yazılı bir şey var mı? Çünkü eğer yoksa tüm bunların ne anlamı var?"

William içinde bir soğukluk hissetti. "Beni sevmesini sağlamaya çalıştım..."

Annesi öfkeli gözlerle ona baktı. "Bunu resmiyete dökmesini sağlamaya yetecek kadar değil. Ve iyileşene kadar onu bir daha görmene izin verilmeyecek. Yani şimdi her şeyi kimin yapması gerektiğini biliyorsun, değil mi?"

William aklı karışmış bir halde ona bakarken annesi odadan çıkıverdi.

Beş gün sonra amcası hastaneden döndü.

Aslında doktorların istediğinden daha erken gelmişti fakat yaşlı adam inatçıydı. Bir ambülans onu ön kapıya kadar getirdi ve iki adam üst kattaki yatak odasına çıkmasına yardım ettiler. William merdivenlerden yukarı çıkan üçlüyü göz ucuyla gö-

rünce şaşkına döndü. Üzerine birkaç beden bol gelen pijamaları, darmadağın olmuş saçları ve ambülans çalışanlarının omuzlarına dolanıp cansız bir şekilde aşağı sarkan kollarıyla amcası son derece kırılgan ve ufak görünüyordu. O sert yalvaç ya da bilge büyükbabası nereye gitmişti? Fakat bu yalnızca kısacık bir bakıştı ve yaşlı adam William'ı ne gördü ne de onunla konuştu. Herkes onun hâlâ hasta olduğunu ve rahatsız edilmemesi gerektiğini söylüyordu. William'ın bu uyarıya ihtiyacı yoktu. Sahanlıktaki kapı açık duruyordu ama hiçbir güç onu üst kata çıkmaya ikna edemezdi. O bembeyaz odada belki de ölmeyi bekleyen incecik ve güçsüz bir yabancının yatıyor olduğu fikri onu dehşete düşürüyordu.

Batıdan sert rüzgârlar esmeye devam etti. Hatta William'a sanki birkaç hafta boyunca hiç azalmadan esmişler gibi geldi. Bu rüzgârlar acımasız, sıcak ve kuruydu ve herkes böyle bir havanın ne anlama geldiğini biliyordu: tüm ihtişamıyla toprağa erkenden çöküveren yazın yakıcı nefesiydi bu. Güney Queensland'de sıcaklıklar 40 derecelere yükseldi ve televizyondaki hava durumu spikerlerinin yüzleri asıldı. Söylediklerine bakılırsa yağmura dair en ufak bir belirti yoktu, olacağa da benzemiyordu... ve bu üst üste yağmursuz geçen üçüncü yıldı. İç kesimlerde çöl rüzgârları tozlu tarlaları kamçılayarak ilerliyor ve doğu bölgelere ulaşıncaya kadar yüzeydeki toprak tabakasını önüne katmış oluyordu. Büyükbaş hayvanlar açlıktan kırılıyor ve nehirler kuruyorken çiftçilerle besiciler çaresizlik içinde rüzgâra karşı iki büklüm duruyorlardı. Ve kıyı şeridindeki kent sakinleri puslu göğe mutsuz bir ifadeyle bakıp su kullanım kısıtlamalarına uymamanın verdiği suçluluk duygusuyla bahçelerini suluyorlardı.

Kuran Ovası da bu durumdan payını alıyordu. Buğdaylar pörsüyor, koyu topraksa çatlayarak derin çukurlar meydana getiriyordu. Kuran Çiftliği de etkilenmişti. Rüzgâr malikânenin çatısında gevşemiş kiremitlere asılıp duruyor, pencereleri titretiyordu. Yaşlı bina gıcırdayıp duruyordu ve William kendini

devasa bir gemi enkazının içinde fırtınaya yakalanmış gibi hissediyordu. Fakat dışarıda okyanus yerine ağaçların eğilip büküldüğü, son kalan yeşil alanlarınsa sararıp solduğu kurumuş tepeler vardı. İçerideyse sıcak esintiler koridor boyunca ilerliyor, sıcağa rağmen ön kapı sımsıkı kapatılıncaya kadar her yeri toz toprak içinde bırakıyordu. Bu şekilde eve kapanan William, annesi ve kâhya kadın hep birlikte yaşlı adamın başında sırayla nöbet tutarak karanlığa tutsak bir halde beklemeye başladılar.

William'ın ne yapacak bir şeyi ne de konuşacak kimsesi vardı. Çaresizlik içinde birilerinin amcasının ziyaretine gelmesini bekledi. Terry ya da Henry ya da Kevin gibi birilerinin gelmesini umuyordu fakat hiçbiri gelmedi. Yalnızca Dr. Moffat ve ara sıra da çiftlik müdürü Bay Drury aradı. Hiçbirinin de William'a ayıracak vakti yoktu. Doktor hastasının durumunu kontrol etmeye geldiğinde oldukça karamsar ve düşünceli görünüyordu. Bay Drury ise William'ın daha önce hiç görmediği aksi, orta yaşlı bir adamdı. Onun verdiği haberler hep kötüydü; otlaklar bomboştu ve son kalan birkaç büyükbaş hayvan kuru ot yiyerek hayatta kalmaya çabalıyordu. Raporlarını üst kattaki yaşlı adama verdikten sonra yeni talimatları alıyor ve malikânede daha fazla vakit geçirmiyordu. Geriye William'a eşlik edebilecek yalnızca annesi kalıyordu.

Annesininse bir anda başka işleri çıkıverdi. Bir akşamüzeri annesinin, yaşlı adama bakıyor olması gereken Bayan Griffith'le tartıştığını duydu. O güne kadar kâhya kadın yavaş yavaş da olsa merdivenleri günde en az bir düzine kez çıkıp inerek bu görevini yerine getirmişti. Şimdiyse annesi Bayan Griffith'in artık bu şekilde merdiven çıkıp inemeyecek kadar yaşlı olduğu konusunda ısrar ediyordu. Ya düşecek olursa? Ya yaşlı adamın acil yardıma ihtiyacı olursa? Bayan Griffith bunun kendisi için herhangi bir sorun teşkil etmediğini söylese de sarsılmış görünüyor, kendine güvensiz bir ses tonuyla konuşuyordu ve şaşırtıcı bir şekilde William'ın annesi baskın çıktı. O andan itibaren

kaba kuvvetle yaşlı kadını omuzlayıp kenara ittirerek hastanın bakımını üstlendi; onun için yemek pişiriyor, pijama ve çarşaflarını yıkıyor, uzun süren gündüz saatleri boyunca yatağının başucundan ayrılmıyordu.

William buna inanamıyordu. Peki ya annesinin baş ağrıları? Ya dinmek bilmeyen yorgunluğu? Bornozuna sarınmış bir halde boş gözlerle saatlerce televizyon izlemeleri? Üstelik sağlığı eskisinden iyi sayılmazdı, hatta kendine bu kadar aşırı yüklenmesi sinirlerini patlama noktasına getirmekten başka işe yaramıyordu. Kullandığı ilaç sayısı arttı ve her günün sonunda ayaklarını sürüye sürüye bitkin düşmüş bir vaziyette kendi odalarına döndüğünde William'ın varlığının dahi farkında olmuyordu. Ama William durumu yavaş yavaş anlamaya başladı. Bunu daha önce annesi de söylemişti, William artık amcasıyla görüşemiyordu. Bu yüzden de aynı rolü *annesinin* üstlenmesi gerekmişti. Yaşlı adama bakarak kalbindeki yerlerini güvence altına almaya çalışıyordu. Ve William'ın kendine dikkat etmekten başka yapması gereken bir şey yoktu. O an için ne işe yarıyordu ne de ilgi çekiciydi.

En azından artık Bayan Griffith'ten korkmasına gerek yoktu. Aslında kâhya kadının çöküşü bundan çok daha eskiye, William'ı üst kattaki kırmızı odada yakaladığı güne dayanıyordu. William bu yaptığı için cezalandırılmak yerine ödüllendirilmişti ve Bayan Griffith yaşadığı yenilgi nedeniyle o gün bu gündür surat asıyordu. Şimdiyse önemini iyiden iyiye yitirmişti. Artık William ve annesiyle akşam yemeği yemek yerine odasına çekiliyordu. Odasından çıktığındaysa yas tutuyor gibi görünüyordu. William zaman zaman ana merdivenin altında durup annesinin yaşlı adamla ilgilendiği karanlığa doğru kıskançlık, endişe ve umutsuzluk içinde bakan kadını izliyordu. Fakat Bayan Griffith asla üst kata çıkmıyordu. Hatta William ona acıdığını bile hissetti. Malikânede bulunmasının tek nedeni yaşlı adama bakmaktı ama işte John McIvor yatağa düşüp de bakımını kendisinden daha genç bir kadın üstlenince onun elinden hiçbir şey gelmiyordu.

Fakat o da William'a arkadaşlık etmiyordu. William yapayalnız kalmıştı. Dışarıda rüzgâr dur durak bilmeden esiyordu, oysa içerisi can sıkıcı bir sessizlikteydi. Ne telefon çalıyor ne ofisteki radyo açılıyor ne de daktilo sesi duyuluyordu. Ama tabii tüm bu hummalı çalışma, miting öncesi yapılacak çok şey olduğu zamanlara aitti. Şimdiyse bitip gitmişti. O gece tam olarak neler olduğunu anlamak için kendini zorladı. Halkaların çevrelediği alandaki toplantıyı ve kalabalığın arasında patlak veren tartışmayı anımsıyordu. Tüm bunlardan uzakta, otların arasında sessizlikle çevrelendiğini de hatırlıyordu. Ve şenlik ateşiyle bayır yukarı ilerleyen yanan haçı hatırlıyordu. Ama başka bir şey daha mı vardı? Neden ateşe dair anımsadıkları bu kadar rahatsız ediciydi? Ne haç ne de şenlik ateşi, asıl her ne yaparsa yapsın erişemediği bir anı vardı... bir şekil, karanlığın içinde ayakta duran bir siluet. Bir adam, yüzü alevler içinde. Fakat bu imkânsız. Bu bir rüya olsa gerekti.

Fakat her ne olursa olsun bunun bir felaket habercisi olduğuna emindi. Alevler içindeki adam bir uyarı olmalıydı, peki ama neye dair? Mitingin de alevler içinde sona ereceğine dair mi? Yoksa amcasının başına gelenlere dair mi? Yaşlı adam neredeyse ölmek üzereydi ve William onun dışarıdan görünenden çok daha derinlerde bir bozguna daha uğradığının farkındaydı. Bu onun mitingi, onun Birlik'i, onun insanlarıydı ama yine de diğerlerinin peşine düşmek için onu yarı yolda bırakmışlardı; Terry ve Henry ve Kevin. Hepsinden önemlisi o beyaz kukuletalı adamlar ortaya çıktığında bu üç komite üyesi neredeydi? William onları etrafta görememişti, dolayısıyla varılacak sonuç kaçınılmazdı: kukuletaların altındakiler onlardı. Alevler içindeki siluet William'a bunları söylemeye mi gelmişti? Yani mitingin ihanetle sonlanacağını? Ama hayır... hatırladığı kadarıyla böyle olamazdı. Siluetin ağaçların arasındaki ilerleyişinde herhangi bir telaş yoktu. Hatta fazlasıyla sakin görünüyordu ve tepedeki küçük kalabalık onun için hiçbir anlam ifade etmiyordu.

O halde batı rüzgârları hakkında onları uyarmaya mı gelmişti? Bu rüzgârların başlı başına bir felaket olduğuna dair şüphe yoktu. William'ın bunu anlamak için rüzgârın malikâneyi çevreleyen sıcak nefesini hissetmesi yeterliydi. Ve Dr. Moffat ile Bay Drury'yi başlarını iki yana sallayıp on yıllardır karşılaştıkları en kötü kuraklık olduğunu mırıldanırken duymuştu. Daha batıda devasa kum fırtınaları çıkıyordu, doğudaysa yangınlar tüm tepelerle ormanları tehdit ediyordu. Ve bu yüzden William gördüğü siluetin acaba yaklaşan kuraklığın bir habercisi, çöl rüzgârlarıyla birlikte üzerlerine çökecek yangın ve sıcağın vücut bulmuş hali olup olamayacağını düşünmeye başladı. Yaşanacak kötü günler öncesinde buna benzer görüntüler, uğursuz yalvaçlar misali etrafta belirliveriyor muydu? Fakat William bunun başka bir sebebi olduğuna inanıyordu. Siluet kendini yalnızca ona göstermişti, dolayısıyla yapmak istediği uyarı her ne idiyse bu yalnızca William için geçerliydi.

Peki ama ne demek istiyordu?

Hiçbir yanıt bulamayınca haftalar puslu bir sıkıntı ve beklenti içinde geçiverdi. Üst kattan gelen haberlere göre amcasının iyileşme süreci göğsünde meydana gelen bir komplikasyon nedeniyle yavaşlamıştı ve William'ın onu görmesi hâlâ yasaktı. İyileşme dönemi neredeyse iki ay sürdü. Rüzgâr aralıklı fakat kuvvetli bir şekilde esmeye devam etti, arada bir iki gün hatta bazen daha uzun süre kesiliyor ama sonra mutlaka yeniden esmeye başlıyordu. Gökyüzü toz ve dumanla kaplıydı. William'ın bahçeye çıktığı ender anlarda bulundukları tepe sanki boşlukta süzülüyor gibi görünüyordu: ufuk seçilmiyordu, aşağıdaki ovalar bulanık bir görüntüden ibaretti ve doğuda kalan dağların varlığıysa yalnızca tahmin edilebilirdi. Kuruyan otlar ayaklarının altında çatırdıyor, rüzgâr tenini dövüp duruyor ve gün ortasında sanki batmaya yüz tutmuş gibi ışıyan güneş kızıla çalan bir ışık saçıyordu.

Ve sonunda Bayan Griffith aklını kaçırmış gibi davranmaya başladı. William bir akşamüzeri yaşlı kadını amcasının ofisin-

de telefonla konuşurken buldu. Onu daha önce telefonu kullanırken görmemişti, oysa şimdi çok önem verdiği bir hazineymiş gibi almacın üzerine eğilmişti, gözleri ışıl ışıldı ve William'ın duyamayacağı kadar alçak sesle bir şeyler fısıldıyordu. Bir yandan da endişeli gözlerle tavana bakıyordu. Yavaşça almacı yerine bıraktıktan sonra arkasını dönünce kapı eşiğinde duran William'ı fark etti.

"Çık dışarı" diye bağırdı. "Burası amcanın odası."

"Buraya daha önce girdim."

"Ama tek başına değil." Onu yakasından tuttuğu gibi bakışlarını tavandan ayırmadan koridor boyunca sürüklemeye başladı. "Bu malikâne senin değil. Henüz değil. Hayır."

"Bırak beni!"

Ana merdivenin başına gelmişlerdi. "Onu aradım" dedi incecik parmağını oğlanın göğsüne bastırarak. "Artık bekleyip göreceğiz, öyle değil mi?"

Delirmiş olmalıydı. Fakat o gece William ve annesi akşam yemeği için masaya oturduklarından kâhya kadın da masadaki yerini almış, yalnızca kendisinin bildiği bir nedenden ötürü keyifle ileri geri sallanmaya başlamıştı. Yemek boyunca tek kelime etmedi ama yemeğini bitirdikten sonra William'ın annesi amcasının yemeğini odasına çıkarmak üzereyken yaşlı kadın şen şakrak bir açıklama yaptı.

"O buraya geliyor."

William'ın annesi kadının konuştuğunu son anda fark etti. "Kim?"

"Onu bugün aradım. Yıllar önce bana numarasını vermişti."

"Kimden bahsediyorsun?"

"Ruth. Ruth'u aradım."

Ve William'ın şaşkın bakışları arasında annesi duraksayıp elindeki tabağı masaya bıraktı. "Ruth'u mu aradın?"

Kâhya kadın coşkuyla parıldayan bakışlarını anneme çevirerek başını aşağı yukarı salladı. "Ona kalp krizinden bahsettim. Yola çıkıyor."

William annesinin neden hortlak görmüş gibi olduğunu ya da Bayan Griffith'in neden zafer kazanmış edasıyla konuştuğunu anlayamamıştı.

"Ruth da kim?" diye sordu.

Kâhya kadın kıkırdadı. "Bilmiyor mu?"

William'ın annesi yemek tabağını iki eliyle kavrayıp boş boş ona baktı. Ardından kendini sandalyesine bırakıp açıklamaya başladı.

29

William'ın John McIvor'ın bir kızı olduğunu ve oraya gelmek üzere yola çıktığını öğrenmesinden sonraki gün, batıdan gelip delice esmeye devam eden rüzgâr dışında her şey değişmişti. William ve annesinin malikânede olmalarının tek sebebi amcasının onlardan başka akrabası olmamasıydı. Oysa şimdi kâhya tarafından kötücül bir ruh gibi çağrılan bu kadın ortaya çıkıvermişti, üstelik uzak bir akraba da değil, yaşlı adamın kendi kanından ve canındandı. Rahatsız edici olan tek şey onun varlığı değil, aynı zamanda bunun bir sır gibi saklanmış olmasıydı. Bu boyutta bir aldatmacanın sonucunda iyi bir şey olamazdı.

Ve sanki bu haberlere bir karşılık olarak yaşlı adamın yeğenini yanına çağırdığı haberi geldi.

"Yukarı çıkman gerekiyor" dedi William'ın annesi. "Tek başına."

Kâhya kadının verdiği haberden sonra annesinin omuzları çökmüştü. William aynı şeyi daha önce yüzlerce kez gördüğünden ne anlama geldiğini biliyordu, dünya annesini köşeye kıstırıyordu ve bunun sonucunda migren ağrılarıyla korkutucu hayattan el etek çekme dönemleri yeniden ortaya çıkabilirdi. Duraksadı, yardım etmek istiyor fakat bunu nasıl yapabileceğini bilmiyordu.

"Hadi" diye çıkıştı annesi. "Git yanına. Ne olacaksa olsun."

Bu, üst kata ilk ziyaretinden çok daha farklıydı. O zaman malikâne soğuk kış günlerinin sarıp sarmaladığı sessiz sakin bir yerdi. Şimdiyse rüzgârın uğuldadığı ve çatıdan binlerce farklı gıcırtı ve çatırtının duyulduğu sıcak, havadar bir yere çıkıyordu. En üstteki merdiven sahanlığında durup koridora baktı. Burası aklında gölgelerle çevrili rutubetli bir mağara olarak kalmıştı, oysa şimdi turuncu bir ışık yayıyordu, dışarıdaki puslu havanın ışığı kırık pencerelerle kapılardan sızıyordu. Her şey kupkuruydu ve havada toz bulutları uçuşuyordu.

William koridor boyunca ilerledi. Her iki yanında da boş odalar vardı. Ve kapısı asma kilitli kırmızı oda orada, koridorun sonundaydı. Ölü bir kâşiften geriye kalanlarla eski bir polis üniformasını koruyan, bir akbaba gibi iki büklüm duran metal yaratığı, odadaki teleskobu anımsadı. Amcasının gizli hazinelerle dolu odası. Ama yine de en büyük hazinesine dair en ufak bir işaret dahi yoktu; ne bir çocuk resmi ne de saçından bir tutam. Bu ne anlama geliyordu? Ve amcası neden ailem diyebileceği bir kızı varken bunca zamandır onu teste tabi tutup eğitmeye çalışmıştı?

"Geldin demek" dedi tanıdık bir ses.

William beyaz odanın kapı eşiğinde durdu. Yatağına mahkûm bir hasta görmeyi bekliyordu, oysa yaşlı adam destek

olması için sırt kısmına yastıklar sıkıştırılmış bir koltukta oturuyordu, hemen önündeki alçak masadaysa öğle yemeğinden arta kalanlar duruyordu. Kağıt takılı daktilo da masadaydı.

"İçeri gel evlat, hastalığım bulaşıcı değil."

Hâlâ çok hasta görünüyordu. Gözlerinin etrafı morluklarla çevriliydi, çökmüş elmacık kemikleri çenesindeki fırça sakalı iyice belirginleştirmiş ve pijamalarının içinden kemikli el ve ayakları fırlamıştı. Oda neredeyse anımsadığı gibiydi, sadece dışarıdan sızan puslu ışık beyaz duvarları sarıya çalmıştı ve perdeler pencere pervazlarından sızan sıcak esintiyle dalgalanıyordu. Masanın karşısındaki koltuğa otururken yaşlı adamın gözlerinin üzerinde olduğunun farkındaydı. Bunlar ne yalvacın sert ne de büyükbabanın sevecen bakışlarıydı. Bambaşka, hastalıklı ve sabırsız bakışlardı. Yukarıdan rüzgârla birlikte yerinden oynayıp duran kiremitlerin sesi geldi. William elinde olmadan kendini amcasının bacağına, ayak bileğini çevreleyip kaval kemiğine kadar yükselen eski yara izlerine bakarken buldu.

"Söyle bakalım bunca zamandır nasılsın?"

"İyi."

"Sana söylemiştim değil mi? Sıcak bir yaz olacak demiştim."

"Hatırlıyorum."

"İyi. Sana öğrettiğim her şeyi hatırla. Özellikle de şimdi." Yaşlı adam gülümsedi, dudakları soluk bir maviye çalıyordu. "Anladığım kadarıyla bir ziyaretçimiz olacak."

William temkinli bir şekilde başını evet anlamında salladı.

"Kim olduğunu biliyor musun?"

"Annem onun kuzenim olduğunu söyledi."

"Evet... Sanırım bu doğru. Ama şunu merak ediyorum, şimdiye kadar bir kızım olduğunu bilmiyordun değil mi? Yani annen, bu konuda tek kelime dahi etmedi, öyle mi?"

"Hayır."

"Hayır, eminim etmemiştir."

William suçlayıcı bir ifadeyle bakmakla yetindi.

"Ama ben de hiçbir şey söylemedim, değil mi?" Amcasının dişleri parlıyordu. "Böyle düşündüğünü hissedebiliyorum. İkimiz de sana yalan söyledik, annen de ben de."

William başını öne eğdi.

"Ha!" Ama yaşlı adam tiz fakat boğuk bir sesle öksürmeye başladı. "Eh" diyerek göğüs geçirdi, öksürme krizinin ardından eliyle dudaklarını silerken, "Yalandan yalana fark vardır. Gerçek şu ki kızımı on yıldır görmedim." William'ın tepkisini görmek için duraksadı. "Bu doğru. Onunla hiç konuşmadım. Hem zaten bu ziyaret de benim fikrim değildi."

"Öyle mi?"

"Bayan Griffith'ten o telefon konuşmasını yapmasını istediğimi mi düşünüyorsun?"

"Hayır."

"O halde neden geliyor? Asıl soru bu değil mi?" Yaşlı adamın yüzünde yine o tanıdık gülümseme belirdi. "Belki de Bayan Griffith benim öldüğümü söylemiştir. Kızım bunu görmek isteyecektir."

"Ama ölmüyorsunuz, değil mi?"

"Ben mi? Hayır!" Yaşlı adam zayıf bir şekilde göğsüne vurdu. "Şu zatürree olmasa daha iyi olurdum. Ama atlatıyorum. Bir ay kadar sonra ayaklanmış olurum. Sonra seninle ben yine normale döneriz. Daha hâlâ yapılacak işler var. Hem de çok."

William içten içe rahatlamıştı. Belki de kızı o kadar büyük bir tehlike teşkil etmiyordu. Belki de hiçbir şey değişmemişti. Bakışları daktiloya kaydı. Amcası yapılacak işlerden bahsetmişti ve bunun tek bir anlamı olabilirdi.

"Yeni bültenin vakti geldi mi?"

Yaşlı adam kaskatı kesildi. "Artık başka bülten olmayacak. O işlerle alakam kalmadı."

William şaşkınlık içinde gözlerini kırpıştırdı. "Miting yüzünden mi?" dedi alçak bir sesle.

"Sen söyle. O tepede sen de vardın."

"Ben... Evet, biliyorum, zaten o zaman hastalandınız."

"Bunun hastalanmamla ilgisi yok. Neler olduğunu gördün."

Ve William her ne kadar yanıtını biliyor olsa da sormadan edemedi. "Terry, Henry ve Kevin neredeydi? Yani şu haçlı adamlar geldiğinde? Nereye gittiler?"

Amcası uzun bir süre sessiz kalıp düşündü. "Kendi yollarına gittiler" dedi en sonunda. Ama sonra başını iki yana salladı. "Aslında tam olarak kendi yolları denemez. Kevin ve diğerleri, bunlar taklitçiler ve bu da olunabilecek en kötü şey. Okyanusun diğer yakasındaki insanların bizden daha iyisini bildiklerini düşünüyorlar. Silahlar ve cüppeler istiyorlar, bunun onları daha güçlü kılacağını düşünüyorlar. Ülke darmadağın olsa bile bu salakların tek yapacağı beyaz çarşaflar kuşanıp dans etmek olur." William'ın yüzündeki üzgün ifadeyi gördü. "Onlarla ilgili endişelenme. Kurtulduğumuz iyi oldu diyorum."

"Peki ya diğer her şey? Engel olmaya çalıştığımız kanunlar?"

"Ah... dünya şu son birkaç aydır uykuya yatmış falan değil. Çok fazla vakit kaybettik. Yasa tasarısı yakında Senato'ya sunulacak. Belki geçer, belki geçmez. Ama artık bir şey yapamayacak kadar geciktik."

"Peki ya çiftliğe ne olacak?"

"Çiftliğe mi?"

"Şu yeni kanunlar buraya akın edecek insanları durduramamanız anlamına gelmiyor mu?"

Amcası bekletmeden başını sallayarak onayladı. "Güzel, güzel. Unutmamışsın. Peki ben istesem de istemesem de buraya gelecek olanlar kimler?"

"Aborjinler?"

"Evet ama onlardan nefret etmiyoruz, doğru mu? Burada haç falan yaktığımız yok, değil mi?"

"Hayır" dedi William, aklı karışmıştı.

"Güzel. Endişelenmekte haklısın. Bu yasalardan hayır gelmez." Ama sonra gücü kalmadı. "Yine de şimdiye kadar anladığını düşünmüştüm. Gerçek şu ki yasa kabul edilse bile

endişe etmemizi gerektirecek fazla bir şey yok. Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'nın ucu bize dokunmaz. En azından bu mülke. Biz burada daimi kiradayız Will. Kendi mülkümüz gibi."

"Ama ben sanmıştım ki..."

"Ben ülkenin geri kalanı için mücadele veriyordum. Ülkenin batısı için. Mitingdeki aptallardan bazılarının kaybedeceği türden araziler için. Kiralık tarımsal araziler. Hükümet arazisi. Neyse ne, canları cehenneme."

"Birlik buna engel olamaz mı?"

"Artık Birlik falan yok. En azından benim anladığım haliyle. Diğerleri istediği adı kullanarak bunu sürdürebilirler." Amcası öfke içinde iki büklüm olup koltuğuna iyice gömüldü. "Hem zaten buna engel olabilir miydik bilmiyorum. Ama Tanrı şahidimdir, en azından önemli bir noktaya parmak basabilirdik. Ülkenin geri kalanına neyin tehdit altında olduğunu gösterebilirdik."

Fakat William'ın tek duyduğu Birlik'in dağıldığıydı. Tepedeki onca insan, onca araba, kamp alanı ve oyunlar ve "Waltzing Matilda"yla birlikte silah atışları başlamadan önce olan her şey, artık yoktu. Yine de o gece Birlik çok güçlü ve olması gerektiği gibi görünmüştü.

"Unut o insanları." Yaşlı adam yine ona dikkatli bir şekilde bakıyordu. "Seni bu yüzden çağırmadım. Aklıma takılan başka bir şey vardı. Tepedeki bir olay, senin söylediğin bir şey."

William kaskatı kesildiğini hissetti.

"O gece seni konuşmalar esnasında gizlice oradan ayrılırken gördüm. Nereye gittin?"

"Ben... Ben hastalandım. Yürümem gerekiyordu."

"Hastalandın mı? Neyin vardı?"

"Bilmiyorum... Sadece oradan gitmem gerekiyordu."

Fakat amcası bu kez öne doğru eğiliyordu. "Hayır, Will. Geri döndüğünde, daha henüz ipin ucu kaçmamışken, bana bir şey gördüğünden bahsettin. Tepede. Neydi o? Ne gördün?"

William koltuğuna iyice gömüldü. "Hiçbir şey."

"Bana yalan söyleme evlat."

"Ateş. Ateş gördüm."

"Böyle söylememiştin."

William benliğinin orta yerinde bir çukur açılıyormuş gibi hissetti. Böyle bir şeyi alenen söyleyemezdi, öyle değil mi? En azından bu sıcak, rüzgârlı ve harap odada. O gece bir tür cinnet yaşamıştı, tuhaf bir hastalık benliğini sarıp sarmalayarak orada olmayan şeyler görmesine neden olmuştu. Bunu kabul edip itiraf etmek yalnızca o cinneti gerçek kılarak geri getirirdi. Fakat amcasının siyah gözlerinin orta yerindeki bembeyaz gözbebekleri ona çevriliydi ve dayanılmazdı.

"Bir adam. Yanan bir adam gördüm."

"Ah..." William bir kahkaha, alaycı bir tepkisizlik beklerken yaşlı adam tuhaf bir şekilde keyiflenmiş gibi başını salladı. "Peki, onu daha önce görmüş müydün?"

"Hayır." Ama artık gerçekleri saklayamazdı. "Belki de. Bir kere ama çok uzaktan. Buraya gelmeden önce."

"Onun kim olduğunu düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum."

"Baban mı?" Bu sabırsızlık korkunçtu. "Babanın yanarak öldüğünü biliyorsun. Gördüğün siluetin baban olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Hayır."

"Nasıl emin olabilirsin?"

Ama William gözlerini belerterek başını iki yana sallamakla yetindi. Bu, olasılıkların en kötüsüydü ama yine de eskiden hissettiği sevginin kesinliğini bildiği gibi bunun doğru olamayacağını da biliyordu. Babası ona asla bu biçimde görünmez, oğlunu böyle korkunç bir şey görmeye asla zorlamazdı.

Amcası başını çevirip düşünceli bir şekilde dağınık yatağı inceledi. "Uyumuyordun? Rüya görmüyordun değil mi?"

"Sanmıyorum."

"Rüyalarda çok şey görürüz." Dönüp William'a baktı. "Ama sana inanıyorum. Sende bir şey var Will. Tuhaf bir şey. Gözlerin. Hep önündekine bakmıyorlar." Elini William'ın yüzünün önünden geçirdi ve William hemen önünde sallanan bu uzun, kemikli parmakları gözleriyle izlerken başının dönmeye başladığını hissetti. "Ama biz aynı kandanız, sen ve ben. Öyle olmalıyız. Hayaletlerimiz ortak."

Yaşlı adam doğrulunca William üzerinden bir gölge kalkmış gibi hissetti.

"Annense ayrı bir hikâye. O aileden değil. Ah, biliyorum, son zamanlarda burada epey koşuşturdu. Ama sen de ben de bunun gerçek sebebini biliyoruz, değil mi?"

William bir anlık şaşkınlık içinde başını aşağı yukarı salladı.

"Evet... ama bana birkaç öğün yemek hazırladı diye burayı ona bırakacak değilim ya? Önemli olan o değil, öyle değil mi?"

"Hayır" dedi William.

"Ona dikkat et Will. O senin düşmanın. Burası onun olsa göz açıp kapayıncaya kadar satıverir. Bunun olmasını istemezsin, değil mi?"

William başını iki yana salladı.

"Güzel. Bayan Griffith'e gelince, o da senin düşmanın. Kızımı bu yüzden aradı. Ruth gelecek olursa seni buradan göndereceğimi umuyor. Kızım dönerse yeğenime niye ihtiyaç duyayım ki? Elbette ki mantıklı düşünmüyor. Kızım eve geri dönerse bir kâhyaya da ihtiyacım kalmaz, öyle değil mi?"

Yaşlı adam tekrar öksürmeye başladı.

"Bunu unutma Will. Malikânede iki kadın var ve ikisi de senin tarafında değil. Şimdiyse üçüncü bir kadın daha geliyor. Hem de içlerinde en kötüsü."

Bir anda acı içinde doğrularak sandalyeden kalktı. Ayaktayken sallanıyordu ve William da ona destek olmak üzere ayağa kalktı.

"Yatağa" dedi amcası soluk soluğa, eliyle William'ın omzunu sertçe yakalamıştı. Birlikte oda boyunca ayaklarını sürüye

sürüye ilerlediler ve yaşlı adam yavaşça yatağın kenarına oturdu. Bir süre perdeli pencerelere bakıp düşüncelere daldı. Gökyüzü sanki büyük bir fırtına yaklaşıyormuş gibi kapkaraydı, oysa bunun sebebi yalnızca uzaktaki yangınlardan yükselen duman ve toz bulutlarıydı.

"Yarın. Söylediklerine göre yarın burada olacak." Ayaklarını döşeğe kaldırıp kendini yatağın üzerine bırakıverdi. "Kim bilir. Belki ona da kendi rüyalarını sorarım..."

William'ın aklına inanılmaz bir düşünce geldi. "Peki yanan adamı siz gördünüz mü?"

Amcası gülümsemekle yetinip gözlerinin kapadı. "Yukarı geldiğin için teşekkürler Will. Aşağı inince anneni yanıma gönderebilirsin."

William neredeyse soruyu tekrarlayacaktı. Çünkü ya bu doğruysa? Ama yaşlı adam son derece rahatlamış ve uyumaya hazır görünüyordu. William kapıya doğru geriledi.

Amcası bir parmağını uyarı mahiyetinde kaldırdı. "Tanıştığınızda kızıma dikkat et. Onun söylediklerine dikkat et. Ona güvenme."

"Neden?"

"Senin arkadaşınmış gibi davranacak da ondan."

30

Ruth McIvor yatılı okuldan eve neredeyse hiç gelmedi. Brisbane hafta sonu seyahat edilemeyecek kadar uzak olduğundan ailesinin yanına sadece daha uzun tatil dönemlerinde döndü. Ve o zamanlarda bile hiçbir şey eskisi gibi değildi. John'un anımsadığı o kıpır kıpır kız gitmiş, yerini içine kapanık genç bir kadın, bir yabancı almıştı. Çiftliği umursamıyor ve zamanının çoğunu kitaplarının arasına gömülerek geçiriyordu. Bir bakıma bu, John'u rahatsız etmiyordu, okulda oldukça başarılıydı. Fakat yine de kendisinin söylediklerine yahut yaptıklarına karşı ne denli ilgisiz olduğunu görmek ona acı veriyordu. Onu sevdiğini ve evden ayrıldığında onu özledi-

ğini bilmiyor muydu? En nihayetinde tüm bunların kendi iyiliği için olduğunun farkında değil miydi?

Belki sorun Dudley'di. John ve Harriet kaçınılmaz bir şekilde onu yine kendi evlerine getirip kampetini ofise yerleştirmişlerdi. Tabii ki de Ruth geleceği zaman onu çiftliğe götürüyorlardı ama yine de o her şeyin farkındaydı. Dudley evde yokken bile etraf ağır bir rom, kirli çamaşır ve yağlı saç kokusuyla kaplıydı. Bu aynı koku, o gece tenine hiç çıkmamacasına ya da hiç unutulmamacasına kazınmış olsa gerekti. Ancak Ruth bu konuda ne düşünürse düşünsün tek kelime etmedi. En azından babasına. 1962 yılında okuldan üstün başarıyla mezun olan Ruth hukuk okumak üzere Queensland Üniversitesi'ne kaydoldu. John etkilenmişti. Onun yaşındaki diğer kızlar sekreterlik yapıyor, mağazalarda tezgâhtar oluyor ya da hiçbir şey yapmayıp kendilerine bakacak bir koca bulmayı bekliyorlardı. Ama kızı öyle değildi. Kuran Çiftliği'ndeki yerini alma vakti geldiğinde hem zengin bir arazisi *hem de* profesyonel bir kariyeri olacaktı. Yine de kendini rahatsız hissediyordu, ne de olsa Ruth, ailesinin onayını almaya çalışıyor gibi değildi: sadece yapmak istediklerini söylüyor ve mali destek talep ediyordu. Ve o andan itibaren eve daha da seyrek gelmeye başladı. Kendi başına kaldığı sessiz anlarda John, yaptığı her şeyi Ruth'un iyiliği için yapıyorsa ona bundan bahsetmemesinin çok tuhaf olduğunu düşünmeye başladı. Fakat bu endişeler hep zamanla azalıp geçiyordu. Ruth büyüyor ve kendi yolunu çiziyordu, hepsi bu. Kuran Çiftliği güvence altına alınıp babasının onun için ne çok şey yapabileceğini fark ettiğinde yanına geri dönecekti.

Bu esnada her zamankinden de yoğun çalışıyordu. 1958 yılında Dudley'le ortaklaşa üçüncü bir mülk satın aldı. Bu da ilk ikisinin büyüklüğünde –Kuran Ovası'nda iki buçuk kilometre karelik siyah toprak parseli– ve kolaylıkla idare edebileceği kadar yakındı. Sonraki birkaç yıl boyunca hayatında işten başka çok az şey oldu. Ekilecek, sürülecek, bakımı yapılacak ve hasat

edilecek sekiz kilometre kare toprak vardı. Elbette yardımcı olmaları için adamlar tuttu ama yine de eve nadiren geliyor, geldiğindeyse ya yemek yiyor ya uyuyor ya da yorulduğunda sorun çıkaran sakat bacağını dinlendiriyordu. Ama tüm bunlar meyvelerini veriyordu. Üst üste yaşanan bereketli sezonların ardından 1962'de yaklaşık bir buçuk kilometre karelik bir arazi daha aldılar ve sonra 1964'te ilave bir buçuk kilometre kare daha.

Ama nasıl ki dünya John için gitgide genişliyor gibi görünüyorduysa, Harriet'sa kendi dünyasının iyice daralıp ufaldığını hissediyordu. Kızı gitmişti. Kocası nadiren gördüğü sessiz, hırslı bir adama dönüşmüştü. Ve geçmişte kendisine talip olan diğer erkekse en büyük yük haline gelmişti. Çünkü 1964 yılında Dudley sonuncu olacak bir hastalığa kapıldı. Ciğerleri amfizemle dolmuştu ve beynini uzun yıllardır etkileyen dengesizlik bunamaya dönüşmüştü. Artık anımsamadığı yüzler, tanımadığı mekânlar karşısında şaşkına dönüyordu ve Harriet'ın onu yıkaması, giydirmesi ve beslemesi gerekiyordu. Onun hastaneye yatırılması gerektiğinin farkındaydı. Tedavisi mümkün değildi, Dudley ölüyordu ve hiçbir hastane bu gerçeği değiştiremezdi. Asıl içerlediği şey burada, gözlerinin önünde, kendi evinde yavaş yavaş ölmek zorunda kalmasıydı. Ancak John her zamanki gibi onu evden göndermeye şiddetle karşı çıkıyordu.

Bunun üzerine Harriet, hayır işlerini bırakıp o uzun ve yalnız son günleri boyunca Dudley'in başucunda oturdu. Hastası huzursuz bir şekilde uyuyor, sık sık uykusunda bağırıyordu ve Ruth onun yağlı saçlarını usulca okşuyordu üzüntüyle. Bir zamanlar tanıdığı o genç tomrukçuyu hatırlamak ve baktığı kişinin o olduğunu düşünmek için kendini zorlasa da tek görebildiği kızına tecavüz edip onu bu hasta odasına bağlayan adamdı. Hatta ne Dudley *ne de* John'la hiç tanışmamış olmayı dilediği anlar vardı. Hayatı çok farklı olabilirdi. Fakat artık her şey için çok geçti. Dudley en sonunda 1966 yılında uykusunda

öldü. Elli iki yaşındaydı. Savaşın onda ölümcül yaralar bıraktığı kesindi ama ölmesi tam yirmi yıl sürmüştü.

Cenaze töreni Powell'da yapıldı. Aralarında Sekizinci Bölük'ten beş orta yaşlı emekli askerin de bulunduğu ufak bir kalabalık vardı. John onlara Dudley'in savaştaki deneyimleriyle ilgili bir şeyler sormak istediyse de gaziler sessizce tabutun etrafında toplanınca araya girmeye utandı. Dudley'in teyzesinin varlığı çok daha rahatsız ediciydi. Altmışlarında, çiftçilik yapan dinç bir kadındı ve yeğeniyle ilgili bilgi alma konusunda oldukça heyecanlıydı. John yardımcı oluyormuş gibi görünmeye çalıştıysa da saldırgan bir ifadeye büründüğünün farkındaydı. Yine de kadın Dudley'in çiftliğini görmek istediğinde onu geri çeviremedi. Cenazenin ardından onu çiftliğe götürüp evi gösterdi. Bir süredir boş olduğu belliydi ve duruma şaşıran kadın Dudley'in son yıllarına dair sorular sormaya başlayınca John onun kendisi ve Harriet'la birlikte yaşadığını itiraf etmek zorunda kaldı. Böylelikle şüpheler çoğaldı. İlerleyen haftalarda John kadının yeğeninin işlerine el attığına dair birtakım duyumlar aldı. Ve gerçekten de kadın Dudley'in vasiyetine itiraz ettiğinde öfkelenmiş fakat şaşırmamıştı. Bu yalnızca en başından beri haklı olduğunu kanıtlıyordu. En azından Dudley ölüp de apaçık ortada olan yetersizlikleri de onunla birlikte gömüldüğünden John durumun kurtarılabileceğine emindi. Ve öyle de oldu. McIvor'lar davayı kazandı ve hatta ilgilerinden ötürü yargıç tarafından methedildiler. Ancak dava Powell yerel gazetelerinde manşet olunca kamuoyunu kaybettiler. Dudley'in teyzesinin avukatı John ve karısına acımadan onları kendi çıkarları için eski bir askeri manipüle etmek ve ailesinin tavsiyeleriyle desteğinden uzakta, kendi evlerine neredeyse hapsetmekle suçladı. Ve mahkeme kararına rağmen kasaba halkı da buna inandı.

Dedikodular John'un umurunda değildi. Araziyi en sonunda kendi adına almıştı ve sonraki birkaç yıl çok verimli geçti. 1967'de beş kilometre karelik bir toprak daha alarak Kuran

Ovası'ndaki arazisini toplamda 15 kilometrekareye çıkardı. Artık bölgedeki en büyük tahıl üreticilerinden biriydi. Aynı zamanda da en sevilmeyenlerinden biri. Bu kısmen Dudley olayındaki şüphelerle ilgiliydi. John talepkâr bir işverendi ve uzun çalışma saatleri için çok düşük ücretler ödüyordu. O boyutta iş yapan çiftçilerden beklenenin aksine herhangi bir tahıl kurulu ya da komitesine katılmayı reddediyordu. Ne bir kilise ya da kulübe gidiyor ne de hayır kuruluşlarına yardımda bulunuyordu. Hatta öyle ters biriydi ki onca zenginliğine rağmen hâlâ 1940'lı yıllarda aldığı küçücük derme çatma kulübede yaşadığı için komşuları arkasından söylenip duruyordu. Doğru dürüst bir tesisat sistemi dahi yaptırmamıştı.

John'u tek ilgilendiren şey en sonunda Kuran Çiftliği'ne bir adım daha yaklaşmasıydı. Komşuları istedikleri kadar söylenebilirdi. O gittikten çok sonra bile kendi küçük topraklarında debelenip duracaklardı. Harriet'sa durumu bu kadar basit görmüyordu. Dudley'in ölümüyle birlikte yine eskisi gibi dış dünyaya açılabileceğini düşünmüştü fakat dedikodu ve söylentiler kasabaya yayılmıştı ve bu durum kendi komşularının arasında dahi küçük düşmesine sebep oluyordu. Sorun yalnızca Dudley'den faydalandıkları, onu soydukları hatta belki de (kim bilir?) ihmalkârlık ve alkol nedeniyle ölümünü hızlandırdıklarına dair imalar değildi. Asıl kötüsü üçüyle ilgili eski, savaştan öncesine dair anlatılanlardı. Fısıltıyla konuşulan birtakım spekülasyonlar vardı, bu iki adamla Harriet arasında tam olarak ne geçmişti? Kim kimin sevgilisiydi? Tüm bu olayların kalbinde bir skandal mı yatıyordu?

Dudley'in ölümünü takip eden yıllarda Harriet eski uğraşlarını bıraktı. Aralarında gitgide artan mesafe ve ona artık eskisi gibi güvenmemelerinden dolayı arkadaşları da birer birer uzaklaştılar. John destek olmuyordu. Onun çektiği acılar kocasını ilgilendirmiyordu. John artık ondan evi çekip çevirmesi ve yemek pişirmesi dışında hiçbir şey beklemiyordu (Fiziksel temas bile, Dudley kızlarının yatağına girdikten sonra, tamamen

son bulmuştu). Hatta Harriet giderek kendisinden de tuhaf bir adamın gölgesinde yaşayan, inzivaya çekilmiş tuhaf bir kadın halini alıyordu. Ve geçmişten gelen kara bir gölge üzerlerinde dolaşıyordu: McIvor adı. John'un babasının hatırası ve dolayısıyla ona dair gerçekler yaşlı zihinlerde hâlâ canlıydı. John giderek daha güçlü bir toprak sahibi haline geldikçe de bu düşünceler yeniden alevleniyordu. Sanki tarih tekerrür ediyordu.

1968 yılının sonlarına doğru, yine çok verimli geçen bir hasat döneminin ardından hedefine ulaşmanın verdiği tatmin duygusuyla John, Kuran Çiftliği'ni satın almak için gizliden gizliye birtakım görüşmeler yapmaya başladı. Toprak sahibi tekliflere açıktı. Belki önümüzdeki yıl, belki de ondan sonraki yıl diyordu emlakçı. Fakat onu uyarıyordu. John eski malikânenin neredeyse bir enkaz halinde olduğunun farkındaydı, değil mi? Kaderine terk edildiğini, hatta orada kalan yaşlı bir kâhya olmasa yıkılmasının en iyi karar olacağının farkında mıydı? Orada yaşamayı düşünmüyordu, öyle değil mi? John sabırsızlığını bastırıp hiçbir şey söylemedi. Malikâne kalacaktı. Ve bunca yıl sonra asıl hedefe bu kadar yaklaşmışken ufak bir gecikmenin önemi yoktu.

Ama sonra rüyalar geri dönerek yaşadığı tatmin ve heyecan duygularını böldü. Aynı yanan siluet temkinli ve sessizce duruyor. Bu neydi? Bu *kimdi*? Oliver Fisher mı? Yalnızca bir hayalet. Fakat John bu kâbuslardan uyandıktan sonra bile hissettiği korkunun devam ettiğini fark etti. Çoğu zaman yataktan çıkıp evi aramak ya da arka veranda da durup gecenin karanlığında saklanıyor olabilecek birini yahut bir şeyi görmeye çalışmak istiyordu. İş için Brisbane'e gittiği bir gün, antika denizcilik aletleri satan dükkânlardan birinin vitrininde bir teleskop gördü. Satın alıp arka verandaya kurdu. Gece geç vakit merceğin üzerine eğilip ovayı tarardı. Ve ne zaman bir ışık görse titreyerek hareket edip etmediğini ve şeklinin değişip değişmediğini görmek için nefesini tutup beklerdi. Bunun delilik

olduğunun farkındaydı. Orada ev ve arabaların ışıklarından başka görülecek bir şey yoktu. Ama yine de kendini durduramayacak kadar çaresiz hissediyordu.

Sonra bir de Ruth vardı. Eğitimini tamamlayıp Brisbane'de çalışmaya başlamıştı ve bunun sevindirici bir haber olması gerekiyordu. Fakat değildi. Eve her gelişinde giderek yabancılaşıyor, tuhaf fikirlere kapıldıkça baba ve kızın arasındaki mesafe aşılmaz bir hal alıyordu. John yıllar boyunca uyarı işaretlerini elinden geldiğince görmezden gelmiş, zamanla ve kendi planlarını gerçekleştirdikçe aralarının düzeleceğini düşünmüştü. Fakat 1969 yılında, tam Kuran Çiftliği'yle ilgili pazarlık görüşmeleri hararetleniyorken Ruth son kez eve döndü.

Yanında da kocası olduğunu söylediği bir adam getirdi.

31

Ruth'un geldiği gün William geç bir saatte uyandığında malikâneyi etkileyen kötü havayı yatışmış buldu. Artık tahtalar gıcırdayıp çatırdamıyor, parkeler titreyip durmuyordu, her yer sessizdi. Kalkıp taraçaya çıktı. Dağların üzerinde asılı duran duman tabakasının arasından gün ışığı sızıyordu ve pus tıpkı bir çarşaf gibi ovaya yayılmıştı. Geceleyin batıdan esen rüzgâr dinmiş olsa gerekti. Artık yaprak dahi kımıldamıyordu. Sıcak hava William'ın ensesini dalıyordu ve bir an için sessiz bir dehşete kapıldı. Hareketsizleşmişlerdi. Sanki muazzam bir hortumun dış rüzgârını aşıp fırtınanın ölüm sessizliğindeki gözüne varmışlardı.

William'ın kulaklarında yeni bir sızı peyda oldu.

Sabah saatlerini huzursuz bir halde koridorlarda dolaşarak geçirdi. Etraf öyle sessizdi ki sanki malikânede tek başınaydı. Annesi gölgelerin arasına saklanmıştı, amcasıysa beyaz odada tek başına kızının gelişini düşünüyordu. En sonunda bu yalnız bekleyişten sıkılan William verandada nöbet tutmaya karar verdi. En azından *kendisinin* Ruth geldiğinde orada olması gerektiğini hissediyordu. Onu karşılamak ve eğer gerçekten bir tehdit teşkil ediyorsa bölgesini savunmaya hazır olduğunu göstermek için. Asker kepini takıp metal rozetin yetkesinden güç bulmaya çalıştı. Sonra verandadaki koyu gölgelik bir alana çektiği sandalyesine oturup etrafı izlemeye başladı.

Fakat kimse gelmedi. Koca koca at sinekleri bahçede dört dönüyordu. Rüzgâr önceki günlerde onları buradan uzaklaştırmıştı fakat havanın eski sakinliğine bürünmesiyle birlikte aç ve yapışkan bir halde yeniden ortaya çıkıvermişlerdi. William kulağına konan bu sineklerden birini eliyle kovaladı. Fakat sinek ısrarla geri dönüp kulağına konuyor, sanki kanalın içine girmek istermişçesine tırmanıp duruyordu. Tiksinti vericiydi. Ve William'a sanki mitingdeyken ortaya çıkan, kaynağı belirsiz o mide bulandırıcı kokuyu da beraberinde geri getirmiş gibi geliyordu. Zaman yavaş yavaş da olsa ilerledi. William sandalyesine gömülüp ovadaki sıcaklık dalgalarına baktı. Kendini hiçbir yerin ortasında tek başına hissediyordu, sanki rüzgâr onu ıssız bir öte dünyaya sürükleyip orada bırakıvermişti. Başı göğsüne düştü.

Ve işte Ruth McIvor en sonunda akşamüzeri malikâneye vardığında, başında tuhaf bir şapkayla verandada tek başına uyuklayan çıplak bir oğlanla karşılaştı.

"Pardon."

William rüyasında arı gibi vızıldayan devasa at sinekleri görüyordu. Gözlerini araladığında bahçe yolunda siyah bir araba, basamaklardaysa kaşlarını çatmış ona bakan tanımadığı bir kadınla karşılaştı.

"Sen de kimsin?" diye sordu.

"Albay Bill" dedi yarı uyur vaziyette.

Kadın gözlerini kırpıştırdı. "Buraya babamı görmeye geldim."

William ayılmaya çabaladı. Demek kızı buydu! İşte onu hazırlıksız yakalamıştı.

"Bayan Griffith'i nerede bulabilirim?"

William öylece bakmaya devam etti. Çok yaşlıydı! Annesinden de yaşlıydı. O çok daha genç birini bekliyordu. Bunun sebebinin "kızım" kelimesi olduğunu geç de olsa anladı. Oysa bu dar suratlı, yüzü kırışıp saçları kırlaşmış kadın, en az elli yaşında olsa gerekti. Üzerinde koyu renk bir takım vardı ve gergin bir ciddiyet yayıyordu.

"Bayan Griffith?" diye tekrarladı. "Buralarda mı?"

William en sonunda konuşabildi. "Bilmiyorum."

Çatık kaşların yerini muzip bir ifade aldı. "Burada mı yaşıyorsun?"

William başını aşağı yukarı salladı. "Annemle." Aklı karışmıştı. Onun kim olduğunu bilmiyor muydu? Kâhyanın her şeyi anlattığını varsaymıştı.

"Annen mi? O burada ne yapıyor?"

Verecek bir yanıt aradı. "John amca buraya taşınabileceğimizi söyledi."

"*Amca* mı?"

"Yani büyük amca."

"Ah." Gözlerini kıstı. "*Ah*." Sonunda onu pürdikkat bir kez daha inceledi. "Sen kuzenimin oğlu olmalısın. Onu yıllardır görmedim. Annenin adı da Veronica, öyle değil mi?" Fakat çatık kaşlar bir türlü düzelmedi. "Anlamıyorum. Onların bir çiftliği olduğunu sanıyordum."

"Babam öldü."

"Öldü mü?" Bir süre düşündü. "Bilmiyordum." Ardından bir kez daha etrafta göz gezdirdi. "Ben gerçekten Bayan Griffith'i burada bulmayı ummuştum."

Hayır, diye düşündü William. Kâhya kadın yaptığı planları hayata geçirmeye başlamıştı ve şimdi gölgelerin arasına gizle-

nip olacakları izleyecekti. Hatta şu anda bile bir pencerenin köşesinden onları izliyor olabilirdi. Ama dışarı çıkmazdı.

Onun yerine yüzünde mutsuz bir ifadeyle kapı eşiğinde William'ın annesi belirdi.

"Ruth" dedi.

"Veronica" dedi yeni gelen kadın, heyecansız bir şekilde. "Üzgünüm. Kimse bana babamın malikânede misafirleri olduğundan bahsetmedi."

William'ın annesi başını sallayıp bakışlarını elbisesiyle oynayıp duran ellerine düşürdü. "İçeri girsen iyi olur."

Giriş holüne geçtiler, William da onları takip ediyordu. İçeride bunaltıcı bir sıcak vardı. Babasının evinin metruk duvarlarıyla darmadağın koridorlarında göz gezdiren Ruth'u izledi.

Kadın derin bir nefes aldı. "Babam nasıl?"

"Eskisinden daha iyi" diye yanıtladı William'ın annesi, temkinli bir ses tonuyla.

"Daha mı iyi? Bu durumda o..."

"Bayan Griffith sana ne söyledi bilmiyorum."

Ruth gergin bir şekilde doğruldu. "Onun ölmek üzere olduğunu söyledi."

"Hayır... artık değil."

"Beni sorduğundan bahsetti."

"Bu konuyla ilgili de bir şey bilmiyorum."

"Anlıyorum." Ruth'un yüzü kızardı. "Görünüşe bakılırsa ortada bir hata var."

"İstersen Bayan Griffith'i bulabilirim."

"Hayır... Zaten onu pek tanımıyorum. Sadece beni arayacaktı, yani eğer..." Susup dudaklarını büzerek geride kalan giriş kapısına baktı.

Demek kâhya kadın yalan söylemişti ve Ruth artık bunu biliyordu. William annesinin gözlerinde belli belirsiz bir umut ışığı gördü. "Babana geldiğin söyleyebilirim" dedi dikkatlice, "yani eğer kalmak istemiyorsan."

Fakat bunun üzerine Ruth dönüp kendisinden daha genç olan bu kadını uzun uzun inceledi. Sonra tuhaf bir şekilde gü-

lümsedi ve William ilk kez amcasının ruhunun kadındaki yansımasını görür gibi oldu.

"Peki *siz* buraya taşınalı ne kadar oldu Veronica?"

Gözlerindeki ışıltı siliniverdi. "Dört ay."

"Peki ya kocan?.."

"Öldü. Bir kaza geçirdi."

"Ve babam size evini açacak kadar yüce gönüllüydü."

William'ın annesi başını aşağı yukarı sallarken sanki kendi içine kıvrılıyor gibiydi.

Ruth hâlâ gülümsüyordu. "Sevindim. Etrafında birilerinin olması onun için iyi olsa gerek." Başını eğip William'a baktı. "Özellikle de genç biri. Adın ne demiştin?"

"William."

"Babanın adı, tabii. Bu büyük evde yaşamak hoşuna gidiyor, değil mi?"

"Evet."

"Okulda olman gerekmiyor mu? Yoksa tatil mi?"

"O hasta" diye araya girdi William'ın annesi. "Monosu var."

"Ciddi bir şey değildir umarım."

"Hayır. İyi olacak."

Bir sessizlik çöktü. William'ın bakışları ihtiyatla dengelenen bir irade mücadelesi vermekte olan iki kadın arasında gidip geldi. Aynı zamanda iki kadının birbirlerinden ne denli farklı olduğunun ve annesinin çok daha güçsüz olduğunun bilincine varıp kendini rahatsız hissetti. Belki de sorun annesinin üzerindeki rengi atık çiçekli elbisesinin karşısında ziyaretçinin çok daha sofistike olan kıyafetleri ya da annesinin çalı süpürgesini andıran cılız kahverengi saçlarının yanında yaşlı kadının çarpıcı grilikteki saçlarıydı. Sebep her ne olursa olsun annesi diğer kadının yanında zayıf, güçsüz ve önemsiz görünüyordu.

En sonunda Ruth sessizliği bozdu. "Yani... odasında mı?"

William'ın annesi bir an için tereddüt ettiyse de yenilgiyi kabul etmişçesine başını salladı.

"Peki, odası nerede?"

"Ne?"

"Yolu bilmiyorum. Daha önce buraya hiç gelmedim."

William'ın annesi, "Ah" diyerek şaşkınlık içinde yaşlı kadına baktı. "Merdivenleri çıkınca. Batı kanadında, sağdaki son oda."

"Teşekkürler. Kendi başıma bulabilirim."

"Zemine dikkat etmelisin."

Ruth tek kaşını kaldırıp duraksadı.

"Delikler için" diyerek alçak bir sesle sözünü tamamladı William'ın annesi.

Yaşlı kadın, "Ederim" diyerek basamakları tırmanmaya başladı.

William ara bölmenin ardından gözden kaybolduncaya kadar onun arkasından baktı. Beklediği bu değildi. Nasıl olmuştu da Ruth şimdiye kadar malikâneye hiç gelmemişti? Babası yirmi yılı aşkın bir süredir burada yaşıyordu, bunca zamandır ziyaretine gelmemiş miydi?

Merdivenlere bakmakta olan annesi başını çevirdi. "Hadi" dedi düz bir sesle. "Bırakalım da baş başa kalsınlar. Artık ne sana ne de bana ihtiyaçları var."

Birlikte geri dönüp ön verandaya çıktılar. Annesi kendini sandalyeye bırakıverdi, William'sa en üst basamağa oturdu. Bir süre hiç konuşmadılar. Zaman ilerlese de havanın boğucu sıcaklığı bir türlü azalmıyordu, üstelik hâlâ yaprak dahi kımıldamıyordu. Etraf kilometreler boyunca uzanan sessizliğe gömülmüş bir ara bölgeden ibaretti. Ruth'un arabası girişin önünde duruyordu.

"Çantalarını almalı mıyım?" diye sordu William.

"Çantası varsa onları kendisi alabilir."

"Burada kalmayacak mı?"

"Ona kalmış." Annesi başını kaldırıp ikinci kata baktı. "Ve tabii amcana."

William düşündü. "Birbirlerinden gerçekten nefret mi ediyorlar?"

"Bana hep böyle söylendi."

"Neden?"

"Tanrım, nereden bileyim. Yıllar önceydi. Araları açıldı, sanırım John amcanın hoşlanmadığı bir adamla birlikte oldu."

"Kim?"

"Öyle bir adam. Önemli değil. Zaten adam onu yıllar önce terk etti."

Ama William'ın aklında Ruth'un varlığını öğrendiği andan itibaren dönüp duran bir başka soru daha vardı. "Anne... John amcanın karısı var mı?"

"Vardı."

"Şimdi nerede peki?"

"Will, lütfen! Her şeyi açıklayamam. En azından şimdi olmaz."

William sessizleşti. Annesi huzursuz bir şekilde başını yana eğmiş ayağıyla yeri dövüyordu. Üst kattan gelecek sesleri duymaya çalışıyordu. William başını kaldırıp tavana doğru baktı. Yukarıda neler oluyordu? Bunca yıl ayrı yaşadıktan sonra ne konuşuyor olabilirlerdi? Fakat on, yirmi, otuz dakika geçmesine rağmen Ruth hâlâ aşağı inmemişti.

"Gözlerini babasından almış" diye kendi kendine mırıldandı annesi umutsuzca.

Ruth en sonunda verandaya geri geldiğinde neredeyse bir saat geçmişti. Yürürken bir yandan karıştırdığı cebinden bir paket sigara çıkardı. Paketten çekip aldığı sigarayı yakıp derin bir nefes alarak dumanını içine çekti. Babasıyla birlikte geçirdiği zaman onu değiştirmişti ya da belki sorun üst kattaki sıcaklıktı. Bitkin görünüyordu, yüzü ter içinde kalmıştı, kıyafetleriyse buruşmuştu. Şimdi gidecek, diye düşündü William. Anahtarlarını çıkaracak ve tek kelime dahi etmeden arabasına binip uzaklaşacak ve bir daha asla geri gelmeyecek.

"Boş bir yatak odası var mı?" diye boğuk bir sesle sordu, ovaya doğru bakarken.

William, annesinin bu haberi sindirmeye çalışmasını izledi. "O halde kalıyorsun" dedi.

"Bilmiyorum." Sözleri yarım kaldı. "Bu benim kararım değil."

William, Ruth'un öfkeli olduğunu fark etti. Ve sonra sigarasını parmaklarının arasında sımsıkı tuttuğu halde bakışlarını ona çevirerek William'ı şaşırttı.

"Babam William'a sormam gerektiğini söyledi. Anlaşılan bu onun kararı olacak."

William dehşet içinde olup biteni anladı. *Onun* –yani malikâneye gelen yeğen– hakkında konuşmuşlardı. Ve şimdi bir karar verilmeliydi. Yaşlı adam tüm bunları en başından planlamış olsa gerekti. Hem yeğeni hem de kızı için bir ders. William için bir sınama, kızı içinse bir aşağılama.

William annesinin şaşkın ve umut dolu bakışlarının ona çevrildiğinin ve ne karar vermesini istediğinin farkındaydı. İyi de ne diyebilirdi? Daha dokuz yaşında bir çocuktu, oysa Ruth bir yetişkindi. Ona ne yapması gerektiğini söylemesi doğru değildi. Uzun bir süre boyunca karar dilinin ucuna kadar gelip gelip giderken William böyle bir şeye cesareti olup olmadığını düşündü... fakat bu imkânsızdı. Böyle bir şeyi asla dile getiremezdi.

"Ee?"

"Bilmiyorum." William kendi sesini boğuk bir şekilde duyuyordu. "İsterseniz kalabilirsiniz."

Annesinin suratı asıldı. Onu hayal kırıklığına uğrattığını biliyordu. Hatta muhtemelen amcasını da.

"Teşekkürler" dedi kuzeni sertçe. "Şimdi biri bana telefonun yerini gösterebilir mi?"

32

William harabeye dönmüş bahçede dolaşıyordu. Gece geç vakitti ve oraya sıcaktan kurtulmak üzere gelmişti gelmesine fakat karanlık gündüz sıcağı kadar yoğun, havaysa en az o kadar boğucuydu. Gökyüzündeki yıldızlar pusun içinde yitip gitmişlerdi ve doğu ufkundaki kasvetli parıltıdan tepelerin eteklerinde yangın çıktığı anlaşılabiliyordu.

Ruth McIvor'ı düşünüyordu. Kuzeni batı kanadının alt katındaki yatak odalarından birine yerleşmişti. William onu telefon edip işinden ekstra izin isteyerek yorgun ve tersleyici bir ses tonuyla, hayır, ne kadar kalacağını bilmediğini söylerken duymuştu. Fakat William için ortada daha önemli bir soru vardı. Neden burada kalıyordu? Babası ölmüyordu ve ona ihti-

yacı yoktu. Hatta yaşlı adam Ruth'u yeğeninin, yani kendi yerini alan oğlanın karşısına çıkartarak onu küçük düşürmüştü. Öyleyse neden hâlâ buradaydı?

Hiçbir yere gitmeden çiçek tarhlarının arasında öylece dolaştı. Annesine göre bu sorunun yanıtı basitti. Olay tamamen amcası öldüğünde çiftliğin kime kalacağıyla ilgiliydi. Ruth artık doğuştan hakkı olan mülkün elinden alınmak üzere olduğunu gördüğü için onu geri alıncaya kadar bir yere gitmezdi.

Bu mantıklıydı. Ama yine de...

William malikâneye, yani söz konusu ödüle baktı. Çatı oluklarından sarkan sarmaşıklarıyla gökyüzüne doğru bir enkaz gibi yükseliyordu. Başını çevirip havuza doğru ilerleyerek havuzun boş derinliklerine göz gezdirdi. Hiçbir şeyden emin olamaz halde göğüs geçirdi.

Hemen yakınında çıplak bir ateş yanıverdi.

"İçine düşme."

İrkildi. Ruth havuzun uzak kenarına oturmuş sigarasını yakıyordu. William onun kırlaşmış saçlarını, ağzının önünde kavuşturduğu ellerini ve kendisini izleyen bakışlarını gördü. Sonra alev söndü ve yaşlı kadın karanlığın içinde duman üfleyen solgun bir siluete dönüştü.

"Düşündüm de" dedi. "Bu havuz neden boş?"

William şüpheli bir ifadeyle onu inceledi. "İçinde bir delik var."

"Yazık. Yüzebilecek bir yer istiyor olmalısın."

Ses tonu öncekine kıyasla çok daha dostçaydı. Ama William'ın aklına gölet geldi. Suratı asıldı. Bunu mu demeye çalışıyordu? Bir şey mi ima ediyordu?

"Aslında" diye devam etti konuşmasına, "buluşmayı umuyordum."

"Neden?"

"Sadece konuşmak için."

Ona güvenme, demişti amcası. Ama yine de William öylece yürüyüp gidemeyeceğini hissediyordu. Dikkatlice havuzun et-

rafında dolaştıktan sonra havuzun kenarına, kuzeninden biraz uzağa oturdu. Kadın bir süre hiç konuşmadan sigarasını içti, hava öyle durgundu ki William sigara dumanının dümdüz, pürüzsüz bir çizgi halinde gecenin karanlığına doğru yükseldiğini görebiliyordu.

"Bu sabah sana sinirli olmadığımı bilmeni isterim" dedi en sonunda.

William yanıt vermedi.

Sigara dumanını üfleyip parmağıyla bir yeri işaret etti. "Şuna baksana, tramplen bile kırılmış. Bu civarda her şey dökülüyor. Buna nasıl katlanıyorsunuz bilmiyorum."

"O kadar kötü değil."

"Malikâne, bahçe... umursamıyor musun?"

"Hayır."

"Eh, ben burada yaşayacak olsam elden geçirilmesini isterdim."

William bu sözlerin altında gizli bir saldırı arayan şüpheli bakışlarını kadını çevirdi. "John amca düzgün bir restorasyonun çok pahalıya patlayacağını söylemişti."

"Sana böyle mi dedi?"

"Bir milyon dolar tutacağını söyledi. Hatta belki daha fazla."

"Bu kadar çok mu?" Artık kadının kendisiyle alay ettiğinin farkındaydı ama hemen ardından sesindeki alaycılık siliniverdi. "Söylesene Will, Kültürel Miras Tröstü diye bir şey duydun mu?"

"Hayır."

"Bu tarihi binalarla ilgilenen bir kuruluş. Tıpkı bu bina gibi."

William bir kez daha başını kaldırıp malikâneye ve yıkık dökük çatısına baktı. Ruth da aynı yere bakıyordu. "On yıl kadar önce Tröst babamla görüştü. Burayı restore etmek istiyorlardı. Bu civarda yaşayanlar mutlaka böyle bir çalışmanın yapılması gerektiğini düşünüyordu, ne de olsa malikâne bir

zamanlar bu yörenin merkeziymiş ve bu nedenle insanlar binanın bu şekilde bir harabeye dönmesinden hoşlanmıyorlardı. Para toplama ve gönüllülerle ilgili birtakım şeyler konuşulmaya başlandı. Tek ihtiyaçları babamın izin vermesiydi. Ve tüm bunlar karşılığında Tröst yalnızca malikâne ve bahçelerin belli günlerde halka açılmasını istiyordu. Her zaman değil, ara sıra."

"Hayır mı dedi?"

"O kadar olsa iyi, işlerine burunlarını sokmamaları konusunda Tröst'e karşı dava açtı. Böylelikle konu kapandı." Sigarasının külünü silkeleyip William'a döndü. "İnan bana, babamın burayı elden geçirme gibi bir niyeti yok."

William tekrar malikâneye ve onun dilsiz bir tanık gibi geride duran yıkık dökük varlığına doğru döndü. Kuzeninin söylediklerine inanmıyor değildi, bu tam da amcasının yapabileceği bir davranışa benziyordu, sadece...

Ruth alçak sesle güldü. "Biliyorum. Beni niye dinleyesin ki?"

William şaşkın bir sessizlik içinde düşüncelere daldı. "Tüm bunları nereden biliyorsunuz?"

"Tröst hakkındakileri mi?"

"Daha önce buraya hiç gelmediğinizi söylemiştiniz."

"Bunları çalıştığım işyerindeki bir arkadaşımdan duydum. Ama aslında buraya daha önce bir kez geldim. Fakat ön kapıdan içeri girmedim." Sigarasının izmaritine şöyle bir bakıp havuzun kenarına bastırarak söndürdü. "Buraya sadece annemi almaya gelmiştim."

Annesi. William duraksadı, amcasına olan saygısından ötürü bunların bilmemesi gereken şeyler olduğunu hissediyordu. Ama yine de bilmek istiyordu.

"Ona ne oldu?" diye sordu.

"Babamı terk etti."

"Neden?"

"Kısmen burası yüzünden. Sanırım en nihayetinde buraya taşındıklarında yıl 1970'di. Annem buradan nefret ediyordu.

Karanlık küçük odalar, karanlık ve boğucu koridorlar. Birkaç ay sonra onu terk etti. Tabii terk etmek işin en kolay kısmıydı. Sonrasındaysa onu boşamak için ihtiyacı olan gücü toplaması gerekiyordu. Bu da beş yıl sürdü." Duraksadı. "Sana bunlardan hiç bahsetmedi mi?"

"Hayır."

"Neden acaba." Bir an için William kuzeninin daha fazla konuşmayacağını düşündü. Ama sonra kadın omuz silkip devam etti. "Annemin onu terk etmesinden fazla etkilenmişe benzemiyordu. Fakat boşanma, işte bu onu çılgına çevirdi. Boşanma para demekti. Oysa anneme tek kuruş dahi vermek istemiyordu. Sonunda onu mahkemeye vermemiz gerekti. Ne de olsa işlerini annemin mirası sayesinde kurmuşlardı."

Başını ironik bir biçimde yana eğdi.

"Tuhaf, biliyorum ama babam kendisine miras kalması konusunda hep çok şanslı olmuştur."

Bu düşünceden uzaklaştı.

"Her neyse, davayı biz kazandık ve anneme sahip olduğu her şeyin yarısını vermesi gerekiyordu. Sorun şu ki parasını tamamen çiftliğe bağlamıştı. Yani geriye tek bir seçenek kalıyordu ya mülkü ikiye bölüp yarısını ona verecekti ya da karşılığı kadar para ödeyecekti. Bu karar verme süreci onu neredeyse öldürecekti."

"Ne karar verdi?"

"Çiftlik hâlâ tek parça, değil mi? Ama bunu başarabilmek için epey borca girmesi gerekti. Kredilerden hiçbir zaman hoşlanmamıştır fakat bu kez çok borçlandı. Tabii bunun üzerine malikâneyi restore etme planlarını askıya almak zorunda kaldı. Bu yüzden bizden nefret etti. Yani annemden nefret etti. Benimle arasındaki bağları zaten çoktan koparmıştı."

William doğruldu. "O halde bu onun suçu değil."

"Ne değil?"

"Yani sahiden de malikâneyi restore edecek parası yoktu."

Ruth bir kez daha güldü. "Bu on sekiz yıl önceydi. Artık yeterince parası var. Hayır, o malikâneyi *bu haliyle* seviyor.

Böylece herkese dünyanın ona nasıl kötü davrandığını gösterebiliyor."

William'ın omuzları düştü. Görünüşe bakılırsa babayla kız arasında korunaklı bir bölge yoktu. Fakat Ruth aldırış etmeden bir sigara daha yaktı.

"Görüyorsun ya, burayı elde etmek için onca uğraş verdikten sonra her şey darmadağın oldu. Karısı onu terk etti, parası kalmadı, sanırım kendini soyulmuş gibi hissetti. Ve geriye kalan her şey değişiyordu. O dönemde Whitlam Hükümeti yönetimdeydi –annem açtığı davayı onların yürürlüğe koyduğu yeni boşanma yasaları sayesinde kazandı– ve bilinen tüm kurallar yerle bir ediliyordu. Buradaki insanlar durumdan hoşnut değildi, özellikle de babam. Böylece bu iğrenç ve eski binaya sığınıp dış dünyaya kendini kapattı. Ardından Birlik'i kurdu."

"Bunu biliyor musunuz?"

"Bilmek mi? Ben de abonelerinden biriyim."

William ne diyeceğini bilemiyordu.

"Bu doğru." Oğlana şöyle bir baktı. "Ne iş yaptığımı biliyor musun?"

William başını iki yana salladı.

"Hukuk danışmanıyım. Hükümet için çalışıyorum, Başbakanlık'ta. Görevlerimizden biri de radikal politik organizasyonlara karşı tetikte olmak. Bir gün ofiste Bağımsızlık Birliği bülteni elden ele dolaştırılıyordu ve insanlar taşralı bu tuhaf sağcı grubun söylemlerine gülüyorlardı. Ve künyede yazılı ismi gördüm." Hayretler içinde sigara dumanını üfledi. "Faşist Anonim Şirketi'nin başında kendi öz babam varmış. En tuhafı da yapmacık vatanseverlik söylemlerle içsel ırkçılıklarını bir kenara bırakacak olursak, bir zamanlar çok nefret ettiği anarşist saçmalıkların aynısını tekrarlamış olmasıydı." William şaşkınlık içinde ona bakıyordu ve kadın bunu fark edince kendini toparladı. "Üzgünüm... Tüm bunlar sen gelmeden önceki dönemde olup bitti. Her neyse, bende bültene abone oldum. Kendi adım-

la değil elbette. Fakat bu ondan haber almanın bir yoluydu. Zavallı babam. Duyduğuma göre miting felaket geçmiş?"

"Bunu da mı biliyorsunuz?"

"Ah, ben epey bir şey biliyorum. Babamın Birlik'in merkez komitesinden atıldığını biliyorum mesela. Hatta artık Birlik diye bir şey *yok*. Artık isimleri Avustralya İttifakı. Yeni dergilerini geçen gün edindim. Baskısı falan da gayet güzel. Ama onun dışında isimler aynı, söylemler aynı. Sadece milis kuvvetleri oluşturup insanları silahlı direnişe katılmaya çağırmaya başlamışlar. Üstelik seçimler için kendi adaylarını da çıkaracaklarmış. Bu gerzekler sahiden de bir politik parti kuracaklar." Kendi söylediklerine inanamaz bir şekilde başını iki yana salladı. "Babam böyle bir şeyi asla desteklemezdi."

William'ın söyleyecek sözü yoktu. Birlik hakkında çok tuhaf şeyler söylüyordu. Örneğin amcasının faaliyetlerini annesinin de tasvip etmediğini biliyordu... fakat bunun sebebi sanki yaşlı adamın harcadığı onca paraymış gibi görünüyordu. Bu farklıydı. Ruth, Birlik'le neredeyse acımasızca alay ediyordu. Bakışları malikânenin önündeki bayrak direğine kaydı. Ve mitingden beri ilk kez Eureka bayrağının orada asılı olmadığını fark etti.

"Sen şu Birlik olaylarından sahiden hoşlanmıştın, öyle değil mi?" diye sordu Ruth.

William sadece başını aşağı yukarı sallayabildi.

"Ben de öyle düşünmüştüm... Seni bu eve tıkıp deli saçması fikirleriyle beynini yıkamış. Annenin böyle bir şeye neden izin verdiğini ya da en başında seni buraya neden getirdiğini anlamıyorum. Tabii aslında anlıyorum."

Ama bu söyledikleri adil değildi. "Gidecek başka yerimiz yoktu."

"Gidecek başka bir yer her zaman vardır."

William rahatsız bir şekilde bacaklarını kıpırdattı. Görüşlerinin ardında yılların tecrübesi yatıyordu ve onunla tartışmaya giremezdi.

"*Sizin* anneniz nerede?" diye sordu.

"Öldü" diye yanıtladı Ruth lafı uzatmadan. "Brisbane'de benimle birlikte yaşıyordu. Babamın cenazesine gelip gelmeyeceğinden emin değildim ama geldi. Son görüşmemiz buydu. En çok merak ettiği şey neydi biliyor musun? Annemin parasını kime bıraktığı."

"Size mi bıraktı?"

"Elbette ki bana bıraktı." Söndürdüğü ikinci sigarasından saçılan kıvılcımlar boş havuzun içine düşüyordu. "Ve bu babamın hoşuna gitti. Bunun bir şeyleri kanıtladığını düşünüyordu."

Bir süre sessiz kaldı. Zaten William şimdiden çok fazla şey öğrendiğini, amcasının hayatının gizli kalan bölümünü tüm çıplaklığıyla gördüğünü düşünüyordu. Şimdiye dek anladığını sandığı şeyleri bu kadından duyduğunda kulağa çok farklı geliyordu: tuhaf ve çarpık. Amcasının uyarısını hatırladı. Belki de sadece aklını karıştırmak istiyordu. Ama neden? Sahi, neden onunla konuşuyordu ki? İstediği şey çiftlikse babasıyla muhatap olması gerekirdi.

Kadının göz ucuyla kendisini izlediğini fark etti.

"Ee" dedi William'a dönerek, "burası senin olduğunda havuzu yeniden yaptıracak mısın?"

William kaskatı kesildi. İşte olmuştu. Düşünceler dile getirilmişti. Şimdi saldırıya başlayacaktı.

Ama saldırıya geçmek yerine gülümsedi. "Endişelenmene gerek yok. Ben istemiyorum. Ne malikâneyi ne araziyi. Hiçbirini istemiyorum."

Dönüp kadına baktı. "İstemiyor musunuz?"

"Babam bana verse bile istemem. Zaten o da asla böyle bir şey yapmaz. Peki ya sen? Sen istiyor musun?"

William olanca şaşkınlığıyla ne yanıt vereceğini bilemedi. En sonunda, "Evet" diyebildi.

"Ben de öyle düşünmüştüm" Ruth'un sesi neredeyse üzüntülüydü. "Ve bunu elde etmek için tek yapman gereken John

amcaya iyi davranmak..." Sonra bir anda ayaklanıp sigara paketini cebine sokuşturdu. "Bir gece için bu kadar yeter." Ovaya doğru döndü. "Tanrım, amma sıcak. Şu tepelerdeki yangınlara baksana. Milli parkın yarısını küle çevirmiş olmalı."

William da ayağa kalktı, kendini hâlâ huzursuz hissetmesine rağmen biraz olsun rahatlamıştı.

Ama Ruth tekrar ona döndü. "Buğday tarlasındaki yangın yüzünden dediler."

William gözlerini kırpıştırıp ona baktı.

"Babanı kast ediyorum."

"Evet."

"Bu çok zor olmalı" dedi. Ve sonra William'ın şaşkın bakışları arasında elini uzatıp omzuna koydu. "Zavallı çocuk. Bunun nasıl bir şey olduğunu biliyorum."

Sonra karanlık bahçede temkinli adımlarla onu sessizce bekleyen babasının malikânesine doğru yürümeye başladı.

33

1969 yılı geldiğinde John McIvor kızının kendisini şaşkına çevirdiğini itiraf etmek zorundaydı.

İçinde yaşadıkları dönemi suçluyordu. Avustralya yeni bir çağın akışına kapılmıştı ve gün artık çılgın kıyafetler giyen çılgın saçlı gençlerin günüydü. Bu tiplere Powell civarında pek sık rastlanmasa da televizyon ve gazetelerde onlardan geçilmiyordu. Ve John'un hoşlanmadığı şey yalnızca dış görünüşleri değildi; sinirine de en çok saldırganlıkları, sokaklarda yaptıkları yürüyüş ve gösteriler, Vietnam'daki savaş yahut Güney Afrika'daki ırkçılık ya da akıllarına ne eserse ona karşı giriştikleri protestolar dokunuyordu. İyi de ne biliyorlardı ki? Büyük bir savaş yahut ekonomik buhran yaşamışlar mıydı? Aile geçin-

dirmek ya da ev almak için mücadele etmişler miydi? Hayır. Ama yine de yaşça büyük herkese ahkam kesme özgürlüğünü kendilerinde buluyorlardı. Durum çok vahimdi. Üstelik henüz uyuşturucuyla olan münasebetleri ve cinsel ahlaksızlıklarının lafı dahi edilmiyordu.

En kötüsü de kızını elinden almışlardı.

John bir zamanlar hukuk okumanın Ruth için mantıklı bir kariyer olacağını düşünmüştü. Ama mezuniyetinin ardından Brisbane'in batı yakasındaki bir kamu hukuk merkezine katıldı. Kadın haklarıyla ilgili çalışmalar yürütüyor olsa da asla tam olarak ne yaptığı yahut maaş alıp almadığı konularında açık olmamıştı. Hatta John, Harriet'ın her ay gizli gizli ona para gönderdiğinin de farkındaydı. Elbette ki gerçekten ihtiyacı varsa tüm parası kızınındı fakat bu yaptığı, ahmaklıkları desteklemekten başka bir şey değildi. Gönderilen parayı nereye harcadığını kim bilebilirdi? Kıyafet yahut dış görünüşüne harcamadığı kesindi. John'un bakımlı bildiği kızı pejmürde, çıplak ayaklı ve dağınık birine dönüşmüştü. Mücadele, miting ve protesto dışında tek kelime etmiyordu. John'un elinden yalnızca tüm bunları duymazdan gelerek eski Ruth'un günün birinde gerçekleri gördüğünde yeniden ortaya çıkmak üzere hâlâ içinde yaşadığını ummaktan başka bir şey gelmiyordu.

Bu umut artık iyiden iyiye önem kazanmıştı.

Çünkü John McIvor 1969 yılında, elli beş yaşındayken en nihayetinde Kuran Çiftliği'ni satın almak üzere sahip olduğu tüm arazileri elden çıkarmaya başladı. Babasıyla birlikte Elizabeth White tarafından kapı dışarı edilmelerinin üzerinden neredeyse kırk yıl geçmişti. Kırk yıl... dile kolay. Çok beklemiş ve çok yaşlanmıştı. Fakat emlakçı onu araziyi incelemek üzere çiftliğe götürdüğünde John gördüğü manzara karşısında büyülenmişti, her yer öyle geniş, öyle canlı ve öyle güzeldi ki. Ve artık neredeyse *onun* olmak üzereydi. Tepelerin gücünün gençlik iksiri gibi yaşlı kemiklerine sızdığını hissedebiliyordu. Bu durumda yaşın ne önemi vardı? Dilediği kadar yıla böyle-

likle sahip olabilecekti. Bir bedel biçildi ve satışın resmileşmesi için geriye yalnızca kağıt işlerinin tamamlanması kaldı. O an John öylesine yüce bir sona ulaşmıştı ki bunu birileriyle paylaşmak için yanıp tutuşuyordu ama duygularını kime anlatabilirdi? Bu başarısını kim anlayabilirdi? Etrafında çiftlikteki eski günlerini yahut yaşadıkları düşüşün verdiği utanç duygusunu bilen kimse yoktu. Babası da annesi de ölmüştü. Kız kardeşiyle konuşmayalı yıllar olmuştu. Harriet ise soğuk ve ilgisizdi. Geriye yalnızca Ruth kalıyordu ve yalnızca *o* bu başarısının önemini anlayabilse bile John tatmin olacaktı. Ancak ziyaretine geldiği nadir anlarda John yalnızca uygunsuz bir halde bluzunun altına sutyen takmayan, radikal siyasi görüşlere dair ilkelerden bahsedip evin içinde yırtık pantolonlarla dolaşan genç bir kadın görüyordu.

Kuran Çiftliği'nin tüm heybeti ve azametiyle ona hazır olduğunu ve kızı için yıllardır planlarını yaptığı hayatın artık onu beklediğini Ruth'a nasıl anlatabilirdi? John'un zihnindeki resim son derece berraktı. Ruth çiftliği arkasına alınca ülkedeki en itibarlı ve zengin erkeklerden biriyle evlenebilirdi. Kocasıyla birlikte malikânede yaşayabilir, onu eski şaşaalı günlerine döndürebilirlerdi. Ve kendi çocukları olduğunda onları burada büyütebilirlerdi. Kuran Çiftliği eskiden olduğu gibi yeni bir aile ve White'ları dahi gölgede bırakacak bir hanedanın merkezi olabilirdi. Ve ailenin başında büyük reis John olurdu. Keşke Ruth'un bunları *görmesini* sağlayabilseydi.

Ruth'un son ziyaretinde beslediği umutların ne denli boş olduğu ve kızı hakkında ne kadar yanıldığı apaçık ortaya çıktı.

Kızı tanımadığı bir adamla birlikte çıkageldi ve kapı eşiğinde, evlendiklerini söyledi. Fakat "adam" son derece kibar bir tabirdi. Şaşkınlık ve öfke dolu o ilk birkaç saat içinde John bu adamı genç nesle dair nefret ettiği her şeyin kötü bir örneği olarak gördü. Adı Carl'dı, uzun koyu renk saçları vardı ve ne sakalı ne de Ruth'un arkasından eve girerken takındığı kendini beğenmiş tavırlar henüz yalnızca bir çocuk olduğu gerçeğini

gizleyebiliyordu. Zayıf, soluk bedeni ve batik kıyafetleriyle hayatı boyunca bir şey elde etmek için çalışmamış gibi görünmesine rağmen yine de çiftliğe bakarken yüzüne alaycı bir gülümseme yayılmıştı. Ruth onun ilk kez Brisbane'in batısına geçtiğini söyledi. Annesiyle babası üniversitede öğretim görevlisi olarak çalışıyormuş ve kendisi de bir oyun yazarı olmak istiyormuş.

Akşam yemeğinde durum daha da kötüye gitti. Carl tasdik edilmiş bir anarşist olduğunu bilmeleri gerektiğini açıkladı. İçten içe öfkeden köpüren John'a özgürlükçü sosyalizmin gerçekte ne anlam ifade ettiğine dair bir nutuk çekti: hiyerarşi ya da herhangi bir otorite ve dolayısıyla baskıya karşı yürütülen amansız bir direniş. Anarşistlerin aslında düzene karşı olmadıklarından fakat düzenin tepeden inme bir şekilde halka hükmetme yetkileriyle donatılmış bir kurumdan değil, dosdoğru halkın kendisinden çıkması gerektiğinden bahsetti. Tıpkı parlamento gibi, diye de ekledi. Ne demek istediğini anlayabiliyorlar mıydı? John her şeyi çok iyi anlıyordu, tüm bunlar saçmalığın daniskasıydı. Bu oğlanın gülünç sakalının incecik kıllarına karışmış pembe pembe parlayan kalın dudaklarının arasından çıkan her kelimeden nefret ediyordu. Ama yine de Ruth öylece oturmuş başını sallayıp duruyordu.

Masanın diğer ucunda Harriet onları mutsuz bir ifadeyle izliyordu. Baba ve kız arasında kalarak her ikisinin de dikkatini dağıtacak başka bir konu bulmaya çalışıyordu. Kuran Çiftliği'nden ve John'un orayı satın almak için bir teklif yaptığından bahsetti. Bu yapılabilecek en kötü seçimdi. Ruth bu haberi ölçülü bir kayıtsızlıkla dinlerken John öfke içinde karısına baktı. Malikâne hakkında konuşmanın ne yeri ne zamanıydı! Hele hele bu davetsiz misafirin yanında. Yine de bu habere ilgi gösteren tek kişi Carl oldu. Şu Kuran Çiftliği'nin nasıl bir yer olduğunu bilmek istiyordu. Bunun üzerine Harriet kocasının buz gibi bakışlarına maruz kalarak çiftlik ve tarihçesinden biraz bahsetti. Bu da Carl'ın yeni bir nutuk çekmesine neden

oldu. Gösterişli çiftlik evleri ve bu evlerde yaşayan toprak sahibi soylular baskıcı bir hiyerarşinin başlıca örneklerindendi. Toprağın halktan koparılamayacağını, ortak bir mülk olduğunu ve diğer herkesi dışlayarak bireyler tarafından sahiplenilmemesi gerektiğini söyledi. Ve tüm bu konuşma boyunca Ruth babasına bakıp gülümsedi.

John tek kelime dahi edemedi, öylesine öfkelenmişti ki masanın başında öylece oturmaktan başka bir şey yapamıyordu. Kızı bu aptalla *evlenmişti*. Harriet konuyu değiştirerek Ruth ve Carl'ın evliliğinden söz açmaya çalıştığındaysa John neredeyse kontrolünü kaybedecekti. Nasıl olur da bu konu hakkında konuşmak isterdi? Ruth'un onlara ne yaptığını anlamıyor muydu? Ama neyse ki durumu kurtaran bir haber verildi. Ruth ve Carl henüz evlenmemişlerdi, en azından yasal olarak. Bir anarşist, kilise yahut başka bir kurumun evlilik andını resmileştirme hakkına sahip olduğunu kabul edemeyeceğinden bir parkta kendi aralarında, arkadaşlarının katıldığı ufak bir tören yapmışlardı.

Carl bunun yine de bağlayıcı bir yemin olduğunu ileri sürüyordu. Fakat John öyle rahatlamıştı ki onu dinlemiyordu bile. Hâlâ bu enkazdan bir şeyler kurtarabilmek mümkün olabilirdi. Ruth korkunç bir şekilde yanlış yönlendirilmiş olsa da en azından yaptıklarının yasal bir sonucu yoktu. Bu gerçek bile tek başına John'un gecenin geri kalanını ve Ruth ile Carl'ın kimin nerede yatacağına dair tuhaf tartışmalarını bir öfke patlaması yaşamadan atlatmasını sağladı. Gerçekten evlenmiş olsalar bile birlikte yatmalarını düşünmek John'u iğrendirirdi. Fakat Ruth'un odasında yalnızca daracık tek kişilik bir yatak olduğundan tartışmanın anlamı yoktu. Carl'ın ofis odasındaki portatif karyolada yatması gerekiyordu. Böylelikle John yatağına bir nebze olsun huzur içinde yattı. Uyku ve düşünmek için ayrılacak biraz zamanla belki her şey daha iyiye gidebilirdi. Kilit nokta zamandı. Ruth'un aklını başına toplaması için her şeyden fazla zamana ihtiyacı vardı.

Fakat gece geç vakit John alevlerle çevrili bir kâbustan uyanıp tıpkı on dört yıl önce olduğu gibi evin içinde bir yerde birilerinin hareket etmekte olduğunu hissetti. Yaşadığı *deja vu* hissi çarpıcı ve anlıktı. Fakat bu kez belli belirsiz de olsa duyduğu sesin nereden geldiğini hemen anladı. Yine de kalkıp yarı karanlık koridor boyunca ilerledi. Ofisindeki portatif karyola boştu ve John duraksamadan kızının yatak odasına doğru ilerledi. Kapının altından belli belirsiz bir ışık sızıyordu ve havada tanımlayamadığı, ancak çaresizlik içinde marihuanaya benzettiği bir koku vardı. Fakat asıl kötüsü odadan gelen seslerdi. İncecik ahşap kapının hemen ardından kızı, kocam dediği adam tarafından kirletilirken John öfke ve utanç içinde duvara yaslandı. Zihninden birtakım görüntüler geçiyordu ve ne yaparsa yapsın bunları durduramıyordu: Ruth'un üzerinde ileri geri gidip duran zayıf, bembeyaz bir vücut; kızının yüzüne çarpan uzun, yağlı saçlar ve dudaklarına yapışan o pembe, kalın dudaklar. Zihnindeki görüntüler Dudley'e mi yoksa bu iğrenç oğlana mı aitti? Bunun önemi yoktu, kızı bu kez istekliydi ve ne kadar istekli olduğunu korkunç bir açıklıkla duyabiliyordu.

Ama yine de zihnindeki görüntülerde kızı mutsuzdu. Adamın omzunun üzerinden aralarında duvar yokmuş gibi babasına bakıyordu ve kalçaları ileri geri giderken bakışlarında yalnızca öfke vardı. *Seni becermek için onu beceriyorum Baba. Bunu senden öğrendim. Kızının başına bunların gelmesine sen izin verdin ve işte ben de sonsuza dek bunu yapmaya devam edeceğim.* Ve Ruth zevkten inlerken John da neredeyse inleyerek kapıyı açıp adamı onun üzerinden alıp yere fırlattığı gibi dur durak bilmeden dövmek istiyordu... ama aslında kimi dövecekti? İçerdeki Dudley değildi ve kızı bu kez kurtarılmak istemiyordu. John yıllar önce bunu yapma fırsatını yakalamış ve kızını hayal kırıklığına uğratmıştı. Onu evden uzaklaştırmıştı ve işte şimdi o da bunun intikamını alıyordu. John'un elinden çaresiz ve içi bulanmış bir halde duvara tutunarak uzaklaşmaktan başka bir şey gelmiyordu. Kızının yumuşak fakat ateş-

li kahkahaları onu kovalamaya devam ederken John onun sınırsız ve kalıcı bir nefretle her şeyi duymasını istediğini ve artık hiçbir şeyin kurtarılamayacağını biliyordu.

Ertesi sabah Carl banyoda şarkı söyleyip duş alırken John kızına kocasıyla birlikte olma konusunda ısrar edecekse onu bir daha görmek istemediğini söyledi. Ruth'un gözlerindeki hınç dolu ifade tam olarak böyle bir tepki almayı umduğunu gösteriyordu. Fakat John yaraya tuz basmak için ne kast ettiğini açık bir şekilde dile getirdi: Ruth aileden tamamen kesilip atılacaktı, ona daha fazla destek verilmeyecekti, evine asla geri gelemeyecekti ve John'un hayatının geri kalanı boyunca edineceği mal, mülk, servet ve Kuran Çiftliği'nde hiçbir şekilde hak iddia edemeyecekti. Tabii kocam diye karşılarına çıkardığı bu oğlanla birlikte olduğu müddetçe. Ve öfkesini göstere göstere konuşan Ruth büyük bir zafer kazanmışçasına bu koşulların onun için çok uygun olduğunu söyledi.

O ve Carl bir saat içinde evden ayrıldılar. Dehşete kapılan gözü yaşlı Harriet'sa onların peşinden koşup Ruth'un elini sımsıkı tutup kulağına bir şeyler fısıldıyordu. Neler fısıldadığıysa –yakarışlar, vaatler, acılar– John'un umurunda değildi ve bilmek de istemiyordu. İçinde devasa bir boşluğun açılarak hissettiği tüm acı ve öfkeyi sonsuza dek yuttuğunun farkındaydı. Muazzam bir yalnızlık dışında hiçbir şey hissetmiyordu. O andan itibaren her ne yaparsa yapsın yalnızca kendisi için yapacaktı ve bu ona yetecekti. Harriet ağlamaktan kızarmış gözleri ve yaşadığı şoktan tir tir titreyen bedeniyle geri döndüğünde John hiçbir şey söylemedi ve konuşma gereği hissetmedi. Bunun yerine karısını küçük kulübelerinde acısıyla baş başa bırakıp çalışmak üzere çiftliğe gitti.

İki ay sonra kontratları imzaladı ve Kuran Çiftliği onun oldu.

34

William rüyasında yanıp kül olmuş bir buğday tarlasında yürüyordu ve babasının da yanı başında yürüdüğünün farkındaydı. Otları ezen ayak seslerini duyabiliyordu ve babasını görmeyi çok istemesine rağmen başını çevirdiğinde alevler içindeki o adamı göreceğini bildiğinden buna bir türlü cesaret edemiyordu. Fakat en sonunda cesaretini toplayıp başını çevirdiğinde hiç alev yoktu, yalnızca babası vardı. Ve yanmamıştı, her zaman olduğu gibi düzenli, sağlam ve güler yüzlüydü. William inanılmaz bir rahatlama hissetti. Ama sonra babasının yanağında siyah bir kül lekesi gördü. Yoğun bir üzüntüye kapıldı ve bir anda babasını artık göremez oldu. Babası ölmüştü ve her ne kadar William rüyasında sağa sola dö-

nüp dursa da onu tekrar göremedi. Yanmış buğday ve toz dumanın ortasında tek başınaydı ve uzakta bir yerde bir canavar dünyada kol geziyordu.

Uyandığında gözleri dolmuştu. Kulağı sanki birisi içine bıçak sokmuş gibi ağrıyordu ve William yatağının içinde dertop olup acının geçmesini bekledi. Rüyasında hissettiği diğer acının da dinmesini bekledi. Bu kuzeninin suçuydu, babasının ruhunu hortlatan oydu. Ve bunu öyle nazikçe yapmıştı ki... bu konuyu açmaya cesaret ettiği, acıyıp elini omzuna koyduğu için ona öfkelenmeliydi. Ama öfkeli değildi. Kendini sadece yalnız ve rahatsız hissediyordu. Pencereye baktı. Dışarıda kızıl bir gün ışığı vardı: güneş, pus, durgun hava; hiçbiri değişmemişti. En sonunda halsiz ve tutulmuş vaziyette yattığı yerde doğruldu. Annesi oturma odasındaki kanepeye gömülmüş kapalı televizyona bakıyordu.

"Anne?"

Bakışlarını boş ekrandan ayırmadı. "Ne?"

Sesinde kuru bir düşmanlık vardı. William durumun farkına varıp paniğe kapılınca tam anlamıyla uyanıverdi. Annesinin bornozu ter içindeki göğüs çukuruna kadar açılmıştı. Ve yerde hemen yanında boş bir ilaç kutusu duruyordu.

"İyi misin?" diye sordu.

"Ona kahvaltısını götürdüm" dedi en sonunda bakışlarını televizyondan çevirip tavana bakarak. "Yemedi. Dışarı çıkmamı söyledi."

Endişeye kapılan William kalbinin sıkıştığını hissetti. Annesini aylardır –babasının ölümünden beri– bu halde görmemişti. Migren ağrısı yahut sinirsel el titremesi aşamalarının ötesine geçmişe benziyordu. Bu, zaman zaman üzerine çöreklenerek zihnini bedeninden uzaklaştıran o karanlık ruh halinin sonucuydu.

"*O*'nu istiyor" dedi. "Biliyorum."

"Anne..."

"O buradaydı." Peltek konuşması sivri dilli bir hal aldı. "Şu yeni arkadaşın. Kuzenin. Seni arıyordu."

"Neden?"

"Bilmiyorum." Altları şişmiş gözlerini William'a çevirdi. "Ee? Burada kalmasına izin veren sensin. Şimdi seni çağırıyorsa gitmelisin."

"Ben..."

"Hadi git!" Bir anlık öfkeyle doğruluverdi. "İkimizi de kapı önüne koymadan git!" Öne doğru eğilmesiyle birlikte bornozu biraz daha açılınca küçük göğüsleri göründü. "Bunu yapacak! Amcanı bize karşı çevirdi! Bu yüzden burada!"

William korku içinde odadan kaçtı.

Ruth'u ön verandada buldu.

"Will" dedi ciddi bir ses tonuyla.

Sımsıcak aydınlıkta gözlerini kısıp Ruth'a baktı.

"Biraz önce anneni gördüm. O iyi mi?"

Fakat Will onun sesindeki acımayı kaldıramazdı. Annesi hastaydı, hepsi bu, üstelik onun suçu değildi. Ve kimseyi ilgilendirmezdi. "Beni mi çağırdınız?" diye sordu.

Ruth neler düşündüğünü anlamışçasına başını aşağı yukarı salladı. Gözleri ışıldadı. "Bugün işin var mı? Belki bana kılavuzluk edersin diye düşünmüştüm."

"Kılavuzluk mu?"

"Şu senin çiftliği gezmek istiyorum."

"Benim değil."

Ruth gülümsemekle yetindi.

"Nereye gitmek istiyorsunuz peki?" diye sordu.

"Neresi aklına gelirse."

William bitkin bir halde düşündü. Kuzeninin üzerinde kot pantolon, tişört ve botlar vardı ve sanki uzaklara keşif gezisine çıkmayı düşünüyor gibiydi. Ve eğer yeterince uzağa giderse kamp alanıyla halka şeklinde dizilmiş kayalara rastlayabilirdi. Hatta belki göleti bile keşfederdi. Ama buraları birer sırdı.

"Sana mezarlığı gösterebilirim" dedi. "Çok uzak değil. Yürüyerek gidebiliriz."

"Mezarlık mı?" Bir süre düşündü. "Aslında güzel fikir. Ama şapka taksan iyi olur. Güneş epey yakıyor."

Bunun üzerine William odasına döndü. Yatak odasından ağlama seslerinin geldiğini duyabiliyordu. Bunu duymazdan gelip yüzbaşı kepini aldıktan sonra verandaya, Ruth'un yanına geri gitti.

Ruth üst verandayı destekleyen sütunlardan birini inceliyordu.

"Kum taşından yapılma, çok güzel. Taşı bu bölgeden çıkarıyorlar, biliyorsun değil mi? Kullanılan ahşap da buradan, kırmızı ardıç ve çam bu dağlardan. Dışarıdan getirmeleri gereken tek şey çatıda kullanılan arduvaz kaplamaydı. Buraya bir servet harcandı."

William bir süre şaşkınlık içinde bakakaldı.

Ama önce bahçe boyunca ilerleyip duvarın yıkık bölümünden geçtikten sonra otlak boyunca tepenin zirvesine doğru yürümeye başladılar. Buradaki sıcak bunaltıcıydı, tepenin tamamı kupkuruydu ve ayaklarının altındaki otlar neredeyse cam kadar kırılgandı.

"Bir şeyi itiraf etmem gerekiyor" dedi Ruth.

William başını kaldırıp ona baktı.

"Bu çiftlik hakkında tahmin ettiğinden daha fazlasını biliyorum."

"Malikânenin nasıl inşa edildiğine dair mi?"

Ruth başıyla onayladı. "Bu çok komik. Yani sanki, ne bileyim evli olduğunu ve karının hiç tanımadığın bir başka adamla kaçtığını hayal et. Öfkelenirdin. Ama diğer adamın nasıl biri olduğunu merak da ederdin, değil mi?"

William yüzünü buruşturdu. "Sanırım."

"İşte ben de Kuran Çiftliği'ni merak ediyordum. O yüzden biraz araştırma yaptım. Ve birtakım bilgilere ulaşmak hiç de zor olmadı. Buranın eskiden çok meşhur olduğunu biliyorsun, öyle değil mi?"

"Biliyorum." Ama Ruth'un bu itirafını rahatsız edici buluyordu. Tepenin zirvesine ulaşınca manzaranın tadını çıkarmak için durdular. Görecek çok az şey vardı. Ufukta hâlâ bir

pus tabakası asılıydı, ovalar bulanık görünüyordu ve dağların zirveleri dumanla kaplıydı. Burası ölü otlar ve kavruk ağaçlar ve çıplak toprağın monoton bir tekrarından ibaret bunaltıcı bir dünyaydı. William kurak bölgelerin açık kahverengi olması gerektiğini düşündü. Ne kırmızı ne sarı ne de siyah, hayal edilebilecek en donuk kahverengi.

"Daha önce hiç bu kadar kötü olduğunu görmemiştim" diyerek göğüs geçirdi kuzeni. Tırmanış onu soluk soluğa bırakmıştı. "Ben de aşağılardaki bir çiftlik evinde büyüdüm. Tıpkı senin gibi. Hava bu kadar puslu olmasa buradan görebilirdik."

"Bizim evimizi de görebilirdik."

Ruth dönüp ona baktı. "Özlüyor musun? Çiftliğinizi?"

"Bazen" dedi, ağlayan annesini düşünerek.

"Buraya gelirken eski evimizin yanından geçtim. Hiçbir şey kalmamış. Ev de kulübeler de yerle bir edilmiş. Bir zamanlar orada yaşadığımıza dair en ufak bir kanıt dahi yok." Ruth bir sigara yakıp bakışlarını tepelerde dolaştırdı. "Zaten babam orayı hiç sevmemişti. O hep burayı istedi."

"Dağlara kadar uzanıyor" dedi William.

"Hem çiftliğin ilk hali bundan da büyükmüş, öyle değil mi? Eski haritaları görmüştüm. Buradan başlayıp dört bir yana doğru göz alabildiğine uzanıyormuş."

"İlk yerleşimciler de bunu yapıyormuş. Burada durup aşağı bakıyor ve görebildikleri her ne varsa sahipleniyorlarmış."

Ruth gülümsedi. "Bunu amcan mı söyledi?"

"Buraya ilk geldiklerinde hiçbir şey olmadığını ve bazılarının öldüğünü söyledi."

"Evet, bazıları öldü, bu doğru."

Ruth söyledikleriyle hemfikir olsa da bunu oldukça laubali bir şekilde dile getirmişti ve William aniden onun söylediklerini gerçekten anlamasının çok önemli olduğunu düşündü. "Kuran Çiftliği'ni bulan kâşif burada öldü. Malikânenin önündeki fıskiyede bir heykeli vardı."

Ruth sigarasından bir nefes aldı. "Kuran'ı kimse gerçek anlamda *bulmadı*, biliyorsun değil mi? Ve burası bomboş falan da değildi. Burada yaşayan insanlar vardı."

"Bunu biliyorum" diye ısrar etti William. "Kâşifi öldüren onlardı."

Ruth'un gülümsemesi silinmek üzereydi. "Eminim bunu da sana babam söylemiştir." Dönüp tekrar ovaya doğru baktı. "Bir keresinde kâşif Allan Cunningham hakkında yazılanları okuyordum. Darling Downs'ı ilk gördüğünde durumu şimdiki gibiymiş, her yerde yangın ve duman varmış."

"Kuraklık mı varmış?"

"Hayır. Ama yaz aylarıymış. Cunningham yangına kuru otların üzerine düşen yıldırımların sebep olmuş olabileceğini düşünmüş. Yerleşenler gelmeden önce burasının tamamen savan olduğunu biliyor muydun? Ne orman ne başka bir şey, kilometreler boyunca uzanan çayırlar."

William bunu anımsayarak başını aşağı yukarı salladı. At üstündeki adamların boyuna gelen otlar.

"Yangınlar işte bununla alakalıymış" dedi kuzeni. "Aborjinler bu otları yakıyorlarmış. Her yaz ovaları baştan sona yakıp temizliyorlarmış. Bu sayede yer yıl taze otlar yetişebiliyor ve avlamaları için tepelerden daha fazla hayvan ovalara iniyormuş. Aborjinler ağaçların büyümesine asla izin vermezler. İstedikleri en son şey, ovaların çalılarla kaplanması olurdu. Fakat asıl sorun bu konuda çok iyi bir iş çıkarmalarıydı. Yüz elli yıl önce işgalciler buraya gelince o güzelim otlak araziyi görmüşler. Ve vay canına, burası sığır ve koyun yetiştirmek için harika bir yer diye düşünmüşler. Ne şanslıyız ki bu çayırları kullanan kimse yok, demişler. Ve buraya yerleşmişler."

Ruth sigarasını yere atıp topuğuyla söndürdü.

"Bu duruma canları sıkıldığı için Aborjinleri suçlayamayız, öyle değil mi? Yıllar boyunca yaptıkları onca şey göz açıp kapayıncaya kadar yok oluvermiş. O tuhaf beyaz adamları mızraktan geçirmelerine şaşmamalı."

William şaşkınlık içinde gözlerini kırpıştırdı. Amcası ovada hiç ağaç yok çünkü buradaki kara toprak yeterince verimli değil demişti. Yangınlardan hiç bahsetmemişti.

Ruth doğuya döndü. "Ee, şu mezarlık nerede?"

Bayırı aşıp kiliseye doğru inmeye başladılar. Civarındaki otlar kuruduğundan kilise her zamankinden daha harap görünüyordu. Ruth kiliseye şöyle bir baktıktan sonra dosdoğru mezarlığa yöneldi. Mezar taşları çıplak topraktan göğe doğru yükseliyordu. William kuzeninin peşinden mezar mezar dolaşırken bir yandan da silinmeye yüz tutmuş yazılara bakıyordu.

"White ailesi" dedi Ruth, tuhaf bir şekilde tatminkâr bir ifadeyle. "Burada olmalarını umuyordum."

"Onları biliyor musun?"

"Ah, evet. Ya sen?"

"Malikâneyi inşa ettiklerini biliyorum."

"Bu doğru, büyük çiftlik evi. Diktikleri en önemli anıt." Düşünceli bir şekilde ayağıyla toprağı karıştırdı. "Bir itiraf daha yapacağım Will. Aslında amcana bir konuda katılıyorum. Malikânenin yenilenmesini ben de istemiyorum. Yarın yerle bir olacak olsa bile umurumda olmaz."

"Ama demiştin ki..."

"Kültürel Miras Tröstü restore edilmesini istiyor dedim. Ben istiyorum demedim. Evet, bunun önemli bir simge olduğunu biliyorum. Ve yabani bir arazinin orta yerinde bir çiftlik kuran White ailesinin ne kadar önemli olduklarını ve malikâneyi korumamız gerektiğini duyduğuna eminim. Aslında tek yaptıkları buraya en önce gelip olabildiğince fazla toprağı sahiplendikten sonra gelmek isteyen herkesi dışarıda tutmaktı. Buraya toprak peşinde koşan başkaları geldiğinde en ufak bir toprak parçası dahi kalmamıştı. Yalnızca her yöne yirmi kilometre boyunca yerleştirilmiş 'Girmek Yasak' levhalarıyla karşılaştılar. Bu insanlar malikâneyi görseler nefret ederlerdi."

"Ama arazi bölündü" diye itiraz etti William. "Artık ufak ufak çiftliklerden oluşuyor."

"Şimdi öyle. Ancak bunun için büyük acılar çekilmesi gerekti."

Sonunda yıkılmak üzere olan meleklerin koruduğu en büyük mezara geldiler. William mezar taşının altındaki deliğin hâlâ orada olduğunu gördü ama artık içinde hiçbir canlının yaşamadığı boş bir çatlaktan farksızdı. Ruth sıkkın bir ifadeyle gülümseyerek başını iki yana salladı.

"Ve işte büyük adamın ta kendisi, Saf Merinosların sonuncusu." Mezarın yanına diz çöktü. "Çok tuhaf, herkes Edward White'ın son derece etkileyici olduğunu düşünür. Ama parlamentoda yaptığı bazı konuşmaların metinlerini okudum. Olabilecek en alçak adamlardanmış. Mülkünü korumak için yalan söylemiş, insanları aldatmış ve rüşvet vermiş. Otuz, hatta kırk yıl boyunca bu bölgenin gelişimi için herhangi bir çalışma yapılmasına izin vermemiş. Bu yaşlı sahtekârın yaptığı en iyi şey, ölüp aradan çekilmek olmuş."

William şaşkınlık içinde mezara baktı. Kuzeni yine aklını karıştırıyordu. Neden onun yanındayken hiçbir şey basit ve anlaşılır görünmüyordu?

Ruth yerden bir taş parçası almıştı: meleklerden birinin bileğinden kopup yere düşmüş, el şeklinde oyulmuş bir taş parçası. "Babamın burayı böylesine bakımsız bırakmasına şaşırdım. Edward'a hep hayranlık beslemiştir. Onun gibi olmak istediğini düşünüyorum. Ve sanırım artık sahiden öyle. Lanet olası çiftliğine hayatı pahasına tutunan bir başka yaşlı adam." Alaycı bir ifadeyle William'a baktı. "Üzgünüm, sana Kuran ve tarihçesinin ne kadar muazzam olduğunun anlatıldığını biliyorum. Ama ben burayı gerçekten hiç sevmiyorum."

William tedirgin bir şekilde ona baktı.

"Aslında sevmem gerekiyordu. Babam burayı benim için istemişti bir zamanlar. Ya da en azından mazereti buydu. Ama *bana* asla fikrimi sormadı. Ve sonunda ilgimi çekmediğini söylediğimde beni kapı dışarı etti."

Fırlatıp attığı melek eli mezar taşına çarpınca ikiye ayrıldı.

"Ona karşı gelirsen başına bunlar gelir." Bakışlarında soğuk bir ifade vardı. "O halde seni bulduğu için şanslı, öyle değil mi? Sen söylediklerini hep kabul edersin."

William yüzünün kızarmaya başladığını hissetti.

"Sorun değil Will. Başka ne yapabilirsin ki? Ama aslında sana iyilik yapmadığını sakın unutma. Annene de tabii. Bu miras işi onun yararına, senin değil. Böylelikle kıymetli çiftliği o öldükten sonra da ayakta kalmaya devam edebilecek."

Ruth başını bir kez daha tepelere doğru çevirince bakışlarındaki soğukluk siliniverdi.

"Ama belki de devam etmemeli. Bu arazinin kimseyi mutlu ettiğini sanmıyorum. Aborjinleri etmedi. Onlar bu toprakların ellerinden alınmasını izlediler. White ailesini etmedi. Yalnızca insanların onlardan nefret etmelerini sağladı. Annemi etmedi. Ona bir eşe, banaysa bir babaya mal oldu. Hatta babamı bile ettiğini düşünmüyorum. Tam değil. Haline bir baksana."

Ayağa kalkıp ellerini silkeledi.

"Hatta senin yerinde olsam sunduğu şeyi almak için o kadar acele etmezdim."

Ve William en sonunda anladı.

Annesi yanılıyordu, Ruth ne babasını onlara düşman etmenin ne de onları sokağa atmanın peşindeydi. Aksine. *William*'ın babasına düşman olmasını istiyordu.

35

Eve geri dönmek üzere yola koyuldular.

William suratını asmış, sessiz bir şekilde yürüyordu. Kendini kandırılmış hissediyordu. Ruth'un anlattıkları, onunla birlikte geçirdiği zaman, artık tüm bunları yalnızca amcasının ve hatta çiftliğin de nefret uyandırıcı olduğunu düşünmesini sağlamak için yaptığını görüyordu. Onu mirasın kabul etmeye değmeyeceğine ikna etmeye çalışıyordu. Hatta William onun bu söylediklerinin altında yatan gizli amaçları da sezebiliyordu. Asıl istediği babasının yapayalnız ölmesi, onun izinden gidecek yahut çiftliğinin ayakta kalmasını sağlayacak birilerinin olmamasıydı. Çünkü uzun yıllar önce *kendisi* tam da bunu

yapmıştı. Bu korkunç bir istekti. Üstelik son derece içtenmiş gibi davranıyordu!

Tepenin zirvesine vardıklarında aşağıdaki malikâneyi gördüler. Burası binaya bakılabilecek en kötü açıydı çünkü buradan bakıldığında çökmek üzere olan çatıya teneke parçalarıyla yamalar yapıldığı, duvarlarınsa kuruyup kalmış sarmaşıklarla kaplı olduğu görülebiliyordu. Ama William bu binanın bir zamanlar çok güzel olduğunu biliyordu. Onu kimin inşa ettiği ya da inşa edenlerin nasıl insanlar olduklarının önemi yoktu. Burası artık onun eviydi. Ruth'un bunu sanki utanılacak bir şeymiş gibi göstermeye hakkı yoktu.

Bayır aşağı inip duvarı aştılar. En sonunda tepesi kesik kaidesinin boş kaseden dışarı doğru yükseldiği çeşmenin önünde durdular.

Ruth düşünceli görünüyordu. "Kâşif mi demiştin?"

"Malikânenin altında gömülüymüş. Bayan Griffith söyledi."

"Bayan Griffith mi? O halde bu bilgiye fazla güvenmezdim."

"John amca kemikleri bulduklarını söyledi."

"Olabilir. Muhtemelen bu civarda çok fazla kemik vardır ama çoğu beyazlara değil siyahlara aittir. Ve *onlara* mezar yapıldığını göremezsin."

William'ın sabrı taşmıştı. Kulağındaki ağrı yeniden başlamıştı ve tek istediği güneşin altından ve sıcaktan uzaklaşmaktı. Ve de kuzeninden.

"İçeri girebilir miyim?"

"Hayır." Ruth'un cana yakınlığından eser kalmamıştı. "Ne zaman Aborjinlerden bahsetsem yüzünün ne şekil aldığını görüyorum Will. Suratın hemen asılıveriyor. O yüzden bunu dinlemek zorundasın. Tanrı biliyor ya bu evde yaşayan kimse sana bunları anlatmaz." Çeşmenin kenarına oturdu. "Ben daha küçük bir kızken babama eski çiftliğimizde yardım ederdim. Bazen saban topraktan uçları sivriltilmiş kayalar kaldırırdı. Peki ama hiç kaya olmaması gereken bir arazinin ortasında bu

taşların işi neydi? Babam bunların balta olduğunu söyledi. Buraya Aborjinler tarafından getirilmişler, muhtemelen dağlardan. Ama pek ilgilenmemişti, o zaman benim de ilgimi çekmemişti. Sizin çiftliğinizde hiç böyle bir şeye rastladın mı?"

William inatçı bir şekilde başını iki yana salladı.

"Aslında oldukça yaygınlar. Taştan yapılma bir baltanın sahibi için büyük önem taşıyor olması gerekir. Ne de olsa bunlar ağaçta yetişmiyorlardı. Yapması zaman alıyordur. Ama yine de bükülüp fırlatılmış kola kutuları gibi ovanın dört bir yanında bunlara rastlamak mümkündü. Sence bunun sebebi ne?"

"Bilmiyorum."

"Sebebi sahiplerinin ölmüş olması. Downs bölgesinde tam olarak kaç Aborjin'in yaşadığını kimse bilmiyor. Belki üç bin, belki altı bin. Kimse saymakla uğraşmamış. En azından elli yıl sonra Avrupalılar gelip de hükümet bir anket uygulamaya başlamadan önce. O dönemde bu bölgenin tamamındaki Aborjinlerin sayısı yüzün biraz üzerindeydi. Hükümet 1911 yılına kadar kalmış olanları da toplayıp Cherbourg kampına gönderdi ve böylece konu kapandı."

William giderek sabırsızlanıyordu. Bunların hiçbiri onu ilgilendirmiyordu. Hem zaten söylediği hiçbir şeye güvenilmezdi.

Fakat kuzeni konuşmaya devam etti. "Aynı şey bu çiftlikte de oldu, her ne kadar babam bunları unutmak istese de. Bu arazi Kuran halkına aitti. Onların kaç kişi olduğunu bilen de yoktu ama on yıllar boyunca burada yaşadıktan sonra sayıları yirmiden azdı. Hayatta kalanlar hemen burada, malikânenin etrafında yaşıyordu ve eğer şanslılarsa battaniye ve un alıyorlardı. Fakat 1911 yılı geldiğinde vakitleri doldu. Diğerleriyle birlikte buradan gönderildiler. Ve işte bugüne kadar bu civarda tek bir siyah yüz görmemenin nedeni bu." William'ı şöyle bir süzdü. "Ve bu şekilde olduğu için babam çok şanslı, aksi taktirde gerçekten Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'yla uğraşması gerekecekti."

William sessiz kaldı.

"Hadi ama. Amcanın bültenlerini okudum. Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'nı bilmediğini söyleme. O miting neden düzenlendi sanıyorsun?"

William en sonunda kızgın bir ses tonuyla da olsa konuştu. "Kötü bir yasanın kabul edilmesini engellemek için."

"Kötü bir yasa mı?" Kuzeni bir süre bu söylediklerini düşünüyor gibi göründü. "Belki sahiden kötüdür. Ama muhtemelen sadece uygulanabilir değil. Siyah, beyaz, kimse bundan hoşnut değil." Bakışlarını tekrar William'a çevirdi. "Ama benim ilgimi çekiyor, *sen* neden bunun kötü bir yasa olduğunu düşünüyorsun?"

"Adil değil."

"Adil değil mi? Kim için?"

William bu sorunun önemli olduğunu hissetti. Hem ona hem de amcasına meydan okuyordu, bu yüzden cüretkâr konuşmak istedi. "İnsanlar çiftliklerini kaybedecekler" dedi.

"Saçmalık."

"Ama öyle. Batıda."

Ruth sabırlı bir şekilde başını iki yana salladı. "Sen kiralık kırsal arazilerden bahsediyorsun. Aslında yeni yasayla bu tür mülklerden hak talep edilemeyecek. Tabii Aborjin toprak konseyleri bunu kabul etmeyecektir, konuyu mahkemeye taşıyacaktır, yani her şey olabilir; ama olsa olsa yalnızca paylaşımlı kullanımdan bahsedebiliriz. Ve ancak bu kabileler söz konusu topraklarla kesintisiz bir bağlantıları olduğunu kanıtlayabildiklerinde sorun çıkar. Ama her ne olursa olsun kimsenin çiftliğinden atılacağı yok."

William tartışmanın önemli bir noktasını kaçırdığını hissediyordu fakat giderek kuzenine sinirleniyordu. "Bu aptalca bir yasa. Yalnızca şehirlilerin istediği bir şey. Onların umurunda değil çünkü onlara bir şey olmayacak."

Ruth hayal kırıklığına uğramış bir tavırla başını iki yana salladı. "Bunlar amcanın sözleri."

William hafızasını zorladı. "Siyahlar gitti. Sen yalnızca tarihi yeniden yazmak istiyorsun."

"Ve Birlik'teki şu aptal ırkçıların..."

"Onlar aptal değil!"

"Elbette ki öyleler, üstelik zır cahiller."

"Avustralya artık bizim ülkemiz! Onu geri vermemizi sağlayamazsın!"

Ve en sonunda kuzenini susturmayı başardığını görüp memnun oldu. Ama başı dönüyordu ve çok terlemişti, Ruth da artık ona tatsız bir ifadeyle bakıyordu.

"Tanrım" dedi usulca, "babamın sana neler söylettiğine bir bak. Çiftliğin günün birinde senin olacağı fikrine kapılıp gitmişsin. Ve sonra karşına geçip bak evlat, kötü Aborjinler gelip onu elinden alacaklar, yani onlardan nefret etsen iyi olur deyiveriyor."

Fakat William buna hazırlıklıydı. "Amcam onlardan nefret etmiyor."

"Hayır, elbette. Hatta kültürlerine saygı duyduğuna eminim. Hislerini böyle ifade ediyor, değil mi?"

"Onlar umurunda bile değil. Bu mülk üzerinde bir hak iddia edemeyeceklerini biliyor."

Ruth bir an için bu iddiayı yalanlayacak gibi oldu. Ama sonra yutkunarak geri adım attı. "Hayır, muhtemelen bunu yapamazlar. Ama Tanrı biliyor ya bunu yapabilselerdi hak yerini bulurdu."

William rahatladı. Galip gelmiş gibi hissediyordu. Üstelik kuzeninin değil amcasının yanında durduğunu da belli etmişti. "Hem bu arazi uygun değil" dedi. "Batıdaki çiftliklerden farklı. Burası daimi."

Ruth kaşlarını kaldırdı. "Daimi mi?" Ve yeniden öne doğru gelerek William'ı şaşırttı. "Yani daimi kira mı? Amcan öyle mi söyledi?"

William gözlerini kırpıştırdı. Tam olarak anımsayamıyordu. "Güvende işte, hepsi bu..."

"Kira demek" diye fısıldadı Ruth. "Ben hep buranın şahsi mülk olduğunu düşünmüştüm."

William anlamıyordu. Yanlış bir şey mi söylemişti?

Fakat kuzeni onu unutmuştu bile. Dönmüş malikâneye bakıyordu. "Bak sen şu işe. Bu durumda bazı şeyler değişir, öyle değil mi?" Ve aniden ayağa kalktı. "Gezi için teşekkürler Will. Ama güneşin altında daha fazla durmamalısın. Yüzün kıpkırmızı olmuş."

Ve sonra –sanki önemsiz şeyler hakkında konuşuyorlarmış gibi– hızlı adımlarla basamaklardan çıkıp malikânenin karanlığında gözden kayboldu.

William oturup sırtını çeşmeye dayadığında aklı karman çormandı. Söylediği *her şey* yanlıştı. Tek bildiği kendini savunmak zorunda olduğuydu. Ama dudaklarından dökülen bazı sözler korkunçtu, üstüne bir de kuzeninin bakışları...

Kulağı sızlıyor, güneş gözlerini acıtıyordu. Başını kaldırıp ovalara doğru baktı. Nereye baksa pus ve duman vardı ve hareket edip duran siluetler herhangi bir şey olabilirdi. Kasabalar çiftliklere, çiftliklerse alevler içindeki boş otlak arazilere dönüşüyordu. Hiçbir şey katı değildi ne toprak ne de daha beter durumdaki geçmiş. Çok fazla hikâye dinlemişti, peki ama hangilerine inanmalıydı? Anlatılan olayların hiçbirini kendi gözleriyle görmemiş, o dönemlerde burada yaşamamıştı.

Kendini güvende hissettiği malikâneye sığındı. İçeri girer girmez annesiyle karşılaştı. Ana merdivenin altında durmuş yukarı bakıyordu. William üst katlardan bir yerden boğuk ve anlaşılmaz birtakım bağırışlar geldiğini duyabiliyordu.

"Kavga ediyorlar" diye fısıldadı annesi. "Ruth'la amcan."

Sabahleyin ağladığı için gözleri hâlâ kıpkırmızıydı fakat artık yüzü umutlu bir beklentiyle parlamaya başlamıştı ve William onun yanında olmaya katlanamadı. Yatak odasına gidip kendini yatağına bırakıverdi. Gözlerini kapadığında gördüğü, dönüp duran şekiller midesini bulandırıyordu. O kötü kokuyu yine almaya başlamıştı ve son derece tuhaf giden bir şeyler olduğunun farkındaydı.

Akşamüzeri geç vakit uyandı. Biri odasına giriyordu.

"William?"

Yüzünü iyice yastığına gömdü. Gelen kuzeniydi.

Sesi boğuk çıkıyordu. "Amcan benden gitmemi istedi."

Gözlerini açtıysa da dönüp ona bakmadı.

"Sadece vedalaşmaya geldim."

Ama gitmedi. William onun gitmek yerine ilerleyip yatağının kenarına oturduğunu hissetti.

Bir süre sessizce oturduktan sonra, "Sorun bende mi, yoksa burada ölmüş bir şey mi var?" diye sordu.

William hiçbir şey söylemeden gözlerini belertti.

"Bu koku da *neyin nesi*?" diye tekrarladı.

"Bir koku mu alıyorsun?" diye sordu William.

"Emin değilim... sanki bir şey var gibi ama... acaba şu mu?"

William arkasına döndü. Kuzeni teğmen şapkasını eline almış meraklı bir ifadeyle kokluyordu.

"O mu? Değil mi?"

Ruth şapkayı bir kez daha kokladı ve omuzlarını düşürdü. William şaşkınlık içinde onu inceledi. Çok yaşlı görünüyordu. Ve acaba ağlamış mıydı?

Ruth şapkayı ona uzattı. "Neden bunu takıyorsun ki?"

"Hoşuma gidiyor" dedi William.

Ama şapkayı alıp dikkatlice inceledi. Yoksa bunca zamandır koku bu şapkadan mı geliyordu? Gerçekten de çok eski bir şapkaydı... ama hayır, bu çürük kokusu değildi. Çok daha güçlü bir kokuydu ve aynı anda sanki hem her yerden hem de hiçbir yerden geliyor gibiydi.

"Nereden buldun ki bunu?" diye sordu kuzeni ona bakarak.

"Buldum işte" dedi William. "Asker kepi sanmıştım. Ama John amcam bunun yalnızca eski bir polis şapkası olduğunu söyledi."

"Eski olduğu doğru."

"Babasına aitmiş."

Bu onun ilgisini çekti. Şapkayı yeniden inceledi. "Büyükbabamın polislik yaptığını bilmiyordum." Şapkanın kenarlığına tekrar dokundu. "Demek bu bir polis rozeti?"

"Sanırım öyle."

"QMP" diye yazıyı okudu. "Queensland bilmem ne Polisi? Queensland Atlı Polisi? *" Başını iki yana sallayıp gri saçlarını eliyle geri taradı. Gözleri kurumuştu. "Belki de bir daha babamı gördüğümde ona sorarım."

"Gidiyorum demiştin."

"Şimdilik. Ama henüz benden kurtulamadı. Birkaç şey araştırdıktan sonra geri döneceğim."

Ve William artık bunun iyi mi yoksa kötü mü olduğuna karar veremiyordu. O sabah ona öyle sinirlenmişti ki... ama o çürük kokusunu kimse alamazken o almıştı.

Ruth gülümsedi. "Daha önce seni üzdüysem özür dilerim. Ben ve babam gibi iki yaşlı insanın arasında kalmanın pek eğlenceli olmadığının farkındayım."

Ve endişeye kapılması yalnızca William'ın aklını daha da karıştırmaya yaramıştı.

"İyi olacağına emin misin?" diye sordu. "Sahiden pek iyi görünmüyorsun."

"Daha önce de başım dönmüştü."

Ruth eliyle alnına vurdu. "Ah... elbette, üzgünüm, glandüler ateş, tamamen unutmuştum. Sen hastasın ve ben de seni dağ bayır yürüyüşe çıkarıyorum."

Buna söyleyebileceği bir şey yoktu.

"Sen iyice dinlen. Ben gidiyorum." Ayağa kalkıp ona son bir kez daha baktı. "Dinle Will. Her ne olursa olsun babam burayı sana karşılıksız bir şekilde vermeyecektir. Bir bedel ödemeni isteyecektir. O yüzden senden yapmanı istediği şeyler konusunda dikkatli ol."

Ve sonra gitti.

---

* QMP için önerilen açılım Queensland Mounted Police, yani Queensland Atlı Polisi. (ç.n.)

İşte yine, tam William hakkında fikrini değiştirmek üzereyken bir saldırı daha. Ama yine de yaşlı adamın zaman zaman tuhaf ve korkutucu olabildiğini biliyordu. Peki ama ne yapmalıydı? Amcasına asla sırtını çeviremezdi. Yaşlı adamın ona ihtiyacı vardı.

En sonunda yataktan kalkıp ön verandaya çıkarak basamakların üzerinde tek başına durdu. Batan güneş soluk ve puslu bir turuncu ışık yayıyordu. Kuzeninin arabası gitmişti ve geriye yalnızca ölü bir kuraklık kalmıştı. Ruth'un klimalı arabasında rahat ve keyifli bir şekilde Powell'a doğru ilerlediğini hayal etti. Ve aniden bulunduğu yerden bambaşka bir yerde olmak; çok uzakta, yemyeşil ve ıslak bir yere kaçmak istedi. İnsanların, okulların, üzerinde oyun oynanabilecek çimenlik bahçelerin ve başka çocukların olduğu bir yere... önündeki uçsuz bucaksız tepelerle arkasındaki malikânenin yalnızlığından uzakta bir yere.

Göz ucuyla bir hareketlenme görünce ön kapıya doğru döndü. Bayan Griffith orada öylece durmuş içerideki karanlıktan dışarıya bakıyordu. Kâhya kadın dişsiz ağzını açıp zafer kazanmış gibi bir ifade takınarak gülümsedi. Sonra gözden kayboldu.

36

William için Ruth'un evden gidişi gerçek dünyanın elinden kaymaya ve hastalığının onu ele geçirmeye başladığı bir dönüm noktası oldu. Bu, onu miting sırasında kötü duruma düşüren rahatsızlığın aynısıydı –baş dönmesi, kulak ağrısı, gitgide artan bir mekândan kopma hissi– fakat bu kez hiçbir azalma olmadı. Sonraki dört gün boyunca gitgide kötüleşti, ta ki beyninin içi durmadan yanan bir fırına dönüp de etrafı soluk ve kopuk bir hal alıncaya dek. Ve aldığı her nefeste bir türlü kurtulamadığı o kötü koku, daha yakıcı ve daha mide bulandırıcı oldu.

Yine de onu umursayan olmadı. Malikânede daha büyük endişeler vardı, ne de olsa kızının evden ayrıldığı gün John

McIvor ikinci bir kalp krizi daha geçirmişti. Powell'dan apar topar bir ambulans getirildiyse de yaşlı adam hastaneye gitmeyi reddetti. Dr. Moffat her gün ona bakmak üzere eve çağrılırken yaşanan bu felaketle birlikte mucizevi bir şekilde kendine gelen William'ın annesiyse üst kattaki bakıcılık işine geri döndü. Tüm bu karmaşanın arasında William'ın durumu soğuk algınlığı diye düşünülerek geçiştirildi. Günlerini yatakta veya divana kıvrılmış bir halde televizyon seyrederek geçirdi. Annesi ara sıra ona yiyecek bir şeyler getiriyor fakat yemeğinin çoğunu çöpe attığını görecek kadar yanında kalmıyordu.

İkinci kalp krizine Ruth'un sebep olduğuna inanıyordu. "Bu onun sonu olabilir! Hem de öz kızı!"

Fakat olayları kendi içine kapandığı odasından izleyen William bu nefretin yapmacık olduğunu görebiliyordu. Aksine annesi mutluydu, Ruth gitmişti ve artık daha fazla zarar veremezdi. Ona kuzeninin verebileceği zararı çoktan verdiğini söyleyebilecek kadar enerjisi yoktu. Ödülü lekelemiş, tüm kesinlikleri berbat etmişti. Artık malikâne dahi William'a eskisi gibi görünmüyordu. Bir zamanlar etrafındaki ince duvarların arasından binanın eski ihtişamını görebiliyordu. Oysa şimdi dönüp duran başı Ruth'un anlattıklarıyla dolmuşken çürüyen binanın onu boğduğunu hissediyordu. Televizyonda okul döneminin sona erdiğini ve bambaşka bir dünyada yaşayan çocukların aileleriyle birlikte Noel tatiline çıktıklarını gördü. Ama William için durum farklıydı. O buraya kısılıp kalmıştı. Hepsi için durum aynıydı. Malikâne hâlâ tehlikeli bir sükunetle kaplıydı. William ara sıra ön verandadaki sandalyeye oturup kollarını kendi etrafında kavuştururdu. Dışarıda göz kamaştırıcı bir ışık ve pustan başka görecek bir şey yoktu. Duman her geçen gün yoğunlaşmış, dış dünyayla bağlantıyı kesen muazzam bir kefene dönüşmüştü. En ufak bir rüzgâr dahi esmemesine rağmen William'a göre bu duman bulutu –son derece yavaş fakat kötücül bir amaç için– dönüp duruyordu. Toplanıp yoğunlaşarak ovaya çullanıyor, boğuculuğuyla William'ın yat-

tığı yerde doğrulmasına ve çığlık atmamak için kendini zor tutmasına neden oluyordu. Fakat en kötüsü gecelerdi, karanlık çöktüğünde yatak odasındaki ışık sanki bir sisin ardında yanıyormuş gibi görünüyordu. Ne uyuyabiliyor ne de tam anlamıyla uyanık kalabiliyordu ve belli belirsiz çıtırtılarla etrafını saran malikâne de sahibinin acısını paylaşıyormuşçasına huzursuzdu.

En sonunda beşinci gece William bitkin düşerek uyudu ama şiddetli bir sarsılmayla uyanıncaya kadar rüyasında gitgide yükselen bir sesle adının haykırıldığını duydu. Yatağında olmadığını fark ederek şaşkınlığa kapıldı. Tuhaf, tanımadığı bir yerde etrafı gölgelerle çevriliydi. Sonra üst katın koridorunda olduğunu fark edince dehşete kapıldı. Oraya uykusunda çıkmış olmalıydı. Ay ışığı, aralık bir kapıdan görünen banyo mermerlerinden yansıyordu; fakat son bir öfke ve acı nöbeti içinde adını haykıran sesin kulaklarında çınlıyor olması her şeyden daha kötüydü. Ve sonra kendini zorlayarak arkasına döndüğünde koridorun ilerisinde soluk bir ışıltı gördü. Amcasının odasından geliyordu.

William umutsuzluk içinde bir ses çıkardı fakat ayakları onu ileriye doğru sürüklemeye başlamıştı bile. Ağrıyan kulağı onu çevreleyen sessizlik içinde uğulduyor, koridorsa fır dönüyordu. Odaya ulaştığında ne görecekti? Neden buraya gelmişti? Birkaç adım sonra aradığı yanıtı buldu. Amcası ölmüş olmalıydı. Yaşlı adam tam o esnada ölmüş ve aralarında var olan bir bağ sayesinde William buna tanıklık etmek üzere çağrılmış olsa gerekti. Bu düşünce onu neredeyse olduğu yere mıhlayacaktı. Koşup annesini mi çağırmalıydı? Ev halkını uyandırmalı mıydı? Ama çoktan kapıya ulaşmıştı bile.

Yatak odası loş bir mağarayı andırıyordu. Bir başucu lambasının yaydığı ışığın aydınlattığı amcası yatağında hareketsiz yatıyordu. Ölüm böyle bir şey miydi? Tek bir çarşafa sarılmış, yastığına dayalı duran yaşlı bir adam. William yatağa doğru ilerledi. Amcasının başı öne eğikti, gözlerinin beyazı görünü-

yordu. Göğsü inip kalkmıyordu ve William artık yatağın yanına kadar gelmişti. Amcasının yanağına dokunup cansız tenini hissederek emin olmak için elinin öne uzattı.

"Ah" diye fısıldadı yaşlı adam. "William." Tuhaf bir şekilde sesi son derece sakindi ne rahatlamış ne de hayal kırıklığına uğramıştı, William elini geri çekti. Amcası bir süre kırpıştırdığı gözlerini yavaşça açtı. "Ben de rüyamda seni görüyordum."

Ve William kendini amcasının rüyasında malikânenin karanlık koridorlarında ilerleyerek başucuna kadar gelirken gördü. Rüyadan rüyaya ulaşan bir çağrı.

Yaşlı adam yine uzun bir süre sessiz kaldı. Ardından hırıltılı bir kahkaha attı. "Buraya ölümümü izlemeye geldin, öyle mi?"

William başını iki yana salladı.

"Sorun değil. Ben umursamıyorum. Birlikte bekler, gelip gelmeyeceğine bakarız."

Sessizce durdular. Oda onca genişliğine rağmen kapağı kapatılmış bir dolaptan farksızdı. Pencereler kapanmış, perdeler çekilmişti. Yatağın başucunda saat sabahın dördünü gösteriyordu. William'ın kulağının zonklamasıyla eşzamanlı olarak tıklıyordu.

Yaşlı adam dudaklarını yaladı. "Havada yanık kokusu alıyorum. Sürekli."

William yutkundu. "Dağlar yanıyor."

Yaşlı adam kaşlarını çattı. "Bunu kast etmediğimi sen de biliyorsun. Onu ikimiz de gördük."

William hiçbir şey söylemedi.

"Ve artık kızımı tanıyorsun."

"Evet."

"Ee? Onun hakkında ne düşündün?"

Ama William kuzeni hakkında konuşamadı. "Bilmiyorum."

"Bilmiyor musun?" Amcasının sesi öfke içinde parladı. "Oysa o senin hakkında epey konuştu."

William gözlerini kapayıp kendini konuşmaya zorladı. "Bazı şeyler anlattı."

"Benim hakkımda mı?"

"Sizin hakkınızda. Çiftlik hakkında da. Bunların doğru olup olmadığını bilmiyorum."

"O yalan söylüyor Will. Ve bunlar zeki yalanlar. Seni uyarmıştım."

William tekrar gözlerini açtı. Yaşlı adam başını yastığa koymuş hülyalı hülyalı tavana bakıyordu. Bu yeterli değil, diye düşündü William. Sadece yalan söyledi demek yetmezdi. Artık zihnindeki şüpheler iyice belirginleşmişti. Hastalığından farksızdılar ve yalnızca kesin, açık ifadelerle uzaklaştırılabilirlerdi.

William konuştu. "Birlik'in aptalca olduğunu söyledi."

Amcasının yüzünde acı dolu bir ifade belirdi.

"Yeni yasalar hakkında yanıldığınızdan bahsetti."

Fakat yaşlı adam yavaşça başını iki yana sallıyor, içindeki katılıkla mücadele ediyordu. "Artık bunların hiçbirinin önemi yok. Ne senin ne de benim için Will. İşler bizim kontrolümüzden çıktı." Sanki duvarların dışında bir yere bakıyor gibiydi. "Radyoda parlamentoyu dinliyorum. Her gece geç vakte kadar çalışıp yıl bitmeden yasayı çıkarmaya çabalıyorlar."

William'ın zihninde, sanki amcasının aktardığı ve Canberra'daki parlamento binasının derinliklerinde yüzlerce takım elbiseli adamın ay ışığında çalışırken gösteren bir resim beliriverdi.

"Kötü bir şey, öyle değil mi?" diye sordu William ne umduğunu bilmeden.

"Kötü" diye onayladı amcası, "fakat henüz kabul edilmemiş. Oylama başa baş geçecek."

"Ruth dedi ki..."

"Onun adını duymak istemiyorum." Yaşlı adam bir süre hızlı hızlı soluk alıp verdi. Ardından beklenmeyecek kadar şefkatli bir şekilde başını William'a doğru çevirdi. "Onunla konuştun, öyle değil mi? Ona bu mülkün daimi kirada olduğunu söyledin. Bunu senden öğrendi, değil mi?"

"Üzgünüm..."

"Ona bir silah verdin Will. Onun bir avukat olduğunu unutma. Şu daimi kiralık olma mevzusu ona bir fikir verdi. Sorun çıkarmaya gitti." Ve yaşlı adamın neredeyse sevgi dolu ses tonu William'ı şaşırttı. "Beni Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'yla korkutmak istiyor. Ama endişelenmene gerek yok."

"Kirada olması sorun değil mi?"

"Boş ver kirayı. Kimse Kuran Çiftliği üzerinde hak iddia edemez. Böyle bir beyanatta bulunabilecek kimse yok."

William'ın zihnindeki karmaşaya bir ufuktan diğerine alevler içinde yanan otlaklar geldi. "Kimse mi?"

"Yalnızca ilk sahipler böyle bir iddiada bulunabilir Will. Ve burada onlardan çok fazla kalmadı. Hepsi ya öldü ya da uzun zaman önce buradan çıkartıldılar." Yaşlı adam sanki hoş bir masal anlatıyor gibiydi. Sonra dişlerini gösterdi. "Bir tek ben kaldım. Ben hep buradaydım. Yani Toprak Hakkı'nı *ben* iddia ediyorum. Her ikimiz için de."

William ürperdiğini hissetti. Çözüm bu değildi. Böyle yapılarak çok önemli bir şey çarpıtılıyor, olmaması gereken bir şekle sokuluyordu. Çok ağır ve dengesizdi. Ve devrildiğinde etrafını yıkıp geçerdi.

Amcası başını iki yana çevirip duruyor, kesik kesik soluk alıp veriyordu. "Yanık kokusu almadığına emin misin?"

"Hayır."

"Hiç koku almıyor musun?"

William en derininde sakladığı gerçeği fısıldadı. "Ölü bir şey kokusu alıyorum."

Yaşlı adam aniden doğrularak bakışlarını ona çevirdi. "Evet." Bedeni titredi, çarşafın üzerinden kaydırdığı eliyle William'ın kolunu kavradı. "Evet, bu kokuyu ben de alıyorum."

"Öyle mi?"

"Çürük kokusu. Sanki bir şey çürümüş ve yanmış gibi."

"Nedir acaba?" diye sordu William.

Yaşlı adamın gözleri delice parladı. "Bir işaret evlat, bu bir işaret. Kokladığın şey benim ölümüm."

"Hayır.." diye inledi William kolunu çekmeye çalışarak.

Amcası bırakmadı. "Kan bağımız olduğunu unutma, seninle benim. Bunu hissedebiliyorum. Sen açık bir kapısın. Dünya seninle konuşuyor. Bir şeyler görüyorsun."

"Hayır, görmüyorum."

"Böyle söylememelisin. Bu iyi bir şey. Seni bu yüzden seçtim."

"Seçmek mi?"

"Ben öldüğümde tüm bunlar senin olacak Will."

"Ölmüyorsunuz."

"Tek yolu bu. Ben ölmeden bu malikâne senin olamaz."

"Bunu istemiyorum ki!"

"Ne?" Yaşlı adam dehşet içinde kolunu geri çekti. "Sen neden bahsediyorsun?"

"Bilmiyorum!" diye bağırdı William acı içinde. Ve sonra daha usulca devam etti, "İstediğimi sanıyorum... Ama her kafadan başka bir ses çıkıp duruyor."

Amcası bakışlarını ondan ayırmadan arkasına yaslandı. "Ah... anlıyorum."

William kendini berbat hissederek başını öne eğdi. Kolunu ovuşturdu. Yaşlı adamın dokunduğu yerden ateş çıkıyordu.

"Onun için bu kadar kolay mı oldu, Will? Seni bana düşman mı etti?"

Fakat William artık ona neler olduğunu ve bunu kimin yaptığını bilmiyordu. Tek istediği yeniden normal olduğunu hissetmekti.

"Dinle." Ciddi bir emirdi ve William başını kaldırdığında amcasının öne eğilerek yastığını dikleştirmeye çalıştığını gördü. "Dinle. Ben burada doğdum. Ve sonra kovuldum. Evime geri dönmem tam kırk yılımı aldı."

"Biliyorum..."

"Evet, ama ondan önce buraya bir kez daha geldim. Sana bundan hiç bahsetmedim." Yaşlı adamın bakışları anımsadıklarıyla birlikte canlanıvermişti. "Gölete gittim... ve benimle ko-

nuştu Will. Tepeler, dağlar, çiftlik benimle *konuştular*. Ve o an hayatım tamamen değişti. Ne yapmam gerektiğine dair en ufak bir şüphem dahi kalmamıştı."

Kapanan kanatlar misali öne uzanmaya çabalayan bir güce kapılan William amcasına baktı.

"Bu topraklar seninle de konuşur, tabii eğer dinlersen. Zenciler bunun bedenine ayaklarından başlayarak sızdığını söyler. Ama bu Aborjinlere özgü bir şey değildir. Beyazlara özgü de değildir. İnsani bir şeydir. Herkes de olmaz. Ama ben de var. Sende de öyle."

Amcası onu bir kez daha tuttuğunda elinden hâlâ yoğun bir ısı yayılıyordu. "Ben de hiçbir şey yok" dedi William korkarak.

"Artık çiftliği istemediğini mi söylüyorsun?"

"Bilmiyorum..."

"Ama o *seni* istiyor." Ve amcasının sesindeki heves dindirilecek gibi değildi. "Bana yalan söyleyemezsin, Will. Bu toprakların çağrısını hissediyorsun. Bunu biliyorum."

"Kendimi kötü hissediyorum, hepsi bu." Bu çaresiz bir yakarıştı.

"Çünkü mücadele ediyorsun. Oysa bu apaçık ortada William. Orada, tepelerde. Bana da böyle olmuştu. Gölette. Senin de oraya gitmen gerekiyor."

Ve William'ın zihninde aniden bir görüntü canlandı. Su. Buz gibi, kopkoyu ve derin. Serin gölgeler ve ıslak kayalarla çevrili. Ve bir an için kendini o suyun derinliklerine atarak sıcaktan, karmaşadan ve beynine musallat olan ateşten kurtulduğunu düşündü.

Amcası gözlerini belertmiş ona bakıyordu. "Şimdi sen de görüyorsun, değil mi?"

William şaşkınlık içinde başını aşağı yukarı salladı. Yanıt buydu. İçindeki hastalıktan kurtulabilir, temizlenebilirdi. Bunu neden daha önce düşünmemişti?

"Yalnız" diye ısrar etti yaşlı adam, avuçladığı eli iyice sıkarak. "Oraya tek başına gitmelisin. Yürüyerek birkaç saatini alır. Yanına yiyecek al. Su al. Hemen şimdi çık."

William duraksadı. "Şimdi mi?"

"Şafak sökmek üzere. Yolu biliyorsun, sana daha önce göstermiştim. Oraları da biliyorsun, güce sahip yerleri. Beni unut, kızımı unut, git ve kendi başına öğren."

William bu fikrin çılgınlığı karşısında şaşkına döndü. Gölet an azından on beş kilometre uzaktaydı. "Tek başıma gidemem." Ama yine de amcasının ellerinde, inancının ve söylediklerinin kesinliğinin bedenine yayıldığını hissedebiliyordu. "Annem buna izin vermez..."

"Onunla ben ilgilenirim. Keşfe çıktığını söylerim. Bu akşam seni göletten almasını söylerim."

Bunu gerçekten yapabilir miydi? Tüm gün boyunca orada tek başına olacaktı. Fakat buna cesaret edebilirse... nihayet öyle derin ve koyu bir suya girecekti ki her şey geride kalacaktı. Bir daha asla hiçbir şey için endişe etmesi gerekmeyecekti. Ve yaşlı adamın ılık nefesini yüzünde hissetti.

"Bunu hemen şimdi yapmalısın. Kızım geri gelmeden. Böylece onunla birlikte yüzleşebilir, ona sonsuza dek kaybettiğini gösterebiliriz. Yapacağını söyle. Bana evet de. O zaman tüm bu aylar boşuna geçmemiş olur."

Sanki amcasının zihni onunkiyle birleşerek korku, öfke ve alev dolu bir fırıldağa dönmüştü ve William yaşlı adamın her konuda haklı olduğunu gördü. Karar ikisinin arasında bir kalp atımlık zaman içinde verilince yaşlı adamın yüzü zafer kazanmışçasına aydınlandı. William'ın kolunu bıraktı.

"Hemen! Annen uyanmadan!"

Ve William gitti. Amcasının yatağının yanından gerileyip onu orada, bir ışık havuzunun ortasında, incecik kolunu sallayıp etrafa çılgına dönmüş gözlerle bakarken tek başına bıraktı.

"Hadi. Patikadan ayrılma. Hadi git!"

William karanlık koridora çıktı. Gölgeler önemli değildi, amcasının netliği içini yangın yerine çevirmişti ve nereye gittiğini iyi biliyordu. Odasına girip sessizce giyindikten sonra okula giderken kullandığı eski sırt çantasıyla asker kepini aldı.

Sonra gizlice mutfağa girdi. Dolaplarla buzdolabını karıştırıp rastgele yiyecek toparladı: bisküvi, ekmek ve peynir. Plastik bir şişeyi suyla doldurup hepsini çantasına doldurdu.

Ön kapı onu bekliyordu. Gökte soluk bir ışık yükseliyordu, şafak sökmeden önce dünya sessiz ve sakindi. Kesinlik zihninde hâlâ alev alevdi. Bahçeden geçip duvarın üzerinden atladıktan sonra doğuya, tepelere doğru yola koyuldu.

37

Güneş doğduğunda William kendini tuhaf bir yerde buldu. Kilise ve mezarlığı geçeli çok olmuştu –White hanedanlığına ait mezarlar onu sessizce izlemişti– ve malikâneden daha önce tek başına gitmediği kadar uzağa gitmişti. Pus ve sis etrafı kaplamıştı ve bu yoğun tabakanın üzerinde yağmur habercisi kara bulutlar vardı. Kuşlar acı bir umutla cıvıldarken William hevesli bir şekilde hızlı hızlı ilerliyordu. Gölet hâlâ zihninde çağlayan bir görüntüydü, bedeni kağıt kadar hafifti ve sanki oraya bir saatte yürüyebilirmiş gibi geliyordu. Ama hava yavaş yavaş iyice aydınlanmaya başladı. Soluk ve bomboş bir gökyüzü belirdi ve en sonunda güneş dağların ardından yükseldiğinde William sıcaktan yüzünün karıncalanmaya başladığını

hissetti. Onu buraya kadar getiren şey kolunu sımsıkı kavrayan amcasının eli ve her ikisini birden ele geçiren bir kesinlikti. Fakat şimdi güneşe doğru sendelerken içinde bir şeyin büzüştüğünü hissetti, yaşlı adamın dokunmasıyla birlikte kabarıp alev alev yanmaya başlayan bir şeyin. Aslında çok az bir mesafe kat ettiğini fark etti. Bir yudum su içerken elindeki şişeye baktı. Yel değirmeniyle su tankının bulunduğu kamp alanına kadar ona yetmesi gerekecekti. Anımsayabildiği kadarıyla bu yolun yaklaşık yarısı demekti. Bayır yukarı çıkarken zorlanarak da olsa yürümeye devam etti. Patikada yürümek arabanın içinde hoplaya zıplaya ilerlemeye benzemiyordu. Arabadayken kilometreler tekerleklerin ezdiği mıcır sesleri eşliğinde geçip gidiyor, patikaysa kıvrıla kıvrıla tepelere sarılan bir ırmağa benziyordu. Oysa yürürken, üzerindeki her çıkıntıyı, her taşı gördüğü ve aynı zamanda ayaklarının altında hissettiği yavaş yavaş kıvrılan upuzun bir yola dönüşüyordu. Neredeyse hiç gölge yoktu ve önünde parlayan güneş, dağılan sabah pusuyla birlikte kaskatı kesilmiş bir gökte yükseliyordu. Kıraç tepeler kahverengiye kesmişti ve ara sıra bir kuş gaklaması duyuluyordu. Çiftlik arazisi sanki kuraklığa teslim olmuş gibi görünüyordu. Orada kendini tamamen yalnız hissediyor ve attığı her adımla evinden biraz daha uzaklaşıyordu.

Gölet, diye anımsattı kendine. Önemli olan tek şey oraya ulaşmak ve kendini suyun derinliklerine atmaktı ve... ve sonra? Yaşlı adamın odasında her şey o kadar açık ve net görünmüştü ki, oysa William şimdi bunları anımsamakta zorlanıyordu. Hastalığı bir kez daha başına vurmaya başlamış, düşüncelerini bulanıklaştırmıştı. Orada bir tür aydınlanma yaşamalıydı, onunla konuşması gereken bir ses vardı, amcası söz vermişti. Fakat aydınlanan günün sıcağı altında baygın yatan tepelerle otların arasında vızıldayan sineklerin yanında hepsi saçma geliyordu.

Güneş öğleye doğru iyice yükseldiğinde William kollarının yanmaya başladığını hissetti. Patika iyice ısınmış, ayakkabıla-

rına rağmen ayaklarını yakıyordu. Sinekler sırtıyla yüzünün etrafında dönüp durmaya başladılar. Çaresizlik içinde ellerini savurarak onları kovalamaya çalışıyordu. Bir ara otların arasında gözden kaybolan siyah bir şey gördü ve anlık bir korkuya kapılarak bunun bir yılan olabileceğini düşündü. Daha sonra da yola konan bir karganın yerdeki bir şeyi gagaladığını gördü. William yaklaşınca karga uçup gitti ve tam o noktaya geldiğinde yerde kanlı tüyler olduğunu fark etti. Günler önce ölen hayvanın kokusunu alabiliyordu... yoksa bu yalnızca içinden gelen o aynı koku muydu? Bir süre hayretler içinde yerdeki hayvan leşinden geriye kalanlara baktı.

Öğlen olduğunda başı önde yürümeye başlamıştı. Etrafta hâlâ kamp alanına dair herhangi bir işaret yoktu, oysa William yeterince yürüdüğünü hissediyordu. Kaybolmuş olabilir miydi? Patikayı izliyordu fakat tepelerin hepsi birbirine benziyordu ve özelliksiz gökte asılı duran güneş tam tepedeyken neresi kuzey neresi güney tespit etmek dahi mümkün değildi. Ağaçlarla çevrili gölgelik bir alanda durup dinlenmek üzere yerdeki kütüklerden birine oturdu. Hâlâ iştahı olmamasına rağmen birkaç bisküvi yedi ve suyunun neredeyse tamamını içmiş olduğunu gördü. Kırmızı toprağa düşürdüğü kırıntılara üşüşen karıncaları izledi. Başını kaldırıp buruşup damar damar olmuş, yapraklı dalları iyice yere eğilmiş olan ağaçlara baktı. Sonra da başını çevirip annesinin onu almak için daha erken yola çıkmış olabileceğini düşünerek geldiği yöne. Fakat ne annesinden ne de arabadan iz vardı, yalnızca sinek vızıltılarıyla kulağının dinmek binmeyen uğultusunu duyabiliyordu.

Orada belki bir saat belki daha da fazla bekledi; fakat akıp giden zaman iç içe geçmeye başlamıştı. Aniden bu rehavetten sıyrılıp son kalan suyunu da içtikten sonra yola koyuldu. Bir süre sabit bir hızda ilerlediyse de yakıcı sıcak, koyu renk asker kepinden geçip beynini alev alev yakıyordu. Gözleri iyice kısılıp incecik birer çizgi halini almıştı. Artan yorgunluk ve susuz-

luğuna rağmen civardaki tepeler ona hâlâ tanıdık gelmiyordu. En sonunda bakışlarını yere çevirip iyice yavaşladı. Zaten güneş batıya doğru alçalmaya başlamışken önünde uzayan gölgesi dışında görülecek bir şey yoktu. Bitkin bir halde başını kaldırıp yolun solunda yel değirmenini gördüğünde bir an yalnızca şaşkınlık içinde bakakaldı. Hemen ardından su tankına doğru koşmaya başladı. Dibindeki musluğu açıp içti.

Su ılık ve ekşiydi fakat bunun önemi yoktu. Başını musluğun altına dayadı ve sırtını yıkadı. Ateşi biraz azalmıştı. Derin derin soluk alıp vererek kamp alanına baktı. Mitingde gördüklerine hiç benzemiyordu, arabaların park ettiği ya da çadırların kurulduğu alanlardaki izler dışında burası yalnızca kurumuş otlarla çevrili bir yamaçtı. Başını kaldırınca tepede, ağaçların arasındaki dikili taşları gördü. Anımsadığından daha küçük görünüyorlardı. Ama o gece yıldızların ve yakılan ateşlerin aydınlattığı gecenin karanlığında nasıl göründüklerini çok iyi hatırlıyordu. Çantasını tankın yanında bırakıp otların arasından tırmanmaya başladı.

Burada insanların toplandığına dair birtakım izler vardı: kamp ateşlerinden geriye kalanlar, bir çocuk ayakkabısı teki, renkleri şimdiden atmış boş bira kutuları. Sonra taşların oluşturduğu çembere ulaştı. Halkanın kenarında şenlik ateşinin kalıntısı olan kül yığınını gördü. Onun da ötesinde, çemberin tam ortasında, yanmış odun ve otların oluşturduğu birbirini kesen iki çizgi vardı. Bunların oluşturduğu şekil zihnine, çılgınca dans eden beyaz cüppelerin arasına duman ve alev yayan bir ateş olarak kazınmıştı. Oysa şimdi bu anımsadıkları o kadar da korkunç görünmüyordu. Şaşkınlık içinde etraftaki kayalara baktı. Değişen bir şey mi vardı, yoksa havasız, sıcak bir akşamüzeri, çemberin tüm gizemi gözden kayboluveriyor muydu? Belki de yaşlı adamın burada olup insanı hipnoz edebilecek sesiyle burayı canlandırması gerekiyordu. Fakat artık gücünü yitirerek boş ve sönük bir hal alan çember, etraftaki kül yığınlarıyla çöplükten farksızdı.

Batıdaki güneşi izleyerek bayır aşağı ilerlemeye başladı. Belki de su tankının yanında kalıp annesinin gelmesini beklemeliydi. Fakat aşağıya vardığında, yanan adamı patikanın karşı tarafında, yolun derin bir vadiye doğru alçaldığı yerde gördüğünü hatırladı. Ve bu an, diğerlerinden farklı olarak aklından hiç çıkmamıştı. Orada kalamazdı ya yürümeye devam etmeli ya da eve dönmeliydi. Her iki durumda da yorgunluğuna yenik düşebilirdi fakat aklına o derin, kopkoyu ve ışıltılı su ve söğüt ağacının altındaki taşlık alan geldi. Belki de o kadar uzakta değildi. Annesi geldiğinde orada oturuyor olması hiç de fena olmazdı. O zamana kadar gölette yüzüp bedenini sıcaklık, toz toprak ve hastalıktan arındırmış olurdu. Üstelik yalnızca terleyip yoruldu diye pes edip eve dönmesi amcasının hiç hoşuna gitmezdi.

Şişesini doldurup sırt çantasını topladı. Yol onu çağırıyordu ve güneş ensesini yakarken doğuya doğru yürümeye başladı. Oldukça yavaş ilerliyordu. Patika öncekinden çok daha dik bir şekilde yükselerek tepelerin arasında kıvrılıyordu ve suyla geçici olarak rahatlamasına rağmen kendini yine kötü hissetmeye başlamıştı. Zaman hızla akıp geçiyordu. Güneş gitgide alçalırken etrafındaki ağaçların gölgeleri de uzamaya başlamıştı fakat havadaki sıcaklık hiç azalmamıştı. Neredeyse bütün gün yürümüştü. Artık on beş kilometrelik mesafeyi kat etmiş olsa gerekti. Ama sonra çiftliğin genişliğinin gerçekten de on beş kilometre olmasına rağmen tepelerin arasında kıvrılarak ilerleyen patikanın çok daha uzun olacağını düşündü. Ne kadar uzun olabilirdi? Yirmi kilometre mi? Yirmi beş mi? Ve zihninde bu rakamları toplayıp çıkarırken olduğu yerde durdu, titreyen bacaklarının üzerinde sağa sola yalpaladığını fark etti.

Kendini zorlayıp yürümeye devam etti fakat şişesi yine yarılanmış, etrafındaki tepelerse ona yine yabancı gelmeye başlamıştı. Göletin yakınında olduğunu düşünmüyordu. En sonunda bacakları iflas etti. Dönüp arkasına bakınca güneşin

batıdaki tepelerin arasında gözden kaybolmak üzere olduğunu gördü. Ovalarda güneşin batmasına belki bir saat kadar daha vardı fakat tepelerde gece çabuk çökerdi. Bu kadarı yeterdi. William yolun kenarına seğirtip annesinin gelmesini bekleyebileceği bir yer aradı. İki tepenin arasında kalan ufak bir araziye girmişti ve uzakta, geniş dallarıyla otları gölgeleyen patikaya yakın bir ağaç vardı. Ağacın hemen altında köhnemiş birkaç ahşap direk vardı, bunlar çoktan unutulmuş bir çit yahut kulübeden geriye kalan parçalar olmalıydı. Sırt çantasını çıkarıp ağaca yaslandıktan sonra yola dönüp beklemeye başladı.

Etrafta tek tük kalan kargalar da sona ermekte olan günü öterek uğurluyordu. Vızıldayıp duran sinekler sonunda gitmiş ancak yerlerini otların arasında dolaşıp duran böceklerin hışırtısıyla, gölgeler kayboldukça ortaya çıkan ağustosböceklerinin tiz cırlaması almıştı. Gökyüzü soluk maviden tozlu bir kızıla dönüştü ve güneş ufuktaki tepelerin ardında gözden kayboldu. William gitgide artan bir huzursuzlukla mücadele ediyordu. Henüz tam anlamıyla gece olmamıştı. Annesi belki tam o esnada evden çıkıyordu, belki de iyice yaklaşmıştı. Fakat hava kardıkça dünya kayıp gidiyor, pus yerini karanlığa bırakırken etraftaki tepeler, dört bir yanı kuşatmış, tuhaf şekillere bürünüyordu. Gökte tek tük yıldızlar belirmişti ve batıdaki son kızıllık yerini önce sarı ve ardından belli belirsiz bir yeşile bırakıyordu. Yine de henüz akşam olmadı, dedi kendi kendine, hava tam anlamıyla kararmadı. Fakat en sonunda William doğudaki tepelerin ardından ayın yükselmekte olduğunu görünce daha fazla inkâr edemedi. *Gece* olmuştu ve annesi gelmemişti.

Paniğe kapılmaya başladı. Annesi ne yapıyordu? Sağa sola bakıp duruyor, karanlığı tarıyordu. Ay henüz dolunay evresini yeni geçmiş olmasına rağmen soluk bir sarı renk almıştı ve etrafı neredeyse hiç aydınlatmıyordu. Tek görebildiği altında oturduğu ağaç dallarının birbirine geçmiş gölgeleriyle solgun göğe doğru yükselen tepelerin siluetleriydi. Yanına ne bir meşale ne de kibrit almadığını fark etti. Ne yapacaktı? Eve doğru

yürümeye mi başlamalıydı? Ama ağrıyan bacakları titremeye başlamıştı ve onca yolu yürümek fikri dahi dayanılmazdı. Üstelik kamp alanıyla aşağıdaki kanaldan geçmesi gerekecekti. Bulunduğu yer daha iyiydi. Annesi eninde sonunda gelirdi. Fakat dakikalar geçtikçe korkusu artmaya ve kendini daha kötü hissetmeye başladı.

Havanın sıcaklığına rağmen ürpererek ağacın dibine iyice büzüştü. Ay artık tepeleri aşmış, akşamüzeri başlayan ağustosböceği cırlamaları kesilmeye başlamıştı. Annesi gelmiyordu. Bir şey ters gitmiş olmalıydı. Yoksa amcası olanları annesine anlatmayı unutmuş muydu? Ve sonra aklına korkunç bir şey geldi. Ya amcası öldüyse? Kimseye söyleyemeden? William'ın nereye gittiğini bilen olmazdı. Çaresizlik içinde karanlığa baktı. Gecenin içinde birtakım siluetler belirip ona doğru yaklaşıyor ve sonra gölgelerin arasında gözden yitip gidiyorlardı. Her şey karanlığa karışıyordu... ve William aniden göğsüne doğru düşen başını kaldırıp şaşkınlık içinde gözlerini kırpıştırdı. Neredeyse uykuya dalacaktı. Bu olmamalıydı. Uyanık kalmalıydı. Ağaca yaslanıp gözlerini ovuşturdu.

Tekrar uyandığında toprağın üzerinde yüz üstü yatıyordu.

Bir şey yanağını gıdıklıyordu. William gözlerini açmayıp hiç hareket etmeden bekledi. Altındaki toprağı, bacaklarını gıdıklayan otları hissedebiliyordu ve sonra o tüysü dokunuş bir kez daha yüzünde dolaşmaya başladı. Bir örümcek olmalı, diye düşünerek hiç kımıldamadı, sanki bu bir rüyaydı ve en ufak hareketiyle birlikte büyü bozulacaktı. Dokunuşlar boynunda dolaştıktan sonra kesildi. William tek gözünü açtı, toprağa dönük olan diğer gözü kapalıydı. Etrafa gecenin koyu karanlığı hakimdi.

Alçak, hırıltılı bir homurtu duydu. Tek gözünü iyice açtı ve tekrarlanan homurtu bu kez iyice yakından geliyordu. Bir gölge hareket etti. Kollarıyla bacakları vardı. Bu bir adamdı.

Öne doğru iyice eğilmiş, büyük ve şekilsiz bir nesneyi güçlükle sürüklüyordu. William az önce hissettiği rüyalara özgü o

sakinlikle bunun bir başka adamın bedeni olduğunu fark etti. Siluetler yattığı yerden yaklaşık on metre ötede durdu. Yerdeki adam yavaşça kıpırdanıp inledi. Ayaktaki adamsa hoşnutsuz bir homurtuyla doğrulup bir süre öyle kaldı. William geniş siperlikli eski püskü şapkasını ve ince uzun, sakallı yüzünü gördü. Adamın elinde uzun saplı bir şey vardı. Çelik parladı ve adam havaya kaldırdığı baltayı hızla indirdi. Yerdeki adam hareketsizleşti. Fakat baltalı adam gülerek silahını bir kez daha indirdi. Ve bir kez daha. William tek gözüyle olanları izlerken adam cesedin etrafında ayaklarını sürüye sürüye dans etmeye başladı.

Balta havada asılı kaldı.

Adam bir süre öylece durup başını yana eğdi. Havayı koklayarak sağa sola baktı. Sonra başını dosdoğru ağacın altında hareketsiz yatan William'a çevirdi.

William gözünü kapadı. Bu yalnızca bir rüyaydı. Orada hiçbir şey yoktu. Yeniden uyandığında şafak sökmüş ve annesi arabayla onu almaya gelmiş olacaktı.

Kuru otları ezen ayak sesleri duyuldu.

Burada kim varmış?

Bu ses hem var hem yok gibiydi, boğuk ve soluk soluğaydı.

Uyanık olduğunu biliyorum evlat. Açgözlü bir şekilde toprağı eşeleyen bir şey ona doğru yaklaştı. *Doğru tucker bag'e*.*

Artık yanına gelmiş, heyecanlı bir şekilde ona tepeden bakıyordu. Ve William hâlâ korku duymamasına rağmen, bir el dokunmadan bedeninin üzerinde dolaşınca teninin buz kestiğini hissetti. El başının üzerine gelince şaşkınlık ve öfke dolu bir tıslama duyuldu.

Oh-ho. Askerler kalkıverdi. Siluet gerilerken sesi boğuklaştı. *Acıkmıştım, hepsi bu. Bizi buraya gönderip unuttular.*

Toprakta sürülen ayak sesleri bir kez daha duyuldu. William siluetin arkasını döndüğünü düşünüyordu. Fakat sonra ye-

* Aborjinler tarafından kullanılan ve daha çok uzun yolculuklarda yemek taşımaya yarayan bir tür sırt çantası.

niden yaklaşıp üzerine doğru eğildi. William kulağının hemen yanında hızlı hızlı soluk alıp verdiğini duyuyor, sıcak nefesini yüzünde hissediyor ve terle karışık saç ve çürük et kokusu alıyordu.

Evinden çok uzaktasın evlat, diye fısıldadı öfke ve nefret içinde.

Ama yeterince uzak değil. Burası olmaz.

Uzaklaştı. Ağır bir şeyin otların üzerine düşüp sürüklendiği duyuldu ve sonra sessizlik çöktü. William hareket edebildiğini fark etti. En sonunda doğruldu. Neredeyse şuursuzca eliyle başını yoklayıp asker kepinin hâlâ yerinde olduğunu gördü. Şaşkınlık içinde sağa sola baktı.

Fakat gecenin karanlığı bomboştu.

38

Güneş William'ın gözkapaklarını yakıp geçiyordu.

Gözlerini açınca yeni bir günün başlamış olduğunu gördü. Güneş çoktan yükselip etrafı kavurmaya başlamıştı. Güçlükle de olsa doğrulup etrafındaki ağaca, yamuk direklere ve ufak tarlaya baktı. Orada herhangi bir şey olduğuna dair en ufak bir iz yoktu ne yerde bir ayak izi ne de otların üzerinde sürüklenen bedenin bırakmış olması gereken izler. Tabii ki de yoktu. Böyle bir şey olmamıştı ki.

Sırt çantasından su şişesini çıkardı. İçinde iki ya da üç yudumluk ılık su kalmıştı. Suyu bitirdi, susuzluğunun arttığını hissettiyse de başka suyu olmadığını biliyordu.

Bakışlarını boş yola çevirdi. Bir tam gün ve gece, diye düşündü öfkelenerek. Annesi neden onu aramaya çıkmamıştı? Malikânede bir sorun olup olmaması önemli değildi –hatta amcası ölmüş dahi olabilirdi– annesi yine de şimdiye kadar onu aramaya gelmiş olmalıydı. Fakat sonra öfkesi yatıştı. Daha fazla su bulmalıydı ve bu da ya kamp alanına dönmesi ya da gölete kadar devam etmesi gerektiği anlamına geliyordu. Doğuya doğru bakınca şaşkınlık içinde Hoop Dağları'nın kıraç zirvelerini görebildiğini fark etti. Rüzgârla savrulan duman zirveleri maviye boyamışsa da belki oradaki yangınlar çoktan sönmüştü, ne de olsa pus az da olsa dağılmış görünüyordu. Alçak yamaçlar yalnızca birkaç kilometre ötedeydi. Cesaretlendi. Dağlar bu kadar yakınsa gölete de yaklaşmış olmalıydı.

William ayağa kalkıp tekrar yola koyuldu, vadiden yukarı tırmanırken aksamasına rağmen inatla yürümeye devam etti. Zihni dönüp duran onlarca rastgele düşünceyle baygınlaşmıştı. Amcasının uzun yıllar önce bu tepelerde çalışan iki çobanla ilgili olarak anlattığı hikâyeyi anımsadı. İçlerinden biri diğerini baltayla öldürmemiş miydi? Evet... gördüğü rüya yalnızca ateşlendiği için o şekilde çarpıtıverdiği, amcasının anlattığı hikâyelerden biriydi. Annesi onu almaya gelir gelmez bir doktora götürülmeyi isteyecekti. Ve Dr. Moffat'e değil, Powell'daki temiz ve ışıl ışıl parlayan düzgün bir muayenehanede çalışan gerçek bir doktora. İnsanlar ve arabalarla dolu kasabanın ana caddesini düşündü. Yeşil parkları ve parıldayan masmavi suyla dolu yüzme havuzunu anımsadı. Klor kokuyordu ve içi buz gibi içeceklerle dolu cam kapıları buğulanmış buzdolabının olduğu bir de buzdolabı vardı...

William sendeleyince kendini yine tozlu yolda buldu. Neden Powell'ı düşünüyordu? Amcası onu parklar ve buz gibi içeceklerden uzaklaştırmıştı. Artık tüm dünyası bu tepelerden ibaretti ve buralarda yürüyüp durmakla yükümlüydü. Hayır, bu bir yükümlülük değil cezaydı. Bu çiftlik kadar büyük ve acımasız bir yere tek başına sahip olabileceğini düşünmeye cesa-

ret etmenin cezası. Amcası ona bir ders veriyordu. Yaşlı adam annesine William'ın nereye gittiğini asla söylemeyecekti. Göleti bulsa bile geri dönüp onca yolu yürümesi gerekecekti. Ve o zamana kadar annesi de amcası da ortadan kaybolmuş olur ve koca malikânede tek başına kalan Bayan Griffith onu içeri almayıp orada şimdiye kadar asla küçük bir erkek çocuğunun yaşamadığını söylerdi...

William durup çılgınca başını salladı. Patikadan birkaç metre saptığını fark etti. Dikkatli olmalı, odaklanmalıydı. Önünde patika kayalık bir çıkıntıya doğru yükseliyordu. Bitkin bir vaziyette bu yokuşa baktı. Çok dik görünüyordu fakat en üst noktasında tanıdık bir şekilde kıvrılmış tek bir ağaç vardı. William hafızasını yokladı. Amcasıyla birlikte çiftliği dolaşmak üzere ilk kez tura çıktıklarında durup manzaraya baktıkları yer burası mıydı? Eğer öyleyse tepeye ulaştığında hemen altındaki dağları ve daha da aşağıdaki çiftlikle milli parkın arasındaki sınırı oluşturan dereyi görmeliydi. Tabii derede su filan olmayacaktı fakat oradan gölet yalnızca birkaç kilometre güneyde kalıyordu.

William her nasılsa gücünü toplayıp tırmanışa başladı. Ama yokuşun tepesine ulaştığında diğer tarafta ne bir vadi ne de dere vardı; yalnızca bir sonraki tepeye kadar alçalan geniş bir vadi ve onun da ötesinde daha başka tepeler görünüyordu. Dağların yaklaştığı yoktu. Bacakları titredi ve olduğu yere yığılıp hayal kırıklığı içinde ileri geri sallanmaya başladı. Ne kadar sürerse sürsün annesi gelinceye dek orada oturacaktı. Sıcaktan ve susuzluktan dolayı ölecek olursa bu annesinin suçu olacaktı. Fakat eninde sonunda ileri geri sallanmayı kesti ve mantıklı düşünmeye başladı. Orada kalamazdı. Her ne kadar öyle görünse de patika sonsuza dek uzanmıyordu. Gözlerini ovuştururken ne kadar kavruk olduklarını hissedip şaşırdı. Tekrar doğuya bakınca uzakta sıcaktan dolayı yükselen ışıltıları gördü. Ancak orada öylece somurtup oturmanın bir faydası yoktu. Büyümeye aylar önce karar vermişti. Sendeleyerek de olsa yeniden ayağa kalktı.

Bir süre sonra öğlen oldu. Uzay boşluğunda olanca hantallığıyla dönüp duran gezegen, kavruk sırtını dosdoğru güneşin hiddetine çevirmişti ve William onun üzerinde güçlükle ilerleyen ufacık bir noktadan ibaretti. Kendini kuş bakışı görebiliyordu. Ve patika hakkında yanılmıştı, gerçekten de sonsuza dek uzanıyordu. Hatta artık burası amcasının arazisi değildi. Tepeler, kuru otlar ve çalılıkların oluşturduğu labirentin içinde başka bir araziye girmiş olmalıydı. Yürümeye devam ettiyse de ne bir yere yaklaşıyor ne de bir yeri geride bırakıyordu. Kızgın bir boşluğa mıhlanıp kalmıştı. Dağlar bir kez daha gözden kaybolmuşlardı ve çok uzaktaki yamaçlarda ağaçlar, sıcağın oluşturduğu bulanıklık içinde onunla alay edercesine sallanıp duruyorlardı. Ara ara bacakları kesildiğinde dönüp yola bakıyor, onu almaya gelmesi *gereken* arabayı arıyordu. Ama araba falan yoktu ve yeniden önüne dönüp ışıldayan seraplarla dolu dünyasında sendelemeye başlıyordu.

Ve bu serapların arasında ikinci kez hayal gördü.

Hemen önündeki bir bayırda belirdi: dev, sırık gibi bir böceği andıran kollarıyla bacakları birbirine girmiş şekilsiz bir şey. William bulunduğu yere doğru inmeye başlayan bu yaratığa sessiz bir şaşkınlık içinde bakakaldı. En sonunda bunun kuraklığın kötücül ruhu olduğuna karar verdi. Uzuvları boğum boğum olmuş çubuklardan oluşuyordu, öfke içinde etrafa bakarken uzun boynunu çevirip duruyordu ve dokunuşu mutlaka zehirli olmalıydı. Ama bu siluet ona doğru yaklaşırken sallanıp sendelediğini gördü ve aslında iki ayrı varlık olduğunu fark etti. Bir adam vardı ve bu adam, bir atın –ince uzun, bakımsız ve üstü hıncahınç dolu bir hayvan– önünde yürüyordu. Adam aksıyordu fakat yine de inatla atı çekiştiriyor ve attığı her adımda birbirine çarpan metallerin sesi duyuluyordu.

Onunla konuşma, diye düşündü William. Bu serap ilerlemeye devam eder, yanından geçtikten sonra da sıcak dalgalarının arasında gözden kaybolurdu. Bir gece önce yaptığı gibi

gözlerini sımsıkı yumdu. Fakat metal sesleri gitgide yaklaştı ve sonra kesildi.

Selam, diye çınladı kulak tırmalayıcı bir ses.

William inleyerek gözlerini açtı. Hemen önünde, paçavralara sarılı, uzun, ince bir adam duruyordu. Yüzü açlıktan harap durumdaydı; teni gergin, gözleriyse korkunç bir şekilde belermişti.

Seni en sonunda buldum, diye fısıldadı. İstekli bir ifadeyle William'ın başındaki kepe bakıyordu. Kararmış dudaklarını aralayarak etleri çekilmiş beyaz dişlerini gösterdikten sonra, kemiksi elini alnına götürerek selam durdu. *Benim iç denizim.*

"Git buradan" dedi William hırıltıyla.

Adam gözlerini kırpmadan başını iki yana salladı. Kemikleri çıkmış atı hemen arkasında başını yere eğmiş perişan bir halde, öylece duruyordu.

"Sen burada değilsin" diye ısrar etti William, o an öğle güneşinin altında havaya konuştuğuna emindi. "Gerçek değilsin."

Kuru bir kahkaha duyuldu. Ardından adam sırıtmaya devam ederek kıyafetlerini karıştırmaya başladı. Üzerinde, çok sayıda eşya taşıyan ince kayışlar vardı: su şişeleri, el çantaları, saatler, teneke kutular, defterler ve daha neler neler. Ama bunların hepsi de sanki yüz yıllardır rüzgâr ve yağmur altında kalmışçasına aşınıp sararmışlardı. Birbirine çarptıkça tangır tungur sesler çıkaran bu eşyalar William'a pek de hoş olmayan şeyler anımsattı. Aklına kırmızıya boyalı duvarlar geldi. Ve sonra çaresizlik içinde adamın sağ ayağının lime lime olmuş bir postal tekinin içindeyken sol ayağının çıplak olduğunu, tırnaklarının kararmış, topuğununsa kan içinde ve morarmış olduğunu gördü.

"Sen ölüsün" dedi William.

Adam ona aldırış etmedi. Paralanmış bir pusula çıkarıp ateşler içinde yanan ufka doğru kaldırarak yönünü belirlemeye çalıştı. Sonra incecik kolunu kaldırıp sessiz fakat davetkâr bir şekilde başını eğerek güneybatı istikametini işaret etti.

"Hayır" dedi William, "orası yanlış yön. Benim gölete gitmem gerek."

Göletten bahsedilince adam sanki çoktandır unuttuğu arzuları depreşmişçesine şişkin diliyle dudaklarını ıslattı. Atı irkildi. Üç ayaklı destekler, ahşap çerçeveler, tüfekler ve rulo yapılmış çadır bezleriyle dolu eyerinin altında iki büklüm olmuştu. Hayvanın kaburga kemikleri sayılıyor, toz ve sinek kaplı bacaklarının üzerindeyse geniş yaralar vardı.

William bedeli ne olursa olsun onu takip etmemesi gerektiğini biliyordu.

"Yoldan ayrılamam. Annemi beklemeliyim."

Hayalet yine dudaklarını büzdü. *Annen gelmiyor.*

"Gelmeli."

Asla gelmeyecek.

William başını çevirip yolu bulmaya çalıştı. Fakat sanki gözleri kör olmuştu. Birtakım puslu seraplar dışında hiçbir şey göremiyordu. Patika nereye kaybolmuştu? Burnuna toz, deri ve yağ kokusu geliyor, direncinin kırılmaya başladığını seziyordu ki aynı ses tekrar kulaklarında çınladı.

Artık fazla uzak değil. Sesi pütürlü kum gibi çıkıyordu. *Seni bekliyordu.*

William kuruyan gözyaşlarını bastırdı. "Ne?"

Yağmurlar kesildi evlat. Nehirler kurudu.

"Anlamıyorum."

Anlayacaksın.

William teslim oldu. Çok güçsüz düşmüştü, deliliğe karşı olabildiğince direnmişse de artık kendini bırakmak çok daha kolaydı. Öne doğru yalpalayarak ilerledi, nereye gittiğini bilmiyordu hem yollar hem de yön duygusu tamamen yitip gitmişti. Fakat yanındaki kâşif ipinden tuttuğu atını çekiyordu. Uzun zamandır boş duran su tenekeleri birbirine çarptıkça ahenksiz ve metalik bir ses çıkıyordu.

"Sen öldün" dedi William üzgün bir şekilde. "Seni mızraklarla öldürdüler."

Yanıt gelmeyince William da başka bir şey söylemedi. Bacakları sanki kendiliğinden hareket ediyordu ve aklı başında değildi. Ona saatler kadar gelen bir süre boyunca sıcaktan kavrulan arazide ilerlediler. Dağlar gökyüzüne uzanıyordu. Okyanus kadar geniş su kütleleri yanına yaklaşıldığında buhar oluveriyordu. Ağaçlar parçalanıp sağa sola savruluyordu. William ara ara gözlerini kapıyor, kâşif ve atın gerçek olmadığını, tepelerde dönüp duran küçük bir çocuk olarak susuzluk ve hastalıktan çıldırdığını düşünüyordu. Ama sonra gözlerini yeniden açtığında o pejmürde siluetin hemen yanında olduğunu görüyordu.

Hem zaten ne arıyorlardı ki? William amcası tarafından buraya gönderildiğine göre önemli bir şey olması gerektiğini düşünüyordu. Ama bu her ne idiyse göletteydi ve artık oraya asla ulaşamaz, ulaşsa dahi bunun ne olduğunu anımsayamazdı. Kâşif her nasılsa arayı açmıştı ve dönmüş ona bakıyordu. Tuhaf bir şekilde arkasında kalan gökyüzü sanki alev alev yanıyordu ve onun yüzü gölgeler içindeydi.

"Bekle..." diye itiraz etti William. Bu adil değildi. Teslim olmuştu, öyle değil mi? Bu hayaletin onu istediği yere götürmesine izin vermişti. O halde şimdi onu nasıl geride bırakabilirdi?

Güneye yürü evlat.

"Beni kandırdın" dedi William öfke içinde. "Bana yolu göstereceğini söylemiştin."

Orada bulacaksın.

Ufuk ağır ağır turuncu bir alevle kaplandı. Muazzam bir yangın. Kâşif atının ipini tutmuş onu alevlere doğru sürüklüyordu. En sonunda hissettiği korkuyla birlikte William uzun süren sersemliğinden sıyrıldı.

"Bekle!" diye bağırdı bir kez daha.

Ardından güneşe bakıyor olduğunu fark etti. Pusların arasında kızıl bir top gibi asılı duruyordu. Dehşet içinde bakakaldı. Bütün akşamüzeri hezeyan içinde yürümüştü. Hem de tam ters yöne doğru gitmişti. Ve yoldan çıkmıştı. Patika kaybol-

muştu, etrafta yalnızca uzayan gölgelerin kararttığı tepelerle çalılıklar vardı ve nerede olduğunu kestirebilmesini sağlayacak tanıdık hiçbir şey göremiyordu. Gölet herhangi bir istikamette kilometrelerce ötede olabilirdi. Ve annesi aramaya çıktıysa bile onu artık asla bulamazdı.

Birbirine çarpan metal sesleri gitgide azaldı ve sonra tamamen kesildi.

Ve William'ın yapayalnız geçireceği ikinci gece çökmeye başladı.

39

Ay doğmuştu, diye anımsadı William.

Kuru otların arasında yalpalayarak ilerlerken sallanıp duran başını yukarı çevirmiş, gece göğünü inceliyordu. Bir önceki gece gökte ayın yükseldiğine yemin edebilirdi. Peki şimdi neredeydi? Ay olmayınca tepeler zifiri karanlığa gömülüyordu ve sürekli olarak ağaç kütükleri ya da deliklere takılıp duruyordu. Bazen yere düşüyor ve tekrar ayağa kalkmakta güçlük çekiyordu. Söylendiği üzere güneye doğru yürüyordu. En azından öyle umuyordu. Batan güneşi sağın alıp yürümeye başlamıştı fakat karanlıkta bambaşka bir yöne sapmış olabilirdi. Çok susamıştı. Durmaksızın göleti, yani ulaşmayı başaramadığı hedefini düşünüyor, taşların üzerinden akıp giden soğuk suları aklına geti-

riyordu. Acıkmıştı da. Sırt çantasında bisküvi ve ekmek vardı ama sırt çantası kaybolmuştu. Kâşifle birlikte yürürken çantayı omzundan çıkarıp atmış olsa gerekti. İlerlemeye devam etti ve en sonunda ay gökte yükseldi. Durup başını kaldırarak ayın sonsuz uzaklıktaki ağırlığını duyumsadı, kan akışı da tıpkı bir akıntı gibi etkilenmişti. Ve ayın hemen altında belli belirsiz görünen dağların silueti aynı anda hem dünyadan kopuk hem de çok yakın görünüyordu. Dağlar solunda kalmıştı, en azından yön duygusunu yitirmemişti. Tekrar yürümeye başladı.

Fakat toprak hâlâ ayaklarını yanıltıyordu. Ağaçların mürekkep lekesine benzeyen koyu karaltıları arasında ilerliyor, ara sıraysa aniden fark ettiği bir gölgenin bulunduğu yere doğru irkilerek döndüğünde orada hiçbir şey olmadığını görüyordu. Hızlı hızlı birkaç adım atıp duruyor ve aya bakıyordu. Her şeyin bitmek üzere olduğuna karar verdi. Er ya da geç durup bir yere uzanarak uyumak zorunda kalacaktı. İki gün süren yürüyüş, acı ve susuzluk, peki ama ne keşfetmişti? Hiçbir şey. Burada ortaya çıkarılmayı bekleyen büyük bir sır yoktu. Çiftliğin kalbi bomboştu. Amcası buna ne diyecekti?

William aniden gözlerini kırparak kendine geldi.

Dalgınlık içinde bir ses duymuştu. Durup gece karanlığını dinledi. Ve sonra aynı sesi tekrar duydu, azalıp azalıp tekrar yükselen bir ses. Bu, uzaktan gelen bir motor homurtusuydu, tepelerde bir yerde ilerleyen bir araba. Annesi! Bu o olmalıydı. Yola çıkmış onu arıyordu. William'ın yorgunluğu yok olup gitti. Bir şekilde yola çıkıp onun dikkatini çekmeliydi. Peki ama hangi yönden geliyordu? Ses yükselip alçalırken William da sağa sola dönüp durdu. Tepelerde yankılanan sesin nereden geldiğini kestirmek imkânsızdı. Farları görebilmek için gözlerini kıstıysa da gökte en ufak bir yansıma dahi yoktu. Hiçbir şey yoktu ve ses gitgide uzaklaşıyordu.

"Anne!" diye seslendi boğazını yırtarcasına. "Anne!"

Araba uzaklaşıyor, yankılanan motor sesi gitgide azalıyordu.

Bağırmaya devam ederek yirmi metre kadar koştu. Onu çevreleyen gölge dünya dönüp duruyordu fakat ne bir ışık ne de bir yol görebildi ve haykırışları gecenin karanlığı tarafından yutuldu. En sonunda nefes nefese kalınca durdu ve soluk alıp verişi normale döndüğünde ses gitmişti.

"Anne" diye fısıldadı.

William bir an için çaresizlik içinde yere yuvarlanacağını düşündü. Ama tam aksine dimdik ve hareketsiz bir şekilde kalakaldı. İçten içe bir farkındalık canlanıyordu, kaçınılmaz bir tehlikeye dair uyarı. Dinledi. Motor sesi olmayınca etrafta yalnızca o tanıdık sesler duyuluyordu: böceklerin kanat çırpışları, ağustosböceklerinin cırlamaları. Ama yine de sebepsiz yere artan bir dikkatle etrafına baktı. Sanki aceleyle koşarken bir uçurumun kenarına iyice yaklaşmıştı da boşluğa yuvarlanmasına yalnızca birkaç adım vardı. Fakat aslında alçak bir tepenin yamacındaydı ve ay ışığı yalnızca otları, çalıları ve birkaç yorgun ağacı aydınlatıyordu. Burası da çiftliğin herhangi bir yerindeki çalılık arazilerden farksızdı. Ama yine de üzerinde bir ağırlık hissediyordu, sanki bulunduğu yerdeki hava, olup bitecekleri haber edermişçesine ağırlaşmıştı.

Bu ağırlık arttıkça William soluk alıp vermekte güçlük çekmeye başladı. Bu da neydi? Burada ne vardı? Her geçen saniye biraz daha dayanılmaz oluyordu. Neyden kaçtığını bilmese de gerilemeye başladı. Her ağaç kütüğü, gözden kaçırdığı her ot parçası ve hatta ağustosböceği korosu, tüm bunlar aynı anda hem hiçbir şey hem de tarif edilemeyecek kadar korkunç bir şeylerin habercisiydi. Artık dişlerini sıkıp titremeye başlamıştı. Geriye doğru bir adım ve bir adım daha. Daha ne kadar gitmesi gerekiyordu? Yavaş yavaş atılan birkaç adım daha. Ama yine de geçtiği sınırı gösteren ne bir tabela ne de bir işaret vardı, yalnızca bulunmaması gereken bir yerden uzaklaştığına dair bir hisse kapılmıştı. Koşmaya hazırlanarak arkasına döndü.

Siluet onu orada, ay ışığıyla aydınlanan gökyüzünün önünde bir karaltı şeklinde bekliyordu. William bu gördüğü siluetin

ne olduğunu kavramak için sanki daha çok zamanı olduğunu düşündü ve ilk aklına gelen, bunun insanla uzaktan yakından bir alakası olmadığıydı. Önündeki siluet iki büklüm bir halde ona tepeden bakıyordu. Ay ışığı kaba, yapış yapış bedenini aydınlatıyordu ve William'ın burnuna çamur ve çürük yaprak kokusu geliyordu. Devasa başını gece göğüne çevirmişti. Işığın nereden vurduğuna göre bu bir atın, bir kertenkelenin yahut devasa bir yabanıl kuşun başı olabilirdi. Yaratık yavaşça ağırlığını kaydırdığında yüzlerce farklı şekle bürünürken aynı anda şekilsiz bir hal de alıyordu. Yeleyi andıran cansız ve incecik saç telleri vardı ve kafatasının üzerindeki iki bembeyaz gözünü belertmiş, korkunç bir ifadeyle bakıyordu.

William irkilerek geriledi. Bunun ne olduğunu biliyordu. Amcası kayan yıldızları izledikleri gece bahsetmişti. Bu, mağaralar ya da dipsiz göletlerde yaşayıp dağ tepe dolaşarak geçtiği ormanların içinde yıkık dökük patikalar açan bir canavardı.

Vahşi gözler onu süzdü.

Aradığın yer burası evlat.

Yaratık konuşmuyordu, bu yalnızca zihninde duyduğu ve yaşlı kayaların çatırdamasına ya da ahşabın rüzgârda gıcırdamasına benzeyen bir sesti. William hareketsiz bir şekilde bakakaldı. Gerçekten uyanık mıydı? Öyle hissediyordu fakat bu imkânsızdı, yine rüya görüyor olsa gerekti; bu da tıpkı baltalı adam ya da kayıp kâşif gibi başka bir hayaletti. Fakat bu yaratık neler düşündüğünü biliyor ve ona küçümseyerek bakıyordu.

O ruhları, beyaz adam hayal etti. Bense uzun zaman önce siyah adamların rüyalarına girdim.

Bu doğruydu, diye düşündü William korkuya kapılarak. Daha amcasıyla tanışmadan önce bile bu yaratıkla ilgili hikâyeler duymuştu. Aborjinler ilk yerleşimcileri bu yaratığın varlığına dair uyarıyorlardı, hiç görünmeyen, yalnızca ardında bıraktığı izler ve geceleri ıssız yerlerde duyulan ulumasıyla tanınabilen bir hayvan. Yerleşimciler de bu hikâyeyi çocuklarına anlattılar ve bu böyle yıllarca devam etti. Fakat kimse bunun gerçek olduğuna inanmıyordu. Ve sonra Aborjinler gitti.

Yaratığın iri gözlerinde tüm bunların ve daha da fazlasının anıları saklıydı.

Eski şeyler hâlâ *bekliyor. Özel yerlerde.*

Ağustosböcekleri çıldırmışçasına cırlarken William titriyordu. Yaratıktan yoğun bir serinlik yayılıyordu. Fakat bunun yanında başka şeyler de yayıyordu. Geçmişe ve su gibi akan zamanla gökte hızla dönüp duran yıldızlara dair görüntüler. William onun tıpkı binlerce yıldır yaptığı gibi burayı koruduğunu fark etti. Peki ama neden? Buranın özelliği neydi? William bir şey *hissetmişti* fakat etrafta görülecek bir şey yoktu. Ne amcasının ona gösterdiğine benzer halka şeklinde dizilmiş kayalar ne de eskiden kalma bir toplanma alanı.

Yaratıktan buz gibi bir küçümseme yayılıyordu.

Tepede ölü kayalar ve küçük ateşler. Yaşlı adam kör.

William söylenenleri anlayınca sarsıldı. Kamp alanındaki tepe buluşma yeri değildi ve oradaki kayaların hiçbir anlamı yoktu. Tek yer *burasıydı* ve amcası burayı bulamamıştı. Fakat William etrafta amaçsızca dolaşırken her nasılsa bulmuştu.

Yaratık devasa başını aşağı yukarı salladı.

Sende işaret var evlat.

William'ın zihninde anlam veremediği karmakarışık bir şiddet dalgasını andıran daha başka görüntüler canlandı, elini kaldırıp parmaklarıyla asker kepinin rozetine dokundu. Buraya bir amaç için çağrıldığını anlayınca içini korku kapladı. Yaratığın içindeki eski öfkeyi hissedebiliyor, sabrının sonuna yaklaştığını sezebiliyordu.

Bakışları bunu doğruladı.

Nehirler kurudu. Mağaralar güneşe açıldı.

Siluet iri bedeniyle ona biraz daha yaklaştı ve çamur kokusuyla karışık öfke ve acı, insanı çarpacak denli kuvvetliydi.

Ölüler artık senin için hazırlar.

Hemen sonra şaha kalktı, yelesini savurup iri pençelerini havaya doğru sallarken göğe yükselen bir dağ gibiydi. William dehşet içinde gerilediyse de çok geç kalmıştı.

Bunyip bağırdı.

Bu tiz ve kulak tırmalayıcı bir çığlıktı: ölüm ve soğuğun, yaşlılık ve uzun, dayanılmaz bir yalnızlığın sesi. Toprak dondu ve yıldızlar söndü. William koştu, gecenin ve üzerine kapanan gölgelerin arasından geçerken etrafta yankılanan sesler onu tıpkı uykudan uyanan kuşların telaşlı ötüşleriyle gök gürültüsü gibi kovalıyordu. Bütün yaban bir anda canlandı. Önünü görmeden koşmaya devam etti, ta ki soluk alıp verdikçe ciğerleri batana ve bacakları yangın yerine dönünceye dek. Sonra ayağa takılınca yere düşüp bir toprak yığınından aşağıya yuvarlandı. Başı bir taşa çarptı. Kafatasında şimşekler çaktı ve her yer karardı.

Kendine geldiğinde gökyüzü griydi ve ay batmıştı. Kollarıyla bacaklarını oynatıp yavaşça doğruldu. Şafak sökmek üzereydi. Her iki yanında yükselen kayalıklar ve kıvrılarak uzaklaşan bir kanal gördü. Başını hızlı hızlı ovalarken anımsadı. Bir derenin kurumuş yatağına düşmüştü.

Dere! Sersemlemiş bir halde ayağa kalktı. Dere yatağını takip ederek gölete ulaşabilirdi. Başını kaldırınca dağların karanlık siluetini gördü. Yatak sığ çıkıntılar yaparak yükseliyordu. Demek yukarı akıntı yönü doğuydu. Ama bu hiç mantıklı değildi... Ve sonra, zonklayan başında bir şimşek çaktı. Her nasılsa çiftliğin güney sınırına, yani derenin dağ etekleri boyunca doğu batı istikametinde aktığı yere kadar gelmişti. Yani yukarı akıntı yönünde dağlara doğru ilerlerse göleti bulabilirdi.

Yoğun ve önlenemez bir susuzluğa kapıldı. Öne atıldı ve kayalarla ağaç köklerinin üzerinden geçerek tırmandıkça acınacak bir halde kıkırdamaya başladı. Sınırlarının ötesine kadar zorlanan bedeni isyan etse de durmadı. Gökyüzü soluk bir pembeye dönüşmüştü ve güneş doğmadan hemen önceki serinlikte, gecenin gölgeleriyle gündüz sıcağının parlak sanrılarından arınmış olan tepeleri apaçık bir şekilde görebiliyordu. Arazi bomboştu. Hastalığının hayaletleri olan, gördüğü serapları da yanında getirmişti. Zihni tüm bu sanrılarla doluydu fakat artık gölete iyice yaklaşmıştı ve orada tertemiz olacaktı.

Alçak bir çıkıntıdan tırmanınca kendini daha ileride, kumtaşından bir başka çıkıntının önünde buldu. Bunun etrafından dolaşması gerekecekti. Ayaklarını sürüyerek ilerlediyse de gördüğü korkunç manzara karşısında donakaldı. Kayalık duvarın üzerinde bir söğüt ağacı, onun hemen altındaysa bir bank vardı. William dehşet içinde etrafına baktı. Bu olamazdı. Fakat olmuştu. Dere yatağı genişleyerek uzuyor, kıyıları yükseldikçe ortada geniş ve derin bir çanak oluşturuyordu. Zemin yer yer kayalık yer yerse kumluktu. Göletin içinde duruyordu ve tamamen kurumuştu.

Fakat amcası *söz* vermişti. Gölet asla kurumuyordu. Yağmur ne kadar az yağarsa yağsın onu besleyen bir kaynak vardı. William sendeleyerek tepenin eteğine doğru ilerledi. İşte! Toprağın çekildiği yerde karanlık bir çukur onu bekliyordu. Dizlerinin üzerine çöküp aşağıya indi. Mağara derindi, gecenin karanlığı derinliklerine gizlenmişti. Kuru yaprakları ve devrilmiş ağaçların kimi gri, kimiyse loş ışıkta bembeyaz görünen dallarını eze eze ilerledi. Su çekilirken göletteki tüm ıvır zıvır burada birikmiş olsa gerekti. Hiçbiri nemli dahi değildi ve mağaranın daralarak bir çatlak haline geldiği yerde yalnızca kum vardı. Bir nem işareti bulabilmek için parmaklarıyla toprağı eşelediyse de sanki oradan hiç su akmamış gibi kupkuruydu. William inliyordu. Karanlık sert kanat çırpışlarıyla zihnini üşüştü. Enerjisi tıpkı parmaklarının arasından kayıp giden kum taneleri gibi çekiliverdi. Burası ona mezar olmadan önce yukarı tırmanıp delikten çıkmaktan başka elinden gelen bir şey yoktu. Mağara ağzında dizlerinin üzerinde doğrulup acı içinde gökyüzüne baktı. Yükselen güneş yeni günün sıcağını da beraberinde getiriyordu. Tükenmişti, artık ne yürüyebiliyor ne düşünebiliyor ne de inanabiliyordu.

Kumların üzerine yığılıp dertop oldu.

Dünya etrafında dönerken kuşlar yeni gün için şakıyordu.

Saatler ilerledi. Karıncalar bacaklarına tırmanmaya başlamasına rağmen William hareket etmedi. Zihni çok uzaklar-

daydı. Yaklaşan bir arabanın sesini duyduğu halde yine hareket etmedi. Motor gürültüsü önce yükseldi ve sonra kesildi. Tepenin üzerinden sertçe kapatılan bir kapının sesi ve ardından taşlık zeminde ilerleyen ayak sesleri duyuldu. Kısa süren bir duraksamadan sonra bir kadın küfretti. Kayaların arasında bir koşuşturma ve sonra en sonunda iki el William'ı omuzlarından tutup çevirdi.

"Anne?" diye inledi.

"Hayır" diye yanıtladı kuzeni. "Annen değil."

Sonra onu yerden kaldırdı. William ona boş gözlerle bakıyordu ve bu da bir başka rüya olmadığı müddetçe umurunda değildi.

Ruth'un yüzü öfkeden kıpkırmızıydı.

"Şu lanet şeyi kafandan çıkar" dedi asker kepini çekip alarak. "Ve hadi seni eve götürelim bakalım."

40

William günün büyük bölümünde rüyaların arasında süzüldü. Yatakta olduğunu biliyordu ve ara ara etrafındaki insanların ve ağzına kaşık kaşık çorba verildiğinin farkına varıyordu. Ancak ne zaman kendine gelecek gibi olsa dayanılmaz bir rehavetle birlikte yeniden uykuya dalıyordu. En sonunda uyandığında Dr. Moffat hemen yanında aletlerini siyah çantasına yerleştiriyordu. William yavaşça kaykıldı ve doktor ona gülümsedi.

"Savaştan çıkmış gibisin."

William başını kaldırıp ne diyeceğini bilemeden ona baktı.

"Susadın mı?"

Başını evet anlamında salladı.

"Doğrul o halde."

William denileni yaptı. Dr. Moffat sırtına birkaç yastık yerleştirerek ona yardımcı olduktan sonra yatağın başucundaki masanın üzerinde duran sürahiden bir bardak su koydu.

"Yavaş yavaş iç. Hemen bitirme."

William bir yudum aldı. Su ılıktı ama çatlamış dudaklarına iyi geliyor ve boğazındaki sertliği azaltıyordu. Suyu bitirip biraz daha almak için bardağı uzattı.

Dr. Moffat başını iki yana salladı. "Şimdilik bu kadar yeter. Fazlası mideni bulandırır. Aynı zamanda fena yanmışsın, ayakların su toplamış ve başında da kocaman bir şişlik var fakat yaşayacaksın. Çok daha kötü olabilirdi."

"Teşekkürler" dedi William, sesi fısıldıyormuş gibi çıkıyordu. Dikkatli bir şekilde başına dokunup oradaki şişliği hissetti. Zihninde karmakarışık görüntüler vardı. Bir yere mi düşmüştü? Kasları, kemikleri ve tenine varıncaya kadar her yeri ağrıyordu. İçtiği su midesine oturmuştu. Kulağı durmaksızın zonkluyor ve en kötüsü de yastığından kötü bir koku yükseliyordu.

"Kulağım acıyor" dedi.

"Hâlâ geçmedi mi? Antibiyotikler işe yaramadı mı?"

"Bir koku var..."

"Koku mu?" Doktor yatağın üzerine eğilip koklayınca William burnuna gelen keskin alkol kokusundan dolayı neredeyse bayılacaktı.

"Ben koku falan almıyorum."

"Çürük gibi kokuyor!"

Dr. Moffat şaşkınlık içinde baktıktan sonra yatağı şöyle bir düzeltti. "Bak, eminim her yerin bir süre ağrıyacak ve her şey sana bir süre tuhaf gelecek, hatta tuhaf kokacaktır. Henüz eski sağlığına kavuşmuş değilsin. Birkaç gün daha bekleyip nasıl hissettiğine bakarız."

William çaresizlik içinde arkasına yaslandı.

Doktor çantasını kapattı. "Şimdi gidip anneni çağıralım. Senin için çok endişelendi." Ve apar topar dışarı çıktı.

William tam o esnada onu kurtaranın annesi değil de kuzeni olduğunu anımsadı. Hatta annesi onu iki gece ve neredeyse üç gün dağlarda tek başına bırakmıştı. İçindeki öfke ve kırgınlık kabarırken bir yandan da kendi kendine acıyordu ve sıcakla birlikte gördüğü serapların arasında dönüp dönüp yola bakarak boş yere bir arabanın gelmesini beklediğini anımsadı.

"Sonunda uyandın mı?" dedi annesi yapmacık bir neşeyle. "Bizi sahiden korkuttun."

Yanıt vermedi.

"Dr. Moffat iyileşeceğini söylüyor" diye devam etti. "Seni fazla zarar görmeden önce bulduk. Tek ihtiyacın olan biraz su ve yiyecek..."

Neşesi kayboldu ve William hâlâ ona bakmıyordu. *Biz*, diyordu. Ama aslında *biz* yoktu. Yalnızca kuzeni vardı.

Bu sessizliğine bir süre daha katlandı. Sonra aniden sinirlendi. "Orada tek başına ne yapıyordun Tanrı aşkına? Neden bana nereye gittiğini söylemedin?"

Bu sözlerdeki adaletsizlik William'ı çileden çıkardı. Asıl sinirlenmesi gereken kişi oydu, annesi değil. Fakat annesinin görüntüsü onu duraksattı. Bitkin görünüyordu, yatağının kenarında iki büklüm duruyordu. Saçları darmadağındı, gözleri kıpkırmızı ve şişkindi. Ve öfkesinin yalnızca bir maske olduğunu görebiliyordu. Altındaysa derin bir mutsuzluk yatıyordu. Fakat bu kez onu affedemezdi. Saatler boyunca o boş yola bakmak çok acı vericiydi.

Çatlak sesiyle onu suçladı. "Gelip beni alman gerekiyordu."

Maske çatlayarak dağıldı. Annesi hararetli bir şekilde başını iki yana sallıyordu. "Hayır, bu doğru değil. Amcan böyle söylemedi."

"Gelip beni göletten alman gerekiyordu."

"Hayır, hayır. Amcan gelmemi istemediğini söyledi. Kamp yapmaya gittiğini, yanında yiyecek ve su olduğunu. Seni kendi başına bırakmam gerektiğini söyledi. Öyle deliye dönmüştü ki, üstelik onu sinirlendirme gibi bir şansımın olmadığını biliyorsun. Başka çarem yoktu."

Aynı anda hem acınası hem de küstah görünüyordu. William bu durumun onun için nasıl olduğunu, kendini nasıl iki arada bir derede kalmış gibi hissetmiş olması gerektiğini hayal edebiliyordu. Ama onun annesiydi. Hiçbir şey oğlunu aramaya çıkmasına engel olmamalıydı. Ne amcası ne de başka bir şey.

Annesi uzanıp elini tuttu. "Aramaya çıktım. Bir kez. Dün akşamüzeri. Amcanın söylediklerine rağmen arabayla yol boyunca ilerledim. Ama orada yoktun."

William belirsizliklerin saldırısına uğramıştı. "Ben... Ben o sırada yolda değildim."

"Neden?" Annesi şaşkınlık içinde ona bakıyordu. "Ne yapıyordun?"

William başını iki yana salladı. Olanları ona anlatabilmesine imkân yoktu. Yeniden öfkelendi. Amcası yalan söylemişti. O hain yaşlı adam onu yabanda bile isteye tek başına bırakmıştı. William tepenin altındaki o nefret uyandıran deliği, çalılarla çöplerin ortasında parmaklarının arasından kayan kumları düşündü. Ve sonra, onu ters yüz eden elleri.

"Ruth ne zaman döndü?" diye sordu bunun gerçek olup olmadığını düşünürken.

"Dün gece." Annesi tedirginlik içinde elini geri çekti. "Duyar duymaz seni armaya çıktı. Ve sonra bu sabah."

William ona bakarken sorması gereken soru aralarındaki boşlukta asılı kaldı. Annesi artık iyice berbat bir durumdaydı, üzüntüden kahroluyordu. "Seni bulan ben olmalıydım. Bunu açıklayamam. Özür dilerim. Sadece ne yapmam gerektiğini bilemedim."

"Önemli değil" dedi William kuru bir sesle.

"Hayır, önemli. Yanılmışım." Utanç verici gerçek ilk kez tüm yapmacıklığından sıyrılarak ortaya dökülüyordu. "Burada yaptığım her şey yanlıştı."

William bir an için umutlandı. "Anne, kulağım ağrıyor. Sürekli."

Annesi şaşkına dönmüştü. "Kulağın mı?"

"Ve bir koku var."

"Ama antibiyotik kullandın."

"İşe yaramadı." Üzgün bir ifadeyle ona baktı. "Dr. Moffat, o iyi bir doktor mu?"

Annesi yanıt vermek için ağzını açıp hemen vazgeçti. Omuzları düştü. "Hayır, iyi olduğunu sanmıyorum."

"Gerçek bir doktora gidebilir miyim?"

"Hemen şimdi mi?" Düşünürken dudaklarını ısırdı, William onun yüz ifadesindeki kararsızlıktan nefret ediyordu. "Sadece... şey, belki birkaç gün sonra kendini daha iyi hissetmezsen. Kasabaya gideriz. Olur mu? Ama şimdi değil. Önce seni biraz temizlememiz gerek. Yoksa doktor her yanının neden yara bere içinde olduğunu merak edebilir... Anlıyor musun?"

William anlıyordu. Ve annesine karşı duyduğu son inanç kırıntılarını da yitirdi. Başını salladı ama aslında bu yalnızca annesinin ona yardım edemeyeceğini kendi kendine onaylamak içindi.

"Güzel." Belli belirsiz gülümsedi. "Noel'e yalnızca bir hafta kaldığını biliyorsun. Noel etrafı biraz neşelendirecektir. Gidip biraz alışveriş yapmam gerekecek."

Noel. William malikânede bu kavramı hayal dahi edemiyordu. Ama demek ki yıl sona eriyordu. Ve bundan yaklaşık beş ay kadar önce amcası yıl sonunda William ve annesinin orada kalıp kalmayacakları konusunda bir karara varacağını söylemişti. Ve tabii çiftliği kimin alacağı konusunda da. William bakışlarını tavana çevirdi. Yaşlı adamı orada üst katta beklerken hayal etti. Ve amcasının onu neden tepelerin ortasında tek başına acı çekmeye gönderdiğini anladı. Karardan önceki son test buydu.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu annesi.

William gözlerini kırpıştırdı. "Ruth hâlâ burada mı?"

Noel gülümseyişi yavaş yavaş silinirken başını aşağı yukarı salladı. "Amcanla kavga edip duruyor. Sanırım şu senin şapkanla ilgili. Anlamıyorum." Yorgun yüzünde sert bir ifade be-

lirmişti ve William gözlerinde o tanıdık korkuyu gördü. "Ne istediğini bilmiyorum. Neden bizi bir türlü rahat bırakamadığını bilmiyorum."

William yeniden uyandığında oda boştu. Bir süre öylece yatıp pencereye baktı. Hava kararıyordu ama yine de hâlâ aynı günü yaşıyorlardı. Daha bu sabah göletteydi. Şimdiyse bu mümkün değilmiş gibi geliyordu. En sonunda üzerindeki pikeyi atıp bacaklarını yataktan aşağıya sarkıttı. Başı dönmeye başladıysa da geçinceye kadar bekledi. Giyinip loş koridorlara çıktı. Etrafta kimse yoktu ve ön verandaya çıktı. Güneş batmıştı ama hâlâ boğucu bir sıcak vardı, gökyüzü bulutsuzdu ve ufuk duman rengi bir sisle kaplıydı. Hiçbir şey değişmemişti. Hatta daha kötüydü çünkü William artık gece olduğunda çiftliğin etrafında neler olduğunu biliyordu. Yer değiştirip duran gölgeleri, ayı ve sessiz bir şekilde öylece duran tepeleri anımsıyordu. Bunlar hiç aklından çıkmayacaktı. Üstelik ateşten gömleği henüz üzerindeydi çünkü William'ın neler gördüğünü ve neler öğrendiğini duymak için can atan amcası, er ya da geç onu üst kata çağıracaktı. Ama ne anlatabilirdi ki? O üç gün içinde sahiden ne keşfetmişti? Hiçbir şey. Yalnızca rüyalar ve sanrılar.

Sadece... bulduğu ve amcasının en ufak bir fikri dahi olmadığını bildiği bir şey *vardı*. Şans eseri bulduğu ve görünmez bir şeyin oradaki havayı dahi solunmaz kıldığı çorak bir arazi parçası. William o an bile ağustosböceklerinin sesini duyabiliyor ve kapıldığı dehşeti hissedebiliyordu. Orada bir şey vardı, toprağın soğuk ve eski bir sırrı; yüzü olmayan fakat ağaçlara, otlara dehşet verici bir anlam yükleyen bir güç. Ve bu, yüksek bir tepenin zirvesindeki uzun kayaların arasında herkesin görebileceği gibi ortalıkta olan bir güç değildi. Öylesine sıradan bir çevreye gizlenmişti ki doğru gözlerle bakmayanların görmesine imkân yoktu.

Amcası onu fark etmeden yanından geçip gitmişti. Ve her nedense bu durum William'ı her şeyden daha çok rahatsız edi-

yordu. Çünkü eğer amcası böyle bir yerin varlığından haberdar değilse –eğer daire şeklinde dizilmiş kayaların arasında kalan bir boşluk tarafından kandırıldıysa– yaşlı adam bu araziyle ilgili gerçekten ne biliyor olabilirdi? Ama yine de William'ın Kuran Çiftliği'ne dair inandığı her şey amcasının anlattıklarına dayanıyordu. Ovaları keşfeden insanlar, malikâneyi inşa edenler, sığır çobanları ve kâşifler... çiftliği böylesine değerli kılan işte bu hikâyelerdi.

Bunların tümü bir yalan mıydı? William'ın tepelerde karşılaştığı varlıklar, bunlar amcasının bahsettiklerinden çok farklıydı. Meczup ve var olmaması gereken şeylerdi. Bambaşka bir tarihçeye aittiler ancak Ruth'un anlatabileceği acımasız ve sert bir tarihçeye. Aklına üst kattaki yatak odasında bahşedeceği bu muazzam hediyeyi düşünen yaşlı adam geldi. Peki ama eğer Kuran Çiftliği şimdiye kadar William'a öğretilenden farklıysa, eğer asıl gerçek susuzluk ve kuraklık ve meczup hayaletlerse Ruth haklı demekti ve miras aslında bir hediye değildi. Bir yüktü.

Başını kaldırdı. Zamandan bağımsız bu dev malikâne hemen arkasında onu bekliyordu. Günün pencerelerden yansıyan son ışıltısı içeriyi görmesine engel oluyor ve William binanın terk edilmiş olduğunu hayal edebiliyordu. Amcasının öldüğünü ve onun yerini kimsenin almadığını ve yirmi yıl içinde malikânenin unutularak kaderine terk edildiğini. Odalar bomboştu. Duvarlar küfle kaplıydı. Vandallar pencereleri kırmıştı. Çatı çökmüş, bir zamanlar üst katın bulunduğu boşluğu yeşil şeyler kaplamıştı. Oradan geçenler başlarını iki yana sallayarak, çok uzun zaman önce orada tek başına yaşayan yaşlı adamın ve malikânenin ondan da öncesine dayanan geçmişindeki tüm o yüce insanların, hepsinin gelip geçtiğini düşünüyordu. Ve binayı çevrelen toprak, devasa bir çiftliğin kalıntıları en sonunda parsellere ayrılarak ona buna satılmış ya da öylece kaderine terk edilmişti.

William isterse bunlar olabilirdi.

Ve çok yakında bir karar vermesi gerekecekti.

Dönüp ovalara baktı. Artık hava neredeyse kararmıştı, yaklaşan gecenin puslu örtüsü beliriyordu. Tepenin aşağılarından ıslık çalan bir adamın sesi geliyordu. Çok geçmeden çiftlik müdürü Bay Drury kulübelerin yanından çıkıverdi. Ön kapıdan geçip neşeli bir şekilde elini kaldırdı.

"Haberleri duydun mu?" diye seslendi.

Yanıt beklemeden malikânenin arkasında gözden kayboldu. Islık sesi yavaş yavaş uzaklaştı ve gecenin sessizliği William'ın üzerine çullandı.

Ne haberi?

İçeri girdi. Annesi odalarında değildi fakat televizyon açıktı ve titreyen ekran loş odada parlıyordu. William ekranda uydudan çekilmiş bir Avustralya haritası gördü. Hava durumu başlamıştı. Sonra aniden televizyonun önüne diz çöküp bakakaldı. Çünkü kıtanın kuzeybatı ucu bir bulut yığınının, okyanusun derinliklerinden beslenen dev, beyaz bir girdabın altında gözden kaybolmuştu. William ekrana bakarken harita değişince bulutların yerini yer yer yoğun yeşil ve turuncu vuruşlarıyla kaplı koyu mavi bir desen aldı. Bu renkli örtü hızlandırılmış bir şekilde kıtanın güneydoğusuna doğru ilerliyordu. Hava durumu spikeri heyecanlı heyecanlı konuşuyordu fakat William'ın dinlemesine gerek yoktu. Yeşil ve turuncuyla bezeli bu maviliğin ne anlama geldiğini biliyordu.

Yağmurlar kesildi evlat, demişti gördüğü sanrılar. *Nehirler kurudu.*

Ama şimdi yağmur geliyordu.

41

O gece William'ın gözüne uyku girmedi ve yatağında sıkıntı içinde saatlerce bir o yana bir bu yana dönüp durdu. Tüm bedeni ağrıyordu ve ne zaman gözlerini kapasa hava durumu haritasındaki canlı renkleri görüyordu. Bu görüntü onu neden böylesine rahatsız etmişti? Yağmur iyi bir şeydi, çiftliğin buna ihtiyacı olduğunu biliyordu. Ama yine de en sonunda uykuya dalabildiğinde aynı renkler onu rüyasında da rahat bırakmadı. Ertesi sabah uyandığında neredeyse yağmurun çatıya vurmaya başlamış olacağı korkusuna kapılmıştı. Fakat acı içinde yataktan çıkıp verandadan dışarı baktığında havanın hâlâ sıcak ve kurak olduğunu gördü. Ufukta da herhangi bir değişiklik olacağına dair iz yoktu.

Fakat William'ın huzursuzluğu da hastalığı da geçmedi. Kahvaltı edecek kadar iştahı yoktu ve bütün sabahı düşük bir ateşle televizyonun önünde yatarak geçirdi. Ara ara midesi bulanıyor ve sonra geçiyordu. Annesi Noel alışverişi yapmak üzere Powell'a gitmeye hazırlanıyordu.

"Süsleme alacağım" dedi bakışlarıyla yalanladığı yorgun bir gülümsemeyle. "Ve ufak bir ağaç. Malikânenin tümünü süsleyemeyiz ama en azından burayı daha güzel bir hale getirebiliriz."

William doğru dürüst dinlemeden başını aşağı yukarı salladı.

"Will..." dedi annesi çaresizce fakat sonra vazgeçip çantası elinde odadan çıktı.

Öğlen olduğunda televizyonda yine hava durumu başladı. Uydudan çekilmiş görüntüde bulut örtüsünün harita boyunca ağır ağır ilerlediği görülebiliyordu. Hâlâ mavi, yeşil ve turuncudan oluşan hareketli bir kütleydi ve en uç kısmı neredeyse Queensland'in batı sınırına ulaşmak üzereydi... ama yine de orası yüzlerce kilometre ötedeydi. Bulut yığını beklenenden çok daha yavaş ilerliyordu. "Bizi Queensland'den izleyenler için" dedi hava durumu sunucusu, "akşam geç vakit ya da belki yarın, günün erken saatlerinde."

William gözlerini kapatıp bahçedeki su birikintileriyle borulardan akan su sesini hayal etmeye çalıştı. Bunu yapamadı. Aksine, tepelerde gördüğü sanrıların saldırısına uğruyordu. Yağmurdan değil de kuraklıktan ve kuruyan nehirlerden bahsetmişlerdi. Sözleri daha ziyade bir uyarıyı andırıyordu, sanki kuraklığın ortaya çıkardığı ve acilen bulmasını istedikleri bir şey vardı. *Mağaralar güneşe açıldı.* Ve yine de William hiçbir şey bulamamıştı. Tabii gözden kaçırdığı bir şey olmadıysa. Ya da gördüğü fakat anlayamadığı bir şey...

"Amcan seni görmek istiyor."

William gözlerini açtı. Bayan Griffith oturma odasının kapısında duruyordu. Yattığı yerden doğrulurken başı döndü. Kâhya asla odalarına gelmezdi.

"Yukarıda" dedi. "Şimdi."

Çağrı gelmişti.

William umutsuzca baktı. Yaşlı adamı tatmin etmek için ne söyleyebileceğine yahut bunu yapmak isteyip istemediğine dair hâlâ en ufak bir fikri yoktu. Aklı pek çok konuda karmakarışıktı. Ama bu çağrı reddedilemezdi. Kalkıp koridorlar boyunca Bayan Griffith'in peşi sıra yürürken gözleri kadının kambur omuzlarındaydı. En azından artık *onu* biraz olsun anlıyordu. Onu bu hale getiren şey malikâne ve çiftlikti. Onların çekiciliği beynini kemirip duruyordu. William aynı şeyin kendi başına geldiğini de hissetmişti, üstelik bunu bir ömür boyu değil, yalnızca birkaç ay boyunca yaşamıştı.

Merdivenlere ulaştıklarında koridorun sonundaki ofise açılan kapı aralanıp Ruth görününce William duraksadı. Ağzında bir kalem, elindeyse bir tomar kağıt vardı ve kır saçlı başını öne eğmiş okuyordu. Başını kaldırınca onları gördü.

"Will" dedi şaşkın bir ses tonuyla.

William onu tamamen unutmuştu.

Endişeli bir yüz ifadesiyle koridor boyunca onlara doğru ilerledi. "Yataktan çıkman doğru mu?"

"Ben iyiyim" dedi. Fakat karşısında onu görmek dengesini yitirmesine sebep olmuştu. Hayatını kurtardığı için Ruth'a teşekkür etme fırsatı dahi bulamadığını fark etti.

"İyi görünmüyorsun." Hoşnutsuz bir ifadeyle Bayan Griffith'e baktı.

Kâhya da bu bakışa karşılık verdi. "Amcası onu görmek istiyor."

Ruth onu duymazdan geldi. William'ın yanına çömeldi. "Söylediği hiçbir şeyi yapmak zorunda olmadığını biliyorsun değil mi? Bu yaptıklarından sonra."

"O... Ben kaybolmamalıydım."

"Neyin olmaması *gerektiği* önemli değil." William başını çevirmek zorunda kalıncaya dek yüzüne baktı. "Tamam" dedi kararını vererek. "Ama ben de seninle geleceğim."

William başını kaldırıp kâhyaya baktı. Kadının bakışları kız ve yeğen arasında gidip geliyordu. "Beni ilgilendirmez" diyerek odasına yöneldi.

Ruth başını iki yana sallayarak arkasından baktı. "Hadi."

Fakat William'ı üst kata çıkarmak yerine koridor boyunca ilerletti. William kendini akıntıya kapılmış gibi hissediyordu. Amcası onu bekliyordu fakat kuzeni araya girmiş ve günün akışı değişmişti.

"Beni bulduğun için teşekkürler" diye mırıldandı.

Elini salladı. "Seni suçlamıyorum. Seni oraya tek başına gönderdiği için babamı suçluyorum. Ve gitmene izin verdiği için anneni."

"Başka çaresi yoktu" diye araya girdi William. "Ne söylerse yapmak zorunda."

"Peki orada daha ne kadar kalmana izin verecekti? Bir hafta? Bir ay?"

Ofise varmışlardı. Her zamankinden çok daha dağınıktı. William, Ruth'un çekmeceleri ve dolapları karıştırdığını görebiliyordu. Odanın her yanı sararmaya yüz tutmuş kağıt ve haritalarla kaplıydı. Sandalyelerden birinin üzerinde oturabilmesi için yer açtıktan sonra masanın arkasına geçip oturdu.

"Dağınıklık için üzgünüm. Emin olmam gereken bazı şeyler vardı ve fazla vaktim yoktu." Duraksadı. "Televizyondaki haberleri gördün mü?"

"Yağmurla ilgili olanı mı?"

"Hayır, yağmuru değil, Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası'yla ilgili olanı. Hatırladın mı? Senato'daki görüşmeler sona ermek üzere. Meclis yarın Noel tatiline gireceğinden oylama bu akşam yapılacak. Azınlık partileri son çare olarak bazı yasa değişiklikleri yapıyorlar. Başa baş gidiyor. Sonuç gerçekten de birkaç oy farkla belirlenecek."

William buna şaşırmamıştı. Ne önemi vardı ki? Amcası ona Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası yürürlüğe girse de girmese

de çiftliğin güvende olduğunu söylemişti. Fakat Ruth ona bastırmakta güçlük çektiği bir heyecanla bakıyordu.

"İnan bana Will, eğer bu kanun yürürlüğe girerse burada hiçbir şey eskisi gibi olmayacak."

William şaşkınlık içinde kaşlarını çattı. "Neden?"

"Bazı bilgiler açığa çıktı da ondan. Brisbane'de araştırma yapıyordum. Ve sonra buraya gelirken Cherbourg'e uğradım."

William ona boş boş baktı.

Ruth gülümsedi. "Dağın öte tarafında, buraya birkaç saat uzaklıkta ufak bir kasaba. Eskiden Aborjin arazisiydi. Bugünlerde orada kendi kendini yöneten bir siyahi topluluk yaşıyor. Sana daha önce bahsetmiştim, hatırladın mı? Kuran Çiftliği'nde kalan son insanların 1911 yılında gönderildikleri yer."

William bir anda dengelerin kaymaya başladığını hissetti.

"Uğramak için tuhaf bir yer; kuş uçmaz, kervan geçmez bir yerde ve ayrılmış arazi olarak kullanıldığı zaman beyazları dışarıda, siyahlarıysa içeride tutmak için kapalı tutulan kapılar hâlâ orada. Fakat bunu saymazsan oldukça hoş bir yer. Artık kültürel bir merkezi var. İşte ben de soruşturmaya orada başladım. Kasabada yaşayanların arasında soy ağacını Kuran Çiftliği'ne kadar götürebilecek kimse olup olmadığını öğrenmek istiyordum. Konuştuğum herkes durumdan şüphelendi. Ben kimdim ve bunları neden öğrenmek istiyordum? Görünüşe bakılırsa son zamanlarda oraya çeşit çeşit insan gelip kökenleri hakkında sorular soruyormuş. Toprak hakkı talep edileceğinden endişe duyan beyazlar."

Gülümsemesi keskinleşti.

"Cherbourg'deki halk bir toprak hakkı iddiasını *engellemeye* çalıştığımdan şüphe ediyordu. Bu durumu açıklığa kavuşturduktan sonra çok daha yardımcı oldular. Ama yine de aradığım yanıtları bulmam kolay olmadı. Ne de olsa Queensland civarındaki çoğu aile orada toplanmıştı ve bugüne kadar tüm aileler birbirine karışmıştı. Ama soruşturmaya devam ettim ve en sonunda yaşlı bir kadın getirdiler ve evet, Kuran Çiftliği'nin eski

günlerine dair bir şeyler hatırladığını söyledi. Üstüne üstlük yardımcı olabilecek başka insanların da adlarını verdi."

William tüm bunları gitgide artan bir belirsizlik hissiyle dinledi. "Buradan mı geliyormuş?"

"Sadece o değil. Sonunda toplam altı ya da yedi kadın oldular. Tabii hiçbiri çiftlikte büyümemişti. Ne de olsa seksen yıldan fazla zaman geçmiş. Ama anneleri ya da anneanneleri burada yaşamışlar ve anlattıkları hikâyeler nesilden nesle aktarılmış. Ne tür hikâyeler olduğunu öğrenmek istedim. Ama bunun üzerine hepsi sessizleşip yine temkinli bir havaya büründüler. Neden soruyordum? Bana neydi? Beni ilgilendirmeyen detaylara burnumu soktuğumu düşünüyorlardı. Ama burnumu sokmuyordum, Will. Bu en az onlar kadar *beni de* ilgilendiriyor. Ve işte kanıtı burada."

Sandalyesinin yanından bir şey alıp masaya bıraktı.

"Şapkam" dedi William şaşkınlık içinde.

Ruth'un yüzündeki gülümseme silinmişti. "Senin değil. Dedeme aitti."

"Biliyorum" dedi. "Ama John amca onu takabileceğimi söylemişti."

"Evet. Hatta bana ne demiştin, bunun bir asker şapkası olduğunu sanmıştın, değil mi?"

"Aslında öyle olmadığını biliyordum."

William rozeti görebilsin diye şapkayı havaya kaldırmıştı. "Harfleri görebiliyor musun? QAP? Haklıydım, Queensland Atlı Polisi'nin kısaltmasıymış. Bunun üzerine kayıtları inceledim. Oldukça baştan savmalar ama evet, Daniel McIvor ismi geçiyor. Teşkilata 1888 yılında çok genç bir yaşta katılmış. Yedi yıl görev yaptıktan sonra da ayrılmış. Hepsi bu. Abartılacak bir durum yok. Tabii sıradan bir atlı polis olmaması dışında. Özel bir müfrezeye mensupmuş." Şapkayı yana koydu. "Onlara *Yerli* Queensland Atlı Polisi deniyormuş. Ve bu şapka nadir bir parça. Bir tane bile eksiksiz müfreze üniforması yok. Polis Müzesi'nde bile."

William kaşlarını çattı. Dedesinin polis olduğunu zaten biliyordu. Ne tür bir polis olduğunun ne önemi vardı?

Ruth boyalı duvarlara bakıyordu.

"Anlaman gerek Will, Queensland yerleşiminin tarihi Yeni Güney Galler ya da Victoria gibi eyaletlerinkinden biraz farklıydı. Farklılıklardan biri de Queensland'de güneye kıyasla daha fazla sayıda Aborjin olmasıydı, bu yüzden de beyazlar buraya gelip yerleşmeye çalıştıklarında daha fazla sorunla karşılaştılar. Kabileler saldırgandı ve öylece durup arazilerinin ellerinden alınmasına izin vermeyeceklerdi. Issız bölgelerde çok sayıda beyazı öldürdüler. Hatta özellikle kuzey ve batıda zaman zaman durum öyle kötü bir hal aldı ki beyaz halkın bir kısmı paniğe kapılıp kaçtı. Hükümet bir şey yapmaları gerektiğine karar vererek özel bir müfreze oluşturdu. Yerli Polisi. En kalabalık oldukları dönemde sayıları yüzden biraz fazlaydı. O günler için epey kalabalık bir güç. Ve görevleri Aborjinlerin beyaz yerleşimcileri rahatsız etmelerine engel olmaktı. Emirleri sorun çıkaran siyahları "dağıtmaktı". Ve "dağıtmak" derken kast edilenin ne olduğunu kimse asla tam olarak tanımlamadı."

William da duvarlara, eski İngiltere'nin solmuş resimlerine göz gezdirdikten sonra bakışlarını koyun sürülerinin peşinden giden hayaletleri andıran Avustralyalı atlılara çevirdi.

"Bu kelime bir arada olan kimseleri, şeyleri birbirinden uzaklaştırmak, ayırmak ya da kurulu bir düzeni bozmak anlamına geliyor. Ve Yerli Polisi işte tam da bunu yapıyordu. Siyahları kovalıyor ya da tutukluyordu. Kimi zamansa onları toplu halde vuruyordu. Bunun ne sıklıkla yapıldığını tam olarak bilen yok çünkü Yerli Polisi hiçbir şekilde resmi kayıt tutmuyordu. Eski raporlarda yalnızca üstü kapalı ifadeler var. 'Şu şu kabileyi dağıttık' gibi. Bu yüzlerce, hatta bazen binlerce ölü anlamına gelebilir. Ama Yerli Polisi, Queensland'i baştan aşağı dolaşıyor ve daha o zamanlarda bile beyazları da rahatsız ediyorlardı. Şikâyetler ve soruşturmalar oldu. Ama bunlar ölümlerin önüne geçemedi."

Ve William en sonunda kaçınılmaz bir şekilde duvardaki resmin bir köşesinde, kara yüzlerin bir araya toplandığı yere baktı. Beyazlara pusu mu kuruyorlar yoksa korku içinde saklanıyorlar mı diye hep merak etmişti. Ve şimdi daha dikkatlice baktığında, atlıların ellerindeki tüfek miydi?

Ruth duygusuz bir ses tonuyla devam etti. "Dedem de onlardan biriydi. Geçimini siyahları katlederek sağlıyordu ve çalışırken bu şapkayı takıyordu. Bu bir rütbeli polis şapkasıydı. Yerli Polisi'nde yalnızca rütbeliler beyazdı. Diğer atlı polislerin tamamı eğitimden geçirilip silah verilen Yeni Güney Galler ve Victoria'lı Aborjinlerdi. Siyahları avlayıp öldürmek için diğer siyahlardan daha iyi bir seçenek olabilir mi?"

Belermiş gözler ve parıldayan dişler duvarlardan onlara bakıyordu.

"Burada da böyle mi oldu?" diye sordu William usulca.

Ruth garip bir şekilde güldü. Ardından başını iki yana salladı. "Yerli Polisi *resmi* anlamda Kuran Çiftliği'yle hiç ilgilenmedi. İlk müfreze 1860 yılına doğru oluşturuldu. O zaman artık Darling Downs'ta böyle bir ihtiyaç kalmamıştı. Asıl sorun daha ötede, sınır bölgesindeydi. Anlayabildiğim kadarıyla dedem çoğunlukla kuzeyde, yani siyahların 1890'lı yıllara kadar sorun çıkardığı bölgede görev yapmış. Ama sonrasında Yerli Polisi dağıtılmış ve o da işsiz kalmış."

Bakışlarını William'a çevirdi.

"Ama silahını bırakmamış. Burada çalışırken yanında taşıyordu. Ve gördüğün gibi şapkayı da bırakmamış. Bunu tam olarak anlamadığını biliyorum Will fakat babam seni Avustralyalıların SS subayı muadilleri gibi giydirmiş."

William şapkayı inceledi. Hayır, onu anlamıyordu ama şapka artık gözüne daha koyu ve daha ağır geliyordu. Yine de başına taktığında hissettiklerini, rozetin tatlı ağırlığını anımsıyordu. Ve Birlik'teki adamları anımsadı, Terry ve Henry ve ona gülüp selam vererek Albay Bill demelerini. Bunun eğlence için olduğunu düşünmüşlerdi.

Fakat sonra bir başka şey daha anımsadı: geceye, cırlayan ağustosböceklerine ve gözlerini belerten şekilsiz bir yaratığa dair bir anı. *Sende işaret var evlat*. Evet... bunu tepede dolaştığı süre boyunca başından çıkarmamıştı. O katil görünüşlü çoban bunu tanıyıp uzaklaşmıştı. Kâşif, otoritesini selamlamıştı. Ve *bunyip* ona kadim bir düşmanlıkla yaklaşmıştı. Ama neden? Yerli Polisi hiç çiftlikte bulunmamıştı, kuzeni orada bulunmadıklarından daha yeni bahsetmişti. Dedesi zenci polisleriyle her ne yaptıysa buradan kilometrelerce ötede, eyaletin bir başka bölgesinde yapmıştı.

Ruth belgelerini topluyordu.

"İşte Cherbourg'deki o kadınlara şöyle dedim, 'Bunun beni ilgilendirdiğine emin olabilirsiniz. Dedem ortalığa çıkmış, Aborjin kanında yüzüyordu.' Bu onları etkiledi. Fakat onlara dedemle ilgili en kötü şeyden bahsetmedim. Bunu henüz sana da söylemedim. Amcana saklıyorum. Bunu ilk önce duyması gereken kişi o."

William şüphe içinde ona baktı.

"Hâlâ yukarı çıkıp onu görmek istiyor musun?" diye sordu.

William bilmiyordu. Yine başının döndüğünü ve tepelerdeyken yaşadığı rüyalar alemine doğru sürüklendiğini hissetti. Gördükleri ve duydukları, tüm o mesajlar, uyarılar, şapka, yaklaşan yağmur; bunların tümü bir şekilde bağlantılıydı. Ve yanıt şaşkınlık verecek kadar yakındaydı.

Kuzeni elini uzattı. "Hadi o zaman. Yukarı çıkalım."

42

John McIvor beyaz odada yeğenini beklerken bir yandan da hezeyana kapılmamak için savaşıyordu.

Ateşler içinde yanan bedeni odadaki sıcağa ayna tutuyor gibiydi ve yaşlı adam ikinci kez tekleyen kalbinin göğsünde hızlı bir şekilde çarptığını hissedebiliyordu. Yetmiş dokuz yaşındaydı ve muhtemelen ölüyordu. Zihni değil, zihni şimdiye kadar hiç olmadığı bir şekilde capcanlıydı. Ah... ama bedeni...

Acı aniden bastırınca yattığı yerde kan ter içinde kollarıyla bacaklarını kıpırdatmaya çalıştı.

Çok zayıftı. Şu son aylarda bebek gibi beslenip bakılmanın verdiği onur kırıklığından nefret ediyordu. Hele hele ona bakan kişi oğlanın işe yaramaz annesiyken. Hatta etrafı istemedi-

ği kadınlarla çevriliydi. Veronica ve yaşlı kâhya, her ikisi de cesedini didiklemek için fırsat kollayan akbabalardan farksızdı. Fakat içlerinde en kötüsü kızıydı, yani o zehirli çocuk. Keşke yatağından kalkıp onu fiziksel olarak kovabilse. Hepsini kovabilse.

Yattığı yerde homurdanarak başını çevirdi.

Ve şaşkınlık verici bir an için sanki babası da o an yanındaymış gibi geldi. Sert, sessiz, dev gibi bir adam, silahı belinde ve üniforması üzerinde.

Bu aynı zamanda Ruth'un da hatasıydı. William'ın şapkasıyla ilgili kopan şu yaygara. Hatta bir bakıma William'ın tek başına dışarı gönderilmesinden daha çok şapkaya öfkelenmişe benziyordu. Ama yine de inkâr etmek mümkün değildi, kızının yaşadığı bilgilenme tatsız bir sürpriz olmuştu. John babasının polislik kariyerine dair detaylardan habersizdi, o ana dek.

"Bana söylemedin" diye söylendi boş odaya.

Ve o an John içten içe korkuya kapıldığını hissetti. Yerli Polisi, babasına yıllar boyunca yapıştırılan yafta bu muydu?

Bu şüpheyi zihninden uzaklaştırdı. Tabii ki de hayır. Yerli Polisi'ne hizmet etmenin utanılacak bir yanı yoktu. Yapılması gereken bir görevi yerine getirmişlerdi, hepsi bu. Kızı Avustralya'yı ellerini kollarını sallaya sallaya kolayca ele geçirdiklerini mi sanıyordu? Hayır, uğruna savaş verilmişti, tıpkı dünyanın her yerinde kazanılan topraklar gibi. Günün sonunda savaş ve barış ilanları hiçbir anlam ifade etmiyordu. Geriye yalnızca işgal etmenin gerçekliği kalıyordu ve bu da acımasız bir olaydı.

"Beyazlar da ölüyordu, unutma" diye mırıldandı.

Ve babası da bunun bir parçası olduysa ne olmuş yani? Bu durum adamı bir katil ya da canavar yapmıyordu. Tarih okunmayı bekliyordu: hayatlar kurtarılmıştı, yerleşimcilerin güvenliği sağlanmıştı. O halde William'ın taktığı şapkanın nereden geldiğinin ne önemi vardı? Bunun oğlana herhangi bir zararı

olamazdı. Eski polis rozetinde gizlenen kötü bir cin falan yoktu.

Fakat kızının onunla işi henüz bitmemişti, bunu biliyordu. Alt kattaki ofisinde belgelerini karıştırıyor, hiç şüphe yok ki çiftliğin kiralanmasıyla ilgili birtakım detaylar arıyordu. İstediği kadar arasın. Önemli olan tek belge vasiyetiydi ve o da ofisinde değil, yatak odasında, hemen başucundaki dolaptaydı. Titreyen parmaklarını daktilo tuşlarının üzerinde gezdirerek vasiyetnamesini daha dün temize çekmişti. Ve orada ne Ruth'a ne de diğer iki kadına yer vardı. Malvarlığına zorla el koymak için istedikleri kadar düşünüp plan yapsınlar. Sonunda hüsrana uğrayacaklardı.

Aklına gelen anılar yüzünden öfke içinde gülümserken, "Oğlan artık benim" dedi boş odaya.

Doğru, başlangıçta William'dan şüphe etmişti.

Babasının öldüğü gün onu etrafta üzgün üzgün dolaşırken ilk kez gördüğü ânı hatırladı (Biçerdöverin yanması da ne şans ama). O an pek gelecek vaat etmiyordu ama John inat etti. Ve mitingin yapıldığı o korkunç gecede William, yaptığı seçimin doğru olduğunu kanıtladı. Çünkü onu oğlan da görmüştü! Gerçekten değil tabii, çocuksu hayal gücü o görüntüyü bir rüyadan anımsıyor olsa gerekti. Fakat bu *aynı* rüyaydı, John'un rüyası ve asıl önemli olan da buydu.

O da sessizce bekledi.

"Evet" diye devam etti, "ama emin olmalıydım."

Ve eğer oğlan Kuran Çiftliği'ni istiyorsa yanıtı kendi başına bulmalıydı. Mülkiyet paylaşılamazdı. Ne gücü ne de ağırlığı. Bu sorumluluk, toprağın tanık olduğu onca tarih, burada daha önce yaşayıp ölenlerin tümünün ağırlığı ezici olabilirdi. Ama William çiftliği doğru dürüst *tanımıyordu* bile, onu ne koklamış ne dokunmuş ne de kemiklerinin korkunç yaşlılığını hissetmişti. John, oğlanı tek başına tepelere göndermek için ne söylediğini hatırlamıyordu, yalnızca William'ın gitmesi gerektiğini biliyordu.

Ve annesinin onu almasıyla ilgili hiçbir şey konuşulmamıştı. Çocuk korkuyordu ve hükmetmeyi öğrenmesi gereken şey de işte bu korkuydu. Orada kendi başının çaresine bakması ve eve dönüş yolunu bulması gerekiyordu. Veronica'nın çılgına dönmesinin yahut Ruth'un araya girmesinin önemi yoktu. Kadınlar önemli değildi, onlar asla gerçeği anlayamayacaklardı. John mülkiyetin belki de erkeklere özgü bir endişe olduğunu düşünüyordu. Oğlanın hayatta kalacağını en başından beri biliyordu. Eğer bunu hak ediyorsa. Öyle değilse zaten bunun çok geç olmadan ortaya çıkması daha iyi olurdu.

"Göletin kurumuş olması benim suçum değil" diye yakındı.

Her neyse, olan olmuştu. William görüp öğrendiklerini rapor ettikten sonra konu kapatılacak ve kimsenin yapacak bir şeyi kalmayacaktı; ne Ruth'un ne Veronica'nın ne de Bayan Griffith'in. John vârisini bulmuş olacaktı.

Ve bunda yanlış bir şey yoktu! Gözlerini her kapayışında bir kez daha haklı çıkıyordu. Uyanıkken zihninde tilkiler dolaşıp duruyordu fakat William'ı tepelere gönderdiğinden beri huzur içinde uyumaya başlamıştı. Geçmiş artık rüyalarında ona musallat olmuyordu. Artık malikâneyi çocukluğundaki haliyle, her yanı ışıklar ve gösterişli kalabalıklarla çevrili olarak görmüyor, Elizabeth White'ın soğuk, alaycı ve erişilmez hayaletiyle yüzleşmiyordu. Artık ne dağlarda geçirdiği günlerle ne de o karanlık ormanlarla çıplaklaşmaya yüz tutan zirvelerle ilgili rüyalar görüyordu. Artık rüyalarında ne Dudley'in o üzgün yüzünü ne de ağlayan bir kızın üzerine çırılçıplak uzanmış o iğrenç görüntüsünü görüyordu. Artık rüyalarında ne Harriet ne de kayalıklarla suyun arasında paylaştıkları o tek mükemmel ânı görüyordu.

En önemlisi de artık kâbus görmüyordu. Yanarken bir yandan sabırlı bir şekilde bekleyen o tanıdık silueti artık görmüyordu. Bu belki Oliver Fisher'dı, belki de değildi, John bu soru üzerinde kafa yormaktan yıllar önce vazgeçmişti. Fakat Oliver'ın öldüğü günden bu yana John amaçlarına ulaşmak

için ödemesi gereken bir bedel olması gerektiğinin farkındaydı. Dostları, ailesi, eşi ve kızı; hepsinden vazgeçmişti. Ve kâbusun asıl işaret ettiği şeyin de bu olduğuna inanmaya başlamıştı. Yanan adam ona kaybettiği şeyleri hatırlatan ve yaptıkları için onu suçlayan bir işaretti.

Fakat artık ortadan kaybolmuştu ve John bunun sebebini biliyordu. O artık William'a musallat olmuştu. Oğlan her şeyden habersiz bir şekilde bu yükü sırtlanmıştı ve John en sonunda özgürdü. Artık hiç rüya görmüyordu, sanki geçmişi yahut anıları hiç olmamıştı. Uykusunda yalnızca bomboş ve sessiz bir yer, zihnini rahatlatan bir karanlık vardı. John gözlerini kırpıştırıp bakışlarını odada dolaştırdı.

Orada kimse yoktu.

Hemen yanındaki radyo ülkeyi kasıp kavuran yağmur ve Senato'daki hummalı tartışmanın haberlerini fısıldıyordu. Dünya dönmeye devam ediyordu ve şimdi Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası verilmesi gereken son bir karar olarak önlerinde duruyordu. Hâlâ umursuyor muydu? Hayır... Birlik ve kayaların etrafında dans eden beyaz cüppelerle birlikte her şey yok olmuştu. Yine de oylama yaklaşıyordu ve eğer bu yeni kanun yürürlüğe girecek olursa William'ın bu âna yanı başında tanık olması daha uygundu. *Gördün mü*, diyecekti yeğenine, *ben sana bu mülkü veriyorum ama onlar hemen geri almaya başlıyorlar. Belki bu yasayla değil de bir sonrakiyle ve daha sonra geleceklerle.* Daha miras onun olmadan oğlan kendisine ihanet ettiğinin farkına varacak ve böylelikle ömür boyu sürecek bir nefretin tohumları ekilecekti.

Haklı olarak.

John McIvor gülümsedi. Radyonun düğmesini çevirip parmaklarını serbest bıraktı.

Oğlanı tutan neydi?

43

William ve Ruth odaya girdiklerinde yaşlı adamı uyurken buldular.

Kolu başucundaki masaya düşmüştü, parmaklarıysa radyonun düğmesinin üzerindeydi. Radyodan bir hışırtı yayılıyordu ve çok uzaktaki yangınlarla dumanı anımsatan cart bir kırmızı ışığın kapladığı odada bunaltıcı bir sıcak vardı; fakat William'a göre amcası derin, tatlı bir rüyaya kapılıp başını geriye yaslamış huzurlu bir uykuya dalmış gibi görünüyordu.

Peki ama rüyasında ne görüyordu?

William nedensiz yere titredi.

Ruth radyoyu kapatınca yaşlı adamın gözleri titreyerek açıldı. Tasvip etmeyen bir ifadeyle kızına baktı.

"Seni çağırmamıştım."

"Biliyorum."

İkisi bir süre birbirlerine baktılar, kız tepeden, soğuk ve acımasız; babaysa yataktan zayıf ve hastalıklı bir ifadeyle bakıyordu fakat yine de öfkeyle yanıp tutuştuğu belliydi. Aralarında gerçek bir benzerlik var mı, diye düşündü William? Hayır... yine de muhtemelen tam olarak yabancı sayılmazlardı. Görünmeyen binlerce bağla bağlıydılar ve nefret de bunlardan biriydi. Yabancılar birbirlerine bu şekilde bakmazdı, çok daha yakın ve aileye özgü bir şey vardı. Böylesi bir nefretin yalnızca ailelerde, ebeveynlerle çocukları arasında mümkün olabileceğini fark etti.

Amcası belli belirsiz bir hareketle omuz silkti. Bakışlarını kızından William'a çevirdi ve öfkesi yerini yavaşça bir gülümsemeye bıraktı. "Eh. Demek geri gelebildin."

"Onu neredeyse öldürüyordun," dedi Ruth.

"Saçmalık." Yaşlı adam bakışlarını yeğeninden ayırmadı. "Bildiğini sandığı şeylerin yarısını dahi bilmiyor. Oraya giden sensin Will. Sen ve ben, ikimiz."

Ve William bir kez daha amcasının zihninin o coşkun dokunuşunu, deliliğini hissetti ve zaten sallantıda olan kontrolünü kaybetmesinin ne denli kolay olabileceğini fark etti.

"Görmen gerekeni gördün mü?"

"Evet" dedi yalan mı doğru mu olduğunu bilmeden.

Amcasının titrek eli başucundaki masadan William'ın omzuna uzandı. "Biliyordum." Ve sımsıcak parmaklarıyla omzunu sıktı. "Bunu söylemiştim. O kanı taşıyorsun."

Kızı küçümser bir ses tonuyla homurdandı. "Bu çocuğun zihnini bulandırmak için yapmayacağın şey yok mu?" Masanın kenarına oturdu. "Ona şapkadan bahsettim."

"Dedesinin o" dedi yaşlı adam sakin bir tavırla. "Bilmesi gereken tek şey bu."

Ruth sertçe başını kaldırdı. "*Onun* dedesinin değil. *Benim* dedemin."

Yaşlı adam gözlerini kırpıştırdı. "Git buradan. Will'le benim konuşmamız gerek."

Fakat Ruth herhangi bir yere gitmiyordu. "Bunları sana getirdim" diyerek elindeki kağıtları masanın üzerine yaydı.

"Ya, neymiş bunlar?"

"Fotokopiler. Brisbane'de çektirdim. Mülk transferlerine dair kayıtları inceliyordum. İşin asıl zor kısmı, çiftliği uzun süreli kira anlaşmasından çıkarıp daimi kiralığa çevirmek için White ailesiyle hükümet arasında tam olarak ne tür bir anlaşma yapıldığını bulmaktı. Resmi kayıtlar muğlak, bu da başlı başına ilgi çekici bir durum. Ben de bu konuda kim bilgi sahibi olabilir diye bir düşündüm?"

Yaşlı adam alaycı bir tavırla gülümsedi. "Kimse."

"Öyle mi? Peki ya White ailesi mensupları?"

"White ailesinin tamamı öldü."

"Elizabeth ölmedi."

Odadaki varlığı unutulan William başının dönmesi üzerine gerileyip eliyle duvara yaslandı. Amcasının tuhaf bir sakinliğe büründüğünü fark etti.

"Yaşlı olmasına yaşlı" diye devam etti Ruth, "seksenlerinde ama yeterince sağlıklı. Brisbane'de yaşıyor. Onu görmeye gittim. Numarasını da fihristte buldum."

İskeletlerinkini andıran bir sırıtış belirdi. "Peki malikânenin şimdiki sahibi kim, biliyor mu?"

"Bilmiyordu. Ama ona ben söyledim."

"Güzel!"

"Umurunda değil. Asla da olmadı."

Sırıtış kötücül bir ifadeye dönüştü. "Siz ikiniz çok iyi anlaşmış olmalısınız."

"Başlangıçta benimle konuşmak bile istemedi, McIvor soyadından pek hoşlanmıyor. Ama neyin peşinde olduğumu anlattığımda yardımcı oldu."

"Eminim öyledir."

"Ben de bu sayede mülk transferiyle ilgili bilmem gerekenleri öğrendim. Ve inan bana, şu daimi kira olayı tamamen yoruma açık. Fakat asıl ilgi çekici olan şey bu değildi. Epey bir süre konuştuk. Çiftlik ve eski günlere dair. Hatta senden bile konuştuk."

Yaşlı adam öylece bakıyordu.

"Evet, seni anımsıyor. Fakat çoğunlukla babandan bahsettik. Onun Yerli Polisi mensubu olduğunu öğrenmemden sonraki gündü. Bundan bahsedince sessizleşti. Sonra bana bir şey göstereceğini söyledi."

William'ın amcası gözlerini şüpheyle kısıp yastığına dayandı. "Babamdan nefret ederdi. Onun hakkında söylediği hiçbir şeye inanmam."

"Bir şey söylemedi. Tek yaptığı birkaç defter çıkarmaktı." Ruth fotokopileri havaya kaldırdı. "Günlük sayfaları. Bunlar *onun* babasına aitti."

Yaşlı adamın gözleri iyice kısıldı. "Malcolm'a mı?"

"İşe yaramaz olan oydu, değil mi? Ayyaş ve çapkın, buradaki tüm o ahlaksız partileri düzenleyen kişi."

"Şişko aptalın tekiydi."

"Bana da öyle söylenmişti." Şimdi sakin olma sırası Ruth'taydı. "Ama günlük tutma konusunda disiplinliymiş ve Elizabeth onları hâlâ saklıyor. Elizabeth'in dikkatini çeken şey Yerli Polis adı oldu. Bu, babasının günlüklerinde okuduğu bir bölümü anımsattı." Kağıtları uzattı. Üzerleri sık ve kopkoyu bir el yazısıyla kaplıydı. "Görmek ister misin?"

"O adamın yazdığı hiçbir şey ilgimi çekmiyor."

"O halde belki Will bunları duymak ister?"

Ve yanıt almak için dönüp baktığında William aslında kendisinin farkında dahi olmadığını gördü. Bu soru babasına ve yalnızca babasına yöneltilmişti.

"Çocukken pikniğe gittiğini hatırlıyor musun?" diye sordu yaşlı adama.

"Piknik mi?"

Ruth elindeki belgelere baktı. "Noel'e yakın bir dönemde? 1917 yılı Aralık ayı diyelim? O zaman üç yaşındaydın."

"Şu salak sadece bunları mı yazmış? Piknikler?"

"Malcolm orada değildi. Bunu sonra öğrenmiş."

"Neyi öğrenmiş? Ne pikniği?"

Ruth sakin bir şekilde açıkladı. "Baban annen ve seninle birlikte birkaç adamını ve onların da ailelerini yanına alarak pikniğe götürmüş. Gölette. Hatırlamadığına emin misin?"

"Hayır!"

Kağıtları çevirdi. "Tabii Aborjin çiftliğini de hatırlamazsın."

Yaşlı adam hazırlıksız yakalandı. "Ne?"

"Hatta onlar sen doğmadan önce uzaklaştırılmışlar."

"Bunu biliyorum" diye çıkıştı. "Babam bunları anlatmıştı. Bedava battaniye ve un alıyorlarmış. White ailesi onlara çok iyi davrandı. Hatta gereğinden de iyi."

"Baban bunu onaylamıyor muydu?"

"Başka bir yerde daha iyi durumda olacaklarını biliyordu. Çiftliğin etrafında ayak bağından başka bir şey değillerdi. Yalnızca birkaç yaşlı adam, kadın ve çocuk vardı."

William şimdi Ruth'un ellerinin titremeye başladığını görebiliyor fakat bunun heyecandan mı yoksa öfkeden mi olduğunu bilmiyordu. Fakat sesi sakindi. "Ve böylece 1911 yılında Cherbourg'e gönderildiler ve sorun çözüldü. Tabii durum öyle değildi. Yani Malcolm'un günlüğüne göre. İki yıl sonra kampı terk edip geri geldiler. Kadınlar değil, sadece erkekler ve oğlanlar. Sayıları altı yediydi ama o dönemde kabilenin erkeklerinden geriye sadece o kadar kişi kalmıştı. Baban onları çiftliğin etrafında yakalayıp polise bildirdi."

Yaşlı adam kızına dikkatle bakıyordu. "Ee? O zaman kurallar böyleydi. Siyahların gönderildikleri yerde kalmaları gerekiyordu."

Ruth dinlemiyordu. "İki yıl sonra, yani 1915 yılında aynı şeyi yine yaptılar. Nedenini kimse bilmiyor. Ama baban onları yine yakalayıp polise teslim etti. Fakat görülen o ki bu kez içle-

rinden bazılarını önce epey bir dövdü. Onlara bir ders vermek için. Ya da en azından Malcolm böyle diyor. O siyahların dostu falan değildi fakat yine de olanlardan rahatsız oluyordu. Sanırım bu onun için bir adamın bir atı ya da köpeği dövmesi gibi bir şeydi. Yani tatsız bir durumdu."

"Eğer babam böyle bir şey yaptıysa" dedi William'ın amcası, zehir zemberek bir ifadeyle, "bunun sebebi orada bulunmaya haklarının olmamasıdır."

"Ah, bilmiyorum. Bu onun için yeni bir şey sayılmazdı, öyle değil mi? Bunu biliyoruz. Bir zamanlar onun işiydi bu. Siyahları kovalayıp tartaklamak. Onları dağıtmak."

"Kanunları uyguluyordu."

"Ama işe yaramadı. İki yıl sonra siyahlar yine geri döndü. Bu kez baban onları fark etmedi, hemen değil. Ve bir gün, 1917 yılının Noel'ine yakın bir dönemde ailecek gölette pikniğe gitmiştiniz. Görünüşe bakılırsa bir ara kendi başına dolaşmaya çıkmışsın, nehir yatağına keşfe inen küçük bir oğlan çocuğu. Ve sonra baban çığlık attığını duymuş. Belki de bir yılan gördüğünü falan düşünmüştür. Ya da belki vahşi bir köpek. Her neyse, koşa koşa seni aramaya çıkmış. Ve tabii silahı daima yanında. Bunları anımsıyor musun?"

"Neyi anımsıyor muyum? Yılanı mı? Köpeği mi?"

Fakat kızı onu dinlemiyordu. "Kimse kaç kişi olduklarını tam olarak bilmiyor. Ama baban geldiğinde orada öylece durmuş bağırıyormuşsun, siyah adamlar senin ödünü patlatmış. Birileri Malcolm'a onların çıplak ve yüzleri boyalı olduğunu söylemiş. Sanırım onlar gördüğün ilk Aborjinlerdi. Ancak baban onları tanıyordu, toprağına izinsiz giren aynı adamlardı ve bu kez çırılçıplak bir halde oğlunu tehdit ediyorlardı. Ve silahı elindeydi. Olanlar şaşırtıcı değil. Bazı başka adamlar da ona katılmış. Fakat herkes olayı Daniel McIvor'ın başlattığı konusunda hemfikir. Sanırım insan alışkanlıklarından kolay kolay vazgeçemiyor."

"Öyle mi?" William'ın amcası gülüyordu. "Bu bir masal."

"Ah, hayır" diyerek gülümsedi Ruth, "bu olay oldu. Sonrasında cesetleri yaktılar. Çünkü zaman *az da* olsa değişmişti, eskiden olduğu gibi siyahların cesetlerini öylece ortada bırakamazdı. Bu yüzden onları yaktılar. Ya da en azından yakmaya çalıştılar çünkü yazılanlara bakılırsa tam olarak bir ateş yakamamışlar. Ve sonra cesetlerin kalıntılarını gölete attılar."

"Saçmalık. Bu söylediklerinde en ufak bir gerçek payı olsaydı babam hapse girerdi."

"Kim itiraf edecekti ki? Adamları ondan korkuyordu. Edward White'ın umurunda değildi ve Malcolm çok güçsüzdü. Baban güvende olduğunu biliyordu. Cesetlerden kurtulmuştu, yani geride kanıt kalmamıştı. Hem zaten söz konusu olan sadece birkaç siyahtı. Yetkililer onların kaçıp ortadan kaybolduklarını düşünürdü. Bu ilk defa olan bir şey değildi. Yani sorun yoktu."

"Bu bir yalan. İftira. Malcolm uydurmuş."

"Bunu söyleyen yalnızca Malcolm değil. Sessiz sedasız da olsa olaya dair dedikodular yayılmış. Elizabeth bunları anımsıyor. İnsanlar bir şeylerden şüpheleniyorlarmış ve çoğu dehşete kapılmış. Öldürdükleri yaşlı ve zararsız adamlarla, erkek çocuklarmış."

Yaşlı adam inatçı bir şekilde başını ileri geri sallayıp duruyordu.

"Ve Powell gibi yerlerde... Şey, Powell modern bir topluluk olduğunu düşünmekten hoşlanırdı. Elizabeth'in söylediklerine bakılırsa bu olaydan sonra babanı dışlamışlar."

William amcasının başını sallamayı bir anda kestiğini gördü.

Ve John McIvor için zaman durdu.

Dışlanmak mı?

İnkâr etmeye dili varmadı. John bir türlü konuşamadığını fark etti. Çünkü tek kelimeyle babasının etrafındaki o büyük muamma ortaya dökülüvermişti. Her daim hor görülen, güvenilmeyen, fısıltı ve çatık kaşlarla karşılanan bir adam. Ve şimdi en sonunda John tüm bunların sebebini anlıyordu. Kızının an-

lattıkları gerçek olabilir miydi? Öyle *olmalıydı*. Bunca şey başka nasıl açıklanabilirdi ki? Korkunç bir olay gerçekleşmişti ve buna dair karanlık dedikodular yayıldıkça Powell halkı tiksintiyle Daniel McIvor'dan uzaklaşmıştı.

Ve de oğlundan.

John boğulacak gibi hissediyordu, sanki odadaki tüm hava çekilmişti. Anılar ve maruz kaldığı, inkâr etmesi imkânsız, en ufak hakaretlerle yaşadığı terslikler acımasızca zihnine üşüşüyordu. Hayatının akışı, onca güçlük ve öfke, her şey babasının tek bir hareketinin sonucuydu. Ve bu olay daha John küçük bir çocukken gerçekleşmişti. Korku içinde bağıran masum bir çocuk.

Ve böylelikle ayaklarının altında bir uçurum daha beliriverdi. Çünkü eğer o kıyıma çığlıkları neden olduysa, o halde yaşadığı düşüşün sorumlusu kendisiydi. Bu nasıl olabilirdi? Ve sonra kendini yine boşlukta hissetti, anıların zindanında kendi geçmişinin karanlıklarına dönüyordu ve en korkuncu da burnuna yanık kokuları geliyordu. Oda ve yatak yoktu, güçsüz bedeni yoktu, anılarının içinde yaşıyordu. Burnuna yanık kokusu geliyordu ve ağlıyordu, daha ufacık bir çocuktu, annesi ona sımsıkı sarılıyordu, öyle ki neredeyse nefessiz kalacaktı ve annesi de ağlıyordu, bağırıp kahkahalar atan erkekler ve alevlerin arasında soluk soluğa kalmıştı.

Yukarıdan kızının serinkanlı ve uzak sesini duydu. "Soru şu, o adamlar ve oğlanlar neden buraya geri gelip duruyordu? Burada istenmediklerini daha ilk günden anlamış olmaları gerekiyordu."

"Yalan" diye fısıldadı karanlığın içinde.

"Yalnızca yurtlarını mı özlemişlerdi? Yoksa bundan öte bir şey miydi? İki yılda bir kendilerini böylesine bir riske atarak geri gelmelerine sebep olan şey neydi? Gerçekleştirmeleri gereken bir ayin ya da *corroboree* mi vardı? Ya da ziyaret etmeleri gereken kutsal bir mekân? Sanırım bunu asla öğrenemeyeceğiz. Ama sebebi her ne olursa olsun, bu uğurda öldüler."

Fakat John için tüm bu sözler bir anlam ifade etmiyordu.

"John amca?"

Ve bu sesteki endişe onu geri getirdi. Konuşan hemen yatağının yanında duran oğlandı. Bu korkunç aydınlanmayı yaşatan zehir zemberek kızı Ruth değil. Onu elinde tuttuğu kağıtları sallayıp sırıtırken görebiliyordu. Ve bu görüntü karşısında içten içe bir kıvanç duygusuna kapıldığını hissetti. Kızının söylediği hiçbir şeyin önemi yoktu. Kuran Çiftliği onundu, kendi elleriyle kazanmıştı. Söyleyeceği hiçbir şey onu elinden alamazdı. Tek yapabileceği şey onu birtakım hayaletlerle korkutmaktı. William'ın eli yatağın üzerindeydi ve John biraz olsun güç toplayabilmek için onu sımsıkı tuttu. Evet, oğlan onun yanındaydı, ona yardıma gelmişti. Doğrulup yastıklara yaslandı, kanının bir kez daha damarlarında dolaşmaya başladığını hissetti.

"Şimdi iyiyim Will" dedi oğlanın parmaklarını sıkarak. "Sadece başım biraz döndü." Ve bunu söylerken gözleri kızının üzerindeydi.

"Geleneklerini sürdürmeye çalışırken öldüler" dedi Ruth.

"Kimin umurunda?" John kendini yine güçlenmiş hissediyordu, sesindeki güven geri gelmişti. "Bu seksen yıl önceydi. Artık kimsenin umurunda değil."

"Çok kişinin umurunda olabilir." Ruth başıyla kapalı duran radyoyu işaret etti. "Her şeyi değiştirebilir. Eğer Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası yürürlüğe girecek olursa."

44

Erkekler ve çocuklar neden durmadan buraya geri geliyordu?

Ruth'un sorusu buydu ve William bu soruyu duyduğunda zihninde bir görüntü canlandı. Dolaşmaya çıkıp nehir yatağına inince orada siyah adamlarla karşılaşan üç yaşında bir çocuk gördü. Orası, acılar içinde kıvrandığı o son gün, güçlükle tırmanıp çıkmaya çalıştığı yerdi. Ve nehir yatağında hiçbir şey yoktu, yani erkeklerle oğlanların orada toplanmasını gerektirecek bir sebep yoktu.

Ama nehrin az ötesinde... *Ziyaret etmeleri gereken kutsal bir alan olabilir miydi?*

William'ın zihni karanlığa gömüldü. Ay ışığının aydınlattığı, ağustosböceklerinin delice cırladığı, otlarla ağaçların arasında gölgelerin oynaştığı ve akıl almaz bir korkuya kapıldığı bir alandaydı. Gizli bir gücün olduğu bir yer. Ve orada, göğün önünde nöbet tutan bir siluet vardı.

Siyah adamların rüyasına girdim, uzun zaman önce.

William amcasının, "Yalan" diye fısıldadığını duydu.

İşte William tam o esnada yatağa doğru dönüp bunların yalan olmadığını, Aborjinlerin sürekli buraya geri dönmelerinin ve piknik günü nehre o kadar yakın olmalarının nedenini bildiğini söylemek üzere yaşlı adamın elini tuttu. Bunun sebebi o mekândı. *Onların* mekânı.

"John amca" dedi. Fakat amcası elini öyle sert bir şekilde sıktı ki William'ın parmakları acıdı. Ardından yaşlı adam her nasılsa gücünü toplayıp yatağında doğrulunca William elini geri çekti.

"Bırak şu lanet yasa çıksın" diyordu yaşlı adam. "Bunları daha önce yaşadık."

Kızı başını iki yana sallıyordu. "Yasa taslağını okudun mu?"

"Okudum. Beni etkileyemez."

"O kadar emin olma. Çiftliğin daimi kira anlaşması son derece kuşku verici koşullar altında yapılmış. White ailesi ve hükümet arasında gizli tutulan bir anlaşma. Mahkeme önüne çıkarılıncaya dek kimse ne olacağını bilemez. Ama buranın hâlâ Crown arazisi olarak değerlendirilme olasılığı var. Bu durumda da Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası iddialarına açık olacaktır."

"Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasası iddiası" diye alay etti William'ın amcası. "Kim beyanatta bulunacak? Sen yapamazsın. Bunu yapabilecek kimse kalmadı."

"Gerçekten mi?" Ruth sert bir ifadeyle gülümsüyordu. "Ben Cherbourg'e gittim. Orada, bu araziden gelen insanlar hâlâ var. En az altı kişiyle konuştum."

"Burada mı *doğmuşlar*?"

"Hayır ama anne babalarıyla onların anne ve babaları burada doğmuş."

"Hah! İşte!"

"İşte ne?"

"Kiminle konuştuğunu bilmiyorum ama onlar şimdiye kadar Kuran Çiftliği'ne bir kez olsun ayak basmadılar. En azından benim burada yaşadığım yirmi üç yıl boyunca. Ondan önce burada yaşadığım dönemde de öyle. Bu durumda ne iddia edebilirler ki? Kesintisiz ikamet ispatı sunmaları gerek."

"Bunu nasıl yapsınlar? Kuran halkı buradan zor kullanılarak çıkartıldı."

"Yasa son derece açık. Sebebi her ne olursa olsun burayı terk ettiklerinden dolayı temyiz haklarını kaybederler."

"Ah, evet, bu son derece hoş bir yasal hile. Fakat bu olayda geri gelip durmuşlar, öyle değil mi? Hem de her yıl. Ta ki baban onları öldürünceye dek."

"Bu doğru olsa bile şu anki iddialarıyla ne ilgisi var? O tarihten bu yana kesintisiz ikametleri var mı?"

"Kesintisiz ikamet senin düşündüğün anlama gelmiyor olabilir."

"Ama lanet olasıca şeyin bir anlama geldiği kesin!"

William bir kez daha duvara yaslanmıştı. Tartışma devam ederken bir babaya, bir kızına bakıyordu ve gölette olup bitenleri umursamadıklarını fark etti. Bu tamamen başka bir şeyle ilgiliydi. Konu Kuran Çiftliği'nin mülkiyetiydi, evet, ama aynı zamanda bu ikili arasında sonu gelmeyen bir mücadeleyle de alakalıydı. Ve şimdi konunun can alıcı noktasına geliyorlardı.

"Ellerinden geldiğince varlıklarını sürdürdüler" diye ısrar etti Ruth. "Bu onlar için o kadar önemliydi ki geri dönmek için durmadan kanunları çiğnediler. Bağlarını koparmamak için çabalayıp durdular ve bu esnada katledildiler. Ancak bundan *sonra* gelmemeye başladılar."

"Gelmekten vazgeçmelerinin nedeni önemli değil. Sonuçta gelmediler. Konu kapandı."

"Hayır, kapanmadı. Bu kanun çok yeni, hakimler tarafından yorumlanması gerekiyor. Evet, belki Kuran halkı kesintisiz mülkiyetlerini sürdüremediler fakat eğer seksen yıl önce tam da bunu yapmaya çalışırken tüm erkek nüfuslarının katledildiğini kanıtlarlarsa, o zaman ne olacak? Kanunlar ne derse desin, hangi uygar insan böylesine geçerli bir mazereti göz önünde bulundurmaz?"

"Peki, burada insanların öldürüldüğünü nereden bilecekler?" diye çıkıştı yaşlı adam. "Cherbourg'dekiler bunu görmedi. Böyle bir şeyin gerçekleştiğine dair ellerinde ne kanıt var?"

"Malcolm'un günlüğü var."

"Hiçbir mahkeme onu delil olarak kabul etmez. Hem Malcolm'da olanları görmedi. Her şey söylentiden ibaret."

"Adli mahkemeler kabul etmeyebilir. Ama Yerli Halklar Mahkemesi? Bu bambaşka bir hikâye. Eski mektuplar, eski günlükler, eski hikâyeler... kabul edecekleri deliller tam da bunlar. Konu Aborjinlerin tarihçesiyse elimizde başka ne var ki? Ve o yaşlı kadınlar olanları unutmuş değil. Erkekleriyle oğullarının asla geri gelmediklerini biliyorlar. Başlarına bir şey gelmiş olduğunu biliyorlar."

"Buna emin olamazlar!"

"O zaman onlara ben anlatırım. Kira sözleşmen ve yasal boşluklardan bahsettim bile. Yani er ya da geç bir hak iddiasında bulunacaklardır. Ve babanın yaptıkları ortaya çıktığında mahkemeyi kazanabilirler."

Yaşlı adam söyleyecek kelime bulamadan öfke içinde dişlerini gıcırdatıp duruyordu.

Ruth öne eğildi. "Kazanmalarını *sağlayacağım*. Hoşuna gitse de gitmese de günün birinde burayı o insanlarla paylaşmak zorunda kalacaksın."

Ve tartışmayı izlerken William, amcasının içinde fırtınalar koptuğunu hissedebiliyordu: hayal kırıklığı ve öfke, işine burnunu sokan onca insan, avukat ve politikacı ve hükümete karşı duyulan nefret. Ve işte şimdi kapana kısılmıştı, kendi hain kızı tarafından köşeye sıkıştırılmıştı.

"Bunu yaparsın da!" diye bağırdı yaşlı adam, kendini son kez tutamayıp kemikli parmağını sallayarak. "Beni alt etmek için onlara yardım edersin. Benim olan şeyleri çalmak için her şeyi yaparsın. Peki ama kanıt var mı? Bana cesetleri göster. O insanların kemiklerini göster. Gösteremezsin, öyle değil mi? Bu araziyi herkesten daha iyi biliyorum. Ve orada hiçbir şey yok."

Ruth acımasızdı. "Bir iddiada bulunmak için cesede ihtiyacın yok."

"Bu saçmalık!"

"Bu kanun. Ya da yarından itibaren öyle olabilir."

William duvara yaslandığı yerde titremeye başladı. Titremesinin nedeni ne yükselen sesler ne de babayla kızın arasında açığa çıkan öfkeydi. Dağlardayken gördüğünü anımsadığı bir şeydi. Bir hayal yahut halüsinasyon değil, gerçek bir şey. Görüp dokunduğu bir şey.

Amcası *kanıt* istediğini söylemişti.

"John amca" diye araya girecek oldu.

Tam o esnada alt kattan bir ses duyuldu. Bu Dr. Moffat'ti. "Merhaba? Yukarıda kimse var mı?"

Yaşlı adamın gözleri çılgın bir kararlılıkla parladı. "Moffat!" diye bağırdı, "Buraya gel!" Kendini kaybetmişçesine başucundaki komodinin çekmecelerini karıştırıyordu. "Artık bunu görme vaktin geldi" dedi kızına, "Benden tek kuruş alamayacaksın."

O sırada Dr. Moffat kapıda belirdi. Şaşkınlık içinde onlara baktı. "Herkes burada ne yapıyor?"

William'ın amcası elindeki kağıdı doktora uzattı. "Moffat, sen bir sulh hâkimisin, öyle değil mi?"

"Doğru."

"O halde şunu benim için tasdik et."

Doktor şaşkınlık içinde kağıda baktı. "Ne?"

"İmzala şu lanet olası şeyi! Yürürlüğe girsin!"

Dr. Moffat belgeyi aldı. "İyi de bu nedir?"

"Vasiyetim, aptal. Ne olacak?"

Vasiyet, diye düşündü William kağıda bakarken. En sonunda işte gözlerinin önündeydi. Tek bir sayfa. Malikânede bunca ay yaşamasının, amcasını, annesini ve kuzenini hoşnut etmeye çalışmasının sebebi. Ve şimdi o an gelip çattığında aslında hiç umursamadığını fark etti. Tek düşünebildiği şey kanıttı, o dağlardayken gördüğü şey.

Bana kemiklerini göster, demişti amcası.

Odanın diğer ucunda Ruth ayağa kalktı. "Vasiyet hiçbir şeyi değiştirmiyor" dedi. Ama babası ona bakmadı bile.

Dr. Moffat belgeyi inceliyordu. "Bu durumda her şey oğlana kalıyor..."

"Evet, oğlana kalıyor" diye tekrarladı yaşlı adam.

Ve odadaki tüm bakışlar bu kez William'a çevrildi. Oysa gözlerini kırpıştırmaktan başka bir şey yapamıyordu. Anlamıyorlardı. Bir mağaranın dibinde parlak, beyaz bir ışık görüyordu.

"İmzala" dedi amcası, doktora. "İmzala ve şu iş bitsin."

"Buna emin misin?"

"Eminim."

"Bu hiçbir şeyi değiştirmiyor" diye tekrarladı Ruth.

Fakat Dr. Moffat vasiyeti komodinin üzerine koymuş imzalıyordu.

Yaşlı adam keyif içinde ileri geri sallanıyordu. "Şimdi çiftliği benden al bakalım" dedi kızına. "Sana meydan okuyorum. Ama bu kez onu yalnızca *benden* alıyor olmayacaksın. O artık Will'in. Tüm yük onun omuzlarında. Hadi git ve arkadaşlarına yardım et. Fakat bu kez acı verdiğin kişi ben olmayacağım."

Kız önce William'a, ardından babasına baktı. "O sadece bir çocuk!"

"Biliyorum" diyerek sırıttı yaşlı adam. "Ama o benim, senin değil."

Ruth başını iki yana salladı, öylesine tiksinmişti ki konuşamıyordu bile. Sonra sert bir hareketle önündeki belgeleri topladı. "Bu sorumluluğu ona aktaramazsın" dedi. "Bunun için

bedel ödemesi gereken kişi sensin ve sonunda bu bedeli ödeyeceksin."

Ve sonra odadan çıkıp gittiğinde babasının kahkahası da onun peşinden yankılanıyordu.

Dr. Moffat işini bitirdi. "İşte." Vasiyeti havaya kaldırdı. "Bununla ne yapmamı istiyorsun?"

William'ın amcası elini uzattı. "Bana ver. Sonra da dışarı çık."

"Hâlâ seni muayene etmem gerek John, bu kadar heyecanlanmak senin için iyi değil."

"Dışarı çık!"

Doktor, William'a baktı. "Hadi evlat, onu yalnız bırakalım."

"William kalıyor."

Dr. Moffat son kez kuşku dolu bir ifadeyle hastasına baktı. "Biliyor musun, Ruth haklı. O sadece bir çocuk. Ve yatağında dinleniyor olmalı." Sonra odadan çıktı.

Yaşlı adam elinde tuttuğu kağıt parçasının üzerine eğilmiş zafer kazanmışçasına bakıyordu. William'ı çağırdı. "Buraya gel evlat. Şuna bak."

William yaklaştı, sakladığı sır içini sıkıyordu.

Amcası vasiyeti uzattı. "Çok güzel değil mi?"

William kağıdı alıp daktilo edilmiş kelimelere ve amcasıyla doktorun imzalarına baktı. Böyle bir şey ağır olmalıydı. En az malikâneyle onu çevreleyen tepeler kadar ağır olmalıydı. Ama aksine bir tüy kadar hafifti.

"Senin adın Will" dedi amcası usulca. "Adını görüyor musun? Bu ne anlama geliyor biliyor musun?"

William başını aşağı yukarı salladı. Biliyordu. Bunu bilen tek kişi oydu.

"Kızımı unut. Söylediklerini unut. Olup bitenler yalnızca onunla benim aramızdaydı. Ama şimdi bu senin Will. Malikâne ve çiftlik, hepsi. Ve ona hiçbir şey kalmıyor. Hak talebi falan da olmayacak. Bana zarar veremeyecek olduktan sonra bununla uğraşmayacaktır. Onu oyuna getirdik."

William kağıdı geri verdi. "John amca" dedi, "gölet boştu."

Yaşlı adam tekrar vasiyeti incelemeye başladı. "Biliyorum."

Bir mağara vardı. İçinde su olabileceğini düşünmüştüm."

"Biliyorum, biliyorum. Tepenin altında, kaynağın çıktığı yer."

"Su yoktu. Ama şey gördüm..." Hatırlayınca duraksadı. Şimdi olayın nasıl gerçekleşmiş olduğunu anlıyordu. Ruth tamamen olmasa da cesetleri yaktıklarını söylemişti. Sonra kalıntıları dereye atmışlardı... fakat hikâyenin bu kısmı yanlıştı. Deredeki su çok sığdı, hatta belki hiç su yoktu. Ve bu bir suçtu, gizli tutulması gerekiyordu. Dolayısıyla kalıntıları bir daha asla görülemeyecekleri bir yere, suyun her daim çok derin olduğu yere saklamışlardı. "Ben onları sopa sandım" dedi. "Ağaçlardan düşmüş ölü dallar olduklarını düşündüm."

Ses tonu yaşlı adamın başını kaldırmasına neden oldu. "Sopa mı?"

William başını evet anlamında salladı. "Ama beyazdılar."

Amcası artık dikkatlice ona bakıyordu, mantığıyla akıl sağlığının hâlâ işlediği yerde, yani o bakışların derinliklerinde bir şüphe yeşeriyordu.

William derin bir üzüntüye kapıldı. "Kanıt olması gerek demiştin. Tüm bunların gerçek olduğuna dair bir kanıt. Yani orada olanların. Kemik olması gerek demiştin..."

"Gölet" diye fısıldadı yaşlı adam.

Ve bir an için John McIvor çivi gibi soğuk, berrak bir suyun içinde asılı kaldı, derine inerken ciğerleri acıyordu. Gökyüzü masmaviydi ve kayalık kıyıda bir kadın bekliyordu ve o gençti, salt keyif almak için yüzüyordu, her şey ters gitmeden önce, sudan çıkıp ona sahip olarak bir kız doğurup her şeyi berbat etmeden önce. Daha bunların hiçbiri olmamıştı, o hâlâ masumdu ve derine, buz gibi suyun kayaların arasından sızdığı karanlığa dalarken gözüne bir beyazlık çarptı.

Vasiyet elinden kayıp gitti. William'ı omuzlarından sımsıkı yakaladı. "Kemik mi? Orada en dipte kemik mi gördün?"

"Önce sopa olduklarını sandım" diye homurdandı William. "Sopa ve taş. Ama değillerdi. Onlar kemikti. O insanların kemikleri. Gölete atılmışlardı."

"Bunu bilmiyorsun. Bilemezsin..."

"Bana söylediler" diye inledi William. "Tepedeki o şeyler. Bunları bulacağımı söylemişlerdi!"

John omuzlarını bıraktı, öylece bakıyordu.

Malikâneye bir ürperti yayıldı ve çatıdan birtakım gıcırtılar duyuldu. John başını kaldırıp yukarı baktı. Odasının pencereleri kapalıydı fakat sıcak ve kurak geçen bunca günden sonra en sonunda dışarıda havanın hareketlenmeye başladığını biliyordu.

"Yağmur geliyor" dedi oğlana. "Bu gece geliyor."

John tepelerdeki fırtına bulutlarını, kayalardan ve dere yataklarından çağlayan buz gibi suyu ve yavaş yavaş dolarken dibinde yatan ne varsa saklayan göletleri düşündü. Ama bunları sonsuza dek saklayamıyordu, daha kötüsü çok önce, kendisi yükselen alevlerin arasında annesinin kucağında ağlayan küçük bir çocukken babasının yapmış olması gerektiği gibi bunları yok edemiyordu.

"Dinle" dedi. "Bu akşam herkes uyuduktan sonra."

William başını kaldırıp ona baktı. "Evet?"

"Bir kürek bulmanı istiyorum Will. Ve birkaç çuval. Arkadaki kulübeye bak. Yanına fenerde al. Işığa ihtiyacımız olacak."

Oğlan şaşkınlık içinde bakıyordu.

"Hepsini kamyonete yükle" dedi John. "Ve herkes uyurken ben seni almaya geleceğim."

45

21 Aralık 1993 günü gece yarısından bir saat önce William kamyonette amcasıyla birlikte gölete doğru gidiyordu.

William'ın annesinin yatmasını beklemeleri gerekti. Bütün akşam boyunca küçük odasında neşe içinde koşuşturup etrafa Noel süsleri yerleştirdi. Vasiyet haberi onu tamamen değiştirmişti, William'a öyle sıkı sarılmıştı ki ayaklarını yerden kesmişti. Sonra kendini dekorasyon işine verdi, karanlık duvarları gelin teliyle süslerken artık oğluna bahşedildiğine göre malikânenin bir saraydan farksız olduğuna inanıyordu. William hiç karışmadı. Bir kağıt parçası imzalanmıştı fakat onun için bu miras kötücül bir tarihin gölgesinde kalıyordu. Geriye yazılacak tek bir bölümü kalan bir tarihin. Ve hastalığı, duru-

mu yalnızca daha kötüleştiriyordu. Kulağı çınlıyordu ve ara ara sersemletici bir çürüme kokusu alıyordu.

Ama malikânede her şey sessizliğe gömüldüğünde amcası söz verdiği gibi usulca odasına girdi. Nasıl oluyor da bu yaşlı adam yürüyebiliyordu? Haftalardır yatağından kalkmamıştı, oysa şimdi dimdik duruyordu, bornozunun içinde aksayıp destek almak için duvara yaslanan bir iskelet. Ve çılgınlığıyla için için yanan gözlerinde ne zayıflık ne de yenilgiyi kabullenme ifadesi vardı. Kamyonete binip tepelerin arasında ilerlediler. Geçtikleri yerde kaldırdıkları toz rüzgâra kapılıp gelişlerini haber edercesine önlerinden gidiyordu. Hava canlıydı, sert rüzgârlar ve batıda yükselip yıldızları bile yutan kopkoyu bir gölge. Etrafta ne bir şimşek ne de fırtına vardı fakat rüzgârlar kendi hikâyelerini anlatıyordu. Yağmur geliyordu. William ara ara başını eğip pencereden dışarı, yukarıya bakıyordu. O muazzam bulut kütlesi yavaş yavaş doğuya ilerliyordu ve havada insanı bir tür beklentiyle diken üstünde tutan yoğun bir nem vardı. Fakat başını gerisingeri içeri soktuğunda burnuna yalnızca kendi çürük kokusu geliyordu. Amcası acı içinde direksiyonun üzerine eğilmiş, vitesle cebelleşirken güçlükle soluk alıp veriyordu. Konuşmuyordu ve William'ın da ona söyleyecek bir şeyi yoktu. Rotaları belliydi.

Ay doğmuş, dağların üzerinden yükseliyordu fakat iyice ufalmıştı ve doğru dürüst ışık yaymıyordu. William daha önce yürüdüğü ya da belki de uyuduğu yerlerin hiçbirini anımsayamadı. Gördüğü sanrıları düşündü. Bu gece yapmaya karar verdikleri şeyi başlatan onlardı. Acaba hâlâ karanlığın içinde, farların erişemediği bir yerde onları bekliyorlar mıydı? Kamyonet yanlarından geçerken dönüp ölü düşüncelerin ışıldadığı gözlerini onlara mı çevireceklerdi? Neler olup bittiğini anlıyorlar mıydı ve bunu doğru mu buluyorlardı, yoksa yanlış mı? Her nasıl olursa olsun William gecenin içinde bir şeyin onları takip ettiğini hissediyordu. Çobanın baltasını indirdiğini ve arkadaşının yerden kalkmasıyla birlikte kamyonetin peşi sıra

yürüdüklerini düşünüyordu. Kâşifin yorgun atını döndürüp birbirine çarpan metallerin gürültüsü eşliğinde izledikleri yola girdiğini. Hepsi de bu son onur kırıcı duruma tanıklık etmeye geliyordu. Ve ileride bir yerde, şekilsiz kadim bir yaratık yıldızların altında sessizce bekliyordu.

Aniden patika yok oldu ve orada, farların aydınlatabildiği en uzak noktada bir söğüt ağacı ve hemen altında taş bir bank belirdi. Bunların da ötesinde kayalık bir uçurum karanlığa uzanıyordu. William'ın amcası motoru ve farları kapayınca gece her yeri bir kez daha kaplayıverdi.

Yaşlı adam soluk soluğa kapıyı açmaya uzandı. "Aletleri getir" dedi.

William kamyonetten indi. Yukarı bakınca bulutun şekilsiz bir kenarıyla yavaş yavaş ayı kapamaya başladığını gördü. Sert bir rüzgâr esip söğüt ağacının gölgesini savurdu. Bu rüzgârla birlikte gök gürültüsüne benzer bir ses de duyuldu, çok uzaktan geliyordu fakat ufukta çakan şimşekler değil, onlara doğru uzanan kopkoyu bir karanlık görünüyordu. William titreyip alet edevatı almak üzere kamyonetin arkasına yöneldi. Amcası gecenin karanlığında kaybolmuştu bile. Buraya gelme amaçlarından çok, tek başına kalmaktan korkan William alelacele arkasından koştu. Yaşlı adamı kayaların üzerinde ayaklarını sürüye sürüye ilerlerken gördü, bornozuna sarınmış tuhaf bir siluetten ibaretti. Göletin karşı tarafına, suyun en sığ olduğu yere gitmeleri gerekiyordu.

"Biraz ışık" dedi amcası boğuk bir sesle.

William el fenerini açıp aşağıya doğru tuttu. Göletin kuru zeminiyle birlikte etraftaki kum, taş ve kuru dallar göründü. Yaşlı adam yeğenine tutundu ve birlikte aşağıya inmeye başladılar, ardından kayaların etrafından dolaşıp rüzgâr almayan sığ bölgeye ulaştılar. Dalları rüzgârla birlikte savrulup duran söğüt ağacı hemen tepelerindeydi. Ama sallanan bu ağacın altında, tepenin tabanında bir çukur vardı ve orada en ufak bir kımıltı dahi yoktu. William kenarına kadar gelip el fenerini tutunca birlikte içeri baktılar.

Beyaz kemikler ışıkta parladı.

"William" diye homurdandı yaşlı adam onu sımsıkı tutarak. "William."

Fakat William yanıt vermedi. Kemiklerin toz kadar kuru olduğunu biliyordu fakat yine de mağaranın içine keskin bir çürük kokusu yayıldı.

"Bunu kimse bilmemeli. Anlıyorsun, değil mi? İstedikleri kanıta asla ulaşamamalılar. Bu toprakları benden asla almamalılar."

William başını kaldırıp yaşlı adamın kavruk, acınası ve umutsuz yüzüne baktı ve orada tarifi imkânsız bir acı gördü.

"Işığı bana var evlat. Bunu sen yapmalısın. Ben oraya inemem."

Ve William çukura inerken dünya rüyadan farksız bir hal aldı. Elindeki heybeleri ve küreğin ağırlığını hissediyordu fakat bunlar anlamsız şeylerdi. Yukarıdan ışık geliyordu ancak aklında ne hava ne gökyüzü ne de amcası vardı. Toprağın derinliklerinde, kayalıklarla çevriliydi. Kemikleri toplamaya başlayan ellerini izledi. Bazıları kumun üzerinde öylece duruyordu, diğerlerinin yarısı gömüktü ve bazılarıysa dokunur dokunmaz un ufak oluyordu. Bunların insan olduğunu düşünmesine izin vermedi, üzerlerinde kapkara bakan çukurlar olan beyaz küreleri ya da sıra sıra dizilmiş çakıl taşlarını andıran dişleri gördüğünde bile. Saymayı, orada kaç kemik olduğunu bilmeyi ya da bunların kaç insana ait olduğunu düşünmeyi reddetti. Hiçbir şey düşünmeden sessizce çalışıp ne bulabildiyse heybelere doldurdu. Toprağın üstü boşaldığında yukarıdan kazmasını söyleyen bir ses duydu. Yere çarpan kürek toprağı kaldırırken neredeyse bunu kendisinin yaptığının farkında değildi. Sonra daha fazla beyaz çubuklar ve kemik parçaları ortaya çıktı ve sonu gelmeyen bu rüya gitgide daha karanlık ve derin bir hal alarak devam etti.

En sonunda amcası adını seslenip ona her şeyin bittiğini söyledi. Işık huzmesi titreyip kaybolunca William karanlığın

içinde doğrulup heybeleri peşi sıra sürükledi. Leş gibi olmuştu. Saçları pislik içindeydi ve tırnaklarının içi sanki yeri kazarak kendi mezarından çıkmışçasına toprak dolmuştu. Artık gökte ne yıldız ne de ay vardı. Yaşlı adam heybeleri takırdatarak sürüklerken el fenerinin ışığı sağa sola yalpalıyordu. William ışık huzmesinde tıpkı kar gibi yavaşça alçalan küçük su damlaları görüyordu. Sanki yüzüne buz gibi iğneler batıyordu. Neredeyse gülecekti. Yağmur çok geç kalmıştı. Göleti doldurup sırrını gizlemek, onu yıkayıp tertemiz yapmak için çok geç kalmıştı. Artık asla temizlenemeyecekti.

Amcası hararetli bir şekilde onu çağırıyordu, işleri bitmişti. William hissiz bir halde heybeleri alıp kamyonete taşıdı. Gecenin karanlığı onları izleyen gözlerle mi doluydu, yoksa hâlâ hayal mi görüyordu? Artık onlardan biri olduğunu, ruhunun sonsuza dek bu gölgelerin arasında dolaşıp buraya musallat olacağını hissediyordu. Kamyonet yüklendi, amcası direksiyonun arkasına geçip onları gerisingeri yola çıkardı. Farların ışığında William belli belirsiz bir pus gibi döne döne alçalan beyaz damlacıkları görebiliyordu. Ön cama çarptılar ve amcası küfredip silecekleri çalıştırıncaya kadar da orada parıldayıp durdular. William karanlığın içinde bir an sersemledi ve kulağından sıcak ve korkunç bir şey damlamaya başladı.

Başını kaldırdığında park yerine giriyorlardı. Malikâne farların ışığında yıkık dökük bir taş ve sarmaşık yığını gibi yükselirken soğuk bir çisenti yağmaya devam ediyordu.

"Şimdi işi bitirelim" dedi amcası.

Yaşlı adam sarhoş gibi sendeleyerek heybeleri ön kapıya sürüklüyordu. William malikânenin arkasına dolaşıp yüzünü göğe çevirerek üstündeki toprağın çamura dönüştüğünü hissetti. Amcasının ne yapacağını en başından beri biliyordu. Kazıp çıkardığı bu şeyler bir daha öyle basitçe gizlenemezdi. Tehdit tamamen ortadan kaldırılmalıydı. Kulübeye girip karanlıkta el yordamıyla ilerlemeye başladı, talaşların arasından kereste parçaları topladı. Yağmur teneke çatıya vuruyordu.

Kolları dolu bir şekilde tahtaların ıslanmaması için öne eğilip bahçe boyunca yürüdükten sonra malikânenin arka kapısından içeri girdi. İçerisi kuru ve sıcaktı, günün sıcaklığı hâlâ havada asılıydı. Koridorlarda ışık yanmıyordu ama hem yolu hem de amcasının nerede olacağını biliyordu. Ofise ulaştığında yaşlı adamı şöminenin önünde eğilmiş, tabanına odun yerleştirirken buldu.

"Daha fazla getir" dedi amcası. "Hepsini şuraya yığ."

William kucağındaki odunları yere yığarken amcası da odanın etrafındaki gazete yığınlarından aldığı tomarları buruşturup şömineye sokuşturuyordu.

Sonra yaşlı adam bir kutu kibritle cebelleşti. Ateş anında parladı ve alevler çatırdayarak yükseldi. Amcası heybeleri açıp içindekileri ateşe atmaya başladığında parlayan yüzünde bir zafer ifadesi vardı. Gülüyor bile olabilirdi ama William artık yalnızca yükselen alevlerin sesini duyabiliyordu. Ateşin açlığı başındaki ağrıyla birleşti, sanki içindeki hastalık en sonunda dizginlerinden kurtulmuştu. Şaşkınlık içinde elini kulağına götürünce bir ıslaklık hissetti. Parmaklarına bakınca yer yer beyaz iltihap izleriyle kaplı siyah, pıhtılaşmış kana bulandığını gördü. Korkunçtu, pis kokuyordu ve içinden çıkmıştı.

Hemen arkasından yüksek sesle bir soru yöneltildiğini duydu. Arkasını dönünce Ruth'u gördü, saçları darmadağındı ve gözlerini belertmiş öylece bakıyordu.

"Gittiler" diye bağırdı John McIvor, elleri kemik doluydu. "Çok geç kaldın. Hepsi gitti. Buraya hiç gelmediler."

Ruth dehşete kapılmıştı.

Yaşlı adam kızı harekete geçmeden önce işini bitirmek üzere hızlandı. Son heybeyi alıp alevlere döndü ve aksayan ayağı sendeleyiverdi. Ardından öne doğru, şöminenin içine yuvarlandı. Oda duman ve kül doldu. Ruth çığlık attı. Babasının bornozunu yakalayıp onu geri çekince yanan tahta ve kemikler etrafa saçıldı. Yaşlı adam acı içinde kıvranırken bir tomar gazete alıp yanan kıyafetlerine vurmaya başladı.

William'a seslendi. "Yardım getir! Battaniye getir!"

Açgözlü alevler çerçöpün arasında hızla yayılmaya başlamıştı bile. William koştu, bağırdığının farkındaydı fakat kelimeleri duyamıyordu. Battaniye, bir battaniye bulması gerekiyordu. Odasına gidip çekmecelerin birinden bir battaniye aldı. Annesi uyku sersemi ve şaşkın bir halde oturma odasında belirdi ve William gerisingeri koşmaya başlamadan önce ona bağırdı. Ama yol çok uzundu, koridorlar dönüp duruyordu ve sonra ofise açılan kapı vardı, yoğun duman tabakasıyla kaplı ateşten bir boşluk. Ruth sendeleyerek dışarı çıktı, bir yandan da elleriyle için için yanan kendi kıyafetlerine vuruyordu. Dizlerinin üzerine çöküp kontrolsüz bir şekilde öksürmeye başladı ama William olduğu yerde durdu ve battaniye ellerinin arasından kayıp yere düştü.

Kapıdan yanan bir siluet geçti. Duman ve alevlerle çevriliydi, bornozu, pijamaları alev alevdi. Ve sessizdi. Ya da belki William'ın duyma yetisi de bedeninin geri kalanı gibi hastalıklıydı çünkü hiçbir şey duymuyordu. Bu şey koridor boyunca ona doğru ilerledi. Ruth önünden çekildi. Siluet ne dönüyor ne de sendeliyordu, sakin ve korkunç düzeyde kararlıydı. Alevlerin arasından seçilen kara çukurlar gözleriyle ağzının bulunduğu yeri imliyordu ve tıpkı William'ı ilk gördüğü an yaptığı gibi başını yavaşça iki yana çevirerek onu arıyordu. Sonra bakışları üzerine kilitlendi ve durdu, onu bulduğu için bir şekilde hem vakur hem de son derece şevkliydi. Ağzı açıldı, duman saçan kara bir delik. William kapıldığı dehşetin derinliklerinde kendisiyle konuşacağına, uzun süredir sormak istediği soruyu en sonunda ona yönelteceğine emindi. Fakat bunun yerine başı yakarırcasına yavaşça yukarı çevrildi, soruyu yöneltememiş ve yanıt alamamıştı ve sonra siluetin içinde bir şey pes ediverdi.

John McIvor yüzükoyun yeğeninin ayaklarının dibine yığıldı.

Kükreyen alevler önce ofisi ardından Malikâneyi sardı. William aniden hızla geri çekildi ve annesi orada, onu uzaklaş-

tırıyordu. Ruth'un ayağa kalkıp koridor boyunca sendelerken inanmaz bir ifadeyle babasının yanmakta olan cesedine baktığını gördü. Ve sonra her şey yerini bir karmaşaya; duman, alev ve paniğe bıraktı. William sağa sola iteklenirken dumanların arasından birtakım yüzler görüyordu ve koridor boyunca ön kapıya doğru ilerliyordu. Tavanı yalayan alevleri görebiliyordu, koşmasına rağmen ondan daha hızlı ilerliyorlardı. Sonra gecenin karanlığına çıktı. Dışarısı serin ve rahatlatıcıydı ve yağmur çiseliyordu.

Bir süre tek başına basamakların başladığı yerde durup malikâneye baktı. Binanın batı kanadı daha şimdiden ateş içindeydi, pencerelerden alevler çıkıyordu, çatırdayan verandalar vahşi bir keyifle tutuşuyor, kurumuş sarmaşıklar ateşten bir duvar oluşturuyordu. Yağmurun, hatta tufanın dahi faydası olmazdı. Alevler binanın dış cephesi boyunca yükselip çatıya erişti. William kiremitlerin çatladığını ve kırmızı odadaki cephanelerin patlamaya başladığını duydu. Yanan yıkıntılar etrafına düşmeye başlayınca çeşmenin gerisine çekildi. Ön kapıdan annesi ve Ruth çıktı, aralarına aldıkları Bayan Griffith'e destek oluyorlardı ve yarı çıplak, beti benzi atmış kâhya kadın tanınmayacak haldeydi. Sendeleyerek binadan uzaklaştılar ve Bayan Griffith yere çöküverdi.

Sonra William annesinin malikâneye geri gittiğini fark edip hayrete kapıldı. Ruth da onun arkasından gitti ve iki kadın el kol hareketleri yaparak hararetli bir şekilde tartışırlarken William yalnızca bulunduğu yerden donakalmış bir halde onları izleyebiliyordu. Annesini tanıyamıyordu, alevlere doğru deliler gibi bağıran külle kaplı çıldırmış bir kadın. Ruth'un elinden kurtulup ön kapıdan içeri girerek dumanların arasında gözden kayboldu. Ruth da onun peşinden en üst basamağa kadar gittiyse de orada duraksayıp geri döndü. William kuzeninin yüzünde öfkeli bir ifade olduğunu, saçlarının alazlandığını, kaşlarınınsa toza döndüğünü gördü.

"Üst kata!" diye bağırdı, alevlerin çatırtısını bastırmak için. "Üst kata çıktı!"

William bakakaldı. Alevler malikâneyi yutmuştu ve sanki duvarlar dışarıya doğru genişliyor gibiydi. Annesi oraya neden geri gitmişti? Sonra amcasının başucundaki komodini ve yaşlı adamın oraya sakladığı belgeyi anımsadı. Annesinin bu habere ne kadar sevindiğini hatırladı. Kendisi ve oğlu için istediği her şey o kağıt parçasındaydı. Fakat yaşlı adamın odası malikânenin üst katında, alevlerin kol gezdiği boş koridorlardan birindeydi. William'ın tüm dünyası ufalıp kapı eşiğine sığıvermişti. Ama malikânenin ön cephesi baştan başa alevler içindeydi ve Ruth onu gerisingeri sürüklüyordu. William onun korkusunu ve daha da kötüsü, acımasını hissetti. Artık kendini kaybetmişti. Annesi, annesi neredeydi?

Malikâne sanki bu soruya yanıt vermek istermişçesine gıcırdadı, ahşap ve taşın bükülüp kırılırken çıkardığı uzun, acı verici bir ses duyuldu. Ve sonra çatı yavaş fakat görkemli bir şekilde aşağıya doğru çökmeye başladı. Acı verici bir an için dayandıysa da çok geçmeden malikânenin bir kanadının diğerinin üzerine yığılmasıyla sağır edici bir gürültü duyuldu. Pencereler alev kustu ve ön kapıdan çıkan dev bir ateş topu etrafa kapkara bir duman ve çerçöp tabakası saçarak bahçe boyunca ilerledi. Ardından geriye yalnızca yağmurlu gökle alay edercesine gecenin karanlığına yükselen çatısız duvarlardan kükreyerek yükselen bir şenlik ateşi kaldı.

Bu, William'ın mirasını son görüşüydü. Ruth bu görüntüyü görmesine engel olmak için onu güneye doğru çevirdi. Yüzüne soğuk yağmur damlalarının çarptığını hissedebiliyordu. Kuzeninin ellerinden kurtulup yağmurda yürümeye başladı. Boş havuza kadar gidebildi. Arkasındaki alevlerin daha ötedeki yamaçları aydınlattığını, gecenin karanlığındaki ağaçların bu yıkıma sessizce tanıklık eden heykeller gibi ışıldadığını görebiliyordu. Kendisi ağlayabilecek durumda değildi ama çiseleyen yağmur tabakası önündeki manzarayı bulanıklaştırıyordu. Çok uzakta, ovada hareket eden birtakım ışıklar vardı, Powell yolu boyunca ilerleyen kurtarma ekiplerinin mavi ve

kırmızı ışıkları. Havuz boş bir mezar gibi onu bekliyordu ve kulağı, sanki yangın başının içindeymişçesine zonkluyordu. Yanaklarından kan süzüldü ve gece fır dönmeye başladı. William kendini yavaşça yere bıraktı. Yağmurdan çamur olmuştu. Ayaklarını uzattı, başını çevirdi ve kulağını buz gibi toprağa bastırdı. Bir an için rahatladığını hissetti.

Sonra ayaklarının altındaki toprak açıldı ve karanlığa gömüldü.

Epilog

Yağmur Brisbane'in üzerine bardaktan boşalırcasına yağıyordu.

Ruth McIvor hastane sandalyesinde kımıldamadan oturmuş kucağındaki gazeteye bakıyordu. Onu koridorda bulmuştu. *The Australian* gazetesinin 22 Aralık 1993 tarihli sayısıydı. Ön sayfada tek bir manşet vardı.

MABO EN SONUNDA BAŞKANLIK SEÇİMİNİ KAZANDI
Lenore Taylor

Batı Avustralya Yeşiller Partisi'nin, en nihayetinde hükümetin Yerli Halklar Toprak Hakkı Yasa Tasarısı'nı destekleme-

ye karar vermesinin ardından, Başbakan Bay Keating dün itibariyle Aborijinler için "yeni bir anlaşma" sürecinin başladığını açıklayarak, sabahın erken saatlerinde Senato tarafından kabul edilmesini sağladı.

Aylar süren belirsizlikler, yasa tasarısındaki değişiklik taleplerine dair şiddetli tartışmalar ve Senato'daki 41 saatlik görüşmenin ardından Yeşiller gece yarısı oylamaya açılan yasa tasarısına olan desteklerini dün itibariyle açıkladılar.

Bu açıklamanın hemen ardından Bay Keating bir basın toplantısı düzenleyerek, "Bu yasa tasarısının kabul edilmesinin *terra nullius* yalanının sonu ve yeni bir dönemin başlangıcı... tüm Avustralyalılar için bir dönüm noktası" olduğunu ifade etti.

"Görüşmenin başında pek çok kişi bana bunun mümkün olmadığını, çıkarların çatıştığını, taraflar arasında yeterli iyi niyet sağlanamadığını söyledi" dedi. "Bu yasa tasarısının kabul edilmesi aynı zamanda yeni nesil Avustralyalıların karınlarının bu tür bağnazlıklara tok olduğunu da gösterecektir..."

Muhalefet Lideri Dr. Hewson ise bunun, "Avustralya halkı için utanç verici bir gün" olduğunu ve muhalefetin, "Hükümet tarafından ortaya atılan adaletsiz, bölücü ve zarar verici Mabo Yasası'nın peşini bir sonraki seçime kadar bırakmamaya" ant içtiğini belirtti.

Dr. Hewson aynı zamanda bu yasa tasarısının, "Herkesin kanunlar önünde eşit olduğu demokratik bir ülke Avustralya'nın değerlerini ayaklar altına alan ve ahlak kurallarını hiçe sayan bir yönetmelik" olduğunu söyledi.

Ruth dizlerinin üzerindeki gazeteyi bırakıp yere düşmesine izin verdi. Zaten elleri bu durumdayken ön sayfadan ötesini okuyamazdı. Bir süre kirli pencerelerden kentin üzerinden kayıp geçen alçak, gri bulut yığınlarını izledi. Yüksek binalar ışıl ışıldı. Aşağıdaki ıslak caddelerdeki iş çıkışı trafiğini, korna seslerini ve otobüslerle kamyonların havalı frenlerinin tıslamala-

rını duyabiliyordu. Ama kalın camlar ve havalandırma gürültüsü bu sesleri bastırıyordu. Oturduğu yerde dikkatlice ağırlığını yana kaydırdı, hâlâ çok acı çekiyordu. İki eli de sargılıydı ve kırmızı, soyulan yüzü kremlerle kaplıydı. Fakat çektiği acıdan daha da beteri duman kokusuydu. Bundan bir türlü kurtulamıyordu, saçlarına ve tenine işlemişti, hatta boğazı is ve kurum tabakasıyla kaplandığından sürekli öksürüyordu.

Yine de oğlandan daha iyi durumda olduğunu biliyordu.

William hemen önünde, odanın diğer ucundan bir perdeyle ayrılmış yatakta uyuyordu. Ameliyat sonrası bakım odasından oraya getireli henüz yalnızca bir saat olmuştu ve gece boyunca uyanması beklenmiyordu. Başının üst yarısı bandajlarla çevriliydi ve sağ kulağının üzerinde iri bir tampon vardı. Zayıf ve soluk yüzü tüm bu sargıların altında ufacık kalıyordu.

Ruth göğüs geçirdi ve bu yavaşça bir öksürük krizine dönüştü. Gözlerinin önünde birtakım benekler uçuşuyordu. Yangından beri uyumamıştı ve hastane odalarıyla doktorların arasında mekik dokuduğu günler uzayıp duruyordu. Yangının olduğu gece müdahaleye gelen sağlık ekipleri William'da ciddi bir sorun fark ettiler. Kendinde değildi ve kulağından yoğun, çürük kokan bir kan sızıyordu. Ruth onunla birlikte ambülansa binip Powell'daki bölge hastanesine gitti. Fakat uzman doktor gerektiğinden şafak sökerken William, Brisbane'e giden başka bir ambülansa bindirildi. Ruth yine onunla birlikte gitti, yanında olacak başka kimi vardı ki? Saat dokuzda oraya vardıklarında çok sayıda doktor kulağını muayene etti. Bunun acil bir durum olduğunu belirttiler, bir ameliyathane hazırlandı ve saat on birde William ameliyata alınmıştı bile.

Hastalığın adı kolesteatomdu.

Uzmanlara göre ortakulağın dış kısmında büyüyen bir tümör vardı. Bu durum genellikle kulak zarında meydana gelen bir yırtılma sonrası başlıyordu. Dışkulaktan gelen yabancı dokular ortakulak boşluğuna girebiliyor ve buraya tutunup birikme yapabiliyordu. Doktorlar bu tümörün kötü huylu

olmadığını fakat büyürken boşluğun şeklini bozduğunu, ölü deri bıraktığını, bakteri barındırdığını ve en kötüsü de kemiği aşındıran bir enzim salgıladığını söylediler. Dolayısıyla kulak boşluğu nekrotik dokuyla doluyor, bunun bir kısmı da kulak zarındaki yırtıktan gerisingeri sızarak kötü kokan bir akıntıya neden oluyordu. Genellikle hastaları tedavi almaya sevk eden de bu kötü kokuydu. William'ın durumundaysa tümör kontrol edilmediğinden kulaktan kemiğe ulaşıp kafatasını dahi aşındırmıştı. Beyninde apseler oluşmuştu.

Ancak cerrahlar kendilerinden emindi. Kafatası boşluğundaki baskıyı rahatlatıp tümörü almışlardı. Ne yazık ki iç kanalın büyük bölümüyle birlikte kemik yapısından geri kalanları da almaları gerektiğinden sağ kulağındaki duyma yetisini tamamen yitirecekti. Doktorlar aynı zamanda çocuğun iyi beslenmediğini, susuz kaldığını, vücudunda yaralar ve güneş yanıkları olduğunu söylediler. Çocuğun annesi yakın zamanda ölmüş olmasa durumu ebeveynin ilgisizliği şüphesiyle sosyal hizmetlere aktarmaları gerekirdi.

Ruth tüm bunları şaşkınlık içinde dinledi. Şok geçiriyordu ve kendi yanıkları da son derece ciddiydi. Mono hakkında bir şeyler gevelemişti ama doktorlar başlarını iki yana sallamakla yetinip onu dikkatlice muayene ettikten sonra yanından ayrılmışlardı.

Yağmur pencereleri dövüyordu.

Ruth yine öksürmeye başlamıştı. Eve gidip dinlenmeliydi. Oğlan gece boyunca uyuyacaktı, hem zaten ilerleyen günlerde ayarlaması gereken çok şey vardı. Babasının cenazesi. Ve hatta belki William'ın annesinin cenazesiyle de ilgilenmesi gerekecekti; çünkü bildiği kadarıyla bunu yapabilecek başka bir aile bireyi yoktu. Sonra yangınla ilgili polis, itfaiye ve sigorta şirketlerinin araştırmaları başlayacaktı. Ve haftalar sonra ilgilenilmesi gereken miras meselesi vardı.

Yüzü o kadar gergin ve acı içinde olmasa Ruth bu duruma gülebilirdi bile. Çünkü onca şeyden sonra babası vasiyetsiz öl-

müştü. Vasiyetinin tek kopyası da malikâneyle birlikte yanmıştı. Kuran Çiftliği kimseye ait değildi.

Elbette ki bu durum bazı sorunlara yol açacaktı. Babası son dileklerini yeterince açık bir şekilde ifade etmişti ancak kağıda dökülmüş hiçbir şey olmadığından mülk her tür iddiaya açıktı. Mesela Bayan Griffith. Ruth yaşlı kadını duman zehirlenmesi tedavisi için Powell hastanesine geldiğinde görmüştü. Sağlık durumuna rağmen kâhya kadın sevimsiz inadından hiçbir şey kaybetmemişti. Kendisini dinleyen herkese John McIvor'ın on yıllarca kendisini sömürdüğünü, yirmi yılı aşkın bir zamandır tek kuruş almadan yaşlı adam için yemek ve temizlik yaptığını ve şimdi de bir tazminat alması gerektiğini söylüyordu. Ve Ruth bu konuda son derece ciddi olduğuna emindi.

Sonra William vardı. Babasının son çırpınışları herhangi bir şey ifade ediyorsa çiftlik artık ona aitti. Ama o daha küçük bir çocuktu ve babasının direkt vârisi değildi. Ruth eğer isterse William'ın iddiasına itiraz edip mülkü kendi alabilirdi. Ve belki de bunu gerçekten yapmalıydı. Fakat orada, hastane odasında otururken bu düşünce onu hiç heyecanlandırmıyordu. Babası hayattayken bunu önemsemişti... ne yapacaktı? Çiftliği onun elinden mi alacaktı? Fakat şimdi o ölmüştü ve savunduğu her şey boş geliyordu. Her nedense utanarak Cherbourg'de tanıştığı yaşlı kadınları ve o kira sözleşmeleriyle toprak haklarından şevkle bahsederken ona nasıl baktıklarını hatırladı. Solgun gözlerindeki bakışları. Ölçülü. Ve tüm vaatlerine rağmen ikna olmamış.

Ama onları haksız çıkaramaz mıydı? Mülke yasal olarak hak kazanırsa onu bağışlayamaz mıydı? Cherbourg'e gidip tapuyu verebilirdi. Ancak aynı zamanda olayların asla bu şekilde gelişmeyeceğini bilebilecek bir avukattı. Bayan Griffith buna itiraz ederdi. Ya da belki oğlan da. Onlar olmasa bile itiraz edecek başkaları çıkabilirdi. Yıllar öncesinde kalan bir akraba yeniden ortaya çıkabilir, hatta belki eyalet hükümeti araya girerek yıllar önce yapılan özel anlaşmaların ve daimi olması gereken

kiraların geçerliliğine itiraz edebilirdi... Hayır, Cherbourg'den birileri burayı gerçekten istiyorsa tıpkı diğer herkes gibi hak talebinde bulunmaları gerekecekti. On beş bin dönümlük birinci kalite otlak arazi söz konusuydu. Bu dünyada böyle bir şey basitçe geri verilmezdi. Uğruna savaşılması gerekirdi.

Düşünceleri aniden kesildi.

Bu babasının söyleyebileceği bir şeydi.

Dönüp William'a baktı. Ne kadar mutsuz ve sessiz bir çocuk. Şimdiye kadar onu gülerken gördüğünü anımsamıyordu. İçini bir acıma duygusu kapladı ve göğsünün sıkıştığını hissetti. William artık onun sorumluluğunda mıydı? Ah... ama o çok yaşlıydı. Bu yük onun omuzlarına yüklenemezdi.

Gitme vakti gelmişti. Elleri ve yüzü acıyor, tüm kemikleri sızlıyordu. Oğlanı uyuması için yalnız bırakacak ve belki sonra konuşup ne yapılması gerektiğine bakacaktı. Kapıya doğru döndü. Tam o sırada William kıpırdanıp anlamsız birtakım sözler mırıldanmaya başladı. Ruth duraksadı. Onun narkozun etkisinde olduğunu ve bitkin düştüğünden muhtemelen kâbus gördüğünü düşünüyordu.

Bir kez daha pencereyi döven yağmura baktı. Bir şey anımsadı. Toprak ve buğday kokusu ve başının üzerinde dolaşan nasırlı, güçlü ve tanıdık eller. Hepsi boşa gitmiş, her şey mahvolmuştu.

Ruth gözyaşlarını bastırdı çünkü sargılı elleriyle onları silemezdi.

Sonra sandalyesine ve uzun sürecek gece nöbetine döndü.

1992 yılının sonbaharında, sekiz buçuk yaşındaki William arka verandadan baktı ve gökyüzünde ancak nükleer bir patlamanın neden olabileceği mantar şeklindeki o devasa bulutu gördü. Şaşkınlık içinde bakakaldı. Bulutun rengi yer yer griye kaçan kirli bir siyahtı. Masmavi gökyüzüne yükselirken kabarıp katlanıyor, ardındaki tepelerin üzerine devasa bir gölge düşürüyordu (...) Gitgide genişleyen bulut rüzgara kapılarak kaymaya başladı. Evin üzerine ulaştığında yayılan gövdesinden gökte yavaş yavaş düşen meteorları andıran izler çıktı. Küller küçük, siyah kar taneleri gibi aşağıya yağmaya başlamıştı. Diğer parçalar daha büyüktü, yere çarptığında bile kor gibi yanmaya devam eden şekilsiz ateş topları. William yanık kokusunu alıyordu... ama bu güzel bir kokuydu, tanıdık bir koku. Ot kokusu, buğday kokusu ve hatta çiftliğin kendi kokusu.

Babasını ve çiftlik evlerini bir yangın sonucu kaybeden küçük William annesi ile birlikte tuhaf bir adam olan büyük amcasının büyük çiftliğine sığınmak zorunda kalır. Yaşlı amca sahip olduğu uçsuz bucaksız ama bakımsız topraklann mirasçısı olarak gördüğü William'ın eğitimini üstlenir. Farklı bir eğitimdir amcanın amaçladığı. William'a bu topraklara sahip olmanın gururunu ve Avustralyalılık ruhunu öğretmek ister. Ancak küçük çocuk geçmişten kalan "hayaletlerin" gölgesiyle kararan düştüğü bu uğursuz topraklarda o ruhun beyaz değil siyah olduğunu fark edecektir...

Birbiri ardına kazandığı ödüllerle kısa zamanda Avustralya Edebiyatı'nın başyapıtları arasına yerleşen *Beyaz Dünya* bir çocuk hikâyesi olarak başlıyor, gotik bir atmosfere bürünüp Avustralya tarihinin trajedisine dönüşüyor. Geçmişin suçlarının gelecek nesillerin üzerine bütün ağırlığıyla çöküşünü izlediğimiz hikâye Avustralya'nın ulusal allegorisi olarak da okunabilir. *Beyaz Dünya*'nın kalbinde siyahlara, Aborjin halkına karşı yürütülen soykırım var. Toprak ve toprağa sahip olma tutkusunun çarpıcı hikâyesini bulacaksınız *Beyaz Dünya*'da. Andrew McGahan'ın Avustralya özelinden yola çıkarak hepimize seslendiği rahatsız edici bir roman.

AYRINTI YAYINLARI • EDEBİYAT
ISBN: 978-975-539-795-5
9 789755 397955